

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!
Kaikkien maiden raatajarahvas, yhtykää!

А.К.С.С.Р.
K.A.S.N.T.

VI ВСЕКАРЕЛЬСКИЙ С'ЕЗД СОВЕТОВ

VI YLEISKARJALAINEN NEUVOSTOJEN ◆ ◆ ◆ ◆ EDUSTAJAKOKOUS ◆ ◆ ◆ ◆

5—13. I. 1926

Протокол
Pöytäkirja

Издание Кар. Ц. И. К.
Julkaisija Karj. Tp. K.K.

Петрозаводск — Petroskoi
1926

VI ВСЕКАРЕЛЬСКИЙ С'ЕЗД СОВЕТОВ 1926 г.

Вечернее заседание

5 января.

В 5 ч. 45 м. вечера, в переполненном делегатами и гостями зале театра «ТРИУМФ» открылся VI-й Всекарельский С'езд Советов.

С'езд открыл Председатель ЦИК'а АКССР тов. А. Ф. НУОРТЕВА.

Товарищи, — говорит тов. Нуортева,— на VI Всекарельский С'езд Советов прибыло 157 делегатов. Согласно последней переписи, населения в АКССР насчитывается 233.000 чел. По конституции Р.С.Ф.С.Р. на С'езд Советов избирается один делегат на 2000 человек сельского населения и один — на пятьсот человек избирателей городских. Таким образом, можно считать, что состав нашего С'езда вполне правомочен. Выборы на С'езд прошли в полном порядке, жалоб ни откуда не поступало. Важно отметить также, что в выборах участвовало свыше 50% населения.

Президиум ЦИК'а полагает, — говорит тов. Нуортева, — что собравшиеся делегаты вполне правомочны открыть настоящий С'езд.

Мы собрались,—продолжает тов. Нуортева,—на Всекарельский С'езд Советов в период усиленного мирного строительства, характеризующийся большим оживлением активности трудящихся масс.

Выборная кампания в Карелии прошла с громадным под'емом, с большим оживлением прошли наши уездные С'езды Советов.

Мы прямо и твердо идем вперед, осуществляя те задачи, которые ставит перед нами Мировая Социалистическая Революция.

Разрешите, товарищи,—говорит тов. Нуортева,—считать VI-й Всекарельский С'езд Советов Рабочих, Крестьянских, Рыбацких и Красноармейских депутатов открытым.

Оркестр играет «Интернационал». Тов. Нуортева переводит свое вступительное слово на финский язык.

Товарищи,—говорит снова по-русски тов. Нуортева,—для руководства С'ездом нам надо избрать президиум. Сегодня состоялись групповые совещания делегатов, как беспартийных, так и коммунистической фракции. По поручению этих совещаний предлагаю С'езду избирать президиум в составе 17 человек.

Переводит на финский язык.

Будут ли другие предложения,—продолжает тов. Нуортева.

Голоса делегатов: нет, нет.

Тогда разрешите мне по поручению тех же фракционных совещаний делегатов огласить список.

Оглашает следующий список: тов. Шотман, Нуортева, Гюллинг, Ярвисало, Лесков, Давыдов, Данилов, Поттоев, Ильин (Олонецкий уезд), Варфоева (Петрозаводский уезд), Валдаев (Паданский уезд), Елин (Пудожский уезд), Колобов (Повенецкий уезд), Яковлев (Ухтинский уезд), Матросов (Кемский уезд), Коленова (Олонецкий уезд), Вархоева (Петрозаводский уезд) и Дорофеева (гор. Петрозаводск).

Оглашенный список встречается продолжительными аплодисментами.

Разрешите, товарищи, Ваши аплодисменты считать утверждением этого спис-

ка. Прошу членов Президиума занять свои места.

Под аплодисменты члены Президиума размещаются на сцене.

Тов. Нуортева.—Нам предстоит также избрать мандатную и редакционную комиссии С'езда. Теми же делегациями поручено мне предложить следующие кандидатуры:

Редакционную комиссию составить из 7 следующих товарищей (зачитывается список): т.т. Гаппоев, Фомин, Фомкин, Ошевенская, Смирнов, Маркканен и Пепитаев. В мандатную комиссию С'езда предлагается ввести товарищей: Архипова, Ющиева, Ломова, Коновалова и Миккоева.

Есть-ли возражения.

Голоса делегатов: нет, возражений.

Разрешите тогда считать этот список принятым.

Следующий вопрос, это утверждение повестки дня и регламента. Проекты всем Вам розданы, они напечатаны в делегатских билетах.

От имени КАРЦИК'а,—говорит т. Нуортева,—предлагаются следующие изменения повестки дня С'езда: первым пунктом порядка дня вносится доклад о внутреннем и международном положении — докладчик тов. Ярвисало и вторым пунктом доклад ЦИК'а и СНК с двумя содокладами:

а) о Кондопожском строительстве — доклад инженера Верещагина

б) об амнистии Кар. беженцам.

Кроме того, в повестку дня вносится доклад об итогах призыва и о всеобщем военном обучении — докладчик т. Григорьев и предлагается пункт 4 повестки — вопрос об утверждении бюджета перенести на восьмое место.

Есть-ли возражения.

Голоса: нет.

ПОВЕСТКА ДНЯ

VI Всекарельского С'езда Советов.

1) Доклад о международном и внутреннем положении. — Докладчик т. ЯРВИСАЛО.

2) Доклад ЦИК'а и Совнаркома АКССР — Докладчик т. ГЮЛЛИНГ.

а) Содоклад о Кондопожском строительстве — докладчик т. ВЕРЕЩАГИН.

б) Об амнистии карельским беженцам. — Докладчик т. ПОТТОЕВ.

3) Конституция АКССР. — Докладчик тов. КОПЫРЕВ.

4) Перспективы развития Карельского хозяйства. — Докладчик тов. ЛЕСКОВ.

а) Содоклад о положении и перспективах лесной промышленности. — Докладчик тов. ГУРЬЕВ.

5) Доклад Наркомзема АКССР. — Докладчик тов. АРХИПОВ.

6) Доклад о поднятии культурного уровня населения. — Докладчик тов. ГАППОЕВ.

7) Состояние и дальнейшие задачи в области сельской медицины. — Докладчик тов. МАТВЕЕВ.

8) Утверждение государственного и местных бюджетов на 25/26 бюджетный год. — Докладчик тов. ФОМИН.

9) Доклад об итогах призыва и о всеобщем военном обучении. — Докладчик тов. ГРИГОРЬЕВ.

10) Выборы ЦИК'а АКССР.

11) Выборы делегатов на Всероссийский с'езд советов.

12) Выборы членов в Совет Национальностей ЦИК СССР.

13) Текущие дела.

Повестка дня принимается.

Теперь регламент.

Предлагается одно изменение: содокладчикам предоставить не 15 минут, а 30 минут.

Возражений нет. Принимается.

Я имею поручение предложить избрать почетными членами Президиума VI Всекарельского С'езда Советов товарищей М. И. Калинина, Сталина и Рыкова.

Громкие продолжительные аплодисменты.

Товарищи, — продолжает т. Нуортева, — за истекший год в нашей среде мы потеряли председателя ЦИК'а СССР тов. Нариманa НАРИМАНОВА. Председателя Реввоенсовета тов. ФРУНЗЕ и многих других вождей революции. Карелия потеряла члена КАРЦИК'а тов. Степана Гурьева. Я предлагаю вставанием почтить их память.

Оркестр играет похоронный марш. Все встают.

Раньше, чем перейти к повестке дня, я должен отметить, говорит тов. Нуортева, что мы имеем счастье видеть у себя много дорогих гостей, желающих приветствовать наш С'езд. В числе их мы имеем члена ЦИК'а РСФСР, почетного члена ЦИК'а АКССР тов. А. В. Шотмана.

Громкие продолжительные аплодисменты.

Появление на трибуне тов. А. В. Шотмана встречается овацией.

Товарищи, говорит тов. Шотман, ЦИК РСФСР поручил мне приветствовать VI-й Всекарельский С'езд Советов и пожелать вам плодотворной работы. Немного прошло времени с тех пор как образована АКССР, но Вами достигнуты серьезные успехи. Если Вы три года тому назад имели бюджет в 4 миллиона рублей, то теперь Вы имеете бюджет в 12 с лишним миллионов рублей. Такого роста нет ни в одной Автономной Советской Республике, кроме Вашей. За этот-же период наш Союз лишь удвоил свой бюджет, Карелия—утроила. Когда образовывалась Карельская Трудовая Коммуна я имел счастье присутствовать при ее зарождении. В то время мне пришлось с Владимиром Ильичем Лениным разгова[illegible]ь о Карелии, которая при царизме [illegible]ась местом ссылки. Владимир Иль[illegible]азал, что если трудолюбивому, чест[illegible] карельскому народу предоставить [illegible]о свободу, полную автономию, то[illegible]а страна быстро возродит свое хо[illegible]зо, поднимет свою культуру. К со[illegible]ию, Ильича нет среди нас, его бы [illegible]чайно обрадовали Ваши успехи. [illegible] Республика поднимает свое новое [illegible]одство, которое нужно всему на[illegible] Социалистическому отечеству. В [illegible] году карельская промышлен[illegible] будет выпускать бумагу, на кото[illegible]дут обучаться, просвещаться мил[illegible] трудящихся. Такой полной авто[illegible] какую имеет Карелия не пользуется ни одна Автономная Советская Республика. Благодаря этой автономии и благодаря Вашему умению пользоваться ею Вы, товарищи, имеете успехи.

Вы сейчас строите, продолжает тов. Шотман, свое лесное хозяйство. Нам необходимо также, чтобы наша денежная система была крепка. Для этого нам нужен экспорт. Экспортируемый Карельский лес поддерживает наш советский червонец. Кареллес сделал большое дело, его продукция сейчас за границей очень ценится. Теперь, когда часть Северолесовских предприятий передается Кареллесу, Карелия будет иметь громадное значение на международном лесном рынке.

Вспоминаются времена, когда нашим врагам удалось смутить часть карельских крестьян, живших тогда на вобле и восьмушке хлеба, на восстание. Теперь же эти крестьяне самые верные, самые устойчивые сыны нашей молодой республики. Об этом говорит и то, что в последней выборной кампании участвовало свыше 50% карельского населения.

Разрешите еще раз, говорит тов. Шотман, приветствовать Ваш С'езд и пожелать ему успеха в предстоящей работе. Разрешите пожелать Вам, чтобы в будущем году карельский бюджет вырос еще если не в два раза, то на 50% по сравнению с нынешним.

Да здравствует АКССР.

Громкие аплодисменты. Оркестр играет туш.

С приветствием от ЦК финской Компартии выступает тов. Антикайнен, встреченный бурными аплодисментами. Приветствие его переводит на русский язык тов. Ровио.

Тов. Антикайнен, говорит тов. Ровио, передает Вам горячее приветствие от революционного пролетариата Финляндии и выражает пожелание, чтобы Ваш С'езд достиг больших успехов в предстоящей работе. Карелия стоит на страже СССР, на рубеже Советской земли и капиталистического мира. Поэтому понятен интерес со стороны трудящихся Карелии к положению в Финляндии, и на оборот.

Финляндия представляет собою буфер, направленный против СССР. Финская буржуазия не раз пыталась за счет Карелии увеличить площадь своей эксплоатации, но эти попытки были отражены.

Финляндская буржуазия ждет удобного момента возобновить свои захватнические попытки. В Финляндии давно уже существует общество «Карьялан Сеура», ставящее своей задачей присоединение Карелии к Финляндии. Финская буржуазия находится в полном подчинении у крупных империалистических держав и толкается ими на политику захватов. Но надо заметить, что среди финской буржуазии теперь чувствуется уже некоторый раскол. Финская буржуазия проводила политику бойкота СССР. Но теперешнее экономическое положение Финляндии чрезвычайно затруднительное. Финляндия нуждается в советском рынке и мы видим как значительная часть финской буржуазии начинает менять свое отношение к СССР.

Что эта группа буржуазии значительна, видно из факта приезда в Москву Финской торговой делегации.

План Дауэса, говорит тов. Антикайнен, отражается и на Финляндии. Экономическое положение Финляндии после принятия плана Дауэса ухудшилось. Положение рабочего класса в Финляндии очень тяжелое. Свирепствует безработица. Остро чувствуется жилищный кризис. Налоги тяжелым бременем ложатся на трудящихся. Если сравнить налоги Финляндии и СССР, то в Финляндии они значительно больше. Кроме того эти налоги идут в Финляндии на укрепление власти буржуазии, тогда как в СССР они идут на укрепление власти трудящихся. Крайне тяжело живется в Финляндии крестьянам. Недавно, говорит тов. Антикайнен, в Восточной Финляндии 1300 крестьян были выгнаны со своей земли за неуплату налога.

В тюрьмах Финляндии сидит очень много революционных рабочих, и тех товарищей, которые в 1921—22 году выдвинули лозунг мира с СССР. Аресты рабочих происходят почти ежедневно. Закрываются рабочие газеты, разгоняются собрания, свирепствует реакция. Финский рабочий живет под ужасным гнетом. Несмотря на это рабочий класс Финляндии ведет борьбу и борьбу упорную. Одним из лозунгов рабочего класса Финляндии является лозунг Рабоче-Крестьянского правительства. Этот лозунг имеет большой успех и среди беднейших крестьян.

Недавно в сейме обсуждался бюджетный вопрос.

Главные расходы финского бюджета— военные расходы. Буржуазия Финляндии пытается строить свой морской флот. Среди аграриев (крестьянская буржуазная партия имеющая фракцию в сейме) левые элементы, отражающие настроение трудящегося крестьянства, выступили против создания своего морского флота. Крестьянская партия стоит перед расколом. Беднейшие слои крестьянства ясно видят уже, что в их борьбе единственным союзником может быть только рабочий класс. Они против реакции, против буржуазии. Среди крестьянства Финляндии была заметна некоторая боязнь Советской России. Это об'ясняется тем, что изо дня в день буржуазия во всех своих газетах лгала и лжет о положении в СССР. Но проникающие правдивые сведения об истинном положении вещей в Советском Союзе, о положении крестьянства в Карелии, рассеивают буржуазную ложь и коренным образом меняют отношения крестьянства к Советской России.

Тов. Антикайнен выражает уверенность, что скоро рабочие и крестьяне Карелии смогут протянуть братскую руку рабочим и крестьянам Финляндии для совместной борьбы за мировую Революцию.

Да здравствует АКССР. Да здравствует власть трудящихся во всем мире. Аплодисменты.

Слово для приветствия предоставляется Председателю КСПС тов. Давыдову.

По поручению Карельских профсоюзов, позвольте мне приветствовать VI-й Всекарельский С'езд Советов. Основная задача наших союзов — есть забота об экономических интересах рабочего класса и беднейшего крестьянства. За последние два года эта задача выполняется все более и более успешно. Этим успехам способствовало быстрое развитие экономического положения СССР. Карельское правительство работу профсоюзов всемерно поддерживало. По всем

вопросам повестки дня нашего С'езда мы увидим значительный рост карельского хозяйства. Могу заявить, что вместе с этим хозяйственным ростом, к VI-му С'езду Советов, Карельские Профсоюзы шагнули за 25.000 членов. Выросла заработная плата. Имеется новый союз Горняков. Мы должны, также отдать должное нашей коммунистической партии и ее заботам об укреплении хозяйственной и культурной связи карельской деревни и города. Укрепление этой связи, а также механизация многих отраслей производства, позволяет нам в еще большей мере укрепить и поднять карельское хозяйство. Наш VI-й Всекарельский С'езд Советов начал свою работу с нового 1926 года. Восемь прожитых лет укрепили в сознании трудящихся масс неоспоримую силу Советского строительства. В девятый год Советской власти, под'итоживая работу за пятилетнее существование АКССР, мы смело можем смотреть вперед и никому не позволим посягнуть на наше завоевание.

Да здравствует VI-й Всекарельский С'езд Советов.

Да здравствует Социалистическое строительство Автономной Карелии.

Шумные аплодисменты.

От подшефной карельскому Авиорадиохиму Военной Школы летчиков-наблюдателей предоставляется слово тов. Игнатьеву.

От имени летного состава, прибывшего сюда и от состава всей школы летчиков-наблюдателей, я приветствую VI-й Всекарельский С'езд Советов. Я имею поручение передать С'езду приветствие и от тех летчиков, которые в 21—22 году в воздухе помогали ликвидировать белофинскую авантюру.

Аплодисменты.

Вопросы Вашего С'езда—вопросы мирного строительства красной Карелии. Наша задача, задача Красной Армии и Красного Воздухофлота охранять это мирное строительство. Мы учимся и стараемся усовершенствовать военное дело. Учимся и политически. И если мы победоносно закончили гражданскую войну, то теперь задачу охраны мирного строительства и строительства Красной Армии мы выполним с честью. Представитель Финской коммунистической партии говорил здесь о том, что финская буржуазия мечтает попытаться протянуть руку к красной Карелии. Ни в воздухе, ни на суше, ни на воде мы, Красная армия сделать этого не позволим. (Аплодисменты).

Воздушный флот, говорит тов. Игнатьев, в военном строительстве занимает одно из первых мест. Советскому Союзу нужен был воздушный флот и мы его сейчас имеем. Но нас мало, у нас мало аппаратов, мы не сможем догнать буржуазию в прогрессе военной техники. Но при всех технических усовершенствованиях военного дела буржуазия не имеет таких надежных бойцов, как наши красноармейцы, как наши летчики. Рабочие и крестьяне Советского Союза поставили себе задачу усиление Красного Воздушного Флота через Авиорадиохим.

Приехав на места Вы, товарищи делегаты, постарайтесь оживить работу ячеек Авиорадиохима там, где они есть, а где нет—создайте их. Желая VI-му Всекарельскому С'езду плодотворной работы мы, красные летчики, выражаем надежду, что свободная Красная Карелия не забудет и впредь о Красной Армии и Красном Воздухофлоте.

Продолжительные аплодисменты.

Красными летчиками преподносится С'езду снимок города Петрозаводска с аэроплана. Во время с'езда делегаты могут совершать небольшие воздушные прогулки.

От финского Детдома С'езд приветствует пионер Кирилов. От русского Детдома—пионер Ефремов, от лица воспитанников Детских домов гор. Петрозаводска, приветствуя VI-й Всекарельский С'езд Советов и желая ему плодотворной работы. Дорогие товарищи, будьте уверены, что мы положим все свои силы, чтобы дать Вам достойную смену.

Да здравствует VI-й С'езд Советов и коммунистическая партия Карелии.

Слово предоставляется представителю Карельских Погранчастей тов. Богданову.

Разрешите зачесть, говорит тов. Бог-

цанов приветствие С'езду от Военно-служащих погранчастей Карелии. Зачитывает приветствие.

VI-му Всекарельскому С'езду Советов А.К.С.С.Р.

от Петрозаводского Погранотряда и Транспорта П.О.А.К.С.С.Р.

Мы, красноармейцы, командиры и политработники Петрозаводского Пограничного Отряда и Продовольственного Транспорта Пограничной Охраны О.Г.П.У. АКССР приветствуем VI-й Всекарельский С'езд Советов—законодателя Советского строительства.

В годы гражданской войны Рабоче-Крестьянская Красная Армия доказала свою безупречную преданность делу трутрудящихся всего Союза и в частности Советской Карелии.

Она очистила от наймитов буржуазии молодую Карельскую Республику, обеспечив через свои штыки мирное строительство и хозяйственный рост страны.

8-й год Октябрьской Революции характеризуется огромными достижениями в промышленности и в сельском хозяйстве. Советская страна на пороге уровня довоенной производительности. Мы перешагнем его под неуклонным руководством Ленинской Коммунистической Партии, которая была и будет вдохновителем и организатором вооруженной борьбы и мирного строительства.

В день открытия VI-го Всекарельского С'езда Советов мы выражаем твердую уверенность в том, что С'езд Советов вооруженный заветами ИЛЬИЧА успешно разрешит все трудности на пути построения социалистического хозяйства Советской Карелии и закрепления основы Ленинской смычки рабочих и крестьян.

Спокойствие и единодушие в работе. Ваш труд защищен стальными штыками пограничника—чекиста.

Да здравствует VI-й Всекарельский С'езд Советов.

Да здравствует Всесоюзная Коммунистическая Партия (большевиков).

Да здравствует Р.К.К.А. и ее авангард — войска О.Г.П.У.

Тов. Нуортева переводит приветствие на финский язык.

Слово предоставляется представителю Интернациональной военной школы тов. Ровио.

Товарищи,—приветствую VI-й Всекарельский С'езд Советов от всего состава об'единенной Интер.-Воен. школы. Мне особенно приятно приветствовать VI-й С'езд Советов, так как мне лично выпало счастье быть также и на I-м Всекарельском С'езде. Я могу констатировать, что Вами достигнуты колоссальные успехи. Наша школа интересуется строительством и жизнью красной Карелии. Ровно четыре года тому назад наша школа принимала непоследнее участие в подавлении белофинской авантюры.

Вместе с общим хозяйственным под'емом СССР наша молодая Карельская Республика шагает в первых рядах строительства новой жизни. Мы всегда были готовы и сейчас готовы по первому зову молодой Карельской Республики выступить на защиту ее интересов.

Товарищи, еще раз горячо приветствую С'езд от имени нашей школы. Да здравствует АКССР, Да здравствует Союз Рабочих и крестьян.

Аплодисменты.

Тов. Нуортева доводит до сведения С'езда о том, что приветствие Карельского Егерьского батальона будет передано С'езду на параде батальона. Делегаты увидят, как их парни выглядят в красноармейской форме. Сейчас же от Карельского Егерьского батальона на С'езде стоит почетный караул.

Слово предоставляется представительнице, только что закрывшегося III-го Всекарельского С'езда Комитетов Крестьянской Взаимопомощи.

Товарищи, — говорит тов. Золотова. III-й Всекарельский С'езд Комитетов Крестьянской Взаимопомощи поручил мне приветствовать VI-й Всекарельский С'езд Советов. Товарищи, Кресткомы учат нашего крестьянина строить свое хозяйство на основе взаимопомощи. Данный С'езд Советов должен отметить, что крестьянская взаимопомощь должна играть видную роль в деле организации бедняцкого, батрацкого и середняцкого крестьянства. До настоящего времени, помощь Кресткомам со стороны органов Прави-

тельства оказывалась. Но VI-й Всекарельский С'езд Советов, учитывая важность организации бедняков, батраков и середняков крестьян, усилит правительственную поддержку Кресткомам.

Да здравствует тов. Калинин, Всесоюзный староста, заложивший основу крестьянской взаимопомощи.

Да здравствует VI-й Всекарельский С'езд Советов.

От Ленинского Комсомола Карелии приветствует тов. Гончар.

Разрешите товарищи мне, от имени Ленинского Комсомола Карелии приветствовать VI-й Всекарельский Сезд Советов и пожелать ему, как можно лучше, разобрать вопросы хозяйственного строительства Карелии. Я хотел бы остановиться на вопросе о последней выборной кампании. В этом году, больше чем когда либо, население оказало доверие Комсомолу. В советские органы Карелии избрано не меньше чем 10% комсомольцев (по отношению к числу всех выбранных). Это очень большое доверие к Комсомолу. Заверяю Вас, товарищи, что своей работой мы, комсомольцы, постараемся оправдать доверие крестьян и рабочих и подготовим из своей среды новых работников, способных завершить социалистическое строительство нашей страны. Необходимо остановиться еще на одном вопросе,—на росте активности, затронувшей большие слои молодежи, в особенности крестьянской. Эта активность крестьянской молодежи направлена главным образом на советское строительство.

Да здравствует VI-й Всекарельский С'езд Советов.

Да здравствует международная пролетарская революция.

На С'езд прибыл беспартийный крестьянин Тивдийской волости тов. Крысин, который за год работы сделал из карельского мрамора бюст В. И. Ленина. Бюст этот тов. Крысин через С'езд преподносит ЦИК'у СССР, его председателю тов. Калинину.

Слово предоставляется тов. Крысину.

Товарищи, крестьяне дер. Белая гора, Тивдийской волости, Петрозаводского уезда приветствуют VI-й Всекарельский С'езд Советов и преподносят через С'езд нашей Центральной Союзной власти этот бюст Владимира Ильича Ленина. (Аплодисменты).

Слово от Отдела Работниц имеет тов. Х. Ярвисало.

На VI-м Всекарельском С'езде Советов мы должны констатировать, возросшую активность карельских работниц и крестьянок. На прежних Всекарельских с'едах Советов мы видели всего 1—2 делегатки. Сейчас их, правда, тоже не так много, но все же в 10 раз больше, чем раньше. Это большое достижение, товарищи. Разрешите мне от имени карельских работниц и крестьянок приветствовать VI-й Всекарельский С'езд Советов и пожелать плодотворной работы. Выражаю уверенность, что на VII-ом Всекарельском С'езде будет уже значительно больше женщин-делегаток.

Да здравствует Красная армия, своими победами давшая карельским работницам и крестьянкам спокойно работать. Да здравствует всемирная революция,—заканчивает свое приветствие под аплодисменты С'езда тов. Ярвисало.

Зачитываются полученные С'ездом приветственные телеграммы:

Ленинградский Губернский Исполнительный Комитет Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов, шлет пролетарский привет VI-му Всекарельскому С'езду Советов и выражает уверенность в том, что решения С'езда послужат дальнейшему поднятию сельского хозяйства и промышленности А.К. С.С.Р.

Да здравствует VI-й Всекарельский С'езд Советов.

Да здравствует грядущая пролетарская революция во всем мире.

Секретарь Губисполкома Кондратьев.

Привет от трудящихся Мурманской губернии с пожеланием успехов в строительстве возрождающейся красной Карелии.

Председатель Мурманского Губисполкома Мельников.

Рабочий Комитет Кондостроя, от лица всех строителей, шлет привет хозяину красной Карелии VI-му Всекарельскому С'езду Советов. Трудящиеся заявляют,

что все решения С'езда будут выполнены и надеются, что Ваши работы и решения укажут нам дальнейшие шаги и мероприятия в области электрофикации красной Карелии в плане экономического возрождения. Трудящиеся Кондостроя по Вашим указаниям выполнят заветы дорогого вождя Владимира Ильича.

Да здравствует власть Советов.

Да здравствует VI-й Всекарельский С'езд Советов.

Да здравствуют вожди красной Карелии: Шотман, Гюллинг, Ярвисало, Нуортева.

Рабочком Кондостроя.

Ухтинская конференция Комсомола шлет пламенный коммунистический привет хозяину Карельской Республики, Всекарельскому С'езду Советов. От лица трудящейся молодежи конференция надеется, что С'езд Советов вплотную подойдет к разрешению вопросов по строительству и восстановлению карельской деревни, в особенности Ухтинского уезда. Конференция заявляет, что под руководством Ленинской Коммунистической Партии задачи, возложенные на Комсомол — верно, твердо, по-ленински будут выполнены.

Президиум Конференции.

На приветственные телеграммы С'езд отвечает аплодисментами.

С'езд постановил послать приветственные телеграммы ЦИК'у РСФСР в лице его председателя М. И. Калинина, и вновь избранному на 14-м Всесоюзном С'езде Центральному Комитету РКП(б).

Слово для доклада

О МЕЖДУНАРОДНОМ И ВНУТРЕННЕМ ПОЛОЖЕНИИ

предоставляется тов. Ярвисало.

Наше экономическое и политическое положение окрепло. Об этом свидетельствуют даже те приветствия, которые мы заслушали на с'езде. Но нам, в первую очередь следует посмотреть, что творится в окружающем нас капиталистическом мире. Мы говорили уже в прошлом году, что капиталистический мир несколько стабилизировался и сейчас будто-бы находится в состоянии некоторого равновесия. До некоторой степени капитализм залечил раны, нанесенные войной, и казалось, что угроза больших и затяжных экономических кризисов отодвинулась в неопределенное будущее, говорили, что революционное движение пойдет все больше и больше на убыль, и что опасностей поражений для мирового капитализма, по крайней мере на долгое время, не предвидится.

Но так ли это на самом деле?

Коминтерн на своем расширенном пленуме констатировавший некоторую стабилизацию капитализма, одновременно указал, что эта стабилизация носит временный характер. Когда мы здесь говорим о равновесии и стабилизации капитализма, перед нами встает вопрос, каково-же истинное положение в капиталистических государствах.

На основании официальных данных буржуазной статистики, в Англии, например,—даже в победившей Англии— целый ряд производств далеко еще не достиг довоенного уровня. Угольная промышленность Англии не только не достигла довоенного размера производства, но в последнее время даже сократилась по сравнению с прошлым годом.

Во Франции мы видим жесточайший затяжной финансовый кризис. Единственная крупная капиталистическая страна, нажившаяся на войне—это Америка. В Англии же мы наблюдаем определенное ухудшение экономического положения, упадок промышленности и торговли и огромный рост безработицы. Франция, надеявшаяся залечить свои раны за счет грабежа побежденной Германии, определенно просчиталась, и мы видим, как там падающая валюта увлекла за собой и несколько павших правительств. Французские мечты подправить свое дело за счет Германии и попытки в этом направлении (Рур) оказались бесплодными и безрезультатными. Франция не только потеряла роль банкира Европы, но и политическое значение ее безвозвратно пошатнулось. Последние международные договоры — план Дауэса, Локарнские — все они проведены уже под диктовку и в интересах Америки и Англии.

Если 2—3 года тому назад, говорили об единой и крепкой «святой Антанте», говорили, что Лига Наций если и не устранит всех конфликтов между капиталистическими странами, то во всяком случае сделает разрешение их безболезненными и мирными, то теперь об этом говорить уже не приходится. Франция враждует с Америкой и Англией и мало возможности есть долгого сожития конкурирующих Америки и Англии.

Характерный момент, подтверждающий сказанное и на котором надо остановиться—это договор в Локарно. Суть Локарнского договора—это развитие плана Дауэса. Это заметно в том, что вопервых капиталисты хотят видеть Европу замиренною, чтобы быть спокойными за свои денежки, а во-вторых, в том, что они хотят немножко подкормить свою дойную коровку с тем, чтобы извлечь из нее побольше дохода. После Локарно Германия должна войти в Лигу Наций и закабалить не только свое хозяйство, но и свою политическую самостоятельность. Для нас же имеется еще другая сторона Локарнского договора. Этот договор целиком направлен против Советского Союза.

Правда, имеются официальные заявления буржуазных дипломатов, даже Чемберлена, которые говорят, что договор Локарнский против нас не направлен, что цель договора — устранить опасность войн, но цену этим заявлениям мы знаем.

Германия, начиная с Генуэзской конференции, сблизилась с нами, заключив Рапальский договор. В то время Германию втянуть в Лигу Наций союзникам не удалось. После Локарно капитулировавшая германская буржуазия, подгоняемая кнутом и соблазняемая «пряником», входит в Лигу Наций. Можем ли мы теперь быть уверенными, что в случае возобновления против нас интервенции, Германия останется нейтральной? Нет, не можем. Локарнский договор целиком направлен против нас. Особенно старается английское правительство. После падения Макдональда оно мобилизует против нас все силы капиталистической Европы. Почему это так? Основной причиной является национально-освободительное движение на Востоке и те симпатии, которыми наш Советский Союз пользуется. Англия, как колониальная держава, уже распадается, а английские доминионы и колонии стремятся к самостоятельности.

Этим об'ясняется и агрессивная политика Англии на Востоке, политика, направленная к тому, чтобы какими угодно мерами сохранить за собой гегемонию. Особенно зорко следит Англия за революционным и национально-освободительным движением. Растут революционные силы Индии. Пока там внешне как будто все спокойно, но когда вспыхнет революция в Индии, английскому владычеству придет конец.

Против господства империалистов восстали народные массы Китая. Там уже несколько лет длится гражданская война между отдельными полуфеодалами-губернаторами. Одновременно растут силы подлинного национально-освободительного движения и близок момент, когда китайский народ стряхнет с себя иго чужземного господства.

Во всех своих выступлениях сегодняшние правители Англии говорят, что виноват Коминтерн и Советский Союз. И в Сирии, и в Марокко, и в Китае происходит гражданская война только потому, что этого хочет Коминтерн. Но, товарищи, лучшие агитаторы Коминтерна, начиная с Зиновьева и кончая организатором подпольной комунистической ячейки, не в силах вызвать никакого крупного восстания, тем более нельзя вызвать восстание циркулярными письмами Коминтерна. Дело в том, что Советский Союз единственная страна, заключившая с Китаем равноправные договоры. Мы единственная страна, готовая оказать моральную поддержку всякой борьбе угнетенных против угнетателей. В первые годы революции мы показали угнетенным массам Востока, как надо освобождаться от угнетения. Потом мы и на деле показали, как надо защищать завоевания революции и как надо строить новое отечество без капиталистов. Не нужно забывать и того, что к нам, к Советскому Союзу, все больше и больше возрастает интерес и симпатии со стороны

широких рабоче-крестьянских масс и даже интеллигенции Запада. Рабочие Запада непосредственно через свои делегации знакомятся с положением СССР. Они убеждаются, что в строительстве новой жизни мы имеем уже громадные успехи. С разрухой справились собственными силами. Тов. Ленин еще во время Генуи указал, что при помощи западно-европейской буржуазии, при получении от нее кредитов, мы быстрее бы восстановили свое хозяйство, но в то же самое время мы должны быть готовы вылезать из разрухи своими силами. Многие тогда думали, что последнее невозможно. Однако, невозможное стало возможным. Без всякой посторонней помощи, мы довели свое хозяйство почти до довоенного уровня. Наша промышленность сейчас в общем достигает 70—80% довоенного уровня. Сельское хозяйство подошло к довоенному уровню почти вплотную, мы можем сказать, что в Англии, богатой Англии-победительницы, промышленность не только не достигла довоенного уровня, но и двигается назад. Успехи у нас есть не только в деле хозяйственного строительства, но и по части заключения договоров. Если договора заключены не со всеми капиталистическими правительствами, то они заключены через головы этих правительств с настоящими хозяевами буржуазных государств, капиталистами-промышленниками и финансистами. В данное время не исключена возможность договориться с Францией.

Нельзя все же думать, что у нас все обстоит благополучно. Недостатков много. Советский аппарат еще плох. Кооперация слаба. Не налажена смычка нашей крупной промышленности с сельским хозяйством. Мы имеем массу недостатков, знаем о них и не скрывая говорим на с'езде. Вы здесь заслушаете отчетный доклад карельского правительства и убедитесь, что и Карелия не отстает в своем хозяйственном росте от СССР.

На днях закончился 14-й Всесоюзный с'езд ВКП(б); он констатировал, что мы идем по правильному пути. Скоро, или не скоро, по революция в Европе будет, получим или не получим мы кредиты — все же мы идем вперед, идем к социализму медленно, но верно. Вы знаете, что с'езды коммунистической партии имеют громаднейшее значение; за ними все следят. Буржуазия и ее прихлебатели перед каждым с'ездом гадают на кофейной гуще и ждут раскола в руководящей ленинской партии, краха смычки рабочих и крестьян, краха советской власти. 14-й с'езд, как и все предыдущие, доказал, что мечтания наших врагов бесплодны, что партия едина, что после с'езда партия вышла более сплоченной, более крепкой. На горе всем врагам мы растем, крепнем и чем скорее устраним все недостатки, тем быстрее будем расти, крепче будет наше международное положение, тем большие массы встанут под знамена Коминтерна, а трудящиеся массы Востока пойдут за нами.

Да здравствует международное рабочее движение и мировая революция!

Да здравствует освободительное движение Востока!

Да здравствует союз рабочего класса и крестьянства!

(Шумные, продолжительные аплодисменты).

Все присутствующие поют Интернационал. Заседание закрыто в 8 час. 30 м. вечера.

Утреннее заседание

6 января.

— Прежде чем приступить к повестке дня, говорит председательствующий тов. Нуортева, нам надо разрешить несколько текущих вопросов. По поручению Карельского ЦИК'а предлагаю на данном с'езде организовать 4 секции: финансовую, промышленную, сельско-хозяйственную и культурно-социальную.

Предложение принимается.

ДОКЛАД КАРЦИК'а И СНК.

Слово по докладу ЦИК'а и СНК предоставляется тов. Э. А. Гюллинг.

Появление тов. Гюллинг на сцене встречается с'ездом аплодисментами.

— Отчетный 1925 год, говорит тов. Гюллинг, не был в жизни Карелии годом великих событий, но это был год развития, год усиленного мирного строительства. Этому способствовал хороший урожай, который помог закрепить и продвинуть те успехи на хозяйственном фронте, которые получены были от прошлого года. Все отрасли нашего хозяйства достигли и перешагнули довоенный уровень. Нет надобности останавливаться на подробных цифрах, рисующих все стороны нашей жизни. Значительно выросла посевная площидь, увеличилось количество рогатого скота(мы отстаем пока в количестве лошадей). В промышленности мы строим новые отрасли производства. Эти результаты необходимо отметить, как характеризующие жизнь нашей республики. Об укреплении нашего хозяйства свидетельствует также и то, что помощь, которую мы получали от центра в трудные годы, нами уже покрыта. Остается пока один долг центру из сумм, полученных на Кондопожское строительство, но строительство это не закончено и говорить об уплате этого долга еще рано. Быстрое восстановление хозяйства и культурных сил Карелии не отстает, а в некоторых отношениях идет впереди общего роста нашего Советского Союза. Предсказания капиталистов, что мы умеем только разрушать опровергнуты нашими успехами.

— Если капиталистические государства не все еще нас признали, то это не так уже важно; для нас важнее признание нас в своей среде. Вот два небольших факта; один—это активное участие рабоче-крестьянских масс, особенно крестьянских, в выборах. Если в прошлом году мы имели 20—30% участия населения в выборах, теперь мы имеем 50—60—70%. Это с очевидностью показывает, что мы идем правильным путем. Другой факт—это цифра роста нашего населения. В трудные годы рождаемость в Карелии не превышала 4—5 тысяч ежегодно; в 1922 году в начале мирного строительства мы имели рождаемость в Карелии в семь с половиной, восемь тысяч человек за год; за 1923 год—9.000, за 1924 год—9.800; в этом году окончательной цифры еще нет, но можно уже сказать, что цыфра рождений по Карелии достигнет 12.000. Увеличивается естественный прирост населения; рождаемость превышает смертность на 3.500 человек в год. За последний год эта цифра возростает до 4 с половиной тысяч. Растет и заключение браков. В царское время заключалось браков 8—9 на тысячу, теперь 11—12.

Довольно трудным годом для Карелии был 1924 год, год после неурожая. Мы предполагали, что благодаря помощи центра, мы проживем этот год сравнительно благополучно. Мы его и прожили, но зато смертность по данным статистики

за 24 год значительно возросла, вследствии недостаточного питания, наблюдалась эпидемия брюшного тифа. Но этот год не изменил общей картины быстрого роста Карелии.

На предыдущих Всекарельских с'ездах, и на уездных с'ездах советов мы вели разговоры и спорили о том, по какому пути должно развиваться хозяйство Карелии. Теперь основная линия роста нашего хозяйства намечена. Карелия имеет значительные естественные богатства: горные, лесные, металлы и дешевую водяную силу. Использовать эти богатства, получить доход от них—первая и основная задача нашей хозяйственной жизни. На основе развития промышленности, на основе увеличения ее доходности мы будем иметь возможность поднять наше сельское хозяйство.

Этот путь правильный.

В соответствии с этой основной линией главное внимание наше было обращено на развитие карельской промышленности и лесного хозяйства. Отпуск древесины из наших лесов возрастает. В 23—24 году было отпущено в кубических саженях 240.000; в 24—25 — 390.000 и в 25—26 году будет отпущено 467.000. Значительно вырос доход от попенной платы. В 23 году мы получили 2.700.000 р., в 24—25 году 4.600.000, в 25—26 году мы получим около восьми миллионов, если не больше. Доходы нашей республики выросли за несколько лет почти втрое. Если бы мы начинали с другого конца и главное свое внимание обратили бы на сельское хозяйство, то, конечно, не получили бы доходов. При развитии нашей промышленности, нам волей-неволей пришлось ставить совершенно новые ее отрасли. Мы имеем деревообрабатывающую промышленность, преимущественно лесопильную. Но лесопильная промышленость слишком односторонняя и малодоходна. Вся Европа переживает сейчас кризис деревообрабатывающей промышленности. Поэтому мы взялись за другие отрасли промышленности; мы строим бумажное производство. Начали электрофикацию. Развиваем горное дело. По вопросу о постройке Кондостроя будет специальный содоклад, а вообще о промышленности в повестке дня стоит специальный доклад тов. Лескова, об организации и перспективах лесной промышленности т. Гурьева. Главной темой этого доклада будет передача Кареллесу предприятий и района, эксплоатировавшихся ранее Северолесом. Теперь 3/4 эксплоатируемой лесной площади Карелии передается Кареллесу. Из цифр видно, что от лесного хозяйства мы получаем доход. В царское время десятина карельского леса приносила доход в 24—25 копеек, а теперь она нам приносит дохода 1 рубль. Нам надо и эту цифру увеличить, обратив внимание на отрасли деревообрабатывающей промышленности, которые использовывают не только крупный лес, но и мелкие размеры. Встает вопрос, не истощает-ли карельских лесов наш ежегодный отпуск. Для отпуска леса мы ежегодно использовываем 450—500 тысяч куб. сажень. В настоящее время по южной Карелии мы продали леса несколько больше предположенного, в северной несколько меньше. Но наш годовой отпуск леса не достигает годового прироста, который оценивается в 1.000.000 куб. саж. древесины. Таким образом, увеличение отпуска леса допустимо, но необходимо урегулировать его специальными планами. Совнаркомом поручено Наркомзему разработать пересмотр планов отпуска древесины.

О ФОРМАХ ОТПУСКА.

В этом году мы продали лес без торгов только по особому постановлению Совнаркома — Северолесу и Кареллесу. На юге Карелии между лесозаготовителями возникла большая конкуренция в результате которой рост цен наддачи на основные цены возрос до 60—70%, а в некоторых местах и больше. Средняя отпускная цена за куб. сажень древесины раньше была 12 руб., теперь 16. Наблюдались и другие результаты, довольно неожиданные. Наши основные лесозаготовители — Северолес, Кареллес, Севзаплес—не смогли покупать по возросшим ценам; пришлось делать перетасовку лесных площадей. На будущее время часть древесины будет за нашими основными лесозаготовителями закрепле-

па и отпуск леса с торгов не будет нарушать их работы.

ЛЕСНЫЕ ПОЖАРЫ.

За истекшее лето, большие убытки нам причинили лесные пожары. Для борьбы с ними была создана специальная комиссия. Всего за лето было зарегистрировано 235 лесных пожаров; убытки от них превышают 1.200.000 рублей. Надо сказать, что определение этих убытков далеко не полное. По тушению лесных пожаров работало иногда одновременно до 4.000 человек. К борьбе с лесными пожарами надо подготовиться заблаговременно.

ЛЕСНЫЕ РАБОТЫ.

Наше лесное хозяйство важно не только своим доходом. Мы знаем, что лесные работы — основной заработок карельского крестьянина, чем больше будут лесозаготовки, тем нашим крестьянам лучше будет жить. Таким образом, лесное хозяйство для Карелии вопрос не только промышленности, но и крестьянского хозяйства. Точных цифр о заработках крестьян на лесозаготовках мы не имеем, но по данным стоимости заготовок, расход по ним и по сплаву выразился в сумме около 6-ти миллионов рублей. Для крестьянского хозяйства это очень важная цифра.

В предыдущие годы, и даже в настоящем, на уездных с'ездах советов этот вопрос обратил на себя самое серьезное внимание. В области лесных работ мы имеем еще много плохого наследства от капиталистического прошлого. Плох аппарат. Низкая зарплата. Возможности ее повышения зависят от международного рынка, где нашей отсталой технически лесопильной промышленности приходится конкурировать с высоко-развитой лесной промышленностью Финляндии, Швеции и Норвегии. Лесная промышленность указанных стран работает сейчас с убытком, от 5 до 10 рублей на стандарт. Низкая техника наших заготовок, тормозит повышение зарплаты. На этот вопрос надо обратить самое серьезное внимание.

ОХРАНА ТРУДА.

Первыми мероприятиями здесь на лесозаготовках и сплавах должно быть введение социального страхования и упорядочение охраны труда. Наркомтрудом выделяются специальные инспектора по районам заготовок. Это, конечно, повлияет на общее улучшение постановки охраны труда.

Вопрос о лесозаготовках, является вопросом не только промышленности, но имеет и оттенок политический. Здесь затрагивается вопрос смычки рабочего и крестьянина. Мы должны видеть и эту сторону. Исходя из этого, проведены уже следующие мероприятия: заработки на лесозаготовках увеличены почти на 20%, усилена охрана труда, предприняты шаги по изжитию ненормальностей организационных, введено частичное страхование рабочих.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ И СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО.

Если в нашем хозяйстве промышленность играет такую видную роль, то это не значит, что сельское хозяйство остается у нас без внимания. Из доходов промышленности мы должны уделять средства на поднятие нашего сельского хозяйства, на улучшение жизни нашего крестьянства. По этому вопросу будет подробный доклад тов. Архипова, а я остановлюсь здесь только на двух вопросах: сколько мы даем на сельское хозяйство и на развитие промышленности из нашего бюджета. В 23—24 году на промышленность отпущено полтора миллиона; в 24—25 году—около—1.000.00; в 25—26 году предполагается к отпуску 4.000.000. Сколько же мы даем сельскому хозяйству? В 24—25 году на сельское хозяйство было отпущено 250.000, в 25—26 до 500.000. Рост крупный, но по сравнению с отпуском средств на промышленность, цифра мала. Поэтому Совнарком постановил, что когда будет утверждаться дополнительный бюджет Карелии, главное внимание его расходных частей обратить на сельское хозяйство, сельско-хозяйственный кредит, ме-

лиорацию и на дорожное строительство.

Одним из важных вопросов, на котором следует остановиться, это вопрос о наших дорогах. Без улучшения дорожной сети мы крестьянского хозяйства не поднимем. Следующим вопросом, на котором надо остановиться, это вопрос о выделе лесов местного значения и вопросы рыбных промыслов и развития мелких промыслов.

ДОРОЖНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО КАРЕЛИИ,

с каждым годом получает средств все больше и больше. В 23—24 году на ремонт и строительство дорог было отпущено 251.000; в 24—25 — 465.000; в 25—26 — 625.000. Из средств, отпускаемых на дорожное строительство в этом году, 336 тысяч отпускается из карельского бюджета и 290 тысяч из союзных средств (по трактам союзного значения). Теперь мы достигаем уровня, когда можно будет говорить о пуске по нашим дорогам не только телег, но и автомобилей. В вопросе о дорогах волостного значения приходится говорить о необходимости участия населения. Дорог волостного значения у нас в Карелии до 3.000 верст, сумма же расхода по ним в бюджете пока значится в 46.000. Этого, конечно, мало. Надо закончить постройку дороги Кемь—Ухта. В этом году постройка двинута вперед, а в будущем году надо поставить задачу налаживания тележного пути. На эту постройку отпущено по бюджету 160.000 рублей. Цифра мала, надо прибавить из средств карельского бюджета.

Выделение лесов местного значения в этом году не закончено. Окончательный срок выделов—осень будущего года. Работа по выделам в этом году по сравнению с прошлым годом улучшилась. Пудож, Ухта, Повенец и Кемь выполнили задание почти на 75%. Слабже всех поставлено дело в Паданском и Петрозаводском уездах. Положение о выделах лесов местного значения было дополнено Карциком следующим постановлением о том, что нельзя при выделах уменьшать бывшие крестьянские наделы. Этот вопрос был главной причиной задержки в Паданском и Петрозаводском уездах. Большое затруднение при выделах лесов местного значения в Повенецком и Олонецком уездах в том, что леса там меньше и требуется прирезка из лесов государственного значения.

РЫБОЛОВСТВО.

Не маловажную роль в нашем хозяйстве играет рыболовство. Из рыбных промыслов крупными являются Беломорские. В прошлом году мы работали без планов и без связи с рыбаками. Теперь есть и связь, и планы. Весной прошлого года состоялся Всекарельский с'езд рыбаков и по пути, намеченному им стала перестраиваться работа. Надо заметить, что наши рыбаки работают еще допотопными орудиями лова. Это одно из крупных затруднений на пути развития нашего рыбного хозяйства. В прошлом году большая часть рыбаков потерпела убытки от бури, которые оцениваются больше, чем в 100.000 рубл. Потерпевшим была оказана помощь кредитом. Этой зимой мы стоим перед крупным неуловом и если мы сейчас не сможем оказать рыбакам помощь, то мы стоим перед тем, что большая часть рыбаков-хозяев будет рыбаками-батраками.

О ПОГРАНИЧНОЙ ПОЛОСЕ.

Раньше мы этой пограничной полосе уделяли много внимания, но работа там была «ударной» на бумаге. Особое внимание пограничной полосе мы должны уделять из соображений, как хозяйственных, так и политических. С повышением цен в пограничной полосе мы боремся беспошлинным ввозом товаров. В прошлом году беспошлинных товаров было ввезено в пограничную полосу на 105.000 рублей, в этом году завоз беспошлинных товаров предполагается увеличить больше, чем в два раза. Борьбу с повышением цен мы стараемся распространить и на южную часть Карелии, на пограничные волости Петрозаводского и Олонецкого уездов. Наша пограничная политика сводится к оказанию этим местностям специальных льгот в предоставлении специальных ссуд на постройки школ, мельниц, кузниц, на мелиора-

цию и т. д. В прошлом году на это было отпущено 14.000 рублей, предоставлен дополнительный кредит в 7.000 р. и на дорожное строительство отпущено дополнительно 6.000 рублей. Но все это только слабое начало, которое в будущем году надо и продолжить, и развить и вести более планомерно. Нельзя допустить, чтобы наши пограничные районы отставали.

ТОРГОВЛЯ.

Я перейду теперь, говорит т. Гюллинг, на вопросы торговли, которые отражают всю нашу хозяйственную жизнь. В отношении емкости нашего рынка точных цифр мы не имеем. Статуправление определяет емкость рынка в 25.000.000 рублей, Наркомвнуторг считает около 30.000.000 и даже несколько выше, но мне думается, что это неправильно.

ОБОРОТЫ ТОРГОВЛИ.

Обороты карельской оптово-розничной торговли дают следующие цифры: в 1923/1924 году — 14.000.000 р., в 1924/1925 г. — 25.000.000 р. и предполагаемые обороты в 1925/1926 — 30.000.000 р. Обороты по розничной торговле за 1923/1924 год составили 14.600.000. Государственная и кооперативная торговля в Карелии имеет преобладающее значение. В 1923/1924 году обороты кооперативной торговли составляли 6.000.000 рублей (38%), в 1924/1925 г. — 10.000.000 рублей (48%), обороты госторговли за 1923/1924 год— 4.000.000 рублей (24%), в 1924/1925 году — 6.000.000 рублей (36%).

Основной линией развития нашей торговли, надо считать развитие кооперации, но учитывая ее недостатки пока еще рано говорить о сокращении госторговли. Можно говорить пока только о том, чтобы госторговля не давила кооперацию. Кооперация торгует у нас в убыток. Карсельсоюз хромал еще и в прошлом году. Надо было его поддержать. И сейчас еще задолженность Карсельсоюза достигает 200.000 рублей. Нуждается в поддержке и Кемско-Ухтинский союз и ряд кооперативных об'единений в Сороке, Петрозаводске, Пудоже, в Олонце. Размер убытков кооперации превышает 500.000 рублей. Это явление мы должны изжить. В текущем году кооперации из бюджета дана ссуда в 200.000 рублей. Я думаю, что еще и в будущем году нам придется оказывать поддержку кооперации. Надо кооперацию поставить на ноги, дать ей оправиться и изжить наблюдающиеся сейчас недостатки. А недостатков много. Неопытность руководителей, организационный разлад, злоупотребления; затем слишком много в Карелии крупных кооперативных организаций, конкурирующих между собой. Вопрос об оздоровлении карельской кооперации в этом году должен быть ударным.

СНАБЖЕНИЕ ХЛЕБОМ.

Больным вопросом является у нас снабжение хлебом. Особенно остро стоял этот вопрос весною прошлого года, но был улажен таким образом, что кризиса мы избежали. И в этом году, несмотря на урожай, все же вопрос о снабжении Карелии хлебом еще не потерял своей остроты. Нам надо ввезти в Карелию 2.700.000 пудов. К 1 января 1926 года мы расчитывали закупить 1.500.000 пудов хлеба, но задание осталось не выполненным по причинам обще-союзного характера.

На это число мы завезли хлеба приблизительно на 300.000 пудов меньше, чем предполагали. На 1 января 1926 года хлебные запасы в Карелии исчисляются в 500.000 пудов. Это количество хлеба распределено по всем частям Карелии. Сейчас наблюдается усиленный завоз хлеба. В пути уже около 300.000 пудов. Мы думаем, что те 900.000 пудов, которые мы предполагали получить за первый квартал, хотя с некоторым запозданием, но получим. Цены на хлеб высоки, по сравнению с прошлым годом повысились на 36%, но это от нас не зависит. Против дальнейшего роста цен нам надо принять всевозможные меры, хотя бы даже за счет госбюджета. Что же касается роста цен на другие товары, то это явление ненормальное. Промышленность

идет по пути понижения цен и увеличения сбыта, товарный голод постепенно изживается.

Переходя к внешней торговле т. Гюллинг говорит: «Наш экспорт растет. В 1923/1924 году нами было вывезено на 4.000.000 рублей; в 1924/1925 году — на 7.000.000 рублей. Ввезено же товаров в Карелию в 1923/1924 году на 100.000 рублей, в 1924/1925 году — на 700.000 рублей (сюда входит частично импорт Мурманской губернии). В будущем предположено увеличить ввоз промышленного оборудования, при чем сумма импорта будет составлять более 3.000.000 рублей. Сумма же экспорта остается почти без изменения.

Мы видим, говорит. тов. Гюллинг, быстрый рост карельского хозяйства, в особенности рост его социалистических элементов, но отмечая это, мы должны не замалчивать о недочетах. Главным недочетом мы считаем техническую отсталость всех видов нашего хозяйства. Например, в области жилищного строительства. Мы строим сейчас еще мало, и строим плохо. Возьмем лесное хозяйство — увидим тоже самое и т. д. Борьбу с технической отсталостью надо об'явить самой серьезной задачей.

РОСТ РАБОЧЕЙ СИЛЫ.

Наравне с развитием промышленности, — говорит тов. Гюллинг, — растет и количество рабочих. В прошлом году мы насчитывали 14.000 членов профсоюзов, в этом году мы имеем их уже свыше 20.000. Если взять только заводских рабочих, то увидим, что с 4.700 человек прошлого года, количество их возросло до 6.800. Растет также и заработная плата. Средний размер месячного заработка в прошлом году составлял 39 рублей. В этом году — 46 рублей. Сейчас уже средний размер заработной платы доходит до 50,5 рублей.

В области социального страхования количество застрахованных увеличилось по сравнению с прошлым годом почти на 50%, но в прошлом году доходы социального страхования превышали расход. Сейчас же расходы растут быстрее, чем доходы и социальное страхование нуждается в специальной дотации по части страхования лесорубов. По этому вопросу работала специальная комиссия, определившая расходы по страхованию лесорубов в 450.000 рублей, а доходы от страховых взносов всего в 6,6% этой суммы. Страхование лесорубов нужно было бы ввести с будущего года. С'езду это надо подтвердить.»

РАБОТА НАРКОМПРОСА,

— говорит тов. Гюллинг, — расширяется соответственно росту наших доходов. В этом году Наркомпрос получает на 500.000 рублей больше, чем в прошлом. В области народного здравоохранения я хотел обратить внимание с'езда на весьма печальное наследие прошлого. Мы имеем большую детскую смертность. 25—30% детей умирает на первом году своей жизни. У карельского Наркомздрава впереди еще много работы.

— Несколько слов, продолжает тов. Гюллинг, о нашей связи. Почта, телеграф, радио и телефон обслуживают нас с каждым годом все лучше и лучше. Но и тут имеются недостатки. Перед нами стоит задача провести в жизнь разработанный и утвержденный план о связи каждого уездного города с каждой волостью телефоном. Выполнение этого плана расчитано на 2 года. В области радиофикации мы ставим перед собой задачу связать Петрозаводск не только с каждым уездным городом, но и с каждым волостным центром. В городе Петрозаводске устанавливается приемно-передаточная радио-станция, а в каждой волости — приемник. Необходимые суммы уже предположены к отпуску из бюджета. Можно с уверенностью сказать, что связь в Карелии будет значительно улучшена.

Если поговорить

О НАШИХ НЕДОСТАТКАХ,

нельзя обойти молчанием такого печального явления, как растраты. По данным Наркомюста, мы имели за отчетный год 191 дело (14% всех гражданских дел) о

растратах. Общая сумма растрат по Карелии достигает 250.000 рублей, из них 53 тысячи по Петрозаводскому уезду. С'езд должен дать директиву органам юстиции дела о растратах вести в ударном порядке. Осужденных за растраты на государственную службу надо принимать только с особого разрешения. В растратах мы видим остатки темного капиталистического прошлого, которые надо изживать как можно быстрее.

Карельское правительство борется и с пьянством. Борьба эта имеет некоторые результаты. Выгонка самогона и бражковарение в нашей деревне почти полностью ликвидированы.

В области укрепления советского строительства, проведена большая работа по обследованию положения на местах. Созываемое после этого с'езда специальное совещание по вопросам советского строительства проверит данные произведенного обследования, учтет и ссуммирует все мелочи, из которых вырастают подчас довольно крупные явления.

Особенно важным для нас является вопрос правильной национальной политики, в частности вопрос о карелизации. О карельской культуре вы заслушаете специальный доклад тов. Гайлоева, я же остановлюсь здесь только на введении в учреждениях финского языка и карельского наречия. Во всех учреждениях и предприятиях Карелии, постановлением Совнаркома и ЦИК'а, был установлен ряд должностей, на которые должны выдвигаться лица, владеющие двумя языками. Это постановление нужно провести во всех волостях.

Предыдущим Всекарельским с'ездом советов было поручено ЦИК'у и Совнаркому разработать

ПРОЕКТ КОНСТИТУЦИИ АКССР

и передать его на утверждение настоящего с'езда. Работа эта выполнена. Автономия нашей республики дает нам много выгод, но в то же время она налагает на нас и обязанности. Пять лет мы были освобождены от заботы по охране своих границ, теперь на нас возложена и эта задача, задача организации своих национальных частей. Таким образом, товарищи, мы в этот год шли вперед и в отношении хозяйственного развития края, и в отношении укрепления советского строительства.

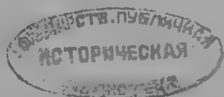
— ЦИК РСФСР, заканчивает свой доклад тов. Гюллинг, в своем обращении к карельскому народу при организации КТК возложил на нас задачу быть форпостом социалистического строительства на северо-западном рубеже великой советской страны. Эту задачу мы никогда не упускали из вида. Мы проделали большую работу; мы заложили прочную основу для дальнейшего строительства социалистической Карелии. (Громкие аплодисменты).

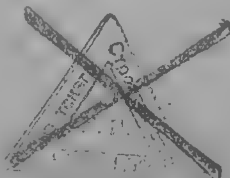
После доклада тов. Гюллинга об'является перерыв на 10 минут.

СОДОКЛАД О КОНДОПОЖСКОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ.

После перерыва слово для содоклада о Кондопожском строительстве предоставляется главному инженеру Кондостроя тов. Верещагину.

— На пятом Всекарельском с'езде, говорит тов. Верещагин, я докладывал уже об об'еме работ Кондопожского строительства. На этом с'езде имеется ряд диаграмм, характеризующих Кондострой в данный момент; все это позволяет мне сделать свой содоклад очень кратким. Финансирование Кондостроя шло вполне удовлетворительно. Всего получено 3.330 тыс. рублей. Из них 750.000 по карельскому бюджету и 2.580.000 р. из центра. Суммы из карельского бюджета поступали аккуратно и даже до сроков. Ассигнования же из центра запаздывали и это отчасти отразилось на ходе работ. Общая характеристика проделанной работы следующая: закончены организационные работы, продолжаются земляные работы, приступлено к основным строительным работам (железо-бетонным). Построен бетонный завод, силовая установка, под'ездные пути. К выполненным организационным работам следует отнести заканчивающуюся постройку жилых помещений бетонного завода, установление связи и т. д. Земляные работы ведутся глав-

ным образом на канале. Они выполнены уже на 80% (на 1 октября). После 1 октября остался один экскаваторный забой и работы по укреплению откосов канала. Надо сказать, что чем глубже мы опускались в землю, тем трудпее, благодаря твердому грунту, становилась работа. Кроме того усложнялась вывозка; большие затруднения представляет также борьба с грунтовыми водами. Несмотря на это, благодаря механизации, достигнуто некоторое удешевление земляных работ. Выемка куба земли стоит нам сейчас на 20—30% дешевле, чем раньше. Земляные работы закончены. Всего выпуто земли около 24.000 кубических саж. Бетонные работы выполнены на 40%; бетон укладается по новейшему способу; арматура уложена. Сделано основание под гидростанцию. В грунте мы обнаружили минералы, отражающиеся на бетоне; под бетон пришлось сделать специальную асфальтовую изоляцию.

Закончен постройкой постоянный деревянный мост через канал; построено несколько постоянных жилых помещений, баня и мелкие службы. Приступлено к постройке самой бумажной фабрики. В планах строительства произошло крупное изменение; мы расчитывали раньше построить только древесно-массный завод, но хозяйственные соображения заставили поднять вопрос о постройке комбината, составленного из древесно-массного завода и бумажной фабрики. Производство целлюлозы пока отложено. Эти предположения рассматривались в ВСНХ РСФСР, приняты и признаны срочными.

К сожалению, когда мы почти согласовали заказ на оборудование бумажной фабрики с крупной норвежской фирмой, встал вопрос о непредвиденном повышении норвежской валюты и удорожания вследствие этого заказа. Сейчас ведутся переговоры с крупными фирмами Норвегии, Швеции и Германии. Заказ будет сдан одной из этих фирм в ближайшее время. В соответствии с оттяжкой выполнения заказа оборудования, придется несколько отсрочить и постройку самой бумажной фабрики. Фабрика будет построена к маю—июню будущего года, а гидростанция может быть пущена в ход осенью этого года.

На произведенные работы рабочими и служащими затрачено 308.768 рабочих человеко-дней, из них 90% затрачено рабочими, 6% — конторскими служащими и 4% — техническим персоналом. Общий ход работ удовлетворителен.

Сейчас выявилось непредвиденное обстоятельство — удорожание работ благодаря перемене планов в процессе работ в сторону расширения. При постройке первой очереди ставятся некоторые сооружения, расчитываемые на полную мощность станции. Первая очередь строительства расчитана на 5—6 тысяч лошадиных сил, полная же нагрузка может быть доведена до 20—25 тысяч лошадиных сил и напорный бассейн, расчитанный на полную мощность. Не предполагавшееся цементирование канала также удорожает работу. Вообще при проектировании подобного строительства, в России до сего времени не было опыта. Поэтому первоначальные сметы оказались недостаточными. Удорожание нашей постройки составит 40% первоначально предположенной суммы. Цена энергии, однако, будет вполне приемлемой. Второе непредвиденное обстоятельство, считавшееся достаточным для работ первой очереди, при проверке оказалось преувеличенным. Оба указанных обстоятельства целиком устраняются при постройке второй очереди Кондостроя и цена энергии не будет превышать одной копейки за киловатт-час.

ОБ ИТОГАХ АМНИСТИИ КАРБЕЖЕНЦАМ.

После содоклада тов. Верещагина слово предоставляется тов. Поттоеву для второго содоклада по вопросу об итогах амнистии карельским беженцам.

— По данным Наркомвнудела, говорит тов. Поттоев, к началу 1922 года карельских граждан, ушедших в Финляндию, насчитывается 12 000. Уходили они наиболее крупными партиями в 1919 году с бело-финскими и карельскими авантюристами, совершившими налет на Оло-

нецкий уезд, в 1920 году с разбитыми силами Миллера, в 1921 году — при приеме Робольской и Поросозерской волостей в состав КТК, в 1922 году — при ликвидации бело-финской авантюры 1921—22 года и в разное время одиночками и мелкими группами.

По социальному положению в громадном своем большинстве ушли в Финляндию крестьяне-труженики. Небольшую часть составляют кулаки и спекулянты; интеллигенции ушло в Финляндию очень мало. Кулаки-спекулянты ушли в Финляндию вследствие своей враждебности к советской власти и являются руководителями и вдохновителями бандитизма. Крестьяне ушли по несознательности, под влиянием бело-гвардейской провокации и по принуждению. Небольшую часть ушедших, составляют лица, совершившие уголовные преступления и укрывшиеся от советского суда. Сразу же после ликвидации бандитизма в 1922 гду началось стихийное возвращение беженцев. Вернулось 4.299 человек. Считая, что без официальной амнистии дальнейшее возвращение беженцев осложнилось бы, что это возвращение необходимо оформить и, что обманутый бандитами крестьянин-труженик, ознакомившись с действительным положением вещей в Карелии, может принести пользу соввласти своим участием в строительстве нашего народного хозяйства, было издано 1 мая 1923 года постановление об амнистии, одобренное пятым Всекарельским с'ездом советов. По амнистии вернулось 2.447 человек. В Финляндии осталось около 5.500 чел. Считая, что среди оставшихся в Финляндии громадное большинство трудовых крестьян не выезжает в советскую Карелию по своей несознательности, под влиянием провокаций и что многие из них или плохо знали об амнистии, или не имели средств на выезд, по ходатайству Карельского ЦИК'а, ВЦИК РСФСР 16 марта 1925 предоставил КАРЦИК'у право персональной амнистии карбеженцев, имевших право воспользоваться первомайской амнистией. По персональной амнистии вернулось 341 человек и около 20 чел. вернулось без всяких амнистий и разрешений. В Финляндии еще остается около 4.500 челов. Беженцев, оставшихся в Финляндии, можно разбить на несколько групп: крестьян, превратившихся в фабричных рабочих; превратившихся в люмпен-пролетариев; учащаяся молодежь; кулачество, превратившееся в мелких капиталистов и руководителей бандитизма — террористы, шпионы и т. д. (из всех общественных групп). Люмпен-пролетарии, кулачество и явные белогвардейцы среди беженцев в меньшинстве; пускать их сюда не надо. Крестьян-трудовиков мы готовы принять, но продлить срок амнистии мы не можем.

Продление сроков амнистии будет способствовать несерьезным взглядам на мероприятия советской власти и кроме того, будет истолковано как наша слабость; продление амнистии оттянет землеустройство, а следовательно интенсификацию сельского хозяйства; карельское крестьянство продления амнистии не желает. Таким образом, честным карелам, которые еще остались в Финляндии, предоставляется право вернуться на родину в обычном порядке эмиграции. Некоторые из вернувшихся беженцев уже начинают участвовать в советской общественной работе и работают добросовестно. Это говорит за то, что лучших из них можно и нужно привлекать к общественной работе и в будущем. Земля беженцев, остающихся после 1 января 1926 года в Финляндии, передается в трудовое пользование тех земельных обществ, к которым был приписан данный беженец. Недвижимое имущество, находящееся в ведении членов семей беженцев, передается в распоряжение местных советов. Движимое имущество, как бесхозяйственное, передается в ведение соответствующих государственных и общественных органов. Амнистия, не использованная до 1 января 1926 года, аннулируется.

За последние месяцы в Карелию возвращались бедняки, которые не могут существовать на свои средства. Им нужна помощь со стороны республики. Помощь беженцам оказывалась в виде безвозвратных пособий и в форме сельскохозяйственного кредита.

Самовольно вернувшихся, надо рас-

сматривать, как нелегально перешедших границу и передавать судебным органам. Правда, самовольно вернувшихся надо разбить на две части: лиц, совершивших какие-либо преступления, и лиц, виновных только в переходе границы без разрешения. В соответствии с этим, на них должны налагаться и взыскания.

Слово предоставляется тов. Верещагину для ответа на поданные записки.

ВОПРОС. — Когда будет закрыта Сандальская плотина?

ОТВЕТ. — Плотина уже закрыта.

ВОПРОС. — Какое протяжение дороги будет затоплено и сколько придется снести домов?

ОТВЕТ. — Придется снести около 30 зданий, дорога будет приподнята; затоплено же будет в среднем 250 десятин земли.

ВОПРОС. — Как будут возмещены убытки?

ОТВЕТ. — Нормы возмещения вырабатываются в ЦСНХ.

ВОПРОС. — Во сколько обойдется Кондострой?

ОТВЕТ. — Сметная стоимость строительства исчислена в 7.200.000 рублей. В связи с удорожанием работ постройка обойдется, очевидно, в 7.900.000 рублей.

ВОПРОС. — Сколько будет стоить киловатт-час энергии?

ОТВЕТ. — При постройке первой очереди стоимость киловатт-час составит 1,75 коп. и при постройке второй очереди — не больше 1 копейки.

ВОПРОС. — Будут-ли электрофицированы ближайшие деревни?

ОТВЕТ. — Село Кондопога будет электрофицировано, что же касается других деревень — вопрос осложняется значительной стоимостью дальней проводки.

ВОПРОС. — Сколько человек будет занято на построенной фабрике?

ОТВЕТ. — Рабочих потребуется около 400 человек.

ВОПРОС. — Можно-ли найти все технические силы в СССР?

ОТВЕТ. — Идет разговор об организации курсов по подготовке рабочей силы, т. к. в СССР квалифицированных рабочих-бумажников недостаточно.

ВОПРОС. — Какова предполагаемая продуктивность бумажной фабрики?

ОТВЕТ. — Фабрика расчитана на ежегодный выпуск 1.500.000 пуд. бумаги.

ВОПРОС. — Какова предполагаемая стоимость бумаги?

ОТВЕТ. — Стоимость пуда бумаги исчислена нами в 2 р. 4 к., расценка эта была увеличена в Москве до 2 р. 30 к. за пуд; эта цена позволит успешно конкурировать с заграничной бумагой.

ВОПРОС. — Сколько фабрика будет потреблять ежегодно леса?

ОТВЕТ. — Ежегодно потребуется до 8.000 куб. баланса.

ВОПРОС. — Останется-ли Суна сплавной рекой?

ОТВЕТ. — Да, это предусмотрено.

Слово для ответа на вопросы предоставляется тов. Поттоеву.

ВОПРОС. — Чем занимаются карельские беженцы в Финляндии?

ОТВЕТ. — Большинство наемным трудом.

ВОПРОС. — Чем занимаются вернувшиеся беженцы и не предпочитают-ли они заниматься торговлей?

ОТВЕТ. — Наибольшее количество беженцев вернулось в Ухтинский и Паданский уезды, а там, как известно, частной торговли нет. Значительная часть беженцев привезла с собой лошадей и сельскохозяйственные орудия и занимается восстановлением своего хозяйства.

ВОПРОС. — Имеют-ли беженцы связь с оставшимися в Финляндии?

ОТВЕТ. — Имеют, да это и в нашу пользу. Письма вернувшихся беженцев — лучшие агитаторы за советскую власть.

ВОПРОС. — Не ведут-ли вернувшиеся агитации против советской власти?

ОТВЕТ. — Нет.

ВОПРОС. — Сколько русских эмигрантов в Финляндии?

На вопрос отвечает член ЦК финской компартии тов. Антикайнен.

ОТВЕТ. — 16.000 человек.

Тов. Нуортева сообщает с'езду, что вернувшийся на самолете с Кондостроя, тов. Ярвисало провел там митинг и просит передать от лица рабочих Кондостроя привет с'езду.

Вносится предложение включить в состав редакционной комиссии с'езда тов. Дорошина и Виртанен, поручив редакционной комиссии функции секретариата с'езда. Предложение принимается.

От имени президиума с'езда предлагается выделить руководителями секций следующих товарищей: финансвой — тов. Фомина, промышленной — тов. Лескова, сельско-хозяйственной — тов. Архипова и секции культурно-социальной тов. Гаппоева и Матвеева.

Предложение принимается.

В 3 часа дня об'является обеденный перерыв.

Вечернее заседание

6 января.

Председательствующий, т. Елин, объявляет заседание Всекарельского съезда советов продолжающимся.

Слово предоставляется тов. Гюллинг для ответа на поданные записки.

ВОПРОС. — Сколько выездов членами президиума ЦИК'а, Совнаркома было сделано на места и какие районы охватили эти выезды?

ОТВЕТ. — Всего было сделано 42 выезда в уездные и волостные центры. Волости были посещены 87 раз. Кроме этого, члены КАРЦИК'а на места делали много выездов.

ВОПРОС. — Сколько крестьянских ходоков было за отчетный период в Карцике?

ОТВЕТ. — Нами учет не производился; во всяком случае к нам приходило ежедневно не менее 4—5 человек.

ВОПРОС. — В каком положении находится вопрос о районировании и почему он заглох?

ОТВЕТ. — Мы предполагали провести укрупнение ряда волостей в Петрозаводском, Кемском и в др. уездах, но в этот момент в центре убедились, что в таком укрупнении нет надобности. Так как мы не были заинтересованы этим вопросом, то он и остался открытым.

ВОПРОС. — Почему происходит задержка расчета с крестьянами за тушение лесных пожаров?

ОТВЕТ. — Задержки с выдачей заработка за тушение лесных пожаров не наблюдалось. Повидимому, расчетные ведомости были получены на местах с запозданием. Средства же были ассигнованы еще в августе прошлого года.

ВОПРОС. — Когда закончится выдел лесов местного значения?

ОТВЕТ. — Выделение лесов местного значения будет закончено осенью 1926 года.

ВОПРОС. — В каком положении находится снабжение продовольствием Ухтинского уезда?

ОТВЕТ. — Продовольственное положение Ухтинского уезда вполне благоприятно; хлеб доставляется туда санным путем и пока его достаточно. В Ребольскую волость заброшен хлеб санным путем Лесоуправлением. Перебоев со снабжением хлеба в пограничных волостях не будет, тем более что кооперативные организации уезда получили гарантию СНК.

ВОПРОС. — Какова у нас производительность труда и не влияет ли на нее и на цены восьми-часовой рабочий день?

ОТВЕТ. — За последнее время цены на промышленные товары идут на убыль и не восьми-часовой рабочий день влияет на цены и производительность труда, а правильная постановка промышленности. Введение механизации производства, новое оборудование, обеспечение предприятий сырьем, — вот, что снизит цены на товары. В настоящее время повышение цен мы наблюдаем, главным образом, по линии сельского хозяйства. Производительность труда постепенно увеличивается и мы можем отметить, что во многих отраслях нашего хозяйства она достигла довоенных норм.

ВОПРОС. — Отпущены ли средства на оборудование клуба в Вешкелицах?

ОТВЕТ. — Этот вопрос давно уже урегулирован. 200 рублей для клуба давно уже ассигнованы и их можно получить когда угодно.

ВОПРОС. — Каков порядок получения пенсий?

ОТВЕТ. — Пенсии выдаются застрахованным и работающим по найму, а также их семьям по социальному страхованию. Затем пенсией пользуются инвалиды войны или их семьи, семьи расстрелянных белобандитами и др. категории трудящихся. Крестьянское население в первую очередь должно получить помощь от ККОВ. Но наверно, у нас придется организовать дополнительное обеспечение в деревне. В небольшой сумме выдаются пенсии беспризорным от Собеза. Придется подумать и о слепых и глухонемых, которых необходимо направить в различные школы, где они смогут приобщиться к трудовой жизни.

ВОПРОС. — Сколько израсходовано правительством Карелии средств на рыбное хозяйство, главным образом на беломорские промыслы?

ОТВЕТ. — В прошлом году беломорским промыслам пострадавшим от стихийных бедствий правительство отпустило 16.000 рублей, затем дополнительно было отпущено в кредит 40.000 рублей. Нынче эта помощь будет значительно расширена. На беломорские промыслы и, вообще на рыбное хозяйство нынче предполагается отпустить кредита 400 тыс. рублей.

ВОПРОС. — В каком положении находится дорожное строительство, выполнил ли ОМЕС свои обязательства и оправдывает ли он свое назначение?

ОТВЕТ. — Можно только отметить одно. Дело подвигается вперед и хотя дорожные работы обходятся нам дорого, все же результаты строительства благоприятны. Что касается наших взаимоотношений с ОМЕС'ом, то они нормальны. Доклады ОМЕС'а подвергаются обсуждению в Совнаркоме, Уездисполкоме и в др. учреждениях. Сейчас поднят вопрос о передаче дорожных работ ОМЕС'а Карелии.

ВОПРОС. — Каковы результаты участия населения в перевыборной кампании текущего года?

ОТВЕТ. — Выборы в советы проходили у нас довольно оживлено; об этом свидетельствует процент участвовавших в кампании избирателей. Так, в прошлом году в выборах советов по сельским местностям АКССР участвовало только 19% избирателей; в этом году мы имеем большие достижения. Процент избирателей в 1925 году возрос до 51. Например, в Пудожском уезде, в прошлом году участвовало в выборах 13% населения, а в этом году 64%. Успехи избирательной кампании наблюдаются по всем уездам. Следует отметить увеличение процента участвовавших в выборах женщин. В Петрозаводском уезде в выборах принимало участие 66% (к общему числу явившихся на выборы) мужчин и 34% женщин. В особенности усилилось участие в выборах женщин в Повенецком уезде. В этом уезде в выборной кампании принимало участие 54% мужчин и около 46 % женщин. Более слабое участие населения в выборах наблюдалось в полосе железной дороги и, наоборот, оживленное — в отдаленных от культурных центров районах. В будущем результаты текущей избирательной кампании следует учесть.

ВОПРОС. — Как смотрит Совнарком на разрешение торговли вином в деревне?

ОТВЕТ. — Считаем, что нельзя разрешить против воли мест и вообще—осторожно. Если волость поднимет вопрос о решении торговли вином, то он разрешается или отклоняется Уисполкомом, при чем окончательное утверждение или отказ получает в Наркомвнуделе.

ВОПРОС. — На какую сумму по всей Карелии обнаружено растрат?

ОТВЕТ. — В своем докладе я уже приводил цифры. Мы имеем сведения, что по всей Карелии зарегистрировано растрат на 250.000 руб., кроме того есть целый ряд мелких растрат которые не учтены. Неблагополучными по растратам следует признать кооперацию Мурманской ж. дор. и Сорокскую кооперацию. В последней, между прочим, совершено растрат на 50.000 рублей.

Тов. **Елин.** Внесено предложение о прекращении подачи записок.

Предложение принимается.

Тов. **Гюллинг** продолжает отвечать на записки.

ВОПРОС. — Все ли волости будут связаны с уездными центрами телефоном?

ОТВЕТ. — Телефонами будут связаны все волостные центры. Волости получают за пользвание телефоном скидку в размере 50%; но недавно вынесено постановление о согласовании тарифов между СНК и ведомством связи. Наши телефонные линии пока убыточны и почтовое ведомство несет большие расходы.

ВОПРОС. — Будут ли даны ссуды рыбакам отправляющимся на Мурманские промыслы?

ОТВЕТ. — Будут.

ВОПРОС. — Сколько средств было ассигновно на постройку тракта Кемь—Ухта?

ОТВЕТ. — В прошлом году было отпущено 50.000 рублей из центральных средств и 60.000 руб. из местных. В 1926 году из центральных средств отпускается 163.000 руб. и из местных средств предполагается к отпуску около 60.000 руб.

ВОПРОС. — Какова связь между Карцик'ом и Мурманским губ'исполкомом?

ОТВЕТ. — Непосредственная связь пока слаба и ее необходимо улучшить. Мы обращались в Мургуб'исполком по вопросу об урегулировании положения рыбаков.

ВОПРОС. — Как смотрит Карцик на присоединение к Карелии Соловецких островов?

ОТВЕТ. — Этот вопрос пока не обсуждался.

ВОПРОС — Почему у нас в Карелии мало лошадей?

ОТВЕТ. — Благодаря карельской авантюре мы потерпели большой урон конского состава. Но этот недостаток постепенно изживается. Крупная партия лошадей была приобретена заграницей и распределена среди крестьян. Сейчас Наркомзем принимает все меры к улучконеводства и закупает племенных жеребцов.

ВОПРОС. — Будут-ли отпущены правительством средства на очистку порогов реки Кеми?

ОТВЕТ. — Этот вопрос у нас обсуждался. Расходы по очистке реки Кеми, если она будет признана необходимой,— будут включены в уездный бюджет Ухтинского и Кемского уездов.

ВОПРОС. — Можно - ли изолировать железную дрогу от лесов на случай пожаров путем прокладки каналов?

ОТВЕТ. — Прокладка каналов весьма желательна, но она вызовет значительные расходы. С лета будущего года железная дорога перейдет на минеральное топливо, что устранит возможность лесных пожаров.

ВОПРОС. — Каковы взаимоотношения между правительством Карелии и органами, ведущими закупку рыбы на территории Карелии?

ОТВЕТ.—В этих организациях Карелия никакого участия не принимает. Был поднят вопрос об участии Карелии в операциях Госрыбтреста, но этот вопрос пока не решен. Мы имеем над заготовителями рыбы исключительно экономический контроль.

ВОПРОС. — Уменьшилось ли самогоноварение в Карельской деревне после открытия продажи водки?

ОТВЕТ. — Определенных данных нет, но имеются показатели, свидетельствующие о значительном сокращении выгона самогонки и бражковарения. Например, материалы обследования деревни показывают, что в вязи с выпуском в продажу водки, самогоноварение значительно пошло на убыль.

ВОПРОС. — Каким путем урегулировать расчеты между рыбаками и заготовителями рыбы?

ОТВЕТ. — На это обращено внимание Кемским уездным с'ездом советов, который вынес целый ряд решений по вопросам премирования, налогового обложения, расчета и т. д.

ВОПРОС. — Не будут - ли в будущем наблюдатся заминки со снабжением хлебом?

ОТВЕТ. — Нами приняты энергичные меры, благодаря которым заминок с хлебом, надеемся, не будет.

ВОПРОС. — Через какое учреждение могут получить кредит рыбаки?

ОТВЕТ. — Кредит рыбакам открыт через Сельхозбанк.

ВОПРОС. — Чем об'ясняется убыточность лесоэкспорта?

ОТВЕТ. Это об'ясняется падением цен

на лес заграницей и конкуренцией экспортеров.

ВОПРОС. — Будет-ли учреждена инспектура труда в Кемском уезде?

ОТВЕТ. — Инспектор труда в Кемском уезде работает.

ВОПРОС. — Некоторые крестьяне получили из Карсельсоюза совершенно непригодных лошадей. С кого теперь взыскивать убытки?

ОТВЕТ. — Понесенные убытки можно взыскать судебным порядком с Карсельсоюза.

ВОПРОС. — Чем об'ясняются неустойчивые цены на хлеб?

ОТВЕТ. — Розничная цена на хлеб по АКССР—1 р. 80 к. пуд; средняя цена по СССР—1 р. 26 к. пуд (рожь); на Украине пуд хлеба—1 р. 26 к., а в Сибири—59 коп. за пуд. В Карелии цена пуда хлеба на несколько десятков копеек выше и, если принять во внимание расходы по транспортированию хлеба, то цена на него вполне нормальная. Неустойчивость цен на хлеб об'ясняется, главным образом, конкуренцией между заготовителями.

ВОПРОС. — Будет-ли разрабатываться тивдийский мрамор?

ОТВЕТ. — Поднят вопрос о подыскании рынка. Разработки мрамора будут возобновлены. Этот вопрос обсуждается горным трестом.

ВОПРОС. — Сколько предполагается построить электростанций по АКССР в ближайшие 5 лет?

ОТВЕТ. Мы имеем в виду в течении 5 лет построить 30 электростанций, общей стоимостью в 2.000.000 рублей.

ВОПРОС. — Предполагается-ли слияние Паданского и Повенецкого уездов?

ОТВЕТ. — Такой вопрос не поднимался.

ВОПРОС. — Будет-ли присоединена Мурманская губерния к Карельской республике?

ОТВЕТ. — Против присоединения Мурманской губернии мы не возражаем, но и этот вопрос также не поднимался.

ВОПРОС. — Разрешено-ли в деревнях крыть крыши дранкой?

ОТВЕТ. — Разрешено. На этот счет существует определенное положение.

ВОПРОС. —Когда закончатся в Карелии землеустроительные работы?

ОТВЕТ. — Эти работы закончатся у нас через 15 лет.

ВОПРОС. — Почему задерживается выдача пособий пенсионерам?

ОТВЕТ. — Тут, повидимому, имеет место волокита, но нами приняты все меры к ее устранению.

ВОПРОС. — Приняты-ли меры к обучению финскому языку ответственных работников?

ОТВЕТ. — Знание финского языка для всех ответственых работников пока не обязательно, но в дальнейшем мы ставим задачей, чтобы каждый ответственный работник знал государственные языки Карелии.

ВОПРОС. — Как получить кредит бедняку-рыбаку?

ОТВЕТ. — Кредит может быть получен под гарантию кресткома. Для кредитных целей при Сельхозбанке создается государственный гарантийный фонд.

ВОПРОС. — Будет-ли расширена в волостях сеть школ-семилеток?

ОТВЕТ. — В первую очередь нам необходимо открывать школы I ступени. По моему, в Карелии необходимо строить школы крестьянского типа.

ВОПРОС. — Урегулирован - ли вопрос со страхованием сплавщиков и лесорубов?

ОТВЕТ. — Не урегулирован, но по этому поводу нами подготовляются материалы.

На три вопроса дает ответ тов. Архипов:

ВОПРОС. — На какую сумму продано леса по каждому уезду?

ОТВЕТ. — В Петрозаводском уезде на 1.525.000 рублей, Пудожском--1.710.000 руб., Кемском—1.100.000 р., Олонецком —500.000 р., Повенецком—570.000 р., Паданском—1.400.000 р., Ухтинском—240.000 р.

ВОПРОС. — Когда будет улажен вопрос с землеустройством в деревне? Деревня ждет агронома, землемера, а их все нет и нет; кроме того, некоторые агрономы недобросовестно относятся к своей работе.

ОТВЕТ. — Если есть ненормальности

и недобросовестное отношение к работе агрономическо-технических работников, то об этом необходимо сообщить в Наркомзем. Если же они полностью не обслуживают крестьянского хозяйства, то это об'ясняется отсутствием таких работников.

ВОПРОС. — Обсуждался-ли вопрос об отводе постоянных водных участков для пользования поморскими волостями?

ОТВЕТ. — Вопрос урегулирован Совнаркомом. Вынесено постановление, по которому Кемскому исполкому предоставлено право установления зоны береговой ловли в радиусе двух верст. Это вызвано введением кошелькового лова, главным образом, Севкрыбой, и Севгосрыбтрестом.

Тов. **Матвеев** отвечает на замечания одного из делегатов по поводу волокиты, которая наблюдается в органах Собеза с выдачей пенсий:

— Волокита, товарищи, зависит не от нас. Нам нужны документы, без которых пенсию ни в коем случае, мы выдать не можем. Необходимо доказать инвалидность и где она получена. Зачастую документы полностью не представляются, начинается переписка с местами, время идет и, в условиях нашей связи, она продолжается долго.

ПРЕНИЯ ПО ДОКЛАДУ Т. ГЮЛЛИНГ.

Тов. **Аристархов** (Лижма). — Насчет амнистии карельских беженцев скажу одно: довольно нам с ними нянчиться. Если надеются они на Лигу Наций, то и пусть себе сидят заграницей. Из доклада тов. Гюллинг ясно, что мы имеем крупные достижения, но есть у нас и промахи, которые надо как можно скорее устранить. Мы забываем деревенских пенсионеров, необходимо придти им на помощь. Теперь о кресткомах. Многие учреждения, как например Кареллес, совершенно с ними не считаются, обходят их. И выходит на деле у нас не смычка, а стычка, как это было в Лижме, когда кресткому пришлось отвоевывать форменным образом у Кареллеса подряд на вывозку дров. Скажу еще о наших детях. Крестьянину некуда их девать,—в школу часто не принимают. Тут надо найти какой нибудь выход. Прежде всего необходимо открыть им доступ в школу фабзавуча.

Тов. **Ильин** (Олонец). — Отмечая достижения во всех областях народного хозяйства Карелии, указывает на необходимость увязки планов центра с уездами.

Тов. Ильин обращает внимание с'езда на недочеты Олонецкой кооперации. Кооперативная работа в уезде до сих пор не налажена. Наблюдаются нездоровые явления. Потребительская кооперация работает на ряду с сельско-хозяйственной и это в селах, где всего насчитывается 20 дворов. Дело доходит до курьезов; обороты кооператива не превышают в месяц 300 рублей, а на содержание штата уходит 125 руб. Необходимо создать интегральную — об'единенную кооперацию, оставив в сельско-хозяйственных районах кооперативы с сельско-хозяйственными функциями. Кроме того, надо упростить кооперативную отчетность Следует также подумать о приюте о беспризорных; снизить норму страхования и плату за пользование телефоном. Что касается беженцев, то надо полагать—сказал т. Ильин,—что с доводами т. Поттоева согласятся все делегаты с'езда.

Тов. **Григорьев** (Кемь). — Уездный с'езд советов Кемского уезда целиком и полностью одобряет хозяйственную и политическую линию нашего правительства.

Новому составу правительства следует принять меры к увеличению конского состава. Рыбацкое хозяйство нуждается в поддержке. Ассигнованные поморам средства должны вливаться через промыслово-рыбацкую кооперацию, но этих средств еще недостаточно. Помощь рыбакам необходимо усилить. Слишком много средств мы расходуем на советский аппарат. Содержание его обходится у нас во много раз дороже, чем в других местностях. Карельский волисполком обслуживает 600 человек, в то время как в центральных губерниях один председатель сельсовета обслуживает 5.000 чел. населения. Поэтому встает вопрос об укрупнении районов. Укрупнение необходимо и правительство должно принять

в этом отношении соответствующие меры. Что касается Соловецких островов, то в хозяйственной жизни Карелии они, несомненно, могут сыграть немаловажную роль. Опыт Соловков должен быть использован в Карельской республике. В экономическом отношении Соловки имеют тяготение к Карельской республике, а поэтому пора поднять вопрос о присоединении их к Карелии. Этот вопрос также должен быть подвергнут обсуждению нашим правительством.

Тов. Гюллинг указывал здесь, будто бы в Сорокской кооперации обнаружено на 52.000 р. растрат; на самом деле это не растраты, а убыток понесенный Сорокской кооперацией в результате плохого ведения дела.

Я вполне присоединяюсь к тезисам т. Ноттоева. Вывод ясен. Вопрос о беженцах иного разрешения здесь на с'езде получить не должен.

Тов. **Фомин** (Повенец). — Надо приблизить советский аппарат к массам. По этому вопросу по окончании работ с'езда созывается специальное совещание, но об этом стоит поговорить и здесь, внеся практические предложения. Наш советский аппарат имеет еще целый ряд существенных недостатков. Во время выборной кампании в Повенецком уезде эти недостатки сказались. Сельсоветам приходится обслуживать население в радиусе 40 верст. Благодаря дальности расстояния, оно не имеет возможности широко участвовать в работе сельского совета и вести контроль. За дальностью расстояния трудно также получить какую-либо справку, регистрировать акты гражданского состояния и т. д. и т. д. К вопросу о районировании нужно подойти вплотную. В Повенецком уезде нами было намечено сокращение двух волостей и организация 11 сельсоветов. Последним надо дать больше прав.

Тов. **Качанов** (Наркомвнуторг).—Большие ненормальности наблюдаютсря в Лоянской волости, которая окружена Ленинградскими лесами. Население волости не пользуется при получении леса льготами. Мало того, оно платит сбор даже за скот, который бродит в лесу. Эти ненормальности надо устранить. По вопросу о кооперации скажу, что пора с этим вопросом покончить .Об интегральной кооперации не может быть и речи. Пусть идут своими дорогами потребительская и сельско- хозяйственная кооперация, выполняя каждая свои функции. Теперь о ценах. Что хорошо для северного крестьянина, то плохо для южного. Мы требуем здесь снижения цен на хлеб, а южному крестьянину это не по карману. Когда хорошо нам—плохо ему.

Неустойчивость цен на хлеб вызвана исключительно бешеной конкуренцией хлебозаготовителей, которые, имея в виду повышенный спрос заграницы, набросились на хлебороба. Когда же крестьянин увидел, что за ним гоняются, он стал меньше вывозить на рынок хлеба. А тут еще вынырнули частные торговцы, начали скупать хлеб и в результате на рынке наблюдался ажиотаж. В настоящее время все меры к установлению устойчивых цен на хлеб приняты и есть основание думать, что хлеб будет поступать на рынок по пониженным ценам.

Тов. **Липусов** (Пудож). — Я выслушал доклад тов. Гюллинг и скажу, что мы имеем очень большие достижения; но у нас еще непочатый угол работы, в особенности в отдаленных местностях. Я бы просил обратить внимание с'езда на наш Пудожский уезд, а главное, на нужды рыбаков, которые в виду бездорожья не имеют рынка сбыта и вынуждены гноить рыбу. Следовало бы в нашем уезде открыть консервный завод. Надо еще подумать об улучшении сельского хозяйства. Агроном в нашей деревне редкий гость и приезжает один раз в год. Я бы внес предложение, что бы каждая волость имела своего постоянного агронома

ПРИВЕТЫ С'ЕЗДУ.

Оглашаются полученные с'ездом следующие приветствия:

— «Приехать не могу. Приветствую с'езд советов Карелии и желаю плодотворной работы. Председатель Севзаппромбюро ЛОБОВ».

Затем было оглашено приветствие от заключенных Петрозаводского Исправдома:

— «Сегодня шестой раз карельские рабочие и крестьяне собрались обсудить вопросы, связанные с налаживанием крестьянского хозяйства и карельской промышленности, в период мирного строительства. Пять лет тому назад, когда впервые Карелия получила автономию и должна была начать строить и налаживать свое хозяйство, под громом пулеметов и пушек со стороны белой Финляндии и Англии, уже тогда, на первом Всекарельском с'езде советов рабочие и крестьяне сумели доказать, что они умеют строить свое благополучие.

Мы, временно находясь в заключении, будем с гордостью следить за работой с'езда советов и твердо уверены в том, что с'езд, под руководством ВКП(б), сумеет найти правильные пути к скорейшему укреплению Карельской промышленности и крестьянскго хозяйства.

Да здравствует VI Всекарельский с'езд советов!

Да здравствует Кароблastком ВКП(б) —руководитель Карельского пролетариата!».

На этом вечернее заседание с'езда закрылось.

Утреннее заседание

7 января.

Заседание открывается в 10 ч. 20 м. утра. Председательствует тов. Давыдов. Вносится предложение утвердить резолюцию тов. Ярвисало о внутреннем и международном положении. Резолюция принимается с'ездом единогласно.

РЕЗОЛЮЦИЯ ПО ДОКЛАДУ О МЕЖДУНАРОДНОМ И ВНУТРЕННЕМ ПОЛОЖЕНИИ С.С.С.Р.

Заслушав доклад о международном и внутреннем положении СССР и констатируя, что твердая Ленинская политика, проводимая в жизнь коллективным разумом ВКП(б) развивает Советскую республику в несокрушимую могущественную социалистическую страну с растущей госпромышленностью, с поднимающимся сельским хозяйством, с развертывающимися производительными силами, с ростом советской общественности и культуры и с неустанным углублением основ социалистического строительства во всех отраслях нашей жизни, VI Всекарельский с'езд советов выражает полное удовлетворение этой политикой и в свою очередь будет твердым проводником ее в своей красной Карелии.

С'езд горячо приветствует неразрывный союз рабочего класса с крестьянством и, что этот союз спаянный великим Октябрем, будет неизменно стремиться к его дальнейшему укреплению, развитию и упрочению.

Считая все наши достижения в области внутренней и внешней политики, результатом совместных усилий и взаимного доверия рабочего класса и крестьянства,—с'езд бодро и уверенно смотрит вперед, используя международную обстановку как передышку для мирного труда и всестороннего накопления сил для достижения конечных целей—коммунизма.

Мы знаем, что замыслы мирового капитала создать против нас единый фронт обречены на неудачу. Сознательность пролетариата, пробуждающееся крестьянство во всех странах, узел неразрешенных противоречий на Востоке, подымающееся в Европе господство американского капитала, гражданская война в Китае, грабительские войны в Марокко и Сирии, непрекращающиеся волны забастовок на почве безработицы, достижения революционных завоеваний рабочего класса,—все это вместе взятое разрушает планы наших врагов, показывает нам непрочность капитализма и ложность хвастливого убеждения буржуазии, что она достигла желаемой стабилизации.

Утешая себя несбыточной мечтой о наступившем «укреплении», буржуазия ведет безумную расправу с теми, кто стал под красное знамя освобождения трудящихся из под гнета капитала. С'езд шлет всем борцам за революцию Юга, Востока и Запада свой пламенный братский привет и призывает все сознательное население Карелии вступить в члены МОПР'а — этой единственной, массовой, общественной и международной организации, оказывающей материальное и моральное содействие узникам капитала, томящимся в буржуазных застенках.

Расценивая вступление Германии в Лигу Наций, как акт враждебный по отношению к СССР, с'езд склонен думать, что экономические выгоды, толкающие Германию и другие буржуазные правительства на сближение с СССР и противоречия между этими правительствами, —могут превратить эту сделку в клочек простой бумаги.

Тем не менее с'езд признает крайне необходимым держать в полной готовности наш боевой кулак — нашу Красную армию и Красный морской и воздушный флот, совершенствуя их качества.

Выражая свой привет руководящим и творческим силам нашего Советского союза, за те достижения и успехи, которые мы имеем в области внешней и внутренней плитики, VI Всекарельский с'езд советов ставит своей целью укрепить и развить эти достижения под руководством Ленинской коммунистической партии.

Да здравствует Власть Советов!

Да здравствует диктатура пролетариата!

Да здравствует Ленинская Коммунистическая партия!

Вносится предложение по докладу тов. Антикайнен послать приветственную телеграмму от VI Всекарельского с'езда советов рабочим и крестьянам Финляндии. Предложение принимается с'ездом единогласно. Текст телеграммы поручено выработать президиуму. С'езд переходит к прениям по докладу тов Гюллинг. Слово предоставляется тов. Егорову (Онегзавод).

Тов. **Егоров** (Онежский завод). — Я хочу сказать несколько слов о необходимости предоставления помещения для культурных нужд рабочих Онежского завода. Тов. Гюллинг сказал здесь, что нужное нам помещение необходимо для Страхкассы, но надо обратить самое серьезное внимание и на необходимость клуба для Онегзавода. Цеховые собрания в заводе малочисленны, так как рабочим, уставшим от работы, приходится запираться в мастерских и сидеть на станках. Здесь обвиняли рабочих завода в мещанстве, но рабочие наши не мещане. Когда у них будет свой клуб, тогда можно с них больше и спрашивать. Еще несколько слов о выступлении тов. Аристархова. Он говорил, что крестьянство в массе значительно хуже живет чем рабочий, но, товарищи подшефной Святозерской волости побывали у нас на заводе и они согласились с тем, что рабочие живут не лучше ,чем крестьяне. Материальное положение наших рабочих еще не блестящее, но материальное положение как рабочих, так и крестьян в Карелии улучшится вместе с ростом ее благосостояния.

Тов. **Кипрушев** (Олонецк. уезд).—Вчера здесь говорилось о необходимости некоторого пересмотра южных границ Карелии с Ленинградской губернией. У нас в Лоянской волости доходит до того, что два наших селения почти находятся в Ленинградской губернии. Крестьянам нельзя пасти скота в полуверсте от деревни без того чтобы не заплатить штрафа. Месяц тому назад Ленинградский лесничий Важинского лесничества сделал небольшой доклад. По его докладу, видно, что Важинское лесничество ежегодно приносит около 100.000 руб. дохода; может быть по этому и тормозится урегулирование границ в нашу пользу. Теперь о дорогах. Село Кашкино находится в пятидесяти верстах от волостного центра; дорога там на тридцати-верстном расстоянии скверная, мосты прогнили, но так как нашей волости на ремонт дорог досталось только 100 руб., ясно, что на эти деньги не только все дороги волости, но и один этот тракт починить нельзя. Между прочим, Лодейнопольским уездом строится у нас бумажно-картонная фабрика. Воду плотинами у нас поднимают в двух озерах, надо бы и нам этим под'емом воды воспользоваться и хотя бы осветить близлежащие деревни. О районировании здесь говорилось много. К разрешению этого вопроса надо отнестись как можно осторожнее.

Несколько слов о сельско-хозяйственной коперации. Работники нашего сельхозкооператива бегут с работы как крысы с тонущего корабля. Дело в том, что было организовано машинное товарищество, выписаны сельско - хозяйственные орудия, но они оказались непригодными. Наши кооператоры теперь не смеют показаться на улице. Предполагаемое социальное страхование лесорубов надо приветствовать, но Соцстрах следует подтянуть — много еще волокиты и недоразумений с назначением пенсий. Большинство нуждающихся в пенсии Соцстрах направляет в комитеты взаимопомощи. Не знаю, как в других волостях, но нашим комитетом взаимопомощи помощь им оказывается очень незначитель-

ная. Есть ряд случаев полной инвалидности стариков, их надо взять на иждивение Соцстраха.

Тов. **Елин** (Пудожский уезд). Сделано много. Наше правительство подняло хозяйство Карелии. Но крестьянское хозяйство надо поднять и укрепить. Здесь большую роль играет кредитная кооперация, но она берет слишком высокие проценты и выдает ссуды на короткие сроки. Надо обратить внимание на страхование скота. Лошадей надо страховать не меньше чем в две-трети их стоимости. Ассигнование на дорожное строительство следует усилить. Тов. Гюллинг в своем докладе указал, что частная торговля у нас пошла на убыль. Это не совсем так: торговцы — народ увертливый и скорее всего они окрывают от учета свои обороты. Несколько слов еще о кооперации. У нас деревушка в 20 дворов имеет свой кооператив, а средств у него нет. Лучше было бы иметь в волостном центре единый волостной кооператив с отделениями в селах. Нельзя сказать, чтобы и отношения наших кооперативных центров к низовым ячейкам были нормальные. Я недавно имел поручение достать для своего кооператива масло. Прихожу в Каронегсоюз, а там требуют 50% наличными. Ясно, что такие условия развитию низовой кооперации не способствуют. На условия работы в низовом советском аппарате наши центры должны обратить свое внимание. Ежедневно ВИК'и заваливаются разными циркулярами, которые зачастую нет времени и просмотреть. Конторщик у нас получает 15 руб., а сторож школы 17 р. В волости мы имеем двух платных членов ВИК'а. Один из них разбирается в циркулярах, а второй все время в раз'ездах по волости; с работой не справляются, нужен третий платный член. Серьезное внимание нужно обратить и на районирование. В центральных губерниях иной сельсовет об'единяет 5—6 тысяч человек, но зато эти 5 тысяч находятся в радиусе двух верст, а у нас расстояние громадное. Комитеты взаимопомощи необходимо поставить на ноги, следует дать им по одному платному работнику. Только тогда они смогут наладить свою работу.

Нужно также ввести социальное страхование волостных работников.

Тов. **Матвеев** (Петрозаводск). На с'езде много говорят о недостатках нашего Собеза, но, по количеству беспризорных и инвалидов Карелия идет впереди всех других автономных республик. Всю массу их при всем желании мы не можем взять на иждивение государства. Надо стремиться к тому, чтобы всех, кто сохранил хотя какой нибудь процент трудоспособности, привлекать к трудовым процессам, вовлекая их в инвалидную кооперацию, коммуны, артели и т. д. Правда, пока наша инвалидная кооперация только торгует, но это об'ясняется отсутствием у нее капиталов. Пенсии у нас возросли уже до размера соцстраховских. Большинство беспризорных обеспечивается. Больше всего товарищи говорят о пропуске сроков. Но тут мы сталкиваемся с такими явлениями: потерял человек на империалистической войне 25% трудоспособности, а теперь через 10 лет, потеряв остаток трудоспособности, просит пенсию. На пропуск сроков мы смотрим не с формальной точки зрения, а разбираемся в каждом отдельном случае. Несколько слов о кресткомах. Многие товарищи, даже ответственные работники не понимают всей важности работы кресткомов. С'езд должен определенно сказать, что на кресткомы должны обратить самое серьезное внимание. Я присоединяюсь к заявлению товарища, указавшего на необходимость дать кресткомам по одному платному работнику.

Тов. **Помов** (Кемский уезд). У нас до сих пор не налажена связь с Мурманским губ'исполкомом. А это отражается на рыбаках. Мурманские тресковые промыслы на 75% обслуживаются рыбаками, и наши рыбаки каждой весной—три недели теряют в Мурманске ожидая пароход, чтобы попасть на становище. Если бы Карелия связалась с Мурманском, эта потеря дорогого времени и многие другие недочеты были бы изжиты. Вообще на организацию промыслов нужно обратить больше внимания. Возьмем вопрос о наживке, столь важной для рыбака. Если

бы выделить два три лота, которые ловили бы наживку в местах, где она больше водится и разводили бы по промыслам, это было бы уже большое дело. Ввоз промыслового инвентаря из Норвегии нужно продлить, но для закупки посылать людей знакомых с этим делом. Рыбаки в прошлом году потерпели большие убытки от шторма. Это говорит за то, что нужно ввести страхование рыбацкого промыслового инвентаря от стихийных бедствий. Рыбаки платят подоходно-имущественный налог, и даже самые бедные из них никаких льгот не имеют. Для беднейших рыбаков надо ввести льготы, как для крестьян по сельхозналогу. Очень хорошо, что Карсельхозбанк расширяет кредит рыбакам, но нужно предоставить этот кредит своевременно.

Тов. **Коновалов** (Повенецкий уезд). Наблюдаются факты, что дела по получению пенсий тянутся по одному и чуть ли не по два года, а те кто получает пенсии получает их с трех-месячным опозданием. Были и такие факты, когда некоторые лица, не получив по своему имущественному положению пенсии в уезде, ехали в Петрозаводск и получали здесь пенсию от Наркомсобеза. О результатах учета беспризорных пока что ничего не слышно. Низовая кооперация торгует еще очень плохо, а отношение центральных органов кооперации и госторговли к своим низовым ячейкам вряд ли способствует поднятию их торговли. Не так давно Карторг прислал нашему кооперативу табак по цене выше твердой, то есть той, по которой кооператив должен был продавать табак. Я прошу с'езд обратить также внимание на необходимость открытия в Повенецком уезде школ крестьянской молодежи. Дорогу из Суны в Воев-наволок надо починить как можно скорее. Сельсоветам надо предоставить права выдавать квитанции в приеме сельхозналога, иначе получается большая волокита. Надо предоставить сельсоветам также право вести регистрацию рождаемости и смертей.

Председательствующий тов. **Давыдов** сообщает, что в президиум поступило предложение закрыть запись ораторов. Предложение принимается.

Тов. **Форстен.** Тов. Форстен говорит по-фински, переводит тов. Кукконен. Тов. Форстен от имени делегации пограничных районов отмечает достижения Карелии за отчетный год и одобряет работу Карельского правительства. Однако с дорожным строительством в Ухте не все обстоит благополучно. Для того, чтобы построить дорогу Кемь—Ухта, надо 540 тысяч рублей, отпущено же только 160 тысяч рублей. Месяц в году Ухта бывает совершенно отрезана. Если рационально использовать отпущенные на постройку дороги деньги, распределив их равномерно по участкам, то в Ухту можно будет попадать хотя бы верхом круглый год. Плохо обстоит дело со связью. В уезде нет ни одного подписчика, который аккуратно бы получал газету. Наблюдаются такие факты. Село Кнестинга, имеет прямую связь с Ухтой, однако налоги идут не прямо в Ухту, а кружным путем. Я не сомневаюсь, говорит тов. Форстен, что хлеб в Ухтинский уезд, как и в прошлом году будет завезен в достаточном количестве. Однако цены на хлеб у нас стоят высокие. Пуд хлеба в Ухте стоит 3 руб. 20 коп. Ввиду того, что наши законы не изданы на финском языке, ухтинское население их совершенно не знает. К работе низового советского аппарата Ухтинского уезда нельзя пред'являть требований, какие можно пред'являть другим уездам. Получено у нас, например, распоряжение, чтобы регистрация рождений и смертей производилась в трехдневный срок, но в Ухте выполнить это невозможно. Среди населения наблюдается большая тяга к просвещению, но нет учебников на финском языке. Неграмотность мы ликвидируем, пользуясь вместо букваря газетами.

Тов. **Нуортева.** Я хотел бы немного остановиться на выступлении тов. Аристархова. Тов. Аристархов своим выступлением, конечно, не хотел вбить клин между рабочими и крестьянами. Все же в его речи были моменты, где он жаловался на мнимые преимущества положения рабочих. В центре сейчас обсуждается новый налоговый закон, по которому тридцать процентов крестьян будет совершенно освобождено от налога.

Вопрос о социальном страховании ставился здесь неправильно. Социальное страхование проводится не за счет государства, а за счет работодателей. Государство не может взять на себя такой большой расход. Страхование всего населения потребовало бы около 800—900 миллионов рублей в год. Уже сейчас страховые взносы составляют громадную сумму — около ста миллионов рублей в год. Мы сейчас подходим к частичному страхованию крестьян, работающих по найму на лесозаготовках.

Все меры правительства направлены к поднятию беднейшего крестьянского хозяйства. Большой разницы в имущественном положении между карельскими крестьянами нет. Громадное большинство крестьян у нас — середняки, которые в других районах считались бы бедняками. Но у нас тоже очень много бедняков. Улучшение их положения должно производиться при помощи комитетов взаимопомощи и кооперации. Бюджетной секции следует рекомендовать отпустить или сейчас, или при утверждении дополнительного бюджета некоторую сумму центральному комитету кресткомов. Некоторым кресткомам можно было бы дать и платного работника. У нас есть много кресткомов, которые не работают. В них никакой платный работник — чиновник работы не поднимет, а некоторым деловым кресткомам платного работника дать нужно. Сельско-хозяйственным кредитом беднейшие крестьяне, которым этот кредит больше всех нужен, пользуются меньше всего. Бедняки, обычно, не могут представить поручителей. В постановлении нашего с'езда надо указать, чтобы этот вопрос был урегулирован. Нужно помогать именно кредитом, а не безвозвратными подачками. Безвозвратные выдачи нужно призводить только в самых крайних случаях. На это дело нужно было бы выделить некоторую сумму. Надо особо отметить важность использования крестьянских лесов местного значения через кресткомы на общественные цели. От этого будет двойная польза — и леса будут очищены от валежника, и кресткомы поправят свои дела. В отношении оживления работы советов мы имеем за этот год большие достижения. На уездных с'ездах советов выявилось, что в некоторых сельсоветах начали работать секции, активность населения очень выросла.

Тов. **Лабазников** (Петрозаводский уезд). Работу нашего правительства надо считать удовлетворительной. В отчетном году большие убытки нам причинили лесные пожары. Со стороны ЦИК'а были приняты все меры. Можно ли винить в этих пожарах одно население? Думаю, что главный виновник лесных пожаров— Мурманская дорога. Паровозы работают на дровах и не имеют предохранительных сеток. С'езд должен обратить на это внимание.

Наш низовой советский аппарат перегружен работой. О пачках циркуляров здесь уже говорилось. Циркуляры надо писать проще.

Тов. **Гаврилов** (Олонецкий уезд). Наше крестьянство особенно нуждается в точилах и косах. Раньше мы пользовались косами литовками, теперь их нет. К косам же русского производства мы никак не можем приспособиться; точила наши тоже никуда не годятся. Платежи за страховку лошадей надо убавить. Дорога между Петрозаводском и Олонцом от Мальги до Ведлозера (30 верст) очень плохая. Пушнину у нас заготовляют три вида кооперации и несколько агентов Госторга. В итоге — по одному агенту на 10 убитых белок. Агенты Госторга подрывают работу кооперации и занимаются всевозможными махинациями с местными спекулянтами. Какие мы получаем циркуляры на места, показал нам здесь тов. Фомин: Его «краткая» об'яснительная записка по бюджету занимает 43 листа. Чтобы прочесть такую «краткую» записку у нас в деревне, потребуется три дня.

Между Ведлозерской и Туломозерской волостями запутались две деревни Нискозеро и Посад. Надо присоединить эти деревни к той или другой волости.

Об'является перерыв на 10 мин.

Тов. **Фомкин** (Пудожский уезд). Я присоединяюсь к товарищам, одобрившим целиком и полностью работу ЦИК'а и СНК. Я хочу указать здесь на необходи-

мость усиления инструктивных выездов аппарата КАРЦИК'а и вообще выездов работников наркоматов на места. В вопросе о районировании, мы стоим перед необходимостью частичного разукрупнения сельсоветов. Необходимо усилить отдельные ВИК'и третьим платным членом. На лесозаготовках надо увеличить цены на 20% и добиться устойчивости твердых цен на хлеб. Приобретенный Севзаплесом в Пудожском уезде бурелом, разработать нельзя, так как поздно приступили к работе. Если он останется на будущую зиму, то не будет годен для экспорта. Тракты государственного значения, находящиеся в ведении ОМЕС'а, нужно капитально ремонтировать, и лучше будет если эти тракты будут переданы ЦУКХ'у. Политика госорганов по сбору пушнины на местах должна быть изменена. Заготовку пушнины надо передать местной кооперации и союзу охотников, а не пользоваться услугами спекулянтов, как это было до сего времени. Необходимо восстановить телефонную связь с Пудожем, подняв порванный кабель со дна Онежского озера. В области телефонизации наблюдается много ненормальностей. Кроме покилометровой платы за пользование телефоном, округом связи установлена плата за отдельный разговор, при чем никто от этой платы не освобождается, несмотря на то, что телефоны проведены за счет местных средств.

Надо усилить на местах органы комвнуторга и статистики. В области народного образования надо брать курс на увеличение школьной сети и открыть школы крестьянской молодежи. Также надо укомплектовать участки народных судей и дать им возможность нормально работать. Наркомзему — внести ясность в вопрос о закупке лошадей и постараться снизить накладные расходы. Надо разрешить этих лошадей страховать в полной сумме их стоимости. Надо добиваться увеличения сроков кредитования сельского хозяйства и сократить проценты. Затем обратить внимание на восстановление рыбацкого хозяйства во внутренних водоемах, в частности в Пудожском уезде, в Водлозерском и Шальском районах.

Тов. **Варфоева** (Петрозаводский уезд). Я одобряю работу карельского правительства и хочу остановиться на вопросе о социальном обеспечении. На местах жалуются на волокиту при назначении и выплате пенсий. О пропустивших сроки есть специальное положение, но это положение не может быть без исключений. Тов. Варфоева приводит факт крайней нуждаемости одной крестьянки пропустившей срок и поэтому не получившей пенсию, но которой пенсию все же нужно было бы дать.

Тов. **Давыдов** (Карпрофсовет). Я хочу отметить, товарищи, что за отчетный период работа карельского правительства велась целиком под лозунгом «лицом к деревне». Сейчас под восстановление нашего крестьянского хозяйства подводится промышленная база. Возрождается горное дело, расширяется лесная промышленность, заканчивается постройкой Кондострой и т. д. Тов. Гюллинг обратил внимание с'езда на нашу техническую отсталость. Ее мы должны ликвидировать. Заработная плата карельских рабочих растет, но надо подтянуть отставшие от общего роста группы. Надо повысить зарплату учителей и лечебников. Страхование лесорубов и обслуживание их медицинской помощью с'езд без сомнения одобрит и отпустит необходимые средства.

Напрасно здесь тов. Егоров говорил относительно клуба для онежцев. По этому вопросу мы договорились бы и не на с'езде.

Тов. **Ермаков** (Петрозаводский уезд). Тов. Верещагин сказал, что под'ем воды в озере Сандал уже начался, что 30 крестьянских дворов будет снесено и будут затоплены сенокосы. Плохо, что об этом нас своевременно не предупредили. Население понимает, что это необходимо для строительства, но надо заранее его предупреждать.

Тов. **Матросов** (Кемский уезд). До сих пор наши рыбаки отправляются на промыслы в допотопных посудинах—елах. Рыбакам нужны моторные боты; их надо строить. Надо устроить двух—трех не-

дельную стоянку в Мурманске. Надо восстановить наживочное дело и к закупке промысловых орудий привлекать самих рыбаков. На консервный завод в Сороке надо обратить серьезное внимание. Консервы он делает из такой рыбы, которую мы обыкновенно выбрасываем.

Тов. **Архипов** (Наркомзем). Я дам несколько справок. Лесозаготовительные соревнования выгодны и наши основные лесозаготовители без леса не остались. За нормы при выделах лесов местного значения в основу берутся, кроме Кемского и Ухтинского уезда, крестьянские леса и в некоторых местах делаются прирезки из лесов государства. Цены на лесных заготовках, по сравнению с прошлым годом повышаются на 20%. При закупке лошадей Сельско-хозяйственный банк не наживает ни копейки, но финские лошади вообще дороги. На рыболовство внутренних водоемов внимание обращалось и на с'езде рыбаков. По вопросам рыболовства было специальное совещание. Расширить кредит рыбакам свыше 400 тысяч составляющий третью часть всех капиталов нашего Сельхозбанка сейчас мы не имеем возможности. В прошлом году мы кредитовали рыбаков на 43.000 рублей, а сейчас на 400 тысяч рублей. Рост громадный. Рыбацкие нужды, о которых здесь говорилось будут подробно обсуждаться на предстоящих рыбацких с'ездах и практические постановления с'ездов будут Наркомземом проведены. Ставить вопрос о присоединении к Карелии Соловков нельзя, но увязаться с ними можно и нужно. К вопросу о районировании относятся не с должной серьезностью. Надо помнить, что этот вопрос не только административный, но и экономический и политический. Нельзя винить в лесных пожарах одну только Мурманскую дорогу; только 20% пожаров в прошлом году возникло от паровозов. Вопрос о лесах местного значения разрешен не на словах, а на деле. Крестьянским комитетам взаимопомощи пользоваться этими лесами разрешено, но ВИК'и склонны заниматься продажей лесов с торгов. С этим надо бороться. Тов Ермаков здесь вполне своевременно поднял вопрос о Кондострое. Вопрос о затоплении крестьянских лугов и леса, и сносе построек Совнархозом согласован с нами не был. В этом отношении ЦСНХ надо дать определенное указание.

Тов. **Просвирнин** (Кемский уезд). Нельзя не отметить наших громадных достижений, но нельзя обойти молчанием и некоторых шероховатостей. Пресловутая Желрыба подрывает хозяйство наших рыбаков, задерживает расчеты с рыбаками и зачастую вместо денег навязывает ненужные товары, вроде зеркал и проч. На деятельность Желрыбы надо обратить серьезное внимание. Теперь о растратчиках. В сегодняшнем номере «Красной Карелии» помещено постановление ЦК ВКП (б) об усилении борьбы с растратами и тут же мы читаем, что некий Медин за растрату 1120 рублей в Хлебопродукте, приговорен судом к лишению свободы на один год условно. Это ли борьба с растратами? Тов. Елин не прав, говоря, что чуть ли не каждой сельской организации нужно дать по одному платному работнику. Не прав и тов. Архипов, утверждая, что в уездах к вопросу районирования относятся не серьезно. Несколько слов о хулиганстве. Хулиганство у нас процветает, а в Петрозаводске оно особенно заметно в районе Голиковки, где не видно ни одного постового милиционера.

Тов. **Никонов** (Повенецкий уезд). У Карельской плановой комиссии нет увязки с уездами. Было постановление СНК о том, чтобы уездные планы обсуждались в Карплане вместе с представителями УИК'ов. Это постановление не выполнено. Поэтому наблюдается неравномерность в распределении средств, отпущенных Наркомпросу, по уездам. На развитие мелкой промышленности отпущено всего 34.000 руб. Этого мало. Вопрос о районировании, в центре как видно заглох. Надо разрешить вопрос о приближении советского аппарата к населению. Регулирование цен на лесозаготовках должна вести комиссия не при ЦСНХ, а при Совнаркоме, иначе получается, что регулирование цен находится в руках самих лесозаготовителей.

Тов. **Кондратьев** (ЦУКХ). С дорожным строительством дело у нас обстоит не

так плохо. Мы идем по правильному пути. За 1924—1925 год мостов нами построено на протяжении более 5 верст. Только отстроив мосты мы сможем обратить внимание на ремонт дорог. Передача трактов государственного значения из ведения ОМЕС'а ЦУКХ'у не целесообразна. Теперь о социальном обеспечении. В Кижской волости в 1920 году было 250 чел. на социальном обеспечении, а жителей там всего 2000 чел. Задержки в выплате пенсий происходили не по вине Собеза. Опыт районирования Урала показал, что нельзя разрешать этот вопрос спешно. В постановлениях УИК'ов не замечается организационного подхода к районированию и не выявлено желание самого населения.

Тов. **Гаппоев** (Наркомпрос). Тов. Аристархов не прав, говоря, что детям крестьян, окончившим первую ступень некуда деваться. Приток крестьян в школы повышенного типа действительно недостаточен, но это об'ясняется только отсутствием материальной базы у этих школ. На рынке учебников на финском языке нет; издательства наших заказов не выполнили, мы пытаемся теперь сами издавать, но это очень трудно.

Тов. **Зуев** (ЦАУ). Торопиться с разрешением вопроса о районировании мы не можем, так как имеем перед собой отрицательный опыт Урала и Северного Кавказа. Передавать сельсоветам регистрацию рождений и смертей мы опасаемся. ЗАГС'ы в волостях работают еще плохо. О вопросах советского строительства мы будем говорить на специальном совещании. Хулиганство процветает повсеместно. В Петрозаводске оно пустило не такие глубокие корни. На местах — хуже. Меры принимаются и хулиганство мы изживаем. Но в этой работе адмнистративные органы нуждаются в поддержке как исполкомов, так и всего местного населения.

Тов. **Ющиев** (Кемь). Выборная кампания прошла под знаком оживления. В деле оживления работы советов нами достигнуты благоприятные результаты, но все же я сомневаюсь, чтобы во многих сельсоветах работали секции. С'езд должен дать директиву оживить работу орготдела ЦИК'а. Активность населения растет, но ее нужно направить по правильному руслу. Связь Мурманской жел. дор. с нашими органами очень плоха. Желлес например, привозит на свои работы из Ленинграда не только спецов, но и конюхов. Эта организация привозит также лошадей и вместо того, чтобы согласовать вопрос о распределении лошадей с ВИК'ом, устраивает торги и лошади попадают не тем кому следует. Еще один характерный факт. Некий железнодорожный начальник (УДР) не отпустил с работы нескольких железнодорожников, избранных на волостной с'езд советов. Я должен отметить, что решения рыбацкого с'езда в жизнь до сих пор не проведены. Замечается большой рост артелей рыбаков, они стремятся к коллективизации. Движение это надо поддержать. Надо вообще оказать помощь рыбакам. За последние годы у них очень плохой улов и рыбаки за сезон зарабатывают не больше 50—60 руб. Кредитование их надо усилить. По вопросу о присоединении к Карелии Соловецких островов надо сказать, что мы не империалисты и на присоединении не настаиваем. Однако экономическая увязка с Соловецким хозяйством необходима. Количество скота в Карелии растет, но качество его требует много лучшего. Меж тем в Соловках скот хороший. Не мешало бы это обстоятельство учесть. Работа ЦУКХ'а проводится главным образом в Петрозаводске, связь с местами слабая. Я присоединяюсь к предложению дать в уезд хотя бы одного платного работника делопроизводителя по комвнуторгу.

Тов. **Евсеев** (Паданский уезд). Крестьяне Паданского уезда полностью одобряют работу Карельского правительства. Они поручили мне заявить на с'езде, что пора закрыть доступ в АКССР беженцам оставшимся в Финляндии. Так решили все избирательные собрания, все волостные с'езды и Паданский уездный с'езд советов.

Зерновое хозяйство в пограничных районах развиваться не может и развитие нашего сельского хозяйства должно итти по молочно-скотоводческой линии. Особое внимание в пограничных районах

мы должны обратить на развитие мелиорации, сельско-хозяйственной кооперации и на организацию помощи крестьянам беднякам. Надо стремиться к укреплению волостного бюджета. В Петрозаводске на 12 школ первой ступени мы имеем 5 школ II ступени, тогда как по сети предположено организовывать одну школу II ступени на 40 школ первой ступени. Школы II ступени должны открываться и в волостях, в особенности в пограничных. Ввоз беспошлинных товаров из Финляндии тормозится тем, что товары по несколько месяцев задерживаются кем-то на границе. Крестьяне говорят: торговать так торговать, а если Финляндия не хочет, так кланяться ей не надо. Лесозаготовители должны подходить к крестьянам не с замашками предпринимателей, как это делает Желлес и найти общий язык.

Об'являетея обеденный перерыв.

Вечернее заседание

7 января.

Продолжаются прения по докладу тов. Гюллинг. Слово предоставляется тов. Журавлеву.

Тов. **Журавлев** (Коткозеро). Мы вполне одобряем политику ЦИК'а и Совнаркома. Необходимо обратить внимание на ускорение 20% прибавки на лесозаготовки, не затягивая этого вопроса до весны, так как крестьянство сейчас нуждается в деньгах для взноса в кооперацию и т. д. Необходимо поскорее закончить выдел лесов местного значения; у нас этот вопрос пока еще не удовлетворяет крестьян. Леса находятся за 9—14 верст от селений. Нужно обратить внимание и на сельско-хозяйственную кооперацию, которая торгует с убытком. Кооперативы кредитуются плохо. Ассортимент товаров не удовлетворяет крестьян. Карелторгу нужно снизить цены.

Тов. **Порохов** (Петрозаводск). Мы заслушали доклады ЦИК'а и Совнаркома; линия в работе была взята, безусловно, правильная. Работа наших руководящих органов удовлетворяет места. Нужно больше внимания обратить на дорожное строительство, главным образом на качество ремонта дорог. Кооперация еще недостаточно сильна и недостаточно овладела крестьянством. Не все еще усвоили значение жилищной кооперации, — об этом нужно подумать. Тов. Гюллинг говорил, что необеспеченные получают пособие 3—5 рублей. Это пособие лично удовлетворить никого не может. Чтобы дать обеспечение инвалидам, нужно провести организацию инвалидных трудовых домов. 35—40% инвалидов еще могут работать; такие дома их обеспечат; они существуют уже во многих промышленных центрах.

Тов. **Наумов** (Пудож). Лучшей характеристикой работы нашего правительства могут служить выборы в советы и оживление работы советского аппарата. Наша задача всемерно содействовать этому. К вопросу о районировании следует подходить осторожно и проводить его уже после достаточного изучения и опыта. В сельсоветах и кресткомах должны быть платные работники. У нас бывает так, что человек работает в кресткоме 2 года и не получает ни копейки. Большой продуктивности за бесплатную работу от него нельзя и требовать. Нужно усилить борьбу с хищниками—медведями. Госстрах должен постараться снабдить охотников оружием. В кооперации нужно втягивать в работу женщин, не только пайщиками, но и в члены правлений, приказчицами и т. д.

Тов. **Данилов.** Когда мы отмечали наши достижения, как укрепление промышленности, поднятие производительности труда, оживление советов, поднятие культурного уровня населения и т. д., мы не должны забывать, что основой всех этих достижений является материальная база, которая зависит от предоставленных нам бюджетных прав. Карелия пользуется такими бюджетными правами, каких не имеет ни одна автономная республика. Они и дали возможность увеличить бюджет с четырех до двенадцати миллионов. Сейчас предстоит пересмотр этих прав. Карелия уже достаточно окрепла, но все же, если будет изменение в смысле предоставления прав, то это может так или иначе отразиться на нашем хозяйстве. Поэтому нужно снова поднять вопрос о продлении автономных прав. Вопрос о продлении бюджетных прав Карелии нужно поднять в специальном порядке.

Тов. **Фофанов** (уполномоченный связи в Карелии). Разрешите дать справку по тем вопросам, которые касались связи. Управление связи ставит перед собой задачу проникнуть в деревню, но здесь мы исключительно зависим от финансов. От этого часто в работе бывают перебои. В области связи в Карелии имеются достижения. Все ВИК'и имеют почтовые ячейки; частью привлекаются к этой работе школы и кооперативы. Представитель Ухтинского уезда обижается, что у них в уезде в волисполкомах нет еще почтовых отделений, но за то там есть агентства. Разница между ними та, что в почтовом отделении имеется специальный платный работник, а в пунктах работает по совместительству один из работников ВИК'а. Развитие связи внутри волостей может развиваться только при участии самого населения. Делегат из Кеми коснулся телефонизации. Телефонизацию мы можем провести только благодаря помощи карельского правительства, которое нам на работу связи дает 30% нужных средств. При установлении телефонной связи мы получим средства и от платы за переговоры. Нужно в деревне усилить агитацию за телефонизацию.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО Т. ГЮЛЛИНГ.

Хотя делегаты и одобряли нашу работу, но все же у нас есть много недостатков, которые нам нужно исправить. Один из самых больных вопросов — это обеспечение бедняцкого населения. На этот вопрос нужно обратить внимание потому, что еще несколько лет комитеты крестьянской общественной взаимопомощи с этим, очевидно, справиться не смогут. Поэтому ЦИК'у и Совнаркому нужно принять меры.

Об укрупнении волостей и сельских аппаратов касалась целая группа делегатов. Имеются некоторые возможности укрупнения, например, волостей Кемского уезда. Но все же к этому вопросу нельзя применить центральных норм и в вопросе районирования приходится считаться с местными природными условиями. Об увеличении аппарата сельсоветов говорить нельзя, потому что и так у нас много средств из карельского бюджета идет на административное управление. Надо поставить вопрос так, чтобы уменьшить бумажную волокиту, которая еще есть и усилить работоспособность аппарата. Если мы волисполкомы и сельсоветы освободим от излишней бумажной волокиты—это разгрузит значительно сельских работников и не будет надобности приглашать новых платных. О поморских рыбаках мы говорили и на прошлом с'езде; сейчас нужно принять меры по кредитованию рыбацких хозяйств. О дорожном строительстве укажу, что большое внимание нами обращено на постройку дороги Кемь—Ухта. Осенью на этой дороге должен быть уже тележный проезд; сумеем-ли мы его дать—это будет зависеть от средств. Сейчас мы имеем на это 60.000 рублей. Какая сумма потребуется —определить пока трудно. О работах ОМЕСА мы говорили, что их нужно принять в наше ведение, но мы не уверены в том, удастся-ли нам справиться с этой работой или нет. Об этом нас запрашивали из Москвы, но мы пока ответа не дали.

Делегаты с мест указывали на недостаток материалов в школах на финском языке. Для этого предположено дать средства нашей типографии. Для издания финской литературы нет работников. Год тому назад у нас были ассигнованы средства на перевод Кодекса Законов и они не переведены за отсутствием работников. Но все же в этом году снабжение школ финской литературой поставлено значительно лучше, чем в прошлом.

О лесопромышленности у нас будет особый доклад и вопрос об увеличении зарплаты будет обсуждаться в докладе Совнархоза.

Товарищ Никонов сказал, что у нас не Наркомфин при Совнаркоме, а Совнарком при Наркомфине. Конечно он этим хотел подчеркнуть нашу экономию средств. Вообще, излишние расходы нужно сократить. Касался Никонов и народного образования в уезде. Мы знаем, что в школах второй ступени процент карел еще не большой. Но ведь это результат царской политики; на этот вопрос обращается должное внимание. Обсуждая все наши

недочеты на с'ездах, мы должны потом их исправить. Основная наша задача это изжить старую бюрократическую систему; если этого не сумеем, это было бы для нас самым тяжелым обвинением. Советские органы управления не должны отделяться от населения. Все учреждения должны иметь тесную связь с трудящимися. Советы — новая форма общественных дел. В своей ежедневной работе мы должны изживать недочеты, указанные на с'езде; тогда не будет у нас разногласий в органах управления. Будем дружными усилиями работать для дальнейшего развития Карелии (Аплодисменты).

КОНСТИТУЦИЯ АКССР.

Тов. **Копорев** — докладывает о работе, проделанной конституционной комиссией при КАРЦИК'е, которая по поручению пятого Всекарельского с'езда Советов выработала розданный делегатам проект конституции АКССР. При ЦИК'е РСФСР организована центральная конституционная комиссия, где сейчас разбираются проекты конституций автономных республик РСФСР, в том числе и Карелии. Там, на основе всех внесенных проектов, будет выработан проект типовой конституции для всех автономных республик. Выработанный нами проект оформляет те фактические отношения и положения, которые были положены в основу автономии Карелии и которые укреплены опытом. Новым тут только является проект предоставления права частичной амнистии, — вопрос, который подпимется также другими автономными республиками РСФСР, и который нужно обсудить в Центре.

В предложенном на обсуждение с'езда проекте конституции не упомянуты бюджетные права Карелии. Поскольку Карелия пользуется особыми правами в этом отношении и было бы желательно эти права утвердить и на будущее время, комиссия предполагает этот вопрос предварительно согласовать с соответствующими центральными органами, и только после этого внести в проект конституции конкретную формулировку бюджетных положений.

С'езду теперь предстоит высказать общие свои предположения о том, что именно нужно внести в проект конституции, который разбирается в центральной конституционной комиссии РСФСР.

Утреннее заседание

8 января.

Председательствует тов. Валдаев.

Вносится предложение вечернего заседания с'езда не устраивать, так как состоится партийное общегородское собрание по вопросу о 14 партс'езде и много делегатов будет занято на этом собрании. Предложение принимается.

Тов. Нуортева доводит до сведения делегатов с'езда, что в понедельник вечером они приглашаются на спектакли, устраиваемые русскими и финскими детдомами и «Спартаком» гор. Петрозаводска.

ПРЕНИЯ ПО ДОКЛАДУ ТОВ. КОПЫРЕВА.

Тов. **Просвирнин** (Кемь). Тов. Данилов говорил здесь, я по крайней мере так его понял, что утверждение Карельской конституции продолжится в центре чуть ли не три года. С'езду надо обратить внимание и постараться, чтобы срок утверждения был покороче. В пункте 77 проекта конституции не указаны отделы при Уисполкомах. Предлагаю внести к этому пункту добавление перечисляющее отделы Уиков.

Матвеев (гор. Петрозаводск). В проекте конституции ничего не говорится о гербе и флаге Карельской Республики. У многих автономных республик, значительно меньших, чем Карелия, например, Молдавской Республике, есть свой герб. Если не будем говорить об этом карельском гербе и флаге, то надо в проект конституции внести добавление о принятии герба и флага федеративных.

Карельский Собез мыслится как управление при Наркомвнуделе. Я считаю, что необходимо дать Собезу некоторую самостоятельность и в конституции это оговорить. При существовании Собеза, как управления Наркомвнудела, мы неизбежим многих недоразумений при составлении смет и в других случаях. Все автономные республики и губисполкомы имеют самостоятельный Собез и совершенно нет необходимости принижать Соб'ез у нас до управления при Наркомвнуделе.

Тов. **Шиф** (гор. Петрозаводск). Наша конституция должна закрепить существующие завоевания, а в заслушанном нами проекте закреплены завоевания не только существующие, но и предполагаемые. По пункту 19 проекта я согласен, что постановления центральной власти могут иногда не соответствовать местным интересам, но считаю, что первую часть пункта 19-го нам надо все же исключить из проекта. По пункту 49-му я считаю, что Карельскому ЦИК'у нельзя дать права помилования осужденных по судебным приговорам, так как это право должно принадлежать только самому верховному органу всего Советского Союза.

Тов. **Данилов** (Карцик). Некоторым товарищам не понравилось, что мы не можем на этом с'езде утвердить конституцию в окончательном виде и они сильно преувеличили то, что я говорил. Даже прения показали, что сейчас здесь мы не можем окончательно утвердить нашу конституцию. Нельзя подходить к вопросу об утверждении конституции торопливо. Большинство из нас узнало проект конституции только на с'езде. В центральных органах приступлено сейчас к выработке типовой конституции Автономных Республик. Наш проект с этой имеющей быть выработанной типовой конституцией должен быть согласован. Поскольку вопрос о нашей кон-

ституции подлежит согласованию с центром, я предлагаю внесенный проект одобрить и принять за основу, а окончательное утверждение конституции перенести на следующий, седьмой с'езд советов. Этот промежуток времени, между с'ездами, надо использовать для того, чтобы помимо согласования вопроса с центром, ознакомить еще с одобренным проектом широкие массы трудящихся Карелии. Я высказываюсь против предложения т. Матвеева о выделении Собеза в особый наркомат, это совершенно нецелесообразно.

Тов. **Архипов.** Наркомзем). С предложением тов. Данилова мы должны согласиться, а с предложением тов. Просвирнина согласиться никак нельзя. Указывать в конституции отделы Уиков просто нецелесообразно, так как они не есть нечто, раз на всегда установленное,— они могут меняться. Также нет надобности выделять в самостоятельный наркомат Собез. Вопрос о границах касается границ с Ленинградск. и др. губерниями РСФСР. Я считаю, что Карельскому ЦИК'у некоторое право помилования осужденных надо предоставить.

Тов. **Колбасников** (Петрозаводский у.). Я предлагаю проскт конституции одобрить, дополнив его пунктом о гербе и флаге и пунктом о бюджетных правах республики. Последний пункт имеет и политическе значение.

Тов. **Власов** (Олонецкий уезд). Считаю, что в конституции надо оговорить минимум жителей поселков и городов, при котором могут организовываться городские советы.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО тов. КОПЫРЕВА.

Заключительное слово по докладу предоставляется тов. Копыреву.

Тов. **Копырев.** Прежде всего, проект нашей конституции—это проект - материал конституции. Конституция автономной республики принимается с'ездом, но подлежит еще утверждению ВЦИК'ом и окончательному утверждению Всероссийским с'ездом Советов. Выработка в центре типовой конституции автономных республик вряд ли продолжится очень долго и я думаю, что на следующем Всероссийском с'езде Советов она будет утверждена. Очевидно не очень долго задержится утверждение и нашей конституции.

Принципиальных разногласий о бюджетных правах в СНК и ЦИК'е не было, были различные мнения о форме. Основания для организации нового наркомата —Собеза нет, работа Собеза Наркомвнуделом не тормозится, — кроме того над Наркомвнуделом есть еще Совнарком, который разрешит любое недоразумение. Тов. Просвирнин внося свое предложение, очевидно просмотрел пункт 74 проекта. В этом пункте определенно говорится, что Исполнительные Комитеты, уездные и волостные, действуют на основании настоящей конституции и специальных положений. В этих специальных положениях отделы Уиков перечислены, и не зачем вводить это перечисление и в конституцию. Право частичной амнистии ЦИК'у, конечно, надо предоставить. О гербе и флаге не зачем говорить, по сколько мы входим в федерацию. Я думаю, что с'езд вполне может одобрить предложенный проект конституции и принять его за основу.

Вносится предложение проект конституции передать на окончательную обработку в редакционную комиссию. Всем товарищам имеющим дополнения или изменения проекта предложено подавать в редакционную комиссию письменные заявления об этом.

О ПЕРСПЕКТИВАХ РАЗВИТИЯ НАРОДНОГО ХОЗЯЙСТВА КАРЕЛИИ.

Слово для доклада предоставляется тов. Лескову.

Основы нашего хозяйства.

Перспективы развития хозяйства Карелии определяются нашими естественными богатствами. Громадный запас древесины, обилие рек и озер, богатства недр земли полезными ископаемыми, сельское хозяйство стоящее на низком уровне, неплодородность почвы, слабая заселенность края и редкая сеть нала-

женных путей сообщения—вот что определяет общие перспективы развития хозяйства Карелии. Мы не имеем возможности представить сейчас с'езду подробно разработанный план развития нашего хозяйства, расчитанный на 3—5 лет. Это можно будет сделать на следующем Всекарельском с'езде. Но о путях развития нашего хозяйства мы можем и должны говорить сейчас. Развитие тех отраслей промышленности, которые связаны с обработкой и переработкой дерева, развитие добычи и обработки камня, в первую очередь строительного, использование озерных железных руд для развития металлургии, налаживание рыбо-консервного дела—вот путь промышленного развития АКССР. Использование сил падающей воды, электрофикация дает источники энергии для развития промышленности. Запасы водной энергии Карелии исчисляются только вдоль Мурманской железной дороги приблизительно в один миллион лошадиных сил.

Сельское хозяйство.

Но одновременно с развитием и ростом промышленности мы не должны забывать и необходимости развития нашего сельского хозяйства с приданием ему уклона животноводства, осушки болот, колонизирования не заселенных местностей, увеличения товарностей крестьянского хозяйства, его механизации и развития мелкой промышленности, обслуживающей сельское хозяйство (мельницы, кузницы, лесопилки, сыроварни, кожевни и т. д.). Нам нужно стремиться к тому, чтобы промышленность наша и сельское хозяйство развивались по последнему слову техники.

Нам надо изжить такое явление, когда наряду с работой экскаватора у Нигозера мы видим карельского крестьянина, везущего на волоках из города несколько пудов хлеба. Мы должны электрофицировать карельское хозяйство. Может показаться странным, что мы, не ушедшие еще от волоков говорим о электрофикации. Но не забывайте, товарищи, что именно введение электрофикации и реорганизует наше крестьянское хозяйство. Вот те задачи, которые стоят перед нами в области сельского хозяйства. Разрешение их должно идти через кооперацию, через комитеты крестьянской взаимопомощи, через привлечение общественной инициативы и самодеятельности.

Наряду с этим перед нами стоит несколько специфических вопросов. Рыбацкий вопрос, например, является вопросом самостоятельным. Крайне важным делом перед нами стоит также дорожное строительство. Без развитой сети хороших дорог наши хозяйственные достижения будут значительно ослаблены. Мы должны починить существующие дороги и мосты, начать постройку новых грунтовых дорог, наладить водные пути сообщения и увязать с работой грунтовых дорог работы железной дороги и водных путей. Таким образом развитие народного хозяйства в Карелии должно итти по пути всемерного роста промышленности работающей на местном сырье, по пути увеличения товарности крестьянского хозяйства.

Лесное хозяйство.

Средства для выполнения намеченного плана должны поступать использованием лесных площадей ввиде попенной платы за отпущенную древесину. Эти средства из года в год должны возростать в связи с расширением использования леса. Общая ценность Карельских лесов выражается в сумме 600—700 миллионов рублей. Капитал, как видите, основательный. Следующим источником является прибыль государственной промышленности. Получение этих средств идет через бюджет АКССР. Имеется ввиду также получение средств от центра, в форме получения или займов или безвозмездной помощи.

Вот несколько цифр о том, как растут наши доходы от лесов: за 24—24 год мы получили 2.496.000 руб., за 24—25 года —5.256.000 руб. (210,6%), за 25—26 г. — 8.691.000 рублей.

Вы видите, товарищи, что наши лесные доходы за последние два года выросли выше, чем в три с половиной раза. Это позволяет говорить, что линия взятая нами вполне правильная и реальная.

Под'ем хозяйства.

В текущем 25—26 году мы подошли к концу так называемого восстановительного периода. Основной капитал, оставшийся нам в наследство от царизма, использован полностью. Истекший год был последним годом, когда мы равнялись по довоенному уровню. Сейчас мы оглядываемся на него уже назад. Крупный восстановительный процесс мы наблюдаем и в нашем сельском хозяйстве. Количество посевов в 1925 году превысило площадь 1917 года и составляет от нее 112,3%. В этом году посевы наши еще выросли. Соотношения посевных культур пришли в норму. Посевы отдельных культур по отношению к 1917 году составляют 101,5% по ржи, 112% по овсу, 154,6% по ячменю, 116% по картофелю и 103% по прочим культурам (цифры взяты за 1925 год). Количество скота за 1925 год по отношению к 1917 году выражается: 95% лошадей, 117,8% коров, 124,9% овец и 2[illegible],8% свиней. За наступивший хозяйственный год эти цифры значительно возрастут. Еще несколько цифр, характеризующих отпуск леса до войны и теперь. В 1913 году было отпущено 310.000 куб. саж. леса, 1924—25 г. — 389.000 куб. саж., 1925—26 г. — 467.000 куб. саж. или 151% отпуска 1917 года. Число рабочих Онежского завода весьма мало отличается от довоенной цифры. Сейчас мы подошли к необходимости неиспользовывать и расширять старое, а строить вновь. Тут нам надо быть очень осторожными и семь раз отмерять, прежде чем один раз отрезать.

Темп развития.

Если сравнить наше хозяйство с хозяйством нашего края до войны, мы увидим очень резкую разницу в сторону его укрепления и ряд значительных изменений. Через всю Карелию стальной лентой протянулась Мурманская железная дорога, связавшая Карелию с культурными экономическими центрами Советского Союза. Наша лесная промышленность не только перешагнула довоенный уровень, но она более рационально построена, концентрирована. Выросла новая отрасль промышленности — горная. Сейчас она имеет определенное серьезное достижение. Если в 23—24 году вся Карельская горная промышленность обслуживалась 35 рабочими, то за 24—25 г. количество рабочих, занятых в ней, выросло до 1000 с лишним человек, а 25—26 году будет занято уже более полутораста тысяч рабочих. Обороты горной промышленности росли так: 23—24 году— 81.000 рублей, 24—25 году — 544.000 рублей и 25—26 году — 1.637.000 рублей. Следующее достижение — это сооружение Кондостроя, с совершенно новой для Карелии промышленностью—бумажной.

Как быстро мы сможем двигаться вперед в области хозяйственного строительства. Имеется полнейшая возможность расчитывать, что текущий 25—26 г. и ближайшие за ним годы будут годами довольно быстрого роста нашего хозяйства. Мы уже и сейчас очень далеко ушли от нищенского довоенного хозяйства края, про который говорили, что бог создал небо и землю, а черт Олонецкую губернию. Мы обладаем громаднейшими естественными богатствами. Один процент от наших лесов составляет 6—7 миллионов рублей. Этой доходности мы уже достигли, а если доведем ее до 2-х процентов, то будем получать 12—14 миллионов в год. Мы пользуемся особыми бюджетными правами, позволяющими легко маневрировать государственными средствами, направлять их в ту отрасль народного хозяйства, которая в них наиболее нуждается в данный момент. Мы имеем возможность влагать в хозяйство Карелии доходы попенной платы, которые до революции не оставались в хозяйстве нашего края, а уходили в центр. Мы встречаем самую широкую поддержку со стороны центральной власти, обращающей самое серьезное внимание на развитие хозяйства отсталых окраин, в то время как политика царского правительства только тормозила развитие края. Дальнейшим побудителем развития нашего хозяйства это то, что мы вырабатываем товары, которые в период ближайшего времени будут находить весьма широкий

сбыт в пределах СССР и часть заграницей (лес, камень и бумага).

Конкретными задачами на 25—26 год в области промышленности мы ставим:

В лесной промышленности:

Постройка двух новых лесопильных заводов (желлеса), коренной ремонт двух действующих Карellесовских лесопильных заводов, постройка столярной фабрики в Петрозаводске и целый ряд других. Подробно об этом будет говорить тов. Гурьев в своем содокладе.

В горной промышленности:

Развернуть добычу разработку (УОРД) строительного камня: дибаза до 90 тысяч квадратных метров и гранита до 20 тысяч квадратных метров (карелгранит) на брусщатку на мощение улиц Ленинграда. Поставить добычу и обработку гранитного камня для Ленинградского порта в размере 600 тысяч куб. сажен (карелгранит). Организовать обработку кварцитов для облицовки мельниц по размолу шпата и кварца в размере 20 вагонов (карелгранит). Добыть полевого шпата 7570 тонн, бегматита 3300 тонн и кварца 11530 тонн. Наладить добычу и организовать сбыт для 20000 пудов горшечного камня (литогеа). Организовать сбыт для кустарей, работающих по обработке мрамора и обжогу извести (карелгранит). Для выполнения этих задач необходимо: завершить механизацию дибазовых и гранитных разработок, снабдив их машинами по пневматическому бурению и камнекольнями, а также подъемными приспособлениями, построить завод по размеру пегматита, наладить работу мастерской по расчистке слюды (миканидной).

В области бумажной промышленности:

Закончить постройку Кондопожской гидро-электроустановки, вести постройку бумажной фабрики с расчетом ее окончания весной 1927 года. Текущий год необходимо использовать для подготовки нужного сырья и подготовки рабочей силы для пуска комбината.

В области металлургии

на 25—26 г. мы ставим скромные, но серьезные условия к выполнению задач. Необходимо максимально загрузить Онежский завод, удешевить его продукцию, путем поднятия производительности труда и частичного улучшения его сооружений и механизации. Необходимо провести работу по изучению и подготовке вопроса о постановке выплавки карельского чугуна. По этому вопросу идут оживленные споры среди спецов и хозяйственников. Мы имеем в двух местах крупные месторождения местных руд: на Выгозере (озерные руды) и в Туломозере (горные руды). Использование Туломозерских руд отпадает пока из за путей сообщения. Выгозеро же связано с Мурманской железной дорогой, проходящей по самому берегу озера. Имеется проект постройки чугунно-плавильного завода. Осуществление этого проекта дало бы свое сырье Онежскому заводу, а излишек чугуна мог бы вывозиться в Ленинград. Вопрос находится еще в стадии проработки. В текущем году мы должны будем решить, когда приступить к постройке. Предполагаемая постройка будет стоить несколько миллионов рублей. Осуществление указанного проекта совершенно реорганизует наше хозяйство. Плавка чугуна предполагается на дровах. Для завода ежегодно потребуется заготовлять около ста тысяч куб. саж. дров. Придется перестроить все наше лесное хозяйство, пересмотреть вопросы заселения и т. д. Встает также вопрос об организации электроплавки аллюминия. Текущий год мы должны посвятить изучению всех этих вопросов, составить точный план крупной электрофикации Карелии и конкретно решить, что, где, и когда мы начнем строить.

В области организации мелкой промышленной и мелкой электрофикации

мы должны уточнить планы и увязать их с местами, произвести обследование рек и другие подготовительные работы. В виде опыта построить Сямозерскую тепловую электроустановку. Эта станция

должна являться опытом введения электричества в карельскую деревню, которая была еще слабо подготовлена, чтобы стать потребителем электро-энергии. В области мелкой электрофикации у нас имеется перспективный десяти-летний план, по которому предположено построить около 22-х мелких электро-установок. Предположено построить тепловую электростанцию также в Падапах. Необходимо проработать на местах и увязать в общекарельском масштабе план мелкой промышленности обслуживающей сельское хозяйство и частично приступить к выполнению этого плана. Необходимо теперь же определить пути мобилизации средств — средства волбюджетов, ККОВ, кооперативный кредит и субвенции карельского бюджета.

Уездная промышленность.

Сейчас перед нами встал вопрос о развитии так называемой уездной промышленности. Предстоит передача Повенецкого лесзавода Севзаплесу УИК'у, Куйтежского завода Олонецкому УИК'у, пуск кирпичного завода Кемским УИК'ом и т. д. Говоря о промышленности мы должны поставить рядом вопрос о лесном хозяйстве. В этом году мы должны проделать довольно крупную работу по согласованию постановки лесного хозяйства с ростом производительных сил края, прикрепить к основным лесозаготовителям определенные лесные дачи, пересмотреть порубки и отпуска леса. Надо уделить больше внимания работе мелиоративной, улучшению сплавных путей.

Несколько цифр о средствах, отпускаемых на улучшение сплавных путей. В 22—23 г. было отпущено 35 руб., в 23—24 г.—450 руб., в 24—25 г.—19.607 р. и в 25—26 году—90.000 рублей.

Большие задачи стоят перед нами также в области коммунального хозяйства и благоустройства. В наследие от темного прошлого нам досталось почти полное отсутствие культуры и благоустройства. Здесь необходим ряд мер как со стороны госорганов и общественных организаций, так и со стороны самых широких масс населения. Работы по благоустройству мы должны вести не только в городах, но и в деревнях.

Рыбацкое хозяйство.

По улучшению рыбацкого хозяйства необходимо провести следующие мероприятия: увеличение кредитования рыбацкого хозяйства через кредитные товарищества, организации рыбаков, урегулирование рыбо-заготовительных операций государственных и кооперативных органов. Большие задачи перед нами стоят в деле технической помощи рыбацкому хозяйству судостроением и подходом к выработке моторов. Онежский завод уже поставил перед собой эту задачу.

Мы наблюдаем за последний год рост кустарных промыслов, наблюдающийся в местностях, где не развиты лесозаготовки. Этой кустарной промышленности нужно такую же поддержку, как рыбацкому хозяйству. Перед нами стоят задачи дальнейшего расширения и укрепления нашей торговли и ее товаропроводящей сети в деревне, увеличение удельного веса государственной и кооперативной торговли и освобождения от торговых функций наших лесозаготовителей.

Торговля.

Несколько цифр, характеризующих нашу торговлю.

Число торговых предприятий: на 1-ое января 24 года — 746, на 1-ое января 1925 года — 905 и на 1-ое июля 25 г.— 987.

Торговые предприятия наши укрепляются, количество мелких предприятий падает. На 1-ое января 1924 г. мелких торговых предприятий с патентом первого и второго разряда было 47% (общего числа торговых предприятий), на 1-ое января 25 года — 34%, и на 1-ое июля 25 года 31%.

В тоже самое время крупная оптовая торговля растет. Количество предприятий с высшим патентом 5-го разряда составляло на 1-ое января 24 г. — 1,2%, на 1-е января 25 года — 4,4% и на 1-ое июля 25 года — 5,7%. Количество тор-

говых предприятий средних (с патентом третьего разряда) выросло с 47% до 56%. Растет государственная и кооперативная торговля. Обороты госторговли с 26,6% в 23—24 году, выросли до 34,9% в 24—25 году. Обороты кооперации выросли с 38,5% в 23—24 году, до 48,2% в 24—25 году. В это же самое время обороты частной торговли упали с 35% на 16%.

Связь.

В области улучшения связи в текущем году перед нами стоят следующие задачи:

Докончить постройку дороги Кемь—Ухта. Стремиться к увеличению отпуска средств на дорожное строительство из бюджетных ассигнований. По этому вопросу можно привести следующие цифры: на дорожное строительство было отпущено в 23—24 году 251.000 руб., 24—25 году — 465.000 руб. и 25—26 году —625.000 рублей. Необходимо усилить работы по дорогам волостного значения с привлечением инициативы и добровольного участия местного населения. Большое внимание надо уделить налаживанию водных путей сообщения, организации мелкого пароходства и сообщения на моторных судах. Надо увязать работу беломорского пароходства и с интересами населения рыбацкого хозяйства. Надо вообще все виды транспорта увязать между собой.

Улучшить под'ездные пути к Мурманской железной дороге и построить их там, где еще до сих пор нет, но где ощущается в этом нужда. Надо добиться, чтобы остановки на Мурманской железной дороге были там, где они нужны населению. Надо увязать движение по Мурманской дороге с мотором и пароходством. Нельзя обойти молчанием необходимость укрепления низовых бюджетов и на приведение к нормальному соотношению в них расходов на зарплату и др. Плановый подход к организации нашего хозяйства ставит перед нами задачу в отношении экономического районирования Карелии. Уже выявились некоторые экономические районы: а) в южной Карелии — район горных разработок (Шелтозеро, часть Пудожского уезда), б) район лесозаготовок, в) район Кондопоги, г) Сегозерский район кварцитов и далее на север д) лесные разработки. Уже вырисовываются будущие командные центры народного хозяйства Карелии — Кондопога (бумажная промышленность), Медвежья гора, Сорока и Ведлозерский (Надвоицы) район.

Оптимистический тон моего доклада вполне оправдывается общим хозяйственным положением Карелии и действительными перспективами развития ее хозяйства. На пути нашего роста, конечно, стоит много трудностей. Трудности мы эти видим,—мы их учитываем и говорим, что все эти трудности коллективными усилиями рабочих и крестьян Крелии будут преодолены. Трудящиеся Карелии твердо идут вперед по пути развития края. Перспективы нашего роста вполне реальны в размахах, которые я указал в докладе. Аплодисменты.

Об'является перерыв на 10 мин.

СОДОКЛАД О ПОЛОЖЕНИИ И ПЕРСПЕКТИВАХ ЛЕСНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.

Докладчик тов. **Гурьев.** Значение лесной промышленности для Карелии было перед вами уже выявлено цифрами о доходности наших лесов. Я добавлю лишь к этим цифрам указания, что доходы от лесов в карельском бюджете составляют сейчас от 60—65% всей доходной части. Рассматривая лесосеку, подвергаемую к рубке, устанавливается, что из 8.165.000 десятин удобной лесной площади Карелии, 5.824.000 десятин подвергаются эксплоатации. По бассейнам сплавных рек эксплоатируемая лесная площадь распределяется так: 4.010.000 десятин с годовым сметным отпуском в 324.000 к. с. расположены в бассейне рек Белого моря и 1.814.000 дес. с годовым сметным отпуском в 142.000 к. с. в бассейне рек Балтийского моря. Из этого сметного отпуска по данным Карстатуправления в 1923—24 году древесины было пред'явлено к отпуску 558.000 к. с., куплено 214.000 к. с., т. е. 38%; в 1924—25 г. было пред'явлено 614.000 к. с. и куплено 294.000 к. с., около 50%.

Из лесных площадей, предположенных

к отпуску в текущем году, полностью проданы леса в бассейне Балтийского моря и далеко не полностью, с громадным остатком, в бассейне Белого моря.

Несколько цифр о количестве лесопильных рам: в 1917 году в Карелии имелось 63 рамы, из них в 24—25 году работало 54 и 25—26 году работает 56 рам. По районам мы видим такую картину. Из сорока рам, работавших в 17 г. на Беломорском бассейне, работает в 25—26году 27 рам. В южном районе в 17 году работало 11 рам, в 24—25 году 15 рам и 25—26 работает 14 рам. По Севзаплесу в 17 году работало 5 рам, 24—25 году 6 рам, 25—26 году 8 рам. В районе железной дороги в 17 году было 7 рам, 24—25 году 7 рам и 25—26 году — 7 рам (вместо шести заводов на двух). Использование лесосек в северном районе идет значительно медленнее, чем в южном районе. Об'ясняется это тем, что северный район работает у нас преимущественно на лесоэкспорт, а южный район почти исключительно на внутренний рынок.

Борьба за международный рынок.

На международный лесной рынок за время войны вышли Финляндия и Швеция, завоевав его полностью. Работа на лесоэкспорт сейчас убыточна. Этим и об'ясняется то обстоятельство, что в северной Карелии лесные работы идут не с таким успехом как в южном районе. Рост потребности внутреннего рынка в лесных материалах вызвал повышение цен, а в связи с этим и оживление и усиление лесозаготовок. Программа этого года — заготовка 476 тысяч кубических саженей древесины не будет выполнена полностью. Оптимистических взглядов на развитие нашей лесной промышленности я не разделяю и плановые предположения на ряд лет считаю не реальными. Если бы можно было работать исключительно на внутренний рынок, то лесная промышленность наша могла бы расти прежним темпом, лесоэкспорт этот темп задерживает. Не надо забывать, что $^4/_5$ нашей удобной лесной площади расположены в северном районе, работающем на лесоэкспорт. Мы должны иметь в виду, что лесоэкспортные предприятия, будут находиться в значительно худшем положении, чем все другие заготовители. Из этого я делаю вывод, что наша лесная промышленность не будет развиваться с таким же успехом, как наблюдалось до сих пор. Разработку лесосек на Севере мы не можем оставить в прежнем состоянии и в прежних размахах.

Какие же нужны мероприятия?

Планы нашего лесного хозяйства должны быть пересмотрены в вопросах, как о способах рубки (сплошная, выборочная), так и с точки зрения необходимости понижения размеров отпускаемого леса. Швеция и Норвегия установила на международном лесном рынке свой ассортимент, к которому мы должны приноровляться. Мы до сих пор торгуем крупным, круглым лесом и широкими толстыми пиломатериалами. На международном же рынке находят больший сбыт только узкие и тонкие размеры. Отсюда видно, что наравне с отпуском другого леса, нужен отпуск леса и более мелких размеров. Встает вопрос также и о пересмотре такс, так как крупный лес оценен дороже, чем мелкий. В связи с рассмотрением плана лесного хозяйства, мы ставим вопрос о пересмотре такс в соответствии с потребностями рынка. Полному использованию лесосек очень мешают наши расстояния, условия сплава и заготовки. Встает вопрос об усиленной очистке сплавных рек и о более правильном использовании сплавного налога. Средства на этот предмет по Кареллесу, и сплавного налога, использовывались по прямому назначению значительно меньше, чем на что либо другое. Путем механизации разработок надо вовлечь в сферу эксплоатации лес, находящийся вне сплавных путей. Кареллесом в этом отношении меры принимались, устраивались так называемые ледяные горы, не удешевлявшие производство, но увеличивавшие площадь эксплоатации. Кареллесом ввозится сейчас для испытания в Карельских условиях трактор.

Последствия соревнования.

Учитывая экспортное значение наших районов, надо учесть результаты соревнований этого года. В итоге их карельский бюджет получил большой доход, но это временный успех. Условия отпуска леса в этом году для основных заготовителей гострестов должны быть в корне изменены. Если они не будут изменены, то лесоэкспортные организации дадут еще больший убыток. Лесоэкспортные планы СССР за истекший год выполнены только на 85% и если не будут улучшены условия, лесоэкспорт грозит сорваться. Нужно ввести плановое распределение лесных массивов, закрепление лесосек за экспортными организациями. Необходим учет условий лесоэкспорта в соседних странах. Там совершенно другие условия. Если мы торгуем пилеными и круглыми лесоматериалами, то там лесоэкспорт связан с химической и механической переработкой дерева. Мы должны ставить вопрос о постройке комбинатов, чтобы за счет бумаги покрывать убытки непосредственного экспорта леса. Необходимо переоборудование наших лесозаводов, в особенности по южной Карелии.

План Кареллеса и зарплата.

Несколько слов о программах Кареллеса: в 23—24 году было выполнено бревен из предположенного количества 378 тысяч—429 тысяч, 24 году вместо предположенных 562 тысяч — 777 тысяч. 25—26 году предположено заготовить бревен 2 миллиона 413 тысяч. План расчитан на покрытие сырьевой потребности работающих лесзаводов в две смены, кроме того предположено продать на внутреннем рынке 350 тысяч бревен. Перспективы выполнения плана этого года таковы: лесосеками мы обеспечены полностью. С рабочей силой слабо обстоит дело в районе Ковды—Поросозеро и Селег, в остальных сносно. Надо обратить внимание на необходимость регулирования рабочей силы и на регулирование заработной платы у отдельных заготовителей. В связи с некоторым повышением заработной платы благодаря высоким ценам на хлеб несколько удорожается и наша продукция. По вопросу страхования лесорубов мы не возражаем. При урегулировании нашего лесного хозяйства встал вопрос об акционировании северного района между Кареллесом и Северолесом. Северолесом были поставлены условия, чтобы попенная плата определялась сообразно и в зависимости с ценой стандарта леса. Для Карелии это условие неприемлемо и акционирование не состоялось. Решено было выделить этот район из Северолеса и передать его Кареллесу. Справится ли аппарат Кареллеса с этим увеличением работы. Мы думаем, что справится. Возникают и затруднения с другой стороны. Постановление Совета Труда и Обороны о передаче Кареллесу района Северолеса толкуется теперь Госбанком так, что Северолесовские предприятия передаются нам с пассивным балансом, со всеми непогашенными долговыми и залоговыми суммами. На такие условия мы согласиться не можем. Сейчас правление Кареллеса занято более всего тем, как огородиться от постоянного и неделового дерганья со стороны слишком большого числа командующих хозяев и от нахлынувшей бумажной волокиты, перетрясок и пересмотров. Нужно твердо установить, кому мы подчинены и не загромождать нас излишней бумажной волокитой.

Вносится предложение заслушать доклад мандатной комиссии.

Принимается.

ДОКЛАД МАНДАТНОЙ КОМИССИИ.

Тов. **Архипов.** Мандатная комиссия установила, что уезды, города и др. местности Карелии имели право послать на С'езд 154 делегата с решающим голосом, из них: Кемский уезд—31 делегат, Петрозаводский у.—30 дел., Повенецкий у. —21 дел., Олонецкий у.—19 дел., Пудожский у.—13 дел., Ухтинский у.—7 дел., Паданский у.—6 дел. и гор. Петрозаводск—27 делегатов. Не прибыли на С'езд 1 делегат от гор. Петрозаводска и 1 из Пудожа. Комиссия решила предоставить право решающего голоса тов. Пот-

ману—представителю ВЦИК РСФСР, тов. Давыдову, члену президиума С'езда. Таким образом на С'езде присутствует 154 делегата с решающим голосом. Совещательный голос комиссия предложила предоставить 2-м представителям Всекарельского С'езда Кресткомов, 2-м представителям Ц. К. Финской Компартии, представителю Обкома ВКП(б) тов. Буткевичу, членам Карцика и делегатам, приезжающим на совещание по совстроительству. Всего предоставлено 24 совещательных голоса. На С'езде присутствует делегатов—178 чел. Из 154 делегатов с решающим голосом: **членов ВКП**—89, **членов РЛКСМ**—4 и **беспартийных**—61 чел. **Мужчин**—136, **женщин**—18.

По социальному положению: крестьян—82, рабочих—38, рыбаков—9, служащих—20, учащихся—5. Если считать членов ВИК'ов за служащих, то последняя группа вырастает до 97 челов.

По национальности: карел—50, финнов—9 и русских—92.

По образованию: с низшим — 124, средним—21 и высшим—7, самоучек—3 чел.

По возрасту делегаты с решающим голосом распределяются так: от 18 до 25 лет—21, от 25 до 35 лет—68, от 35 до 45 лет—46 от 45 и выше—19 чел.

Доклад мандатной комиссии утверждается. С'ездом, по ходатайству делегации, предоставляется 13-тый решающий голос Пудожскому представителю, имевшему совещательный голос.

Об'является обеденный перерыв

Утреннее заседание

9 января.

Заседание с'езда открывается в 10 ч. 20 мин. утра. Председательствует тов. Нуортева. Зачитывается приветствие от курсантов и преподавателей санитарных курсов.

VI Всекарельскому с'езду Советов.

«Собравшиеся на открытие курсов санитарной грамоты курсанты и преподаватели курсов, совместно с правлением союза, бюро врачебной секции и членами союза Медсантруд, шлют свой горячий привет VI Всекарельскому с'езду Советов.

Курсанты выражают заверение в том, что по окончании курсов и по получении новых знаний они с большим успехом выполнят работу по уходу и восстановлению здоровья больных граждан Карельской Республики».

Президиум заседания.

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПО ДОКЛАДУ тов. ЛЕСКОВА.

Слово для ответа на поданные записки предоставляется тов. Лескову.

ВОПРОС. В какой сумме выражается госимущество Карелии?

ОТВЕТ. Точных цифр пока нет. Имущество, непосредственно принадлежащее Карельским госорганам оценивается приблизительно в 20.000.000 рублей и имущество Мурманской железной дороги на территории Карелии оценивается приблизительно от 50 до 80 миллионов рублей. Всего гос'имущества в Карелии оценивается в сумме от 70 до 100 миллионов рублей.

ВОПРОС. Сколько рабочих постоянно занято в Карельской промышленности. Вся ли свободная рабочая сила использована на производстве?

ОТВЕТ. В 1924—25 году в Карельской промышленности было занято около 6.150 человек, из них: в металлопромышленности—662 чел., в лесо- и деревообрабатывающей промышленности 2.829, в горной—707, в пищевой—72, в полиграфической — 123, электротехнической —142, в строительной—1.612. В конце 1925 года количество рабочих, занятых в нашей промышленности (постоянных) возросло более чем до восьми тысяч. Карелия нуждается в 600—700 ч. рабочих разных квалификаций. Чувствуется недостаток рабочей силы на работах УОРД'а и на разработках гранита на острове Гольце. Там принимаются меры к подготовке квалифицированных рабочих из крестьян. Для пуска бумажного производства квалифицированных рабочих у нас совершенно нет: На привоз их расчитывать тоже нельзя. Ставится вопрос о посылке карельской молодежи в фабзавуч какой либо большой бумажной фабрики (Дубровка).

ВОПРОС. Имеются ли в Карелии концессионные предприятия и предполагается ли дача концессий?

ОТВЕТ. Мы имеем сейчас одну концессию. Вопрос о возможностях сдачи концессий еще не прорабатывается.

ВОПРОС. Какие у Карелии взаимоотношения с Мурманской жел. дорогой?

ОТВЕТ. В Правление Мурманской железной дороги входит представителем от Карелии тов. Шотман. Председателем правления дороги является член Карцика и уполномоченный АКССР по делам транспорта тов. Арнольдов.

ВОПРОС. Какие меры принимались против пожаров от Мурманских паровозов?

ОТВЕТ. Паровозные трубы снабжаются

сетками, топка паровозов летом производится каменным углем, организована охрана.

ВОПРОС. Оправдывает ли себя Мурманская железная дорога?

ОТВЕТ. Дорога работает с дефицитом, но дефицит ее с каждым годом уменьшается. Причина дефицита — недостаточность грузов. Поэтому вопрос бездефицитности дороги тесно связан с развитием хозяйства Карелии.

ВОПРОС. Скажите подробнее о работе Онегзавода, сводит ли он концы с концами, как обстоит вопрос с переоборудованием и механизацией Онегзавода?

ОТВЕТ. Онегзавод является одним из старейших заводов. В прошлом году он праздновал 150-летие своего существования. В 1918 году завод переведен на мирное производство. Оккупация завода и пожар в 1917 году значительно ослабили его основной капитал. За все время завод работал безостановочно и только в 1921 году из-за голода был остановлен около двух недель. С 1922 года завод переведен на хозрасчет с уставным капиталом около 3-х миллионов рублей. С 24 года Онегзавод арендует в Ленинграде бывш. так называемй Петрозавод и является небольшим трестом с количеством рабочих до тысячи ста человек. Заработная плата Онегзавода увеличилась до 105% довоенного времени, а производительность труда доходит только до 75% довоенного времени. Дальнейшее повышение заработной платы целиком зависит от поднятия производительности труда. Предполагается переоборудование литейного цеха, перестройка плотины, углевыжигательных печей и достройка узко-колейки. Ремонт паровозов завод прекратил в 1923 году. Завод занят подготовкой и изучением вопроса о возможности производства лодочных моторов. Онегзавод работал без дефицита, трест тоже. Только в прошлом году они получили 25 тысяч убытка. Предполагаемая выплавка Карельского чугуна подведет под Онегзавод твердую базу.

ВОПРОС. Какое значение имеет каменный уголь «Шуньгит», предполагается ли его разработка и когда?

ОТВЕТ. Производственного значения Шуньгит пока не имеет. Изучается возможность использования его для микрофонных трубок в качестве угольного порошка и мелких поделок.

ВОПРОС. В Сорокской волости производится разработка слюды. Государственная это разработка или частная. Если частная, то нельзя ли взять ее в ведение ЦСНХ?

ОТВЕТ. Слюду в Сорокской волости добывает частный хозяйчик. По закону мы не имеем права эту разработку национализировать.

ВОПРОС. Не лучше ли и не выгоднее ли производить предполагаемую выплавку чугуна не на древесном, а на каменном угле?

ОТВЕТ. Выплавка чугуна в Карелии на каменном угле совершенно нецелесообразна. Необходимо использовать наш лес. Это во многих отношениях выгоднее.

ВОПРОС. Не лучше ли развернуть государственную разработку Тивдийских мраморов?

ОТВЕТ. Как строительный материал, мрамор имеет сейчас плохой сбыт. Его можно только хорошо использовать кустарной выработкой мелких предметов— доски для письменных приборов, пепельницы и т. д. Если будет хороший сбыт, можно там будет поставить и госпредприятие.

ВОПРОС. Предполагается ли разработка медных руд и даст ли это реальные результаты?

ОТВЕТ. Медные руды встречаются в Карелии во многих местах. В далекую старину медь у нас разрабатывалась. Наши медные руды слабы тем, что они очень мелко вкраплены в бесполезные породы и добыча меди из этих руд крайне не экономична. Геологическим комитетом СССР ведутся изыскания, есть надежды на нахождение крупных медных зарождений.

ВОПРОС. Осуществима ли разработка в Карелии найденной около Чупы радиевой руды?

ОТВЕТ. Радиевая руда была обнаружена академиком Ферсоном в Чупинских пегматитах (в урановой руде). По распоряжению Союзного правительства в настоящее время при разработке пегматитов ведутся наблюдения. Промышленного

значения найденная руда не имеет, так как встречается в очень незначительных количествах. Для того, чтобы добыть один милиграмм радия, надо проработать двести пятьдесят тонн горных пород. У нас в СССР имеется около 2-х граммов радия, а во всем мире его добыто около 20-ти грамм.

ВОПРОС. По всей ли Карелии производились горные изыскания?

ОТВЕТ. Горные разведки производились не по всей Карелии. Ухтинский и Паданский уезды мы совершенно не знаем и можем судить о них сравнивая с Финляндией. Вопросу горных разведок мы уделяем большое внимание. Ассигнования на разведки в этом году предполагается довести до 10 тысяч рублей. Помимо разведок и исследований, которые ведутся ЦСНХ, эту работу ведут Геологический комитет и ряд специальных экспедиций (Олонецкая, Онежская и т. д.).

ВОПРОС. Смогут ли поступать в Кижский волостной бюджет сборы за эксплоатацию Оленьих островов?

ОТВЕТ. Оленьи острова прикреплены к горному тресту, но арендная плата должна поступать в волостной бюджет, так же как и плата за вывозившийся песок.

ВОПРОС. Представляется ли возможность постройки цементного завода?

ОТВЕТ. Пока этот вопрос не разрешен. Если будет постройка Надвоицкого электроплавильного центра, там будет организован и цементный завод.

ВОПРОС. Целесообразно ли устраивать временные электостанции?

ОТВЕТ. Постройка постоянных электростанций в деревнях обойдется слишком дорого и для больших электростанций на первое время в нашей деревне не найдется потребителей. Постройка мелких временных электростанций, вполне целесообразна.

ВОПРОС. В какую очередь думает ЦСНХ построить электростанцию на Олонецкой равнине?

ОТВЕТ. В первое пятилетие предполагается в Олонецком уезде постройка двух электростанций, одной на реке Олонке, другой в Туломозере. Первая постройка обойдется в 180.000 рублей, вторая в 165.000 рублей.

ВОПРОС. Предполагается ли использовать для постройки электростанции водопад Ужма?

ОТВЕТ. Ужемский водопад будет использован. Постройка будет начата, вероятно, между 1931 и 1934 годом. В 1926 году предположено произвести необходимые изыскания.

ВОПРОС. Чем об'ясняется плохая работа Петрозаводской электростанции?

ОТВЕТ. Нормальной работе мешает неурегулированность воды в Лососинке и частично плохое оборудование станции.

ВОПРОС. Что намечено пятилетним планом в отношении электрофикации по Пудожскому уезду?

ОТВЕТ. Предполагается постройка электростанции на реке Рагиуксе для освещения города Пудожа и примыкающих к нему районов. В план текущего года включены водомерные и гидрометрические изыскания.

ВОПРОС. Почему Кареллес не производит лесозаготовок на восточном берегу Онежского озера?

ОТВЕТ. Для Кареллеса пока вполне достаточно и имеющегося у него сейчас района, на восточном берегу Онежского озера лесозаготовки ведет Севзаплес.

ВОПРОС. Преполагается ли расширение сети консервных заводов в Карелии?

ОТВЕТ. Предполагается, но не в этом году.

ВОПРОС. Предполагается ли установка каких либо производств на Шунгском полуострове?

ОТВЕТ. Не предполагается. Шунгский полуостров и его население в промышленном отношении могут связаться с Кондостроем и Медвежьей горой.

ВОПРОС. Когда построится общественная прачешная в гор. Петрозаводске?

ОТВЕТ. Скоро. Уже закупаются машины.

ВОПРОС. Каковы перспективы смолокурения в Карелии?

ОТВЕТ. Положение смолокурения сейчас не важно. Кустари слишком дорого расценивают свой труд и смола на рынке не идет. Не важны и перспективы.

ВОПРОС. Какие виды имеются на развитие промышленности в Олонецком уезде?

ОТВЕТ. Олонецкий уезд — в основном сельско-хозяйственный и только в части его предполагается развитие промышленных очагов. Ильинский лесозавод предполагается путем пристройки картонной фабрики сделать небольшим комбинатом. Особо надо поставить вопрос об использовании Туломозерских железных руд. Туломозерские руды по проценту содержания в них железа (до 60%) одни из лучших в СССР, но разработка их тормозится дальностью и плохими условиями транспортировки.

ВОПРОС. Предполагается ли использовать Сеговецкий завод?

ОТВЕТ. Предполагается, но не сейчас.

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПО СОДОКЛАДУ тов. ГУРЬЕВА.

Слово для ответов на поданные записки предоставляется тов. Гурьеву.

ВОПРОС. Почему зарплата этого года на лесозаготовках на много ниже зарплаты прошлого года?

ОТВЕТ. Зарплата в деньгах не ниже, а выше (в северном районе чем в южном), но по сравнении с ценами на хлеб зарплата ниже.

ВОПРОС. Будет ли в этом году кориться лес, который подлежит сплаву по реке Выг к заводам № 37—38?

ОТВЕТ. Будет.

ВОПРОС. Почему не платят лесорубам за дерева, которые потом бракуются?

ОТВЕТ. Лесоруб должен забракованные бревна указать агенту и только с его клеймом вывозить. Бревна вывезенные без кклейма не оплачиваются, а с клеймом оплачиваются.

ВОПРОС. Укажите соотношение цен на лес и зарплаты в настоящее время по сравнению с довоенным?

ОТВЕТ. До войны рабочий 6-го разряда на лесозаводах получал 17—18 рублей, сейчас 31—32 рубля., прибавив к этой цифре 20% социальное страхование, получим 38—39 рублей. Стандарт лесоэкспорта стоил до войны 9—10 фунтов стерлингов, а теперь 12—13 фунтов. Таким образом, цены на лес выросли в среднем на 30%, зарплата же почти на 100.

ВОПРОС. Предполагает ли Кареллес пустить в ход лесозавод № 41?

ОТВЕТ. Нет.

ВОПРОС. Были ли поставлены Северолесом на лес-заводах новые рамы?

ОТВЕТ. Новых рам поставлено не было, были переноски рам с завода на завод.

ВОПРОС. Удовлетворяют ли требованиям рынка лесоматериалы Кареллеса по качеству?

ОТВЕТ. За-границей наш лесоэкспорт на хорошем счету. Качество экспортной продукции устанавливается нашими стандартами и за определенную цену мы не можем сдать продукцию нисшего качества. Внутренний же рынок хотя и пытался вести некоторую стандартизацию, но ввиду повышенного спроса забирает все что есть и разница в качестве выражается только в качестве цены.

ВОПРОС. Будут ли полностью выполнены в этом году лесозаготовки?

ОТВЕТ. В Ковдском районе вряд ли. этот район слишком перегружен.

ВОПРОС. Есть ли спрос на пропс?

ОТВЕТ. Спрос имеется и на внутреннем и на внешнем рынке, но продажа его на внешнем рынке убыточна.

ВОПРОС. Поступает ли сплавной налог в Карелии, если поступает, то почему не используется по прямому назначению?

ОТВЕТ. Сплавной налог в Карельский бюджет поступает, но как он расходуется, —не знаю. В прошлом году Кареллес не получил ничего.

ВОПРОС. Сколько всего лесозаводов в Карелии и сколько на них рам?

ОТВЕТ. Лесозаводов всего 22, из них 16 Кареллеса. 4 Мурманской железной дороги и 2 Севзаплеса. Работает же всего 14 заводов, из них 10 Кареллеса 2 Мурманской жел. дор. и 2 Севзаплеса. Рам работало в прошлом году 54, в этом году 56.

ВОПРОС. Предполагается ли сокращение штатов районных управлений б. Северолеса, перешедших к Кареллесу?

ОТВЕТ. Вопрос о районных управлениях разрешен по нашему докладу ЦСНХ. Все дистанции, базы и заводы будут непосредственно связаны с правлением. Районных правлений не будет, но для руко-

водства работы дистанции будут районные доверенные.

ВОПРОС. Как обстоит дело с карелизацией аппаратов бывш. Северолеса?

ОТВЕТ. Меры к карелизации аппарата Кареллеса уже приняты. В этом вопросе большое значение играет выдвиженчество карел, задача эта перед местами поставлена. В Олонецком уезде мы имеем аппарат на 90% из карел. Перед нами стоит задача введения и финской письменности. Точного процента карел в аппарате Кареллеса я указать не могу.

Вносится предложение: прения по докладу тов. Лескова и содокладу тов. Гурьева на пленуме с'езда не открывать, а перенести на промышленную секцию, и второе предложение: прения открыть, но предоставить слово только одному представителю каждого уезда. С'ездом принимается второе предложение. Каждой уездной делегации предложено выделить во время перерыва одного представителя для участия в прениях.

Об'является перерыв на 15 минут.

После перерыва с'езд приступает к работе под председательством тов. Колеповой.

Тов. Нуортева вносит предложение изменить вчерашнее постановление с'езда по докладу мандатной комиссии и предоставить Падапской делегации еще один решающий голос. Предложение мотивируется тем, что мандатной комиссией не были учтены две крупные железнодорожные станции, входящие в состав избирателей Падапского уезда. Предложение принимается. Предоставляется решающий голос тов. Марконен.

ПРЕНИЯ ПО ДОКЛАДУ тов. ЛЕСКОВА И СОДОКЛАДУ тов. ГУРЬЕВА.

Кемская делегация просит с'езд разрешить ей в прениях по докладу тов. Лескова выставить вторым представителя рыбаков. Предложение принимается.

Тов. **Ильин** (Олонецкий уезд). Я хочу остановиться, товарищи, только на вопросах, интересующих Олонецкий уезд. Сельское хозяйство является основой хозяйства нашего уезда, но оно в теперешнем его состоянии, не удовлетворяет нужд населения и мы видим в Олонецком уезде усиленное развитие кустарных промыслов. Руководства кустарными промыслами и помощи им со стороны ЦСНХ почти совершнно не было. Вопрос о руководстве и помощи кустарным промыслам надо поставить сейчас во всей широте, надо наладить сбыт продукции кустарных промыслов. Дело надо упорядочить, кустарные промыслы могут и должны сыграть большую роль в нашем сельском хозяйстве.

Теперь вопрос о дорожном строительстве. Этому вопросу надо уделить значительно большее внимание. Надо поставить перед собой задачу не только ремонта грунтовых дорог, но замощения основных наших магистралей, превращения их в шоссе, налагая каменную покрышку хотя бы по пяти верст в год. Это надо включить в наши планы.

Мелкую электрификацию надо приветствовать, но в первую очередь надо ставить использование электро-энергии для промышленных целей и для сельского хозяйства. Надо электрифицировать 30-ти верстную Олонецкую равнину, применив на ней самые усовершенствованные способы обработки земли и, дав возможность вырасти на ней мелкой и кустарной промышленности. Именно в этом направлении нам надо итти.

Наши крестьяне жалуются на сортировку лесоматериалов по штабелям. Сортировка эта для извозчиков очень трудна, работу нужно упростить. Самый больной вопрос у нас это низкие заработки на лесозаготовках. Два крестьянина с одной лошадью зарабатывают у нас в среднем от 1 р. 60 коп. до 2-х рублей в день. Политика низких цен—неверная полититика и, хороших результатов она не даст. Против прошлогодних первых цен прибавка выражается в 11%, против же прошлогодних вторых цен, — нынешние цены на 11—12% ниже. Продукты первой необходимости в этом году стоят значительно выше, чем в прошлом: мука ржаная во второй половине прошлого года стоила 1 р. 60 коп. пуд, сейчас 2 р. 25 к.—2 р. 50 коп., рожь стоила 1 р. 40 коп., сейчас 2 руб., пшено килограмм

—23 коп., сейчас 28 коп., в среднем все продукты повысились в цене на 50—60%, а зарплата оказалась на 12% ниже прошлогодней (второй). Крестьяне идут на лесозаготовки только потому, что итти больше некуда, а без заработков обойтись нельзя.

Я уверен, что с'езд за повышение зарплаты на лесозаготовках выскажется единодушно.

Надо урегулировать на местах и вопрос о взаимоотношениях лесозаготовителей. ЦСНХ должно руководить всеми лесозаготовителями, не то получаются такие картины, что, например, на заготовках Ленинградского Откомхоза крестьянин с лошадью зарабатывает только 1 р. 20 к. в день. У меня возникает вопрос: не влияет ли на снижение лесоразработок большой рост попенной платы? Скачек с 24 копеек довоенного времени на 1 р.,—слишком резкий. Вопрос этот надо урегулировать.

Тов. **Евсеев** (Паданы). Паданский уезд заинтересован больше всего в развитии лесной промышленности. Мрачные тона содоклада тов. Гурьева нас очень обеспокоили.

В Паданском уезде лесная промышленность для населения играет первенствующую роль, т. к. зерновое сельское хозяйство обеспечивает хлебом крестьянина только на три месяца. Вообще в наших пограничных районах вопросы планового развития лесной промышленности стоят во главе угла.

Лесная промышленность Паданского уезда работает на внутренний и на внешний рынок. Надо во что бы то ни стало достроить имеющийся лесзавод и довести его до 4-х рам. Надо обратить больше внимания на устройство под'ездных путей и механизацию.

Железнодорожная ветка от станции Масельская находится в скверном состоянии и за прицепку одного вагона берут на ней слишком дорого. Надо добиться, чтобы эта ветка начала работать как следует. Начатую дорогу Реболы—Пипенга следует, как можно быстрее закончить,—она имеет громадное значение. Надо обратить внимание и на водные пути, включив в пятилетний план постройку шлюзового канала (440 саж.). между Сегозером и Маслозером. Это приблизит и сделает возможным эксплоатацию громадных площадей леса.

Надо поставить вопрос о постройке Парандовской дороги (80 верст) и включить эту постройку в пятилетний план. Постройка этой дороги, помимо почти стоверстного сокращения расстояния, свяжет с железной дорогой три пограничные волости, даст возможность колонизации усилить товарооборот и т. д.

С аппаратом, переданным Карелнесу от Северолеса, и сплошь русскому по составу, у крестьян возникают много недоразумений. Крестьяне смотрят на него, как на чужой (приводит некоторые факты). Карелнесу надо дать своему новому аппарату директиву считаться с местным населением.

Большой ропот у крестьян вызывают цены на лесных работах. Где нужны более высокие цены,—там низкие, и наоборот. Если у Кимас'озера платят 40 коп., так в Паданском районе, более близком, —платят 50 к., между тем как в Кимасозере надо платить дороже: пуд хлеба там стоит 4 руб. Не удивительно поэтому, что там не хватает рабочих рук. Большинство населения ушло на железную дорогу.

Нужно также прекратить конкуренцию между лесозаготовителями. На развитие мелкой промышленности в пограничных районах надо обратить самое серьезное внимание. У нас есть волости, в которых нет ни одной мельницы, ни одной кузницы. Надо использовать активность населения и поддержать небольшим кредитом смолокурение и дегтеварение. Нужно использовать для нужд мелкой промышленности и Сеговецкий завод. Очень заинтересовано наше население в организации использования горшечного камня. В этом году надо продвинуть вопрос хотя бы изучения возможностей этого использования.

Тов. **Федорович** (г. Петрозаводск). Поговорка, что бог создал небо и землю, а чорт Олонецкую губернию, теперь устарела.

Во всех областях нашей жизни мы ви-

дим оживленное строительство. И если кто теперь вспоминает эту поговорку,— так это приезжие; из за жилищных условий.

На жилищный кризис надо обратить самое серьезное внимание. Если собрать все деньги, затраченные Карздравом на лечение населения от последствий жилищного кризиса, то на эти деньги можно построить не один дом.

Школы наши переполнены и работают в две смены. В сметы этого года включены 30.000 рублей на постройку гостинниц. Нужно было бы включить в сметы постройку еще хотя бы одной школы семилетки и здания лесного техникума.

Население Петрозаводска жалуется на высокие цены Кареллеса на строительные материалы. Карелстрой также за свои подряды берет очень дорого и выполняет их не совсем своевременно.

Онежский завод заинтересован в нашей горной промышленности, заинтересован в переходе на свой карельский чугун. Но к вопросу развития горной промышленности мы должны подходить крайне осторожно, надо постараться избежать возможных ошибок, надо заранее все учесть.

Тов. **Григорьев М.** (Кемь). Наше рыбацкое хозяйство с проведением Мурманской железной дороги получило расширенный рынок сбыта. Но за последние годы промысловый инвентарь рыбаков устарел и износился.

Рыбацкое хозяйство начало падать еще и из за целого ряда лет неулова. Прошлогодний шторм еще более уменьшил производственные возможности наших рыбаков. При расширенном сбыте и сократившемся предложении,—мы видим сильное вздорожание рыбы. Навага, например, дошла до неслыханной цены — 8 руб. за пуд.

Рыбацкое хозяйство уже по самой форме производства — коллективное хозяйство. Рыбаки группируются около елы, около бота, невода.

В настоящее время стихийно растут промысловые рыбацкие артели. Необходимо подвести под их организацию твердую материальную базу. Помощь рыбацкому хозяйству государственным кредитом и иную надо проводить именно через эти промысловые рыбацкие артели. Этот вопрос мы и выдвигаем.

Второй вопрос — это необходимость развития моторостроения. Рыбацким артелям надо поручить как судостроение, так и выработку промысловой тары. Мы получаем Беломорскую рыбу не вполне доброкачественной. Надо построить ряд консервных и коптильных заводов. В связи с моторостроением надо заняться и мотопросвещением. Нужно организовать специальные курсы.

Теперь о дорогах. У нас строится тракт Кемь—Ухта. Его нужно не только достроить, но и провести к нему ряд ответвлений для связи с оставшимися в стороне тракта населенными пунктами. Лесные богатства Кемского уезда использовываются далеко неполностью. Уже сейчас у нас можно было бы заготовлять ежегодно до 600 тысяч бревен, а если уменьшить отпускные размеры, — то можно будет заготовлять до миллиона бревен. Надо улучшить сплавные пути и построить ряд новых заводов.

Главный вопрос, это на какой рынок должен работать Кемский район. Кемский район на все 100% должен быть использован путем механизации разработок, улучшения сплавных путей и дорожного строительства. Серьезное внимание надо уделить жилищному вопросу. В жилищном строительстве есть три пути: строительство своими трестами, жилищная кооперация и строительство индивидуальное. Все эти три пути надо использовать. Необходимо обратить внимание на развитие зверобойного дела. Этот промысел имел когда то большое значение. Он упал, надо возобновить.

Тов. **Кожарин** (Петрозаводский уезд). Вопросы развития нашей промышленности и сельского хозяйства тесно связаны между собой. Основная база наша — это крупная промышленность. Но ограничиться ею одной только,— нельзя.

В некоторых районах для развития крупной промышленности нет предпосылок, а селькое хозяйство потребностей населения не удовлетворяет. Поэтому вопросы организации развития мелкой

промышленности, мелкой электрификации весьма важны для нас.

Развитие мелкой промышленности должно подтягивать отсталые экономически районы.

Наш транспорт не соответствует перспективам развития нашего хозяйства и вопросы дорожного строительства являются первоочередными. Надо обратить больше внимания на развитие водных путей сообщения.

В Петрозаводском уезде есть возможности оживить много районов путем организации водных путей (например между Кончезером и Петрозаводском) и т. д. Нужно максимальное втягивание в дело дорожного строительства ВИК'ов. Они должны быть органами не только административными, а и административно-хозяйственными.

На благоустройство в деревнях надо обратить более серьезное внимание. Там не соблюдаются даже самые элементарные противопожарные правила. ВИК'и не могут вмешиваться в деревенское строительство,—так-как не имеют планов селений. Дать такие планы,—наша очередная задача.

Большинство наших школ в деревнях, почти на 70%, размещено в частных, неприспособленных зданиях. Должен быть поставлен вопрос о переводе культурно-просветительных учреждений в свои приспособленные здания. Нужно усилить их постройку.

На пути дорожному строительству деревни стоит недостаток у УИК'ов технического персонала, нет техников. Надо усилить УИК'и техническим персоналом.

Большее внимание необходимо уделить дорогам волостного значения. Средств на приведение их в порядок,—отпущено крайне недостаточно.

На лесных заготовках надо установить твердые цены, иначе затормозятся работы и пострадает деревенская беднота. Необходима большая увязка лесозаготовителей с местными органами власти: ВИК'ами и сельсоветами.

Тов. **Фомин** (Повенецкий уезд). Обработка лесоматериалов должна быть связана с рынками сырья.

Из Повенецкого уезда берется много леса, который обрабатывается на Ленинградских заводах. Надо придвинуть обработку сырья. Это даст заработок населению. Мы будем иметь свой пролетариат. Тем более постройка новых заводов должна производиться по близости к сырью.

Нужно, чтобы вопросы развития местной промышленности, при утверждении смет УИК'ов и ВИК'ов, —были бы предусмотрены. При Северолесовском лесзаводе в Повенце имеется электростанция, в постановке которой принимал участие и УИК. Завод целиком забрал себе электростанцию. Надо добиться полной передачи ее в распоряжение УИК'а.

Будет ли передан УИК'у лесзавод, — еще неизвестно, так-как Севзаплес условием передачи ставит закрепление за ним всех близлежащих лесных массивов.

Передача этого завода и электростанции УИК'у—дали бы возможность полностью обслужить население электроэнергией и организовать в Повенце столярную мастерскую. Зарплата на лесозаготовках должна быть поднята, условия работы должны быть улучшены.

Кустарная промышленность наша развивается стихийно, неимея под собой материальной базы и налаженного сбыта.

В Повенецком уезде развивается кожевенное и кузнечное дело и кустарное вязание кружев. За время войны вязанье упало, сейчас возрождается, надо этому делу помочь. Торговля наша только тогда будет хороша, когда будут налажены вопросы транспортировки товаров, когда будут улучшены наши дороги.

Отпущенные по бюджету средства на дорожное строительство крайне недостаточны как по уезду, так и в волостях.

Перед закрытием заседания тов. Поттоев вносит поправку в отчет своего доклада об амнистии карельским беженцам, напечатанный в № 2 бюллетеня с'езда. На странице 19 бюллетеня (русский текст) напечатано. «Недвижимое имущество,—находящиеся в ведении членов семей беженцев передается в распоряжение местных советов». Следует читать: «Недвижимое имущество, **НЕ находящееся** в ведении членов семей беженцев передается и т. д.».

Тов. **Колснова** зачитывает приветственную телеграмму от Северо-Западного ЭКОСО:

«Президиуму VI Всекарельского С'езда Советов.

Президиум Северо-Западного Областного Экономического Совещания приветствует VI-ой Всекарельский с'езд Советов и выражает уверенность в том, что решения с'езда послужат дальнейшему укреплению и поднятию сельского хозяйства и промышленности АКССР. Да здравствует VI-й Всекарельский с'езд Советов.

Президиум СевзапЭКОСО Цыперович».

В три часа дня заседание закрывается, об'является перерыв на обед.

Вечернее заседание

9 января.

ПРЕНИЯ ПО ДОКЛАДУ ТОВ. ЛЕСКОВА.

Тов. **Форстен.** Из докладов т. Лескова и Гурьева видно, что карельская промышленность сделала значительный шаг вперед. Не на словах только, а и цифрами эти достижения подтверждаются. В особенности ощутительны наши успехи в лесной промышленности, вместе с тем наблюдается оживление горного дела.

Неизбежными при этом были и некоторые промахи, особенно в деятельности Северолеса, линию которого нужно исправить.

В будущем необходимо обратить внимание на северную Карелию. Она таит в себе много различных богатств в виде горных руд и минералов. Нужно произвести тщательные изыскания и выявить все возможности использования этих богатств. Предоставленной на это дело суммы в 1000 рублей мало. Следует ее или увеличить или, во всяком случае, более целесообразно использовать.

Наиважнейшим видом использования природных богатств края является в данный момент электрификация. Устройство в Кондопоге мощной гидро-электрической станции, конечно, имеет важное общегосударственное значение, но нашему крестьянскому хозяйству такая электрификация даст очень мало, так как интересы ее далеко отстоят от интересов карельского крестьянина. На будущее время этот вид строительства необходимо приблизить к местным нуждам. Надо, чтобы крестьянин мог использовать электрическую энергию для своих мельниц, маслодельных заводов и т. д.

Особенно нуждается в этом Ухтинский уезд. В настоящее время там имеется одна станция, мощностью в 45 лошадиных сил. Для всего уезда этого далеко недостаточно. Необходимо построить вторую станцию, которую можно было бы приспособить всецело для нужд крестьянского хозяйства.

Вместе с тем, необходимо обратить внимание на развитие торговли в северной Карелии. В этих целях прежде всего надо заняться устройством путей сообщения. Уже теперь можно, например, приступить к использованию реки Кеми, которая может служить не только отличным сплавным путем, но и вообще предоставить дешевую силу для организации в крае тяжелой индустрии.

Тов. **Матросов** (Кемского у.). В ряде других вопросов обсуждаемых с'ездом должно занять свое место и рыбацкое хозяйство. Здесь должны быть выработаны действительные меры к его восстановлению. Прежде всего, необходимо упорядочить дело кредитования. В первую очередь необходимо будет, принимая во внимание неулов этого сезона, слабым хозяйствам предоставить отсрочку кредита и возможно льготные условия его платежа.

Очень больной вопрос у рыбаков с доставкой их на промыслы. Приходится иногда ждать на Мурманском берегу целыми неделями попутного рейса какого нибудь мимопроходящего судна. Организации, ведущие заготовки на Мурманском берегу должны приспособить для этой цели моторные боты и наладить их правильное рейсирование по местам лова.

Необходимо было бы договориться с Архангельским госпароходством об остановках в Нюхче, Сунском Посаде и Сороке и использовать находящиеся там моторные боты для этой цели.

Затруднительно также обставлено пе-

редвижение рыбаков по железной дороге. Тариф на перевозку рыбацкого скарба очень высок и не всегда под силу среднему рыбаку.

В основе правильной постановки рыбацкого хозяйства лежит соответствие цен на продукты первой необходимости и обмениваемый нами товар. В этом отношении не все обстоит благополучно. В прошлый сезон треска, например, расценивалась в 1 р. 50 к. пуд, а хлеб стоил 2 р. 20 коп. Очень высокие цены существуют и на предметы оборудования. За моток веревок для одного яруса брали в прошлом году 5 рублей. К этому нужно прибавить стоимость 150 крючков и работу снасти, которая обычно бывает от 12 до 24 ярусов. Сверх всего этого, недешево обходится и доставка снастей к месту лова. Все эти расходы при наличии дешевых цен на рыбу, не всегда оправдываются.

Очень дорого расценивается также дождевая одежда — самая необходимая вещь для рыбака.

Правильному производству промыслов мешает еще недостаток наживки в некоторых становищах. Постоянно наживка имеется только в Териберке и Гаврилове; в остальных местах сплошь и рядом ее не находится вовсе, так как она там не ловится. Следовательно, нужно приспособить для этой цели особые моторные боты, которые бы регулярно снабжали рыбаков необходимым количеством наживки.

Но самым важным вопросом все же является вопрос об организации своего собственного судостроения. Это дело нужно продвинуть теперь же вперед, так как от него зависит во многом успешность и безопасность промыслов. Нужно выработать определенный тип постройки судов и снабдить ими все побережье. Открытые, беспалубные елы уже отжили свой век, —это все равно, что дом без крыши. Гораздо более безопасными и удобными являются палубные моторные боты, на постройке которых и следовало бы сосредоточить внимание будущей верфи.

В настоящее время по всему Беломорскому побережью нет определенных границ для существующих там ловель. Необходимо было бы установить более определенные зоны, например для кошелькового лова, так как иначе отбивается промысел у рыбаков не занятых в государственных ловлях.

Что касается закупок различных приспособлений, необходимых для рыбацкого промысла, то их следует производить при непременном участии самих рыбаков, которые больше, чем кто бы то ни было осведомлены о том, куда что подходит, и что является насущно необходимым.

Очень неудовлетворительно до сего времени были поставлены расчеты с рыбаками. Иногда затягивали выдачу денег на полгода. Особенно в этом отношении отличается Желрыба, которая особенно любит затягивать производство расчетов. В результате подрывается доверие рыбаков к заготовительным организациям и вредно отражается на их хозяйствах.

Имеется еще один вопрос, который требует согласования. Это трудное положение семужных промыслов. Дело в том, что лесные заготовители сплошь и рядом не считаются с интересами рыбаков и сплавляют лес прямо по рыболовным тоням. Иногда заборы сметаются вместе с бревнами и таким образом причиняют не малый ущерб рыбацкому хозяйству.

С'езду необходимо найти какие нибудь меры к ограждению интересов семужного промысла и согласовать этот вопрос с государственными лесозаготовительными организациями.

Вот те мероприятия, которые могут способствовать восстановлению рыбацкого хозяйства. Однако, помощь рыбакам не должна исчерпываться одними этими мероприятиями. На море, как и на земле, часто бывает неурожай, т. е. неулов, неудачи и стихийные бедствия. Следует в таком случае предоставить пострадавшему рыбацкому населению какие нибудь заработки, что бы поддержать его до следующего сезона.

Тов. **Фомкин** (Пудожского у.). В деле развития лесной промышленности имеет немаловажное значение вопрос о калькуляции цен на лесозаготовках.

До сего времени расценка различных лесозаготовительных работ производится у нас следующим образом: хозяйственни-

ки вырабатывают сметные предположения на стоимость всей продукции и отсюда выводят расценки на отдельные части заготовительных работ. Крестьянин в силу необходимости должен им подчиняться, так как в большинстве случаев лесные заработки составляют его единственный приработок в хозяйстве.

При таком положении получается несоответствие цен на жизненные продукты с одной стороны и заработок крестьянина с другой. В силу этого страдает зачастую бюджет крестьянского хозяйства и тем самым затрудняется его восстановление.

Особенно тяжело отражаются на бюджете крестьянина низкие расценки работ в нынешнем году. Это значительно ослабляет покупательную способность крестьянина, даже в таком деле, как закупка им хлеба для прокормления себя до нового урожая.

Такое положение может отразиться и на заготовках, комбинирование цен на которых часто имеет несуразный характер. Нельзя в этом деле пользоваться приемами частных хозяйчиков и извлекать свои выгоды нанесением ущерба крестьянам. Не соответствие цен на продукты с уровнем заработной платы наблюдалось еще в прошлом году. В настоящем году положение еще более ухудшилось и продолжает ухудшаться. Севзаплес, например, ведущий миллионные заготовки, пошел на значительное снижение крестьянских заработков.

При ведении лесозаготовок на местах часто происходят нежелательные явления, как например, обмеры, сдача наиболее легких работ знакомым, грубое обращение с рабочими, тормазы в выдаче заработной платы и т. д.

Наблюдается небрежность и после окончания работ. Вершины в большинстве случаев не убираются и остаются лежать на все лето. Это способствует пожарам и препятствует дальнейшему росту леса. Не использовывается совершенно бурелом, которого в наших лесах так много и который представляет из себя громадную ценность.

Одной из первоочередных задач лесного дела является в настоящее время точная разработка ориентировочного плана с таким расчетом, чтобы определение различных цен на лесозаготовительные работы было в строгом соответствии с ценами на продукты питания. Необходимо установить определенный процент скидок заработной платы, который бы не отражался на восстановлении крестьянского хозяйства.

Недостаточно обращается внимания на развитие мелкой промышленности. Население нуждается в мельницах, кузницах и заводах. Для организации их нужно предоставить долгосрочный кредит. Плохо также с дорожным строительством в Пудожском уезде. Главным тормазом в этом деле является отсутствие техников. На подготовку своих карельских спецов необходимо обратить серьезное внимание.

Тов. **Давыдов** (Карпрофсовет). Серьезное значение в деле поднятия нашей промышленности имеют производственные комиссии и совещания. Они вносят плановость в работу и подводят под нее социалистический фундамент. До сих пор недостаточно уделялось внимание на вовлечение рабочих в процесс производства. Не всегда прислушивались к их голосу и по улучшению условий работы. Так на заводе Октябрьской Революции из 25 предложений со стороны производственных совещаний в жизнь проведено только 18, на Кондострое из 47 только 26 и то с большим запозданием.

Нужно ввести систему премирования за дельные предложения, нужно обращать больше внимания на выдвижение рабочих на ответственные посты; следует привлекать женщин к управлению производством.

Большим тормазом для нашей промышленности являются недостаточная механизация производства и плохое оборудование предприятий. Это влечет за собой простои, а вместе с тем и понижение производительности труда.

Надо обратить также внимание на подготовку квалифицированных рабочих. В скором времени для одной бумажной промышленности их потребуется до 250 человек. Развивающееся горное дело также требует кадра подготовленных рабочих. Обо всем этом нужно позаботиться заранее. Плохо обставлены наши рабочие

и в жилищном отношении. Вопрос о постройке рабочих домов должен быть немедленно поставлен в порядок дня.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО Т. ГУРЬЕВА.

Здесь говорилось о том, что лесосеки не используются полностью, особенно в Северной Карелии. Это правда. Против этого необходимо принять меры.

Условия, в которых работает наша лесная промышленность, тяжелы. Необходима ориентировка на производство экспортного товара, в противном случае может получиться убыточность от ведения дела. В данный момент очень осложняется работа на лесозаводах. Дальнейшее расширение обрабатывающей промышленности невозможно. В наших силах остается только поддерживать то, что имеется.

Нужно в корне пересмотреть план нашего лесного хозяйства, понизить отпускные размеры рубок, очистить реки, чтобы иметь доступ к лесным массивам и, наконец, закрепить лесосеки за теми предприятиями, которые на них работают.

Это составляет задачу Наркомзема и настолько она будет выполнена, настолько будет поддержана наша лесная промышленность.

Помимо всего этого требуется привлечение оборотных средств в лесное дело и [illegible] распоряжение ими.

Что же касается руководящих органов в лесной промышленности, то они [illegible] назначению.

Выступающие в прениях по моему докладу по существу против него не возражали. Высказывались лишь некоторые частичные замечания. Если мы складывали штабеля не так как этого хотели возчики, то мы обязаны были к этому договорами. Постройку в Великой Губе лесопильного завода мы считаем в принципе делом целесообразным. Согласование деятельности лесозаготовителей с ВИК'ами и ознакомление последних с планами и ходом лесных работ можно допустить в пределах возможности. Для того, чтобы изжить конкуренцию среди различных заготовительных организаций принимаются меры. Вопрос о переброске предприятий к местам нахождения сырья довольно сложный и требует детальной обработки. Кумовство и другие злоупотребления на местах имеют место. Желательно, чтобы о всем этом своевременно ставили в известность органы управления и тогда против всяких нарушений будут приниматься меры.

Заработные цены действительно низки. Но не надо забывать, что в прошлом году мы щеголяли своими ценами. Теперь же они несколько урегулированы. С точки зрения производственных планов, цен увеличить нельзя. В Кемском уезде цены даже выше предусмотренных на 10%. Можно будет еще раз обсудить этот вопрос.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО Т. ЛЕСКОВА.

Мой доклад заключал в себе необходимость дальнейшего форсирования нашей промышленности. Существо его здесь не оспаривалось. Он подлежит детальной разработке. Мною были намечены только основные вехи.

Дальнейшее расширение нашей лесной промышленности вполне возможно, но не в таком размере, как в прошлые годы. Мы должны ориентироваться не только на внешний, но и на внутренний рынок. Словом, наша промышленность должна быть комбинированной. Следует также бороться с волокитой в органах управления лесной промышленности, прислушаться к голосам с мест, уточнить их пожелания, обосновать их цифрами и дать туда директивы, которые в большей степени способствовали бы развитию лесного хозяйства.

Утреннее заседание

10 января.

Председательствует тов. Нуортева.

ДОКЛАД ОБ ИТОГАХ ПРИЗЫВА И ВСЕОБЩЕМ ВОЕННОМ ОБУЧЕНИИ.

Тов. **Григорьев.** Важнейшей работой военого ведомства в Карелии нужно считать призыв 1903 года и формирование национальных частей. АКССР по поводу ущерба нанесенного ей гражданской войной, ея экономической отсталости и упадка промышленности, сельского хозяйства, была на пять лет освобождена от несения воинской повинности. Теперь, когда политическое и экономическое положение Карелии окрепло, Совнарком и Реввоенсовет СССР, и органы АКССР нашли возможным привлечь в ряды Красной армии граждан, родившихся в 1903 году.

По призыву 1903 года нужно было проделать довольно большую подготовительную работу, которая и прошла успешно при помощи партийных, советских, профессиональных, комсомольских и др. организаций.

Подготовительная работа.

Подготовительная работа распадалась на две части.

Первая это — агитационно-пропагандистская работа, направленная для подготовки общественного мнения, ознакомления населения с декретами правительства о призыве и предоставляемых льготах.

Успехи достигнуты положительные. В особености это относится к печати, в которой в течении 3-х месяцев было помещено 83 статьи по этому вопросу и давались всевозможные ра'яснения по призыву.

По линии административной работа протекала по составлению списков призываемых. Военным ведомством своевременно высылались на места циркуляры, указания, материалы о порядке призыва и т. п. В общем и эта работа прошла удовлетворительно.

Были и дефекты. Составленые списки проверялись призывными комиссиями, проверялись волисполкомами и, наконец, проверялись в момент призыва. Казалось бы, что все обстоит благополучно,—но в Олонце призвано 3 товарища в ряды кадрового состава, имеющие льготу 1-го разряда. Оказывается, по заявлениям их родителей, они вовсе не знали о предоставляемых им льготах.

Другой случай был с Загс'ом.

Давно умерший гражданин призывается в ряды Красной армии. А один председатель ВИК'а присылает нам уже после призыва списки призывников с препроводительной о том, что в его волости не поступило ни одного заявления со стороны граждан о предоставлении льгот. Все эти недочеты приводятся не для того, чтобы бросить кому бы то ни было обвинение, а лишь для сведения, чтобы избежать их в будущем. Никто, конечно, не мыслил, что такая огромная и сериозная работа пройдет без сучка, без задоринки.

Призыв.

Работа приемочных комиссий прошла удовлетворительно. Во время призыва мы могли целиком проверить нашу работу. Явка призывников была на все 100%; это подчеркивает, насколько выросло сознание населения к обязанностям служить в рядах Красной армии.

Настроение призывников везде было

боевое. Были случаи, когда призывники отказывались от льгот и выражали неудовольствие против приемочных комиссий, когда их браковали. Призыв обслуживался агитпунктами. В Петрозаводске мы ни одной минуты не оставляли призывника без дела. Хорошо была поставлена работа по призыву в Ухтинском уезде. Об этом свидетельствует тот факт, что несмотря на распутицу, призывники во время, одолевая сотни верст, пришли на место сбора. Зачисленные призывники в кадровые части получили от 2-х до 3-х недель отпуск. К прибытию призывников мы сумели произвести окончательный ремонт помещения, снабдить его полностью имуществом. Эта работа проделана при горячем участии нашего Совнаркома и ЦИК'а. Инспекция Округа, производившая обследование работы и помещений, дала хороший отзыв и отметила, что у нас имеются все возможности для нормальной работы.

Работа частей.

Сейчас призывники заняты учебой. Тяга к учению большая и мы ее стремимся удовлетворить. Управление и комсостав приложат все усилия к тому, чтобы баталион был хорошей военной и политической школой. Перед нами, товарищи, стоят и другие немаловажные задачи — это

внеэвойсковая работа,

ликвидация технической военной неграмотности и освежение военных знаний, приобретенных раньше. Необходимо добиться, чтобы молодежь приходила в армию грамотной. Верно, эта работа больше относится к Наркомпросу, но здесь нужно как правило ввести, чтобы ликпункты в первую очередь пропускали допризывников. До сих пор ликпункты пропускают всего лишь 20% допризывников. Этого недостаточно. Конечно, тут много имеется различных причин, которые мешают охватить всех неграмотных допризывников. Недостаточная сеть ликпунктов, материальные, территориальные и природные условия и т. д. Чтобы избежать увеличения числа призывников приходящих в армию неграмотными, необходимо усилить работу ликпунктов, а для этого нужно наладить учет и информацию.

ВИК'и в этом направлении работают еще слабо.

Сейчас перед нами стоит задача проведения допризывной подготовки. По этому вопросу со стороны наших уездных и волостных исполкомов должно быть оказано содействие по предоставлению помещений, их закрепление за военным ведмством, которые мы оборудуем и отремонтируем при вашем содействии.

Внесборовая работа —

это создание военных уголков при избах-читальнях и клубах. Таких военных уголков насчитывается по АКССР 17, но работа их пока еще слаба и не налажена. Интерес со стороны населения имеется. Сил же и средств мало. Руководителей необходимо выдвигать знающих военное дело и из запаса. Вследствие того, что уголки должны будут обслуживаться исключительно силами и средствами гражданских организаций, мы просим вас обратить особое внимание на эту работу.

При дружном вашем содействии и участии мы сумеем поднять всю нашу работу на должную высоту. (Аплодисменты).

ПРЕНИЯ.

Тов. **Архипов.** В 1925 году мы пришли к убеждению, что целесообразно создать свою национальную военную единицу. Этим мы подчеркивали, что период восстановления нашего хозяйства закончен, что мы, достигнув политической и экономической мощи, можем отрывать некоторую часть населения в ряды Красной армии. Всю молодежь, которую мы имеем, мы не в состоянии будем пропустить через нашу национальную военную единицу, поэтому необходимость вневойскового обучения является неотложной потребностью. Эту потребность с'езд признает, а делегаты, раз'ехавшись на места, информируют трудящиеся массы Карелии. (Аплодисменты).

Тов. **Ярвисало.** Значение наших частей

сыграет немаловажную роль культурного порядка. Наша молодежь будет знакомиться со всевозможными вопросами советского, хозяйственного партийного, професионального и кооперативного строительства. Национальный баталион явится не только нашей опорой в военном отношении, но именно из него мы и будем черпать силы, необходимые для дальнейшего мирного строительства. (Аплодисменты.

Тов. **Гаврилов** (Тулмозеро). Мы полностью одобряем все мероприятия, предпринятые Карельским правительством и и Управлением территориальных частей по призыву. Когда мы посетили Красные казармы, мы с большим удовольствием отмечали, что наши молодые красноармейцы—карельские егеря находятся в лучших условиях, чем солдаты царского времени. Мы замечаем там особый энтузиазм и желание к учебе. Все там чисто, хорошо и все желают быть хорошими красноармейцами. За два месяца они научились по пулеметному делу столько, сколько мы в старой армии проходили в шесть месяцев.

Отношение к красноармейцам комсостава хорошее. Когда нас раньше призывали, нас заманивали в кабак, а не в клуб, как это теперь делается. Теперь наши красноармейцы имеют возможность посещать клубы и спектакли. Наши призывники уже в Видлицах были приняты культсилами клуба и по дороге к Олонцу имели уже возможность провести свободный вечер в полезной работе. Так не относились к нам, кто служил в старой армии. Если центр, будет помогать нам больше в деле ликвидации неграмотности среди допризывников, чем до сих пор, то дело будет хорошо налажено. Я думаю, что все делегаты скажут то же самое, что я здесь говорил. Каждый делегат будет на месте рассказывать крестьянам о том, как хорошо обращаются с их сыновьями в красной казарме, какую они имеют возможность обучаться грамоте и военному искусству.

Тов. **Поттоев.** Нужно отмечать то особенное стремление нашей молодежи к службе в Красной армии, которое замечается среди карельской молодежи. Я как раз был в карельской деревне, когда призывали карельскую молодежь на службу в Красную армию. Я с удовлетворением отметил то, что нигде не видно было слез, не слышно рыданий, что было обычным явлением в старое время. Не только сама молодежь, но и старики с удовлетворением говорили о том, что теперь молодежь имеет возможность обучаться. Многие удивлялись тому, почему не призывали раньше. По мнению многих стариков — давно надо было призвать на службу карельскую молодежь. Этот призыв имеет большое значение в деле смычки граждан северной, южной, западной и восточной частей Карельской республики. Ухтинская молодежь встречается с молодежью Олонецкого уезда, Пудожане встречаются с карелами пограничных волостей и их совместная жизнь в Красной казарме приближает их друг к другу. Мы можем только одобрить наш призыв и пожелать успеха в работе.

Вносится предложение поручить КарЦИК'у преподнести от имени с'езда знамя Карельскому Егерскому баталиону.

Принимается.

Отбытие летчиков.

Предоставляется слово представителю школы летчиков - наблюдателей тов. Игнатьеву.

— Товарищи, поручение школы летчиков - наблюдателей о передаче приветствия VI Всекарельскому с'езду советов мы выполнили. Сейчас нам необходимо улететь в Ленинград. В первых числах февраля нашей школе исполняется пять лет с момента ее возникновения. К 5-ти летнему юбилею приурачивается выпуск окончивших школу летчиков. От имени школы мы просим, чтобы с'езд выделил свего представителя. Этим мы еще больше закрепим наш союз между школой летчиков-наблюдателей и Карельской республикой. (Аплодисменты).

Тов. **Сергеев** от имени делегатов, принимавших участие в полетах, выражает благодарность школе, а также вносит пожелание, чтобы Карелия приобрела свой аэроплан (аплодисменты), предлагает поручить КарЦИК'у оказывать всемерное

содействие Высшей школе летчиков-наблюдателей.

Тов. **Нуортева** предлагает от имени с'езда выразить летчикам благодарность и пожелание благополучного возвращения. (Аплодисменты).

Об'является перерыв. Делегаты с'езда идут принимать парад Карельского Егерского баталиона.

ПАРАД НАЦИОНАЛЬНЫХ ЧАСТЕЙ КРАСНОЙ АРМИИ.

Командир Егерского баталиона тов. **Матсон** рапортует президиуму с'езда о состоянии баталиона и вручает строевую записку. С приветствием к красноармейцам обращается делегат с'езда тов. **Миккоев:**

— Товарищи красноармейцы, разрешите мне, как делегату VI Всекарельского с'езда и крестьянину пограничной волости, передать вам привет от имени VI Всекарельского с'езда советов». Обращаясь к частям на карельском наречии, тов. Миккоев выражает уверенность, что национальные части Красной армии, зорко стоя на посту, оградят трудящихся Карелии от всяких посягательств извне и не дадут никому помешать их мирному строительству. Затем войска прошли церемониальным маршем перед с'ездом. Делегаты с'езда приветствовали егерей.

После парада принятого с'ездом вносится предложение по остальным вопросам перенести прения на секции. Предложение принимается.

Слово предоставляется тов. Архипову.

ДОКЛАД НАРКОМЗЕМА АКССР.

Докладчик тов. Архипов.

В тему моего доклада совершенно не входит вопрос по лесному хозяйству, т.к. этот вопрос уже обсуждался. Нам необходимо уделить внимание вопросам более широкого характера,—на переход сельского хозяйства на социалистические основы. Вторая и четвертая сессия Карельского ЦИК'а уже отмечали достигнутые успехи в нашем сельском хозяйстве. До сих пор у многих товарищей возникает вопрос, считается ли наше карельское сельское хозяйство основой всего Карельского хозяйства или нет. На этот вопрос отвечали, и товарищ Гюллинг и товарищ Лесков. Наше сельское хозяйство не может претендовать на первое место, и в силу как природы и других условий, должно стоять на втором месте. Неоднократно, как до революции так и после революции, делаются попытки доказать, что благодаря природным условиям, наше сельское хозяйство развиваться не может. С этим согласиться нельзя. Новые формы землепользования и коллективизация, а также скотоводство, явится стимулом для развития нашего сельского хозяйства. В настоящий момент восстановительный процесс сельского хозяйства можно считать законченным. Мы подошли к цифрам 17 года. многие склонны думать, что 1917 год не может служить измерителем восстановительного процесса нашего сельского хозяйства и предлагают взять за основу цифры 14 года. Мы полагаем, что разница между 14-м и 17-м годом очень незначительная. Кроме того цифры 14 года у нас по многим отраслям сельского хозяйства отсутствуют. Поэтому перейду к изложению наших достижений к 1926 году.

Наше сельское хозяйство.

Вся посевная площадь увеличилась на 7% против 17 года. Если мы посевную площадь имели в 17 году 40240 десятин, то в 1925 году 45194 десятины, посевная площадь на подсеках определялась в 5140,7 десятин, в 25 году определяется в 3635 десятин. Численность рабочего скота увеличилась на 18% против прошлого года и не дошла до размеров 1917 года лишь на 4,5. Количество крупного рогатого скота далеко перешагнуло цифру 1917 года и это повышение дает 17,8%. Та же картина наблюдается и в молодняке крупного рогатого скота. Продукция полеводства, луговодства и животноводства неизменно повышается. Последний год, неблагоприятный для урожая трав. дал уменьшение валового сбора в сравнении 1924 г. на 18%. Валовой же сбор продукции полеводства по

главным культурам в общем дает следующие для сравнения цифры:

1924 г. ..... 3171748 пуд. (100%)

1925 г. ..... 4453931 пуд (140%)

Продукция животноводства по отдельным видам в сравнении с 1924 годом дает увеличение, указанное в ниже приводимой таблице:

Год	В перев. на масло пудов	Шерсти пуд.	Мяса пуд.
1924	137759	3942	133452
1925	155750	5372	146567
Увеличен. на	13 /	36,3%	9,0%

Землеустройство и мелиорация.

Тяга населения к землеустройству быстро растет. Недостаток технических сил давал до сего времени возможность удовлетворить заявки на землеустроительные работы только на 27%. Исполненная работа для крестьянских хозяйств за три года всех видов характеризуется следующей таблицей:

1923 г.	662 д
1924 г.	3117 д.
1925 г.	12102 д.
Всего	19462 д.

Одновременное стремление населения к расширению и улучшению кормовой площади путем мелиорации принимает стихийные размеры. Цифры дают следующую картину в гектарах (гектар равен 11/12 дес.).

	Изыскан.	Осушено	Число т-в
1923 г.	2082	588	13
1924 г.	2966	110	28
1925 г.	3107	1343	61

Упадок осушенной площади в 1924 г. об'ясняется отсутствием кредита (момент организации с.-х. банка). Сельско-хозяйственная и кредитная кооперация также развиваются. Рост сети дает следующую картину:

Годы	С.-х. кооп. с мел. т-м	Кредит. кооп.	Кустари. кооп.
1922 г.	12	—	—
1922 г.	31	—	—
1924 г.	76	30	11
1925 г.	133	44	12

Все это говорит о крупном размахе восстановительного процесса крайне разоренного годами крестьянского хозяйства.

Однако, несмотря на эти достижения, завершение роста в сельском хозяйстве по отдельным отраслям еще не достигает нормального положения даже в отношении 1917 года и это особенно заметно при сравнении отдельной хозяйствующей единицы. Ниже приводимая таблица наглядно подтверждает сказанное:

	% без-посев. хоз.	% без-лошад. хоз.	% без-коров. хоз.	На 1 хоз. приход. Лош.	На 1 хоз. приход. Посевн. площ.
1913 г. ...	—	—	—	1,2	—
1917 г. ...	6,4	28,0	11,1	0,83	1,302
1923 г. ...	7,1	—	—	—	—
1924 г ...	11,1	38,4	6,9	0,70	1,210
1925 г. ...	8,5	31,3	6,8	0,73	1,277

Что мешает развитию сельского хозяйства.

Такое положение является результатом расслоения крестьянства за годы революции — с одной стороны и увеличением разделов — с другой.

Как бы то ни было, однако следует констатировать, что современное состояние сельского хозяйства при правильном регулировании и воздействии со стороны государственных органов позволяет начать переход к более совершенным формам хозяйствования на основе развития продуктивного животноводства и связанных с ним отраслей сельского хозяйства. Поэтому перед органами НКЗ, с.-х. кооперации и с.-х. кредита стоит большая задача преодоления всех препятствий и создания условий дальнейшего развития сельского хозяйства Карелии. Эти препятствия заключаются во первых в некультурности хозяйствующего крестьянства, в его общей неграмотности и с.хозяйственной, в особенности; во-вторых, в особых условиях, создавших своеобразный характер расселения (разбросанность на Севере и скученность на Юге) и отсутствие на Севере естественных площадей,

удобных для ведения сельского хозяйства, вследствие чего оба района страдают от малоземелья. Поэтому переход к усовершенствованным формам землепользования с введением наивыгоднейших систем, соответствующих типу даже комбинированного хозяйства, становится затруднительным и явно невыгодным.

Переход на новые формы.

Основой же реорганизованного хозяйства должно быть продуктивное животноводство и связанные с ним виды сельского хозяйства, что и подтверждено Карельским правительством в лице 2-й и 4-й сессий ЦИК 5-го Созыва и необходимо лишь практически приступить к осуществлению выдвинутого положения.

Что нужно сделать.

Однако этот переход невозможен без ряда необходимых предварительных или по крайней мере параллельно сопутствующих мероприятий, которые сводятся к следующему:

1) Ликвидация сельско-хозяйственной неграмотности среди крестьянского населения.

2) Необходимость мелиорации и землеустройства.

3) Необходимость переселения и расселения.

4) Налаживание сельско-хозяйственного производства и с.-х. кооперативного строительства.

5) Охрана и развитие животноводства.

6) Создание кадра необходимых агротехнических сил, могущих охватить все намеченные задачи.

Исходя из этих основных положений, ударной задачей следует признать развитие и комплектование сети агроучастков и увеличение школ крестьянской молодежи, что даст возможность ликвидации с.-хоз. неграмотности и обеспечить планомерность проведения мероприятий агрикультурного значения. В области мелиорации необходимо охватить стихийное стремление крестьянства в организационно-техническое русло регулирования и воздействия, а потому задачей дня должно явиться увеличение кадра гидротехников в целях создания участковой сети, приближенной к крестьянскому хозяйству. Кроме этой меры организационного характера необходимы меры поощрения лучших мелиоративных артелей предоставлением им государственных премий за хорошо проделанную работу. Это будет являться стимулом к проявлению большего стремления населения при производстве мелиоративных работ.

В области землеустройства

перед органами НКЗ, как и перед крестьянством АКССР стоят громадные задачи, так как установленный союзным правительством срок окончания землеустроительных работ в 10 лет, обязывает к развертыванию их в Карелии в самых широких размерах. Но, учитывая особенности карельских условий, разбросанность и разнохарактерность с.-х. угодий, необходимость устройства новых земель в связи с переселением и расселением, срок окончания землеустроитльных работ должен быть продлен до 15 лет. Исходя из этих положений, предположительный план землеустройства на крестьянских и колонизационных землях в ближайшие 5 лет (1925—30 г.) сводится к устройству площади 113.000 десятин, что составляет примерно 20% пятнадцатилетнего плана.

Для установления твердой базы дальнейшего развития с. хозяйства первоочередной задачей землеустройства должно быть внутриселенное устройство, которое обеспечило бы устойчивость землепользования. Здесь льготный с.-хозяйственный кредит и доступная государственная техническая помощь маломощным хозяйствам должны занять одно из видных мест в соответствии со всей политикой Соввласти. Обложение сельско - хозяйственным налогом территории по одной шкале к десятине должно быть изменено и в первую очередь в землеустроенных селениях. Однако, стоящая перед НКЗ громадная ответственная задача в области землеустройства не может быть разрешена при недостаточном количестве технических сил, а потому необходимо принять срочные меры к подготовке зем-

леустроителей из местных крестьян, путем устройства специальных курсов. В целях же получения землеустроителей с повышенным уровнем знаний — принять все меры к предоставлению возможности местной молодежи получать знания в высших учебных заведениях СССР путем установления стипендий и привлечения землемеров - землеустроителей извне Карелии.

Мероприятия в области переселения и расселения

должны быть поставлены реально теперь же. План НКЗ на ближайшие 5 лет, намечает пути практического осуществления и несомненно получит утверждение карельского правительства. Этому новому для Карелии делу должно быть уделено, как органами власти, так и самим заинтересованным в ней населением должное внимание.

В зависимости от правильного и быстрого разрешения выдвинутых задач в области мелиорации землеустройства и переселения получают разрешение и мероприятия, регулирующие дальнейшее усиление и развитие полеводства, а с ним и основной отрасли сельского хозяйства—животноводства. Ближайшей задачей в этой области является:

1) Установление типов хозяйства в зависимости условий района.

2) Установление оптимальных, т. е. наиболее оплачивающих затраченный труд крестьянина, размеров хозяйства в том или ином районе.

3) Борьба с трехпольем и переход к многопольным севооборотам.

В области животноводства

помимо качественного улучшения скота первоочередной задачей ветеринарии является охрана его от эпизоотических заболеваний. В этом отношении предварительная подготовка к поголовной прививке скота и сама прививка от сибирской язвы, охватившей минувшим летом значительную часть Карелии и являющаяся угрозой в будущем, должны быть проведены в кратчайший срок.

Все намеченные НКЗ мероприятия

в области развития сельского хозяйства требуют громадных затрат и их реальное проведение в жизнь мыслится лишь при условии обеспечения финансовыми ассигнованиями, которые хотя из года в год повышаются, однако далеко недостаточны. Особенно это сказывается при установлении штата агротехнического персонала, на содержание которого государственные ассигнования в виде с.-х. кредита находятся в большом несоответствии с ассигнованиями на организационно-хозяйственные расходы Наркомзема. Наряду с количественным ростом агротехнического персонала необходим и его качественный подбор, так как восстановительный процесс сельского хозяйства и его дальнейшая динамика с каждым годом предъявляет все новые и более серьезные требования к ближайшим техническим руководителям его. Поэтому обеспечения НКЗ необходимы количеством высоко квалифицированных специалистов по сел. хоз. путем привлечения их из заграницы и командировка местных специалистов для углубления своих знаний становится задачей дня.

Сельское хозяйство и кооперация.

Однако одни мероприятия НКЗ еще не смогут разрешить целиком поставленной задачи без одновременного налаживания работы сел. хоз. кооперации. Здесь охват крестьянства в простейшие виды с.-х. кооперативов (артели, товарищества и союзы) и организация их является одним из основных условий начала укрепления и развития сельского хозяйства. В обеспечение правильной постановки дела необходимы срочные и радикальные меры оздоровления ныне существующей сети, сельско-хозяйственной кооперации с направлением ее работы по прямому назначению. Существующие два сельсоюза (Карсельсоюз и Пудожский Союз) и в южном районе Олонецкое с.-х. Т-во наглядно доказывает необходимость таких экстроординарных мер. На данный момент убыток Карсельсоюза достигает 180.000 руб. Пудожского Союза 15.000 руб., Олонец-

кого с.-х. Т-ва 27.000 руб. и Мегрецкого с.-х. Т-ва 8.000 руб. Всего 230.000 руб. Оздоровление сети с.-х. кооперации требует прежде всего отпуска государственной субсидии в оборотные средства кооперативов и наряду с этим коренной организационной перестройки с гарантией максимального охвата населения в схему влияния с.-х. кооперативов. Без этих мер все мероприятия НКЗ по с. х. дадут временный эффект и не будут иметь реальной базы для дальнейшего развития. Поэтому первоочередной задачей с.-х. кооперации должно быть:

1) Усиление ее финансовой мощи организационной перестройкой.

2) Втягивание всего хозяйтвующего крестьянства в кооперативные об'единения.

3) Налаживание с.-х. производства и сбыта с.-х. продуктов.

4) Полное обеспечение крестьянских хозяйств необходимыми орудиями производства и товарами с.-х. значения.

5) Развитие кустарных промыслов в деревне.

Предоставить кредит сельскому хозяйству.

Несомненно, что при всем этом с.-х. кредит должен явиться экономическим рычагом, стимулом реорганизации современного с.-х. с реальной помощью дающей возможность далеко стоящему от культурного землепользования карельскому крестьянину — начать хозяйствовать по новому, повыгоднее. Предоставление своевременно нужных размеров кредита, доступного по возможности для отдельного крестьянского хозяйства, главным образом для беднейшей части крестьянства на основные мероприятия улучшения с. хозяйства должно стоять повседневной задачей КСНХ.

Такова совместная и планомерная работа трех учреждений обещающая возможность быстрого и реального проведения стоящих задач в области сел.-хоз. политики в Карелии.

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПО ДОКЛАДУ НАРКОМЗЕМА.

ВОПРОС. — Скажите, в каком положении ветеринарное дело в Карелии. Предполагается-ли открытие ветеринарного пункта в районе Сумского посада?

ОТВЕТ. — По сообщению с мест, ветеринарное дело находится в удовлетворительном состоянии. Открытие ветпункта в Сумском посаде в 1925—26 году не предполагается.

ВОПРОС. — Имеют-ли силу расчистки 1916 и 17 года или они должны быть пущены в общий предельный фонд?

ОТВЕТ. — Расчистки 1916—17 г.г. имеют силу. Срок использования определен Земельным Кодексом.

ВОПРОС. — Что вызвало вывоз семян зерна в марте месяце из Олонецкого уезда и чем об'ясняется их продажа Желрыбе, так как часть населения осталась без семян?

ОТВЕТ. — Семена вывезены с согласия Уисполкома. Дело передано следственным органам для выявления виновных.

ВОПРОС. — Будут-ли в будущем вводиться из Финляндии лошади. Не целесообразнее-ли было бы ввозить их из районов РСФСР?

ОТВЕТ. — Лошади закупаться будут в Финляндии; из других районов РСФСР были сделаны попытки закупать, но они кончились неудачей, вследствие недостатка лошадей там.

ВОПРОС. — Будут-ли предоставлены льготы рыбакам внутренних водоемов?

ОТВЕТ. — Будут.

ВОПРОС. — Когда будет выплачена компенсация за занятую землю Кондопожским строительством гражданам Кондопоги?

ОТВЕТ. — Вопрос больной; он рассматривался Наркомземом, сейчас находится в судебно-земельной комиссии, которая производит оценку десятин, после чего и будет произведен расчет.

ВОПРОС. — По Сапожской дороге Ковдозеро заняты покосы граждан Кондопоги; будет ли произведен отвод такого же количества покосов, или будет выдана компенсация?

ОТВЕТ. — Включены в общую оплату строительства.

ВОПРОС. — Предполагается ли расселение из деревень, где вследствие малоземелья жить становится невозможно. И может ли быть отпущен лес из государственных участков?

ОТВЕТ. — В первую очередь будем расселять перенаселенные пункты. Лес будет отпускаться на общих основаниях.

ВОПРОС. — Будет-ли отпущена долгосрочная ссуда на приобретение рабочего скота и устройство сельского хозяйства со снижением процентов по ссуде?

ОТВЕТ. — Сроки погашения ссуды увеличены. Предоставлены хорошие льготы. Процент будет снижен.

ВОПРОС. — Имеются ли случаи перехода на более культурные формы обработки земли и в чем выражается помощь таковым со стороны Наркомзема?

ОТВЕТ. — Массовых переходов нет; помощь—в общих льготах по сельско-хозяйственному кредиту на приобретение сельско-хозяйственных орудий и т. д.

ВОПРОС. — Скажите, в настоящее время имеет ли сельско-хозяйственная кооперация уклон к кооперированию молочного хозяйства?

ОТВЕТ. — Никаких уклонов сельскохозяйственная кооперация не имеет, кроме одного уклона — торговли.

ВОПРОС. — Каким образом учесть, сколько нужно платить налога, если нет точного обмера земли?

ОТВЕТ. — Установление об'ектов обложения дело не Наркомзема, а волисполкома.

ВОПРОС. — Какая увязка работы между Земотделом и Сельхозбанком?

ОТВЕТ. — Увязка имеется, как в области приобретения сельско-хозяйственных орудий, так и в области предоставления кредитов сельскому хозяйству.

ВОПРОС. — В каком положении находится коммуна имени тов. Ленина, Совхоз № 1?

ОТВЕТ. — Коммуна имени Ленина ликвидируется, Совхоз № 1 не играет никакой роли, вследствие того, что он расположен близ города и, по всей вероятности, тоже в недалеком будущем прекратит свое существование.

ВОПРОС. — Имеются ли в Карелии молочные артели и предполагается ли в будущем развитие этой работы?

ОТВЕТ. — Точных цифр нет; в будущем предполагается развитие отрасли этого хозяйства, но нужен кредит.

ВОПРОС. — Сколько дворов должно быть переселено из густо населенных центров?

ОТВЕТ. — В зависимости от необходимости.

ВОПРОС. — Что предполагается для развития в Карелии свиноводства и овцеводства?

ОТВЕТ. — Предполагается ввоз племенных производителей извне Карелии.

ВОПРОС. — Что делается для пропаганды среди крестьянского населения мероприятий по улучшению сельского хозяйства?

ОТВЕТ. — Агрономическим персоналом ведутся лекции и беседы по животноводству и землеустройству.

ВОПРОС. — Переходит ли земля при землеустройстве с одного общества в другое, если она находится на границе?

ОТВЕТ. — При междуселенном землеустройстве переходит, при внутриселенном землеустройстве не переходит.

ВОПРОС. — Какие взаимоотношения Наркомзема с ЦКОВ?

ОТВЕТ. — Хорошие. В ЦКОВ входит представитель Наркомзема.

ВОПРОС. — В чем выразилась помощь Наркомзема крестьянским комитетам общественной взаимопомощи?

ОТВЕТ. — Отпущены 3.000 пудов семян для создания местных комитетов взаимопомощи.

ВОПРОС. — Будет ли отпущена ссуда для окончания работ на Корзинских болотах Сямозерской волости?

ОТВЕТ. — Если явится необходимость — будет.

ВОПРОС. — Какими путями Наркомзем может удовлетворить земледельческими орудиями такие волости, где нет кредитных товариществ и сельско-хозяйственной кооперации?

ОТВЕТ. — Во-первых, там нужно принять меры к организации сельско-хозяйственной кооперации или товарищества,

но по заявке УЗУ этот вопрос можно урегулировать.

ВОПРОС. — Можно ли производить крестьянам расчистку покосов и полей в государственных наделах и как поступать в таких случаях?

ОТВЕТ. — В старых покосах и полях можно, новых расчищать нельзя; если бы мы допустили последнее, то это принесло бы громадный ущерб государству. В пример можно привести Кемский уезд, где имеется до сотни заявлений с просьбой о разрешении производить новые расчистки в государственных наделах.

ВОПРОС. — Имеется ли в виду создание сельско-хозяйственного техникума, в виду трудности привлечения агрономов извне?

ОТВЕТ. — Пока такой возможности не имеется. Для подготовки технических работников по землеустройству будут созданы краткосрочные курсы.

ВОПРОС. — Будут-ли в дальнейшем отпускаться ссуды на мелиоративные работы, в каком размере, долгосрочные или краткосрочные?

ОТВЕТ. — Кредиты будут отпускаться долгосрочные в размере 75% необходимых затрат капитала.

ВОПРОС. — В какой форме будет производиться оплата лесной стражи по охране лесов местного значения?

ОТВЕТ. — Форма оплаты может быть определена самими об'единениями.

ВОПРОС. — Почему жерди и колья не отпускаются из лесов местного значения?

ОТВЕТ. — Отпускаются.

ВОПРОС. — Скажите, как себя чувствуют эмигранты из Америки, в условиях Карелии и что нового они проявляют?

ОТВЕТ. — Условия для эмигрантов, несомненно, тяжелые; переселились они всего 2 месяца тому назад и результаты определить еще трудно. Можно сказать одно, что в отведенные места едва-ли бы поехали наши крестьяне. Работают упорно.

ВОПРОС. — Когда думает Наркомзем начать проведение землеустройства для беднейшего крестьянства?

ОТВЕТ. — В этот же год.

ВОПРОС. — Как думает Наркомзем урегулировать вопрос с текучестью специального состава?

ОТВЕТ. — Текучести не наблюдается. Против этого единственным мероприятием может быть материальное обеспечение.

ВОПРОС. — Когда будем иметь возможность получить на каждую волость агронома?

ОТВЕТ. — Лет через 5.

ВОПРОС. — Почему Наркомзем устраивает агросовещания в самую пору подготовки к весенней кампании?

ОТВЕТ. — Именно, агросовещания нужно устраивать в тот момент, когда составляются планы работ.

ВОПРОС. — Почему плохо работает союз охотников? Хищники одолевают.

ОТВЕТ. — Это дело союза, но охотники должны сами заставить его работать в этом направлении.

ВОПРОС. — Почему функции сбора семссуды не передаются кредитным товариществам, так как ВИК'и загружены массой технической работы по семссуде?

ОТВЕТ. — ВИК должен как административный орган вести эту работу.

ВОПРОС. — Везде-ли произведен общий передел земли между селениями и отдельными гражданами?

ОТВЕТ. — Не везде; вопрос изучается.

ВОПРОС. — Будут-ли премированы содержатели частных случных пунктов?

ОТВЕТ. — Премироваться будут не отдельные хозяйства, а кооперативы и общества.

ВОПРОС. — Принимает ли меры Наркомзем к выращению семян местных культур: ржи, овса и ячменя?

ОТВЕТ. — Палеостровский племхоз делает соответствующие опыты выращивания местных семян.

ВОПРОС. — Из доклада видно, что сельское хозяйство достигло довоенного уровня. Интересно знать, насколько увеличилось население за эти годы и соответствует-ли это росту нашего сельского хозяйства?

ОТВЕТ. — Рост нормальный.

ВОПРОС. — Предполагается ли Наркомземом создать соответствующий научный аппарат для изучения районов от-

крытых вод Белого моря, не использованных по рыбозверолову?

ОТВЕТ. — Такой возможности у нас не имеется.

ВОПРОС. — Какая форма землепользования будет лучше и приемлемее для карельского крестьянина с точки зрения Наркомзема?

ОТВЕТ. — Общинное поселковое. Широкополосица. К этому переходят многие хозяйства.

ВОПРОС. — Укажите в процентном отношении количество кооперированного населения в сельско-хозяйственную кооперацию?

ОТВЕТ. — Кооперировано 21% сельских хозяйств.

ВОПРОС. — Можно ли рубить лес в лесах местного значения выше указанной нормы?

ОТВЕТ. — Разрешается в размере трехгодичной нормы.

ВОПРОС. — Предполагает-ли Наркомзем в будущем ввезти извне Карелии племенной рогатый скот?

ОТВЕТ. — Предполагает.

ВОПРОС. — Открыт ли кредит сельхозбанку для увеличения и улучшения олеmеводства и сколько?

ОТВЕТ. — По плану Наркомзема кредит открыт в размере 5.000 рублей.

ВОПРОС. — Принимаются ли Наркомземом меры против болезни «кровавая моча» у рогатого скота в районе г. Петрозаводска?

ОТВЕТ. — Меры принимаются, но болезнь эта пустила глубокие корни и лечению поддается чрезвычайно медленно. Однако, цифры показывают, что за последний год заболеваемость кровавой мочей уменьшается.

ВОПРОС. — Как думаете поступить с буреломом и с сухостоем сутью противопожарных мер в государственных лесах?

ОТВЕТ. — Будем продавать по пониженной цене.

ВОПРОС. — Когда будет выслан агроном в Пудожский уезд?

ОТВЕТ. — Скоро.

ВОПРОС. — Существует ли связь Наркомзема с Наркомпросом по линии сельско-хозяйственного уклона в школах?

ОТВЕТ. — Существует, но пока еще недостаточно крепкая.

ВОПРОС. — При каком количестве членов может организоваться союз охотников?

ОТВЕТ. — Для организации союза охотников нужно 5 человек.

ВОПРОС. — Имеет-ли Кемский уезд значение в сельско-хозяйственном отношении или нет?

ОТВЕТ. — Только в южной части, а именно в Летнеконецкой и Тунгудской волостях.

ВОПРОС. — Какой взгляд Наркомзема на бедняка и середняка?

ОТВЕТ. — Такой же, как и у всей советской власти. Наркомзем смотрит на середняка, как на центральную фигуру в сельском хозяйстве.

Вечернее заседание

10 января.

Председательствует тов. Ярвисало. Слово для доклада

О ПОДНЯТИИ КУЛЬТУРНОГО УРОВНЯ НАСЕЛЕНИЯ АКССР

предоставляется тов. Гаппоеву.

Тов. **Гаппоев.** Основными моментами народного просвещения Карелии являются национальные особенности края, недостаточное развитие производительных сил и пограничность с буржуазной Финляндией. Эти моменты ставят перед Наркомпросом прежде всего задачу наладить работу на финско-русском языке и карельском наречии. Вопрос обслуживания населения, владеющего русским и финским языками, разрешается свободно, так как у этой группы имеется и своя письменность, и своя литература. Особое положение занимает группа карел. Отсутствие письменности и литературы, множественность наречий затрудняют и даже делают применение карельского языка в области народного просвещения невозможным. Разрешение этой задачи мыслимо путем разговора на родном языке и употребления письменности и литературы на финском языке.

В деле культурного строительства АКССР необходим полный переход в местностях с карельским населением всей работы на родной язык, а обучения грамоте на финскую письменность, как основную с оставлением обучения русской грамоты, языка и, наоборот; причем введение той или иной письменности определяется потребностью в ней населения.

Перед нами стоит задача иметь широкую сеть школьных учреждений в пограничных волостях. На работу в эти волости мы должны послать лучших работников. Но вместе с тем не следует забывать и о других районах, в которых работа должна итти в строгом соответствии с запросами масс и задачами общей политики советской власти в области культурного строительства.

В нашей структуре органов управления не все обстоит благополучно. Прежде всего отсутствует административно-хозяйственный аппарат управления волости. Уездный апарат не приспособлен к осуществлению своих задач. Особо должна быть отмечена неувязка планов уездных отделов народного образования с Наркомпросом. Как на местах, так и в центре, ощущается недостаток работников. Для налаживания работы необходимо чтобы аппарат волости состоял из заведывающего, волполитпросветорганизатора и делопроизводителя. Уездный отдел необходимо из'ять из состава общего отдела УИК'а, усилив его счетно-хозяйственным персоналом, инспектурой и методистом. В аппарате самого Наркомпроса необходимо усилить инспектуру и количество методистов.

Рост сети.

По сравнению с 1923—24 годом сеть школ первой ступени возросла на 29 единиц, не считая Ладвинской и Шелтозерской волостей. Всего школ I ступени в прошлом году функционировало 359, что составляет 79% довоенного времени. Из этого числа мы имеем 48 национальных школ. Из общего числа школ I ступени 359—94% падает на деревню и 6% на город. Наиболее распространенный тип школы I ступени в деревне — однокомплектная школа с трехгодичным курсом обучения. На текущий учебный год сеть

школ I ступени определена в 377, из них национальных 61. Школ II ст.—семилеток и девятилеток в прошлом году работало 12, из них одна национальная. Во всех остальных введено обучение финскому языку. В текущем году предполагается открыть еще одну школу-семилетку в Пудоже.

Детдомов школьного типа имеется десять, из них национальных — два. На 1925—1926 год намечен к открытию национальный детдом в Петрозаводском уезде. Количество интернатов достигает у нас 11, из них национальных 4. Ныне открыт новый интернат в Угмойле. Сеть детдомов дошкольного типа осталась без изменения. Детсадов работало 7, из них национальных 2. По сравнению с прошлым годом рост на один сад. У нас имеются две школы крестьянской молодежи. Открыта еще одна школа крестьянской молодежи в Петрозаводском уезде. В деле развертывания школ крестьянской молодежи мы отстаем. В деревне отсутствуют дошкольные учреждения.

Профтехническое образование оставляет желать много лучшего, тем более, что темп развития нашего народного хозяйства пред'являет сейчас большие требования. В первую очередь нам нужны специалисты по сельскому хозяйству. Школами II ст. семилетками и девятилетками было охвачено 1448 учащихся-крестьян, из них крестьян — 313 человек, рабочих — 322, служащих и прочих — 813. По национальности учащиеся школ II ступени делятся: русских—1170 чел., карел — 232 и финнов — 46. В русском педтехникуме в 1923—1924 году обучалось 139 челов., в 1924—1925 г. — 143 и в 1925—1926 г. — 153. Подбор учащихся в финском педтехникуме — хороший; количество учащихся в последнем составляет 142 человека, из них рабочих —41, крестьян—81, детей служащих—12, детей духовенства—6. По национальности они делятся: русских—8, карел—91 и финнов—42. Подробные данные о школьной сети, о составе клиентуры и вы найдете в основных положениях доклада Наркомпроса, розданного всем делегатам с'езда.

Подготовка специалистов.

В деле подготовки специалистов мы наталкиваемся зачастую на безразличное отношение хозяйственных учреждений. В прошлом академическом году насчитывалось 198 карельских студентов, из них 37 государственных стипендиатов и 60 стипендиатов Карелии. На 1925—1926 г. нами намечены 54 стипендиата. Отношение хозорганов и общественных организаций к подготовке специалистов до сих пор было крайне безучастное и даже недоброжелательное. Например, Карельская комиссия по улучшению быта учащихся получила отказ в выдаче стипендий от ряда тех организаций, которые до сих пор их выплачивали.

Квалафикация и переподготовка работников.

В прошлом году работников школ I ступени насчитывалось 524, ныпче—557. По социальному составу школьные работники I ступени делятся, главным бразом, на крестьян и рабочих; по национальности на первом месте идут русские—418; за ними карелы—64 и финны—42. По партийности членов ВКП—5,3%, членов РЛКСМ—12,2% и беспартийных—82%. По образованию мы имеем (сведения за 1924—1925 год): окончивших школы II ступени и с низшим образованием—около 17, специальную подготовку имеют 208, среднее образование 97 и окончивших педтехникум—42. Большое количество—106 падает на окончивших епархиальное училище. Но это не значит, что указанная группа школьных работников не соответствует своему назначению. Среди них есть хорошие работники, но классовую сущность их мы должны все-таки учитывать.

В составе работников школ II ступени на 1925—1926 год мы имеем по социальному положению: 5 рабочих, 18 крестьян и 51 пр. По национальности: 3 карела, 59 русских и 12 финнов; по партийности— членов ВКП 5 чел. и РЛКСМ 1 чел., беспартийных 63. Высшее образование имеют 25 работников, низшее—6 чел. и выше среднего—17 чел. Как и

школах I ступени, так и в школах II ступени мы имеем не мало работников с большим стажем, доходящим до 25 лет. Основная масса работников является работниками старой дореволюционной подготовки. Нужно сказать прямо, что без переподготовки этих работников новую школу строить трудно. Работа по переподготовке в прошлом году выразилась в проведении уездных и областных курсов-конференций по переподготовке работников школ I ступени, курсов по переподготовке учителей-карел, конференции работников школ II ступени, курсов избачей. Недочетами этой работы являются: краткосрочность курсов и конференций, отсутствие курсов для рабтников детучреждений и учреждений профобра, а также отсутствие средств для проведения этих конференций и для снабжения литературой. На проводимых курсах школьные работники были ознакомлены с основными задачами системы народного просвещения, культурного и экономического строительства АКССР. Эти задачи в основном нами выполнены.

Бюджет.

Бюджетные ассигнования за 1924—1925 год составили 1.295.512 рублей. Распределялись бюджетные средства в ущерб политпросветработы. На 1925—1926 год намечено к отпуску бюджетных средств 1.658.168 рублей. Из указанной суммы, между прочим, на заработную плату центрального аппарата падает 85.707 рублей, на профобр—167.135 рублей, на политпросветработу—298.810 рублей. Бюджетных ассигнований на нужды культурного строительства признать достаточными, кроме зарплаты, нельзя. В особенности незначительные средства отпущены на переподготовку работников и на снабжение педагогической литературой. Также мало средств отпущено на ликвидацию неграмотности. Отпущено 36.000 рублей на обучение грамоте 10.000 неграмотных, подлежащих обучению по плану. Затем полностью отсутствуют ассигнования на издательскую работу.

Материальное положение учителей заметно улучшается. Зарплата их постепенно повышается и в среднем учитель I ступени получает у нас 44 рубля. Отстает зарплата технического персонала, что создает ненормальные условия для его работы.

Наделение земельными участками.

Несмотря на неоднократные постановления ВЦИК, Совнаркома АКССР и мероприятия Наркомпроса, большинство школ не наделено земельными участками. Только в Пудожском и Повенецком уездах в 80 школах имеются участки с общей площадью в 22 десятины. Наркомфин почему-то исключил из уездных бюджетов средства на отвод участков. Меж тем, без земельных участков в нашей школе проведение сельско-хозяйственного уклона и увязки школы с сельхозтрудом не мыслимо.

Плата за обучение.

Плата за обучение и воспитание введена лишь в городах и поселках городского типа в школах I и II ступени, в детдомах, техникумах, профшколах. К плате за обучение привлекаются торговцы, лица, живущие на нетрудовые доходы, лица свободных профессий, кустари и ремесленники, а также рабочие и служащие при заработке не меннее 50 рублей. Плата по городу Петрозаводску дала 6.475 рублей; имеется недоимочность в 2.489 рублей 50 коп., непогашенная, главным образом, нетрудовыми элементами.

Подводя итоги состоянии работы учреждений Наркомпроса, следует сказать, что по сравнению с прошлым годом, мы имеем значительные достижения. Все школы работали по программам научно-методического совета Наркомпроса АКССР, которые внесли плановость, определенность и единообразие в школьную работу. Однако, они не отвечали основным принципам трудовой школы.

Новые программы.

Новые, отвечающие требованиям тру-

довой школы программы Государственного ученого совета и комплексная система обучения введены в первых и третьих группах городских школ и в первых и во вторых групах сельских и в школах I ст. двухкомплектных. В 1925—1926 году новые программы и комплексная система обучения введены во всех группах городских школ. Наша школа отошла от книжного метода учебы. В большинстве школ применяется иллюстративный и экскурсионный методы исследовательский и лабораторный—отдельно. Отмечаются большие достижения и в области общественно-политического воспитания, сформировавшегося в определенную систему с преподаванием политграмоты, политчаса, обществоведения. Детская среда организована; в школе издаются стенгазета журнал, ведется кружковая работа, устраиваются праздники по красному календарю и т. д. К слабым участкам этой работы надо отнести не налаженность пионерской работы в сельской школе. Связь школы с производством, за исключением школ крестьянской молодежи, недостаточна. Основным тормазом в этом отношении является отсутствие земельных участков, но все же и в этих школах начало связи налажено в виде экскурсий в производство. Заметно улучшилась связь с населением и с организациями.

Борьба с детской беспризорностью.

В области борьбы с детской беспризорностью проделано следующее:—в истекшем году количество под'опечных и их имущество выражалось в следующих цифрах: всего было 338 дел о 581 под'опечных, которые имели имущества, охраняемого опекунами на сумму 51.081 р. и денег 1310 рублей. Из числа 581 опекаемого было детей рабочих 109, крестьян 392, служащих 48, ремесленников 13, торговцев 8 и остальных 11. Над вышеуказанными под'опечными было опекунов рабочих 53, крестьян 119, служащих 52, ремесленников 8, педагогов 13, других 4.

Из числа 1359 беспризорных, наибеднейших и безнадзорных детей и находящихся в детских домах около половины оказывалась временная и частичная помощь Наркомпросом, Уездным отделом народного образования, деткомиссией и в очень незначительной степени кресткомами.

Детская преступность начала расти с 1924 года. Если взять число правонарушителей за 1921 год за 100%, то дальнейшее движение ее будет такое: 1922—82%, 1923—44%, 1924—100% и 1924—1925 бюджетный год—114%.

Резкое понижение правонарушителей в 1923 г. об'ясняется из'ятием из ведения Наркомпроса несовершеннолетних с 16 до 18 лет. В 1924—1925 году прошел через комиссии о несовершеннолетних 281 правонарушитель.

Очередными задачами в области социально правовой охраны несовершеннолетних мы ставим: приближение опеки к населению, привлечение к борьбе с беспризорностью широкой советской общественности, расширение сети комиссий по делам несовершеннолетних.

Ликвидация неграмотности.

В области ликвидации неграмотности планом на 1925—1926 год предусмотрено — обучение 10.000 человек или ½ общего числа неграмотных в возрасте от 8—35 лет, что потребует наличия не менее 250 ликпунктов. Отпущенных же по сметам 30.000 р., имея в виду сдельную оплату по 1 руб. за каждого обученного, хватит максимум для обхвата 4500—5.000 человек. Но нужно еще отметить, судя по 1 кварталу, что места отнеслись к выполнению задачи в этом году крайне пассивно. Отсюда очевидно, что план этого года без принятия чрезвычайных мер выполнен не будет.

Затем нами ведется подготовка осуществления всеобщего и обязательного обучения всех детей школьного возраста. План этой подготовки вы также найдете в печатных материалах, переданных делегатам с'езда.

Выводы.

Подводя итоги всему сказанному о состоянии культурного строительства АКССР, можно сделать следующие выво-

ды: Наркомпрос Карелии за отчетный год стремился к проведению всей системы культурного строительства в соответствии с основными задачами и директивами предыдущих Всекарельских с'ездов советов. Проводилось хотя и медленно расширение сети основных учебно-воспитательных и политпросветительных учреждений.

Наркомпрос при комплектовании учреждений стремился проводить принципы классовости и национального момента.

Хотя и медленно, но настойчиво осуществлялся подбор работников соответствующих запросам культурного строительства АКССР.

Обращено должное внимание и планово налажена работа по переподготовке основной массы работников просвещения —а именно учителей школ I ступени и избачей.

Значительно улучшена программно-методическая работа и вообще внутреннее содержание работы учебно-воспитательных и политпросветительных учреждений.

Положено начало реальному осуществлению связи основных учреждений Наркомпроса с массами населения и общественными организациями.

Проводилась хотя и не полная связь Наркомпроса с местами и основными массовыми учебно-воспитательными и политпросветительными учреждениями, школами и избами-читальнями.

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПО ДОКЛАДУ ТОВ. ГАППОЕВА.

ВОПРОС. — Какой штат потребуется для уездного отдела народного образования как самостоятельного отдела уисполкома?

ОТВЕТ. — Вопрос не разработан; во всяком случае необходим методист-консультант и инспектор.

ВОПРОС. — Будет ли предоставлена возможность продолжения учебы детям, ранее учившимся в течении трех лет, а потом прекратившим учебу?

ОТВЕТ. — Будет.

ВОПРОС. — Нужны ли земельные участки для школ летом, когда учителя уезжают на каникулы?

ОТВЕТ. — Участки необходимы. Каникулы продолжаются 6 недель. В остальное время представляется возможность вести работу на участках.

ВОПРОС. — Чем вызвана задержка высылки на места положения о платности в школах и будет ли эта платность введена?

ОТВЕТ. — Проект о платности задерживает Наркомфин. Платность в школах сохраняется.

ВОПРОС. — Полностью ли обслуживаются школы I ступени учащими и какое количество педагогов подготовляется у нас в Карелии?

ОТВЕТ. — Есть школы, которые не работают за отсутствием педагогов. Педтехникум выпускает около 40 чел. учащих.

ВОПРОС. — Как обстоит дело с подготовкой специалистов по мореходству?

ОТВЕТ. — Предполагается создание мореходного техникума.

ВОПРОС. — Как Наркомпрос мыслит урегулировать нагрузку учащих?

ОТВЕТ. — Нагрузка учащих в школах I ступени не должна превышать ежедневно 6 часов и в школах II ступени —10 часов.

ВОПРОС. — Обеспечены ли школы и техникумы лабораториями?

ОТВЕТ. — В массовых школах лабораторий нет. В школах, имеющих лабораторию, мы рекомендуем новые методы, в частности Дальтон-план.

ВОПРОС. — Достаточно ли энергично проводится Наркомпросом ограничение нагрузки общественной работой?

ОТВЕТ. — Отклонения бывают. Мы ограничиваемся недельной нагрузкой в 6 часов, и требуем нормальных условий работы.

ВОПРОС. — Будет ли открыта школа в деревне Вороново, Вычетайбольской волости?

ОТВЕТ. — Если найдутся работники— школа откроется. Один школьный работник уже в волость направлен.

ВОПРОС. — Хорошо ли работают ликпункты и уверен ли Наркомпрос, что прошедшие их действительно становятся грамотными?

ОТВЕТ. — Некоторые пункты рабо-

тают хорошо, другие слабо. Проверить рецидив неграмотности мы можем только при поддержке советской общественности.

ВОПРОС. — Что предпринято для обучения детей в возрасте от 12 до 15 лет?

ОТВЕТ. — Предполагается открыть школы для подростков.

ВОПРОС. — Будет ли открыта школа для умственно-отсталых детей?

ОТВЕТ. — Специальных средст на открытие такой школы мы не имеем.

ВОПРОС. — Может ли волость закрепить за собой своих школьных работников?

ОТВЕТ. — Не может.

ВОПРОС. — Будет ли постреоно новое здание лесного Техникума с прирезкой ему необходимого количества земли?

ОТВЕТ. — Вопрос о постройке специального здания не поднимался. О земельном участке—разрешен.

ВОПРОС. — Какова связь Наркомпроса с комитетами крестьянской взаимопомощи?

ОТВЕТ. — Эта связь не налажена. Мы предполагаем договориться с кресткомами по вопросу о помощи беспризорным и беднейшим детям крестьян.

ВОПРОС. — Пойдет ли навстречу Наркомпрос Наркомздраву в открытии акушерского техникума?

ОТВЕТ. — Открытие акушерского техникума предусмотрено нашими планами.

ВОПРОС. — Будут ли расширены интернаты Соцвоса и Профобра для привлечения крестьянских детей?

ОТВЕТ. — Будут.

ВОПРОС. — Куда может поступить окончивший школу семилетку?

ОТВЕТ. — В профтехническую школу, в школу II ступени, а затем в техникумы.

ВОПРОС. — Будет ли оказываться Наркомпросом помощь сельским местностям, население которых заготовляет строевой материал для постройки школ?

ОТВЕТ. — На эти цели отпускается по специальному фонду 56.000 рублей.

ВОПРОС. — Сколько по АКССР школьных кооперативов?

ОТВЕТ. — Точных данных нет; имеются школы, в которых до сих пор не организованы кооперативы.

ВОПРОС. — Организуются ли в волостях волпросветкомы?

ОТВЕТ. — К организации волпросветкомов нами приступлено.

ВОПРОС. — Что вы можете сказать по поводу исключения учеников из школы за провинности?

ОТВЕТ. — Об исключении учащихся не может быть и речи. За провинности учащиеся исключаются лишь по постановлению комиссии по делам о несовершеннолетних.

ВОПРОС. — Сколько в Карелии школ крестьянской молодежи?

ОТВЕТ. — По Карелии 3 школы крестьянской молодежи. В задачи школы входит поднятие культурного строительтельства на селе, изучение теории и практики сельского хозяйства и других дисциплин, включая политграмоту. При школе должно быть крестьянское хозяйство, по своему типу приближающееся, по крайней мере, к середняцкому.

ВОПРОС. — Имеют ли возможность учащиеся, окончившие школу 3 группы, поступить в школу крестьянской молодежи?

ОТВЕТ — Могут.

ВОПРОС. — Достаточно ли у нас русских педагогов?

ОТВЕТ. — Острого недостатка нет. Недостаток наблюдался одно время в некоторых уездах.

ВОПРОС. — Какая сумма ассигнований на народное просвещение падает на Госбюджет?

ОТВЕТ. — 154.000 руб. ассигновано из гоударственного бюджета, остальная сумма— из Карельского.

ВОПРОС. — Что предпринято Наркомпоосом для улучшения социального состава учащихся высших учебных заведений?

ОТВЕТ. — Производится отбор. У нас наблюдается небольшой приток крестьян. Новых стипендий, в виду неподходящего состава учащихся, мы не выдавали.

ВОПРОС. — Считает ли целесообразным Наркомпрос существование института уполномоченых УОНО в волостях?

ОТВЕТ. — Существование такого института целесообразно.

ВОПРОС. — Берутся ли на учет Нар-

компросом избы-читальни, открывающиеся по почину самого населения?

ОТВЕТ. — На учет берутся, но за неимением средств не финансируются.

ВОПРОС. — Кто может проверять работу школьного персонала?

ОТВЕТ. — Инспектура, заведывающий уездным отделом народного образования, работники Наркомпроса. Административно-хозяйственную работу могут проверять волисполкомы.

ВОПРОС. — Что вы скажете о связи учительства с населением?

ОТВЕТ. — Учитель должен иметь с населением, а также с общественными советскими учреждениями и организациями самую тесную связь. Нужно добиваться, чтобы учитель работал на общественном поприще не по обязанности, а по своему почину.

ВОПРОС. — Будет ли командирован школьный работник в деревню Ендогубу, Лапинской волости?

ОТВЕТ. — Будем искать работника, согласного ехать в Ендогубу. Если найдем—пришлем. Принудить ехать никого нельзя.

ВОПРОС. — Что сообщил отряд во главе с врачем Федяевым, побывавший в Ендогубе. Говорили, будто бы никакой опасности от заболеваний нет?

ОТВЕТ. — Сообщение санитарного отряда мне неизвестно.

ВОПРОС. — Будут ли отпущены средства на организацию школьных огородов?

ОТВЕТ. — Будут, но очень мало. Эти средства отпускаются из ассигнований на хозяйственные и учебные расходы.

ВОПРОС. — Соответствует ли своему назначению в национальном отношении центральный аппарат Наркомпроса?

ОТВЕТ. — Полностью нет. Все же в штате есть работники националы, карел 4, финнов 6.

ВОПРОС. — Предполагается ли увеличение расходов на политпросветработу и от кого это зависит?

ОТВЕТ. — Ассигнования на эту работу находятся в зависимости от Наркомпроса и Совнаркома. Увеличить сейчас расходы нельзя, ибо это привело бы к сокращению расходов по Соцвосу, а это—к сокращению школ. Этот недостаток можно устранить путем дополнительных ассигнований.

ВОПРОС. — Сколько процентов отпущено у нас на политпросветработу к бюджету Наркомпроса за последние 2 года?

ОТВЕТ. — В 1924—1925 году 16%, в 1925—1926 — 13%; снижение на 3 %.

ВОПРОС. — Предполагается-ли поставить в будущем бюджетном году киноустановки и радио-аппараты при всех избах-читальнях?

ОТВЕТ. — Вопрос о радио-приемниках не рассматривался. Предполагается установить по одной кино-передвижке в каждом уезде.

ВОПРОС. — Плановая комиссия постановила отпустить 300 рублей на литературу для каждой избы-читальни, меж тем было отпущено в среднем не более ста рублей. Чем это об'янить?

ОТВЕТ. — По всей вероятности сократили отпуск средств при утверждении бюджета: где это случилось мне неизвестно. Дополнительный отпуск вряд-ли возможен.

ВОПРОС. — Почему не ассигнованы средства на издательскую работу, а также на кино-работу?

ОТВЕТ. — Сказать трудно. Видимо, по финансовым соображениям. А может быть и Наркомпрос упустил этот вопрос при составлении смет.

ВОПРОС. — Достаточна-ли сеть и состав учреждений Политпросвета?

ОТВЕТ. — Сеть недостаточна. Работники также недостаточно подготовлены. Расширение сети, подготовка опытных работников предусмотрены.

ВОПРОС. — Почему не отпущены средства на художественную работу изб-читален?

ОТВЕТ. — Этот расход нам не по карману. В будущем испрашиваются средства на проекционные фонари и приобретение диапозитивов.

ВОПРОС. — Какие меры борьбы вырабатываются Наркомпросом в области борьбы с беспризорными детьми в сельских местностях?

ОТВЕТ. — Предполагается патронат, опека, помещение их в детучреждения, а также организация помощи со стороны местных органов.

ВОПРОС. — Будут-ли в Кеми школы-семилетки, реорганизованы в девятилетки?

ОТВЕТ. — Этот вопрос не обсуждался.

ВОПРОС. — Чем об'ясняется слабая дисциплина в школах?

ОТВЕТ. — Это не общее явление. Об'ясняется, главным образом, слабой постановкой детского самоуправления или отсутствием такового.

ВОПРОС. — Есть ли разница в усвояемости учащимися старой школы и новой?

ОТВЕТ. — Есть и, в лучшую сторону. Слабое усвоение наблюдаестя как раз там, где не сумели наладить комплексный метод обучения.

ВОПРОС. — Во всех ли школах занятия проводятся по комплексному методу?

ОТВЕТ. — Не во всех. Многие работники еще не сумели полностью наладить работу по новому, но все убеждены в лучших качествах этого метода.

ВОПРОС. — Какова нагрузка учителя и могут-ли быть отведены для занятий с пионерами определенные часы занятий?

ОТВЕТ. — Учитель I ступени имеет нагрузку в 24 недельных часа при 40 учениках. В данном случае должна быть организована параллельная группа, оплачиваемая отдельно. Пионер-работа ведется вне часов классовых занятий и на программной работе школ не отражается.

ВОПРОС. — Если мальчик не имеет родителей, а находится на иждивении мачехи, то нужна-ли опека над несовершеннолетним и в том случае, когда обязанности родителей (мачехи) исполняют должным образом?

ОТВЕТ. — В таких случаях опека может не налагаться, вернее мачеха может быть назначена опекуном; имущество же мальчика должно быть учтено.

ВОПРОС. — Чем вызвано закрытие акушерских пунктов?

ОТВЕТ. — Акушерские пункты закрыты по предложению Наркомздрава.

ВОПРОС. — Были ли попытки организации на селе дошкольных учреждений?

ОТВЕТ. — Были, но средства на эти цели не отпущены.

ВОПРОС. — Какие мероприятия намечаются Наркомпросом для вовлечения детей школьного возраста в школы в погранволостях?

ОТВЕТ. — Расширение сети школ и организация интернатов.

ВОПРОС. — Назначаются ли экзамены в школах I ступени?

ОТВЕТ. — Нет никакой целесообразности, ибо целью экзамена было выделение индивидиумов, а не учет достижений. Новая школа ставит целью создание коллективиста. Достижения же работы ученика лучше всего видно в процессе работы. Экзамены заменены отчетниками, в которых коллектив демонстрирует свои достижения.

ВОПРОС. — Чем об'яснить рост школ в городе на 20% и в сельских местностях на 5%?

ОТВЕТ. — Вряд-ли такой рост был. Если он и был, то это процентное отношение ничего не говорит против лозунга «лицом к деревне», так как одна школа новая в городе будет составлять в предыдущей сети городских школ гораздо больший процент, чем в деревне, так как эта—одна школа в деревне сопоставляется к нескольким сотням, а в городе десяткам.

ВОПРОС. — Как обстоит вопрос о дошкольных учреждениях в деревне?

ОТВЕТ. — Этот вопрос Наркомпрос предполагает разрешить хотя бы на началах самодеятельности населения, в частности общественной, создав детсады там, где удастся на летний период, а в будущем добиваться отпуска средств.

ВОПРОС. — Что будет сделано Наркомпросом в области переподготовки учащих?

ОТВЕТ. — Предполагается провести конференцию по переподготовке и снабжение необходимой литературой.

ВОПРОС. — Как проводится обучение детей дошкольного возраста?

ОТВЕТ. — Данные дошкольного образования имеются в тезисах. В деревне до сих пор оно не проводится; в будущем—предполагается.

ВОПРОС. — Разрешен-ли вопрос об открытии в Кемском уезде мореходной школы?

ОТВЕТ. — Наркомпросом решен в положительном смысле. Окончательное раз-

решение этот вопрос должен получить в Совнаркоме.

ВОПРОС. — Как обстоит вопрос с квартирами для учащих, предусмотренных коллективным договором?

ОТВЕТ. — В новом коллективном договоре о квартирах ничего не сказано. Этот вопрос могут разрешить на местах в зависимости от возможностей.

ВОПРОС. — Влияет - ли закрепление учителя за своей волостью на его работу?

ОТВЕТ. — Этот взгляд неправильный. Хороший работник будет работать хорошо всюду. По моему мнению, в родном селе он должен работать лучше.

ВОПРОС. — Что вы можете сказать по поводу отказа хозорганов от поддержки студенчества?

ОТВЕТ. — Большинство хозорганов от этой поддержки отказывается. Несмотря на то, что они заинтересованы больше, чем кто-либо в подготовке специалистов.

ВОПРОС. — Будет - ли расширена школьная сеть в Петрозаводском уезде?

ОТВЕТ. — Сеть школ первой ступени придется расширить, чтобы охватить всех детей.

ВОПРОС. — Будет-ли открыт дом для слепых?

ОТВЕТ. — Пока не предполагается. Вопрос этот еще не обсуждался. Вообще же работа среди слепых представляет большие затруднения ввиду отсутствия специалистов. Для этой работы Наркомпросом выделен свой представитель.

Утреннее заседание

11 января.

Председательствует тов. Данилов.

ДОКЛАД О СОСТОЯНИИ И ДАЛЬНЕЙШИХ ЗАДАЧАХ В ОБЛАСТИ СЕЛЬСКОЙ МЕДИЦИНЫ.

Докладчик тов. Матвеев.

Значение советской сельской медицины в СССР с многомиллионным крестьянским населением, продолжающим восстанавливать народное хозяйство в связи с общим ростом производительных сил деревни и ея культурных запросов—огромно. — В новых социальных условиях после Октябрьской революции изменился и самый метод медицинской работы на селе. Условия тяжелого наследия в старой дореволюционной деревне с ея беспросветной неграмотностью, некультурностью, антигигиеническими навыками и вытекающими отсюда социальными бытовыми и другими болезнями, выдвинули необходимость не только лечебных, но и предупредительных мероприятий, связанных с изучением общих условий вредности в обстановке труда и быта и практических мероприятий по устранению этих вредностей.

XII Всероссийский с'езд советов в мае 1925 года выдвинул на первое место советской работы на селе — **улучшение охраны здоровья крестьянского населения.**

С'езд постановил чтобы пролетарское государство приняло на себя большую часть расходов по ремонту, строительству, снабжению сельских больниц и содержанию медицинского персонала сельской сети. Кроме того, внимание с'езда было обращено на усиление государственной помощи делу охраны материнства и младенчества, охране здоровья детей и юношества, усилению борьбы с бытовыми болезнями: (сифилис, туберкулез и трахома) и широкому развитию санитарного просвещения в сельских местностях.

Все эти решения XII Всероссийского с'езда советов были вызваны тем тяжелым состоянием сельской медицины в Союзе ССР, которое было следствием пережитого периода разрухи империалистической и гражданской войны, эпидемии и голода. Городская медицинская сеть лечучреждений, как в довоенное время была более сильной по содержанию, так и после пролетарской революции продолжала развиваться согласно запросам советской медицины получая необходимые материальные условия для этого развития и постепенного роста.

В условиях карельской действительности в связи с общим ростом хозяйственых достижений и роста бюджетных сумм за последние годы представлялось возможным закрепить сельскую медицинскую сеть и даже приблизить сельского больного гражданина Карелии к высоко-квалифицированной специальной помощи, как в Карельскому центре, так и к соседнему научному Ленинградскому центру и в отдельных случаях к санаториям и курортам местного и обще-государственного значения.

Больничная помощь в АКССР.

Состояние больничной помощи в Карельской Республике характеризуется увеличением количества коек, как в Карельском республиканском центре (гор. Петрозаводск), так и в уездных городах и сельских местностях.

(Числ. дроби — количество больниц, знам. — колич. коек).

	1924-25 г.	1925-26 г.	
Г. Петрозаводск	2.268	2.328	60
Петрозаводский у.	5.36	5.40	4
Кемский уезд	4.48	5.65	17
Пудожский уезд	1.36	3.46	10
Олонецкий уезд	3.49	3.54	5
Повенецкий уезд	3.55	3.66	11
Паданский уезд	3.24	4.37	13
Ухта	2.20	2.20	—

Всего по производственному плану 1925—26 года увеличена в республиканскм масштабе вся медицинская сеть Карелии па 120 кроватей.

Состояние сельской сети в АКССР в 1924—25 и 25—26 г.г. сравнительно с довоенным ея состоянием (1913 г.) улучшилось, что подтверждается соответствующими цифрами: 1) уменьшение количества населения на один врачебный участок с 11170 жителей (в 1913 г.) до 6064 жителей (1925—26 г.), 2) увеличение числа врачебных участков на 5, количество зубкабинетов с 4-х до 8 — (за те же годы). В 1925 году вновь организован 1 вендиспансер, 8 экспертных комиссий, 1 туберкулезный диспансер.

Движение медперсонала.

Движение медперсонала в лечучреждениях Карреспублики выражается в следующих цифрах: по штату 1924—25 г. 858 чел. на лицо на 1/х 1924 года было 768 чел., прибыло с 1/х 1924 по 1/х 1925 г.—32 врача, 24 лекпома, 8 акушеок, 1 сестра, 5 зубоврачей. Всего 70 чел. Убыло за тоже время 31 квалифицированный медработник.

Штат 1925—26 г. 1025 человек, на лицо 884 чел.

В учреждениях содержащих за счет лт. «Г» намечено 42 медицинских работника, на 1/х 1925 года имеется 17.

Санитарная работа.

Санитарная организация НКЗ систематически развивает работу по изучению санитарного состояния Карелии—как то: источников водоснабжения, состояние ассенизационного дела, банно-прачешного дела, общего благоустройства городов и сельских местностей, а также жилищного вопроса и жилищного строительства. В целях упорядочения питания населения санитарная организация развивает работу по контролю рынков и базаров Карелии, по контролю всех продуктов питания, бракуя все негодное и вредное для населения. Кроме того санитарная организация следит за местами массового скопления народа, принимает участие в организации самодеятельности населения в деле проверки задач здравоохранения.

В развитие работы по санитарному просвещению Карелии НКЗ приобретает литературу, плакаты, таблицы, фонари, диапозитивы и др. показательные пособия в помощь лектору на селе.

Всего по уездам было прочитано 930 лекций: крестьянам 473, по школам 187, по профсоюзам 270. Слушателей прошло 42428 человек, в среднем на лекцию приходится 45 человек. Работа на селе велась, главным образом, в избах-читальнях, стремление крестьян к санитарному просвещению большое.

Деятельность сельской участковой сети.

	1923 г.	1924 г.	Первая половина 1925 г.
Число обращен. больных	165728	256194	155490
Число посещений	233115	285949	166479
Обращаемость на 100 ч. населения	—	—	—
Число госпитализированных больных	8194	8840	5820
Колич. госпитализиров.	—	—	—
Число проведен. койко-дней	163576	187328	105072
Среднее пребывание больного на койке	20	21	18
% использования коек	94.3	93.6	108.9
Госпитализировано на 100 коек	5	3.5	3.7

Движение социальных заболеваний среди населения Автономной Карельской Республики характеризуется следующими цифрами по регистрации в 1924—25 г.г.

	Туберкулез	Сифилис
1924 г.	1177	686
1925 г.	3218	600

Мероприятия по борьбе с социальными болезнями по Карелии дополнительно к существующей работе по борьбе с названными болезнями во всех сельских врачебных участках выражается организацией в 1925 году двух диспансеров. Туберкулезный в гор. Петрозаводске и раз'ездной венерический отряд приспособленный для соответствующей работы на селе в наиболее пораженных сифилисом местах.

Туберкулезный диспансер развил свою работу по организации всех противо-туберкулезных предприятий и является показательным центром борьбы в Карельской Республике с общераспространенной пролетарской болезнью и болезнью маломощных крестьянских слоев.

Раз'ездной венотряд организован 27-го марта 1924 года обследовал пять волостей, зарегистрировал 107 сифилитиков, провел лечение Неосальварсаном, при чем в обследованной Авдеевской волости оказалось 2% больных сифилисом по отношению к общему числу населения. В Кемском уезде зарегистрировано 15%. В настоящем бюджетном году предполагается за счет фонда специальных страховых сумм открыть 2 туберкулезных диспансера в городах Пудоже и Кеми, как двух уездных центрах для борьбы с туберкулезом.

Охрана материнства и младенчества.

Работа по охране материнства и младенчества начавшая развиваться только в условиях после Октябрьской революции в Петрозаводске, выразилась созданием Дома Ребенка закрытого типа, районными дневными яслями имени Самойловой на 20 коек. В уездах постоянных учреждений было 2: фабрично-заводские ясли в Сороке на 20 коек — имени Воровского и фабрично-заводские ясли в Ковде имени тов. Ленина на 15 коек. Все эти учреждения, как вызванные соответствующей нуждой в них, функционируют с большой нагрузкой. Далее существует консультация для грудных детей с молочной кухней, как для обслуживания приносимых детей, так и для детей грудного возраста Дома ребенка. Открыта консультация для беременных—работает с 17 декабря 1924 года и при усилении материальных средств может развить систематическое обследование социально-бытовых условий жизни беременных. Все перечисленные учреждения Охраны материнства и младенчества работают в порядке исключительного обслуживания в интересах пролетариата города и деревни.

В развитие работ по охране здоровья детей НКЗ располагает специальной центральной установкой только в г. Петрозаводске, организовав детскую профилактическую амбулаторию с четырьмя специальными кабинетами; затем имеется 3 врача ведущих работу по школьной санитарии. Что касается уездов и сел, то соответствующая работа ведется в общем порядке врачами уездных и сельских лечучреждений с обращением особого внимания на школьно-санитарные осмотры и санпросветительную работу, связанную с вопросом охраны здоровья детей.

Недостаток средств не позволяет в настоящий момент углубить работу по охране здоровья детей в сторону открытия специальных детских больниц, диэтических столовых, детских площадок, пригласить уездных инструкторов хотя бы для об'единенной работы по Охране материнства и младенчества и Охране детства и юношества.

Организационный аппарат Наркомздрава Автономной Кар. С. С. Р. удовлетворительно представлен в Республиканском центре, в уездах очень недостаточен с момента слияния уездных Отделов здравоохранения в общие отделы уисполкомов. Карельским бюджетом даже не выделены до сих пор нормальные, для приглашения заведующих УЗДРО врачей специалистов ставки зарплаты. Существующие же ставки (в последнем бюджетном году) в 67 р. 50 к. не позволяют в ближайшее время пригласить для поднятия работ с административно - организационной стороны всей постановки лечебно-предупредительных мероприятий в сельских местностях специалиста врача.

Расход по здравоохранению в АКССР в порядке постепенности роста всех государственных доходов Республики систематически увеличивается. Расходов на здравоохранение в 1913 году в Олонецкой губернии было 647.198 р. В 1924—25 году у нас 700.599 р. 66 к., в 1925—26 году 957.300 р. Исчисление расходов на душу населения за те же годы: в 1913 г. 2 р. 88 к., в 1924—25 году около 3-х рублей и в 1925—26 году 3 р. 42 к. без дополнительного фонда лит. «Г» (страх. суммы).

Конечно, мы еще далеки от общего благополучия по организации здравоохранения в Карельской Республике и особенно в Карельской деревне. Существующая в Карелии сельская медициаская сеть недостаточна для обслуживания больных граждан. С довоенного времени больницы и амбулатории села не подвергались капитальному ремонту. Все нуждаются в текущем ремонте. Суммы отпускаемые на ежегодное пополнение бельевого инвентаря и инвентаря по уходу за больными недостаточны. Отсутствие транспорта и недостаток кредитов на раз'езды медперсонала ослабляет работу сельского медика и препятствует широкому участию медицинских работников в проведении предупредительных мероприятий по борьбе с заразными, бытовыми болезнями, а также умаляют общекультурную работу на селе, так как медработник один из немногих проводников в этой работе. Отсутствие транспорта и соответствующих средств на раз'езды затрудняет связь между уездными центрами и сельскими медучастками, затрудняет доставку медикаментов и медицинского снабжения в сельские участки. Довольно сложно стоит вопрос о приглашении медицинских работников в Карелию вообще и особенно трудно пригласить врача, лекпома и акушерку на село. Здесь, повидимому, потребуется увеличение средств зарплаты для достижения соответствующих успехов.

Деятельность аптекоуправления главной функцией которого является снабжение лекарствами всей городской и сельской медицины Карелии развивается. В условиях местной действительности аптекоуправление не имеет рынка сбыта на лекарственные препараты в полном смысле этого понятия. По существу аптекоуправление не торговый, а снабжающий орган.

Дополнительно к изложенному о состоянии сельской медицины необходимо принимать во внимание организацию медпомощи застрахованным, которая поддерживается за счет страховых взносов. В прошлом году (1924—25) таковых сумм поступило 256.056 р. Предполагается к поступлению в настоящем году (1925—26) около 315.135 р. Суммы эти идут на усиление всех сметных средств на дело здравоохранения в Карелии, расходуются применительно к нуждам здравоохранения пропорционально количеству застрахованных рабочих в Республиканских и уездных центрах и сельских местностях.

На очереди стоит вопрос об оказании медицинской помощи лесорубам в Карелии, что связано с организацией полного или частичного страхования на случай болезненности, инвалидности и проч.

Переходя к изложению дальнейших задач в области здравоохранения в Карелии, необходимо: продолжать уже начатую работу по составлению плана постепенного строительства нормальной волостной организации здравоохранения, в основу которой кладется врачебный участок волостного масштаба с расчетом больницы и амбулатории при этом участке, родильного, заразного отделения, зубоврачебного кабинета, аптеки, консультации для матерей и грудных детей, летних яслей, детской площадки для физически слабых детей, дезинфекционной камеры, оспопрививательного пункта, передвижной выставки по санитарному просвещению, особых коек и необходимых спец-лекарств для местностей пораженных бытовыми болезнями.

В плановой работе по строительству нормальной участковой сельской сети в Карелии должны принять живое участие волостные и уездные организации.

Принимая во внимание систематический рост материальных средств по всем Карельским бюджетам необходимо все производственные начинания НКЗ связанные с проведением дисциплины Совет-

ской медицины на село и еще не проведенных в жизнь деревни (по Охране Материнства и Младенчества, охране здоровья детей, физкультуры и проч.) осуществить хотя бы в минимальных размерах. Упорядочить работу по обязательному оспопрививанию, отбросив практикуемый ныне старый способ разрешения этого вопрос — оплатой медперсонала, «с ручки», противопоставив приглашение необходимого числа штатных оспопрививателей, которые бы смогли выполнить программу обязательного оспопрививания.

Систему финансирования противоэпидемических мероприятий в заразных очагах на остатки от уездных смет по здравоохранению необходимо заменить особым противоэпидемическим фондом.

Нужно снабдить лесозаводы Кемского уезда в строго плановом порядке необходимыми продуктами питания в целях успешной борьбы с цингою на севере Карельской Республики.

Ближайшей очередной задачей НКЗ является необходимость усиления уездных аппаратов здравоохранения. Это усиление должно выразиться или восстановлением УЗДРО в качестве самостоятельных отделов УИК'а (о чем имеется постановление СНК РСФСР и целого ряда специальных с'ездов медицинских работников, в том числе и 1 Всекарельского с'езда Участковых врачей), или разрешить этот вопрос путем приглашения квалифицированных работников-врачей.

Недостаток в сельских местностях врачей, фельдшеров, акушерок очень велик. Здесь видимо придется НКЗ просить Совнарком АКССР пересмотреть вопрос об оплате медицинских специалистов (для отдельных районов отдаленных от центра) по специальным договорам и ставкам зарплаты.

Необходимо принять неотложные меры к упразднению платности за лечебные пособия отдельным слоям населения деревни.

В интересах успешной работы сельских лечучреждений, НКЗ ставит своей задачей укрепление организационной связи Вол. Исп. Комитетов с медицинским персоналом и связи того же персонала с населением данной волости. Эта связь необходима, как фундамент для проведения общей медицинской работы и в особенности профилактической. Форма этой связи выражается в организации Волостных Советов, в сельских комиссиях и сельсоветах и в медучастках, административно-хозяйственных совещаниях.

В целях об'единения всей работы Наркомздрав проводит периодические уездные и республиканские с'езды врачей, с участием массового участкового врача и представителей сельской власти.

Проводя плановую работу по оздоровлению деревни необходимо озаботиться упорядочением вопроса об обеспечении участкового квалифицированного медперсонала на селе бесплатными квартирами с отоплением, освещением, установить периодические прибавки к жалованью и предоставить детям сельских медицинских работников льготные условия для поступления в городские техникумы, школы I и II ступени, высшие учебные заведения, по возможности обеспечив их стипендиями.

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПО ДОКЛАДУ НАРКОМЗДРАВА.

ВОПРОС. — Почему тормозится вопрос с отправкой на курорт крестьян от сохи. Сколько им предоставлено мест и где?

ОТВЕТ. — Отправка крестьян на курорт не зависит от Карельского Наркомздрава. Разверстку дает Наркомздрав РСФСР. В этом году на курорты было отправлено около 20 человек.

ВОПРОС. — Почему по первому требованию Кемского УИК'а не был заменен заведующий уездным отделом Здравоохранения?

ОТВЕТ. — Потому, что не было работника.

ВОПРОС. — Что предпринято со стороны Наркомздрава для снабжения уездов медработниками?

ОТВЕТ. — Все меры принимали, запрошены все Биржи Труда; как только находится работник, его сразу и посылают на место работы.

ВОПРОС. — Были ли задержки в снабжении мест медикаментами и если были, то почему?

ОТВЕТ. — Перебои были, потому что не было средств. Сейчас этот вопрос упорядочен.

ВОПРОС. — Будет ли открыта школа медицинских работников?

ОТВЕТ. — Предполагается открытие школы для акушерок.

ВОПРОС. — Можно-ли с мест отправлять на медицинские курсы местных работников?

ОТВЕТ. — Не только можно, но желательно, в особенности из карел и финнов.

ВОПРОС. — Чем об'ясняется недостаток медикаментов по волостным больницам, так как некоторые медикаменты лежат годами, а нужных нет. Не является-ли это халатностью медперсонала?

ОТВЕТ. — Как уже указано, сейчас перебоя в снабжении нет; необходимо эту работу по упорядочению медснабжения согласовать с УЗДРО.

ВОПРОС. — Какие меры принимаются для усиления оказания помощи роженицам в деревнях?

ОТВЕТ. — Увеличение штата акушерок и числа медпунктов.

ВОПРОС. — На основании каких сведений указано число прочитанных лекций?

ОТВЕТ. — Сведения о прочитнных лекциях получаются Наркомздравом из уездных отделов Здравоохранения, которые учитывают эту работу.

ВОПРОС. — Какие меры приняты Наркомздравом для капитального ремонта Олонецкой уездной больницы?

ОТВЕТ. — Средства на ремонт будут изысканы к текущему ремонтному сезону.

ВОПРОС. — Какой контроль существует над израсходованием медикаментов врачами в больницах?

ОТВЕТ. — Учет ведут уездные Здравотделения.

ВОПРОС. — Как проверяется опытность и специальность врачей?

ОТВЕТ. — Наркомздравом и местными органами власти.

ВОПРОС. — Большая часть населения приморских волостей Кемского уезда уезжает летом на промыслы; принимал-ли Наркомздрав меры для организации им медпомощи?

ОТВЕТ. — Кемский Уездздравотдел не поднимал перед Наркомздравом еще этого вопроса.

ВОПРОС. — Не существует-ли противоречия между профилактическим уклоном и требованием населения на лечебное дело?

ОТВЕТ. — Те и другие мероприятия (лечения и предупреждения болезней) должны проводиться согласованно без ущерба для больных граждан.

ВОПРОС. — Как обстоит дело с постройкой бвольницы на Сорокских лесозаводах № 37—38?

ОТВЕТ. — Имеется фонд для начала работ. Бесплатно отпущен лес и 25.000 рублей денег из фонда «Г». В Москву в Наркомздрав послано требование на 37 тысяч рублей.

ВОПРОС. — Какая часть Карелии — северная или южная — заражена больше сифилисом?

ОТВЕТ. — Обследована Ендогуба, давшая 15% больных, и Авдеевская волость—1½% больных. Всего по Карелии регистрируется в год 600—700 человек больных.

ВОПРОС. — Ведет-ли Наркомздрав работу в Совете Физической Культуры?

ОТВЕТ. — Ведет через отдел охраны здоровья детей.

ВОПРОС. — Существует-ли связь с медицинскими организациями Мурманской ж. д.?

ОТВЕТ. — Связь есть по обслуживанию больных на основах взаимного расчета.

ВОПРОС. — Какие меры принимаются для оспопрививания в школах?

ОТВЕТ. — Принимаются; оспопрививания в школах проводить легко; об этом нужно только известить местные медицинские пункты.

ВОПРОС. — Обращено-ли внимание на женщин-крестьянок для охраны их здоровья?

ОТВЕТ. — Мы идем навстречу нуждам матерей через организацию охраны материнства и младенчества. (Ясли, акушерская помощь, санитарное просвещение).

ВОПРОС. — Производится-ли медицинский осмотр служащих в Доме Крестьян-

нина и в столовых: поваров, официантов?

ОТВЕТ. — Производится. При приеме новых служащих необходимо их направлять к врачу.

ВОПРОС. — Будет-ли произведено обследование волостных медпунктов?

ОТВЕТ. — Будет. Все недочеты работы в деревне в этом году будут учтены.

УТВЕРЖДЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО И МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ НА 1925/1926 БЮДЖЕТНЫЙ ГОД.

Докладчик тов. Фомин.

Рост народного хозяйства.

Товарищи! За эти дни перед вами прошли почти все отрасли нашего народного хозяйства.

Основное, что каждый из вас уловил из этих докладов это то, что истекший год прошел под знаком довольно быстрого роста во всех областях нашей хозяйственной и культурной жизни.

Этот рост народного хозяйства, естественно, нашел свое отражение и в плане государственного и местного хозяйства, который карельское правительство, в виде государственного и местного бюджета на 25—26 год представляет на рассмотрение и утверждение с'езда.

Бюджеты эти, также как и бюджеты предшествующих лет, построены на основах тех широких бюджетных прав, о которых говорил в своем приветственном слове т. Шотман.

Что дали бюджетные права Карелии.

Несомненно, что эти широкие бюджетные права и являются силой, двигающей вперед наше карельское хозяйство.

У нас, конечно, не может быть двух мнений о необходимости этих бюджетных прав и на ряд последующих лет.

Ясно, что только при той широкой возможности, которую мы получили через эти права, мы сможем быстрее укреплять различные участки нашего крайне обширного и отсталого хозяйственного фронта.

Построение бюджета.

В рамках этих бюджетных прав мы должны свое хозяйство строить так, чтобы:

во первых, оно полностью было увязано с общим хозяйством РСФСР, во вторых, чтобы потребности наши улагались в пределах тех доходных источников, которыми, согласно этих прав мы располагаем и, в третьих, чтобы при помощи этих бюджетных прав мы подняли экономическую и культурную жизнь Карелии, а через это экономическую и культурную жизнь нашего рабочего и крестьянина.

Не понимать этих задач, значит не понимать всех декретов о нашей автономии.

Задачи эти в общем довольно сложны и если первая из них все же разрешается сравнительно легко, то вторая и третья требуют чрезвычайных усилий и выдержки как со стороны карельского правительства, так и со стороны всех местных органов власти и самого населения.

С одной стороны на нас все сильнее и сильнее напирают культурные и хозяйственные нужды города и деревни.

С другой,—мы все еще имеем крайне небогатое население, слабую и технически отсталую промышленность за счет которой и при помощи которой мы и пополняем свои доходные источники.

Это обязывает нас при построении своего хозяйственного плана соблюдать всемерную экономию, укреплять и расширять ту базу, за счет которой мы сможем быстрее поднять экономику и культуру нашей деревни и города.

Представляемые вашему вниманию бюджеты, в ряде бюджетов предшествующих лет, являются наиболее характерными в части выполнения задач по укреплению и воссозданию нашей промышленности.

¼ часть всех наших средств т. е. около 4-х миллионов руб. направляется именно по этому руслу.

Следующим характерным отличием этих бюджетов является их твердость. Из всех 4-х бюджетов, которые мы до сего времени представляли на утверждение с'ездов, бюджет 25—26 г. является пер-

вым не ориентировочным, а твердым, годовым планом нашего народного хозяйства, который мы при помощи всего населения и местных органов власти надеемся выполнить на все 100%.

Третьим отличительным признаком этих бюджетов является то, что построены они на местах и на основах строго продуманных и согласованных с местами планов, разработанных нашей плановой комиссией и одобренных СНК.

За все время строительства бюджетов — главная тяжесть всей основной работы по его составлению, легла на наши руководящие органы и роль НКФ в большей своей части свелась к технической работе по проверки степени выполнения этих планов, сответствия всех расчетов и учетов, выявлению доходов, своду материалов в общий бюджет.

Увязка расходов с доходами и писанию «краткой» об'яснительной записки.

Этим наше хозяйство существенно отличается от капиталистического хозяйства, направление которому дает кучка крупных банкиров и магнатов, сидящая в министерстве, и пользующаяся бюджетом, как орудием для укрепления капиталистического могущества и усиления эксплоатации рабочего класса и крестьянства.

Наш бюджет есть план государственного хозяйства, переводимого твердой рукой коммунистической партии и рабочего класса на социалистические рельсы и потому роль отдельных наших ведомств, в том числе и НКФ заключается лишь в том, чтобы то горючее, у которого он поставлен, и которые он по заранее намеченному плану должен подавать в нашу государственную машину, а не израсходовать раньше, чем мы достигнем этой конечной цели.

В противном случае машина эта, или остановится на пол пути, или от слишком быстрой езды сковырнется на первом же ухабе, а их у нас много.

Возвращаюсь к планам.

Формально эти планы может быть и не обсуждались при участии представителей мест, но что в основу их положены плановые предположения мест и указания всех пред'идущих с'ездов и сессий в этом нет и не может быть никакого сомнения.

Конечно, не все 100% местных нужд и желаний нашли отражение в нашем плане, но в этом все еще виновата наша общая бедность.

Несмотря на это каждый здесь присутствующий подтвердит, что норма, которую мы даем нашему хозяйству в 25—26 г. это не та норма, которую оно получало в предшествующие годы.

Основные директивы, которые неизменно давались нам всеми предшествующими с'ездами и сессиями — это бездефицитность бюджета и его дальнейший рост, в меру роста нашего хозяйства, этим планом, как будто бы, выполнены.

Бюджетные расходы.

И государственный и местный бюджеты нами сведены без дефицита.

Доходные источники, извлекаемые в виде налогов и доходов от нашего хозяйства идут не за счет усиления налогового бремени или обессиления нашего хозяйства, а за счет улучшения материального положения нашего рабочего класса и крестьянства и разворачивания тех неограниченных скрытых сил, которые таятся в нашем хозяйстве.

Средства, которые мы собираем в наш государственный и местный сундук, мы также расходуем как будто бы в направлении указанном нам рядом декретов о карельской автономии, а именно:

на восстановление и воссоздание промышленности 25%, культурно-социальные нужды 25,6% и нужды хозяйственно-производственные — 22,8%.

В группах культурно-социально и хозяйствено - производственных расходов 52,8% мы тратим непосредственно на хозяйственно-операционные нужды и 47,2% на содержание личного состава.

Но увеличивая зарплату мы опять таки через руки рабочих и служащих влагаем эти средства в наше хозяйство, что наглядно видно и из роста торговых оборотов и роста коммунальных доходов, которые образуются, главным образом за счет увеличения поступлений за коммунальные услуги, главным образом, в городах.

Так обстоит дело с проведением в жизнь общих директив в области развития хозяйственно-культурной жизни Карелии.

Ближайшие директивы, которые были получены нами от 2-й сессии КАРЦИК'а V-го созыва по составлению бюджета 25—26 года сводятся к следующему: во первых более четкое разграничение доходов и расходов между государственным и местным бюджетом и усиление последнего за счет первого.

Во вторых, расширение волостного и городского бюджетов до пределов полного охвата ими волостного и городского хозяйства при одновременном сжатии промежуточных бюджетов в виде Республиканского и уездного и придание им чисто регулирующего значения.

Иными словами необходимо превратить их из бюджетов непосредственно хозяйствующих в бюджеты регулирующие Республиканское, городское и волостное хозяйство.

В третьих, увеличить сеть учреждений по народному образованию, здравоохранению и сельскому хозяйству в деревне.

И, наконец, в четвертых, улучшить материальное положение существующих учреждений, за счет увеличения ассигнований на хозяйственно - операционные расходы, раз'езды медицинского и ветеринарного персонала, усиление ассигнований на дорожное, школьное и больничное строительство в волостях.

В какой же мере выполнены эти указания при составлении государственного и местного бюджетов.

Перехожу к первой из них—разграничению расходов между государственным и местным бюджетом и усилению местного за счет государственного.

Это разграничение выразилось в том, что те расходы, которые до сего времени финансировались нами за счет местного бюджета и которое в РСФСР'овском масштабе финансируется за счет государственного, — как например: содержание аппарата ЦСНХ, ЦУКХ, физкультуры, Всекарельского с'езда и сессий и некоторые другие отнесены также на госбюджет.

Этим мы, во первых, достигли полного согласования об'ема нашего бюджета с директивами РСФСР, и с другой — освободили около 100—200 тысяч местных средств на удовлетворение неотложных местных хозяйственно-культурных нужд.

Главное же усиление местного бюджета произошло за счет передачи отчислений от некоторых госналогов до 100% и увеличения отчислений лесных доходов с 30 до 50%.

Наглядно это видно из следующих цифр:

	Отчисления в тысяч рублях		
	в 23—24 г.	в 24—25 г.	в 25—26 г.
	сумма	сумма	сумма
Госпромналог . . .	29,0	301,6	496,0
Сельхозналог . . .	127,7	64,0	299,5
Лесной доход . .	576,1	1127,6	2219,7
Подоходный налог	—	—	25,0
Итого .	732,8	1493,2	3040,2
Дотации	4177,6	1544,2	—
Субвенции	—	326,4	419.9
Итого .	4177,6	1870,6	419,9

Благодаря наших особых бюджетных прав, дававших нам воможность подкреплять местный бюджет иным порядком, финансовых результатов этого мероприятия как будто бы никто и не почувствовал.

Между тем значение его в системе нашего местного бюджета огромно.

Вместо передачи в местный бюджет дотаций, размер которых зависел от дефицита, мы передали в каждый бюджет определенный твердый источник дохода.

Этим самым делается возможность каждому бюджету стать на твердые ноги, а исполкомам и советам составлять твердые хозяйственные планы.

Мероприятие это будет соответствующим образом оценено местами лишь при составлении бюджета на 26—27 год.

Тоже и с субвенциями, которые, в силу позднего их распределения не сыграли той роли, которую они призваны сыграть и не дали возможности уяснить преимущество их перед дотацией. Их роль также в будущем.

Усиление городских и волостных бюджетов.

Следующая задача, которая была нам поставлена, это усиление городских и волостных бюджетов за счет Республиканского и уездных бюджетов.

Следующая таблица дает вам возможность проверить степень проведения этой директивы в жизнь.

Бюджеты	% к итогу местных бюджетов			% роста или уменьшения		
	в 23—24	в 24—25	в 25—26	в 23—24	в 24—25	в 25—26
Республиканский	77,3	42,7	24,8	100	62,7	36,2
Глав. города	7,4	14,2	19,8	100	159,9	270,0
Уездные	11,7	31,5	26,8	100	273,0	295,5
Уездно-городские	1,3	2,5	4,1	100	329,3	742,2
Волостные	2,4	9,1	24,5	100	422,6	1552,4

Волостной бюджет за эти 3 года увеличился в 15 раз, городские в 2½ раза, уездный в 3 раза и Республиканский уменьшился в 3 раза.

Как видите, уездный бюджет уменьшаясь в % отношении в общей системе бюджетов продолжает еще расти. Правда, рост его в 25—26 г. по сравнении с ростом других бюджетов совсем ничтожный.

Отдельные важнейшие отрасли хозяйства распределились по бюджетам в %% так:

	в 23—24 г.	в 24—25 г.	в 25—26 г.
Народное образование:			
В республик. бюджете	82,7	40,3	18,7
В главном городе	5,4	10,6	10,1
В уездном	7,9	34,8	26,5
В уездно-городском	0,4	1,8	4,4
В волостном	3,6	12,5	40,3
Здравоохранение:			
В республиканском	89,0	22,1	5,3
Главного города	2,4	38,8	41,1
Уездном	6,3	34,2	18,9
Уездно-городском	0,1	1,3	12,6
Волостном	2,2	3,6	22,1
Сельское хозяйство:			
В республиканском	86,7	50,0	37,8
Главного города	—	4,0	4,7
Уездном	11,1	43,0	44,8
Волостном	2,2	2,7	12,7
Пути сообщения:			
В республиканском	71,2	43,7	47,7
Уездном	27,2	51,4	38,1
Волостном	1,6	4,9	14,2
Администр. расходы:			
Республиканском	28,0	29,4	11,6
Главн. город.	—	—	1,4
Уездном	51,8	42,5	37,4
Уездно-городском	—	0,7	1,3
Волостном	20,2	27,4	48,3

Таким образом, несомненно, что лозунг «лицом к деревне» при составлении этого бюджета мы более или менее выполнили.

Но, можем ли сказать, что мы уже достигли тех пределов, дальше которых нельзя сокращать Республиканского и уездного бюджетов и расширять волостного и городских.

Наши ошибки.

Конечно нет.

Мы еще имеем очень много ошибок и непониманий того, что лозунг оживления деятельности советов означает расширение не только юридических, но, главным образом, хозяйственных прав советов, прав на непосредственное управление и регулирование культурного хозяйства жизнью данной административной единицы через совет и его секции.

Примером такого непонимания служат следующие факты.

Рост числа волостных бюджетов за эти 3 года идет так:

В 23—24 г. . . . . . . 53 бюджет.
В 24—25 г. . . . . . . 63 „
В 25—26 г. . . . . . . 62 „

Куда девалась одна волость в 25—26 году?

Постановления о ликвидации волостей у нас не было. Финляндия также украсть не могла, ибо на границе у нас есть зоркий глаз Красной армии.

Однако волость пропала. У нас в НКФ этого тоже не заметили. По крайней мере мне никто не говорил, что у нас украли волость и не какую либо маленькую, а волость с 60% населения всего уезда.

Волость эта была «украдена» Паданским УИК'ом, а нашел ее уездный с'езд который и высказался и за восстановление ВИК'а и бюджета.

Таким образом эта грубая ошибка исправлена, но наличие ее говорит за то, что кое-где не уделяют достаточного внимания деревне.

Другой пример:

В Ухтинском бюджете на коммунальные предприятия расходуется 51 тысяча по уездному бюджету и около тысячи по всем волостным.

В числе коммунальных предприятий уездного значения имеется электростанция. Станция эта имеет 46, но не тысяч, а просто 46 лошадиных сил.

Уезд имеет площадь 30 тысяч квадратных километров и 180 селений.

Неужели эта станция обслуживает 55—60% всего уезда?

Но, товарищи, кто же из вас поверит таким басням, что электростанция в 46 лошадиных сил может обслужить хотя бы и 25% уезда?

О том, как насыщали пятью хлебами 5 тысяч человек можно было говорить лишь 5 тысяч лет тому назад.

Ухтинские товарищи, включая эту станцию в уездный бюджет, — говорят таким образом об этих баснях.

Это вторая ошибка, против того же волостного бюджета.

Третья ошибка та, что сельское хозяйство на 86% находится в Республиканском и уездном и на 14% на волостном.

Теперь приведу четвертую ошибку. В городе Петрозаводске одна школа второй ступени содержится на Республиканском бюджете. В ней обучается в %% отношении:

	23-24	24-25	25-26
Детей граждан гор. Петрозаводска	95,3	87,2	86,6
Детей из уездов	3,7	11,6	12,2

Где, здесь Республиканское значение этой школы?

Все эти ошибки могут быть исправлены двояко.

Или это учреждение должно раздуться до уездного или республиканского значения или его надо отдать тому, кого оно обслуживает.

Школу же, если за отсутствием преподавателей и по другим причинам нельзя перевести в уезд, надо заставить быть действительно республиканской, путем перемещения этих процентов.

Эти ошибки доказывают то, что к работе по разграничению имуществ подошли неправильно, — бюрократически. Это надо исправить.

Наиболее правильно, по крайней мере, в смысле действительного положения дела, распределялось по бюджетам дело здравоохранения.

Конечно, очень плохо, что 40% сосредоточено в главном городе, но что же сделаешь раз мы такое наследство получили от земств. Губернское земство стремилось создавать губернскую больницу. Даже уездные земства вели с ним большую борьбу и отказывались от участия в расходах целого ряда специальных коек, которые были в губернской больнице.

Но сила была на стороне губернской администрации и потому вопреки желанию уездов и здравому смыслу, такие больницы создавались.

Но спокон веков они были губернскими лишь на бумаге. Особенно это стало усиливаться с ростом больничных коек по периферии.

Чтобы не быть голословным, приведу некоторые цифры.

В центральной больнице из всех занятых коек приходилось в %%:

	в 22—23 г.	в 23—24 г.	в 24—25 г.
На гр. г. Петрозаводска	42,3	52,4	53,1
» » Петрозав. уезда	24,9	24,2	26,0
» » Прочих уездов	15,0	20,2	18,8

остальные падали на иногубернских.

Таким образом, даже без Петрозаводского уезда большинство коек занято Петрозаводчанами, а с Петрозаводским уездом % этот повышается до 79.

Гр. Петрозаводского уезда, конечно, имеют полное право на пользование этой больницей, ибо налоги на торговлю (геспромналог) за счет которых эта больница и содержится в большей степени падает на Петрозаводский уезд.

Конечно, мы в условиях советского государства не можем пойти на организацию в городе так называемой уездной больницы. Времена земства ушли безвозвратно.

У нас может вызвать сомнение в том, а вся ли больница, главным образом, обслуживает городское население или какая то часть ее обслуживает в большей степени другие уезды.

Возьму самую большую (⅓) и наиболее характерную часть больницы—психиатрическое отделение.

Вы, конечно, не можете сомневаться в том, что на местах сходят с ума не меньше, чем в нашем центре. Кое где как раз наоборот.

Таких смирительных учреждений у вас на местах нет, таким образом, большинство материала поступает к нам. Посмотрим о чем говорят цифры в %%:

	в 23-24 г.	24-25 г
Гр. г. Петрозаводска было	30,0	44,2
По Петрозаводскому уезду	15,4	18,7
Прочих уездов	33,0	19,8

Как вы видите, цифры говорят против Республиканского значения и этой части

Еще наиболее яркие цифры дает распределение больных этого же отделения на застрахованных и не застрахованных. В 1923—24 году на застрахованных падало 51,1 всех больных и в 1924—25 году 71,5. По всей больнице цифры эти будут, пожалуй еще больше.

Таким образом, правильность нахождеэтой больницы на городском бюджете вполне подтверждается. Конечно, часть коек долгое время будет иметь республиканское значение и мы не против этого, но город получает 70% всего геспромналога, поступающего в Карелию.

Перехожу к следующей директиве увеличения сети в деревне.

Что получила деревня.

Привожу % роста сети по важнейшим отраслям нашего хозяйства по городу Петрозаводску и уездам по сравнению с прошлым годом.

	% роста в Петрозав.	роста в уездах
По народному образованию:		
Общее число единиц	9,5	13,7
В том числе:		
Школ первой ступени	0.	5,2
„ второй ступени	0.	14,3
„ крест. молодежи	0,	33,0
Ликпункты	0,	25,8
По народному здравоохранен.:		
Общая	21,8	16,7
В том числе:		
Врачебно-амбулаторнаая	0,	23,0
Акушерские пункты	0,	58,0
По сельскому хозяйству:		
Общая	0.	27,6

Как видите, рост налицо. Конечно, он не всех удовлетворяет, но ведь тов. Гюллинг уже говорил о том, что мы в первую очередь стремимся подтянуть к нашей неудовлетворительной обще-карельской средней наиболее неблагополучные в этом отношении районы.

Наконец, перехожу к освещению выполнения последней директивы—об улучшении материального положения наших учреждений, нашего агрономического, ветеринарного и школьного персонала.

Во первых

о так называемых «ненормальных» измерителях.

Эти измерители мы приподняли нынче довольно сильно. В результате имеем следующее положение.

Рост расходов на душу населения за 3 года.

	23 г.	24 г.	25 г.
Наркомпрос	4—28	4—78	6—41
Наркомвнудел	2—16	2—64	3—82
Собез	—30	—40	—71
Сел. хоз.	—39	—68	1—74
Дор. строительство	—95	1—09	1—43

Рост отдельных расходов в тыс. руб.

	24/25 г.	%	25/26 г.	%
Медикаменты	44345	100	75513	170,4
Инструменты	16665	—	22262	133,6
Учебные пособия	70319	—	120472	171,3

Приобретение инвентаря.

По Наркомпросу	19165	—	37025	193,2
По Наркомздраву	6356	—	13324	209,6

Командировочные.

По исполкомам и советам	30157	—	55231	183,1
По учрежд. Здравоохранения	9758	—	22891	234,6
По учрежд. Народн. образ.	3864	—	27779	718,9
Продовольствие	131411	—	154784	117,8

Средние расходы на одно учреждение:

	в 24/25 г.	в 25/26 г.
Школы I-й ступ.	1252 р. — к.	1545 р. — к.
Койка день в больнице	2 » 21 »	2 » 51 »
Фельдшер. пункт	973 » — »	1277 » — »
Агропункты	2356 » — »	2761 » — »
Акушерск. пункты	433 » — »	706 » — »
Ветпункты	1307 » — »	1706 » — »
Избы читальни	721 » — »	821 » — »
Школы крестьянской молодежи	12564 » — »	18533 » — »

Конечно, мы не говорим про то, что нормы эти вполне удовлетворительны, мы говорим, что они больше, чем в прошлом году. Так же нынче мы не говорили о том, что это такие нормы, которые в пределах имеющихся средств не могут уменьшаться или увеличиваться.

В некоторых уездах, как например в Петрозаводском, они и пригнаны к потребностям жизни и несмотря на это бюджет уезда меньше всех переступил указанные ему рамки. В одном же уезде поговаривали о том, что печи приходится топить керосином. Но скажите, где тут мала «норма» — в голове или в кармане?

Правда, этот лозунг, применения норм к жизни мы выбросили в очень туманной форме ,назвав их ориентировочными, но мы не могли иначе и поступить. Рисовать слишком широкие перспективы, пока еще очень опасно. По части этих норм мы имеем очень хороший урок и опыт.

Сначала мы ели мякину, потом перешли на овес, потом мучные высевки, а теперь подбираемся к крупчатке.

Ну, а что было бы, если после восьмушечки мякины мы сразу с'ели 10 фунтов теплого ситного. На плохой конец с этим бы не справился желудок, а то чего доброго и ножки протянули бы.

Да и при теперешних условиях и на слишком большие деньги отпущенные на учебники, медикаменты и продовольствие —пожалуй, чего доброго, и не купишь чего хочешь, а денежки то утекут по другому менее важному руслу.

У нас на это счет опять есть

три примера.

Один,— это когда благодаря «недостаточного» нормального измерителя на командировочные, товарищи так раз'ездились, что на одном уездном с'езде волостные делегаты упорно добивались включить в резолюцию пункт о дальнейшем прекращения такой сильной связи уезда с местами.

Второй примерчик из области «ненормальных» измерителей на канцелярские принадлежности. В одном, видите ли, учрежденьице сильно захотелось иметь хороший приборчик. Денег на это не отпущено да и открыто и купить нельзя— ФКУ начет сделает. Выход из положения был найден тем, что счет из магазина взяли на бумагу, а получили приборчик. Бумагу вывели в расход, а приборчик нельзя было записать на приход.

Третий примерчик из области тех же измерителей на продовольствие.

Благодаря, изволите ли видеть, маленькой нормы в одной больнице неделями держат больных подлежащих направлению дальше потому, что не хватает командировочных. А за это время больной проедал эти командировочные 5 раз.

Все эти примерчики, а их у нас есть много, говорят за то, что нормы, которую нам дают, мы не можем поесть и начинаем менять на табачек.

Зарплата.

Говорят, что она у нас мала.

Мы не говорим, что она вполне достаточна, но что она у нас выше, чем в других местах нашего Союза и соседней с нами Сев. Зап. Области, об этом говорят ответственные представители Карпрофсовета. Значит дело уж не так плохо.

Приведу кое-какие цифры:

	23/24	24/25	25/26
Средние ставки по госбюджету . . .	38 100%	47 123,6%	50 131,5%

б) по местному бюджету.	23/24 г.	24/25 г.
Народное образование .	32—75	41—90
Здравоохран-ние . . .	30—50	33—80
Сельское хозяйство . .	64—	68—

Таким образом рост средней ставки по госбюджету определился в 6% и по местному: по Наркомпросу на 27,9%, по Здравоохранению — 19,8% и по НКЗему — 6,2%.

Рост фонда зарплаты по Карельскому государственному и местному бюджету шел за 3 года так:

	Госбюджет сумма	%	Местный сумма	%	Всего сумма	
в 23—24 г.	761563	100	1363786	100	2125349	100
в 24—25 г.	815407	107,1	1756637	128,8	2572044	121
В 25—26 г.	1094653	143,7	2333837	171,1	3428490	161,3

В %% к обыкновенным расходам зарплата занимала такое место:

В 23—24 г. — 51,4%, в 24—25 г. — 49,8% и в 25—26 г. — 47,2%. Процент все еще большой.

По отдельным важнейшим отраслям местного хозяйства фонд зарплаты растет за 2 года так:

	24/25 г.	%	25/26 г.	%
Исполкомы и Советы	432413	100	448250	103,7
Народное образование . . .	591044	—	828681	140,2
Здравоохранение	294665	—	492161	167,0
Сельское хоз. .	78888	—	146721	186%

Зарплата растет и мы всемерно этот рост поддерживаем, но тут, конечно, мы не можем допустить такого положения, чтобы рост зарплаты опережал рост нашей экономики. **Нужно откровенно сказать, что и без того наш аппарат дороговат, а если мы форсируем рост зарплаты, то она камнем сядет на шею нашему плательщику налога, нашему хозяйству.**

Такого положения мы допустить не можем, ибо это чревато всякими последствиями.

Расти в этом направлении мы должны и может быть немножко быстрее, чем в других районах, но расти разумно без малейшего потрясения нашего народного хозяйства.

Одновременно нам надо поставить себе задачу — всемерно уплотнять свой рабочий день и сокращать штаты.

Разрешите опять привести характерный пример. За последнее время наш Наркомтруд занимается «налетами» на наши учреждения, но конечно, не с плохими, а с очень хорошими намерениями— выявить это самое уплотнение рабочего дня, соответствие штата и пр. Так вот в некоторых наших учреждениях процент опаздывающих на службу на 40—50 минут достигает 70—80%.

Вот как мы уплотняемся. Это результат утренних проверок, до вечерних он пока не дошел, а следовало бы.

Вот те пути, по которым мы должны итти в вопросе заработной платы.

О заработках нашего крестьянства.

Говоря о зарплате аппарата, мы также не должны не на минуту забывать того, что основная масса нашего крестьянства еще бедна.

Перехожу непосредственно к анализу нашего бюджета, вкратце остановившись на выполнении государственного бюджета за 24—25 г.

Госбюджет мы выполнили по доходам на 106,3% и расходам 97,6% и местный —по доходам 108,2% и расходам 89,4%. Как видите, по сравнению с 23—24 г. мы имеем громадные достижения.

Теперь приведу вам общие цифры доходов и расходов нашего государственного и местного бюджетов, полученные не путем механического сложения государственного и местного бюджета, а лишь в части тех доходов и расходов, которые

находят отражение лишь в одном бюджете т. е. без перечислений и отчислений.

В 23—24 г. такой сводный баланс выражался в 4742 тыс. руб., в 24—25 г. 8.483 тыс. руб. и в 25—26 г. 10.962 тыс. рублей. Это без дополнительного бюджета, который мы имеем в ближайшее время составить с ним же доходы 25—26 года определяются в 13 миллионов руб. Как видите бюджет вырос более чем в 3 раза.

Отдельные важнейшие виды доходов без этого дополнительного бюджета растут так:

Неналоговые:

в 23-24 г.	3362 тыс. руб.		100%
» 24-25 г.	6125 »	»	182,2%
» 25-26 г.	7542 »	»	224,3%

Налоговые:

в 23-24 г.	1379 тыс. руб.		100%
» 24-25 г.	2357 »	»	170,8%
» 25-26 г.	2879 »	»	208,6%

Таким образом, рост неналоговых доходов, что для нас вполне и нормально, опережает рост налоговых.

В соответствии с этим идет и рост расходов. По отдельным отраслям хозяйства этот рост идет так:

	23-24	24-25	25-26
Администр. судебные	1002 т. р.	1398 т. р.	1675 т. р.
	100%	139,4%	167,0%
Культурно-социальные	1605 т. р.	1939 т. р.	2809 т. р.
	100%	120,8%	175,1%

Из них:

	23-24	24-25	25-26
Народное образов.	1010 т. р.	1196 т. р.	1653 т. р.
	100%	118,3%	163,3%
Здравохранение	501 т. р.	632 т. р.	957 т. р.
	100%	126,0%	190,8%
Собез.	92 т. р.	111 т. р.	199 т. р.
	100%	120%	215%
Лесное и сел. хоз.	600 т. р.	777 т. р.	1165 т. р.
	100%	129%	194%
Дорожное строит.	198 т. р.	247 т. р.	342 т. р
	100%	125%	172%

Таким образом мы растем и растем быстро.

Теперь несколько слов о нашем госбюджете.

Опять буду говорить без тех намечающихся, но еще не включенных в бюджет 3.400 тыс. годовых доходов, главным образом лесных.

Доходные и расходные статьи госбюджета, взятые по доходам на все 100%. т. е. без отчислений в местный, которые проведены через расходную часть особой статьей представляются в таком виде (по исполнению в 23—24 и 24—25 и по предположению в 25—26 г.).

	23-24	24-25	25-26
Прямые налоги	467 т. р.	713 т. р.	927 т. р.
Косналоги	413 т. р.	853 т. р.	863 т. р.
Лесные доходы	2359 т. р.	5147 т. р.	5053 т. р.
Всего доходов	3908 т. р.	7031 т. р.	7322 т. р.
	100%	179,9%	187,3%

Кроме того имеется кассовый остаток прошлого года в 80 тыс. рублей.

Эти цифры также говорят за неуклонный рост как в целом госдоходов, так и его важнейших частей. Замедляются, как будто бы лесные, но в эту цифру не вошли 3 миллиона дополнительно выявленных после свода бюджета. Несмотря на рост доходов роль каждой из этих групп в общей сумме доходов почти не изменяется. Так прямые налоги в 23—24 г. составляли 11,9% всех доходов, в 24—25 — 10,1% и в 25—26 — 12,6%. Косналоги в 23—24 г. — 10,5%, в 24—25 — 12.1% и в 25—26 — 11,7%, и лесные в 23—24 — 60,3%, в 24—25— 73% и, в 25—26 — 69.3%.

Группируя доходы на налоговые и не налоговые получаем следующую картину:

	Поступило в тысячах рублей в 23-24 г.		24-25 г.		Предположено 25-26 г.	
Налоговые	979	25,0%	1728	24,5%	1974	25,9%
% роста	100%		176,4		201,7	
Неналог.	2929	74,9	5303	75.4	53·7	71%
% роста	100%		184,4		182,9	

Как видите, при быстром росте неналоговых, роль тех и других остается без изменения.

Сумма госдоходов, падающая на душу населения выражается в следующих цифрах:

Налоговые.

в 23-24 г. . . . . . 4 руб. 35 коп.
в 24-25 г. . . . . . 7 руб. 68 коп.
в 25-26 г. . . . . . 8 руб. 77 коп.

Неналоговые.

в 23-24 г. . . . . . 13 руб. 02 кпп.
в 24-25 г. . . . . . 23 руб. 57 коп.
в 25-26 г. . . . . . 23 руб. 76 коп.

Состояние отдельных видов госналогов

представляется в таком виде:

исчислено сельхозналога:

в 23-24 г.	251	тыс. руб.
в 24-25 г.	431	» »
в 25-26 г.	329	» »

учтено на хозяйство условно чистого дохода:

в 24-25 г.	342 р.	100%
в 25-26 г.	443 р.	130%

% из'ятия к общему доходу в 1924—1925 г. выражался в 3,6% и в 1925—1926 г. 2%.

Тяжесть на одно хозяйство:

в 23-24 г. . . . . . . 7 р. 46 к.
в 24-25 г. . . . . . . 12 р. 82 к.
в 25-26 г. . . . . . . 9 р. 26 к.

Тяжесть на едока:

в 23-24 г. . . . . . . 1 р. 42 к.
в 24-25 г. . . . . . . 2 р. 46 к.
в 25-26 г. . . . . . . 1 р. 23 к.

Таким образом, несмотря на бурный рост сельского хозяйства о котором вы слышали из специального доклада НКЗема и увеличения условно чистого дохода, тяжесть сельхозналога с каждым годом все падает и падает, что вполне отвечает той политике, которую проводит в данный момент Советская власть по отношению к крестьянству. Политика эта найдет еще большее отражение при намечающемся в 1925—1926 г. переходе к подоходности при обложении крестьянства, — подоходности, которая в 1924—1925 г. учитывалась еще слабо.

Researchпромналог без надбавок растет так:

в 23-24 г.	199 т. р.	100%
в 24-25 г.	287 т. р.	144%
в 25-26 г.	496 т. р.	244%

Наряду с этим растут и облагаемые обороты:

	23-24 г.	24-25 г.
Государств. . . .	4191 т. р.	7252 т. р.
Кооперативн. . .	6062 т. р.	10003 т. р.
Частная	5511 т. р.	3525 т. р.
	15764 т. р.	20780 т. р.
	100%	131%

Роль отдельных видов торгово-промышленного капитала в 1924—1925 г. в %% отношении выражается так:

Государств.	43,2%
Кооперативн.	39,5%
Частный	17,3%
	100%

Тяжесть обложения всеми налогами и пошлинами падает на торгово-промышленные обороты так:

Государственных . . .	7,2%
Кооперативных	6,4%
Частных	7%

Таким образом, торговые обороты 1924—1925 г. превысили обороты 1923—1924 г. на 31%, и урав. сбор вместе с торговли и промышленности на 44%. На 1925—1926 г. рост уравнит. сбора нами намечается на 70%.

По отдельным уездам рост торговых оборотов идет не равномерно. Значительное замедление в росте частной торговли при росте кооперативной и государственной идет по Повенецкому и Кемскому у. Есть тут и другие причины. Наоборот, в Олонецком у. идет рост частной при замедлении особенно государственной.

Рост облагаемых подоходным налогом доходов идет так:

в 23-24	885 т. р.	100%
в 24-25	943 т. р.	106,5

Таким образом, этот рост идет медленнее. В соответствии с этим медленно растет и подоходный налог. Это в значительной мере об'ясняется снижением частного торгово-промышленного капитала и исправлением допущенных ошибок.

Наряду с ростом доходов растут и

расходы,

при чем расходы административного характера значительно медленнее, чем культурные и хозяйственные. В абсолютных цифрах рост идет так:

	23-24	24-25	25-26
По необ'единенным Наркоматам	693 т. р.	904 т. р.	1349 т. р.
По об'единенным	366 » »	447 » »	559 » »

На душу населения:

Административн.	1 р. 08 к.	1 р. 94 к.	2 р. 11 к.
Адм. хозяйств.	3 р. 13 к.	4 р. 48 к.	6 р. 0 к.
Культурные	49 к.	1 р. 55 к.	2 р. 23 к.
Промышленность	—	4 р. 20 к.	8 р. 68 к

Местный бюджет.

На этом заканчиваю обзор государственного бюджета и перехожу к местному. В виду того, что вам роздана так называемая «краткая» об'яснительная записка, я буду краток и остановлю ваше внимание на 3-х моментах.

Во-первых, на росте доходной и расходной части, особенно лесных доходов и культурно-социальных расходов, которые с очевидной ясностью выявляются во всех цифрах.

Во вторых на росте обще-уездных доходов и расходов. Некоторые товарищи здесь неправильно пользовались нашими цифрами, вбивая тем самым клин между нашими пограничными и не пограничными уездами. Приведу вам следующие цифры роста обще-уездных бюджетов в %% к 1923—1924 году.

	23-24 г. 100%	24-25 г.	25-26 г.
Ухтинский		1881,4%	2657,2%
Паданский		301,9	569,6,%
Пудожский		336,0%	545,5%
Повенецкий		262,5%	511,7%
Кемский		241,2%	405,%
Петрозаводский		251,5%	405,%
Олонецкий		208,3%	331,3%

Таким образом, тот, кто больше всех обижался, а именно Повенецкий уезд, растет не хуже других.

Тов. пытались ввести с'езд в заблуждение, указывая на то, что в северных уездах расход на душу населения в 2 раза превышает расход в других уездах.

Статистикой надо уметь пользоваться. Говоря о расходах, надо не забывать и о доходах, а в этих уездах и доходы в 2 раза больше.

В чем дело?

Дело в слабой населенности северных уездов.

Я пробовал населить на клочке бумажки эти северные уезды с такой же неплотностью как и Повенецкий уезд и получил следующую сумму расходов на душу населения в 1925—1926 г.

Повенецкий уезд	13 р. 40 к.
Кемский »	5 р. 20 к.
Ухтинский »	4 р. 80 к.
Паданский »	4 р. 40 к.

Таким образом, дело не так рисуется как об этом говорят. Да наконец, товарищи, мы, конечно, должны в данный момент большую часть средств направлять в наиболее отставшие районы, а такими у нас пока что являются северные и пограничные волости.

В третьих,—на расходах лит. «Г». Лит. «Г» составляют ⅓ всей сметы Наркомздрава достигнув в этом году 350 тыс. руб. Очевидно, что расходование этих средств должно быть увязано с общим планом здравоохранения, а не наоборот, как это имеет место сейчас, когда организуемые без всякого согласования с нами предприятия и мероприятия за счет лит. «Г» через некоторый промежуток времени проталкиваются в бюджет, изменяя тем самым наши планы, строющиеся на основах утвержденных с'ездом бюджетов. Конечно, это неправильно. Этот порядок должен быть изменен. На средства эти, конечно, никто не покушается. Мы хотим лишь увязки расходования их с нашим планом. Сейчас такой увязки не было и в некоторых случаях средства эти шли не туда куда следует, как например, на доплату зарплаты бюджетным работникам.

На этом о местном бюджете я и заканчиваю.

Заключение.

Рост бюджетов, рост расходов таит в себе большие опасности. Опасности роста,— эти опасности в виде нецелесообразности и не экономичного расходования уже на лицо. Нужно повести с этим самую решительную борьбу. Нужно придвинуть контроль до низов и втянуть в него через Вол. Рев. Комиссии и секции само население. **Необходимо помнить, что наш советский контроль является самой лучшей школой советского и хозяйственного строительства.** Надо вести решительную и беспощадную борьбу с нарушением бюджетной и отчетной дисциплины, нецелесообразным расходованием средств и т. д.

ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ПО ДОКЛАДУ ТОВ. ФОМИНА.

ВОПРОС. — Что предпринято Наркомфином по выявлению оборотов у частных торговцев, не имеющих торговых книг?

ОТВЕТ. — Мы подходим к частным торговцам путем индивидуального учета. Чем больше оборот торговца, тем больше он платит налога. За действительной цифрой оборота следят контрольные органы Наркомфина. При обложении мы всегда стараемся приблизиться к его обороту.

ВОПРОС. — Почему кооперативы облагаются налогами в большей степени, чем частные торгаши?

ОТВЕТ. — Это, товарищи, неправда. Кооперативы до 20.000 руб. совершенно освобождаются от налога; свыше—пользуются льготы до 20%. Кооперация у нас пользуется льготами; с кооперации мы берем меньше налога.

ВОПРОС. — Во сколько обходится Наркомфину выписывание заведующих Олонецкого УФО то из Тамбова, то из Ташкента?

ОТВЕТ. — Очень дорого. Если бы мы имели местных работников — мы не выписывали бы. Задача мест — подготовить таких работников.

ВОПРОС. — Скажите, почему с некоторых служащих железнодорожников брали подоходный налог по 81 руб. за полугодие?

ОТВЕТ. — Товарищи на месте, очевидно, не поняли то, что облагается только основная зарплата, на климатические и другие прибавки, существующие в северных уездах, налог не распространяется. Если это имело место—нужно исправить.

ВОПРОС. — Скажите, почему в волостях не принимают в уплату подоходного налога облигаций крестьянского займа?

ОТВЕТ. — В счет подоходного налога облигации крестьянского займа принимают в 11 поморских волостях Кемского уезда.

ВОПРОС. — Скажите, почему рыбацкое хозяйство платит два налога: подоходно - поимущественный и прогрессивный, а крестьянин платит один сельхозналог?

ОТВЕТ. — Прогрессивным налогом облагаются только вполне мощные рыбацкие хозяйства.

ВОПРОС. — Будет ли Наркомфином возвращена гражданам Кемского уезда переплата по подоходно - поимущественному налогу?

ОТВЕТ. — Если такой факт имел место — вопрос будет выяснен и переплаченные суммы будут возвращены плательщикам.

ВОПРОС. — Достаточно-ли уделено в бюджете средств на телефонизацию Карелии?

ОТВЕТ. — В этом году очень мало. Сейчас мы устанавливаем радио в нескольких районах, на что отпущено 90.000 р. На телефонизацию будет обращено внимание с будущего года.

ВОПРОС. — Почему урезываются сметы на профессиональные школы?

ОТВЕТ. — Сметы на профессиональные нужды не урезываются. Наркомфин обращает только более усиленное внимание на те школы, которые приготовляют для Карелии более нужных работников.

ВОПРОС. — Если школы и больницы г. Петрозаводска должны обслуживать жителей деревни, то скажите, где же должны учиться дети города, и где должны лечиться городские жители?

ОТВЕТ. — Конечно, в этих же школах и больницах. Вопрос весь в том, что в школы еще мало поступает детей крестьян. Этот приток надо усилить, потому что крестьянин окончивши школу, в деревню поедет, в то время, когда городского жителя, окончившего школу, послать в деревню очень трудно. В отношении нашей Центральной больницы нужно указать, что это совсем не Центральная больница, а городская. Мы даже ее перевели на городской бюджет.

ВОПРОС. — Скажите, как растет заработная плата на местах и опережает ли она развитие промышленности?

ОТВЕТ. — Повышение зарплаты идет даже несколько быстрее, чем развитие промышленности.

ВОПРОС. — Считаете-ли вы целесообразным передачу на местный бюджет содержание органов милиции по отдельным видам, как-то: вооружения, снаряжения и обмундирования?

ОТВЕТ. — Мы в целом против перевода органов милиции на госбюджет, но частично, например, против вооружения, обмундирования и то в порядке субвенции не возражаем. Зарплата должна выдаваться из местного бюджета.

ВОПРОС. — Какой Наркомат в этом году получил больший бюджет по сравнению с прошлым годом?

ОТВЕТ. — Этот вопрос, наверно, касается Наркомфина. Сообщаю — больше всего получил Наркомздрав, меньше всех Наркомфин, как в абсолютном, так и в процентном отношении.

ВОПРОС. — Скажите, на кого падает рост заработной платы,—на местных или центральных работников?

ОТВЕТ. — Одинаково.

ВОПРОС. — Какую часть в бюджете Наркомздава занимает литер «Г»?

ОТВЕТ. — Бюджет Наркомздрава миллион рублей. По литеру «Г» получается 356.000 рублей.

Утреннее заседание

13 января.

Заседание открывается в 10 час. 30 м. утра.

Председательствует тов. Нуортева.

Оглашается телеграмма Паданской Конференции Ленинского Комсомола с приветствием с'езду.

От Красной армии приветствует с'езд начальник Политотдела № дивизии тов. Э. Рахья, встреченный дружными аплодисментами.

— Товарищи, позвольте от имени красноармейских частей № округа приветствовать ваш с'езд и выразить пожелание плодотворной работы. Мы помним, как в 1918 году белофинские банды, желая воспользоваться вашими богатствами, нахлынули в северную Карелию и стали разорять ее. Много было убито людей, уничтожено скота, разграблено народного достояния. Помним, как в 1919 году эвакуировали Путиловский завод, как ценные машины и оборудование завода вывозилось вглубь страны, для того, чтобы спаси их. Это делалось для того, чтобы строить нашу пролетарскую республику.

— Я приветствую организацию отряда Красной армии в Карелии. Нужно обратить больше внимания на боевую подготовку нац. частей. Но эти части имеют важное политическое значение для крестьян. В них крестьянские сыновья не только проходят военную службу, но и учатся политграмоте.

Тов. **Нуортева.** — Нашему с'езду присланы подарки от финского детского дома и из Дворца Детей. Один из воспитанников детского финского дома изготовил собственноручно председательское кресло, а девочки вышили подушку. Дворец детей присылает нам художественно-изготовленный письменный бювар.

С'езд с благодарностью принимает подарки.

Слово для ответа на вопросы берет врид. нач. теруправления тов. **Григорьев.** Он раз'ясняет с'езду условия жизни красноармейских частей в Карелии, а также условия призыва этого года.

С резолюцией от бюджетно-финансовой секции выступает тов. Фомин.

Фомин. — Против тезисов, выставленных Наркомфином, бюджетно-финансовая секция не возражала. Не было существенных возражений и здесь на с'езде. Делались только технические замечания о мелких недочетах в работе. Нами намечена приходо-расходная роспись. Главные отрасли хозяйства нашли в ней достаточное отражение. В будущем некоторые детали придется исправить.

Зачитывается резолюция.

Тов. **Лесков** вносит поправку в третий пункт резолюции: заменить слово «намеченный план» словом «построенный план». В пункте пятом слова «впервые твердый бюджет» являются по его мнению не точными.

Тов. **Фомин.** — Выражение «впервые твердый бюджет» является точным, потому, что в прошлом году наш бюджет был ориентировочным. Сметы составлялись только на три месяца. Хотя он и оказался выполненным на все 100%, но все же твердым его назвать нельзя. Бюджет нынешнего года имеет твердые основы, никаким изменениям не подлежит.

Тов. **Гюллинг.** — Вносимую поправку лучше не принимать; она имеет чисто формальное значение. Хотя мы не видим здесь детально разработанного плана, но все же плановое начало в построении бюджета имеется, и он подлежит осуществлению.

Тов. **Хильма Ярвисало** вносит предложение об указании в резолюции необходимости отпуска средств на охрану материнства и младенчества.

Тов. **Гаппоев** раз'ясняет, что конкретные выдачи на этот предмет должны быть намечены в резолюции не Наркомфина, а Наркомздрава.

Тов. **Никонов.** — В резолюции не указано о принятии мер к упрощению финансового аппарата. Необходимо это оттенить и приступить к этому теперь же.

Тов. **Данилов** раз'ясняет, что нет целесообразности вносить отдельный пункт в резолюцию Наркомфина об упрощении его аппарата, так как это внесено в резолюцию по докладу ЦИК'а и Совнаркома.

Тов. **Рябинкин.** — В резолюции говорится, что необходимо обратить особенное внимание на нуждаемость северных районов Карелии. Я предлагаю такого разграничения не делать, так как все наши районы по нуждаемости одинаковы.

Тов. **Гюллинг.** — Финансовой поддержкой будут пользоваться, конечно, в одинаковой степени все уезды, но особенное внимание мы все же должны обратить на северную часть Карелии, так как она больше всего пострадала от нашествия белофинских банд. Кроме того, эти уезды являются наиболее отсталыми в культурном и экономическом отношении. Нам необходимо иметь там твердую базу и укрепиться.

Тов. **Данилов.** — Необходим более точный учет нужд населения. В Кемском и Ухтинском уезде почти совсем нет дорог. Хозяйство там плохо развито. Этим об'ясняется и то, почему в резолюции предлагается обратить больше внимания на эти уезды.

Тов. **Рябинкин.** — Излишне указывать на дороги; устраивать их необходимо везде. Преимуществ никаких не должно быть. Если оставить вопрос в той формулировке, какую он нашел в резолюции, то значительная часть средств будет брошена в северные уезды и все внимание будет обращено на их устроение.

Тов. **Гюллинг.** — Из бюджета видно, что значительная часть расходов падает на центральные и южные уезды Карелии и на те места, которые соприкасаются с железной дорогой. Следовательно, говорить о каких либо преимуществах в северных уездах не приходится. Напротив, нужно подчеркнуть, что даже при усиленном внимании, они еще отстают.

Резолюция ставится на голосование. Принимаются поправки. В пункте первом вместо слово «намеченный» — вносится «установленный». Пункт седьмой оставляется без изменения. Пункт 16-й, первый абзац, переносится в резолюцию по сельскому хозяйству. Поправка тов. Рябинкина почти единогласно отклоняется. Предложение Хильмы Ярвисало переносится к резолюции Наркомздрава.

После этого резолюция Наркомфина ставится на голосование — принимается единогласно.

Ставится на обсуждение резолюция по докладу КАРЦИК'а и Совнаркома. Резолюция зачитывается по пунктам. В 18-м пункте один из делегатов возбуждает вопрос о передаче части лесов Важинского лесничества Карелии. После раз'яснения со стороны президиума, что этот вопрос подлежит согласованию с Ленинградским Губисполкомом и требует предварительной подготовки, вопрос снимается. Принимается предложение принять заявление Важинского делегата будущему КАРЦИК'у во внимание. В пункте 20-м после слов «путем отпуска долгосрочных ссуд для производственных целей» вносится предложение добавить: «оказать возможную материальную помощь беднейшему рыбацкому населению, пострадавшему от неулова».

С этими поправками резолюция ставится в целом на голосование и принимается единогласно.

Далее зачитывается и принимается единогласно резолюция по докладу об итогах призыва и вневойсковой работе, после чего с'езд приступает к обсуждению резолюции **о состоянии сельского хозяйства и перспективах его развития.**

В пункте 12-м тов. **Мяки** вносит предложение об указании и необходимости быстрого заселения района по тракту Кемь—Ухта. Поправка с'ездом принимается.

По 14-му пункту тов. Гюллинг указы-

вает на его излишнее детализирование. Однако, пункт с'ездом принимается. Пункт 15-й о лесах местного значения, как излишний, из резолюции снимается.

В пункте 16-м, по предложению тов. Гюллинга, абзацы «а» и «б» исключаются.

В пункте 21-м литера «Г» слова «за счет ассигнований последнего от 7 руб. 50 коп.» — с'ездом исключаются.

В пункте 22-м слова «перешли на минеральное топливо» — исключаются.

После этих поправок резолюция ставится в целом на голосование и единогласно принимается.

Ставится на обсуждение резолюция **по докладу о поднятии культурного уровня Карелии.** В пункте 5-м после слов «довести до нормы» вносятся слова: «по возможности одна школа на уезд».

В пункте 8-м тов. Гюллинг указывает на излишнее его детализирование. Слова «установленные сорок стипендий минимальным числом», заменяются словами «необходимость увеличения числа стипендий».

Последняя часть пункта, начиная со слов: «Указать хозяйственным органам на необходимость участия в подготовке специалистов» и т. д. до конца пункта— исключается.

Пункт 15-й о наделении школ земельными участками — исключается.

Тов. **Аристархов** при этом просит занести в протокол, что в с. Лижме в течении двух лет пытаются приобрести для школы земельный участок, принадлежащий ранее лесопромышленнику Брандту и до сих пор безуспешно. Такая волокита с наделением школ землей может продолжаться и на будущее время.

В пункте 21-м слова «полностью обеспечить материально план ликвидации неграмотности» заменить словами: «принять все меры к ликвидации неграмотности».

В пункте 22-м после слов «в области культурного строительства» добавить: «предложив Центральному Исполнительному Комитету и Совнаркому внести в точный план всеобщего обучения».

Резолюция ставится в целом на голосование, принимается единогласно.

Зачитывается резолюция **по Конституции АКССР.** Резолюция принимается единогласно.

Последней обсуждается резолюция по докладу Наркомздрава.

В пункте 11-м после слов «направление больных крестьян от сохи» добавляется слово — «и рыбаков». Пункт 8-й, 9-й, 13-й, 16-й и 21-й совершенно исключаются.

Резолюция ставится на голосование, принимается единогласно.

С'езд приступает к выбору Центрального Исполнительного Комитета АКССР.

Тов. **Нуортева:** — Перед выборами состоялся ряд собраний различных делегаций и групп, где участвовали все делегаты. На них подвергался обсуждению вопрос о числе членов Центрального Исполнительного Комитета, а также их список. Достигнуто единодушное соглашение в том, что будущий ЦИК должен состоять из 47 членов и 9 кандидатов. Список членов и кандидатов после тщательного обсуждения кандидатуры каждого из них, предлагается следующий:

ЧЛЕНАМИ: т.т. Арнольдов, Архипов, Беззубиков (крестьянин Толвуйской волости, Повенецкого у.), Гаппоев, Глазков, Гончар, Григорьев И., Григорьев Н., Гурьев, Гюллинг, Давыдов, Данилов, Деккоев (крестьянин Сямозерской вол., Петрозаводского у.), Зузан, Ильин, Кондратьев, Копырев, Кочанов, Кундозеров (крестьянин Олангской вол., Ухтинского у.), Ларионов, Лесков, Лехлева (крестьянка Лояпской вол., Олонецкого у.), Матвеев Н., Матросов (рыбак Сорокской вол., Кемского у.), Матсон, Мосин (крестьянин Авдеевской вол., Пудожского у.), Миккоев (крестьянин Видлицкой в., Олонецк. у.), Мюзиева (крестьянка Петровской в., Петрозаводского у.), Мякки, Никонов, Нуортева, Потапов Б., Потапов (рабочий железнодорожник), Поттоев, Рахья Я., Ремянников (рабочий Онежского завода), Саксман, Сахаров (рабочий Ковдского лесзавода), Стукин (крестьянин Ругозерской вол., Паданского у.), Турибарин (крестьянин Тунгудской вол., Кемск. у.), Фомин, Фомкин, Форстен, Хропов, Ющиев, Ярвисало И. и Ярвисало Х.

КАНДИДАТАМИ: т.т. Сопников, Власов,

Степанов, Денисов, Ишин, Зуев, Матвеев И., Пиджаков, Коновалов.

Список членов КАРЦИК'а голосуется поименно; список кандидатов в целом. Оба списка единогласно принимаются.

Тов. **Нуортева:** — Делегатами предложено поручить КАРЦИК'у от имени С'езда выработать обращение к зарубежным рабочим и крестьянам. Принимается.

Ввиду того, что будущий Всероссийский С'езд Советов будет происходить после 7-го Всекарельского С'езда, выборов делегатов на с'езд Р.С.Ф.С.Р., а также выборы членов в Совет Национальностей СССР нет сейчас надобности производить.

Обсуждается и принимается единогласно резолюция по докладу о развитии народного хозяйства в Карелии.

С приветствием С'езду от общества Авиорадиохима выступает представитель Авиорадиохима Сев.-Зап. Области тов. **ДМИТРИЕВ.**

Тов. Дмитриев: — Среди вопросов, которые разбирались на этом с'езде, необходимо обратить внимание на вопрос, касающийся обороны страны. Самая важная задача переживаемого момента сводится сейчас к тому, чтобы создать условия мирного строительства путем обороны тыла от врага. Этому служит наша Красная армия и воздушный флот. Не приходится сомневаться, что враги стремятся сделать на нас наступление. Если это им удастся, то в будущей войне самое важное значение будет иметь воздушный флот. Авиация является чудовищным завоеванием человеческого гения. Она не знает пределов для своего господства. В тиши западно-европейских лабораторий делаются многочисленные опыты по применению химических газов в будущей войне. Мы не знаем тех результатов, которых достигли западноевропейские ученые. Во всяком случае, мы можем учитывать, что будущая война будет войной газовой. Поэтому для нас является важнейшей задачей подготовка к обороне.

Но не только одними военными приготовлениями ограничивается наша работа. Мы стремимся также развить и укрепить нашу промышленность, в которой химия может найти колоссальное применение. Этим мы создаем условия спокойного и мирного строительства нашей страны на социалистических началах.

Третья наша задача сводится к поднятию культурного уровня населения путем вовлечения его в общее дело защиты своей страны. На этой почве мы об'единяем различные группы, крепим смычку рабочего с крестьянином. В своей деятельности мы стремимся быть ближе к отдаленным уголкам нашей Республики. Недавно мы облетели Псковскую и Новгородскую губернии, в которых дали возможность 300 крестьянам познакомиться с достижениями техники в области авиации.

В настоящее время нашим обществом по всему Союзу об'единено до 3 миллион. членов, но этого не достаточно. Все население должно принять участие в этой важной работе; в особенности важно развитие авиации и химической промышленности в Северо-Западной области, как пограничной полосе. Мы надеемся, что делегаты с'езда по окончании своих работ будут способствовать на местах оживлению этой работы и тем самым укрепят оборону нашей страны против капиталистов. Да здравствует СССР, да здравствует союз трудящихся!

Тов. **Нуортева:** — Предлагаю вынести постановление об оказании всемерного содействия обществу Авиорадиохима.

Предложение принимается с'ездом.

Тов. **Нуортева:** — Работа с'езда закончена. По своему содержанию и настроению она была ярким доказательством нашего экономического и политического роста и отражением общественного интереса к этой работе. Долг каждого делегата проводить в жизнь принятые здесь решения и строить дальнейшее наше хозяйство на основах развития социализма.

Об'являю VI Всекарельский с'езд закрытым. (Шумные аплодисменты).

Делегаты встают со своих мест и поют Интернационал.

РЕЗОЛЮЦИИ.

По докладу КАРЦИК'а и СНК АКССР.

1) Заслушав доклад КарЦИК'а и СНК АКССР о работе Карельского Правительства за истекший период и содоклады о Кондопожском строительстве и карбеженцах, VI Всекарельский С'езд Советов, констатируя значительный рост политической, культурной, финансовой, промышленной и сельско-хозяйственной жизни Карелии и правильное направление со стороны Карельского Правительства этого роста, в полном соответствии с общеполитической и экономической линией всего Советского Союза, — всецело одобряет работу ЦИК'а и СНК АКССР.

2) Признавая безусловно правильными все мероприятия ЦИК'а по вопросу о карбеженцах, как направленные к предоставлению обманутым финскими капиталистами и карельскими кулаками карельским трудовым крестьянам широкой возможности возврата в Карелию, оказания им материальной помощи и вовлечения их в работу по строительству советского хозяйства, С'езд констатирует успех этой работы. Призывая вернувшихся к честному упорному труду в братском единении со всеми трудящимися советского государства, для быстрого восстановления народного хозяйства и развития революционного строительства, С'езд констатирует, что сроки предоставленной декретами Центральной Советской власти амнистии окончательно исчерпаны и что не вернувшиеся к 1 января 1926 года беженцы не могут более претендовать на льготы по этим амнистиям. С'езд поручает ЦИК'у и Совнаркому принять срочные меры к переустройству землепользования и хозяйства в пограничных волостях на основе к началу текущего года находящегося там населения.

3) Поскольку к моменту окончания амнистии оставшиеся в Финляндии беженцы из среды трудового крестьянства будут в дальнейшем стремиться вернуться на родину, С'езд считает возможным их возвращение в Советскую Карелию только в обычном порядке иммиграции.

4) С'езд поручает ЦИК'у и СНК возвратившимся из Финляндии беженцам-беднякам, особенно нуждающимся в помощи, и в дальнейшем оказывать содействие в порядке сельско - хозяйственного кредита и путем предоставления работы в промышленных предприятиях АКССР, также предоставляя им возможность водворения, как колонистов, на колонизационных участках.

5) С'езд одобряет мероприятия Карельского правительства в области развития национальной культуры и поручает впредь продолжать таковую в порядке, намеченном ЦИК'ом и СНК.

6) В области проведения революционной законности, С'езд поручает ЦИК'у и СНК наблюдать за строгим выполнением со стороны местных органов власти всех общественных и хозяйственных организаций существующих законоположений, вести строгую систематическую борьбу с нарушениями революционно - правового порядка, в особенности с растратами, и принять все меры к обеспечению советского аппарата всеми важнейшими законоположениями на обоих языках и популяризации их среди населения.

7) Принимая во внимание имеющиеся задержки дел в Народных Судах и недостаточное проведение в прошлом принципов приближения суда к населению, С'езд поручает ЦИК'у и СНК принять ряд мер к укомплектованию участков народными судьями и приближению суда к населению, путем выездов на места для разбора дел и ведения судоговорения на местном языке.

8) В целях укрепления и развития советского строительства, С'езд поручает ЦИК'у и СНК в будущей работе провести в жизнь следующие мероприятия:

а) Усилить инструкторский аппарат Орг'Отдела КАРЦИК'а и Уисполкомов, вводя в систему периодические инструкторские обследования мест, организовав краткосрочные курсы и периодические совещания для уездных инструкторов.

б) Участить выезды на места членов Карельского правительства;

в) Поручить ЦИК'у выяснить возможность разукрупнения некоторых сельсоветов;

г) В наиболее крупных волостях допустить возможность увеличения штатов до 3-х платных членов ВИК'а.

9) Признавая некоторые достижения в области выдвижения на ответственную советскую работу рабочих от станка и трудящихся крестьян, и отмечая, что такое выдвижение еще в недостаточной мере проведено по отношению к работницам и крестьянкам, С'езд поручает КАРЦИК'у и Совнаркому энергично проводить такие меры и в особенности приложить усилия к привлечению работниц и крестьянок к активной и ответственной советской работе.

10) С'езд одобряет намеченный ЦИК'ом периодический созыв широких совещаний по советскому строительству, поставив им в задачу максимальное упрощение соваппарата, привлечение широких масс населения в советской работе, выявление всех недочетов советской работы и общественной жизни и намечение мер к их ликвидации.

11) С'езд поручает ЦИК'у и СНК закончить работу по районированию, намеченную IV-ой сессией ЦИК'а пятого созыва, в полном согласовании этой работы с самим населением и принять необходимые меры для окончательного утверждения этого мероприятия ЦИК'ом РСФСР.

12) Усматривая в настоящем сезоне признаки недостаточности заработной платы на лесозаготовках, С'езд поручает ЦИК'у и СНК срочно пересмотреть существующие расценки, приняв одновременно все меры к приданию устойчивости ценам на хлеб.

13) Учитывая громадное значение Мурманской жел. дороги в развитии экономической, культурной и промышленной жизни АКССР, С'езд поручает КАРЦИК'у и СНК принять меры к устранению вытекающих недоразумений во взаимоотношениях дороги с Карелией, оказывая полное содействие к укреплению жизнеспособности и экономической прочности дороги. Одновременно с'езд считает необходимым иметь полную увязку всех мероприятий Мурманской жел. дороги на территории АКССР с соответствующими органами Карелии.

14) С'езд с удовлетворением принимает к сведению доклад о ходе работ на Кондострое и поручает КАРЦИК'у и СНК всемерно содействовать скорейшему окончанию этих работ.

15) Констатируя неудовлетворительное состояние дорог, особенно на трактах пограничного и волостного значения, С'езд поручает КАРЦИК'у и СНК обратить серьезное внимание на развитие дорожного строительства.

16) С'езд поручает разработать вопрос о передаче дорог, находящихся в ведении ОМЕС'а — в ведение ЦУКХ'а, с передачей Карелии соответствующих центральных кредитов и по возможности технических сил, а также пересмотреть распределение отдельных трактов Карелии по их категориям. С'езд считает необходимым отпустить из бюджета Карельской Республики средств на достройку тракта Кемь—Ухта, а также возбудить вопрос перед центром об увеличении ассигнования центральных средств на этот предмет.

17) С'езд одобряет решения КАРЦИК'а по выделу лесов местного значения, поручая эту работу закончить в установленный IV-й сессией срок. С'езд также поручает КАРЦИК'у согласоваться с Ленинградским Губисполкомом об отводе части лесов Важинской дачи, Вознесенского лесничества, для передачи в трудовое пользование крестьян Лоянской волости, Олонецкого уезда, в размерах и на принципах, установленных в Карелии по выделу лесов местного значения.

18. С'езд поручает КАРЦИК'у принять все меры к устранению случаев мас-

сового привлечения к работе частной агентуры по заготовке пушнины Госорганами и смешанными обществами (Каргосторг и Расо), вовлекая в это дело преимущественно местные, общественные и кооперативные организации, в лице Союза Охотников и Коопераций.

19) Учитывая громадную важность Комитетов Крестьянской Общественной Взаимопомощи, как рычага для поднятия хозяйственного и общественного уровня бедняцкого населения, и слабое до сего времени развитие их работы, С'езд поручает ЦИК'у и СНК всемерно оказывать им содействие и материальную помощь из средств государства — через Центральный Комитет Крестьянской Взаимопомощи.

20) Отмечая достижения в области пенсионного дела и оказания помощи пострадавшим от стихийных и социальных бедствий, С'езд поручает правительству обратить внимание на вовлечение инвалидной массы в трудовую деятельность через инвалидные кооперации и трудовые колонии, оказывая первым всевозможные льготы, в частности путем отпуска долгосрочных ссуд для производственных целей. Оказать возможную материальную помощь беднейшему рыбацкому населению, пострадавшему от неулова.

21) С'езд предлагает ЦИК'у и СНК разработать вопрос о частичном страховании лесорубов, а также о страховании волостных и сельских совработников, оторвавшихся от сельского хозяйства, или ввиду службы не имеющих возможности его поддерживать.

По докладу о Конституции АКССР.

VI Всекарельский С'езд Советов рассмотрев выработанный КАРЦИК'ом проэкт конституции АКССР постановляет:

1. Означенный проэкт конституции в основе одобрить, как материал для дальнейшей разработки окончательного проэкта конституции АКССР, каковой, после согласования его с правительством РСФСР, внести на утверждение очередного Всекарельского С'езда Советов.

2. С'езд считает необходимым закрепить те бюджетные права, которые АКССР в настоящее время имеет в силу постановления центральных органов, для чего поручает ЦИК'у и СНК АКССР возбудить соответствующие ходатайства в центральных органах РСФСР.

По докладу о перспективах развития хозяйства Карелии и содокладу о положении и перспективах лесной промышленности.

1. Одобрить и признать правильным намеченный путь дальнейшего развития хозяйства Карелии.

2. Поручить Карельскому Центральному Исполнительному Комитету и Совету Народных Комиссаров этот путь уточнить составлением пятилетнего перспективного плана, в котором должно найти отражение развития всех отраслей народного хозяйства Карелии.

3. Признать необходимым обращение самого серьезного внимания на развитие тех отраслей промышленности, которые связаны с обработкой и переработкой древесины (лесопильная, бумажная, целлюлозная, столярная и т. д.), для чего предусмотреть отпуск средств на усиление основных и оборотных капиталов этой промышленности.

4. Учитывая, что лесозаготовительные работы в условиях Карелии являются важнейшим звеном смычки крестьянства

и госпромышленности, должны быть предусмотрены необходимые мероприятия по улучшению условий труда лесорубов, усилены охрана труда и медицинская помощь и определены способы справедливых расценок за работы. Вредная конкуренция между отдельными лесозаготовителями должна быть изжита и вопрос обеспечения необходимой рабочей силой лесозаготовительной программы должен быть разрешаем в плановом порядке, используя в первую очередь местную силу.

Должны быть пересмотрены договора на передачу лесозаготовителями лошадей крестьянам и на выдачу им авансов, в сторону облегчения их выплаты.

Должно быть обращено самое серьезное внимание на улучшение и механизацию способов лесозаготовок (ледяные дороги, финский способ вывозки и т. д.), используя опыт и практические предложения самих лесорубов и приближая лесозаготовительный аппарат к населению.

5. Имея ввиду направление развития лесопильного производства в сторону выработки лесоэкспорта должно быть включено в пятилетний план коренное переоборудование лесопильных заводов.

6. В целях рентабельного производства работ в лесной промышленности и покрытия убытка от лесоэкспорта при переоборудовании лесозаводов принять внимание необходимость сооружения комбинированых предприятий по обработке и переработки древесины (лесопильное, бумажное, картонное производство).

7. Имея ввиду, что лесоэкспортные операции в результате дающей возможности получения иностранной валюты для выполения импортного плана Союза для лесной промышленности являются убыточными, не являясь убыточным в общем хозяйстве Союза, поручить ЦИК'у и СНК войти в центральные органы с соответствующим ходатайством о покрытии убытков от лесоэкспорта карельской лесной промышленности.

8. Обратить самое серьезное внимание на обеспечение лесозаводов постоянным кадром квалифицированных рабочих, в связи с чем должна быть намечена программа жилищного строительства. К выполнению этой программы должна быть привлечена жилищная кооперация, на развитие которой необходимо обратить должное внимание.

Работа школ ФЗУ при лесозаводах должна быть пересмотрена и направлена в сторону практической подготовки квалифицированной рабочей силы.

9. Учитывая развивающееся строительство городов и промышленности СССР, план горной промышленности АКССР должен предусмотреть развертывание добычи и обработки камня, в первую очередь строительного.

Горная промышленность должна быть механизирована и построена по образцу заграничных предприятий, используя их опыт в этой области. Должны быть приняты меры к обеспечению развивающейся горной промышленности местной рабочей силой.

10. Поручить ЦИК'у и СНК при составлении пятилетнего плана обратить особое внимание на переоборудование Онежского завода, приспособив производство такового к современным нуждам и запросам рынка.

11. Вопросы использования для промышленных целей железных и медных руд Карелии должны после тщательного изучения найти отражение в перспективном плане.

12. Электрофикация должна быть основной частью перспектив хозяйственного строительства Карелии. Необходимо тщательно изучить очередность строительства и определить, для нужд какой промышленности будет использована энергия строющихся станций.

13. Мелкая промышленность (кузницы, лесопилки и т. д.) и электрофикация, содействующие развитию крестьянского хозяйства, безусловно, должны включиться в план развития хозяйства Карелии.

Широкая инициатива населения, местных органов власти, местных общественных организаций, будет двигателем развития этой отрасли хозяйства. Основными средствами для воссоздания этой отрасли промышленности должны явиться средства волбюджетов и местных организаций.

14. Поручить ЦИК'у и СНК принять

меры к выявлению и использованию имущества бездействующих и подлежащих к ликвидации заводов и других предприятий.

15. Планом должно быть уделено должное внимание развертыванию кустарной промышленности, особенно в тех районах, где эти промыслы являются серьезным подспорьем в крестьянском хозяйстве. Должно быть обращено необходимое внимание на кооперирование кустарей, налаживание сбыта их продукции и снабжение необходимыми кредитами. Кустарная кооперация должна получать со стороны государства содействие и помощь.

16. В плане должна быть отмечена необходимость организации школ кустарного мастерства, в первую очередь по художественной обработке мрамора, карельской березы и рукоделия.

17. В области рыбацкого хозяйства должны быть охвачены следующие мероприятия: создание рыбацкой промысловой коопеации, усиление кредитования рыбацкого хозяйства, урегулирование рыбозаготовительных операций государственных и кооперативных органов, организация строительства промысловых судов и переход на суда моторного типа, льготный отпуск леса рыбакам для сооружения промыслового инвентаря, снабжение рыбацких хозяйств всеми необходимыми для них предметами, с участием в закупках самих рыбаков.

Также должны быть предусмотрены мероприятия по восстановлению зверобойного промысла, развитие сети консервных заводов, коптилен, холодильников и предприятий по обработке шкур морских зверей.

Для прекращения лова рыбы хищническим способом должны быть приняты реальные меры.

Поручить ЦИК'у и СНК обратить должное внимание и принять необходимые меры по согласованию с соответствующими органами и особенно Мурманским Губисполкомом к налаживанию рыбных промыслов на Мурманском побережье.

18. Мероприятия в области лесного хозяйства — основы благосостояния Карелии в плане должны быть детально проработаны главнейшие из этих мероприятий следующие: усиление лесоустройства, приспособление способов отпуска древесины к нуждам промышленности (пересмотр планов лесного хозяйства в сторону понижения отпускного размера древесины, пересмотр такс на древесину крупных сортов в соответствии с ценами на лес на заграничном рынке, особенно в районах, сбывающих древесину на экспорт и т. д.). Мелиорация сплавных путей, постройка лесоэксплоатационных веток, закрепление лесосек в долгосрочное пользование за основными лесозаготовителями, нахождение потребителя на неиспользуемые ныне сорта древесины, усиление противопожарной охраны, очистка от валежника и сухостоя, путем заготовок крестьянскими артелями.

19. План дорожного строительства должен предусмотреть все увеличивающееся (меру роста доходов) ассигнование на нужды улучшения путей. Ремонт и строительство республиканских, уездных и волостных дорог должен проходить согласованно.

В деле строительства и ремонта волостных дорог должна быть привлечена инициатива и труд местного населения, формы этого привлечения должны строго соответствовать общей политики Советской власти.

Планом должна быть предусмотрена постройка новых магистралей. Улучшение и восстановление под'ездных путей к Мурманской жел. дор., также должно найти свое отражение в плане.

20. Грунтовые пути, железная дорога и пароходство должны стать увязанной между собой единой системой путей сообщения Карелии.

Должна быть установлена увязка с Совторгфлотом для приспособления пароходного движения к нуждам поморского населения. Должны быть намечены пункты морских агентств и налажено моторное сообщение приморских сел.

21. На дело развития мелкого пароходства и моторного сообщения должно быть обращено внимание. Уездисполкомы должны выяснить возможность и целесо-

образность установления линий водного сообщения по внутренним водоемам.

22. В общем перспективном плане должен найти отражение план организации телефонной и радио-телефонной связи.

Намеченный уже план в этом отношении, как вполне соответствующий нуждам населения, должен лечь в основу дальнейшей проработки.

23. В области торговли перспективный план должен предусмотреть дальнейшее укрепление госторговли и кооперации, правильное разграничение их функций и недопущение их взаимной конкуренции.

Необходима здоровая политика в отношении низовой кооперативной сети, обеспечивающая укрепление низовой товаропроводящей цепи в деревне, необходимо также предусмотреть некоторое государственное ассигнование для санирования балансов кооперации.

Лесотресты в дальнейшем должны постепенно отходить от торговли предметами первой необходимости.

24. Борьба с жилищным кризисом в городах и рабочих поселках должна быть поставлена главнейшей задачей органов коммунального хозяйства. Эта борьба должна идти по линии жилищного строительства рабочей кооперации, обеспечивание рынка строительным материалом, необходимым запасом лесных и прочих строительных материалов, удешевлением коммунального кредита и предоставления льгот жилищной кооперации.

В программе госорганов должно быть включено строительство ими собственных домов для освобождения занимаемых ими в настоящее время муниципализированных зданий, которые должны идти на увеличение и расширение жилищного фонда.

25. Должно быть обращено самое широкое внимание па благоустройство в городах и сельских местностях.

26. Перспективный план должен также охватить вопросы противопожарной охраны.

По докладу об итогах призыва и вневойсковой работе в АКССР.

1. Приветствовать образование в АКССР особой национальной воинской части.

2. Обратить особое внимание на постановку работы в военных отделах волисполкомов.

3. Принять меры к точному выявлению лиц, подлежащих очередному призыву в 1926 году, их семейного и имущественного положения, на предмет предоставления льгот.

4. Принять меры к широкому ознакомлению населения о правах на льготу и порядка предоставления льгот.

5. Принять меры к выявлению лиц, подлежащих зачислению в тыловое ополчение.

6. Существующим на территории АКССР «Комитетам содействия» приступить к работе по образованию материальных фондов и отпуску необходимых средств для устройства и оборудования учебных пунктов и военных уголков всем необходимым, устройство тиров, гимнастических и саперно-маскировочных городков и других сооружений. Содействовать военведу в постановке работы между сборами.

7. Всем соворганизациям и учреждениям поставить задачей организацию военных уголков при избах-читальнях, клубах и во всех просветительных учреждениях. Оказывать самое широкое содействие военведу при проведении кратковременных учебных сборов и вообще при проведении вневойсковой работы.

8. Обратить особое внимание на ликвидацию неграмотности в первую очередь среди допризывников и запаса (с 1899 по 1903 годы).

По докладу Наркомзема о состоянии сельского хоз. и перспективах его развития.

Шестой Всекарельский С'езд Советов, заслушав доклад Наркомзема по «состоянию сельского хозяйства и перспективах его развития», отмечает, что сельское хозяйство, благодаря общему под'ему народного хозяйства и принятым правительством мерам, как количественно, так и качественно значительно окрепло.

С'езд констатирует, что дальнейшее укрепление и развитие сельского хозяйства путем постепенного перехода к интенсификации и рационализации его целиком зависит от создания необходимой материальной базы для осуществления производственных планов.

Между тем, С'езд не может не отметить, что несмотря на увеличение бюджетных ассигнований по сельскому хозяйству в сравнении с 1924—1925 годом, общее финансовое положение Наркомзема продолжает оставаться неблагоприятным для достижения необходимых практических результатов.

Подтверждая постановление II-й Сессии КАРЦИК'а 5 созыва о необходимости установления животноводческого направления сельского хозяйства, при усилении его товарности, С'езд поручает НКЗ и ЦИК'у приступить к проведению следующих мероприятий:

1. В области мелиорации: а) Необходимо охватить стихийное стремление к мелиорации крестьянства в организационно-техническое русло. Учитывая, что развитие сельского хозяйства находится в большой, а местами в исключительной зависимости от мелиорации, признать необходимым усилить темп развития мелиоративных и культурно-технических работ, для чего необходимо при наличии достаточного количества штата: принять все возможные меры для удешевления кредита на мелиорацию и удлинения срока погашения ссуд. Одобрить введение премирования погашением ссуд на мелиорацию из бюджета Республики.

2. Ввиду того, что переход к улучшенным формам ведения сельского хозяйства в первую очередь связан с проведением землеустройства, признать необходимым а) усиление землеустроительных работ с таким расчетом, чтобы план проведения их в Карелии закончить максимально в 15-ти летний срок, причем в первую очередь должно проводиться внутриселенное землеустройство с переходом на многополье, б) Предложить НКЗему и СНК разработать пятилетний план землеустроительных работ, с установлением очередности работ, предусматривая при этом первоочередными работами обслуживание основных с/х. районов Карелии, в) увеличить и удешевить кредит для крестьянства на землеустроительные работы, проводя таковые беднейшему крестьянству бесплатно, г) установить нормы недробимости хозяйств и наивыгоднейших размеров их в основных сельско-хозяйственных районах.

3. Исходя из ударности землеустроительных работ при недостаточном количестве технических сил и невозможности полного охвата работ, необходимо принятие самых срочных мер с настоящего года — подготовки землеустроителей из местных крестьян путем устройства специальных курсов.

В целях получения землеустроителей с повышенным уровнем знаний, необходимо усилить командировку местных крестьян в Ленинградские и другие учебные заведения СССР, увязывая таковые с намеченным планом работ НКЗ.

4. Ввиду того, что одной из основных причин, тормозящих дальнейшее развитие крестьянского хозяйства является недостаточная обеспеченность живым и мертвым инвентарем, принять решительные меры к устранению этого гибельного для крестьянского хозяйства явления, для чего необходимо: а) НКЗему разработать и установить путем районирования Карелии в с/х. отношении типы хозяйств в каждом отдельном районе, приспособив таковым как породы рабочего и рогатого скота, так и соответствующие типы с/х. орудий.

б) Учитывая, что наличие рабочего скота в отдельных хозяйствах, несмотря на общий рост не достигает еще довоенных размеров — поручить Наркомзему принять срочные меры к пополнению конского состава и дальнейшего развития коневодства в кратчайший срок.

в) Усилить снабжение населения мертвым инвентарем, как простейшим, так и более сложным, хорошего качества и по доступным ценам.

г) Принять меры подготовки из местного населения простейших техников для обслуживания с/х орудий в деревне.

5. В области животноводства, помимо качественного улучшения скота, первоочередной задачей должна быть поставлена охрана от эпизотических заболеваний. Предложить НКЗему провести среди населения популяризацию борьбы с эпизотиями посредством прививок.

6. Ввиду того, что все начинания в области укрепления и развития сельского хозяйства при отсутствии организации самого населения, явятся не реальными, наряду с мероприятиями в области регулирования и воздействия со стороны Наркомзема, С.Х. Кооперация должна занимать центральное место.

В обеспечении этого должны быть приняты самые срочные и радикальные меры оздоровления сельско-хозяйственной кооперации с направлением ея работы по прямому назначению и путем втягивания всего хозяйствующего крестьянства в кооперативные об'единения. В целях радикального оздоровления с/х кооперации — предложить СНК АКССР оказать последней материальную помощь в виде субсидии, которая позволила бы ей встать на ноги и занять подобающее ей место в общем хозяйстве Карелии.

7. Для выполнения своих основных задач с/х кооперация должна быть организационно перестроена сверху до низу так, чтобы полностью охватить и обслужить в своей деятельности хозяйствующее население деревни, наладив сбыт с/х продуктов и усилив снабжение населения с/х орудиями и товарами с/хозяйства.

8. Ввиду того, что дальнейший под'ем крестьянского хозяйства возможен только на основе предоставления населению дешевого и широкого с/х кредита, признать основной задачей в деле организации с/х кредита удешевление его и удлинение срока кредитования, особенно для трудовых с/х об'единений бедняцких и середняцких слоев деревни. С'езд предлагает НКЗему и Сельхозбанку строго следить за действительной пригодностью закупаемых лошадей для населения, снизив до минимума накладные расходы, приняв в то же время меры для максимального обеспечения лошадьми крестьянства и в первую очередь безлошадных.

9. Учитывая недостаточность агротехнических сил, С'езд признает более правильным проведение в настоящее время мероприятий по укреплению и улучшению с/хозяйства гнездовым способом с расчетом воздействия не на единоличное хозяйство, а на массу крестьянских хозяйств наиболее типичных в сельско-хозяйственном отношении районов.

10. Все мероприятия по поднятию и развитию сельского хозяйства должны быть обеспечены достаточными для проведения их ассигнованиями. При этом в первую очередь надлежит еще в настоящем году увеличить имеющийся штат специалистов-землемеров, агрономов и ветработников, увеличив ассигнования на их раз'езды.

11. С целью повышения квалификации указанных специалистов и привлечения таковых в Карелию необходимо провести увеличение установленных ставок специалистам, командирование на курсы по переподготовке и предоставления работникам Наркомзема научных командировок.

12. В области колонизационно-переселенческих и расселенческих мероприятий С'езд, отмечая своевременность проведения их в Карелии, считает необходимым создание максимально благоприятных условий для переселения предоставлением безвозвратных пособий для устройства переселенцев, выдачу им долгосрочных ссуд и технического обслуживания переселенцев мелиоративным и землеустроительно-агрономическим персоналом, причем землеустройство и основные работы

мелиорации для переселенцев должны быть проведены за счет государства.

13. Поручить НКЗему и СНК разработать пятилетний план переселенческо-расселенческих мероприятий.

14. Учитывая необходимость заселения ненаселенных отдельных районов Карелии, С'езд считает, что в области колонизационных мероприятий, иммиграция должна составлять важную задачу Наркомзема в ближайшие годы.

15. Учитывая, что 10-ти летиями пользующиеся лесом крестьянство в АКССР трудно воспринимает плановое хозяйство, а во многих районах (Олонецкий уезд и Заонежье) в связи с неполным обеспечением потребности древесиной населения в плановых отпусках не полностью может удовлетворять необходимых нужд — поручить КАРЦИК'у и СНКому пересмотреть правила ведения лесного хозяйства в сторону их максимального упрощения, имея при этом в виду согласование плана лесного хозяйства с интересами населения.

16. Признавая неотложность установления планового хозяйства в лесах местного значения поручить КАРЦИК'у и Совнаркому приступить к проведению лесоустроительных работ и установления охраны лесов местного значения, разработав вопрос их финансирования.

17. Учитывая в некоторых районах возможность неполного удовлетворения населения древесиной из лесов местного значения; вследствие или недостатка лесных площадей, или же истощенности бывших крестьянских лесов, предложить КАРЦИК'у и Совнаркому разработать правила отпуска леса сельскому населению из государственных лесов на более льготных условиях вплоть до бесплатности валежа и сухостоя.

18. Ввиду недостаточного усвоения населением полезности форм планового хозяйствования в лесах местного значения и слабости раз'яснения, обязать соответствующие органы принять меры культурного воздействия и раз'яснения о значении лесов для сельского хозяйства и целесообразности ведения в нем планового хозяйства.

19. Учитывая полную необследованность рыболовного хозяйства, С'езд признает необходимым увеличение НКЗ аппарата по управлению рыболовным хозяйством в целях всестороннего обследования всех нужд его. Поручить СНК обсудить вопрос о сложении обложения полу-промыслового рыболовства внутренних водоемов.

20. Принимая во внимание огромный вред, причиняемый хищниками сельскому хозяйству с одной стороны и отсутствие активности самого населения в деле борьбы с хищниками с другой, С'езд признает:

а) необходимость активного участия самого населения в борьбе с хищниками через Союз охотников.

б) организация таковых Союзов во всех уездах и ячеек их во всех волостях,

в) содействие местных учреждений в организации Союза,

г) привлечение к участию в расходах на борьбу с хищниками Госстраха и увеличение премий.

д) принятие мер НКЗ к снабжению нарезным оружием отдельных охотников через волостные ячейки Союза охотников и к снижению стоимости оружия путем соответствующего ходатайства перед военным ведомством.

21. Имея в виду, что лесные пожары приносят громадный вред Карельской Республике, С'езд предлагает Наркомзему принять ряд мер по предупреждению пожаров, в первую очередь по линии Мурманской железной дороги.

22. В дополнение к постановлению IV Сессии I созыва КАРЦИК'а — поручить Президиуму КАРЦИК'а и СНК разработать вопрос о земельных об-вах в городах с/хоз. и рыбацким населением.

По докладу о поднятии культурного уровня Карелии.

Заслушав доклад о поднятии культурного уровня населения Карелии, VI-й С'езд Советов, отмечая правильность основной линии, а также значительное про-

движение вперед в области культурного строительства в целях закрепления достигнутых результатов и успешного продвижения в дальнейшем, считает необходимым проведение следующих мероприятий:

1. Уделить особое внимание на развертывание работы по поднятию культурного уровня в пограничных районах, увязывая таковую с задачами хозяйственного роста Карелии и с национальной политикой.

2. В связи с задачей выполнения всеобщего обязательного обучения усилить темп расширения сети школ 1-й ступени и интернатов при них, увеличивая при этом и количественно, и качественно сеть в пограничных волостях.

3. Дальнейшее расширение в сети Соцвоса школ повышенного типа, учреждений Профобра, а также и по другим отраслям культурного строительства проводить, главным образом в деревне, по линии профобра добиться усиления сети учреждений, подготовляющих специалистов по с.-х. и расширения сети учреждений рабочего образования, путем организации Ф.З.У. и осуществления индивидуального и бригадного ученичества при главнейших отраслях промышленности АКССР. Учитывая огромную нужду деревни в акушерках, С'езд признает необходимым открытие Акушерского Техникума в будущем бюджетном году.

4. Придавая большое значение развитию сети учреждений дошкольного образования в деревне, положить начало продвижению учреждений дошкольного воспитания в деревне на основе поощрения и развития самодеятельности местного населения.

5. При составлении производственного плана на 26—27 г., сеть школ крестьянской молодежи довести по возможности одна ШКМ на уезд, открывая таковые исключительно в сельских местностях.

6. По линии Политпросвета проводить расширение сети изб-читален, сельских библиотек, библиотек-передвижек и кинопередвижек.

7. Усилить: а) вовлечение детей в школы 1-й ступени, особенно в районах с карельским населением; б) втягивание крестьян и рабочих, а также националов в школы II-й ступени, 7-ми летки, 9-ти летки, Техникума, ВУЗ'ы и ВТУЗ'ы, путем широкого и своевременного извещения об условиях приема, применения льгот, разверточной системы и прочих мероприятий.

8. Учитывая важность наличия специалистов из местного населения, признать необходимость увеличения числа стипендий. Указать хозорганам на необходимость участия в подготовке специалистов, путем возможных ассигнований в стипендиальный фонд НКП. АКССР. Последнему при распределении строго придерживаться классового принципа.

9. Усилить подготовку работников просвещения из среды рабочих и крестьян и особенно националов, учтя это при составлении плана подготовки работников для осуществления всеобщего обязательного обучения.

10. Усилить работу по переподготовке работников, охватив системой переподготовки все группы работников, тщательно подготовляя организационно, практически и методически формы переподготовки, обеспечив плановость вообще и в частности по переподготовке работников-националов.

11. Наряду с переподготовкой наладить снабжение работников необходимой руководящей педагогической и методической литературой, организовав для этой цели педагогические библиотеки в первую очередь при районных педагогических советах. Принять ударные меры по снабжению указанной литературой национальных работников, путем перевода и издания на месте наиболее необходимой.

12. В целях обеспечения методическим руководством признать особенно важным существование и работу Научно-Методического Совета при Наркомпросе, и Учебно-Методического Бюро при УОНО.

13. Усилить качественный, возрастной и национальный подбор волполитпросветработников, не допуская частых перебросок и перемещений их.

14. Признать необходимым усилить в дальнейшем финансирование нужд культурного строительства в части: а) организации учебной части, б) переподготов-

ки работников и снабжение методической и педагогической литературой, в) раз'ездов и хозяйственно-оперативных расходов органов управления культурным строительством, г) организация питания и обмундирования Интернатских учреждений, д) капитального ремонта и нового строительства школьных и других зданий, е) развертывания ликвидации неграмотности и кино-дела в деревне и ж) развитие издательской работы вообще и национальной в частности.

15. Приложить все усилия к наиболее полному и быстрому вводу программ ГУС'а и комплексного метода преподавания во всех учреждениях, обратив специальное внимание на осуществление этой задачи по отношению национальных учреждений и особенно по учреждениям Профобра. Поручить Наркомпросу изучить методическую сторону постановки дела преподавания финского языка в русских школах и русского языка в финских школах в целях улучшения.

16. Придавая особо важное значение к осуществлению во всех учреждениях Соцвоса и Профобра системы общественно-политического воспитания Наркомпрос должен выделить эту задачу, как основную в области улучшения содержания работы учебно-воспитательных учреждений, путем усиления: а) связи их с детским коммунистическим движением, б) общественно-полезной работой школы среди населения, г) организации органов детского самоуправления.

17. Необходимо добиться еще большей связи учреждений Соцвоса и Профобра с производством и окружающим населением, путем отчетности отдельных учреждений перед населением на С'ездах, собраниях, конференциях и проч., вовлечение представителей населения в органы управления и организации жизни учреждений (педсоветы, советы содействия).

18. Усилить работу по борьбе с детской беспризорностью, по налажению и контролю за опеками, по борьбе с детскими правонарушениями особенно в деревне, втянув в эту работу широкую общественную инициативу и помощь, приблизив ее к низовым органам советского управления.

19. В области работы изб-читален определить на основе изучения конкретные формы, в частности добиться улучшения и усиления справочной работы, и организации культурных сил деревни и крестьянского актива, а также продвижения книги в деревню на основе учета спроса.

20. Со всей решительностью подтвердить задачу ликвидации неграмотности среди населения в возрасте до 35 лет в срок, установленный для осуществления всеобщего обязательного обучения детей школьного возраста. Призвав от имени С'езда к участию в этой работе все общественные организации, учреждения и трудящихся АКССР и обязать ЦИК и Совнарком принять все меры к обеспечению материально плана ликвидации неграмотности, а органы Наркомпроса принять меры к практическому осуществлению Ликбеза в срок, усилив в этом отношении работу и финансирование в пограничных волостях.

21. С'езд приветствует издание декрета ЦИК'ом и Совнаркомом СССР о всеобщем обязательном обучении всех детей школьного возраста в 8-ми летний срок, подтверждает его по АКССР и обязывает все органы Карелии принять меры к выполнению этой основной задачи в области культурного строительства, предложив ЦИК'у и СНК выработать точный план всеобщего обучения.

22. В целях усиления и улучшения живой связи и руководства работой мест Наркомпросу: а) усилить и улучшить штат инспекторов и инструкторов, б) планомерно проводить обследовательскую работу, в) периодически созывать совещания местных руководящих работников— зав. УОНО, зав. Уполитпросветами, Волуполномоченных и друг., г) осуществлять систему вызовов для докладов.

По докладу Наркомздрава о состоянии и дальнейших задачах сельской медицины в АКССР.

Заслушав доклад НКЗ **«о состоянии и дальнейших задачах сельской медицины в АКССР»**, VI-й Всекарельский С'езд Советов, одобряя общее направление работы НКЗ в сторону усиления сельской медицинской сети и приближения ее к населению карельской деревни, находит, что кроме общей недостаточности сети для обслуживания населения необходимо внести в общую работу по охране народного здравоохранения карельской деревни целый ряд улучшений с обращением особого внимания на следующее:

1) Продолжение начатой работы НКЗ АКССР по составлению плана постепенного строительства на ближайшие годы **нормальной волостной организации здравоохранения**, в основу которой кладется **нормальный врачебный участок волостного масштаба** с расчетом больницы и амбулатории при этом участке, родильного, заразного отделения, зубоврачебного кабинета, аптеки, консультации для матерей и грудных детей, детских яслей, детской площадки для физически-слабых детей, дезинфекционной камеры, оспопрививательного пункта, передвижной выставки по санитарному просвещению и особых коек, а также необходимых специальных лекарств для местностей, пораженных бытовыми болезнями.

2) В задачи волостной организации здравоохранения должны входить: обслуживание населения лечебной, лекарственной и основными специальными видами медпомощи, борьба с социальными болезнями, бытовыми заразными болезнями, работа по охране материнства и младенчества на селе, охрана здоровья детей и подростков, борьба с детской смертностью и общий санитарный надзор по волости (районах).

3) В плановой работе по строительству нормальной участковой сети в Карелии должны принять живое участие волостные и уездные работники Карелии в целях проработки, внесения практических предложений и поправок в схематический проэкт нормальной участковой сети и окончательного согласования этого проэкта НКЗ с низовым волостным и уездным исполкомами.

4) Необходимо принять меры к упразднению платности за лечебные, лекарственные пособия отдельным слоям населения деревни, как недостигающие цели изыскания средств и в то же время отражающиеся вредно на успехе медицинских работ в деревне.

5) НКЗ должен принять все меры, чтобы в ближайшем строительном сезоне провести капитальный и неотложно-текущий ремонт сельских больниц и амбулаторий в целях сохранения соответствующих зданий.

6) Очередной задачей в строительстве участковой сельской сети должно быть поставлено развитие акушерской помощи на селе. Исполнение этой задачи достигается правильной организацией акушерских пунктов с их доступностью для населения, при чем в основу работы акушерок должны быть включены **мероприятия по охране материнства и младенчества.**

7) Придавая большое значение **профилактическому уклону** в работе советских лечебных учреждений, признать необходимым создание в каждом уезде одного показательного **врачебно - профилактического участка** и проведение в нем **диспансерных методов лечения.** В штат такого участка должен быть введен второй врач и сестра обследовательница.

8) Принимая во внимание тяжелое положение психиатрической помощи в Карелии, С'езд считает, что в целях ее укрепления и расширения,—НКЗ предлагается изучить это дело на основе учета всех психиатрических больниц в городских и сельских местностях Карелии и представить на утверждение Совнаркома и Карцика план соответствующих мероприятий с финансовой оценкой его.

9) В отношении курортной помощи крестьянскому населению расширить и углубить вопрос об урегулировании порядка отбора и направления больных крестьян от сохи и рыбаков на соответствующие курорты, при чем самый отбор больных и посылка их на курорты должны производиться в более удобное для крестьян время. Для выполнения этого необходимо также увеличение ассигнований местного бюджета в будущем бюджетном году.

10) Принимая во внимание необеспеченность протезной помощью крестьянского населения Карелии, с'езд считает необходимым с будущего бюджетного года регулярное ассигнование средств на приобретение протезов для инвалидов крестьян и на расходы их по поездке к примерке и получения заказа.

11) Систематическое отсутствие медработников в отдаленных от центра Карелии местностях должно быть изжито путем пересмотра вопросов о приглашении их по индивидуальным договорам и ставкам зарплаты.

12. В интересах успешной работы сельских лечучреждений НКЗ должен систематически укреплять организационную связь Волостных Исполнительных Комитетов с медицинским персоналом соответствующих лечучреждений и связь того же персонала с населением данной волости. Это необходимо, как фундамент для проведения общей медицинской ра-и, в особенности, общественно-профилактической работы в сельских местностях. Форма этой связи выражается организацией Волостных Санитарных Советов и Сельских Комиссий (при ВИК, при Сельсоветах), в медучастках — организацией административно-хозяйственных и производственных совещаний.

13. Принимая во внимание, что вся работа по охране материнства и младенчества и охране здоровья детей сосредоточена исключительно в городе Петрозаводске, с'езд считает необходимым установить твердую материальную базу для проведения планомерных мероприятий по охране материнства и младенчества и охране подрастающего поколения в деревне, оценивая борьбу за здоровую смену, как основную ударную задачу во всей профилактической работе НКЗдрава. В частности, с'езд обращает внимание НКЗ на необходимость широких мероприятий в развитие работы по организации сельских летних ясель.

14. Систему финансирования противоэпидемических мероприятий в заразных очагах на остатки от уездных смет по здравоохранению, в виду ее опасности, связанной с возможностью большой эпидемической вспышки и одновременного отсутствия нужных сумм на ее ликвидацию, необходимо заменить особым противо-эпидемическим фондом, который бы по мере надобности расходовался бы на противо-эпидемические мероприятия. Упорядочить работу по обязательному оспопрививанию, отбросив практикуемый ныне в Карелии старый способ разрешения этого вопроса — оплатой медперсонала «с ручки», противопоставив ему приглашение необходимого числа штатных оспопрививателей, которые бы смогли выполнить программу обязательного оспопрививания в б. бюдж. г.

15. Борьба с цынгою на севере республики может быть успешной только при энергичном содействии экономических и кооперативных организаций, поэтому с'езд поручает КарЦПК'у поставить в ближайшем будущем вопрос о снабжении соответствующими продуктами лес-заводов в Кемском уезде в строго плановом порядке.

16. Признавая крайнюю слабость и недостаточность организованных учреждений по борьбе с социальными болезнями в Карелии, — с'езд поручает Совпаркому и Карцику обратить особое внимание на необходимость организации туберкулезных диспансеров и венотрядов по возможности по одному на уезд, осуществив эту работу через новый производственный план 1926/27 бюджетного года.

17. VI Всекарельский с'езд советов, придавая большое значение участию медицинских работников в общей культурно-просветительной работе на селе, выражает уверенность, что представители сельской медицины в тесном и содружественном контакте со всеми общественными силами деревни и культурно-про-

светительными организациями на селе, сумеют вовлечь в эту работу трудящихся деревни и тем самым вывести ее из состояния неграмотности, некультурности, анти-гигиенических навыков—к светлому здоровому будущему.

По докладу Наркомфина об утверждении государственного и местного бюджета на 1925—1926 бюджетный год.

1. Заслушав доклад Народного Комиссара Финансов о государственном и местном бюджете Карелии на 25/26 год, с'езд с удовлетворенем констатирует, что быстрый рост народного хозяйства Карелии полностью нашел свое отражение и в представленных Карельским Правительством государственном и местном бюджетах.

2. С'езд отмечает, что этот быстрый рост хозяйственно - культурной жизни Карелии обязан, с одной стороны и главным образом, тем широким хозяйственным и бюджетным правам, которыми Карелия пользуется с начала ее организации и с другой, все увеличивающимся вовлечением в непосредственное управление и регулирование местной хозяйственно-культурной жизнью местных органов власти в лице Советов УИК'ов и ВИК'ов.

3. За этот период времени плановыми и руководящими органами Карелии установлены пути восстановления и развития карельской промышленности, сельского и др. отраслей народного хозяйства. План этот в некоторой своей части, а именно в части постройки Кондопожской гидро-электростанции и бумажной при ней фабрики и получает свое осуществление. Завершение этого плана и явится практическим осуществлением задач по поднятию хозяйственно - культурной жизни, которые поставлены перед Карелией в обращении и ряде декретов Центральной Советской власти.

4. Возможность полного осуществления этих задач стоит в полной зависимости от сохранения за Карелией и впредь той широкой маневренной возможности, которую она получила через особые бюджетные и хозяйственные права, а потому с'езд поручает Центральному Исполнительному Комитету ходатайствовать перед высшими органами РСФСР о продлении этих бюджетных прав и на будущее время.

5. Вместе с тем с'езд считает необходимым осуществление еще большей увязки хозяйственных планов Карелии с общим хозяйством РСФСР и Союза.

6. Поскольку осуществление хозяйственного строительства АКССР все еще происходит в обстановке технически-отсталой промышленности, слабо развитого сельского хозяйства и не окрепшей еще торговли, поскольку с'езд поручает правительству Карелии и его местным органам и впредь продолжать политику всемерной экономии в распределении имеющихся средств.

7. Отмечая с удовлетворением, что впервые за все время бюджетной работы удалось составить твердый годовой бюджет, с'езд поручает Карельскому Правительству и его местным органам принять все зависящие меры к полному и своевременному извлечению доходов и выполнению намеченных бюджетом расходов.

8. Констатируя выполнение директив всех предшествующих с'ездов и сессий в области построения бюджета, с'езд поручает КарЦИК'у и СНК-му продолжать работу по укреплению финансовой базы местного бюджета более четкому разграничению местных доходов имуществ и расходов, на основах полного охвата волостными и городскими бюджетами всей административной, хозяйственной и культурной жизни города и деревни. Наряду с этим должно итти планомерное сокращение промежуточных (республ. и уездн.) бюджетов, с целью увеличения регулирующего их значения республик., уездным, городским, и волостным хозяйствам.

9. Отмечая значительные достижения и

улучшения в области налогового обложения в деревне, с'езд приветствует намечающийся еще больший уклон в сторону приближения единого сельско-хозяйственного налога к принципам подоходного обложения, что даст возможность подойти к более равномерному и справедливому распределению налоговых тягот среди крестьянского населения.

10. С'езд констатирует, что в общем и целом налоговые возможности в достаточной мере уже использованы и что дальнейшее увеличение налоговых поступлений должно итти за счет настижения роста доходов, более точного учета их и расширения облагаемых элементов.

11. Отмечая некоторый упадок налоговой дисциплины, являющийся частично следствием непланового предоставления льгот и неравномерной работы налогового аппарата, с'езд поручает ЦИК'у и Совнаркому добиться, при проведении налоговых кампаний, установления твердой налоговой дисциплины и безнедоимочных поступлений налогов.

12. Громадная роль неналоговых доходов в карельских бюджетах обязывает Карельское Правительство и его местные органы продолжать работу по развитию и улучшению лесного и коммунального хозяйства, разного рода предприятий и мероприятий, изучению и более точному учету неналоговых источников и к полному извлечению неналоговых доходов.

13. Утверждая представленные Совнаркомом бюджеты на 1925—26 год в балансовой по доходам и расходам сумме, государственный — 7.402.013 руб. и местный — в 6.103.480 руб., с'езд предлагает Карельскому Правительству:

а) вести дальнейшую борьбу за укрепление и углубление бюджетно-отчетной дисциплины, главным образом, по линии а) доведения контроля до низовых бюджетов, где органы финконтроля, играя лишь руководящую роль, должны использовать имеющиеся на местах общественные силы и низовые ячейки контроля, — волревизионные комиссии, б) инструктирование мест по постановке хозяйственно-материальной отчетности, в) распространение контроля и на доходную часть бюджета, г) расходование кредитов по прямому назначению, д) постепенного отхода от формального контроля к контролю над выполнением хозяйственных планов, степени целесообразности расходования сумм на отдельные нужды учреждений и их влияния на работу учреждений в целом.

б) Закончить в текущем году работу по разграничению и учету государственных и местных имуществ.

в) поставить задачею еще большее вовлечение местных органов власти, до сельсоветов включительно, в работу по составлению культурно-хозяйственных планов, на основах общих директив с'езда и сессий.

г) заблаговременно определять и сообщать местам размер отчислений от государственных налоговых и неналоговых доходов, а также субвенций.

14. В связи с увеличением в некоторых ведомства внебюджетных средств, и в частности литера «г» по здравоохранению, увязать расходование с их общим планом в данной отрасл ихозяйства.

15. Ввиду выявившегося в данный момент роста некоторых доходных источников, и главным образом лесных доходов, с'езд поручает ЦИК'у утвердить дополнительный государственный и местный бюджеты.

16. С'езд поручает Совнаркому, УИК'ам и ВИК'ам, при составлении дополнительного бюджета:

а) Учесть необходимость дальнейшего расширения сети культурно-социальных учреждений в деревне и улучшения финансирования существующей сети за счет увеличения хозяйственно-операционных командировочных и других расходов.

б) Поставить задачей усиление ассигнований на хозяйственные и культурно-нужды северных карельских уездов и пограничных волостей.

в) Увеличить оборотные капиталы деревообрабатывающей промышленности и выделить средства на развитие сельского и лесного хозяйства и мелкой промышленности в деревне.

г) Увеличить ассигнования на дорожное, школьное и жилищное строительство.

д) Усилить средства на развитие дела охраны материнства и младенчества в де-

ревне и борьбы с детской беспризорностью.

е) Разработать вопрос об оплате населения, привлекаемого к участию в работах волостных, налоговых и ревизионных комиссиях.

ж) Пересмотреть существующую заработную плату на предмет ее возможного дальнейшего увеличения.

17. Поручить ЦИК'у и СНКому обсудить вопрос о возможности упрощения финансового аппарата.

VI YLEISKARJALAINEN NEUVOSTOJEN EDUSTAJAKOKOUS V. 1926

Juhlalliset avajaiset

5. I. 1926.

Karjalan Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan VI Yleiskarjalainen Neuvostojen Edustajakokouksen juhlallinen avajaisistunto avattiin Petroskoin kaupungissa, Dramaattisen Talviteatterin huoneustossa klo ½7 illalla. Kokouksen osanottajia ja juhlavieraita oli saapunut salin täydeltä.

Juhlaistunnon avasi Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean puheenjohtaja tov. Nuorteva seuraavalla

avauspuheella:

Karjalan Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan VI Neuvostojen edustajakokoukseen on tähän mennessä saapunut ja rekisteröity 157 edustajaa, jotka edustavat 233 tuhatta asukasta tasavallan alueelta. Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan perustuslain perusteella on edustajakokoukseen valittava maaseudulta — yksi edustaja 2 tuhatta ja kaupungeissa — yksi edustaja 500 äänestäjää kohti, joten edustajamäärä katsottanee lailliseksi. Vaalit paikkakunnilla on suoritetut myös laillisessa järjestyksessä, eikä niiden johdosta ole yhtään valitusta saapunut. Vaaleihin osanotto on väestön taholta ollut hyvin vilkasta, keskimäärin yli 50 pros. äänioikeutetuista on kaikkialla ollut mukana valitsemassa. Tämän takia katsookin Toimeenpanevan Keskuskomitean puhemiehistö tämän edustajakokouksen täysivaltaiseksi.

Tämä edustajakokous on kokoontunut aikana, jolloin koko Neuvostoliiton taloudellinen ja sivistyselämä on nousemassa. Tämä nousu ei voi olla jättämättä jälkeään myös meillä Karjalassa, jonka puolesta myös toimitetut vaalit ja vilkas osanotto niihin puhuu. Kihlakunta kokousten kulusta saapuneet tiedot kertovat meille väestön ottaneen aktiivisesti niihin osaa ja kaikkien asioiden ja kysymysten käsittelyn näissä edustajakokouksissa olleen hyvin kiinteän ja asiallisen, mikä puhuu selvästi sen puolesta, että väestö on kiintynyt neuvostoihin ja että työmme ei ole mennyt turhaan. Puolueemme johdolla me kuljemme varmoina eteenpäin sitä tietä myöten, jonka suuri Lokakuun vallankumous on meille viitoittanut.

Sallikaa tämä kokous katsoa avatuksi. (Orkesteri soitti "Internatsionaalen".)

Puhemiehistön vaali

Meidän on valittava tälle kokoukselle puhemiehistö, johon tänään pidetyissä puolueen jäsenten sekä puolueettomien ryhmäkokouksien puolesta on ehdotettu 17 henkeä. Onko muita ehdotuksia. — Ei ollut.

Näiden ryhmien nimessä ehdotetaan puhemiehistöön valittavaksi seuraavat toverit, Shottman, Nuorteva, Gylling, Järvisalo, Leskov, Davidov, Danilov, Iljin (Aunuksen khl.), Pottojev (Paadenen khl.), Varfojeva (Petroskoin khl.), Valdajev (Paadenen khl.), (Poventsan kihlak.), Jakovlev (Puudosin kihlak.), Kolovov (Uhtuan khl.), Matrosov (Kemin khl.), Kolenova (Aunuksen khl.), Dorotejeva (Petroskoin kaup.). — Ehdokaslista hyväksyttiin myrskyisin suosionosoituksin.

Valtakirjakomitean ja toimitusvaliokunnan vaalit

Meidän on myös valittava tälle kokoukselle valtakirjakomitea sekä toimitusvaliokunta, joihin edellämainitsemieni ryhmien puolesta ehdotetaan: Toimitusvaliokuntaan 7 henkeä, toverit: Gappojev, Fomin, Fomkin, Oshevenskaja, Smirnov, Markkanen ja Pepitajev, (myrskyisiä suosionosoituksia) — ja valtakirjakomiteaan 5 toveria: Arhipov, Jussijev, Lomov, Konovalov, Mikkojev (uusia suosionosoituksia). Luetteloissa mainitsemani henkilöt siis katsotaan valituiksi.

Työjärjestyksen muuttamisesta

Seuraavana kysymyksenä meillä olisi työjärjestyksen vahvistaminen edustajakokoukselle. Aikaisemmin julkaistuun työjärjestykseen ehdotetaan Toimeenpanevan Keskuskomitean puhemiehistön puolesta tehtäväksi seuraavat muutokset: 1) että ensimäisenä kysymyksenä kuultaisiin selostus kansainvälisestä ja sisäisestä tilanteesta, 2) että Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostus täydennettäisiin kahdella apuselostuksella, nim. selostuksella Kontupohjan rakennustöiden kulusta ja työjärjestyksessä toisella sijalla olleella selostuksella Karjalaisten pakolaisten amnestian tuloksista, 3) että jälkimäisen selostuksen tilalle otettaisiin itsenäisenä kysymyksenä selostus Punaisen Armeijan kutsunnan tuloksista Karjalassa, ja 4) että työjärjestyksessä neljännellä tilalla ollut selostus valtion ja paikallisbudjetista talousvuodelle 1925—26 siirrettäisiin yhdeksänneksi kysymykseksi. (Ehdotus hyväksyttiin.)

Päiväjärjestys

Aikaisemmin julaistu kokouksen päiväjärjestys ehdotetaan hyväksyttäväksi ainoastaan sillä muutoksella, että apuselostajille myönnetään 15 minuutin sijasta 30 min. (Ehdotus hyväksyttiin.)

Kunniapuhemiehet

On ehdotettu, että toverit Kalinin, Stalin ja Ryikov valittaisiin kunniapuhemiehiksi tälle kokoukselle. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Vainajien muistolle

Kuluneena vuonna on Neuvostoliittomme saanut kärsiä useita kovia iskuja. Neuvostovaltamme on kadottanut useita lujia ja varmoja työntekijöitään. Ennenkaikkea mainitsen Neuvostoliiton Toiméenpanevan Keskuskomitean kuolleen puheenjohtajan tov. Narimanovin ja Frunsen nimet. Karjala on myös kuoleman kautta kadottanut yhden uskollisimmista pojistaan, vanhan vallankumouksellisen armeijasotilaan, Toimeenp. Keskuskomitean jäsenen tov. Gurjevin. Ehdotan, että riveistämme poistuneiden tovereiden muistoa kunnioitettaisiin nousemalla seisomaan. (Yleisön seistessä, orkesteri soitti ”Surumarssin”.)

Edustajakokoukselle esitetyt tervehdykset

Ennenkuin siirrymme työjärjestykseen, tarjoamme edustajakokoukseen saapuneille vieraille tilaisuuden esittää tervehdyksensä. Ensiksi tarjoan puheenvuoron keskuuteemme saapuneelle Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean jäsenelle, Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean kunniajäsenelle toveri Shottmannille. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Shottman: Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea on antanut tehtäväkseni toivottaa menestystä edustajakokouksenne työlle. (Suosionosoituksia.)

Karjalan tasavallan perustamisesta ei ole vielä kulunut kovinkaan pitkä aika, mutta kuitenkin on täällä edistytty hyvin paljon. Mainitsen ainoastaan, että vielä kolme vuotta sitten teki Karjalan budjetti ainoastaan 4 miljoonaa ruplaa, ja nyt se tekee jo 12 miljoonaa. Tämä on saavutus, jota ei yksikään muu tasavalta, eikä edes Venäjän Federatiivinen Neuvostotasavalta omaa. Teidän budjettinne on kolmen vuoden aikana kasvanut kolminkertaisesti, samaan aikaan kun muualla budjetin kasvu on ollut vain noin kaksinkertainen.

Silloin, kun Karjalan Työkansan Kommuuni perustettiin, olin tilaisuudessa olemaan keskustelussa tov. Leninin kanssa, jolloin hän m.m. sanoi, että "Karjalan raatajat ovat ahkeraa ja työtäpelkäämätöntä kansaa. Jos sille myönnetään laajakantoinen taloudellinen sekä kulttuurinen autonomia, niin olen varma, että tämä kansa nousee suureksi ja mahtavaksi".

Kaikeksi ikäväksi, ei Vladimir Iljitsh ole nyt tilaisuudessa näkemään toivomustensa tateutumista. Mutta saavutukset jo tähän mennessä ovat osoittaneet, että Vladimir Iljitsh ei lausunnossaan erehtynyt.

Karjalassa on ensimäisenä tarmolla ryhdytty luomaan ja kehittämään tärkeätä teollisuuden alaa — paperiteollisuutta. Jo ensi vuonna tullaan täällä penemaan käyntiin Neuvosto-Karjalan ensimäinen paperi- ja puumassatehdas. Tämän alan kehittämisellä on mitä suurin merkitys valistustyömme menestymiselle.

Sellaista autonomiaa, kun on Karjalalla, ei omaa yksikään muu Neuvosto-Venäjään kuuluvista autonomisista tasavalloista. Karjalalle on myönnetty täydellinen taloudellinen riippumattomuus, jota teidän, ja tämänkin edustajakokouksen on edelleen kehitettävä, sekä Karjalan että koko Neuvostoliittomme menestykseksi. Teidän luonnonrikkautenne, metsänne etutilalla tarjoavat suuret määrät vientitavaraa, jonka kautta Neuvostoliitto saa ulkomaan valuuttaa, jonka avulla taas lujitamme tservontsiamme. Metsärikkauksien hyväksikäyttämiseksi on Karjalassa toiminut oma puutavaraliike "Karelles", joka nyt tulee "Severolesin" Karjalan osaston siihen liittämisen johdosta hyvin suuresti laajenemaan. Tämä liike on saavuttanut hyvän maineen ulkomaisilla markkinoilla ja liikkeen laajentaminen, tulee yhä enemmän laajentamaan sen arvovaltaa.

Karjalan sisäisen lujittumisen puolesta puhuu myös se, että Karjalasta tietämättömyydessään ja vihollistemme houkuttelemina rajan taakse paenneet kansalaiset, ovat jo suurimmaksi osaksi palanneet takaisin, ja alkaneet aktiivisesti työskennellä teidän kanssanne oman valtansa hyväksi. Myös se, että Karjalassa on neuvostovaaleihin keskimäärin ottanut osaa yli 50 % väestöstä on suuri saavutus.

Sallikaa minun vielä kerran toivottaa teille menestystä edustajakokoustyössänne ja toivoa, että ensi vuonna budjettinne kasvaisi, ellei aivan kak-

sinkertaiseksi, niin ainakin 50 prosentilla.

Eläköön Karjalan Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta! (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

N u o r t e v a: Meillä on keskuudessamme Suomen kommunistisen puolueen ja Suomen proletariaatin edustaja, joka esittää tervehdyksensä.

Suomen kommunistisen puolueen ja Suomen työtätekevien tervehdys

T. A n t i k a i n e n: Karjalan työkansan edustajat! Toverit! Sallikaa minun tervehtiä teitä, S.K.P:n ja Suomen vallankumouksellisen proletariaatin nimessä. Toivottaa menestystä teidän työllenne, menestystä, josta on koituva kaikenpuolista hyötyä työläisten ja talonpoikien Karjalan, työkansan vallan rakentamiseksi ja lujittamiseksi.

Toverit! Teidän maanne on rajavartiona S.N.T.L:n rajalla kapitalistista maailmaa vastaan. Siksi on selvää, että teillä on kiintoisuutta kapitalistimaailman rajapuskuria valkoista Suomea kohtaan. Semminkin kuin tuon valkoisen Suomen valtaherrojen kiintoisuuden kohde on suunnattu erikoisesti teidän maahanne. Ne — valkoisen vallan herrat — mielivät syödä suuhunsa tämän työtätekevän kansan Karjalan. Saattaa sen riisto ja rosvousalueekseen. Ryöstää täältä metsät ja muut maanne rikkaudet. Ja ne eivät tyydy vain aikomuksiin, vaan ovat suorittaneetkin useita yrityksiä toteuttaakseen ne. Kuitenkaan ne eivät ole siinä onnistuneet, eivät ole siksi, kun proletariaatin teräksinen nyrkki, Punainen Armeija on ne verissä päin takaisin rajojensa taakse ajanut. Eivätkä vastakaan onnistu. Siitä pitää jokainen työläinen ja talonpoika huolen. Punainen Armeija turvaa työkansan rauhallisen rakennustyön menestyksen kaikkien työtätekevien hyvinvoinniksi.

Mutta toverit, unohtaa ei kuitenkaan tule sitä, että porvarit Suomessa olisivat kokonaan "valloitus"-houreistaan vapautuneet. Eivät ne sitä ole. Ne hautovat niitä ja odottavat sopivaa tilaisuutta uudelleen alkaa kurjan rosvousseikkailunsa. Näin on asia kun lähemmin seuraa fascistiporvariston vehkeilyjä. Sitä harjoittavat niiden "Karjalaseurat" ja "itsenäisyyden liittonsa". Kaiken tämän takana on ollut ja on, kuten tunnettua, suurimperialistivaltojen juonittelua.

Mutta niinkuin sanottu, minä olen vakuutettu siitä, että Karjalan työläinen ja talonpoika on lyövä, niinkuin se on tehnyt ennenkin, kirotun vainolaisen maahan, jos se vielä houreissaan yrittää.

On tässä yhteydessä kumminkin merkillepantavaa ja alleviivattavaa se, että vississä määrässä on Suomi tällä ajankohdalla muuttanut politiikkaansa. Se johtuu siitä, että kerta kaikkiaan on Suomi sellaisessa asemassa, että sen on pakko pyrkiä läheisempiin kauppasuhteisiin S.N.T.L:n kanssa. Aikaisemmin kuten tiedetään, oli Suomi boikottikannalla kaupan käyntiin nähden Neuvostoliiton kanssa. Sen toiveet länsimaiseen kauppaan nähden eivät ole toteutuneet ja tuottaneet siihen varaan laskettuja tuloksia, vaan päinvastoin, tunnettu n.s. Dawesin suunnitelma panee Suomen kireälle. Yhtenä osoituksena Venäjän kaupan tarpeesta Suomelle oli äsken Moskovassa käynyt Suomen kauppapiirien lähetystö ja sen matkaltaan antamat lausunnot kaupallisista edellytyksistä.

Kun te, toverit, olette nyt kokoontuneet pohtimaan maanne taloudellista lujittamista ja vaurastumista, niin pyydän muutamalla sanalla tässä mainita millainen on työtätekevän asema ja elämä rajaviivan tuollapuolen.

Työläisten elämä on tällä ajankohdalla Suomessa erittäin raskasta, siellä vallitsee suuri työttömyys. Tuhansia työläiskoteja elää puutteen ahdistuksessa, suoranaista nälkää saavat mo-

net monet kärsiä. Ei ole kaikilla millä ravita tai vaatettaa itseään. Asuntopula on useissa kaupungeissa tiukka. Lautavajoissa ja maakuopissa pakoitetaan työläisiä asumaan. Samaan aikaan omistava luokka, valkoiset valtaherrat elävät ylellisyydessä ja mässäävät. Tuhlailevat työkansalta riistettyjä verorahoja. Verot ovat siellä työläisillä hirvittävän korkeat. Ne ovat siellä monikertaiset verrattuina veroihin täällä. Ei vertausta kestä ollenkaan se, mihinkä varoja käytetään. Täällä työtätekevien tarpeisiin, sielä loisluokan mässäilyyn ja riistovallan pönkittämiseen.

Talonpoikain asema ei yleensä sanottavasti ole parempi. Viime vuosina on tuhansia talonpoikia kotikonnuiltaan maantielle karkoitettu. Karkoitettu siksi, ettei ole ollut millä maksaa suunnattomia, ylettömiä veroja ja velkojen korkoja. Lainojen varassa Suomessa talonpojat elävätkin.

Poliittinen vaino on valkoisessa Suomessa myöskin ankara. Työtätekevät elävät valkoisen terrorin alaisena. Vielä istuu niitäkin tovereita kiinni vankityrmien kidutuskammioissa, jotka v. 1922 banditismin aikana pelvotta nostivat taisteluhuudon rauhan puolesta. Miltei joka päivä toimitetaan siellä uusia vangitsemisia. Kokouksia hajoitetaan, työväen sanomalehtia lakkautetaan.

Mutta vaikka näin on, vaikka lahtarivalta työkansaa vainoaa, niin siitä huolimatta näemme, miten Suomen luokkatietoinen työväki siellä pitää taistelulippua yllä ja eteenpäin marssii. Ei lannistu. Ei murru. Vaan kohti taistoa, kohti vapautumistaan kulkee.

Työläiset ja työtätekevät talonpojat käyvät taistelua toteuttaakseen työläisten ja talonpoikain hallitusvallan. Presidentinvaaleissa viime vuonna tuon vaatimuksen selvästi esittivät. Ja viime joulukuulla pidetyissä kunnallisvaaleissa oli pyrkimys saada kunnallinen valta työläisille ja talonpojille. Joissakin kunnissa Pohjois- ja Etelä Suomessa kunnallinen hallintoenemmistö työtätekevillä jo onkin.

Vielä on mainittava eräs tunnusmerkillinen piirre, joka on havaittavissa talonpoikaiston keskuudessa. Suomen sotilasmenot ovat suunnattomat. Budjettia siellä kutsutaan sotabudjetiksi. Tämä kiristää veroruuvia, jotta työtätekevät nääntyvät verotaakan alla, ovat kykenemättömiä verojaan kaikki suorittamaan. Tänä vuonna suunnittelevat hallitusherrat aloittaa rakennettavaksi Suomelle "laivastoa" (joka tässä svumennen sanottuna oli Englannin imperialisteilta tullut käsky). Tämä laivastopuuha olisi yhä hirvittävämmäksi veroja nostanut ja työtätekevien asemaa kurjistuttanut. Sosialististen työläisten ja talonpoikain edustajat parlamentissa olivat tätä puuhaa jyrkästi vastaan. Mutta nähtiin myös se, että eräät köyhemmät maalaisliittolaiset edustajat olivat laivastopuuhaa vastaan ja näin tuossa fascistiporvariston talutusnuorassa kulkevassa suurmaanomistajain puolueessa ilmeni sisäisiä ristiriitoja eduskunnassakin. Varsinaisten talonpoikaisjoukkojen keskuudessa niitä ilmenee paljonkin.

Talonpojissa on vaistomainen Suomen itsenäisyyden puolustus. Kun Suomi nyt yhä enemmän ja enemmän joutuu suurimperialistien käsiin ja holhoukseen, niin talonpojissa herää pyrkimys tätä vastaan, mutta eivät vielä tajua, miten taistella vastaan Suomen joutumista imperialistien rengiksi. Mutta kumminkin Suomessakin jo alkaa talonpoika herätä ja nähdä, mistä se löytää liittolaisensa, rehellisen liittolaisen joka senkin asiaa puolustaa. Se liittolainen on työläisissä. Yhteinen rintama työläisten kanssa on takaava talonpoikienkin asemassa helpotusta ja vapautumista herravallan kourista.

Talonpojilla on siellä myös vielä Venäjän pelkoa. Se johtuu riittämättömästä ja törkeästi vääristellyistä tie-

doista olosuhteista täällä. Mutta sekin pelko tulee vähitellen häviämään kun talonpojat pääsevät näkemään talonpoikaiston elämän hyvin voinnin täällä nousevan, mikä jo nyt on nopeasti edistynyt.

Suomen työkansa suurella kiintoisuudella seuraa Karjalan, työntasavallan rakennustyötä, toivoen vilpitöntä menestystä. —Sieltä Suomesta, te Karjalan raatajat taistelutoverin, ystävän löydätte, löydätte sen luokkatietoisesta työläisestä ja sorron ikeestä vapautuvasta työtätekevästä talonpojasta.

Toverit! Koittaa kerran aika, jolloin Karjalan mies puristaa Suomen työläisen ja talonpojan kouraa; aika, jolloin Suomen työkansa on pystyttänyt valtansa Karjalan ja Suomen työkansat solmiavat veljeysliiton, liiton joka on kummankin maan etujen mukainen. Tämä aika koittaa, siitä toverit saamme olla vakuutettuja.

Eläköön työtätekevien kansainvälinen solidaarisuus!

Eläköön K.A.S.N.T.!

Eläköön työkansan valta kaikissa maissa!

(Myrskyisiä suosionosoituksia).

Puheen käänsi venäjänkielelle tov. Rovio.

Lastenkotien kasvattien tervehdys

K i r i l o v. Petroskoin suomenkielisen kouluikäisten lastenkodin puolesta esitän tervehdyksen VI Yleiskarjalaiselle neuvostojen edustajakokoukselle.

Vielä vuonna 1922 oli elämämme kodissa kaikinpuolin puutteellista. Meitä silloin ahdisti osaksi sekä nälkä että vilu. Nyt emme enää näistä puutteista mitään tiedä. Elämämme nykyään on kaikin puolin tyydyttävää tai oikeammin hyvää. Olojen parantuminen ei ole ollut vaikuttamatta myös järjestyneisyyteemme. Viimeisten kolmen vuoden aikana on myös järjestötyö meillä kodissa mennyt paljon eteenpäin. Nyt meillä jo on hyvin vilkkaassa toiminnassa sekä nuorisoliitto että pioneerijärjestö. Taloudellisten olojen paraneminen ei ole siis mennyt jälkeään jättämättä myös meidän elämäämme.

Tämän yhteydessä pyydän kotimme kasvattien puolesta edustajakokouksen osanottajia käymään kodissamme omin silmin katsomassa elämäämme ja työtämme.

J e f r o m o v esitti tervehdyksen venäjänkielisen lastenkodin puolesta.

Ammattiliittoneuvoston tervehdys.

D a v i d o v: Karjalan Ammattiliittoneuvoston ja Karjalan ammatillisesti järjestyneiden työläisten puolesta sallikaa minun lausua mitä lämpimin tervehdys tälle edustajakokoukselle. Ammattiliitot, jotka työskentelevät leniniläisen puolueemme johdolla, tekevät kaikkensa työtätekevien taloudellisten ja sivistyksellisten saavutusten tukemiseksi. Meidän tärkeimpänä tehtävänämme on ollut kansantalouden tukeminen ja kehittäminen kaikilla aloilla ja keinoilla. Ja tässä työssä olemmekin onnistuneet. Kaikista tälle kokoukselle tehtävistä selostuksista te tulette näkemään nousua ja kehitystä kaikilla aloilla.

Samanaikaisesti yleisen kehityksen ja eteenpäin menon kanssa, ovat myös ammattiliitot kehittyneet. Liittojen jäsenluku Karjalassa on jo ylittänyt 25 tuhatta. Entisten liittojen lisäksi on Karjalassa perustettu uusi vuorityöläisten liitto, joka puolestaan osoittaa uuden kansantalouden alan avaamisen Karjalassa.

Jos me luomme katseemme mille elämän alalle tahansa, niin näemme kaikkialla eteenpäin menoa ja tässä etenemisessä ovat kaikkialla ammattiliitot olleet mukana. Siirtyessämme yhdeksännelle vuositaipaleelle suuren Lokakuun vallankumouksen jälkeen, näemme me tulevaisuuden hyvin valoisana, joka taas puolestaan kannustaa meitä

kaikkia yhä tarmokkaammin työskentelemään Lokakuun vallankumouksen saavutusten lujittamiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

Eläköön neuvostotasavalta ja ammatilliset järjestöt!

N u o r t e v a: Meille edustajakokoukseen on saapunut edustajia kaikkialta ja kaikkia teitä. Niinpä on saapunut myös ilmojen halki. Petroskoissa tätä nykyä vierailee kuhniapäällikkyytemme alaisen lentokoulun edustajia lentokoneineen. Puheenvuoron tervehdystä varten annan

Lentokoulun edustajalle

I g n a t j e v: Lentäjien nimessä esitän tervehdyksen VI Yleiskarjalaiselle neuvostojen edustajakokoukselle. Aivan erikoisesti ovat minua pyytäneet lausumaan tervehdyksensä tälle kokoukselle ne koulumme lentäjistä, jotka olivat mukana lentokoneineen karkoittamassa Karjalaan tunkeutuneita rosvojoukkoja. (Suosionosoituksia).

Me lentokoululaiset opimme sekä sotataidossa, että poliittisesti, että kykenesimme yhdessä voittoisan Punaisen Armeijan kanssa suoriutumaan sitä vastassa olevista tehtävistä. (Suosionosoituksia). Äskeinen puhuja, Suomen kommunistipuolueen edustaja, mainitsi tervehdyksessään, että Suomen porvaristo ja sotakiihkoilijat hiovat kynsiään meitä ja etenkin Karjalaa vastaan. Karjalan luonnonrikkaudet ovat aina olleet sen himoitsemia makupaloja, mutta voin vakuuttaa teille, ettei Punainen Armeija tule tätä makupalaa koskaan Suomelle myöntämään. (Suosionosoituksia).

Ilmailu on muodostunut kaikissa maissa tärkeimmäksi sotilasalaksi. Kapitalistiset maat ovat viime vuosien aikana uhranneet suuria varoja ja tehneet paljon uusia keksintöjä ilmailuvoimien kehittämiseksi. Meillä neuvostovallassakin on tällä alalla menty eteenpäin. Meillä on jo omia neuvostokoneita, jotka alusta loppuun ovat valmistetut omissa tehtaissamme. (Suosionosoituksia).

Meidän laivastomme on kuitenkin vielä pieni ja vähälukuinen. Mutta me tulemme paisuttamaan sen suureksi ja mahtavaksi. ”Avioradiohimin” tehtävänä on tehdä ilmailu meillä kansanomaiseksi ja saada kansa mukaan ilmailuvoimien kehitystyöhön. Ja tällä alalla tehty työ ei ole ollut tuloksetonta.

Eläköön Punainen Armeija!

Eläköön työläisten ja talonpoikain liitto!

Eläköön Karjalan punainen tasavalta ja sen neuvostojen edustajakokous!

N u o r t e v a, Punaiset lentäjät ovat lahjoittaneet edustajakokoukselle ilmasta otetun kuvan Petroskoin kaupungista (paljastaa kuvan).

Rajavartiojoukkojen tervehdys

Punaisen Armeijan edustaja tov. B o g d a n o v, luki kokoukselle punaisen armeijan puolesta edustajakokoukselle lähetetyn tervehdys-adressin.

Me, rajajoukkojen puna-armeijalaiset komentajat ja ohjaajat, tervehdimme VI Yleiskarjalaista edustajakokousta, neuvostorakenteen lainlaatijaa.

Kansalaissodan vuosina työläisten ja talonpoikien Punainen Armeija teoillaan todisti horjumattoman uskollisuutensa Neuvostoliiton ja eritoten Neuvosto-Karjalan työtätekevien asiata kohtaan. Se puhdisti porvariston kätyreistä nuoren Karjalan tasavallan ja pistimillään turvasi sen rauhallista rakennustyötä ja taloudellista elpymistä.

Lokakuun vallankumouksen 9:s vuosi osoittaa suuria saavutuksia teollisuuden ja maatalouden alalla. Me jo lähestymme ennen sotaa vallinnutta tuotantotasoa, me pian tulemme ylittämään sen leniniläisen kommunistisen puolueen johdolla, joka aina on ollut ja vastakin tulee olemaan taistelumme sekä rauhan työmme innostajana ja järjestäjänä.

Kuudennen Yleiskarjalaisen Edustajakokouksen avajaisissa me tahdomme ilmituoda varman vakaumuksemme, että edustajakokous Leninin ohjeitten varmalla pohjalla menestyksellä ratkaisee kaikki vaikeudet sosialistisen talouden rakentamisessa Karjalassa ja lujittaa työläisten ja talonpoikien leniniläisen liiton perusteita.

Olkaa rauhalliset ja yksimieliset työssänne! Teidän toimintaanne suojelee rajajoukkojen tshekistien teräksiset pistimet.

Eläköön VI Yleiskarjalainen Edustajakokous! Eläköön Neuvostoliiton kommunistinen puolue! Eläköön työläisten ja talonpoikien Punainen Armeija ja sen etuvartio valtiollisen hallinnon rajajoukot!

Kansainvälisen sotakoulun tervehdys.

R o v i o: Olen saanut tehtäväkseni esittää tervehdyksen Kansainvälisen Sotakoulun koko oppilaskunnan puolesta tälle kokoukselle ja tämän kautta myös koko Karjalan raatajarahvaalle. Minä olen ollut tiaisuudessa olemaan mukana I Yleiskarjalaisessa neuvostojen edustajakokouksessa ja sen jälkeen läheltä seuraamaan elämää ja kehitystä Karjalassa. Näkemäni ja kokemani perusteella voin vakuuttaa, että saavutuksenne ja tekemämme työ on ollut suuri.

Meidän koulumme on aina tarkkaan seurannut työtänne ja kehitystänne. Samalle se on aina ollut valmis auttamaan Karjalaa. Viimeksi sai koulumme tarjota teille apuaan viimeisen bandiittikapinan aikana, jolloin se aktiivisesti otti osaa kapinan kukistamiseen. Meille sotakoululaisille on hyvin mieluista nähdä nyt Karjalalla oma sotajoukkonsa, joka, vaikkakaan ei ole suuri, tulee lujana seisomaan puolestanne ja torjumaan kaikki teidän työnne häiritsemiseksi tehdyt yritykset.

Koulumme on aina valmis ensimäisen kutsunne saatua, saapumaan avuksenne suojelemaan rajojanne Suomen lahtarien hyökkäyksiltä.

Veljellinen tervehdys Kansainvälisen Sotakoulun puolesta Karjalan rahvaalle ja sen neuvostojen VI edustajakokoukselle!

Eläköön Karjalan Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta!

Eläköön työläisten ja talonpoikain luja liitto!

N u o r t e v a: Karjalan Erilliseltä Jääkäripataljoonalta ei tänä iltana erikoista tervehdystä tule, vaan aikoo pataljoona antaa edustajakokoukselle sotilasparaadin, jossa myös sen tervehdys tullaan esittämään. Samassa tilaisuudessa saavat myös edustajat nähdä, miltä heidän kotikyliensä pojat jääkäreinä — sotilaspuvuissa ja varustuksissa näyttävät, — Seuraava on

Karjalan keskinäisten avustuskomiteain edustajakokouksen tervehdys

S o l o t o v a: Äskettäin päättynyt III Yleiskarjalainen keskinäisten avustuskomiteain edustajakokous on antanut tehtäväkseni esittää tervehdys ja muutamia toivomuksia tälle edustajakokoukselle.

Keskinäisen avustustyön tarkoituksena on opettaa talonpoikaisto rakentamaan talouttaan ja elämäänsä yhteistoiminnan kautta. Tämä työ on kyllä tähän mennessä ollut verrattain vähäistä, mutta siinä saavutettuja tuloksia emme kuitenkaan saa väheksyä. Suurimpana syynä työn pienuuteen on ollut aineellinen puute. Tämän takia toivoikin päättynyt kokous, että alkava neuvostojen edustajakokous edistäisi keskinäistä avustustyötä antamalla sille kaikkea apuaan.

Eläköön keskivarakkaan ja köyhän talonpoikaiston liitto!

Eläköön keskinäisen avun alkuunpanija ja luoja — tov. Kalinin!

Nuorison tervehdys

Gontshar: Sallikaa minun esittää tervehdys Leniniläisen Nuorisoliiton puolesta tälle kokoukselle ja toivottaa menestystä sen työlle.

Tänä vuonna ovat työläiset ja talonpojat enemmän kuin koskaan ennen alkaneet kiintyä nuorisoliittoon ja osoittaa sille luottamustaan. Äskettäin kokoontuneissa paikallisissa neuvostojen edustajakokouksissa on tullut valituksi lukuisia nuorisoliittolaisia erilaisiin tehtäviin ja toimiin. Tämä osoittaa meille, että liittomme on vallannut myös talonpoikaiston luottamuksen. Liittomme tehtäväksi jää osoittaa olevansa tämän luottamuksen arvoinen. (Suosionosoituksia).

Talonpojan lahja

Nuorteva: Petroskoin kihlakunnan, Tiutian kunnan, Valkeanmäen kylän talonpoika tov. Kryisin on jättänyt edustajakokoukselle Valkeamäen marmorista itse valmistamansa Leninin rintakuvan, jonka tässä puhemiehistön pöydällä näette. Puhevuoro myönnetään tov.

Kryisinille: Toverit! Tiutian kunnan Valkeamäen kylän talonpojat lähettävät tervehdyksensä Karjalan neuvostojen edustajakokoukselle. Esitän lahjana tälle kokoukselle kotoisesta kivestä tekemäni toverimme Leninin rintakuvan. (Myrskyisiä suosionosoituksia).

Nuorteva: Tämän lahjan on tov. Kryisin tarkoittanut lähetettäväksi tov. Kalininille ja toivon, että tov. Shottman ottaa sen mukaansa ja toimittaa perille.

Raatajanaisten edustajan tervehdys

H. Järvisalo: Tänä aikana, jonka Karjala on ollut itsenäisenä tasavaltana, voimme me naisetkin merkitä useita saavutuksia. Mainitsen tässä ainoastaan, että I Yleiskarjalaisessa neuvostojen edustajakokouksessa oli läsnä ainoastaan yksi nainen. Nyt on naisedustajien luku kokouksessamme kasvanut kymmenkertaisesti. Tämä on suuri saavutus. Lausun toivomukseni, että seuraavassa edustajakokouksessa heitä olisi vieläkin enemmän.

Eläköön Punainen armeija!

Eläköön kansainvälinen työläis- ja talonpoikaisnaisten solidaarisuus!

Tervehdyssähkösanomat

Nuorteva: Kokouksellemme on saapunut tervehdyssähkösanomia, 1) Leningradin läänin toimeenpanevalta komitealta, 2) Muurmannin läänin toimeenpanevalta komitealta, 3) Uhtuan kihlakunnan nuorisokonferenssilta ja 4) Kontupohjan työläisiltä.

On tehty ehdotus tervehdyssähkösanoman lähettämisestä tov. Kalininille ja Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen uudelle Keskuskomitealle. (Suosionosoituksia). Sähkösanomien sanamuodon valmistaminen jätettänee puhemiehistön tehtäväksi. (Hyväksymistä).

Selostus kansainvälisestä ja sisäisestä tilanteesta

Järvisalo: Tässä selostuksessa tahdon lyhyesti esittää tärkeinmät kohdat meidän omasta ja kapitalistimaiden asemasta. Mutta selostuksen suppeuden takia en kuitenkaan ole tilaisuudessa tarkasti valaisemaan kaikkia edes tärkeimpiäkään seikkoja, jotka antaisivat kuvan nykyisestä tilanteesta.

Oman maamme rajojen sisällä me olemme saavuttaneet hyvin paljon ja ottaneet suuren askeleen eteenpäin kaikilla aloilla. Taloudellinen asemamme on vakiintunut ja poliittinen asemamme lujittunut. Tämän puolesta puhuivat myös kaikki edellä esitetyt tervehdykset, joissa kaikissa alleviivattiin saavutuksia ja edistystä.

Luokaamme katsaus Europaan. Viime vuonna me puhuimme kapitalistisen maailman vakiintumisesta ja sanoimme sen saavuttaneen tasapainon asemassaan. Tämä todettiin myös viimeisessä Kominternin laajennetussa täysiistunnossa. Silloin oli yleisenä käsityksenä, että maailman sodan haavat ovat parantuneet ja vallankumouksellinen hyökyaalto mennyt ohitse. Mutta kun nyt lähemmin tarkastelemme tilannetta, niin emme näekään kapitalistista maailmaa niin ehjänä kuin mitä sen luulimme olevan. Me emme kylläkään voi odottaa mitään suurempia mullistuksia tapahtuvan ulkomailla, mutta kuitenkin enemmän tai vähemmän varmasti voimme sanoa Länsi-Europan aseman vakiintumisen olevan tilapäisen. Virallisten tietojen mukaan on Englannin teollisuus, jolla tähän saakka on ollut valta-asema maailman markkinoilla, lamaantumassa. Tärkein Englannin teollisuuksista — hiilituotanto on nykyään vielä maailmansodan edellisen tason alapuolella ja on se viime vuoden aikana vieläkin laskenut.

Samallainen tilanne vallitsee myös Ranskassa. Siellä on hyvin kärjistynyt taloudellinen ja rahapula. Ainoa kapitalistimaa, joka on maailmansodan jälkeen rikastunut ja mennyt eteenpäin, on Amerika.

Englannissa rinnan teollisuuden tuotannon laskun kanssa lisääntyy työttömyys. Kivihiiliteollisuudessa on 21 pros. kaivostyöläisistä työttömänä.

Ranskassa on rahakannan mukana mennyt kumoon jo useita hallituksia. Ranska, joka ennen maailmansotaa oli Europan rikkaimpia maita ja suurin luotonantaja rahamarkkinoilla, jolta tsaarin Venäjä m.m. lainaili suuria summia, on nyt menettänyt valta-asemansa pörssissä.

Maailmansodan ja Versaillesin rauhansopimuksen jälkeen toivoi Ranska voivansa peittää sotakulunsa kiristämällä Saksalta sotakorvausta, mutta nämä toiveet ovat kuitenkin rauenneet tyhjiin.

Ranskaa pörssivaltiaan asemassa on seurannut Englanti ja Amerika. Nämä maat nykyään soittavat ensimäistä pilliä Europassa ja määräävät eri maiden aseman. Esimerkkinä voin mainita, että Dawesin suunnitelmakin on lähtöisin näiden maiden tahdosta.

Vielä joku aika sitten loivat ulkomaat toivorikkaat katseet Ententeen, luottaen, että se kykenee ehkäisemään sodan ja ratkaisemaan eri maiden välillä syntyneet selkkaukset sovinnollista tietä. Mutta nykyään emme enää voi mistään tällaisesta lujasta liitosta kapitalistimaiden välillä puhua. Nyt on valta keskittynyt yksiin käsiin — Englannille ja Amerikalle. Ja näilläkään mailla ei ole lujaa keskinäistä sopua sillä ne kilpailevat yliherruudesta ja markkinoista keskenään.

Seuraavana huomiota herättävänä seikkana mainitsen Locarnon sopimuksen, joka on suoranaista Dawesin suunnitelman kehittämistä.

Locarnosta on viime aikoina paljon puhuttu sekä ulkomailla että myös meidän sanomalehdistössämme. Sen tarkoituksena on alistaa Saksa kansainliiton tahdon alaiseksi, sen välikädeksi. Samalla pyrkivät Englanti ja Amerika sen avulla tukemaan Saksaa siinä mielessä, että voisivat sitten siitä riistää hyötyä.

Mutta tällä Locarnon sopimuksella on myös toinen puoli ja se on se, että se on myös tarkoitettu meidän Neuvostoliittoamme vastaan. Tämän he kyllä hyvin jyrkästi kieltävät, väittäen sopimuksen olevan puhtaasti taloudellisen luonteeltaan.

Asia ei kuitenkaan ole aivan näin. Kaikki heidän vakuuttelunsa sopimuksen ”viattomuudesta” meihin nähden, ovat ainoastaan diplomatiaa. Tämän väitteemme me voimme osoittaa todeksi seuraavalla. Silloin kun Saksa ei ollut riippuvainen Ententestä, saimme me aikaan sen kansa tasapuolisen so-

pimuksen Rapallossa, jonka perusteella kummankin maan edut tulivat yhtä tasapuolisesti järjestetyksi. Tämä sopimus ei kuitenkaan ollut Ententelle mieluinen ja nyt, kun Saksa on välittömästi sen käskyjen alainen, voi Entente vaatia tämän sopimuksen purkamista.

Tältä kannalta on meidän suhtauduttava Locarnon sopimukseen.

MacDonaldin hallituksen kukistumisen jälkeen on Englannin hallitus ollut hyvin kiinteästi meitä vastaan. Ensimäisiä uuden hallituksen toimenpiteitä oli MacDonaldin hallituksen kanssa aikaansaadun sopimuksen kumoaminen. Mistä tällainen Englannin suhtautuminen meihin sitten johtuu? Se johtuu Idän kysymyksestä.

Kaikissa siirto- ja alusmaissa on ollut havaittavissa pyrkimyksiä itsenäisyyteen. Tämä on taas pakoittanut Englannin hallituksen ryhtymään erilaisiin usein jyrkkiinkin toimenpiteisiin valtansa pysyttämiseksi käsissään siirtomaissa. Vallan kiristäminen on taas aiheuttanut vallankumouksellista kuohuntaa, joka on etenkin Intiassa kasvanut melko laajaksi. Meikäläisissä piireissä on aikoinaan kiinnitetty Intiaan suuria toiveita. Tov. Lenin m.m. on sanonut, että Intialla tulee olemaan ratkaiseva merkitys vallankumouksen kehitykselle Idässä. Näin ei kuitenkaan ole käynyt. Intian edelle vallankumouksessa on mennyt Kiina, jossa jo pitemmän aikaa on riehunut mitä kiihkein kansalaissota.

Kiinassa on vallankumouksellinen liike kehittynyt pitkälle. Sota, jota ensi alussa käytiin ainoastaan ulkolaisia riistäjiä vastaan, Kiinan vapauttamiseksi ulkolaisten riistovallan alaisuudesta, on nyt alkanut saada toisen luonteen. Se on tullut yhä vallankumouksellisemmaksi ja sen puolesta julistetut tunnukset vaativat sotaa ei ainoastaan ulkolaisia, vaan myös sisäisiä riistäjiä vastaan.

Tällaisista tapahtumista ja kuohunnasta Idän maissa, on ulkomailla tullut tavaksi syyttää neuvostovaltaa ja Kominternia. Mutta me, samoinkuin myös hekin, tiedämme, että pelkällä agitatsionilla tai muutamilla Kominternin kiertokirjeillä ei missään maassa minkäänlaista vakavampaa liikettä voitaisi aikaansaada, elleivät syyt tähän liikkeeseen olisi paljon vakavammat. Mutta on toinen syy, jota kapitalistimaat eivät tahdo antaa meille anteeksi. Ja se on, että me teimme Kiinan kanssa sopimuksen, jolla vapautimme sen tsaarihallituksen aikuisista kirityssopimuksista ja samalla tunnustimme kannattavamme sen vapautusliikettä ja vieläpä lupasimme sitä siinä kaikella tavalla avustaakin.

Tällä tavalla, vaikka me näemmekin vakiintumista kapitalistisissa maissa ja vallankumouksellisen liikkeen olevan masennuksissa, niin ei todellinen tilanne kuitenkaan ole sellainen. Tuli on kytemässä ja se saattaa milloin tahansa puhjeta ilmiliekkiin.

Palaamme nyt takaisin omaan maahamme. Ensiksi on meidän itsestämme sanottava, että me olemme tulleet yleisen mielenkiinnon esineeksi. Meillä on jo käynyt kymmeniä lähetyskuntia eri maista tutustumassa elämäämme ja työhömme, saadakseen totuudenmukaisia ja oikeita tietoja meistä. Kaikki, jopa meidän vihollisistammekin kokoonpannut lähetyskunnat ovat olleet pakoitettuja myöntämään saavutuksemme ja uudistuksemme. Ja todellakin, me olemme menneet ihmeteltävästi eteenpäin. Historia ei vielä tunne yhtään tapausta, että yksikään maa olisi sodan ja vallankumouksen jälkeen kyennyt omin voiminsa nousemaan tasapainoon, ilman ulkomaiden apua, mutta me olemme kyenneet sen tekemään.

Genuan konferenssin aikana tov. Lenin sanoi, että jos saamme lainan ulkomailta, niin voimme nopeammin kohottaa taloutemme, mutta emme kuiten-

kaan saa liiaksi luottaa lainansaantiin. Pettymysten välttämiseksi meidän onkin tehtävä kaikki suunnitelmamme ja laskelmamme siinä mielessä, ettemme lainaa saa. Ilman lainaakin me kyllä pääsemme eteenpäin, vaikka eteneminen tällöin tulee tietenkin olemaan paljon hitaampaa. Niin kävikin. Lainaa me emme saaneet, mutta taloutemme olemme nostattaneet. Tärkeimmillä aloilla vastaa taloutemme 80 ja muutamilla jopa 100 prosenttia sodan edellisestä tasosta.

Ellemme nyt saa lainoja, niin emme sitä enää pahasti säikähdä, sillä nyt me jo selvästi näemme, että pystymme omin voiminkin pulasta selviytymään. Mutta meidän saavutuksemme talouden jälleenrakentamisen alalla on myös alkanut muuttaa ulkolaisten kapitalistien mieliä. Ulkolaiset rahamiehet alkavat jo itse tehdä meille lainatarjouksia, ja meillä on paljon syytä uskoa, että lähiaikoina voimme alkaa neuvottelut ulkomaiden kanssa lainan ottamisesta.

Vaikkakin me olemme edistyneet, niin emme kuitenkaan vielä voi sanoa, että meillä kaikki asiat olisivat kunnossa. Kaukana siitä. Meillä on vielä paljon puutteita ja olemme tehneet useita virheitä. Meidän on se pelkäämättä tunnustettava. Näistä saavutuksista, puutteista ja tehdyistä virheistä tullaan myös tässä kokouksessa puhumaan ja osoittamaan keinoja näiden puutteiden ja virheiden poistamiseksi. Mitä pikemmin me poistamme puutteemme ja erehdyksemme, sitä nopeammin me myös lähenemme sitä päämäärää, jota kohti puolueemme meitä johtaa.

Äskettäin päättyi puolueemme XIV edustajakokous. Tässä kokouksessa todettiin, että me kuljemme oikeata tietä. Tulipa vallankumous Europassa ennemmin taikka myöhemmin, saammeko me luottoa tai ei — me jokatapauksessa kuitenkin kuljemme eteenpäin, sosialismia kohti, menemme hitaasti, mutta varmasti. Te kaikki tiedätte, että kommunistisen puolueen kokoukset omaavat mitä suurimman merkityksen; puoluekokousta seurataan hyvin tarkkaan sekä meillä, että ulkomailla. Porvaristo ja sen palkkarengit kaikella tavalla arvailivat ennen edustajakokoustamme sen tuloksia ja hyvin jännittyneinä odottivat puolueemme hajaantumista, työläisten ja talonpoikain liiton purkumista sekä neuvostovallan luhistumista. Mutta XIV edustajakokous, samoinkuin kaikki edellisetkin puoluekokoukset, osoitti vihollisillemme, että vihollistemme toiveet ovat olleet turhia, että meidän puolueemme on yhtenäinen, että se viimeisen edustajakokouksen jälkeen on tullut entistään lujemmaksi.

Meidän saavutuksemme tulee myös innostamaan muitten maiden työläisiä seuraamaan esimerkkiämme ja meidän kokemuksemme muodostuvat myös heidän kokemuksikseen siinä taistelussa, jota he riistäjiään vastaan käyvät.

Meidän saavutuksemme kehoittavat ja innostavat meitä yhä uusiin ponnistuksiin ja entistä uutterampaan työhön.

Eläköön kansainvälinen työväenluokka!

Eläköön Idän vapausliike!

Eläköön työläisten ja talonpoikain liitto.

Ehdotetaan lopetettavaksi avajaisistunto laulamalla "Internatsionaalea". (Yleisö laulaa soittokunnan säestyksellä).

Istunto päättyi klo 8,30 illalla, jonka jälkeen edustajille ja juhlavieraille esitettiin 5-osainen näytelmä "Keisarinnan salaliitto", jonka yleisö palkitsi useilla myrskyisillä suosionosoituksilla.

Toinen kokouspäivä

6. I. 1926

Aamuistunto

Istunto alkaa klo 10,30 a.p.
Puhetta johtaa tov. Nuorteva.

Nuorteva: Saapuvilla on 148 edustajaa, jonka vuoksi sallinette istunnon julistaa avatuksi.

Juoksevien asioiden joukossa on tehty esitys edustajakokouksen jakamisesta neljään jaostoon: raha-asiain jaosto, maatalousjaosto, yhteiskunnallisvalistuksellinen jaosto ja teollisuusjaosto. Ohjaajat jaostoille valitaan myöhemmin, kunhan puhemiehistö ehtii tehdä ehdokkaat. Päiväjärjestyksessä on ensimäisenä kysymyksenä tov. Gyllingin selostus Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston toiminnasta. Puhevuoro on toveri Gyllingillä. (Vilkkaita suosionosoituksia).

Selostus Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean toiminnasta

Gylling: Toverit! Kulunut vuosi ei ollut Karjalan tasavallalle suurten merkkitapausten vuosi, mutta se oli erikoisesti merkille pantava sisäisen kehityksen vuotena. Sato oli kuluneena vuonna Karjalassakin kohtuullisen runsas, joka vuorostaan vaikutti taloutemme yleiseen vaurastumiseen. Eikä yksin taloutemme ole vaurastunut, vaan sen lisäksi on väestömme kulttuuritaso kohonnut, josta kuitenkin tulee eri selostus, eikä siis tarvitse tässä lähteä numeroita esittelemään, niin mielenkiintoisia kuin ne olisivatkin.

Viljelysala on entisestään huomattavasti laajentunut, lehmien lukumäärä on saavuttanut ennen v. 1917 vallinneen tason ja ainoastaan hevosten luku on jäänyt pienemmäksi kuin mitä se mainittuna vuonna oli. Se apu, jota me vaikeina katovuosina saimme keskuksesta, on nyt maksettu takaisin ja maksamatta on ainoastaan Kontupohjan rakennustöihin saatu apuraha. Jälleenrakennus meillä on verrattain nopea. Me kuljemme rinnan neuvostovallan muiden tasavaltojen kanssa, olemmepa esim. budjetin kasvamiseen nähden hyvän joukon edellä keskitasoa Neuvostoliitossa.

Tämä kaikki todistaa, että ottamamme suunta on osoittautunut oikeaksi. Me olemme kyenneet todistamaan, että me emme osaa vain hävittää, kuten porvarit väittävät vallankumouksessa tehneemme, vaan osaamme rakentaa kaiken jälleen nopeammin kuin mikään muu valta maailmassa. Ne tulokset, joita olemme saavuttaneet, osoittavat, että kulkemamme tie on ainoa oikea. Yhteiskunnalliseen elämään osallistuminen on nopeasti kasvamassa. Pari vuotta sitten vaaleihin otti osaa 20—30 pros., viime vuonna noin 50, nyt jo noin 60—70 pros. äänioikeutetuista. Olemme siis vetäneet kaikki tsaarin aikana takapajulle jääneet talonpojat osallisiksi neuvostorakennustyöhön ja yhteiskunnalliseen elämään.

Tilasto osoittaa, että lasten syntyminen vuosittain yhä kasvaa. Vuonna 1920 syntyi 4,770 lasta, v. 1921 7,589, v. 1922 — 7,547, v. 1923 — 9,111, v. 1924 — 9,850 ja v. 1925 — 11,500.

Väestön lisäys v. 1920 teki 409 henkeä, v. 1925 — 4,500. Tuhatta henkeä kohti teki lisäys tsaarin aikana 11—12 henkeä, nyt 16—17 henkeä, avioliittoja solmittiin tuhatta kohti 8—9 tsaarin aikana, nyt 11—12. Tämä osoittaa, että neuvostojärjestelmä merkitsee väestölle "hyvää perunavuotta".

Taloudellisen elämämme kehitys on kulkenut kahta pääsuuntaa: tärkeimpänä on pidetty teollisuuden kehittämistä ja toisella sijalla maatalouden voimistuttamista. Todisteena siitä, että oli otettu oikea suunta, ovat budjettinumeromme. Vuosina 1923—24 teki se 2,700,000 rpl., seuraavana vuonna 4,000,000 ja kuluvana talousvuonna kohoaa 8,000,000 ja ehkäpä ylikin. Lähes kolminkertaiseksi on se kasvanut kolmen vuoden aikana. Millään muulla tavalla ei tällaisia tuloksia olisi saatu. Teollisuutemme tärkeimmät kehityssuunnat ovat sahateollisuus, paperiteollisuus, sähköistys ja vuoriteollisuus.

Tämän hetken tärkeimpänä tehtävänä on metsäteollisuusmuotojen järjestäminen. Parailaan siirtyy Severolesin sahat ja metsäteollisuusalueet Karellesin haltuun. Näin tulee ¾ metsäteollisuudesta Karjalassa Karellesin haltuun.

Metsäteollisuustulot ovat varmasti vuosittain kasvaneet. Talousvuonna 1923—1924 ne tekivät 2,758,000 rpl., 1924—1925 — 4,622,000 rpl. ja kuluvana vuonna laskelmien mukaan tekevät — 7,387,000 (mahdollisesti 8 miljoonaa) rpl.

Lisäkasvu vuosittain on suurempi, mitä me hakkaamme ainakin 1 milj. kuutiosyltä, joten liiasta metsärikkauksiemme hävittämisestä ei ole puhetta.

Hakkuualojen luovutus tapahtui aikaisemmin ilman huutokauppaa, mutta myöhemmin on järjestetty huutokauppoja, jolloin eri trustien kesken on syntynyt suuri kilpailu. Tapahtui niin, että Karelles ja Luoteinen Trusti olivat pakoitetut siirtymään omilta alueiltaan muuanne. Tämä on hallintotietä myöhemmin järjestetty siten, että omalle trustille taataan hakkuualat sahojen läheisillä seuduilla. Kilpailusta oli tuloksena kantomaksujen nousu 70 pros., paikoin vieläkin suurempi.

Kuluneena vuonna oli suuria metsäpaloja kuivan poutavuoden tuloksena. Tappiot 235:stä metsäpalosta tekevät noin 1,200,000 rpl. Sammutukseen osallistui noin 4,000 kansalaista. Tällaisten odottamattomien metsäpalojen varalta emme olleet varustautuneet, joka seikka on otettava vastaisuudessa huomioon ja ryhdyttävä tarmokkaisiin suunnitelmiin ja toimenpiteisiin vastaisten metsäpalojen sammuttamisen varalta.

Metsätöitä ei suoriteta ainoastaan valtion tulojen lisäämistarkoituksessa, vaan tehdään yhtä suuressa määrässä talonpoikain talouden kohottamistarkoituksessa. Noin 6,000,000 kultaruplaa vuosittain tulee talonpoikaistalouksien osalle työpalkkoina. Aikaisemmin ankarastikin arvosteltiin palkkamääriä, sillä siinä suhteessa ei kaikki ollut kuten olisi pitänyt olla. Nyt palkkoja on korotettu 20 prosentilla.

Koneistoon ja työvälineisiin nähden olemme vielä lähes samalla tasolla kuin tsaarin aikana. Koneiston uusimiseen on suurinta huomiota vastedes kiinnitettävä. Teknillinen takapajuisuus osaltaan haittaa työpalkkojen kohottamista.

Työnsuojelus ja yhteiskunnallinen vakuutus on järjestetty paremmin kuin aikaisemmin. Työkomisariaatti on suuremmille metsätyömaille lähettänyt edustajansa valvomaan työlakien noudattamista ja työn suojelusta. Metsätyöläiset vakuutetaan, vaikka eivät kuulukaan ammattiliittoihin. Kokonaisuudessaan on kysymys asetettava siten, että metsäteollisuus, paitsi valtion tulojen lisäämistä ja maatalouden kohottamista, omaa vielä poliittisen merkityksen. Sen avulla liittoa maaseudun kanssa lujitetaan.

Jos meidän taloussuunitelmassamme teollisuuden nostaminen on etusijalla, ei tämä merkitse, että maatalous on unohdettu. Maatalouden kohottamiseen on hallitus kiinnittänyt myöskin huolta, joskin varoja siihen on myönnetty suhteellisesti vähemmän kuin teollisuuteen. Tästä puolesta tarkemmin selostaa tov. Arhipov, jonka vuoksi vain muutamia näkökohtia. Vuotena 1923—24 myönsimme varoja teollisuuteen puoli miljoonaa rpl., viime vuonna noin 1,000,000 rpl. ja 1925—1926 4,000,000 rpl. Maatalouteen v. 1924—25 myönnettiin 250,000 rpl Kuluvana talousvuonna summaa lisätään puolella. Kun lisätulo-arviota käsitellään, otetaan maatalous huomioon ja lisätään sitä varten myönnettäviä summia.

Paiakallismetsäin luovuttmisesta, tiekysymyksestä ja kalastuskysymyksestä muutama sana. Paikallismetsien luovutuksen olisi pitänyt päättyä kuluneena vuonna, mutta erilaisia syitä on ollut sitä vaikeuttamassa. Pitemmällä ollaan Poventsan kihlakunnassa, jossa kaikista paikallismetsien luovutusta koskevista töistä on suoritettu 75 pros. Hitaammin tämä on tapahtunut Paadenen ja Kemin kihlakunnissa.

Tieverkon korjaamiseen on käytetty varoja seuraavasti: Talousvuonna 1923—1924 yleisv. teihin 52,000 rpl., aluetta käsittäviin 141,000 rpl., kihlak. teihin 56,000 kuntain ja kylien 1,000 rpl.; V. 1924—1925 yleisv. 109,000, alue- 212,000, kihlak. 123,000, kylien ja kuntain 20,000 rpl. V. 1925—1926 käytetään yleisv. 189,000, alue-160,000, kihlak. 130,000 ja kylien ja kunt. 46,000 rpl. Koko summa kuluvana vuonna tekee 625,000 rpl. joista 330,000 myönnetään Keskuksen menoarviosta.

Summat ovat huomattavia, ja vähitellen tiet saatanee, ei vain kärryillä, mutta myöskin autoilla kuljettaviksi. Kuntien teitä on korjattu verrattain niukasti. Niihin on uhrattu vain 46,000 rpl. Kemin—Uhtuan tie on kuluneena vuonna edistynyt, talvitie on valmis ja tulevana vuonna saatanee kärrytie kuntoon. Varoja myönnetty 160,000, mutta on niitä lisättävä.

Kalastuksen järjestämistä aikaisemmin haittasi kiinteän yhteyden puute Vienan kalastajien kanssa. Viime vuonna oli kalastajilla konferenssi ja yhteys tuli järjestettyä. Kalastajat tarvitsevat etupäässä luottoa kalastusvälineiden hankkimiseksi, sillä kerralla he eivät kykene niitä hankkimaan. Viime vuonna raivonnut myrsky teki kalastajille noin 100,000 ruplan vahingon. Olemme tukeneet sen jälkeen kalastajia luotolla, avustuksella j.n.e. Pyynnöstämme luovutti Keskus meille kertakaikkisen veron käytettäväksi kalastajain tukemiseen. Tämän vuoden kalansaalis näyttää olevan varsin huono, joten edelleenkin kalastajia on tuettava tuntuvasti.

Yhtenä Karjalan hallituksen politiikan erikoisuutena on n. s. rajapolitiikka. Olemme erikoisesti pyrkineet kohottamaan rajaseudun rahvaan taloudellista ja valistuksellista tasoa eri keinoin. On tuotettu tullittomasti tavaraa rajaseudulle 105,000 ruplan arvosta viime vuonna. Tänäkin vuonna aiotaan anoa lupaa tullittomaan tavaran tuontiin, 193,000 rpl. arvosta tällä kerralla etelä-karjalaisia rajakuntia varten. Muutenkin on rajaseutuja tuettu kouluja lisäämällä, pajoja perustamalla, myllyjä rakentamalla j.n.e. Soiden kuivaukseen on myönnetty luottoa 7,000 rpl., apurahoja annettu 14,000 rpl., tietöihin on myönnetty lisävaroja 6,000 rpl. j.n.e. Tämä kaikki on vasta heikkoa alotetta, mutta edelleenkin tullaan rajaseutujemme elämää kohottamaan erikoisella tarmolla jo senkin vuoksi, että nämä seudut ovat eristetyt rautateistä ja siten jääneet takapajulle. Suomessakin ovat kapitalistit alkaneet samallaista rajapolitiikkaa harjoittaa, emmekä me saa j ädä tällä puolella jälelle.

Maatalouden kokonaistuotanto teki v. 1923 9,2 pros., muusta tuotannosta, v. 1924 10,5 pros. ja v. 1925 12,9 pros.

Kauppavaihto on laajennut. Koko vaihto teki v. 1923—24: valtionk. 26,6 pros; Osuusk. 38,5 pros., yksit. 34,9 pros. Yhteesä rahassa 10,041,000 rpl. V. 1924—25 valtionk. 34,9 pros., osuusk. 48,2 pros., yksit. 16,9 pros. Yht. rahassa 20,780,000. Vähittäiskaupassa valtionk. 25,9 pros., osuusk. 50,9 pros., yksit. 23,9 pros. (v. 1924—25). Vuodesta 1923—24 kasvoi osuusk. kauppavaihto 6:sta 8:aan milj. Osuus- ja valtiokaupan liikevaihto teki viime vuonna 84 pros., joten yksityiskaupan liikevaihto on tuntuvasti vähentynyt. Numerot ovat siis verrattain tyydyttäviä, mutta paljon on vielä puutteellisuuksia, varsinkin osuustoiminnassa. Karjalan Maatalousliitto ja Kemin—Uhtuan osuusliitto ovat olleet niin huonossa asemassa, että niitä on täytynyt tukea hyvin huomattavilla summilla. Toivottavasti ne pääsevät lähitulevaisuudessa jaloilleen. Osuustoimintaa on lisäksi haittaamassa monta seikkaa. Tottumattomuus liikkeiden hoidossa, suuret liikekustannukset, kavallukset y.m. Oikeusasiain komisariaatin tilasto osoittaa, että 14 pros. kaikista rikosjutuista on kavallusjuttuja. Yhteensä on kavallusten summa noussut lähes neljännesmiljoonaan ruplaan. Tällaiselle asiaintilalle täytyy tulla loppu.

Väestön varustaminen viljalla on aikaisempina vuosina ollut varsin kipeä kysymys, eikä se alkaneena talousvuonnakaan ole tullut järjestettyä niin hyvin kuin olisi pitänyt. Mistään viljapulasta ei kuitenkaan voi olla puhetta. Kesällä vesiteitä pitkin toimitettiin kaukaisempiin kihlakuntiin viljaa huomattavat määrät. Muualta tuotavan viljan tarve tänä vuonna oli 2,700,000 puutaa. Tästä määrästä olisi tammik. 1 p:ään kuluvaa vuotta pitänyt Karjalaan kulettaa 1,500,000 puutaa, mutta voitiin kulettaa vain 250,000 puutaa. Osaksi tämä johtui siitä, että viljan hankinta keskuksessa ei edistynytkään niin nopeaan, kuin aikaisemmin luultiin. Sitäpaitsi sisämaankaupan komisariaatti alussa hinnoitteli viljan verrattain alhaiseksi, joten tuonti keskeytyi ja edistyi vasta hintojen korotuksen jälkeen.

Hinnat, jotka eivät riipu lainkaan meistä, ovat edelliseen vuoteen verraten nousseet tuntuvasti. Jos edellisen vuoden hinnan merkitsemme sadalla, merkitään tämän vuoden hinta 130:llä. Vastedes ei hintoja saa millään tavalla laskea kohoamaan. Valtion on etsittävä keinot kohoamisen estämiseksi. Teollisuustuotteiden hinnat samoin on saatava tasautumaan. Ensin nekin kohosivat tuntuvasti, mutta sitten laskivat, kun tavaraa tuli markkinoille runsaammin.

Ulkomailta tuotiin tavaraa viime vuonna 1,000,000 ruplan arvosta. Kuluvana vuonna tuodaan noin 4,000,000 ruplan arvosta, sillä Kontupohjaa varten tulee ostettavaksi paperi- ja voimakoneet.

Kunnallistaloudesta on ensiksi mainittava asuntokysymys. Sodan jälkeistä perintöä ei ole kyetty vielä korjaamaan. Näihin asti eivät osuuskunnat eivätkä yksityiset ole suuresti rakennus- ja korjaustöihin ryhtyneet. Yksityiset sittenkin ovat näihin asti olleet rakennustoiminnan etunenässä. Nyt on perustettu kunnallispankki 250,000 ruplan pääomalla ja ryhdytty järjestämään rakennusluottoa ja rakennusosuuskuntien ja kunnallisosastojen rakentamistoimintaa edistämään on luottoa ryhdytty lisäämään 800,000 ruplaan.

Luoton tarve meillä osoittaa seuraavia numeroita: teollisuus 7,107,000 rpl., kauppa 1,000,000, maatalous 1,400,000 ja rakennustoiminta 1,000,000 rpl. tahi yhteensä 10,000,000 ruplaa.

Täten sosialistisen talouden enteet ovat näkyvissä, yksityiskaupan kustan-

nuksella kasvaa valtio- ja osuuskaupan liikevaihto ja maatalous vähitellen kollektivisoituu.

Teknillinen takapajuisuus on haittana kaikilla teollisuuden aloilla ja sitä vastaan on käytävä ratkaiseva taistelua. Jo alkaneen talousvuoden ajalla on teollisuutemme tekniikkaa tuntuvasti parannettava.

Proletariaattimme Karjalassa osoittaa myöskin kasvua. Ammatillisesti järjestyneiden lukumäärä on noussut 14,58:sta—23,99:een. Tässä joukossa luonnollisesti on myöskin toimitsijoita, liikennetyöläisiä y.m., mutta tehdastyöläisiä on kuitenkin jo 6,338, osoittaen kasvu yli 2,000 työläistä. Työpalkat ovat viimeisinä puolivuosina kohonneet seuraavasti, 39,5, 46,6 ja 50 ½ prosentilla. Yhteiskunnallisen vakuutuksen alalla viime vuonna olivat tulot menoja suuremmat. Tänä vuonna päin vastoin, sillä nyt vakuutetaan metsätyöläiset j.n.e. Vakuutettujen lukumäärä on kasvanut lähes 50 pros. Metsätyöläisten perheet saavat myöskin lääkäriapua, sairaus-ajalta saavat metsätyöläiset palkan. On muodostettu erikoinen komissi, joka tulee järjestämään metsätyöläisten yhteiskuntavakuutuksen.

Taloudelliseen vaurastumiseen nojaten kohoaa myöskin väestön valistuksellinen ja terveydellinen taso. Vuosi vuodelta on lisätty menoeriä sekä valistustyöhön, että terveyden hoitoon. Talousvuonna 1923—24 käytettiin valistustyöhön 948,000 rpl. Vuosina 1924—25 käytettiin kansanvalistukseen 1,084,000 rpl., vuosina 1925—26 käytetään 1,488,000 rpl. Terveydenhoitoon käytettiin vv. 1923—1924 478,000 rpl. V. 1924—25 598,000 rpl. ja kuluvana talousvuonna käytetään 886,000 rpl. Valistustyössä on pyrittävä kouluverkon laajentamiseen ja karjalaistuttamiseen. Terveydenhoidossa ei olla erittäin pahasti takapajulla muussa suhteessa, kuin lasten kuolevaisuudessa. Siinä on meillä tsaarivallan perintö jälellä. Syntyneistä lapsista kuolee ensimäisellä ikävuodellaan 25—30 pros. Tässä suhteessa terveydenhoidon alalla työskentelevillä ja valtiollamme on edessään suuri tehtävä.

Postin kulku meillä on yleensä hidasta. Senpä vuoksi on ryhdytty suurinta huomiota kiinnittämään puhelinverkon järjestämiseen ja radioasemien pystyttämiseen. Suunnitelman mukaan tullaan kahden vuoden kuluessa järjestämään puhelinyhteys jokaiseen kuntaan. Radiolähetysasema pystytetään heti kun tulee suotuisa ilma. Jokaiseen kuntaan asetetaan vastaanottoasema. Tarpeelliset varat on näitä toimenpiteitä varten myönnetty.

Niistä kielteisistä puolista, joita vastaan on ryhdyttävä tarmokkaaseen taisteluun on mainittava kavallukset ja juoppous. Kuten ylempänä mainittiin, on kavalluksia ollut runsaasti, 191 asiaa käsitelty oikeudessa. Oikeuskomisariaatille on annettu määräys nopeassa järjestyksessä käsitellä kavallusasiat. Kavallukset ovat moraalista perintöä tsaarin ajalta, kapitalistisen järjestelmän perintöä, josta on mahdollisimman nopeasti päästävä.

Juoppoutta vastaan on käytetty toimenpiteitä sellaisia, kuten väkijuomakauppojen rajoittamista kaupunkeihin. Ainoastaan kunnan väestön pyynnöstä ja sisäasiain komisariaatin luvalla voidaan avata väkijuomakauppa maaseudulle. Kaupungeissakin on pyritty kauppojen avaamista ja väkijuomien myyntiä rajoittamaan.

Oppiaksemme tuntemaan kaikki puutteellisuudet niin maaseudulla kuin kaupungeissakin, on ryhdytty tutkimaan yhteisk. elämämme eri aloja. Maaseudun kanssa on ollut verrattain kiinteä yhteys. Tutkimusten tulokset käytetään vastaisia toimenpiteitä varten.

Kansallisuuskysymyksen alalla on jatkettu toimintaa tsaarin politiikan jätteiden hävittämiseksi. Tsaarinaikai-

sen venäläistyttämistyön sijaan on ajettu karjalaistuttamispolitiikkaa sekä kouluissa että neuvostovirastoissa. Kansankomisarien neuvoston päätöksellä on kaikkien neuvostotoimitsijain opittava molemmat valtiokielet. Valistuskomisariaatti on tässä suhteessa yrittänyt toteuttaa kaksikielisten toimitsijain valmistamista.

Edellinen neuvostojen edustajakokous antoi toimeenpanevan komitean tehtäväksi laatia luonnoksen Karjalan Perustuslaista ja jättää se tämän edustajakokouksen käsiteltäväksi. Tästä tulee eri selostus, josta silloin tarkemmin.

Karjalalla on ollut erinäisiä huojennuksia, samoinkuin velvollisuuksia. Viisi vuotta oli Karjalan rahvas vapaa punaisessa armeijassa palvelemisesta. Nyt on aika kulunut umpeen ja velvollisuutemme on ollut ryhtyä järjestämään kansallisia joukko-osastoja rajojemme puolustuksen varalta. Tämä on tapahtunut silmällä pitäen vähempiä kustannuksia ja sitä, että punaiseen armeijaan kutsutut tulevat olemaan lähempänä kotiseutuaan.

Voimme varmuudella sanoa, että sisäisesti ja poliittisesti olemme astuneet aimo askeleita eteenpäin. Sen luoteisen etuvartion tehtäviä, mitkä Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea Karjalan Autonomian manifestissaan meille asetti, olemme me jotakuinkin kunnialla suorittaneet. Me olemme rientäneet eteenpäin sisäisesti lujittuen, poliittisesti kasvaen. (Suosionosoituksia.)

Toveri N u o r t e v a n ehdotuksesta jätetään kysymyksien teko selostajalle iltaistuntoon ja kuullaan ensin lisäselostus, koskeva Kontupohjan rakennustöitä. Selostuksen tekee insinööri V e r e s h a g i n.

Apuselostus Kontupohjan rakennustöistä.

Väliajan jälkeen selosti Kontupohjan rakennustöiden yli-insinööri Vereshagin tähänastisia rakennustöitä.

V e r e s h a g i n: Viidennessä Yleiskarjalaisessa Edustajakokouksessa tein jo selostuksen siihenastisista rakennustöistä Kontupohjassa. Tässä edustajakokouksessa on nähtävänä joukko tilastotaulukkoja töiden tilasta tällä hetkellä; tämän vuoksi apuselostukseni tulee olemaan varsin lyhyt.

Kontupohjan töiden rahoittaminen on ollut täysin tyydyttävä. Kaikkiaan on käytetty 3,330,000 rpl., niistä 750,000 Karjalan budjetista ja2,580,000 rpl. keskuksesta. Erittäin suurella tyydytyksellä on mainittava Karjalan raha-asiain osaston myöntämien summien aikanaan saanti. Ne eivät myöhästyneet, saatiinpa joskus ennen määräaikaakin. Keskuksesta tulevat varat usein tulivat myöhästyneinä, joka osaltaan viivästytti töitä.

Töiden yleisluonne on seuraava: On päätetty järjestelytyöt, maankuivaustöitä jatketaan, on ryhdytty rakennustöihin perusteellisesti (alettu rautabetonkityöt). On rakennettu tehdas betonkitöitä varten, suoritettu voima-aseman perustustyöt, rakennettu kuljetusteitä. Maankaivaustöitä suoritetaan etupäässä kanavalla. Niistä on jo suoritettu 80 % (lokakuun 1 p:n mennessä), Lokakuusta lähtien on suoritettu vielä kanavan kiveämis- y.m. töitä. Syvemmällä maassa tapaa suurempia vastuksia. Ensiksikin pohja lujenee, maan nostaminen ylös käy vaikeammaksi ja vesi tekee haittaa. Huolimatta vastuksista työssä, on työn mekanoimisen avulla saavutettu kustannusten alenemista jossain määrin. Kuution kustannukset maankaivussa ovat alentuneet 20—30 % aikaisemmista kustannuksista. Voima-aseman maankaivaustyöt ovat loppuun suoritetut. Maata on nostettu n. 4,000 kuutiosyltä. Kaikkiaan on tähän asti kaivettu maata n. 24,000 kuutiosyltä. Betonkitöistä on suoritettu n. 40 %. Betongin laskeminen tapahtuu uusimpia menettelyjä noudattaen. Armatuurit ovat paikoillaan. Vesivoima-aseman

perusta on valmis. Maankaivauksessa on tavattu mineraaleja, jotka vaikuttavat haitallisesti betonkiin. Betongin alle oli senvuoksi laskettava suojeleva asfalttikerros. Kanavan yli on rakennettu puusilta, joka kestää noin 10—12 vuoden käytön. Muutamia asuinrakennuksia, koulu, sauna ja pienempiä rakennuksia on valmistettu. Myöskin paperitehtaan rakentaminen on alulla. Rakennussuunnitelmissa on tapahtunut suuri muutos. Ensiksikin aijottiin tehdä vain puumassatehdas, mutta sittemmin on taloudellisista syistä suunnitelmaa muutettu, ja ryhdytty myöskin paperitehtaan valmistukseen. Massan kuljettamisessa nim. talvella on vaikeuksia, koska se jäätyneenä pilaantuu. Paperitehtaalla Karjalassa on erittäin suuri tulevaisuus.

Koneiden hankkiminen on viivästynyt siksi, että konetilauksen tehtyämme suuresta norjalaisesta tehtaasta, nousi odottamattomosti Norjan valuutta ja tilauksemme olisi tullut suunnattomasti kalliimmaksi kuin mitä odotettiin. Sen vuoksi nyt käydään keskusteluja norjalaisten, ruotsalaisten ja saksalaisten liikkeiden kanssa ja tilaus tulee suoritettavaksi lähiaikoina sieltä, missä se tulee edullisemmaksi suorittaa. Paperitehtaan rakennustyötkin viivästyvät tämän tilauksen myöhästymisen johdosta. Tulevan vuoden touko- tai kesäkuussa tulee tehdas käyntiin. Voima-asema saatanee valmiiksi tämän vuoden marraskuussa.

Kaikkiaan on työpäiviä käytetty rakennustöissä 308,768, 90 % niistä on työläisten työpäiviä, 6 % toimitsijain ja 4 % teknillisen henkilökunnan. Töiden kulku on yleensä tyydyttävä. Kuitenkin on tähän asti kohdannut meitä pari odottamatonta seikkaa. Ensiksikin on töiden kustannukset nousseet paljon suuremmiksi, kuin oli laskettu. Suunnitelmien laajentuminen töiden aikana on ollut toisena vaikuttimena. Ensialussa rakennetaan voima-asema vain n. 5—6,000 hevosvoimalle, myöhemmin tullaan lisäämään se 20—25,000. Myöskin vaikutti töiden kustannusten kohoamiseen kanavan sementillä laskeminen, jota ei oltu laskuun otettu. Yleensä koko Neuvostoliitossa on tällaisten voima-asemien rakentamisessa saatu kokemus osoittanut ensimäiset laskut virheellisiksi. Meidän rakennustöittemme kustannusten lisäys tekee 40 % alkuperäisestä summasta. Muutamilla muilla suurilla sähköasemilla se on noussut suuremmassa määrässä.

Sähkövoiman hinta ei tule sentään liian korkeaksi. Alussa se saattaa tulla lähemmä kaksi kopeekkaa kilovatti tunnista. Myöhemmin se tulee laskemaan yhteen kopeekkaan. Tämä sen jälkeen, kun Kontupohjan toinen työosa tulee suoritettua.

Tov. Vereshakinin apuselostuksen päätyttyä luovuttaa puheenjohtaja puheenvuoron tov. Pottojeville.

Apuselostus amnestiakysymyksestä.

N u o r t e v a: Apuselostuksen Karjalan pakolaisia koskevassa kysymyksessä tekee tov. Pottojev venäjän ja suomenkielellä.

P o t t o j e v: Karjalaisia pakolaisia oli Suomessa v. 1922 kaikkiaan 12,000. Niitä on mennyt sinne eri aikoina. Osa meni v. 1919 lahtarien Aunuksen retken aikana, seuraavat menivät v. 1920 Millerin joukkoja likvidoitessa, v. 1921 meni osa Repolan ja Porajärven tultua Suomen haltuun ja suurin osa meni v. 1922 Karjalan rosvokapinan jälkeen. Pakolaisten joukossa ovat talonpojat suurena enemmistönä. Joukossa on myöskin osa kulakkeja ja osa intelligenttejä. Kulakit menivät siksi, että neuvostovalta ei ollut edullinen heidän riistopyrkimyksilleen. Intelligenssian jäsenet menivät aktiivisina kapinan johtajina ja yllyttäjinä. Talonpojista suurin osa meni tietämättömyydessään ja tyhmyy-

dessään, kuten takaisin palanneet ovat peittelemättä ilmoittaneet. Osa talonpojista meni valkoisten pakottamana ja hyvin pieni osa, n. 4,6 %, ovat menneet puutteen pakottamina.

Ilman mitään lupaa, omavaltaisesti palasi jo vuonna 1922 noin 4,400 pakolaista tälle puolen rajan. Jälellä olevista suuri osa myöskin olisi palannut, ellei valkokarjalaisten ja suomalaisten taholta olisi harjoitettu kiihkeää agitatsionia Neuvosto-Karjalaa vastaan ja peloiteltu pakolaisia omaisuuden riistämisellä, vankiloilla j.n.e., joka muka heitä kohtaa palatessaan Neuvosto-Karjalaan.

Tämä otettiin meillä huomioon ja hallituksen toimenpiteitten tuloksena oli sitten n.k. toukokuun amnestia, jonka perusteella saivat pakolaiset oikeuden palata takaisin, palattuaan saivat takaisin omaisuutensa ja kansalaisoikeudet. Luonnollisesti amnestia ei koskenut pahimpia kapinan johtajia, kulakkeja y.m. Ensimäiseen päivään tammikuuta 1925 palasi amnestian perusteella 4,100 pakolaista. Kaikkiaan amnestia koski 6,741 pakolaista. Jälellä oleviin nähden hallituksen päätöksellä päätettiin sittemmin sovittaa persoonallista amnestiaa. Tätä saivat käyttää hyväkseen kaikki ne pakolaiset, jotka rehellisesti aikoivat palata takaisin, mutta etupäässä taloudellisista syistä olivat jääneet yleisen amnestia-ajan jälkeen Suomen puolelle. Toimeenpanevalle Keskuskomitealle jäi kumminkin oikeus päättää täten palanneiden pakolaisten omaisuudesta j.n.e.

Persoonallisen amnestian perusteella on saapunut noin 1,500 pakolaista. Myöhemmin on palannut vielä n. 350 ja Paadenelle jatkuu edelleenkin pakolaisten paluu. Suomeen on näin ollen vielä jäänyt yli neljäsosa kaikista pakolaisista, mutta näistä suurin osa on sellaisia, joiden palaamista ei lainkaan odoteta, eikä heidän sallita Karjalan rajojen sisälle palata. Osa, kuten sanottu, on siellä vielä rehellistäkin pakolaisainesta, mutta Suomen puolella on heitä peloiteltu palaamasta kaikin keinoin. Lahtari-agitaattorit kieltävät palaavia lähtemästä Neuvosto-Karjalaan, koska täällä muka ei ole lainkaan suolaa, koska pakolaiset heti tultuaan pannaan vankilaan j.n.e. Seurauksena tästä on ollut epäröiminen pakolaisten keskuudessa. Onpa todettu tapaus, jolloin Suomen puolelta lähtenyt pakolainen rajaseudulla sillä puolen rajaa vaihtoi ompelukoneensa mitättömään suolamäärään ja näin ollen sai lahtarien ansiosta tuntuvan tappion.

Jälellä olevat pakolaiset voidaan jakaa viiteen osaan. Ensimäinen on teollisuustyöläisiksi muodostuneet pakolaiset, pakolaisproletariaatti. Toiseen osaan kuuluvat oppikouluissa opiskelevat karjalaiset (myöskin sotakouluissa). Kolmanteen kuuluvat proletariaatin hylkyainekset, lakonrikkurit y.m. sellaiset. Neljänteen osaan on luettava kulakit, keinottelijat, tilanomistajat ja viidenteen osaan aktiiviset terroristit, kapinan johtajat ja suojeluskuntalaiset. Kahteen ensimäiseen osaan kuuluvien sallitaan palata persoonallisen amnestian perusteella ja sen umpeen mentyä maasta-siirto- (emigrantti-) järjestyksessä. Kolmeen jälkimäiseen luokkaan kuuluvia emme lainkaan Neuvosto-Karjalassa kaipaa, emmekä tule sellaisia pakolaisia tänne laskemaan.

Persoonallistakaan amnestiaa emme voi kuitenkaan loppumattomiin jatkaa. Se on lopetettava jo siitäkin syystä, että lahtari-agitaattorit kylvävät Suomessa pakolaisten keskuuteen ajatusta, että meidän amnestiamme muka on Kansainliiton määräyksestä annettu, eikä riipu lainkaan Neuvostovallasta. Sen vuoksi pakolaiset muka ehtivät milloin tahansa Karjalaan, koska neuvostovalta ei uskalla amnestiaa lakkauttaa. Toisena lakkauttamisen tärkeänä syynä on se, että maa-asiain järjestelyä ei voida suorittaa, ennen kuin

pakolaisten maa- ja omaisuuskysymys on lopullisesti selvitetty. Talonpoikaisväestö, etenkin Paadenen ja Uhtuan kihlakunnissa ovat neuvostojen edustajakokousten kautta jatkuvasti vaatineet amnestiaa lakkautettavaksi, koska sen vuoksi ei voida maajärjestelyä suorittaa, mikä kuitenkin olisi maatalouden kohottamiselle välttämätön. Yleensä katsoo paikallinen väestö jossain määrin kieroon hallituksen toimenpiteitä, kun hallitus luovuttaa pakolaisille takaisin näiden omaisuuden, vaikka sattui tapauksia, että pakolaiset Suomeen lähtiessään sulkivat esim. karjan navettaan ja sytyttivät navetan palamaan. Kun tällaisessa tapauksessa joko puna-armeijalaiset taikka jälelle jäänyt väestö pelasti karjan, luovutti hallitus takaisin pakolaisten nyt tultua senkin omaisuuden, jonka nämä itse aikoivat tuhota.

Suomesta tullessaan annettiin pakolaisille meidän taholtamme lupa tuoda rajan yli omaisuutta, mitä he olivat mukanaan vieneet ja mitä siellä kyenneet hankkimaan, paitsi aseita. Samoin saavat he tällä puolella rajaa täydelliset kansalaisoikeudet, saavat entiset rakennuksensa ja viljelysmaansa sekä irtaimen omaisuutensa, kuten ylempänä mainittiin. Niiden karjalaisten maat, jotka eivät ole käyttäneet amnestiaa hyväkseen, vaan jääneet Suomeen, luovutetaan kyläyhteisölle kiinteä omaisuus neuvostoelimille ja irtain omaisuus talonpoikain keskinäisille avustuskomiteoille. Edesvastuuseen vedetään ainoastaan ne palanneet pakolaiset, jotka ovat tehneet aikaisemmin rikoksia. Tämän vuoden alusta meni umpeen persoonallisen amnestian aika ja tästä lähin saapuvat pakolaiset otetaan vastaan siirtolaijärjestyksessä.

Uhtuan kihlakuntaan on palannut etupäässä hyvin köyhiä talonpoikia, joita täytyy neuvostoelimien taholta tukea. Siirtolaisjärjestyksessä tuleville pakolaisille toimitetaan työtä teollisuuslaitoksissa ja luovutetaan uutisasutuspalstoja,

Ylläesitetty on todisteena siitä, että hallituksemme suhde pakolaisiin Karjalan neuvostovallan amnestiapolitiikka on ollut täysin oikea.

Siis tammikuun 1 päivän jälkeen Suomeen jääneitten pakolaisten maa ja muu omaisuus siirtyy niiden kyläyhtymien käytettäväksi, joihin pakolainen kuului. Irtain-omaisuus joutuu talonpoikain keskinäisen avun komiteoille. Ne pakolaiset, jotka ovat aikaisemmin saaneet amnestian eivät ole tähän mennessä sitä käyttäneet, menettävät oikeudensa siihen.

Kysymyksiä

N u o r t e v a: Tov. Gyllingille on siksi runsaasti tehty kysymyksiä kirjelapuilla, että vastaaminen niihin on siirrettävä iltaistuntoon. Tämän vuoksi saavat ensin vastata heille tehtyihin kysymyksiin apuselostajat Vereshagin ja Pottojev.

Ensiksi vastaa kysymyksiin tov. Verashagin.

K. — Milloin Sandala järven sulku tulee suljetuksi?

V. — Se on jo suljettu.

K. — Miten laajalta alueelta tulevat maat ja tiet veden valtaan kun Sandalan vesi sulun avulla nostetaan ja paljoko taloja on siirrettävä uuteen paikkaan?

V. — Noin 30 taloa tulee siirtää uuteen paikkaan tai rakentaa uudelleen. Tie tullaan kohottamaan; veden alle joutuu n. 250 desjatinaa maata.

K, — Miten tappiot korvataan?

V. — Karjalan Kansantalousneuvosto tulee laatimaan suunnitelman korvausmäärästä ja muodosta.

K. — Paljonko Kontupohjan rakennustyöt tulevat maksamaan?

V. — Kustannusarvion mukaan 7,200,000 rpl. Mutta kustannusten

kasvaessa töiden aikana summa mahdollisesti nousee 7.900,000 ruplaan.

K. — Tullaanko lähikylät sähköistämään?

V — Kontupohjan kylä tulee sähköistetyksi, mutta kaukaisempien kylien sähköistäminen riippuu siitä, jos väestö ottaa kustannuksiin osaa.

K. — Paljonko työläisiä tulee työskentelemään paperitehtaassa?

V. — Noin 400.

K. — Onko Neuvostoliitossa löydettävissä tarpeelliset työntekijät?

V. — Ei tällä kerralla, mutta Neuvostoliiton Korkeimmassa Kansantalousneuvostossa on valmisteilla kysymys kurssien järjestämisestä, Ensi tilassa on paperityöläiset esim. tuotava Suomesta.

K. — Paljonko paperitehdas tulee tuottamaan paperia?

V. — Vuosittain noin 1,500,000 puutaa.

K. — Paljonko paperi tulee maksamaan?

V. — Sen on laskettu maksavan 2 rpl. 4 kop. puuta. Moskovassa tätä summaa on korotettu 2 rpl. 30 kopeekkaan. Tämä hinta tekee mahdolliseksi kilpailun ulkomaisten paperitehtaiden kanssa.

K. — Paljonko vuosittain tarvitaan puutavaraa paperituotantoon?

V. — Noin 8,000 kuutiota,

K. — Voidaanko Sunun jokea pitkin edelleenkin uittaa tukkeja?

V. — Sellainen on tarkoitus.

Puheenvuoro vastauksia varten annetaan tov. Pottojeville, joka vastaa kysymyksiin venäjän- ja suomenkielillä.

K. — Mitä Karjalan pakolaiset Suomessa tekevät?

V. — Suurin osa on palkkatöissä.

K. — Mitä palanneet pakolaiset Karjalassa tekevät? Eivätkö he harjoita kauppaa tai keinottelua?

V. — Suurin osa pakolaisista on palannut Uhtuan ja Paadenen kihlakuntiin, jossa ei yksityiskauppaa ole lainkaan. Huomattava osa on tuonut Suomesta tullessaan hevosia ja maatalousvälineitä ja työskentelevät maataloudessa.

K, — Ovatko täkäläiset pakolaiset yhteydessä Suomeen jääneiden kanssa?

V. — Ovat kirjeenvaihdossa, mikä onkin hyvin tärkeätä, sillä heidän kirjeensä asioiden todellisesta tilasta vaikuttavat paremmin kuin sanomalehtiartikkelit.

K. — Eivätkö palanneet pakolaiset harjoita agitatsioonia neuvostovaltaa vastaan?

V. — Eivät, sillä he joko ovat täysin lojaalisia ja ottavat osaa yhteiskunnalliseen työhön ja neuvostotoimintaan.

Tov. Nuorteva ilmoittaa edustajakokoukselle, että tov. Järvisalo on 2 tunnissa tehnyt lentomatkan Kontupohjaan ja takaisin, pitäen Kontupohjassa kokouksen ja pyytää esittää Kontupohjan työläisten tervehdyksen edustajakokoukselle. Tämän jälkeen tov. Nuorteva ilmoittaa, että on tehty ehdotus Doroshinin ja Virtasen valitsemisesta toimitusvaliokuntaan.

Ehdotus hyväksytään.

Edustajakokouksen puhemiehistön nimessä ehdottaa tov. Nuorteva jaostojen ohjaajiksi valittavaksi seuraavat toverit: rahataloudellisen jaoston ohjaajaksi Fomin, maataloudellisen Arhipov, teollisen Leskov ja yhteiskunnallis-valistuksellisen jaoston ohjaajaksi Gappojev ja Matvejev. Ehdotus hyväksytään,

Klo 3 julistaa puheenjohtaja päivällisloman alkaneeksi.

ILTAISTUNTO.

Istunto alkoi klo 5,15 illalla. Puhetta johti tov. Jelin.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Gylling vastasi Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostuksen johdosta saapuneisiin kysymyksiin.

K. — Kuinka monta matkaa hallituksen jäsenet ovat tehneet paikkakunnille ja kuinka paljon on käynyt talonpoikia asioillaan keskuksessa?

V. — Toimeenpanevan Keskuskomitean jäsenet ovat vuoden kuluessa tehneet kaikkiaan 42 matkaa kihlakuntien keskuksiin ja 87 matkaa eri kuntiin. Kuitenkaan ei kaikissa kunnissa ole käyty, vaan on muutamissa käyty useampiakin kertoja. Keskuksessa asioillaan käyvistä talonpoikaisasioitsioista ei luetteloa ole pidetty, mutta on heitä keskimäärin käynyt 4—5 henkeä päivässä.

K. — Millä kannalla on hallinnollisen piirijaon suoritus Kemin kihlakunnassa?

V. — Kysymys uudesta piirijaosta on tällä kertaa kuolleessa pisteessä. Piirijaon suoritus meillä Karjalassa on paljon vaikeampi, kuin Neuvosto-Venäjän keskisissä lääneissä, sillä meidän seutumme on harvaan asuttua ja hallinnolliset piirit — kunnat ja kyläneuvostoalueet, ovat niinkin jo laajoja, joten niiden edelleen laajentaminen tulisi heikontamaan neuvostotyötä, eikä edistämään sitä, mikä piirijaon tarkoituksena pitäisi olla. Kemin kihlakunnassa tullaan kuitenkin toimittamaan jonkunlaisia hallinnollisten piirien muutoksia.

K. — Mistä johtuu, ettei useilla seuduilla vielä ole suoritettu palkkaa metsäpalojen sammutustöistä?

V. — Määrärahat työpalkan maksua varten metsäpalojen sammutustöistä ovat kyllä aikanaan myönnetyt, joten viivästyminen maksussa johtuu yksinomaan paikallisten elinten syystä.

K. — Milloin päättyy paikallismerkityksellisten metsien eroittaminen Karjalassa?

V. — Työsuunnitelman mukaan pitää työt päättää syyskuuhun 1926 mennessä.

K. — Viimeaikoina on useihin rajakuntiin valtion avustuksella avattu sepänpajoja. Onko ryhdytty mihinkään toimenpiteisiin seppien ja muiden ammattilaisten saamiseksi näille seuduille?

V. — Kyllä. Petroskoissa sijaitsevan ammatti-teknillisen koulun ohjelmaa on muutettu siten, että se alkaa valmistaa juuri tällaisia käytännöllisiä ammattilaisia paikallisia tarpeita varten.

K. — Onko keskuselimille tunnettu rajakunnissa vallitseva elintarvetilanne ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty tarpeen tyydyttämiseksi?

V. — Uhtuan kihlakunnassa oli syksyllä, kelirikon aikana puute muutamista tavaralajeista, mutta nyt, rekikelin tultua, on taas päästy kuljettamaan. Talven aikana tullaan Uhtualle kuljettamaan viljaa koko vuodeksi. Repolaan tulee Metsähallinto kuljettaman tarpeellisen määrän viljaa. Aunuksessa ovat varastot olleet riittävät ja Petroskoin khl. on varustelu jatkuvasti ollut säännöllistä.

K. — Miksi teollisuustuotteet ovat kalliita? Mitä tuloksia työtehon parantaminen teollisuuslaitoksissa on tuottanut ja johtuuko kalleus 8-tunnin työpäivästä työläisillä?

V. — Teollisuustuotteiden hinnat ovat 2—3 vuoden aikana jatkuvasti alentuneet. Tämä seikka osoittaa meille, ettei työpäivän pituus ole siihen vaikuttanut, koska se on koko ajan ollut 8 tuntia. Kalleus johtuu yksinomaan tuotantomenettelyjemme vanhentuneisuudesta ja teollisuuslaitoksiemme koneiston kuluneisuudesta, joten joudutaan käyttämään liian paljon työtä tuotteiden valmistukseen. Mitä tulee työtehoon on se jatkuvasti noussut.

K. — Onko kysymys apurahan myöntämisestä Veskelyksen kylän (Säämäjärven kunta) klubin kuntoonpanoa varten ratkaistu ja jos on, niin miten?

V. — On myönnetty 200 ruplan määräraha.

K. — Miksi ei anneta apua tai eläkettä kaikille puutteessa oleville ja työkyvyttömille?

V. — Voimassa olevien lakien perusteella yhteiskunnallisen huollon alaisia ovat 1) yhteiskunnallisesti vakuutetut — siis työläiset ja toimitsijat, 2) sotainvaliidit ja 3) sotilaiden perheet. Karjalassa oli kaikkiaan eläkkeellä v. 1923 — 246, v. 1924 — 633 ja v. 1925 698 henkeä. Talonpoikaisto, nim. työkyvyttömät talonpojat, eivät saa valtiolta eläkettä, vaan kuuluu heidän huolto paikallisille talonpoikain keskinäisille avustuskomiteoille. Näiden komiteain toiminta on vielä kyllä ollut heikkoa, mutta on sitä koetettu parantaa. Vuonna 1924 jakoivat nämä komiteat kaikkiaan avustuksia 12,252 rpl. 1,723 hengelle eli keskimäärin 6 rpl. henkeä kohti. Vuonna 1925 tekivät avustukset 19,312 rpl. eli keskim. 10 rpl. henkeä kohti. Komiteain rahastot ovat samana aikana nousseet 16 tuhannesta 31 tuhanteen ruplaan. Nämä luvut ovat tarpeeseen nähden kyllä vielä vähäisiä. Valtion taholta onkin aikomus ryhtyä keskinäisten avustuskomiteain toimintaa tukemaan aineellisesti sekä myöntämällä sille vissit varat kuntien budjetilta. Huoltoos. on ryhtynyt luetteloimaan avun tarpeessa olevia ja on aikomus järjestää heille 35 rpl. apuraha kuukaudessa. Sokeita ja kuuroja aijotaan lähettää heille tarkoitettuihin ammattikouluihin.

K. — Kuinka paljon on käytetty varoja Vienanmeren kalastajien — pomoorien tarpeisiin?

V. — Viime vuonna sattuneen myrskyn seurauksista kärsimään joutuneille kalastajille on jaettu avustusta kaikkiaan 16,000 ruplaa ja myönnetty 40,000 rpl. luotonantia varten. Tänä vuonna aijotaan Maatalouspankin kautta jakaa luottona kalastusvälineiden hankkimista y.m. kalastajain tarpeita varten kaikkiaan 400,000 rpl.

K. — Miten Kansankom. Neuvosto suhtautuu viinakaupan avaamiseen maaseudulla?

V. — Viinakauppojen avaamista maakylissä ei keskuksessa kannateta, mutta ratkaisee tämän kysymyksen kihlakunnan toimeenpaneva komitea kussakin kihlakunnassa. Lopullisen luvan viinakaupan avaamiseen antaa vasta Keskus-Hallinto-Osasto.

K. — Kuinka pitkäksi aikaa Keskus (Moskova) on myöntänyt lainan Kontupohjan rakennustöitä varten?

V. — Ensimäinen laina lankesi aivan äskettäin, mutta on sille saatu lykkäys. Yleensä ovat kaikki lainat saatu sillä ehdolla, että ne suoritetaan takaisin tehdaslaitoksen valmistuttua. Laina on muuten hyvin edullinen, sillä siitä ei mene korkoa kuin 1 % vuodessa.

K. — Kuinka paljon Karjalassa on ollut kavalluksia ja missä järjestöissä niitä on enimmän ollut?

V. — Kaikkiaan on vuoden aikana oikeudessa ollut esillä 191 kavallusjuttua ja tekee tuomittujen kavaltama summa noin 250 tuhatta ruplaa. Suurin kavallus on ollut Muurmannin rautatien osuuskaupassa. Tärkeimpänä syynä kavalluksiin on ollut asianomaisten toimitsijain juopottelu.

K. — Missä pisteessä on puhelinyhteyden järjestäminen Karjalaan?

V. — Puhelinyhteys saadaan kyllä jokaisesta kunnasta kihlakunnan keskukseen, mutta kihlakuntien keskuksien yhdistämistä Petroskoin kanssa emme vielä voi ajatella, sillä siihen tarvittaisiin suuret summat varoja. Useilta edustajilta on saapunut valituksia, että puhelinmaksut ovat liian korkeita. Valtion laitokset ja paikalliset elimet kyllä nauttivat 50 pros, alennusta. Tariffit tullaan lähiaikoina uudelleen tarkistamaan ja toimittamaan niissä tarpeelliset korjaukset,

K. — Miksi Kemin kihlakunnan Popovin saarella on kaksi nimeä (toinen nimi "Vallankumoussaari")?

V. — Nimi on muutettu paikallisesta alotteesta. Keskuksessa sitä ei ole vahvistettu, koska nimen muutos häiritseisi kansainvälisissä suhteissa, sillä se kaikilla kartoilla tunnetaan Popovinsaareksi.

K. — Minkälaiset suhteet vallitsevat valtion kaupan ja osuusliikkeiden kaupan välillä?

V. — Kumpikin kauppa toimii aivan itsenäisesti. Useilla seuduilla on kyllä ollut näiden kauppojen välillä kilpailua, josta on päästävä. Tämän välttämiseksi, on näiden kauppaliikkeiden parannettava keskinäisiä suhteita.

K. — Voidaanko antaa lainaa Muurmanniin kalastamaan lähteville pomooreille tarpeiden hankkimista varten?

V. — Kyllä tällaisia lainoja voidaan myöntää aikaisemmin mainitsemistani 400 tuhannen ruplan lainarahastosta.

K. — Tullaanko Karjalan budjetilta myöntämään varoja Kemin—Uhtuan tien rakentamista varten?

V. — Tähän tiehen on viime vuoden budjetilta käytetty 60 tuh. rpl. ja keskukselta saatu 50 tuh. rpl. Täksi vuodeksi on keskus myöntänyt 163 tuhatta ruplaa. Karjalan budjetilta ei tänä vuonna ole tähän tarkoitukseen varoja varattu. Keskukselta on vaadittu lisää tänä vuonna 50—60 tuhatta ruplaa, jotta tie saataisiin siihen kuntoon, että sitä jo päästäisiin kärryillä ajamaan.

K. — Minkälainen yhteys on järjestetty Muurm. läänin kanssa ja onko Vienanmeren kalastajien etuja valvottu Muurmannissa?

V. — Yhteyttä ei Muurmannin läänin toimeenpanevan komitean kanssa ole, vaan on se tänä vuonna saatava aikaan.

K. — Miten Karjalan hallitus suhtautuu Solovetsinsaarten liittämiseen Karjalaan?

V. — Tietysti sitä kannatetaan, mutta mitään alotetta siihen suuntaan ei olla tehty.

K. — Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hevosten lisäämiseksi metsätöiden tarpeita vastaavaksi?

V. — Hevosten vähyys Karjalassa on yleisesti tunnettu ja johtuu se siitä, että täällä on käyty paljon sotia, jotka ovat tuhonneet suuren määrän hevosia. Hevosten lukumäärän saamiseksi ennalleen sekä hevoskannan parantamiseksi on Karjalaan tuotettu useampia lähetyksiä hevosia m.m. Suomesta. Samoin on myös tuotettu siitosoriita, joita on levitetty ympäri Karjalaa.

K. — Tullaanko valtion taholta myöntämään varoja Kemijoen koskien perkaamista varten?

V. — Tämän ovat ottaneet suorittaakseen Uhtuan ja Kemin kihlakunnat, edellinen Kuittijärven ja Paanajärven välisen osan ja jälkimäinen Paanajärvestä Usmanalle. Severolesin piti myös ottaa osaa koskien puhdistukseen.

K. — Eikö metsien myönti Karjalalle edullisilla ehdoilla huononna puutavaraliikkeiden asemaa, kun niiden toiminta on muutenkin tähän saakka ollut vaikeata?

V. — Ei, sillä puutavaraliikkeemme ovat alkaneet enemmän myödä puutavaraa sisäisille markkinoille, jossa hinnat ovat korkeammat, kuin mitä ne nykyään ulkomailla ovat.

K. — Voitaisiinko eroittaa Muurmannin rautatien varsi metsistä jollain tavalla, esim. ojalla, että vältyttäisiin tuhoisilta metsäpaloilta?

V. — Miksi ei silläkin tavalla. Mutta nyt on aikaansaatu Muurmannin rautatien kanssa sopimus, ettei se enää kesällä päästä radalle haloilla lämpiviä vetureita, vaan rupeaa käyttämään joko kivihiiltä tai naftaa, joista ei lennä kipinöitä.

K. — Minkälaiset suhteet vallitsevat Karjalan ja Karjalassa toimivien valtion hankintajärjestöjen kanssa?

V. — Karjala ei ole mukana näissä hankintajärjestöissä vaan valvoo ja kontrolloi ainoastaan niiden toimintaa.

K. — Aiotaanko karjalaistuttaminen toimeenpanna myös Puudosin ja Poventsan kihlakunnissa?

V. — Ei erikoisemmin. Hyväksymiemme päätösten mukainen suomenkielen opetus II asteen kouluissa kyllä tulee myös siellä toteutettavaksi.

K. — Voiko Toimeenpaneva Keskuskomitea kutsua jonkun täysi-istunnoistaan koolle johonkin kihlakuntakaupunkiin ja miksi sitä ei tähän saakka ole tehty?

V. — Tällainen täysi-isuntojen kutsuminen johonkin kihlakuntakaupunkiin omaisi ainoastaan agitatoorisen merkityksen. Tähän saakka ei ole kylläkään ollut tämä kysymys esillä, mutta tarpeen vaatiessa voitaisiin se kutsua koolle jonnekin muuallekin kuin Petroskoihin.

K. — Onko käytettävissä minkäänlaisia tietoja jotka osoittaisivat kotikeittoisen viinanpolton ja käytön vähentyneen valtion viinan liikkeelle laskun jälkeen?

V. — Erikoista tilastoa tästä ei ole voitu tehdä. Mutta mikäli äskettäin toimitetusta talouksien tutkimuksesta (käsitti 8—900 taloutta) voidaan päättää, on se vähentynyt.

K. — Tuleeko tapahtumaan häiriöitä väestön varustamisessa viljalla tänä vuonna?

V. — Tilanne viljamarkkinoilla näyttää hyvin vakiintuneelta, joten mitään häiriöitä ei ole odotettavissa.

K. — Tullaanko tänä vuonna järjestämään kalastajien pyyntivälineiden vakuutus valtion vakuutuslaitoksen kautta?

V. — Tämä kysymys on ollut jo esillä ja on Vakuutushallinnon taholta ryhdytty toimenpiteisiin kalastusolojen tutkimiseksi ja vakuutustavan ilmisaamiseksi.

K. — Tullaanko kalastajille myöntämään lupia rihlapyssyjen hankkimista varten hylkeen pyynnin harjoittamista varten?

V. — Kyllä sellaisia lupia annetaan ja voidaan aseiden hankinta järjestää osuuskuntien kautta.

K. — Mistä johtuu, että metsäteollisuus on toiminut tappiollisesti?

V. — Silloin kun hakkaussuunnitelmia ja laskelmia tehtiin, oli tilanne ulkolaisilla markkinoilla edullinen — hinnat puutavaralle korkeat. Mutta myöhemmin alkoivat hinnat laskea, joten olemme kaupoissamme joutuneet kärsimään jonkunlaista tappiota.

K. — Tehdäänkö metsätyömailla minkäänlaista valistustyötä työläisten keskuudessa?

V. — Kyllä valistustyötä on jollain seudulla tehty, mutta on se ollut yleensä heikkoa ja vähäistä.

K. — Tullaanko ryhtymään mihinkään toimenpiteisiin asunto-olojen parantamiseksi, etenkin sahoilla ja rautatiellä.

V. — Tähän saakka on rakennustoiminta ollut kokonaan lamassa. Vasta viime aikoina ovat varat alkaneet antaa myötä aloittaa rakennuksien rakentamisen. Rautatie on kyllä ilmoittanut, että se tulee rakennuttamaan useammilla keskusasemilla uusia rakennuksia työläisiä varten ja on sen taholta jo ryhdytty rakennuspuitakin hankkimaan.

K. — Aikooko postihallitus järjestää Uhtuan kihlakunnassa postikonttorit, vai tullaanko edelleen olemaan apupostiasemien varassa.

V. — Postikonttorilla ja apupostiasemalla ei ole suurtakaan eroa, sillä niiden oikeudet ovat jokseenkin samat. Muuten postikysymys Uhtualla sietää tulla otettavaksi esille vastaavissa elimissä.

K. — Miten aiotaan käyttää Kemin kihlakunnassa seisovat laivat ja alukset. Voidaanko ne ottaa Arkangelin läänin hallusta Karjalan käytettäväksi?

V. — Meidän on järjestettävä kysymys, että Vienanmeren laivaliikennehallinto avaisi konttorinsa myös Karja-

laan, ja tämän jälkeen voitaisiin sopia sen kanssa laivojen käytöstä tarpeitamme vastaavasti.

K. — Voivatko maataloudelliset osuuskunnat harjoittaa kauppaa tai edes jäsentensä elintarpeilla varustamista?

V. — Mitään kieltoa kaupanteosta ei ole olemassa, mutta on kokemus osoittanut, että silloin kun maataloudelliset osuuskunnat kiintyvät kauppaan, jää niiltä niiden perustehtävä toiselle tilalle ja vähitellen kadottavat ne varsinaisen merkityksensä.

K. — Voivatko viljan hinnat nousta nykyistä korkeammiksi?

V. — Tilanne markkinoilla on vakiintunut, eikä mitään huomattavampaa hintojen nousua ole havaittavissa.

K. — Miten on selitettävissä viljan hintojen nousu tänä syksynä ja minkälaiset ovat viljojen hinnat ostopaikoilla?

V. — Meillä Karjalassa maksaa ruisjauhot keskimäärin 1 rpl. 80 kop. puuta. Koko Neuvostoliitossa on keskihinta noin 1 rpl. 26 kop. vaihdellen Siperiassa kaukana rautateistä 59 kop., ja muissa lääneissä 1,25—1,40. Viljan hinnan nousu johtuu osaksi siitä, että viljaa ostaessa ei ollut riittävästi teollisuustuotteita markkinoilla, ja että ostettaessa syntyi epäterveellistä kilpailua ostajain kesken. Kaiken tämän korjaamiseksi on ryhdytty toimeenpiteisiin.

K. — Onko ryhdytty toimenpiteisiin menekin saamiseksi Valkeanmäen marmorille?

V. — Menekkiä on haettu, mutta toistaiseksi tuloksettomasti.

K. — Miten Karjala suhtautuu Muurmannin läänin liittämiseen Karjalaan.

V. — Tietenkään ei Karjalan taholta vastustettaisi Muurmannin läänin siihen liittämistä, mutta ei sen taholta ole mitään alotetta tähän suuntaan tehty.

K. — Aiotaanko Paadenen ja Povenntsan kihlakunnat yhdistää, jos aiotaan, niin milloin?

V. — Kysymystä sellaisesta ei ole ollut.

K. — Milloin aiotaan maanjako Karjalassa lopullisesti päättää?

V. — Varmasti ei voida sanoa, mutta tulee se vaatimaan useita vuosia.

K. — Tullaanko paikallismerkityksellisten metsien vartiointi ottamaan valtion budjetille?

V. — Kihlakuntien neuvostojen edustajakokouksissa on tämä kysymys ollut esillä, mutta voin varmasti sanoa, ettei valtion budjettia voida varoja tähän tarkoitukseen myöntää.

K. — Onko suomenkielen oppiminen keskuksen ja kihlakuntien vastuualaisille toimitsijoille pakollista ja yleensä saavutettavissa?

V. — Toistaiseksi ei se ole ollut pakollinen vaan ainoastaan toivottava. Ajanmittaan tulee kyllä suomenkielentaito vaatimukseksi. Kielen oppiminen ei yleensä ole kenelläkään mahdotonta.

K. — Voidaanko lähiaikoina odottaa 7-vuotisten koulujen avaamista maaseudulla.

V. — Yleensä on maaseudulla pidetty II asteen koulujen suhteen 1 koulu 40 I asteen koulua kohti. Meillä ollaan tässä suhteessa edellä. Ja koska 1 asteen koulujen verkko on vielä puutteellinen, niin ei uusien toisen asteen koulujen avaamista voida aivan lähiaikoina odottaa.

K. — Onko järjestetty metsätyöläisten yhteiskunnallinen vakuutus?

V. — Ei vielä.

Tämän jälkeen siirryttiin

keskusteluihin Tp. K. komitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostuksen johdosta

A r i s t a r h o v: Täydellisesti yhdyn tov. Pottojevin alustuksessaan lausumaan mielipiteeseen. Me emme saa enää pakolaisten kanssa kursailla. Jotka eivät tähän mennessä ole tulleet takaisin, olkoot siellä. Amnestioista on tehtävä loppu.

Hallituksen selostuksen johdosta sanon, että saavutuksia meillä kyllä on usealla alalla. Mutta samalla meillä on vielä paljon puutteita. Talonpoikaiston huoltokysymykseen on hallituksen kiinnitettävä vakavaa huomi sillä keskinäiset avustuskomiteat eivät yksistään jaksa kaikkia puutteessa olevia riittävässä määrin avustaa. Siksi toiseksi on taloudellisten järjestöjen suhtautuminen avustuskomiteoihin mitä huolimatonta ja anteeksiantamatonta. Tässä on taloudellisille laitoksille hallituksen taholta annettava asianomainen huomautus, että esim. urakkojen saannissa avustuskomiteoille annettaisiin etuoikeus.

Talonpoikaiston lapsille on myös ryhdyttävä järjestämään tilaisuutta päästä oppiin erilaisiin ammattialoille sekä turvattava pääsy keski- ja sen kautta korkeimpiin oppilaitoksiin, sillä ainoastaan sen kautta saamme työläisten ja talonpoikain liiton todelliseksi liitoksi, joka koituu hyödyksi neuvostovallalle.

I l j i n (Aunus): Karjalan tasavalta on osaksi teollisuus- ja osaksi maatalousmaa. Eri seutujen tarpeet ovat erilaiset ja tulee niiden kehitystä johtaa eri tavalla, kunkin tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Että kaikki suunnitelmat tulisivat todella paikallisia tarpeita ja vaatimuksia vastaaviksi, olisi ne tehtävä yhdessä kihlakuntien edustajien kanssa. Tähän saakka on suunitelmakomitea tehnyt suunnitelmat kihlakuntien tietämättä.

Hintakysymys on yksi keskeisimpiä kysymyksiä. Viljan hinnat ainakin Aunuksessa on saatava painetuksi alemmaksi. Osuustoiminta ei vielä ole läheskään järjestyksessä. Esimerkiksi ovat Aunuksen osuusliikkeet "isättömän" asemassa. Ei yksikään Karjalan osuustoiminnallisista keskuksista (liitoista) tunnusta niitä alaisekseen. Muodollisesti ne kyllä ovat Latinapellon osuuskauppojen piiriliiton alaisia, mutta ei piiriliitto niitä ohjaa eikä johda, vaan on yhteydessä ainoastaan siinä määrin, kun se saa niiltä kaupallista voittoa.

Toisena haitallisena puolena on eri muotojen runsaus osuustoiminnassamme. Esim. jossain pienessä kylässä saattaa olla 3 osuuskuntaa: kuluttajain, maataloudellinen ja luotto-osuuskunta. Jokainen toimii muutaman kymmenen ruplan pääomalla. Liikevaihto tekee kuukaudessa muutamia satoja ja kunkin henkilökunnan palkat useita kymmeniä ja jopa yli sadankin ruplan kuukaudessa. Tietenkään eivät osuuskunnat tällöin voi kannattaa. Tämän takia olisikin toimittava siihen suuntaan, että yhdistettäisiin osuuskuntia yhteen ja laajennettaisiin niiden tehtäviä. Vielä yhtenä osuustoimintaa vaikeuttavana puolena mainitsen kirjanpidon monimutkaisuuden, jossa on saatava aikaan parannus.

Talonpoikaiston huoltoon on meidän kiinnitettävä jatkuvasti enemmän huomiota. Jos varat suinkin sallivat, on valtion taholta ryhdyttävä avustamaan tarpeessaolevia.

Puhelinyhteys kuntien kanssa on tietenkin hyvä asia, mutta meillä Aunuksessa, vaikka onkin puhelimet, ollaan kuitenkin ilman puhelinta. Puhelinten käyttö nykyisten maksuien vallitessa käy kunnillemme ja niiden toimitsijoille melkein mahdottomaksi. Hallituksen onkin kiireellisesti tarkistettava puhelintariffit ja tehtävä niissä tarpeelliset korjaukset.

Viimeksi kosken amnestiakysymystä. Tässä täydellisesti yhdyn alustajaan, sillä ne, jotka eivät tähän mennessä ole palanneet takaisin, niille ei nähtävästi olekaan halua siihen, joten pysykööt siellä.

G r i g o r j e v (Kemi): Me olemme hyväksyneet hallituksen toiminnan. Se on ollut oikea ja johtunut toivottuihin tuloksiin. Tässä kokouksessa valittavan Toimeenpanevan Keskuskomi-

tean huomioon tahtoisin kiinnittää muutamia seikkoja. Ennenkaikkea on hevosten tuontia Karjalaan edelleen jatkettava, sillä siitä suuressa määrin riippuu meille tärkeimmän teollisuuden — metsäteollisuuden laajentaminen. Tähän saakka tuodut hevoset ovat kyllä olleet kalliita, joten olisi toimittava niiden halventamiseksi.

Kalastustalouden kehittämiseksi olisi luotava uusi osuustoimintamuoto — kalastajain osuusliike. Tähän saakka on kyllä kalastajien keskuudessa muodostettu useita artteleita, mutta vaikka niiden toiminta on alussa ollut hyvä, niin tarpeellisen ohjauksen puutteessa on se poikennut väärille aloille ja ajanmittaan tyrehtynyt. Kalastuksen kehittämiseksi myönnetty 400,000 lainarahasto on mielestäni riittämätön.

Mainitsen vielä muutaman sanan neuvostokoneistostamme. Se on vielä suhteettoman kallis. Esim. Kemin kihlakunnassa on tähän vaikuttanut se seikka, että kunnat ovat kovin pieniä väkilukuun nähden. Onpa kuntia, joissa on ainoastaan 600 asukasta. Tämän takia olisi kiirehdittävä uuden piirijaon suoritusta, että hallinnolliset menot asukasta kohti saataisiin alennetuksi.

Mitä tulee Solovetsinsaarten liittämiseen Karjalaan, niin olisi se hyvin toivottavaa, sillä saarilla on nykyään järjestetty mallikelpoinen maatalous, ja kokeita eri viljelyslajien viljelyksen kanssa. Siellä tehdyillä kokeilla voisi olla suuri taloudellinen merkitys Karjalalle.

F o m i n (Poventsan khl.): Neuvostokoneiston lähentäminen väestöön on mitä tärkein kysymys. Tähän saakka on tällä alalla tehty työ hyvin vähäistä. Se neuvottelukokous, joka neuvostotyöstä tullaan pitämään tämän kokouksen jälkeen, olisi mielestäni pitänyt kutsua edustajakokouksen edellä, että olisi nyt voitu kuulla sen tulokset ja tehdä tarpeelliset päätökset työn kehittämisestä. Esim. Poventsan khl. on useita sellaisia kyläneuvostoja, joiden säde tekee lähes 40 virstaa. Tietenkin on yhteys tällöin väestön kanssa hyvin vaikea. Matkoja eivät kyläneuvoston puheenjohtajat taas voi juuri ollenkaan eri kyliin tehdä, koska määrärahat matkoja varten ovat hyvin pienet. Tällaiseen tilanteeseen on Poventsan kihlakunnassa johtanut piirijako, jolloin lakkautettiin kaksi kunnan toimeenpanevaa komiteaa ja avattiin 8 kyläneuvostoa. Tämä olkoon riittävänä opetuksena, että vastaisuudessa suhtauduttaisiin varovaisemmin piirijakokysymykseen. Tämän yhteydessä vielä tulkoon mainituksi, että kyläneuvostojen oikeuksia olisi laajennettava. Niille olisi annettava kokonaan maatalousveron keräys, syntymis- ja kuolemantapausten rekisteröiminen y.m.s., sillä tämän kautta nostaisimme niiden arvovaltaa.

Teollisuuden kehittämiseksi otettu suunta on ollut oikea. Metsäteollisuutta on yhä edelleen kehitettävä ja laajennettava. Tämän yhteydessä olisi pyrittävä avaamaan uusia sahalaitoksia niille seuduille, missä puutavaran hakkaus tapahtuu, että vältyttäisiin pitkiltä raaka-aineen kuljetusmatkoilta ja samalla tarjottaisiin työtä paikalliselle väestölle.

K o t s h a n o v: Täällä on puhuttu osuusliikkeiden puutteellisuuksista. Niiden poistamiseksi olisi osuuskuntia yhdistettävä kuntia käsittäviksi ja laajennettava niiden toimintaa, keskittämällä eri osuustoimintamuodot mahdollisimman paljon yhteen. Osuustoiminnan heikkous on suureksi osaksi johtunut tästä hajanaisesta toiminnasta. Valtion kauppa on järjestetty paljon paremmin ja onkin se kuluneena vuotena tuonut Karjalassa voittoa noin 100 tuhatta ruplaa.

Mitä tulee viljojen hintoihin, niin siitä on sanottava, että mikä on meidän talonpojallemme huonoa, se on etelän

talonpojalle hyvä. Niinpä nytkin viljan hinnoissa.

Litusov (Puudosi): Samalla kun totean tähänastisen toiminnan oikeaksi, tahdon huomauttaa muutamista, korjauksen tarpeessa olevista puutteista. Puudosin kihlakunnan väestölle muodostaa sisävesikalastus yhden tärkeimmistä elinkeinoista. Nyt tämä elinkeino on hyvin rempallaan, sillä siitä puuttuu järjestystä. Ennenkaikkea olisi saatava laina kannutuslaitoksen perustamista varten, jossa voitaisiin jalostaa tuotetta. Mitä tulee metsätöihin, niin ovat palkat hyvin alhaiset, tehden hevosmiehelle 1,50—1,60 rpl. päivässä. Metsätyöläisten vakuuttaminen olisi myös saatava järjestetyksi.

Nuorteva: Olemme odottaneet edustajakokoukseemme Luoteisen alueen Teollisuustoimiston puheenjohtajan tov. Lobovin saapumista, mutta nyt olemme saaneet häneltä sähkösanoman, jossa hän toivottaa menestystä työllemme sekä ilmoittaa olevansa estetty saapumaan luoksemme. Ehdotan, että lähettäisimme hänelle vastaussähkösanoman (suosionosoituksia).

Edustajakokouksellemme on saapunut seuraava tervehdys Petroskoin ojennuslaitoksessa olevilta pidätetyiltä:

”Tänään ovat Karjalan työtätekevät kuudennen kerran kokoontuneet käsittelemään talonpoikaistalouden ja teollisuuden järjestämistä koskevia kysymyksiä. Viisi vuotta sitten, jolloin Karjala sai autonomian ja alkoi taloutensa rakentamisen Suomen lahtarien kivääri- ja kuularuiskutulen alla, osasivat Karjalan työläiset ja talonpojat osoittaa Yleiskarjalaisessa edustajakokouksessaan, että he luovat tulevaisuuttaan.

Me, jotka tätä nykyä olemme hairahdustemme takia vailla vapautta, silti omaamme kansallistuntoa ja tulemme ylpeydellä seuraamaan edustajakokouksen työtä ja olemme lujasti vakuutettuja, että edustajakokous Kommunistisen puolueen johdolla löytää oikean tien Karjalan teollisuuden ja maatalouden kohottamiseksi.

Eläköön VI Yleiskarjalainen Neuvostojen Edustajakokous!

Eläköön Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen Karjalan Aluekomitea — Karjalan raatajien uskollinen johtaja!”

Iltaistunto päättyi klo 8 illalla.

Kolmas kokouspäivä

7. I. 1926

AAMUISTUNTO

Istunto alkoi klo 10,15 a.p. Puhetta johti tov. Davidov.

D a v i d o v: Sallikaa Edustajakokouksen työ katsoa alkaneeksi. Ehdotetaan kuultavaksi toimitusvaliokunnan ehdotus

päätöslauselmaksi kansainvälisestä ja S.N.T.L:n sisäisestä tilanteesta tehdyn alustuksen johdosta

”Kultuaan selostuksen kansainvälisestä ja Neuvostoliiton sisäisestä tilanteesta sekä todeten, että Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen johtama leniniläinen politiikka kehittää Neuvosto-Tasavallan mahtavaksi ja voimakkaaksi sosialistiseksi maaksi, jossa valtion teollisuus lujittuu, maatalous nousee, tuotannolliset voimat kehittyvät, neuvostollinen yhteiskunnallisuus ja sivistys kasvavat ja sosialistisen rakennustyön perusteet jatkuvasti syventyvät kaikilla elämämme aloilla, VI Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous lausuu tyytyväisyytensä tähän politiikkaan ja tulee omasta puolestaan lujasti toteuttamaan sitä omassa Punaisessa Karjalassaan.

Edustajakokous lämpimästi tervehtii lujaa liittoa työläisten ja talonpoikain välillä ja tulee pyrkimään jatkuvasti lujittamaan, kehittämään ja voimistuttamaan tätä Suuren Lokakuun luomaa liittoa.

Todeten kaikki sisäisen ja ulkonaisen politiikan alalla saavuttamamme saavutukset työväenluokan ja talonpoikaiston yhteisten ponnistusten ja keskinäisen luottamuksen tuloksiksi, — edustajakokous katsoo varmasti ja rohkeasti eteenpäin, käyttäen kansainvälistä tilannetta hyväkseen lepohetkenä rauhallista työtä ja voimien keräämistä varten kommunismin lopullisten päämäärien saavuttamiseksi.

Me tiedämme, että koko maailman kapitalistien yritykset yhteisrintaman aikaansaamiseksi meitä vastaan, ovat epäonnistuneet. Raatajien tietoisuus, talonpoikaiston herääminen kaikissa maissa, ratkaisemattomien ristiriitojen solmu Idässä, Amerikan pääoman kasvava herruus Europassa, kansalaissota Kiinassa, rosvosota Marokossa ja Syyriassa, keskeytymätön lakkojen aalto työttömyyden pohjalla, työväenluokan vallankumouksellisen taistelun saavutukset, — nämä yhdessä murskaavat kaikki vihollisiemme suunnitelmat ja osoittavat heille kapitalismin kestämättömyyden sekä porvariston uskottelujen, että se on jo muka saavuttanut toivomansa vakiintumisen, valheellisuuden.

Lohduttaen itseään toteutumattomalla haaveella "lujan aseman" saavuttamisesta, porvaristo harjoittaa mitä mielettömintä väkivaltaa niitä vastaan, jotka ovat astuneet työtätekevien pääoman ikeen alta vapauttamisen punaisen lipun alle. Edustajakokous lähettää tulisen veljestervehdyksensä kaikille vallankumouksen puolesta taisteleville Etelässä, Pohjoisessa, Idässä ja Lännessä ja kehoittaa kaikkea Karjalan tietoista väestöä, liittymään MOPR'iin — tähän ainoaan laajojen joukkojen yhteiskunnalliseen kansainväliseen järjestöön, joka osoittaa aineellista ja moraalista tukea porvarien pankkikopeissa viruville pääoman vangeille.

Arvostellen Saksan liittymisen Kansainliittoon S.N.T. L:toon nähden vihamieliseksi teoksi, edustajakokous on taipuvainen ajattelemaan, että taloudelliset etuisuudet, jotka johtavat Saksaa ja muita porvarillisia maita lähentymään S.N.T. Liittoon sekä näiden maiden hallituksien välillä vallitsevat ristiriidat, voivat muuttaa tämän sopimuksen pelkäksi paperipalaksi.

Samalla edustajakokous katsoo välttämättömäksi pitää voittoisa nyrkkimme — Punaisen armeijamme ja Punaisen meri- ja ilmalaivostomme täysin valmiina, ajanmukaistuttaen niitä laadullisesti.

Lausuen tervehdyksensä Neuvostoliittomme johtaville ja luoville voimille niiden saavutusten ja menestysten johdosta, jotka me olemme saavuttaneet sisäisen ja ulkonaisen politiikan alalla, VI Yleiskarjalainen Neuvostojen Edustajakokous asettaa tehtäväkseen näiden saavutusten lujittamisen ja edelleen kehittämisen Leniniläisen Kommunistisen Puolueen johdon alla.

Eläköön neuvostovalta!

Eläköön proletariaatin diktatuuri!

Eläköön Leniniläinen Kommunistinen Puolue!"

Päätöslauselma hyväksyttiin yksimielisesti.

On ehdotettu, että edustajakokouksen puolesta lähetettäisiin tervehdys Suomen työväenluokalle ja talonpoikaistolle (suosionosoituksia). Tervehdyksen laatiminen annetaan puhemiehistön tehtäväksi.

Tämän jälkeen jatkettiin

keskustelua hallituksen selostuksen johdosta

J e g o r o v (Petroskoi): Onegan tehtaan työläiset eivät omaa omaa kokous- ja valistushuoneustoa. Tehtaan työläisten taholta on useamman kerran käännytty hallintolaitoksien puoleen esityksellä, että sellaiseksi saataisiin Yhteiskunn. vakuutuskassan huoneusto, mutta tuloksettomasti. Mutta koska valistustyö työläisten keskuudessa yleensä asetetaan hyvin tärkeäksi ja ei sitä kuitenkaan voida työhuoneissa tehdä, niin ehdotan, että tämä kokous sanoisi painavan sanansa tässä kysymyksessä.

Tov. Aristarhov väitti puhevuorossaan työläisten aseman olevan paljon paremman, kuin talonpoikaiston. Tässä hän on kuitenkin erehtynyt. Viime kesänä tehtaalla vierailleet tehtaan sivistyspäällikkyyden alaisen Pyhäniemen kunnan edustajat itse lausuivat, että he näkemänsä jälkeen eivät ollenkaan ihmettele, että työläiset ovat taistelleet 8-tunnin työpäivän puolesta. Muuten, mitä elintasoon tulee, niin ei sekään työläisillä ole missään suhteessa parempi, kuin talonpoikaistolla, vaan pikemmin huonompi.

J e p r u s o h o v (Aunus): Lojaanin kunnan Leningradin läänin vastainen raja jakaa kunnan melkein kahteen osaan. Yhteys muutamien kuntien välillä tapahtuu Leningradin läänin kuuluvien kylien kautta. Tämä myös suuresti vaikeuttaa talonpoikaiston karjanhoitoa, sillä karjaa joudutaan käyttämään Leningradin läänille uuluvissa metsissä, jota saadan amksaa 50 kop.

päältä kesässä. Karjalan taholta olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin rajan oikaisemiseksi.

Kashkinin kyläkunta sijaitsee 50 virstan päässä kunnan keskuksesta. Tie tällä välillä on kerrassaan kehno ja vaatii suurta korjausta. Viime vuonna saatiin tarkoitukseen 100 rpl. ja täksi vuodeksi on myönnetty 300. Nämä varat eivät kuitenkaan läheskään riitä tarpeellisen korjauksen suorittamiseen. Mitä tulee hallinnolliseen piirijakoon, niin on mielestäni oikein, että se on keskeytetty.

J e l i n (Puudosi): Puudosin kihlakunnassa on maatalous väestön tärkeimpiä elinkeinoja. Se on viime aikoina kyllä noussut, mutta olisi sillä ollut mahdollisuuksia nousta enemmänkin, jos maatalousluottoa olisi saatu runsaammin. Muuten luotto on vielä liian kallista ja lyhytaikaista.

Hevosten vakuutusmaksut oavt liian korkeat, kaipaavat alennusta. Kunnissa olisi osuuskuntia yhdistettävä, ettei niiden kesken syntyisi rinnakkaista toimintaa ja keskinäistä kilpailua. Samoin on keskuksen osuusliitoissa toimintaa yksinkertaistutettava, sillä se vielä nykyään on liian kankeata.

Alimpien neuvostoelinten toimitsijat ovat liiaksi kuormitetut erilaisilla tehtävällä. Keskuksista saapuu myös liian paljon erilaisia määräyksiä ja kiertokirjeitä, joiden selvittämiseen ei esim. kyläneuvoston puheenjohtajan aika tahdo riittää. Muutamilla seuduilla on kyllä annettu kyläneuvostolle sihteeri, mutta sihteerin palkka — 15 ruplaa on niin mitätön, ettei sillä kunnollista työntekijää mistään saa. Suuremmille kunnille olisi annettava vielä kolmas maksullinen jäsen toimeenpanevaan komiteaan. Joku puhuja tässä kokouksessa vaati oikeuksien lisäämistä kyläneuvostoille. Mielestäni antaa uusi asetus kylliksi oikeuksia ja olisi hyvä, jos kyläneuvostomme pystyisivät ne kaikki suorittamaan. Maatalouden omistavien toimitsijain yhteiskunnallinen vakuutus olisi saatava järjestetyksi.

M a t v e j e v (Petroskoi): Useat puhujat ovat vaatineet yhteiskunnallisen huollon laajentamista. Karjalassa on invaliideja suhteellisesti enemmän, kuin muilla Neuvosto-Venäjän alueilla. V. 1922 laskettiin meillä olevan 21,000 avun tarpeessa olevaa 180 tuhatta asukasta kohti. Nykyään tekee avun tarpeessa olevien lukumäärä noin 5,000 henkeä, joiden ottaminen valtion budjetille vaatisi suunnilleen 15 pros. sen varoista. Tätä ei kuitenkaan varamme vielä salli. Tämän takia onkin turvauduttava muihin keinoihin heidän avustamisekseen. On järjestettävä enemmän invaliidien työartteleita, osuuskuntia ja maatalouskommuuneja. Muutamat edustajat ovat syyttäneet huoltoelimiä liiasta muodollisuudesta eläkkeitä myönnettäessä. Syytökset ovat kuitenkin aiheettomia, sillä huoltoelinten taholta on tehty kaikki voitava tarpeessa olevien avustamiseksi. Useilla toimitsijoilla on hyvin omituinen käsitys keskinäisten avustuskomiteain merkityksestä. Niille ei tahdota antaa minkäänlaista arvoa. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että siellä, missä komiteain toiminta on saatu järjestetyksi kunnollisesti, ovat ne muodostuneet yhtä tärkeiksi elimiksi, kuin kyläneuvostot. Valtion taholta onkin kiinnitettävä vakavaa huomiota komiteain työn edelleen kehittämiseen ja syventämiseen.

L o m o v (Kemi): Yhteyden puute Muurmannin läänin elinten kanssa on suuresti vaikeuttanut Vienanmeren kalastajiemme asemaa Muurmannilla Noin 70 % Muurmannin kalastajista tekevät meidän pomoorimme, jotka keväisin siirtyvät pyyntivälineineen rannikolle. Mutta siellä joutuvat he usein viikkomääriä odottelemaan laivoja, jotka kuljettaisivat heidät pyyntipaikoille. Tämän takia olisi yhteys Muur-

mannin läänin kanssa välttämättömästi saatava. Kalastuksen kehittämiseksi, on ulkomailta (Norjasta) saatava tuotettua tullivapaasti kalastusvälineitä. Ostamaan on lähetettävä asiantuntijoita — kalastajia. Pyyntivälineiden vakuutus on myös saatava järjestetyksi, sillä viime vuonna tuhoutui myrskyssä välineitä 81,000 ruplan arvosta, joista kalastajat eivät saaneet mitään korvausta. Tuloveroista on kalastajille myönnettävä huojennuksia silloin, kun kalansaalis on huono. Maatalouspankin kautta myönnettävä 400,000 ruplan luotto on saatava aikaan, että ehditään ajoissa hankkia tarpeet kevätkalastusta varten.

Konovalov (Poventsa): Valistusas. Kansankomisariaatin olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin talonpoikaisnuorison koulujen avaamiseksi maaseudulle, sillä maaseudun nuorison keskuudessa kasvaa tiedonhalu yhä enemmän ja enemmän, mutta ei heillä ole tähän saakka ollut riittävästi tilaisuutta sen tyydyttämiseen. Maatalousveron keräyksen edistämiseksi olisi maksujen kanto annettava kyläneuvostoille.

Forsten (Uhtua): Kihlakunnannan neuvostojen edustajakokouksen puolesta totean hallituksen toimenpiteet rajakunnissa oikeaksi. Niiden tuloksena on elämä myös rajaseudulla elpynyt ja edistynyt. Sen edelleen kehittämiseksi on Kemin—Uhtuan tien rakentamiseen kiinnitettävä jatkuvasti huomiota. Tien valmiiksi saamiseen olisi kaikkiaan tarvittu 540,000 rpl. ja saatu on kaikkiaan 160,000 rpl. Tälläkin summalle on tie saatu jo siihen kuntoon, että kelirikko oli tänä vuonna kuukautta lyhempi, kuin ennen. Tänä vuonna olisi vielä saatava Karjalan budjetilta määräraha tietöitä varten, ettei ensi vuonna Uhtuallakaan tarvitseisi kelirikon takia olla yhteyden puutteessa.

Uhtuan kihlakunnasta on pakolaisia mennyt rajan taakse kaikkiaan noin 8,000 henkeä ja tullut takaisin vähän yli 3,000. Armahdustusten yhtämittainen jatkaminen on suuresti vaikeuttanut maatalouden kehitystä, sillä uutta maanjakoa ei ole voitu suorittaa.

Postiyhteys on Uhtualle mitä huonoin. Sanomalehdet tulevat kihlakunnan keskukseenkin hyvin epäsäännöllisesti. Kuntien keskeinen postiyhteys on vielä huonompi. Tämä on saatava kiireellisesti korjatuksi.

Karjalaistuttaminen on ainakin rajakunnissa hyvin tärkeä. Sen edistämiseksi olisi kaikki tärkeimmät laki- ja asetuskokoelmat saatava kiireellisesti suomenkielelle. Tämän yhteydessä mainitsen myös, että aapispula on mitä huutavin. Lukutaidon opetustyötä tehdään sanomalehtien avulla.

Viljapulaa ei Uhtualla tule. Kemin kautta tullaan rekikelin aikana kuljettamaan vuodeksi tarvittava määrä viljaa. Viljan hinta on vielä ollut 3 rpl. 20 kop. puuta, eikä sitä rahtikulujen takia luultavasti voida siitä alentaa. Kaupallinen toiminta Uhtuan khl. on osuuskaupan käsissä.

Piirijaossa on kihlakunnassa tehty virhe. Kyläneuvostoja on vähennetty melkein puolella; seurauksena tästä on ollut, että väestö on jäänyt liian syrjään neuvostollisesta toiminnasta. Vastaisuudessa on piirijakoon suhtauduttava hyvin harkitsevasti.

Metsätyöt ovat alkaneet kihlakunnassa huonoissa merkeissä. Työvoiman säästämiseksi, olisi tukkien kuoriminen lopetettava.

Nuorteva: Tahdon vastata tov. Aristarhovin väitteeseen, työläisten aseman muka paremmuudesta, kuin talonpoikain: 1) työläiset ovat kyllä vissiin palkan määrään saakka olleet vapaat veroista. Mutta nyt laadinnan alla olevan lain mukaan tullaan sama huojennus myöntämään myös talonpoikaistolle. Maatalousvero tulee

muodostumaan tavallaan tuloveroksi ja kolmas osa talonpojista tulee verovapaaksi; 2) yhteiskunnallisesta vakuutuksesta tuntuu useilla talonpoikaisedustajilla olevan väärä käsitys, että vakuuttaminen tapahtuu valtion varoista. Vakuutuksen suorittaa aina työnantaja. Valtio ei tietenkään voi ottaa kaikkia talonpoikia vakuutukseen, sillä jos niin tehtäisiin, pitäisi Neuvostoliiton varoista vuosittain tähän tarkoitukseen käyttää 8—900 miljoonaa. Työläisten vakuutusmaksut tekevät nykyään noin 100 miljoonaa ruplaa. Palkkatyössä olevien talonpoikain vakuutus tullaan kyllä järjestämään. Meillä Karjalassa ei talonpoikaiston keskuudessa ole suurtakaan luokkaeroa. Kulakkiainesta meillä on hyvin vähän, muutama kauppaa harjoittava varakkaampi talonpoika siellä ja täällä. Enemmistönä on n.k. keskivarakas talonpoikaisto, jonka varallisuus muissa lääneissä ehkä katsottaisiin pieniksi ja laskettaisiin heidät vähävaraisiksi. Sitten meillä on sellaisia, jotka eivät omin voimin pääsee jaloilleen. Heitä on tuettava.

Keskinäisten avustuskomiteain tukemiseksi on budjetilta myönnettävä varoja. Etutilalla olisi myönnettävä varat toimitsijan palkkaamiseen sellaisiin komiteoihin, joissa todellisesti tehdään työtä. Luotonantoa on lisättävä vähävaraisille talonpojille. He sitä kipeimmin tarvitsevat, mutta ovat kuitenkin tähän saakka joutuneet käyttämään vähimmän, sillä eivät ole onnistuneet saamaan takaajia itselleen. Takaisinkorvaamattomana lainana emme apua saa antaa, sillä se voisi koitua ainoastaan vahingoksi. Lainansaannin helpoittamiseksi vähävaraisille olisi muodostettava erikoinen takuurahasto, jolla tällaisten lainanottajien lainat taattaisiin.

Neuvostotyön elvyttämisessä maaseudulla on tänä vuonna päästy pitkälle. Vaikkakin ohjaus keskuksen taholta on ollut heikkoa, on väestön itsetietoisuus ja myös aktiivisuus huomattavassa määrin lisääntynyt. Muutamilla seuduilla on kyläneuvostojen yhteydessä alkanut toimia seksioita.

L a b a s n i k o v (Petroskoi): Metsäpalot ovat vuosittain tuottaneet suurta tuhoa. Syynä metsäpaloihin on ollut osaksi Muurmannin rautatie, jonka takia olisi kiellettävä halkojen käyttö kesällä.

G a v r i l o v (Aunus): (Puhuu karjalankielellä). Aunuksen kihlakunnassa on rajakuntiin kiinnitettävä enemmän huomiota. Tiet rajaseuduilla ovat hyvin huonot ja vaativat korjaamista. Samoin olisi tuotava enemmän talonpoikaiston tarvitsemia tuotteita rajan takaa Suomesta, sillä talonpoikaisto on tottunut käyttämään niitä. Valtion ja osuustoiminnallisten kauppaliikkeiden toiminnassa on saatava enemmän yhdenmukaisuutta. Kilpailu niiden välillä poistettava. Turkishankinnat ovat tänä vuonna kiinnittäneet väestön huomiota, sillä seudulla liikkuu kolmen osuusliikkeen ja kolmen valtion järjestön asiamiehiä, jotka kilpailevat keskenään ja loppujen lopuksi ei kukaan heistä saa mitään.

Paikalliset toimitsijat ovat liiaksi kuormitetut kirjeenvaihdolla. Keskuksesta saapuu joka postissa monia kirjeitä ja määräyksiä, joiden tutkimiseen ei esim. kyläneuvoston puheenjohtajan aika millään tahdo riittää. Kirjeenvaihdossa olisi myös kiinnitettävä huomiota kielen yksinkertaistuttamiseen, sillä usein jää kirjeen sisältö epäselväksi.

Vitelen ja Tulemajärven kuntien välillä on 2—3 kylää, jotka ovat olleet tavallaan näiden kummankin kunnan ulkopuolella. Yksi näistä kylistä on vasta joku vuosi sitten "löydetty". Nämä kylät olisi määrättävä jommankumman kunnan alaiseksi.

D a v i d o v (puheenjohtaja): On ehdotettu pidettäväksi väliaika.

Ehdotus hyväksyttiin. 10 min. väliajan jälkeen jatkettiin keskustelua alustuksen johdosta.

F o m k i n (Puudosi): Vastaisuudessa olisi kiinnitettävä enemmän huomiota elollisen yhteyden ja ohjauksen lisäämiseen, sillä se tuottaa paljon suurempia tuloksia, kuin kirjeenvaihto. Kyläneuvostojen piiriä olisi työn elvyttämiseksi laajennettava ja kuntien tp. komiteoihin lisättävä yksi paikallinen jäsen. Metsätyöpalkat ja viljan hinnat vaativat tasoittamista. Palkkoja olisi lisättävä 20 pros. ja viljan hinnat pysytettävä paikallaan.

Paikallisteiden hallinnon (OMES) on parannettava työtä tai sitten otettava teiden korjaus siltä pois ja annettava Karjalan omille elimille.

Puhelinyhteyden tehoistamiseksi on maksuja alennettava. Yhteyden saamiseksi Petroskoin kanssa olisi nostettava ja korjattava järven yli kulkeva vedenalainen kaapeli.

Karjalaan tuotetut hevoset ovat liian kalliita, liikekulut, jotka nousevat 60 rpl. hevosta kohti, ovat liian suuret; vaativat tarkistusta. Hevoset olisi vakuutettava korkeammasta arvosta ennen talonpojille luovuttamista. Oikeuslaitos on paikkakunnilla liian vähäinen. Asiat saavat pitkän aikaa odottaa käsittelyään.

V a r b o j e v a (Latva): Eläkkeitä myönnettäessä ei pitäisi olla liian muodollisia. Ei pitäisi jättää eläkettä myöntämättä ainoastaan sen takia, ettei eläkkeen anoja voi esittää kaikkia asiapapereita, vaikkapa hänellä ovat todistajat.

D a v i d o v: Tunnus: "katse maaseudulle" on ollut Karjalassa kuluneena vuonna johtavana. Se käy ilmi kaikessa ja on talonpoikaistokin sen selvästi huomannut. Samaan aikaan on myös työläisten asema jonkun verran parantunut. Työläisten palkat eri aloilla ovat kuitenkin vielä hyvin erilaiset. Niinpä tekee keskipalkka vuorityöläisillä 70 rpl., valistustyöläisillä 47 rpl. ja lääketyöläisillä ainoastaan 27 rpl. Koko tasavallan mittakaavassa on keskipalkka 61 rpl. 60 kop. Tämän takia on kiinnitettävä huomiota palkassa jälelle jääneiden ryhmien palkan korottamiseen.

J e r m a k o v (Tiutia): Kontupohjan rakennushallinnolta on ilmoitettu, että 2 kuukauden kuluttua tullaan sulkemaan kanavan sulut ja nostamaan vesi järvessä, jolloin veden alle joutuu noin 2,500 desj. niittyä, 30 taloa ja 2 km. tietä. Tuntuu omituiselta, miksi ei Kontupohjan taholta tätä ole aikaisemmin ilmoitettu, sillä onhan töitä tehty jo vuosimääriä. Mitään tietämättä on järven rannalle rakennettu vielä viime vuosina uusia rakennuksia. Tällä tavalla häädettäväksi tuleville talonpojille on hallituksen taholta osoitettava sijoittumispaikka. Samoin on annettava uusia heinämaita veden alle joutuvien tilalle.

M a t r o s o v (Kemi): Kalastajaväestö käyttää vielä nykyään vanhentuneita pyyntivälineitä ja aluksia. Kalastuksen edistämiseksi olisi hallituksen taholta valvottava Vienanmeren kalastajien etuja.

A r h i p o v: Talonpojille luovutettujen hevosten hintoihin on lisätty ainoastaan todelliset tuontikustannukset ja pääoman korko. Kustannukset ovat Suomen puolella nousseet korkeiksi, joten hinta on myös kallis. Kalastuksen edistämiseksi tulee kevättalvella pidettäväksi kaksi kalastajain kokousta, toinen merikalastajien ja toinen sisävesikalastajien. Kalastuksen kehittämistä varten myönnetty 400 tuhannen ruplan luotto on riittävä, mutta sen jakaminen osaksi riippuu siitä, miten kalastajat kuolettavat aikaisemmin saamansa luoton. Solovetsin saarten liittämistä Karjalaan emme voi tiu-

kasti vaatia, vaan voimmehan käyttää näinkin hyödyksi Solovetsissa tehtyjä maatalouskokeita. Metsäpaloista on hyvin paljon syytetty Muurmannin rautatietä, mutta voin ilmoittaa, että viime kesänä ei sen osalle langennut kuin 20 pros. kaikista metsäpaloista yhteensä. Mitä tulee Kontupohjan kanavan sulkemiseen, niin tullaan vastaavien elinten taholta ryhtymään toimenpiteisiin sen kautta olinpaikkaa muuttamaan joutuvan väestön sijoittamisesta.

P r o s v i r n i n (Kemi): "Shelryiban" toiminta on kaiken arvostelun alapuolella. Maksut talonpojilta otetuista kaloista suoritetaan hyvin myöhään ja silloinkin tyrkytetään maksuksi tarpeettomia tavaroita. Kavalluksia vastaan on taisteltava ankarimmilla toimenpiteillä.

N i k o n o v (Poventsa): Paras nousumme todistaja on budjettimme, jonka kasvu on ylittänyt kaikki odotukset. Suunnittelukomitean yhteys kihlakuntien kanssa on ollut heikkoa, sitä on parannettava. Menojen määrä on jakautunut epätasaisesti eri kihlakuntien kesken. Maatalouden kehittämiseen on kiinnitettävä enemmän varoja ja lisättävä agronomivoimia maaseudulla. Maanparannustöitä varten on annettava enemmän luottoa.

K o n d r a t j e v: Tietöihin nähden ollaan Karjalassa huomattavasti paremmassa asemassa, kuin naapurialueilla. Siellä pidetään päämääränä päästä siihen, että tietöitä varten saataisiin 2 pros. budjetin varoista. Meillä on tämä määrä huomattavasti ylitetty. Vuoden 1925 aikana on meillä korjattu yksistään siltoja 5 klm. pituudelta. Paikallisteiden hallinnon alaisten teiden ottamisesta Karjalan haltuun ei olisi mitään käytännöllistä hyötyä, sillä varat näiden teiden kunnossapitoa varten eivät siitä lisääntyisi. Järjestyksen parantamiseksi töiden teetossa on Karjalan taholta ryhdyttävä toimenpiteisiin.

Neuvostokoneiston halventamiseksi suunniteltu piirijako on toimitettava hyvin varovaisesti. On kullakin paikalla saatava ilmi myös väestön mielipide kunkin hallintoelimen lakkauttamisesta.

G a p p o j e v: Joku edustaja väitti, ettei talonpoikaisnuorisolla ole tilaisuutta päästä jatkamaan opinnoitaan. Väite on kuitenkin väärä, sillä Karjalassa on tähän saakka ollut vaikea saada oppilaita maaseudulta toiminnassa oleviin keskusoppilaitoksiimme. Talonpoikaisnuorison kouluja on kyllä lisättävä, mutta eivät varamme sitä kuitenkaan vielä ole sallineet. Suomenkielisten luku- ja oppikirjojen puute on johtunut siitä, ettei niitä ole ollut mistään saatavissa. Nyt on kuitenkin ryhdytty omin voimin kustantamaan aapista, joka valmistuu lähiaikoina.

S u j e v: Puhuessaan kyläneuvostojen oikeuksien laajentamisesta, ovat jotkut edustajat ehdottaneet, että kyläneuvostoille annettaisiin siviiliasiain rekisteröiminen, avioliittoja lukuunottamatta. Tätä en kuitenkaan voi kannattaa syystä, kun silloin emme voisi pitää kunnossa rekisterikirjojamme, kun niiden kunnossapitäminen kuntien toimeenpanevissa komiteoissakin on tähän saakka ollut vaikeata. Neuvostokoneiston elvyttämiseksi ja vallankumouksellisen laillisuuden juuruttamiseksi väestön keskuudessa tehty työ on hyvin vähäistä. Ei juuri missään ole pidetty tapana selostaa väelle lakeja ja määräyksiä. Metsäpalojen sammutustyöhön osaaottaneiden palkat ovat viivästyneet syystä, kun paikkakunnilta ei ole aikanaan saatu nimiluetteloita.

J u s s i j e v (Kemi): Neuvostollisen elämän vilkastumisesta puhuessamme emme voi alleviivata muuta

kuin vaaleihin osanoton laajentumisen. Muu vilkastuminen on hyvin vähäistä. Jos jossain onkin perustettu jaostoja kyläneuvostojen yhteyteen, niin ei niiden toiminta ole ainakaan tähän saakka vielä ollut näkyväistä. Uudelle toimeenpanevalle komitealle on annettava tehtäväksi alempien neuvostolaitoksien ohjauksen tehoistaminen, sillä ellemme saa neuvostoja elpymään, laskee väestöstä se aktiivisuus, joka tätä nykyä on heräämässä.

Karjalassa toimivat keskuslaitosten alaiset elimet ovat saatava alistetuksi Karjalan elinten kontrolliñ alaiseksi, sillä niiden itsenäinen toiminta aikaansaa epäjärjestystä. Etenkin "Shellesin" toimintaan on kiinnitettävä huomiota. Kalastajaväestön keskuudessa on havaittavissa pyrkimystä kollektiiviseen toimintaan, mutta vastaavan ohjauksen puutteessa, ei se ole päässyt kehittymään.

J e v s e j e v (Paadene): Kansantalouden nousu on ollut silmäänpistävä. Rajaseudun talonpoika on ollut tyytyväinen, sillä töitä on ollut riittävästi. Repolan ja Porajärven talonpoikaisto on täydellisesti amnestian päättämisen kannalla, sillä rajan taakse on jäänyt anioastaan se aines, joka ei tahdo työskennellä kanssamme.

Maatalouden kehittämiseksi on enemmän kiinnitettävä huomiota soiden kuivaukseen ja karjakannan parantamiseen. Hevosten hankinta on ollut paikallaan. Sen päätyttyä ovat vapautuvat varat kiinnitettävät suonkuivausosuuskuntien rahoittamiseen.

Rajaseudulla on tunnuksella "katse maaseudulle" aivan erikoinen merkitys. Tämän tunnuksen toteuttamiseksi on jatkettava neuvostoelinten parantamista ja kunnan budjetin tukemista, myöntämällä sille uusia tulolähteitä ja antamalla sille uusia tehtäviä. Tämä voidaan tehdä vapauttamalla osaksi kihlakunnan budjettia.

Tullivapaata tavarain tuontia pitäisi rajaseudulle jatkaa, mutta jos rajan takana sille asetetaan esteitä, niin on se lopetettava, sillä tulee vielä aika, jolloin sieltä tullaan tarjoamaan tavaroita meille.

Metsäliikkeet on saatava luopumaan kapitalistisista keinoista, joita "Shalles" on harjoittanut Kiimasjärven kunnassa, jakamalla talonpojille etuanteja metsätyöpalkkoja vastaan, sitoen talonpojat tällä tavalla omiin työmaihinsa.

Istunto päättyi päivällislomaa varten klo 3 i.p.

ILTAISTUNTO

Istunto alkaa klo 5,30 i.p.

Jatketaan keskustelua Toimeenpanevan Komitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostuksien johdosta. Puhetta johtaa tov. Varfojeva.

S h u r a v l j e v (Kotkatjärvi, puhuu karjalankielellä): Yhdyn niihin puhujiin, jotka ovat todenneet hallituksen politiikan oikeaksi. Tahdon huomauttaa kuitenkin, että ensiksikin metsätöissä olisi palkat korotettava. On puhuttu 20 % korotuksesta, mutta sen toteuttaminen on viipynyt ja voi viipyä vieläkin, ellei toimenpiteisiin ryhdytä. Toiseksi paikallismetsistä. Väestö ei ole jakoon tyytyväinen siksi, että usein metsiä luovutetaan 9—10 virstan päästä ja sieltä partta kuletettaessa aika menee hukkaan. Pitäisi saada läheltä hieruja (kyliä). Kolmanneksi osuustoiminnasta. Tärkeätä olisi saada osuustoiminta maaseudulla edistymään, mutta luottoa annetaan vähän ja lyhyeksi ajaksi. Täytyy vetää toisinaan risti ja keppi koko osuustoiminnan yli maaseudulla luoton puutteessa. Hinnat on saatava laskemaan tai sitten metsätöiden työpalkat nousemaan, jotta väestö kykenisi hankkimaan viljaa, kangastavaroita y.m. Maatalousosuustoimintaa on tarmokkaammin tuettava.

P o r o h o v (Petroskoi): Hallituksen selostuksesta ja käytetyistä puheenvuoroista käy selville, että suunta on ollut täysin oikea. Muuten ei olisi saatu kohoamaan taloudellista y.m. elämän tasoa. Insinööri Vereshaginille on huomautettava, että lupaukset voima-aseman valmistumisesta syksyllä olivat liian aikaisia. Petroskoissa nähtiin kuinka laskut pettivät sähköaseman rakennukseen nähden. Sanokaa vain, että asema valmistuu ensi vuonna. Oikein lausui tov. Gylling, puhuessaan pienestä avustuksesta avustusta tarvitseville vanhuksille y.m. Työinvaliidit ja järjestyneet saavat vakuutuskassasta tyydyttävän avustuksen, mutta se 2—3 ruplaa mitä kuukaudessa saavat muut turvattomat ja työhön kykenemättömät, ei mihinkään riitä. Olisi rakennettava näitä varten Työn Koti, jossa järjestettäisiin sopivia ja hyödyllisiä töitä ja jossa suuri osa näistä tarvitsevista saisi hoitoa ja elatuksen. Valtion olisi kokonaan luovuttava näistä mitättömistä avustuksista ja suunnattava toimenpiteet yllämainitulle alalle. Sitten kavalluksista. Jos se määrä, mikä kavalluksissa joutuu pois valtion ja järjestöjen kassoista, voitaisiin käyttää maatalouden, valistustyön ja turvattomien hoidon parantamiseen, olisi tulos merkittävä.

N a u m o v (Puudosi): Aktiivisuus vaaleissa ja koko neuvostoelämässämme osoittaa huomattavaa edistystä. Talonpoikain yhteisapukomiteat toimivat huonosti siksi, että puuttuu palkattua työvoimaa ja hyvää keskitettyä järjestelykykyä. Petoeläimiä vastaan käytävästä taistelusta olisi myöskin sana sanottava. Siihen on vakuutuselimien myönnettävä varoja sekä palkkioiden suurentamiseen, että metsästysvälineiden hankkimiseen talonpojille. Mitä kavalluksiin tulee, olisi enemmän vedettävä naisia osuustoimintaan, hallintoihin j.n.e., sillä naiset luultavasti ovat vähemmän taipuvaisia kavalluksiin. Työpalkkoja metsätöissä on korotettava, sillä ne eivät vastaa tavarain hintatasoa.

D a n i l o v (Petroskoi): Myönteisistä tuloksista puhuessamme olemme unohtaneet mainita laajoista budjettioikeuksistamme. Mikään muu autonominen alue tai tasavalta, Keskusta lukuunottamatta, ei omaa niin laajoja budjettioikeuksia kuin Karjala. Siksi on ryhdyttävä valmistaviin toimenpiteisiin näiden oikeuksien edelleen saamiseen. Keskuksessa on muodostettu komissi, joka tulee tutkimaan, miten me olemme käyttäneet oikeuksiamme, ovatko tulokset olleet tarpeeksi tyydyttäviä j.n.e. Tämä komissi on kutsuttava Karjalaan pian ja osoitettava sille, että me olemme laajennetut oikeudet työllämme ansainneet ja että ne edelleenkin meille olisivat tarpeen. Tämä on yksi edustajakokouksemme kardinaalikysymyksistä, jonka vuoksi on velvoitettava Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto ryhtymään toimenpiteisiin näiden oikeuksien saamiseksi.

F o f a n o v (Petroskoi): Tov. Forstén puhui huonosta postiyhteydestä kuntien ja kihlakuntakeskuksien välillä sekä keskuksen ja Uhtuan välillä. Uhtua pyytää 5,400 rpl. postin kuljettamista varten kerran viikossa jokaiseen kuntaan ja kerran kuukaudessa kelirikon aikana. Näin paljon emme voi suorittaa. Jos Uhtuan toimeenpaneva komitea tulisi avuksemme, s.o. ryhtyisi postia kuljettamaan vähemmillä kustannuksilla, voisi postilaitos tämän järjestää. Puhelinverkon järjestämisessä ollaan pitemmällä. Posti myöntää varoja 70 % ja Karjalan hallitus 30 % ja näin ollen jokaiseen kuntaan tulee postiyhteys. Mitä kaapeliin Äänisellä tulee, on se monin paikoin katkaistu, kalastajat ovat siitä nostaneet osia, joten sen korjaus on vaikeampi suorittaa kuin uuden laskeminen. Uusi kuitenkin tulee kalliiksi. Kuntiin Karjalassa postiyhteys sentään on olemassa,

mutta kuntien sisäinen postinkuljetus tapahtuu koululasten, ohikulkijain y.m. välityksellä.

Puheenjohtaja ilmoittaa puheenvuorot loppuun käytetyiksi ja luovuttaa puheenvuoron

tov. Gyllingille loppulausuntoa varten.

Edustajakokous on todennut Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston työn oikeata tietä kulkeneeksi ja tuloksia tuottaneeksi. Luonnollisesti on paljon puutteita olemassa joista ei niin nopeasti päästä. Ensiksikin väestön turvattoman osan, huoltoa vailla olevien vanhusten ja huollottomain lasten avustus on riittämätön. Tässä kysymyksessä meidän on ryhdyttävä vakaviin toimenpiteisiin. Edustajakokouksen antamat ohjeet Kansankomisarien Neuvoston on otettava huomioon, etsittävä keinot asiaintilan korjaamiseen, sanalla sanoen vakavasti tähän kysymykseen käytävä käsiksi.

Paljon puhuttiin kuntien alueiden suurentamisesta varojen säästötarkoituksessa ja hallinnollisen jaon tarkistelun hitaudesta. Asia on siten, että kyläneuvostoja vähennettäessä varsinkin Uhtualla ja osaksi Aunuksessa mahdollisesti menimme liian pitkälle. Uhtualla on kyläneuvostoja lähes yhtä vähän kuin kuntia. Toisissa kihlakunnissa, esim. Kemin kihlak. mahdollisesti voidaan kuntia suurentaa, samoin Petroskoin kihlakunnassa, mutta yleensä meillä jo luonnonsuhteet estävät noudattamasta hallinto-jako-periaatteita siinä määrässä kuin sitä on ryhdytty noudattamaan Neuvostoliitossa yleensä.

Hallintoelimien menot meillä ovat kasvaneet rinnan, jopa ylittäneetkin muiden menojen kasvun. Hallintovirastojen, miliisilaitoksen y.m. menoerät ovat olleet seuraavat: v. 1923 1,000,000 rpl., v. 1924 1,400,000 rpl. ja 1925 1,700,000 rpl. Tämä kasvu on liian suuri, sillä hallitusmenojen, noiden "liikekustannusten" kasvaminen pitäisi tapahtua yleensä hitaammin kuin muiden menojen kasvamisen. Paitsi kuntien alueita laajentamalla, voidaan menoja supistaa myöskin vähentämällä neuvostoelimien kuormitusta. Epäilemättä alemmissa neuvostoelimissä löytyy runsaasti sellaista työtä, joka huoletta voidaan vähentää.

Vaikka tov. Leskov teollisuusselostuksensa yhteydessä tulee koskettelemaan tarkemmin kalastuskysymystä, olkoon tässä mainittuna, että Muurmannilla olevat kalastajat eivät ole saaneet sitä tukea valtioelimien taholta, jota Vienan kalastajat ovat saaneet. Tässä suhteessa Muurmannin läänin neuvosto ja Karjalan hallitus tulevat vastaisuudessa kiinteämpään vuorovaikutukseen asian korjaamiseksi.

Tov. Fomkin puhui teiden kehnoudesta Puudosin kihlakunnassa. Olemme panneet merkille, että tiehallinnon puolesta teiden korjaus tapahtuu epätyydyttävästi ja on ajateltu ottaa yleisvaltakunnallistenkin teiden korjaaminen Karjalan haltuun, luonnollisesti keskuksen myöntämien varojen avulla. Emme ole kuitenkaan luottaneet omaankaan kunnallistalous-koneistoomme, emmekä ole vielä teiden korjausta haltuumme ottaneet, vaikka keskuksesta on tehty kysymys siitä otammeko ne Karjalan suoritettavaksi. Tästä tulee päätös lähitulevaisuudessa tehtäväksi.

Täällä puhuttiin myös suomenkielisen kirjallisuuden puutteesta kouluissa. Tänä vuonna meillä kuitenkin on kirjoja ja kouluja enemmän kuin viime vuonna. Varojen puutteessa ei kirjojen kustannus ole jäänyt suorittamatta, vaan tarpeellisten kääntäjä- ja toimintavoimien puutteessa. Toista vuotta on käyttämistään odottaneet varat lakikokoelmien suomentamiseen. Kirjapainomme sitä paitsi ei kykene laajemmin kirjapainotöitä suorittamaan, ja vaatii siis laajennusta. Varojen

myöntämisestä kirjapainon laajentamista varten päätetään näinä päivinä ja periaatteessa on jo päätetty varat tarkoitukseen myöntää. Opettajistosta on myöskin ollut puutetta. Tässäkin suhteessa ollaan edistymässä. Uusia kouluja on avattu.

Tov. Nikonov sanoi, että Kansankomisarien Neuvosto on raha-asiain yhteydessä. Jos tov. Nikonov tällä tarkoittaa sitä, että Kansankomisarien Neuvosto on varojen käyttöön nähden noudattanut lujaa johdonmukaisuutta ja tarkoitusperäisyyttä, saa se siinä mielessä ollakin raha-asiain osaston yhteydessä. Missä kipeimmin tarvitaan, sinne myönnetään varoja, missä jotenkin tullaan vähemmällä toimeen, siellä vähennetään. Ei kihlakuntien tarpeita ole jätetty huomioon ottamatta, vaan päätetään niistä yhdessä kihlakuntien edustajien kanssa Toimeenpanevan Keskuskomitean täysistunnoissa. Sitten täällä mainittiin, että eri alueille, kuten rajaseuduille on kansanvalistukseen myönnetty suurempia määrärahoja kuin joillekin toisille alueille. Niin täytyykin olla, sillä venäjänkielisillä alueilla on valistustyö paljon pitemmällä kuin puhtaasti karjalaisilla alueilla. Venäjänkielisillä seuduilla käy lapsia ensi asteen kouluissa 65 % ja karjalaisilla alueilla alle 50 %. Toisen asteen kouluissa käy karjalaisia 16 %. Numerot osoittavat, että takapajulla olevien alueiden valistukseen on välttämätöntä käyttää enemmän varoja. Samaa on sanottava terveyden hoidosta. Kaukaisemmat kunnat ovat enimmän takapajulla ja niihin on vastaisuudessa suurin huomio kiinnitettävä.

Sitten tov. Nikonov puhui Poventsan teollisuuden kehityksen estämisestä. Kihlakunnan menoarviota ei juuri lainkaan supistettu eikä siis teollisuuden kehitystä keskeytetty. Kesällä tosin muutamia suunnitelmia tuli suunnittelukomiteassa hylättyä. Raha-asiain osasto ei yksin ole vaikuttamassa lujan varojenkäytön suhteen, vaan suunnittelukomitea on sitä varten olemassa.

Lopuksi voimme sanoa, että puutteellisuuksia on tosin olemassa, mutta kehityksen mukana niitä aina ilmenee; eikä niistä voida niin pian päästä. Suhteellisesti ne sentään ovat pieniä. Tärkeintä on, että meidän neuvostojärjestelmämme ei ole mikään byrokraattinen hallitusjärjestelmä. Meidän hallitustyyppimme on kokonaan uusi tyyppi, joka työskentelee elävässä yhteydessä joukkojen ja elävän elämän kanssa. Alemmasta neuvostoelimestä ylempään asti yhteys jokapäiväisen elämän kanssa on kiinteä. Tämän uuden hallitustyypin välityksellä pääsevät työläiset ja talonpojat vuosi vuodelta yhä suuremmassa määrässä vapautumaan kaikista entisen byrokraattisen hallitusmuodon jättämistä puutteellisuuksista ja vaikeuksista. Meidän neuvostoelimistömme heijastavat ajan välittömät väestön toiveet ja tarpeet.

Siirrytään seuraavaan kysymykseen. Puheenvuoro on tov. Kopyirevillä.

Karjalan Perustuslaki

K o p y i r e v: Neuvostojen V Yleiskarjalainen Edustajakokous velvoitti Karjalan hallituksen laatimaan tälle edustajakokoukselle luonnoksen Karjalan Tasavallan Perustuslaista. Tämän tehtävän olemme me suorittaneet. Erikoinen komissi on tämän luonnoksen laatinut, joka nyt painettuna on jaettu edustajille.

Pohjaksi Perustuslaillemme on asetettu Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean antama julistus Karjalan Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan perustamisesta. Ensimäisenä on julistus tasavaltamme perustamisesta, jossa Lokakuun Vallankumouksen saavutuksista, kansojen itsemääräämisperiaatteen toteuttamisesta neuvostovallassa, työläisten ja talonpoikain liitosta, kansojen veljeyssiteistä Neuvostoliitossa, neuvostovallan

suojaamisesta punaisen armeijan avulla j.n.e. puhutaan. Perustuslakiluonnoksessamme määritellään verrattain tarkkaan hallituksemme toimintamuodot, mutta puutteellisuuksiakin siinä vielä on olemassa. Siinä esim. on jätetty mainitsematta Karjalan budjettioikeuksista, jollaisia me olemme saaneet hyväksemme käyttää. On ollut jossain määrin erimielisyyksiä tämän kohdan sovelluttamisesta perustuslakiin. Edustajakokous on oikeutettu esittämään muutoksia, korjauksia j.n.e.

Perustuslakiluonnoksemme perusmääräyksissä määritellään kihlakuntain luku, pääkaupungin ja kihlakuntakaupunkien nimet, puhutaan tasavaltamme rajojen muuttamisjärjestyksestä, jollaista ei voida tehdä ilman Yleiskarjalaisen Neuvostojen Edustajakokouksen ja Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean vahvistusta. Ulkorajoistamme puhuessamme emme luonnollisesti tarkoita rajoja Suomeen päin, vaan muita tasavaltamme rajoja. Muitakin kohtia perusmääräyksissä on lueteltuna. Siinä esim. sanotaan, että Karjalan Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan koneisto muodostuu Yleiskarjalaisesta Neuvostojen Edustajakokouksesta, Karjalan Toimeenpanevasta Keskuskomiteasta, Kansankomisarien Neuvostosta, paikallisista neuvostoista, niiden edustajakokouksista ja toimeenpanevista komiteoista. Perustuslain toinen kohta määrää, että Karjalan tasavallan virallisina kielinä ovat karjalan-suomen sekä venäjän kielet. Lainsäädännölliset ja hallinnolliset asiakirjat samoin kuin federatiivisen ja liittovallan Karjalaa koskevat määräykset ovat julaistavat molemmilla kielillä. Virastoissa voidaan toimittaa asiat kummallakin kielellä. Jos esim. Uhtualta lähetetään suomenkielellä asiakirjoja virastoihin, on niihin suomenkielellä vastattava, ja jos Puudosista esim. lähetetään venäjänkielisiä asiakirjoja, on niihin vastaus annettava venäjänkielellä.

Kolmas luku käsittelee Karjalan Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan sekä V.S.F.N.T:n ja S.N.T.L:n välisiä suhteita. Ensimäisessä pykälässä sanotaan, että Karjalan Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta on Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan federatiivinen osa. Karjalan tasavallan ylimpien valtaelimien välittömään hoitoon kuuluvat kaikki Karjalan valtion hallintoa ja samalla koko kansantaloutta koskevat kysymykset, lukuunottamatta ulkomaan asioita, sota-asioita, valtakunnan rajojen suojelusta, yhteyslaitoksia, ulkomaan kauppaa ja yleisliittoja federatiivimerkitystä omaavaa rautatie- ja vesiliikennettä.

Karjalan tasavalta toteuttaa itsenäisesti valtansa sisäisen hallinnon, yhteiskunnallisen huollon, oikeuden käytön, valistuksen, terveydenhoidon ja maatalouden alalla. Samoin toteuttaa se valtaansa raha-asiain, työläis-talonpoikaisen tarkastuksen, työasiain, sisämaan kaupan ja teollisuusasiain alalla. Tämä luku käsittää useita laajoja pykäliä, joissa tarkoin määritellään yllämainitut suhteet.

Perustuslain kolmas osa käsittelee yksistään Karjalan keskusvallan järjestämistä ja sen käyttövälineitä. Siinä määritellään Yleiskarjalaisen Edustajakokouksen oikeudet useissa eri pykälissä, Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean rakenne ja hallitusvallan puitteet, Toimeenpanevan Keskuskomitean puhemiehistön toiminnan ja vallan puitteet, samoin Kansankomisarien Neuvoston ja eri komisariaattien.

Neljäs osa käsittelee määräyksiä paikallisvallan järjestämisestä. Eri luvuissa määritellään kihlakuntain ja kuntain neuvostojen edustajakokousten oikeudet ja tehtävät, samoin kihlakuntain ja kuntain toimeenpanevain komiteain tehtävät, puitteet kaupunkineuvostojen toiminnalle ja tehtäville sekä

määräykset kyläneuvostoista. Nämä ovat yleensä laaditut voimassa olevien lakimääräysten sekä viimeisten neuvostotoimintaa koskevien asetusten ja ohjeiden pohjalla. Viimeinen osa käsittelee neuvostovaaleja. Ensinnäkin puhutaan siinä aktiivisesta ja passiivisesta äänioikeudesta sekä vaalien toimittamisesta, y.m. sekä edustajien poiskutsumisjärjestyksestä.

Neuvostoliiton vaakuna sekä lippu tulee perustuslakiluonnoksemme mukaan olemaan myöskin Karjalan vaakunana ja lippuna, sillä ei ole tarpeellista tehdä ehdotusta omasta lipusta ja vaakunasta.

Tämä perustuslakiluonnoksemme ei ole lopullinen, vaan kuten jo huomautin, voidaan siihen tehdä täällä muutosehdotuksia. Myöhemmin se menee Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean asettaman perustuslakikomissin tarkastettavaksi. Tällainen komissi keskuksessa parajllaan valmistelee tyypillistä perustuslakia kansallisia tasavaltoja varten.

Kysymyksiä

K. — Onko eroa mielisairaiden ja vähämielisten välillä?

V. — Tepä sen lääkärinä paremmin tiedätte, minä en tiedä.

K. — Eikö perustuslakiluonnokseen voida lisätä itsenäisen yhteiskunnallisen huollon komisariaatin tai osaston muodostamista?

V. — Sellainen on pienemmissä tasavalloissa katsottu tarkoitustaan vastaamattomaksi.

K. — Eikö kuntain tp. komiteain yhteyteen perusteta tarkastuskomiteoita, kun pykälässä 93 puhutaan vain kyläneuvostojen tarkastuskomiteoista?

V. — Kun kuntain tp. komiteoita koskevassa luvussa puhutaan niistä.

K. — Miksi julistus-osassa käytetään sanaa Venäjän eikä Neuvostoliiton?

V. — Kun se on laadittu Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean julistuksen pohjalla.

K. — Miksi ei tarkemmin määritellä tarkastuskomiteoita koskevia seikkoja?

V. — Niistä on eri määräyksiä. Kaikkea ei voida perustuslakiin sovittaa.

K. — Miksi puhutaan rajojen muuttamisesta? Eihän edustajakokouksemme voi esim. Suomen rajaa mennä muuttamaan.

V. — Kysymys on Karjalan muista rajoista.

K. — Minkälaisissa kaupungeissa voidaan muodostaa kaupunkineuvostoja ja minkälaisissa kyläneuvostoja?

V. — Kyläneuvostoja muodostetaan sellaisissa pienissä kaupungeissa kuin esim. Aunus, Puudosi y.m.

K. — Voidaanko muuttaa tasavaltamme pääkaupungin nimi vallankumouksellisemmaksi?

V. — Kyllä, jos Toimeenpaneva Keskuskomitea siitä päättää.

K. — Milloin keskuksessa annetut päätökset astuvat maaseudulla voimaan? Silloinko kun niistä paikallinen neuvostoelin päättää?

V. — Ne astuvat heti voimaan painettuina paikkakunnille saavuttua.

K. — Eikö huomautusta 53:een pykälään voida poistaa?

V. — Sen poistaminen ei ole suotava, sillä Kansankomisarien Neuvoston puheenjohtajalla täytyy olla oikeus keskeyttää kansankomisarien määräyksien täytäntöönpano, jos se on tarpeellista. Hänen on tästä vain ilmoitettava Kansankomisarien Neuvostolle.

Puheenjohtaja ilmoittaa, että Aunuksesta on saapunut seuraava sähkösanoma edustajakokoukselle:

"Aunuksen kihlakunnan leniniläisten nuorisoliittolaisten konferenssi lähettää Yleiskarjalaiselle Neuvostojen Edustajakokoukselle tulisen tervehdyksensä ja toivoo menestystä edustajakokouksen työlle.

Konferenssin puhemiehistö."

Täsmälleen klo 8 puheenjohtaja julistaa iltaistunnon loppuneeksi.

Neljäs kokouspäivä

8. I. 1926

Aamuistunto.

Istunto alkaa klo 10,20 min. aamupäivällä. Puhetta johtaa tov. Valdajev. Tov. Nuorteva ilmoittaa, että maaseutuedustajia on pyydetty jättämään toimitusvaliokunnalle kihlakuntaneuvostojen edustajakokousten hyväksymät päätöslauselmat hallituksen selostusten johdosta. Sellaisia ei kuitenkaan ole jätetty Aunusta lukuunottamatta. Samalla tov. Nuorteva tekee ehdotuksen, että iltapäiväistuntoa ei tänä päivänä pidettäisi, vaan käytetään iltapäivä ekskursseihin Onegan tehtaalle, kirjapainoon, lastenkoteihin y.m. Lastenkotien puolesta ilmoitetaan, että Lasten Palatsilla on maanantai-iltana iltama, samoin suomalaisella lastenkodilla, joihin edustajia pyydetään saapumaan.

Siirrytään keskustelemaan perustuslakiluonnoksesta.

P r o s v i r i n (Kemi): Tov. Danilov tässä antoi meidän ymmärtää, että perustuslakia ei niin vaan vahvisteta, vaan kestää sen vahvistaminen ainakin kolme vuotta. Sitä me emme usko, vaan tulee se lähitulevaisuudessa vahvistettavaksi. Minä en oikein ymmärrä luonnoksen 77:ttä pykälää osastojen ja jaostojen muodostamisesta kuntain toimeenpanevain komiteain yhteyteen. Siitähän on olemassa eri asetus.

M a t v e j e v (Petroskoi): Perustuslakiluonnoksessa on se vika, että siinä ei puhuta mitään vaakunasta ja lipusta. Toiseksi olisi siihen sittenkin sovitettava määrittely itsenäisistä huolto-osastoista, vaikka ei nyt juuri komisariaatista, jollaisia toisten tasavaltojen komisariaattien joukossa on olemassa. Yhteiskunnallinen huolto ontuu juuri siksi, että ei ole itsenäistä johtoelintä.

S h i f (Petroskoi): Perustuslaissa mielestäni on ennen kaikkea osoitettava saavutukset ja ne taattava, mutta tällä luonnoksella on se vika, että siinä puhutaan paljon sellaisesta, jota ei vielä ole saavutettu. Sitten amnestia-oikeuksista. Mielestäni sellaiset kuuluisivat vain kaikkein korkeimmalle, eikä paikalliselle hallitusvallalle. Rajoista ei myöskään paikallinen edustajakokous voi päättää.

D a n i l o v (Petroskoi): Prosvirin ja eräs toinenkin puhuja viittasi siihen, että minä muka pidän mahdottomana lyhyessä ajassa loppuun käsitellä perustuslakiluonnosta ja se vahvistaa. En puhunut kolmesta vuodesta, mutta jos me viisi vuotta tulimme toimeen ilman perustuslakia, voimme me vielä vuoden odottaa ja tällä ajalla kaikin puolin harkita ja käsitellä käsillä olevaa luonnosta. Ei siihen sataa vuotta tarvita, kuten Kiinassa, mutta ei se myöskään ole hansikas, jonka voi muuttaa milloin tahansa. Siksi sitä on hyvin valmisteltava. Sitten budjettioikeuksista siinä ei puhuta mitään. Siitä ei olekaan helppo lopullisesti pykälää laatia, sillä sen sisältö riippuu keskuksesta. Aivan oikein lausui tov.

Kopyirev, että keskuksessa on komissi, joka valmistaa tyypillistä perustuslakia. Vasta Volgan saksalaisten tasavalta on lähettänut keskukseen peruslakiehdotuksen. Kun komissi luonnoksemme tutkii ja antaa Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean vahvistettavaksi, vasta sen jälkeen me lopullisesti 7:ssä Yleiskarjalaisessa Edustajakokouksessa voimme perustuslain vahvistaa.

A r h i p o v (Petroskoi): Yhtenä perustuslakikomissin jäsenenä voin todeta, että puutteellisuuksia luonnoksessa löytyy, mutta turhaa on puhua Suomen rajasta, samoin muistakin seikoista, mistä täällä on puhuttu. Mitä amnestia-oikeuksiin tulee, ei ole lainkaan tarpeellista jättää niitä yksin korkeimman Keskushallituksen tehtäväksi. Onhan läänin tp. komiteoillakin oikeus esim. keskeyttää tuomion toimeenpaneminen, jos se koskee korkeinta rangaistusta. Karjalan hallituksella tulee ehdottomasti tämä amnestiaoikeus olla.

V l a s o v (Aunus): Luonnoksessa pitäisi olla tarkemmin määritelty väestön lukumäärä kaupungeissa, joissa kaupunkineuvostoja muodostetaan.

Puheenvuoro annetaan

tov. Kopyireville loppulausuntoa varten

K o p y i r e v: Minulla ei ole paljon sanomista, sillä perustuslakiluonnoksemme on pelkästään raaka-ainetta, jota voidaan täällä muokata ja korjata. Edustajakokous voi luonnoksen hyväksyä pohjaksi varsinaiselle perustuslaille. Kun keskuskomissi on perustuslakiluonnoksen tarkastanut jättää se sen Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean vahvistettavaksi. Valmistavassa komississa ei mitään suurempia periaatteellisia erimielisyyksiä ollut, vaikka budjetti-autonomiaa koskevassa kysymyksessä ei päästy lopulliseen tulokseen. Matvejeville on huomautettava, että mitään itsenäistä huoltokomisariaattia ei ole pienissä tasavalloissa enää olemassa, eikä sellaisen puute lainkaan jarruta, vaikka Matvejev niin väittää, huoltotoiminnan voimistuttamista. Ulkorajoista on jo puhuttu. Amnestia-oikeuksia koskeva kohta olisi luonnokseen jätettävä. Mitä vaakunaan ja lippuun tulee, ei sitä luonnokseen otettu siksi, että Neuvostoliiton yhteisen vaakunan ja lipun käyttäminen on periaatteessa jo aikoja sitten hyväksytty.

Puheenjohtaja ilmoittaa, että on tehty ehdotus kysymyksen jättämisestä toimitusvaliokunnalle päätöslauselman laatimista varten. Edustajat voivat toimitusvaliokunnalle jättää ainehistona ehdotuksensa muutoksiksi ja korjauksiksi.

Puheenvuoro annetaan tov. Leskoville, joka tekee selostuksen

Karjalan taloudesta.

L e s k o v: Meidän taloutemme ääriviivat määrittelevät meidän luonnonrikkautemme. Puutavaraa meillä on tavattoman runsaasti, samoin jokia ja järviä, maan uumenista saadaan myöskin rikkauksia. Maatalouden heikkous riippuu alhaisista maista, hedelmättömästä maaperästä, harvasta asutuksesta ja huonosta tieverkosta. Siinä ne tekijät, jotka määräävät Karjalan kansantalouden kehityksen suunnan. Tällä kertaa emme voi edustajakokoukselle esittää tarkoin valmistettuja yksityskohtaisia kehitys suunnitelmia taloudestamme, jotka olisivat laaditut noin 5 vuoden ajaksi. Tämä voidaan tehdä seuraavassa edustajakokouksessa. Taloutemme kehityssuunista voimme puhua jo tällä kerralla.

Niiden teollisuuslajien kehittäminen, jotka ovat yhdessä puunjalostuksen kanssa, vuoritöiden kehittäminen, ensi sijassa rakennustarpeita varten, vuorissa ja järvien pohjissa olevan malmi-

aineen nostaminen, kalatuotannon ja konservien valmistuksen järjestäminen —siinä Karjalan kansantalouden kehityksen pääpiirteet. Vesiputouksien käyttäminen sähköistämiseen antaa teollisuudellemme suuria käyttövoimia. Muurmannin rautatielle päin laskevien vesivoimien määrä lähentelee miljoonaa hevosvoimaa.

Teollisuuttamme kehitettäessä ei ole myöskään unohdettava maatalouden kehittämistä määrättyyn suuntaan. Meillä on maatalous kehitettävä etupäässä karjatalouden ja suoviljelyksen suuntaan. Uutisasutus-toimintaa on myöskin voimistutettava. Talonpojan talouden tuottavaisuutta on kohotettava maatalouskoneiden välityksellä ja pienteollisuuden nostattamisella. Jos maalaiselta kysyy, mitä te haluaisitte ensitilassa omata, vastaavat nämä poikkeuksetta, että myllyn, pajan, nahkuriverstaan ja mahdollisesti sahan. On pyrittävä siihen, että teollisuutemme ja maalaistaloutemme kehittyisivät tekniikan viimeisen sanan mukaan. Meidän on päästävä siitä ristiriidasta, mikä on teollisuuden kehittymisen ja talonpojan talouden välillä. Kun toisin paikoin meillä on suuria sähköasemia, niin suurimmalla osalla Karjalan talonpoikaisnaisia on värttinä ainoa teollisuusväline. Karjalan talous on sähköistettävä. Sähköistäminen juuri maataloudenkin uudestaan järjestää. Siinä ne tehtävät jotka ovat edessämme maatalouden kohottamisen alalla. Niiden ratkaiseminen tapahtuu ainoastaan osuustoiminnan ja yhteisapukomiteain välityksellä. Ainoastaan väestön yhteiskunnallisen ja osuustoiminnallisen alotekyvyn kautta päästään sosialistiseen yhteiskuntatalouteen.

Tämän ohella meillä on lisäksi muutamia erikoiskysymyksiä ratkaistavanamme. Kalastuskysymys esimerkiksi on tavallaan itsenäinen kysymys. Erikoisen tärkeä tehtävä on tietöiden voimistuttaminen. Ilman hyviä teitä ei taloutemme voi kehittyä. Nykyiset tiet pitää korjata ja huonot sillat vaihtaa hyviin. Uusia viertoteitä on ryhdyttävä rakentamaan, vesitiet on saatava rautateiden kanssa yhteyteen, samoin maantiet. On luotava keskinäisessä yhteydessä oleva kulkuneuvojärjestelmä. Teollisuutemme kehittymisen tulee nojata etupäässä paikalliseen raaka-aineeseen ja talonpoikaistalouden tulee kulkea tuottavaisuutta kohti. Etupäässä on metsätalouden hankittava tulot teollisuussuunnitelmien toteuttamsieksi. Vuosi vuodelta on tulojen kasvettava metsän käytön laajentuessa. Karjalan metsien arvo lasketaan 600—700,000,000 ruplaksi. Pääoma on siis tuntuva. Seuraavana tulolähteenä ovat tulot valtion teollisuudesta. Toivotaan myöskin keskuksesta saatavan avustusta lainojen ja apurahojen muodossa.

Tässä muutamia numeroita siitä miten metsätulomme ovat kasvaneet. V. 1923—24 tekivät tulot metsäteollisuudessa 2,496,000 rpl. V. 1924—25 tekivät 5,256,000 rpl. (210,6 pros.). Tänä vuonna ne tekevät 8,691,000 rpl.

Tästä näkyy, miten metsätulot ovat viime vuosien aikana kasvaneet kolminkertaisiksi. Teollisuussuunnitelmamme ovat siis olleet tarkoituksenmukaisia, kulkeneet oikeilla linjoilla.

Kuluvana talousvuonna olemme me päässeet jokseenkin loppuun n.s. jälleenrakentamiskauden. Vanhalta järjestelmältä perimämme peruspääoma on loppuun käytetty. Kuluva vuosi tulee olemaan viimeinen niistä, jolloin pyritään saavuttamaan ennen sotaa vallinnut taso. Nyt me voimme jo silmämme taaksepäin luoda. Vuoteen 1917 verraten tekee kylvöala nykyään 112,3 pros. Tänä syksynä niitä on vielä laajennettu. Kylvettävien viljalajien suhde on käynyt normaaliseksi. V. 1917 kylvömäärään verraten tekee nykyinen kylvömäärä prosenteissa: ruis 101,5 pros., kaura 112, pros., ohra 154,6 pros., peruna 116 pros. ja muut kylvölajit 103 pros. (Numerot

ovat viime vuodelta). Hevosia on vuoteen 1917 verraten 95 pros., lehmiä 117,8 pros., lampaita 124,9 pros. ja sikoja 253,8 pros. Kuluvan talousvuoden aikana nämä numerot tuntuvasti kasvavat. Vielä muutamia numeroita, jotka antavat luonteenomaisen kuvan taloudestamme. V. 1913 hakattiin metsää 310,000 k.s., 1924—25 389,000 k.s. ja kuluvana vuonna 467,000 k.s., s.t.s. 151 pros. Onegan tehtaalla oli työssä ennen sotaa työläisiä hiukan runsaammin kuin tällä kertaa. Tämän vuoksi me ryhdymmekin lähitulevaisuudessa laajentamaan metalliteollisuutta. Uusien metallitehtaiden suhteen on oltava kuitenkin varovaisia. On mitattava 7 kertaa ja sitten vasta leikattava.

Jos verrataan talouttamme ennen sotaa vallinneeseen tasoon, on huomattavaa lujittumista havaittavissa. Läpi koko Karjalan venyttäytyy teräksisenä nauhana Muurmannin rautatie, joka yhdistää Karjalan Neuvostoliiton taloudellisiin ja kulttuurikeskuksiin. Metsäteollisuutemme ei ole ainoastaan saavuttanut ennen sotaa vallinnutta tasoa, vaan on astunut sen sivu ja se on järjestetty tarkoitusperäisesti. Sitä paitsi on syntynyt uusi teollisuuden haara, nim. vuoriteollisuus. Sen saavutukset ovat merkille pantavia. V. 1923—24 Karjalan vuoriteollisuudessa työskenteli 35 työläistä, v. 1924—25 työläisten lukumäärä jo nousee 1,000 ja kuluvana vuonna yli 1,500. Vuoriteollisuuden liikevaihto v. 1923—24 teki 81,000 rpl., 1924—25 se teki 544,000 rpl. ja kuluvana talousvuonna lasketaan sen tekevän 1,637,000 rpl. Huomattava saavutus on sitten Kontupohjan voima-aseman ja paperitehtaan rakentaminen, josta täällä jo insinööri Vereshagin puhui.

Sekä kuluva talousvuosi, että tulevat vuodet ovat epäilemättä teollisuutemme nopean kehityksen vuosia. Jo nyt olemme aikoja sitten jättäneet taaksemme alueemme köyhyyden asteen, josta aikaisemmin oli sananparsi olemassa: Jumala on luonut muun maailman ja piru Aunuksen läänin. Meillä on suunnattomia luonnonrikkauksia. Metsiemme yhden prosentin käyttäminen tuottaa jo 6—7 milj. rpl. Tämä tulos on saavutettu ja jos me sen saamme kahteen prosenttiin nousemaan, tekevät vuositulot metsästä 12—14 miljoonaa. Meillä on erikoiset budjettioikeudet, joiden avulla me voimme vapaasti päätellä valtiovaroistamme, suunnata ne kansantalouden kohottamiseen ja muihin välttämättömiin ja tarpeellisiin tarkoituksiin. Tsaarin aikaan menivät tulot metsistäkin tsaarin ministerien taskuihin, eikä Karjala hyötynyt niistä mitään. Nyt ne käytetään kokonaisuudessaan Karjalan rajojen sisällä. Keskushallituksen taholta saamme me osaksemme mahdollisimman suurta myötätuntoa ja avuliaisuutta. Tsaarihallituksen politiikkaa sitä vastoin kaikin keinoin jarrutti kehitystä Karjalan alueella.

Yhtenä Karjalan kansantalouden hyvistä puolista on se, että se kykenee valmistamaan juuri niitä tavaroita, mitkä Neuvostoliiton alueella osittain ulkomaillakin tekevät parhaiten kauppansa. Puutavara ja vuoriteollisuuden tuotteet ovat jo nyt saaneet suuren kysynnän ja paperiteollisuutemme, jonka me seuraavana talousvuonna panemme käyntiin, tulee olemaan yksi kaikkein tärkeimmistä tuotantohaaroista Karjalan kansantaloudessa. Tällä alalla me tulemme kilpailemaan Suomen ja Ruotsin kanssa paperimarkkinoista Neuvostoliitossa.

Teollisuutemme konkreettisina tehtävinä kuluvana talousvuonna on:

metsäteollisuudessa

kahden uuden sahan rakentaminen ja Karellesin sahojen perinpohjainen korjaus, puujalostustehtaan rakentaminen Petroskoissa sekä joukko muita toimenpiteitä.

Vuoriteollisuudessa:

Laajentaa rakennuskivitöitä: diabaasia 90,000 nm. ja graniittia 20,000 nm. Leningradin katujen kiveämistä varten. Leningradin satamaa varten tarvitaan 600,000 kuut·osyltä Karjalan graniittia, joten työt tässäkin suhteessa laajenevat. Kvartsiittia maasälvän jauhamista varten 20 vaununlastia. Maasälpää on louhittava 7,570 tonnia, bekmatiittiä 3,300 tonnia ja kvartsiittia 11,530 tonnia. Sitä paitsi on vielä n.s. ruukkukiveä louhittava 20,000 puutaa ja järjestettävä sen myynti. Lisäksi on marmorilouhimoilta töitä järjestettävä, samoin järjestettävä markkinat marmorikäsitöille ja kalkin myynti. Näiden tehtävien suorittamiseksi on diabaasi- ja graniittityöt koneellistutettavat, hankittava poraus- ja louhintakoneita ja erilaisia työvälineitä. Lisäksi on rakennettava tarvittavat verstaat y.m.

Paperiteollisuudessa:

on suoritettava loppuun Kontupohjan vesivoimalaitoksen työt, paperitehtaan rakennustyöt järjestää siten, että ne päättyisivät keväällä 1927. Kuluvana vuonna on jo valmistettava raaka-aineita paperitehdasta varten ja hankittava työvoimaa .

Metalliteollisuudessa:

Suuria ja vaikeita tehtäviä on edessämme metalliteollisuuden järjestämisen alalla. Onegan tehdas on saatava täydelleen kuormitettua, sen tuotteet on saatava halvemmaksi työtehoa kohottamalla ja työkoneistoa osittain parantamalla. Myöskin uusien malmivalimoiden suhteen on ryhdyttävä suunnittelupuuhiin. Meikäläiset ja muutkin spetsit ovat vilkkaassa mielipiteiden vaihdossa siitä, kannattaako ruveta nostamaan järvimalmia Uikujärvestä sekä vuorimalmia Tulemajärvellä. Tulemajärvellä tuskin voitanee malmin nostamista ajatella, sillä sinne ei ole rautatie- eikä vesiliikennettä. Paremmin on järvimalmin nostamisen laita, sillä se on lähellä Muurmannin rautatietä, joka kulkee järven rantaa pitkin. Täällä on myöskin ajateltu, paitsi malmivalimoa, alumiinin sähkösulatin rakentamista. Tämän suunnitelman toteuttaminen ensiksikin hankkisi raaka-aineita Onegan tehtaalle ja lopun voisi kulettaa Leningradin tehtaiden tarpeiksi. Kysymys on vasta järjestelyn alaisena. Kuluvana vuonna on lopullisesti päätettävä, ryhdytäänkö järvimalmin nostamiseen. Ajateltu valimon rakentaminen tulisi maksaman pari, kolme miljoonaa ruplaa. Tämän suunnitelman toteuttaminen saisi aikaan taloudessamme täydellisen muutoksen.

Polttoaineena täällä tulisi käyttää ainoastaan puutavaraa, jota vuosittain tarvittaisiin hyvin suuri määrä. Kuluvana vuonna meidän on tarkoin näitä puolia teollisuussuunnitelmissamme harkittava ja päätettävä sekä suuremmista sähköistämisyrityksistä, että maaseudun pienistä sähkölaitoksista.

Viime mainittuun nähden meidän on laadittava yksityiskohtaiset suunnitelmat, pitäen niitä laadittaessa silmällä pienteollisuuden, kuten sahojen, pajojen y.m. tarpeita maaseuduilla. Kokeilun vuoksi on Säämäjärvelle rakennettava sähkölaitos. Täten tullaan kokeilemaan, miten Karjalan kylissä sähkö otetaan vastaan. Usein sattuu niin, että maalaiset polttavat mieluummin pärettä kuin hankkivat asuntoihinsa sähkövalon. Piensähköistämistä varten meillä oikeastaan onkin jo olemassa 10-vuotinen suunnitelma, jonka mukaan tullaan rakentamaan 23 pientä sähkölaitosta. Samallainen sähköasema kuin Säämäjärvelle tullaan myöskin Paadenelle rakentaman. Yleiskarjalaisessa mitassa on pienteollisuus saatava keskenäiseen vuorovaikutukseen maatalouden kanssa. Jo nyt on varoja ryhdyttävä kasaamaan

kunta-budjetin, osuusjärjestöjen, talonpoikain yhteisapukomiteain luoton ja avustuksen välityksellä.

Nykyään on herännyt kysymys n.s. kihlakuntain teollisuudesta. Poventsan saha on luovutettu kihlakunnan toimeenpanevalle komitealle, samoin Kuittisten tehdas Aunuksen kihlakunnan toimeenpanevalle komitealle ja Kemin kihlakunnan tpk. on ryhtynyt tiilitehtaan käyntiin panemiseen j.n.e. Soiden kuivaukseen, metsäpalstojen järjestelyyn ja uittoväylien puhdistamiseen on tänä vuonna huomiota kiinnitettävä. Tässä muutamia numeroita miten uittoväylien puhdistamiseen on suhtauduttu. V. 1922—23 siihen myönnettiin 35 rpl., v. 1923—24 450 rpl., v. 1924—25 19,607 rpl., ja kuluvana talousvuonna tullaan käyttämään noin 90,000 rpl.

Myöskin kunnallistalouden alalla on yhtä ja toista varsin huomattavaa kuluvana vuonna toimitettava. Pimeiden aikojen huonona perintönä meillä on kulttuurin takapajuisuus ja puutteet kaupungeissa. On ryhdyttävä niin valtion virastojen kuin yhteiskunnallisten järjestöjenkin taholta laajojen joukkojen tukemana rakennus- ja järjestelytöihin. Kaupungissa pitäisi saada vesijohtokysymys järjestettyä y.m. parannuksia, mutta samalla on myöskin maaseudulla parannuksia kunnallistalouden alalla toimitettava.

Kalastajain talouden kohottamiseksi olisi ryhdyttävä seuraaviin toimenpiteisiin: Luotto-osuuskuntien välityksellä on järjestettävä kalastajille riittävää luottoa, ja järjestää kalastajat säännöstellä kalatuotantoa ja hankkia kalastajille tarpeellisia astioita, aluksia y.m. Moottoreja olisi ruvettava Onegan tehtaalla kalastaja-aluksia varten valmistamaan.

Siellä, missä metsätöitä ei suoriteta, on viime vuosina havaittu kotiteollisuuden kasvamista. Tätä on tuettava yhtä hyvin kuin kalastajainkin tuotantoyrityksiä. Kauppamme laajentamisessa ja tukemisessa varsinkin maaseudulla on edessämme tehtäviä riittävästi. Maaseutuväestö on saatava osuustoimintaan mukaan täydellisesti.

Muutamia numeroita kaupastamme. V. 1924 alussa oli kauppaliikkeitä Karjalassa 746, viime vuoden alussa 905 ja tämän vuoden alussa 987. Sitä paitsi meidän kauppaliikkeemme kasvavat laajuudessaan. Pienten kauppojen lukumäärä vähenee. V. 1924 alussa oli pieniä kauppaliikkeitä 47 pros. ja viime vuoden alussa 34 pros. Tämän vuoden alkuun mennessä niiden lukumäärä tekee 31 pros.

Samaan aikaan tukkuliike kasvaa. Korkeimman luokan kauppaliikkeitä oli vuoden 1924 alussa 1,2 pros., ja tämän vuoden alussa 5,7 pros. Keskiluokan kauppaliikeitä oli v. 1924 alussa 47 pros. ja nyt 56 pros. Samoin kasvaa valtion ja osuusliikkeiden liikevaihdo. Valtiokaupan liikevaihto teki v. 1923—1924 26,6 pros. ja viime vuona se teki 34,9 pros. Osuusliikkeiden liikevaihto on kasvanut 38,5 pros. 48,2 pros. Yksityiskaupan liikevaihto on 35 pros. pudonnut 16 prosenttiin. Tänä vuonna on Kemin—Uhtuan tie saatava kuntoon. Pitää koettaa saada lisävaroja tierakennuksiin. Kuntain sisäisiä teitä on ehdottomasti parannettava. Vesiliikennettä on lisättävä ja parannettava. Siinä suhteessa on luotava kokonainen järjestelmä. Kalastajien etujen nimessä on Vienan meren laivaliike järjestettävä siten, että se nämä kalastajat yhdistää muihin liikevälineisiin. Rautatieasemille tehtyjä teitä on parannettava ja missä niitä ei ole, on sellaisia tehtävä. Sitä paitsi on rautatien pysäkit saatava sellaisiin paikkoihin, missä kylät ovat lähempänä ja missä voidaan yhtyä laivaliikenteeseen.

Vaikka täällä tuleekin erikoinen selostus Karjalan budjetista, on hiukan kosketeltava alempien neuvostoelimien budjettia. Niissä työpalkat tekevät suurimman summan. On kehitet-

tävä tulopuolta enemmän, samoin myönnettävä varoja niihin paikallisiin tarpeisiin ja palkkamenoja supistettava.

Taloutemme suunnitelmallinen johtaminen vaatii jonkunlaista jakoa teollisuusalueisiin. Tällä kertaa jo voidaan pitää teollisuuspiireinä seuraavia alueita: a) vuoritöiden piiri Etelä-Karjalassa; b) metsätöiden alue, Kontupohjan paperiteollisuusalue, c) kvartsiittiteollisuuden alue ja pohjoinen metsäteollisuusalue. Tulevaisuuden teollisuuskeskuksena tulee olemaan Kontupohja, Karhumäki ja Nadvoitsa.

Selostuksessani ilmennyt optimistinen käsitys omaa lujan pohjan taloudellisissa mahdollisuuksissamme. Vastassamme on tietenkin vaikeuksiakin. Me näemme ne vaikeudet, otamme ne huomioon, mutta samalla uskomme, että kollektiivisella ponnistuksella työläisten ja talonpoikain taholta me voitetaan. Karjalan työtätekevä väestö astuu varmoin askelin kansantalouden kehityksen tietä. Suunnitelmat, joista tässä olen puhunut, ovat täysin reaalisia.

Puheenjohtaja ilmoittaa 10 minuutin väliajan. Väliajan jälkeen puheenvuoro annetaan tov. Gurjeville apuselostusta varten.

Apuselostus metsäteollisuudesta

G u r j e v: Karjalan metsäteollisuuden merkityksestä on jo numeroita täällä esitety. Minä lisään näihin numeroihin ainoastaan, että metsätulot tekevät Karjalan budjetissa 60—65 pros. kaikista tuloista. Tarkastaen hakkuupalstoja käy selville, että 8,165,000:sta desjatinasta käypää metsää, suoritetaan metsätöitä 5,824,000 desjatiinan alalla. Uittoväylien varsilla hakataan metsää seuraavasti: 4,000,000 desjatiinaa. Vuosisuunnitelman mukaan hakataan 324,000 kuutiosyltä puita Vienan mereen laskevien väylien varsilla ja 1,814,000 desj. alalla 172,000 kuut. syltä vuosisuunnitelman mukaan etelään laskevien uittoväylien varsilla. Karjalan tilastohallinnon tietojen mukaan v. 1923—24 oli metsää myönnetty hakattavaksi 558,000 k.s., ostettu 214,000 k.s., s.t.s. 38 pros.; v. 1924—25 hakattavaksi myönnetty 614,000 k.s. ja ostettu 294,000 k.s. se on 50 pros.

Hakattavaksi kuluvana vuonna myönnetyistä metsäpalstoista on kokonaan myyty etäisillä uittoväylillä olevat palstat, mutta pohjoisessa ovat suuret määrät jääneet myymättä.

Muutamia numeroita sahojen raamiluvuista. V. 1917 oli Karjalassa 63 raamia niistä v. 1924—25 työskenteli 54 ja v. 1925—26 työskentelee 56 raamia. Alueittain on meillä edessämme seuraava kuva. Vienan alueella 40 raamista v. 1917 työskentelee 27 raamia kuluvana vuonna. Eteläisessä piirissä v. 1917 työskenteli 11 raamia, viime vuonna 15 raamia ja kuluvana vuonna 14 raamia. Luoteismetsätrustin alueella v. 1917 työskenteli 5 raamia, viime vuonna 6 raamia ja kuluvana vuonna 8 raamia. Rautatiepiirissä v. 1917 työskenteli 7 raamia, viime vuonna samoin ja kuluvana vuonna myöskin 7 raamia. Sahoja oli aikaisemmin 6, mutta nyt 2. On siis yhdistetty raameja isompiin sahoihin.

Hakkuupalstojen käyttäminen pohjoisessa piirissä tapahtuu paljon hitaammin kuin eteläisessä. Tämä johtuu siitä että pohjoinen piiri työskentelee etupäässä ulkomaille vientiä varten ja eteläinen piiri suureksi osaksi sisäisiä markkinoita tyydyttääkseen. Kilpailu ulkomaiden markkinoista ei ole viime aikoina ollut edullinen meille. Kansalaissodan aikana ehtivät Ruotsin ja Suomen metsäteollisuudet vallata markkinapaikkoja, jonka vuoksi meikäläinen metsätuotteiden vienti on tappiollista. Tämä johtuu siitä, että Suomesta ja Ruotsista viedään ohutta ja kapeaa lautatavaraa. Meillä sen sijaan myönnetään hakattavaksi vain

suurta metsää ja siksi meidän lautavaramme on paksua ja leveätä. Sitäpaitsi pohjoisella alueella eivät metsätyöt tapahdu siinä määrin tehoisasti kuin eteläisellä alueella.

Suuri puutavaran tarve sisäisillä markkinoilla on kohottanut hintoja huomattavasti ,josta on johtunut huomattava vilkastuminen metsän hakkuussa. Tämän vuoden hakkuusuunnitelma käsittää 476,000 k.s. Kokonaisuudessaan se ei tule suoritettua. Metsäteollisuutemme edistymiseen ei ole suhtauduttava niin optimistisesti kuin sen täällä teki tov. Leskov. Siinä määrin kuin tähän asti ei metsäteollisuus vuosittain tule kehittymään. Jos pelkästään sisäisiä markkinoita varten voitaisiin metsätöitä suorittaa, kehittyisi metsäteollisuutemme yhtä nopeasti kuin tähänkin asti. Mutta vientiä varten on metsäteollisuutta osaksi harjoitettava, joka seikka pidättää jonkun verran metsäteollisuuden kehitystä. Ei pidä unhoittaa, että meidän parhaasta metsäalastamme 4/5 käsittää pohjoinen piiri, joka työskentelee juuri ulkomaille vientiä varten. Meidän on otettava huomioon, että vientiä järjestävät laitoksemme tulevat olemaan huonommassa asemassa kuin toiset metsätöiden suorittajat.

Tästä seuraa johtopäätös että meidän metsäteollisuutemme ei tule kehittymään sellaisella menestyksellä kuin aikaisemmin. Hakkuupalstoja pohjoisessa emme voi jättää entiseen tilaansa emmekä yhtä suuressa määrässä suorittaa siellä metsätöitä kuin tähän asti.

Mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä? Metsäteollisuuttamme koskevat suunnitelmat on kokonaan uudelleen tarkastettava. Ensiksikin on päätettävä, hakataanko entiseen tapaan vaiko palsta kokonaisuudessaan. Hakattavien puiden mitoista on myöskin tehtävä uudet päätökset. Skandinaavian maat ovat ulkomailla omilla pienemmillä puutavaralajeillaan markkinat vallanneet, kuten jo ylempänä mainitsin. Meidän on päästävä kilpailemaan samallaisella puutavaralla. Meillä on siis myöskin pienempää metsää luovutettava hakattavaksi. Myöskin hinnoista on uudelleen päätettävä. Meillä on suurempi metsä hinnoitettu korkeammaksi kuin pienempi. Metsäteollisuussuunnitelman uudelleen tarkistamisessa meidän on herätettävä hintain sovittamisesta markkinoita vastaavaksi. Metsäpalstojen täydelleen hyväksi käyttämistä haittaavat pitkät matkat uittoväylille. Tämän vuoksi on nostettava kysymys suurempien varojen myöntämisestä uittoväylien puhdistamiseen ja syventämiseen. Tähän asti on varsin vähäisessä määrässä varoja tarkoitukseen myönnetty.

Tästä lähtien on teollisuutemme koneellistuttamisen välityksellä ryhdyttävä käyttämään myöskin niitä metsäpalstoja, jotka ovat kaukana uittoväylistä. Karelles on tässä suhteessa osittaisiin toimenpiteisiin ryhtynyt, on tehty n.s. jääteitä, jotka eivät tuotantoa tee halvemmaksi, mutta sallivat laajemmassa määrässä metsää hakata. Tällä hetkellä Karelles on ryhtynyt kokeilemaan traktorilla metsäteollisuudessa. Traktorin käyttäminen metsäteollisuudessa on tekniikan viimeisin saavutus.

Ottaen huomioon metsäalueidemme vientimerkityksen, on samalla myöskin otettava huomioon tämän hetken kilpailu. Kilpailun tuloksina on Karjalan budjetti saanut huomattavia tuloja. Metsän louvutuksen suhteet tänä vuonna valtion metsätöitä varten ovat kokonaan muuttuneet. Ne on meilläkin muutettava, sillä viennistä huolehtivat järjestöt antavat muuten jälleen tappiota. Neuvostoliiton vientisuunnitelmat, mikäli ne puutavaran vientiä koskevat, eivät toteutuneet kuin 85 prosentilla. Ellei viennin ehtoja muuteta, voi sitä kohdata täydellinen keskeytys. On laadittava metsäalojen käyttämisen täydellinen suunnitelma,

on kiinnitettävä metsäpalstoja viennistä huolehtiville järjestöille. Myöskin muiden maiden vientisuhteita on tutkittava ja ne huomioon otettava. Siellä vallitsevat kokonaan toiset suhteet. Jos me myymme sahattuja ja pyöreitä puita, niin siellä viedään ulos jalostettua puutavaraa. Meidän on ryhdyttävä toimenpiteisiin puunjalostuksen kehittämistä varten. On rakennettava paperitehtaita, y.m. ja niiden tuloilla peitettävä viennin tuottamaa tappiota. Sahalaitoksemme pitää uudistaa, varsinkin Karjalan eteläisellä alueella.

Muutama sana Karjalan metsäteollisuussuunnitelmista ja työpalkoista. V. 1923—24 suunnitelmana oli 378,000 tukin hakkaus. Hakattiin 429,000; v. 1924—25 suunnitelma oli 562,000, hakattiin 777,000; kuluvana vuonna suunnitelma tekee 2,413,000 tukkia. Tämä suunnitelma on laadittu sahojen raaka-ainetarvetta silmällä pitäen kahta työvuoroa varten. Tätä paitsi on aiottu myydä sisäisille markkinoille 350,000 tukkia. Suunnitelman toteuttaminen tapahtuu seuraavasti: metsäpalstoja meille on luovutettu riittävästi. Työvoiman puute on tuntuva vain Koudassa ja Porajärvellä. Muilla seuduilla työvoimaa on tyydyttävästi. Työpalkkojen ja työvoiman säännöstelemiseen on huomiota kiinnitettävä. Viljan hintojen kohotessa suuremmassa määrässä kuin työpalkat ovat kohonneet tuotantomme jossain määrin heikentyi. Mitä metsätyöläisten yhteiskunnalliseen vakuuttamiseen tulee, ei Karellesilla ole mitään sitä vastaan.

Metsäteollisuutemme säännöstelyn yhteydessä eräs kysymys osakeyhtiön muodostamisesta pohjoisella alueella. Severoles kuitenkin asetti sellaisia ehtoja, joita me emme voineet hyväksyä. Tämän vuoksi ryhdyttiinkin sitten toimenpiteisiin pohjoisen alueen ottamiseksi kokonaan Karellesin haltuun. Miten Karellesin hallinto tulee toimeen töitten näin suunnattomasti laajetessa, emme voi varmaa sanoa. Luultavasti tulemme toimeen. Mutta sitten on muita vaikeuksia. Meidän piti Työ- ja Puolustusneuvoston päätöksen perusteella saada Severolesilta pohjoinen alue sahoineen ja irtaimistoineen siten, että keskus myöntää Severolesin velan peittämiseksi riittäviä rahasummia. Severoles on valtiopankille pantanut pohjoisen alueen toisin kuin mitä meille ensin ilmoitettiin: ei rupla ruplasta, vaan rupla puolestatoista. Tällaisiin ehtoihin emme me voi suostua. Tällä kerralla Karellesin hallinnolla on eniten työtä siinä, miten välit keskusvirastojen kanssa järjestetään. Olisi saatava välit selviksi, kuka on ylin komentaja ja kuka voi vaikuttaa metsäteollisuutemme johtoon. Liiallisesta paperivolokiitasta on päästävä.

Puheenjohtaja ilmoittaa, että on tehty ehdotus

Mandaattikomitean selostuksen

kuulemisesta. Ehdotus hyväksytään.

A r h i p o v: Mandaattikomitea on tullut tulokseen, että kihlakunnat, kaupungit ja muut väestökeskukset ovat oikeutetut lähettämään edustajakokoukseen 154 täysivaltaista edustajaa; Kemin kihlakunta 31, Petroskoin 30, Poventsan 21, Aunuksen 19, Puudosin 13, Uhtuan 7, Päädenen 6 ja Petroskoin kaupunki 27. Mandaattikomitea on päättänyt täysivaltaisen edustajaoikeuden myöntää lisäksi tov. Shottmanille Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean edustajana ja Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean entiselle jäsenelle tov. Davidoville. Näin ollen edustajakokouksessa on 154 täysivaltaista edustajaa.

Neuvottelevalla äänioikeudella on edustajia seuraavasti: talonpoikain yhteisapukomitean yleiskarjalaisen edustajakokouksen kahdelle edustajalle, Suomen kommunistisen puolueen keskuskomitean kahdelle edustajalle, Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomi-

tean kaikille jäsenille, puolueen aluekomitean edustajalle Butkevitshille sekä neuvostorakennustyötä koskevaan neuvotteluun saapuneille edustajille. Kaikkiaan on neuvottelevalla äänioikeudella läsnä 24 edustajaa. Yhteensä on siis edustajia 178.

Puolueen jäseniin ja puolueettomiin jako on seuraava: täysivaltaisista edustajista on 89 puolueen jäseniä, 4 nuorisoliiton jäsentä ja 61 puolueetonta. Miehiä on 136, naisia 18.

Yhteiskunnalliselta asemaltaan entisiä ja nykyisiä talonpoikia 82, työläisiä 38, kalastajia 9, toimitsijoita 20 ja koululaisia 5. Jos ottaa huomioon vastavalittujen kuntain toimeenpanevain komiteain jäsenet toimitsijoita laskettaessa tulee talonpoikia koskeva luku tuntuvasti pienenemään.

Kansallisuudeltaan karjalaisia 50, suomalaisia 9 ja venäläisiä 92. Edustajien valistustaso: alemman koulusivistyksen saaneita 124, keskisivistyksen 21 ja korkeimman 7, itseoppineita 3. Iältään ovat edustajat jakautuneet seuraavasti 18—25 vuoteen 21, 25—35 vuoteen 68, 35—45 vuoteen 46 ja 45:stä ylöspäin 19.

Mandaattikomitean selostus hyväksytään sillä lisäyksellä, että Puudosin 13:sta edustajalle, joita ei oltu valittu, mutta kuitenkin tänne lähetetty, myönnetään täysivaltainen edustusoikeus.

Puheenjohtaja ilmoittaa päivällisloman alkaneeksi.

Viides kokouspäivä

9. I. 1926

AAMUISTUNTO

Kokous alkoi klo 10,45 a.p. Puheenjohtajana toimi Aunuksen kihlakunnan, Nekkulan kunnan talonpoikaisnainen tov. H o l e n o v a.

N u o r t e v a: Edustajakokouksellemme on saapunut seuraava

tervehdys terveydenhoitokursseilta

"Terveydenhoitokurssien avajaisiin kokoontuneet kurssilaiset ja opettajat, yhdessä Terveydenhoitotyöntekijäin ammattiliiton hallinnon, lääkärien jaoston ja koko ammattiliiton jäsenten kanssa lähettävät lämpimän tervehdyksensä VI Yleiskarjalaiselle neuvostojen edustajakokoukselle.

Kurssilaiset ovat vakuutettuja että kurssien päätyttyä ja saatuaan uusia tietoja he voivat entistä suuremmalla menestyksellä suorittaa heidän osalleen langenneen tehtävän Karjalan tasavallan kansalaisten terveyden suojelemisen ja sairaiden hoidon alalla.

Kokouksen puhemiehistö."

Tämän jälkeen sai tov. Leskov puhevuoron vastauksien esittämistä varten tekemänsä alustuksen johdosta saapuneisiin kysymyksiin.

Kysymyksiä ja vastauksia tov. Leskovin alustuksen johdosta

K. — Kuinka suureksi Karjalan valtion omaisuus arvioidaan?

V. — Tarkkoja tietoja Karjalan n.k. kansallisen omaisuuden arvosta ei ole. Karjalan välittömän hallinnon alainen teollisuus ja muu omaisuus arvioidaan noin 20 miljoonaksi ja Karjalassa löytyvä yleisvaltakunnallinen omaisuus (m.m. Muurmannin rautatie kalustoineen) 50—80 miljoonaksi ruplaksi.

K. — Kuinka paljon työläisiä on kiinnitetty Karjalan teollisuuteen?

V. — Vuonna 1924—25 työskenteli Karjalan teollisuuslaitoksissa kaikkiaan 6,138 työläistä, joista metalliteollisuudessa 1,662, sahateollisuudessa 2,829, vuoriteollisuudessa 707, rakennusteollisuudessa 1,612 ja muilla teollisuuden aloilla pienemmät määrät. Vuoden lopulla teki työläisten luku jo lähemmäksi 8 tuhatta henkeä ja tulee se ensi vuonna ylittämään sen.

K. — Vuoden 1925—26 suunnitelmien toteuttamiseksi on tietenkin saatava lisätyövoimaa; jota ei Karjalassa ole; mistä aiotaan saada Karjalaan työläisiä?

V. — Tarvitsemme lisää 2—300 kivimiestä, metsätyöläisiä 500—1,000 henkeä ja rakennustyöläisiä 100—200 henkeä. Tietenkin on meidän turvauduttava työläisten tuontiin muilta seuduilta. Mutta tämän rinnalla on jatkuvasti toimittava ammattityöläisten kasvattamiseksi omasta väestöstämme. Esim. Kontupohjan paperitehdasta varten ei meillä ole ollenkaan ammattilaisia. On ajateltu lähettää Dubrovan paperitehtaan tehdaskouluun oppilaita täkäläisistä. Mutta ensialussa on kuitenkin huomattavin joukko työläisiä kutsuttava muilta seuduilta. Asututtamisella jota radan varsilla harjoi-

tetaan on muuten suuri tehtävä tällä alalla. Meidän on lähivuosien aikana saatava radan varsille 10 tuhatta uutisasukasta.

K. — Minkälaiset suhteet vallitsevat Karjalan ja Muurm. r.t. välillä?

V. — Muurmannin rautatien hallinnossa on yksi Karjalan Tp. K.K:n edustaja (tällä kertaa tov. Shottman) ja Muurmannin rautatien Hallinnon puheenjohtaja (tov. Arnoldov) on Tp. K.K:n jäsen.

K. — Kannattaako Muurmannin rautatie itsensä?

V. — Ei kannata. Se on toiminut tappiollisesti joka johtuu lastien puutteesta.

K. — Miten Onegan tehdas työskentelee, onko sen pääomia lisätty ja koneistoa uudistettu?

V. — Tehdas kuten te kaikki tiedätte on hyvin vanha. Vuoteen 1918 saakka se toimi ammustehtaana, mutta siirtyi sitten vetureita korjaamaan ja valmistaa nykyään, pumppuja, moottoreita y.m. Sen pääoma tekee 3 miljoonaa ruplaa. Siihen viime vuonna yhdistettiin Leningradissa sijaitseva "Petrosavod"-tehdas, joten nykyään se muodostaa trustin. Työläisten luku on vuoden ajalla noussut 500:sta 1,000 henkeen. Työläisten palkka teki vuosi sitten 78 pros. sodan edellisestä ja nykyään 105 pros. Työteho ei kuitenkaan tee vielä kuin noin 75 pros. sodan edellisestä tasosta. Tehtaan koneisto tullaan vuonna 25—26 huomattavasti parantamaan. M.m. mainitsen, että valuosatolla, hiiliuuneilla ja sen omalla haararadalla tullaan suorittamaan perusteellinen korjaus.

K. — Korjataanko Onegan tehtaalla nykyään vetureita?

V. — Veturien korjaus on päätetty v. 1923.

K. — Valmistetaanko Onegan tehtaalla venemoottoreita?

V. — Venemoottoreita ei Karjalan sisäistä tarvetta varten ole valmistettu. Mutta on tähän kiinnitettävä huomiota ja saatava ilmi paras, kalastajien tarpeihin sovellutettu venemoottorimalli.

K. — Mikä merkitys on shungiittihiilellä?

V. — Toistaiseksi ei sillä ole menekkiä vaan haetaan sitä.

K. — Sorokassa harjoittaa yksityinen hiilteen louhimista; eikö sitä voitaisi ottaa valtiolle?

V. — Voimassa olevien lakien mukaan, saa yksityinen myös harjoittaa teollisuutta ja hiilten louhiminen on annettu Sorokassa vuokralle.

K. — Onko ajateltu raudan sulattamista kivihiilen avulla ettei metsiä haaskattaisi hiilen polttoon?

V. — Meillä Karjalassa tulee puhiili jatkuvasti halvemmaksi raudan sulattamisessa kuin kivihiili sillä metsäteollisuuden laajentuessa, joudumme kuitenkin hakeman menekkiä suurille polttopuumäärille jotka hyvin voimme käyttää hiilenpolttoon.

K. — Miksi ei marmorin louhintaa Tiutiassa koneellistuteta?

V. — Marmorille ei meillä vielä ole suurempaa kysymystä sillä ei olla vielä niin pitkällä että rakentaisimme marmoripalatseja. Sitä voidaan käyttää ainoastaan pieniin esineihin ja tarpeisin johon yksityinen yritteliäisyys sopii parhaiden.

K. — Onko toimitettu tutkimuksia radiumin löytämiseksi Karjalassa?

V. — Viime vuonna löydettiin Tshupan piirissä kvartsiitissa radiumia uraani-radiumimudan muodossa. Tämän johdosta on kaikille kvartsiittilouhimoille järjestetty tarkka valvonta, että kaikki mahdollisesti löytyvät radiumihiukkaset tulisivat otetuksi talteen.

K. — Onko kaikkialla Karjalan alueella toimitettu vuoritutkimuksia mineraalirikkauksien ilmisaamiseksi?

V. — Ei ole. Melkein tutkimattomia ovat Kemin ja Uhtuan kihlakunta. Eteläiset kihlakunnat ovat tarkemmin tutkittuja. Tutkimustyöt alettiin oikeastaan vasta vuonna 1923—24. Tutkimuksien suorittamista varten tänä

vuonna on budjetissa varattu 10,000 rpl. Kansantalousneuvosto aikoo tulevaisuudessa julkaista tarkan selostuksen kaikkien Karjalassa suoritettujen geologisten tutkimusten tuloksista.

K. — Mistä aiotaan saada työläisiä Goltsin saaren graniittilouhimolle?

V. — Ennenkaikkea tullaan työläisiä tuomaan keskisistä lääneistä. Karjalassa löytyvät suomalaiset kivimiehet ovat myös tervetulleita. Paikallisesta väestöstä aiotaan ottaa oppilaita louhimolle.

K. — Voidaanko Hirvisaari siirtää Kiisan kunnalle, että se saisi siitä tuloja budjetilleen?

V. — Hirvisaari on siirretty vuorityöpiirin alaiseksi. Mutta on kunta osallinen saaren tuloista siten että määrätty osa vuorituloista lankeaa kunnan budjetille.

K. — Voidaanko Karjalassa järjestää sementin valmistus?

V. — Sellaista emme vielä voi ajatella. Mutta jos Nadvoitsan raudansulatustehtaan rakentamisesta tehty suunnitelma toteutuu niin sen yhteyteen voitaisiin ajatella myös sementtitehtaan rakentaminen.

K. — Kannattaako pienten sähkölaitoksien rakentaminen maaseudulle; mitä valtion sähköistämistoimisto tekee sähköistämisen edistämiseksi?

V. — Sähköistäminen maaseudulla meillä Karjalassa voi kehittyä ainoastaan sillä ehdolla, että itse valtion taholta tultaisiin kokonaan rakentamaan sähkölaitoksia kaikkialle. Mutta kuntien budjettinsa kautta, paikallisten osuustoiminnallisten liikkeiden ja väestön on tässä tehtävä alote. Niiden on koottava alkupääoma muodostamalla tavallaan osuustoiminnallinen yritys. Sähköistämistoimisto taas tulee puolestaan osoittamaan apua tällaiselle yhtymille toimittamalla tarpeelliset mittaukset, laskelmat, hakemalla tarpeellisten töiden suorittajan. Luotolla tulee olemaan ratkaiseva merkitys tämän kysymyksen suotuisaan suuntaan ratkaisemisessa.

Mitä tulee tällaisten pienten laitoksien kannattavaisuuteen, niin täytyy sanoa, että ne kannattavat, sillä rakentaessamme höyryllä käyvän sähkölaitoksen, voimme koneet käyttää myöhemmin vesivoimalaitoksellakin. Heti eivät kuitenkaan varamme riitä suurten sähkölaitoksien rakentamiseen.

K. — Kumpi, maatalous vaiko teollisuus tulee muodostamaan Karjalan taloudellisen elämän perustaksi?

V. — Kumpikin. Toisilla seuduilla on meillä asetettava maatalous etualalle ja toisille taas teollisuus, riippuen kunkin seudun luonnollisista edellytyksistä.

K. — Mitä tullaan tekemään Aunuksen maanviljelysalueen sähköistämiseksi?

V. — 5-vuotissuunnitelman mukaan tullaan Aunuksessa rakentamaan 2 sähkölaitosta; toinen joko Aunuksen seutuville tai Iljinskiin ja tulee se maksamaan noin 180 tuhatta rpl. ja toinen Tulemajärvelle. Jälkimäisen kustannukset on arvioitu 65 tuhanneksi ruplaksi.

K. — Milloin Kansantalousneuvosto tekee tyypillisen ja käytännöllisen talonpoikaisrakennuksen mallin?

V. — Tämä ei ole Kansantalousneuvoston tehtävänä vaan Terveysas. Kansankomisariaatin.

K. — Milloin aiotaan käyttää hyväksi Usmanakosken vesivoima?

V. — Mahdollisesti se toteutuu viisivuotiskautena 1930—1934. Tätä ennen tullaan Usmanalla toimittamaan tarpeelliset tutkimukset ja mittaukset.

K. — Miksi Petroskoin kaupungin sähkölaitos työskentelee epäsäännöllisesti?; ja tullaanko Kontupohjasta ottamaan sähkövoimaa Petroskoin tarpeisiin?

V. — Uuden sähkölaitoksen toiminnassa sattuneet häiriöt ovat johtuneet veden kulun säännöstelemättömyydestä Lososinajoessa. On myös sattunut

laitoksella koneen rikkoutuminen. Kontupohjan voima tulee tarkkaan käytetyksi paperitehtaalla, joten Petroskoihin siitä ei voida mitään ottaa.

K. — Mitä aiotaan tehdä viiden vuoden aikana Puudosin seudun sähköistämiseksi?

V. — Suunnitelman mukaan tullaan Ragnuksajoella rakentamaan 100 hevosvoimainen sähkölaitos, joka tulee maksamaan 80 tuhatta rpl. Laitos voi antaa voimaa Puudosin kaupungin ja Kolovskin kunnan kylille. Tämän vuoden suunnitelmaan on otettu tutkimusten suorittaminen Vodlaja Ragnuksajoella.

K. — Voidaanko turvepehkua käyttää sähkölaitoksien polttoaineeksi?

V. — Kyllä voidaan, mutta ei se meillä Karjalassa kannata, koska työvoima meillä on kallista; joten turvepehku tulisi liian kalliiksi. Lähemmin ei kuitenkaan turvepehkun käytön edullisuutta ole tutkittu.

K. — Miksi ei Karelles käytä Puudosin kihlakunnan metsiä?

V. — Karellesin tarpeet ovat tähän saakka tulleet täydellisesti tyydytetyksi Äänisjärven länsirannalla sijaitsevilla metsillä jossa sen sahalaitokset myös sijaitsevat. Puudosin kihlakuntien metsien käytön laajentamiseksi tullaan 5-vuotisen suunnitelman mukaan rakentamaan toinen sahalaitos.

K. — Mitä on aiottu tehdä pellavaviljelyksen laajentamiseksi Karjalassa?

V. — Tämä ennenkaikkea kuuluisi osuustoiminnallisille liikkeille. Mutta pellavan viljelys tuskin sinänsä Karjalassa kannattaa, sillä työvoiman kalleus nostaisi myös pellavan hinnan siksi korkeaksi, ettei se pystyisi markkinoiden kanssa kilpailemaan.

K. — Miksi pienen kalan pyynti on kielletty?

V. — Kalakannan säilyttämiseksi sisävesissämme.

K. — Mitä aiotaan tehdä Sungunniemen väestön turvaamiseksi elinkeinoilla?

V. — Sungunniemen tulee muodostua koti- ja käsiteollisuuden keskukseksi. Siihen sillä on useita mahdollisuuksia. Kehitettäviä aloja ovat: 1) naisten käsityöt — virkkaukset, 2) kirves- ja puusepäntyö, 3) kalkin- ja tervanpoltto y.m.s.

K. — Milloin Petroskoissa avataan pesulaitos?

V. — Laitosta varten hankitaan parhaillaan koneita.

K. — Mitä aiotaan tehdä teollisuuden kehittämiseksi Aunuksen kihlakunnassa ja pääasiassa Tulemajärven rautarikkauksien hyväksikäyttämiseksi?

V. — Kihlakunnassa on etualalle asetettava maatalous ja sen jälkeen metsäteollisuus. Mitä tulee Tulemajärven rautarikkauksien käyttöön, niin ei varojen ja kulkuteiden puutteessa sitä voida lähitulevaisuudessa toteuttaa.

Tämän jälkeen sai tov. Gurjev puhevuoron vastauksien esittämistä varten

metsäteollisuudesta tehdyn selostuksen johdosta saapuneisiin kysymyksiin

K. — Miksi työpalkat tänä vuonna ovat metsätöissä alemmat, kuin viime vuonna?

V. — Rahassa ei työpalkka ole viimevuotista halvempi. Ero johtuu siitä, että tavaroiden ja etupäässä viljan hinta on viime vuoteen nähden noussut.

K. — Mikä on työpalkan ja puutavaran hintojen nykyinen suhde toisiinsa ja mikä niiden suhde oli ennen sotaa?

V. — Nykyään tekee keskipalkka 6:ssa luokassa 31—32 rpl. kuukaudessa ja kun tähän laskemme muut työpalkan yhteydessä olevat menot (yhteiskunn. vakuutus, paikalliskom. ylläpito y.m.), jotka tekevät 20 pros., saamme palkkamenoiksi 38—39 rpl. Rauhanaikana oli keskipalkka työläisillä 17—18 rpl. eikä mitään lisämenoja sen yhteydessä ollut, joten työ-

palkka on noussut kaksinkertaisesti. Puutavaran hinnat ovat samaan aikaan nousseet ainoastaan noin 30 prosentilla.

K. — Miksi ei metsätyöläisille makseta palkkaa hylkytavaraksi arvioiduista puista?

V. — Työsäännöt määräävät, että jokainen puu on ennen vetoa leimautettava työnjohtajalla, joka sen samalla tarkastaa. Jos joku työläisistä kuljettaa tukin veteenlaskupaikalle leimaamatta ja se todetaan kelpaamattomaksi, niin ei siitä maksua suoriteta.

K. — Tullaanko Knäsössä sijaitseva saha N:o 41 panemaan käyntiin?

V. — Ei tulla.

K. — Tyydyttääkö Karjalan sahatavara laadultaan markkinoiden vaatimukset?

V. — Sisäisille markkinoille yleensä menee kaikenlainen tavara. Ulkomailla on Karjalan puutavara ollut hyvin kysyttyä ja hinta verrattain korkea, joten on se laadullisesti todettu hyväksi.

K. — Onko Severoles asettanut hallussaan olleille sahoille uusia raameja ja kuinka paljon?

V. — Uusia raameja ei ole asetettu, mutta on Severoles muuten laittanut sahat käyntikuntoon.

K. — Saadanko koko suunniteltu määrä tänä vuonna hakatuksi?

V. — Tämä on vielä hyvin epämääräistä. On syytä uskoa, että Koudan piirissä, missä suunnitelmat ovat kasvaneet kovin suuriksi, ei työvoiman puutteessa saada suunniteltua määrää hakatuksi.

K. — Onko Popovinsaarelle suunniteltu rakennettavaksi paperitehdasta?

V. — Viisivuotissuunnitelma ei sellaista edellytä.

K. — Ovatko ulkolaiset toiminimet hakeneet Karjalassa konsessioita?

V. — Olemme tehneet konsessiosopimuksen yhden suomalaisen liikkeen kanssa, jolle me hankimme puutavaran Repolan ja Porajärven kuntien alueelta.

K. — Onko propseille kysyntää ja valmistetaanko propseja Karjalassa?

V. — Propseille kyllä on menekkiä sekä sisäisillä, että ulkolaisilla markkinoilla, mutta emme tähän saakka ole olleet tilaisuudessa hankkimaan niitä.

K. — Kuinka monta sahalaitosta Karjalassa on?

V. — Karjalassa on kaikkian 22 sahalaitosta, joista Karellesilla 16, Muurmannin rautatiellä 4 ja Sevsaplesilla 2. Näistä on käynnissä ainoastaan 14 sahaa. Käynnissä olleiden raamien luku teki viime vuonna 54 ja nyt 56. Viime vuoden sahaus nousi noin 100 tuhanteen standartiin.

K. — Onko kaikki hakatut puutavaramäärät saatu myödyksi?

V. — Sahatavara on myöty kaikki, myös edellisten vuosien varastot. Halkoja on 18 tuhatta kuutiosyltä myömättä.

K. Harjoittaako Karelles puutavarakauppaa myös vähittäin?

V. — Vähittäin myödään ainoastaan halkoja Petroskoissa ja pienempi määrä sahatavaraa sahoilta.

K. — Onko aiottu supistaa koneistoa entisillä Severolesin työmailla?

V. — Entiseen Severolesin piiriin tullaan määräämään yksi valtuutettu, jolla on kaksi apulaista: toinen Sorokan ja toinen Kemin piirissä. Näillä valtuutetuilla tulee olemaan pienempi koneisto. Distansiat jäävät tietenkin edelleenkin, mutta ei niillä tule olemaan niin suurta henkilökuntaa kuin tähän asti on ollut. Sahalaitoksille jää ainoastaan teknillinen johto ja tuotannon luettelointia varten tarvittava kansliahenkilökunta.

K. — Miten on Karelles suhtautunut karjalaistuttamiseen?

V. — Karjalaistuttaminen on kyllä otettu huomioon, mutta ei se voi käden käänteessä toteutua. Karjalaisia muuten onkin hyvin paljon metsäalalla, m.m. Aunuksen kihlakunnassa

ovat melkein kaikki työnjohtajatkin karjalaisia. Karjalaistuttamisessa on otettu sellainen kanta, että kykenevimmät karjalaiset asetetaan laajempiin tehtäviin, että tällä tavalla saadaan heistä yhä enemmän johtajia eri työmaille. Uhtuan kihlakunnassa aiotaan jo ensi vuonna saada koko metsäkoneisto ja asiain hoito suomenkielisek si. Tämä on annettu sikäläisen valtuutetun tehtäväksi.

Nuorteva: Puhemiehistölle on saapunut ehdotus, että keskustelu kysymyksen johdosta siirrettäisiin teollisuusvaliokuntaan, toinen ehdotus on, että keskustelu otettaisiin täysi-istunnossa siten, että kunkin kihlakunnan edustajat valitsisivat keskuudestaan yhden edustajan, joka käyttäisi puhevuoron.

Toimitetussa äänestyksessä hyväksyttiin jälkimäinen ehdotus. Tämän jälkeen julistettiin 15 min. väliaika.

Väliajan jälkeen sai ensimäisen puhevuoron tov.

Nuorteva: Eilen valtakirjakomitean selostuksen johdosta hyväksymäämme päätökseen on ehdotettu tehtäväksi yksi muutos, nim. että Paadenen kihlakunnalle, jonka väkiluku oli laskettu liian alhaiseksi, myönnettäisiin oikeus yhden lisäedustajan asettamiseen puheoikeudella. Täksi edustajaksi tulisi tov. A. Markkanen.

Ehdotus hyväksyttiin. Siirryttiin

keskustelemaan Karjalan kansantalouden kehityksestä tehdyn selostuksen ja apuselostuksen johdosta

Iljin (Aunus): Talouden vastaisessa kehitvssuunnitelmassa tahdon Aunuksen kihlakunnan osalta kiinnittää huomiota seuraavaan: Kihlakunnan talous voidaan jakaa kahteen pääosaan: maatalouteen ja teollisuuteen. Jälkimäisessä on huomattava sija käsija kotiteollisuudella. Tällä alalla olisivat hyvin laajat kehitysmahdollisuudet, mutta tarpeellisen johdon ja ohjauksen puutteessa on se pysynyt lamassa. Tällainen ohjaus on saatava järjestetyksi. Kotiteollisuustuotteille on löydettävä markkinat ja autettava sen kehitystä luotolla.

Sähköistämiseen on kiinnitettävä suurta huomiota. Sähkö on saatava palvelemaan ei ainoastaan valaistustarpeita, vaan myös kotiteollisuuden ja maatalouden tarpeita. Aunuksen kihlakunnassa voidaan sähköä käyttää maanviljelykseen hyvin laajassa mitassa.

Metsätöissä esiintyy hyvin paljon erilaisia pienempiä teknillisiä puutteellisuuksia, jotka hidastuttavat työtä ja alentavat työn arvoa. Metsätyöpalkat tarvitsevat parantamista joka käy päinsä töiden koneellistuttamisen avulla. Nykyiset työpalkat metsätöissä ovat kyllä 11 pros. korkeammat viime syksyisiä palkkoja mutta saman verran alemmat keväisiä palkkoja. Elintarpeet ja muut tavarat ovat taas viime syksyyn nähden nousseet 50—12 pros. Palkkoihin nähden otettu kanta tuntuu väärältä, sillä on syytä pelätä, että tänä vuonna toistuu viime vuotinen virhe, että alkutalvesta maksetaan halpoja palkkoja, joten hakkaukset pysyvät vähäisinä, mutta keväällä sitten aletaan palkkoja nopeasti korottaa ja paisuvat ne taas suhteettoman korkeiksi. Olisi myös tarkoin tutkittava, että eikö työpalkkojen alhaisuuteen ole vaikuttanut kantomaksujen korkeus, joka on noussut 24 kop. 1 ruplaan. Jos on, niin on kantomaksuja helpotettava.

Metsätöiden suoritusta kihlakunnassa haittaa myös eri puutavaraliikkeiden keskinäinen kilpailu työpalkoissa. Muutamat maksavat enemmän kun toiset josta johtuu ,että talonpoikaisto ei kiirehdi menemään työhön siellä, missä palkat ovat alemmat, vaan odottaa niiden nousemista.

Jevsejev (Paadene): Paadenen kihlakunnassa on metsäteollisuus asetettava muita edelle, koska luontaiset edellytykset eivät tarjoa maataloudelle kovinkaan paljon kehittymisen mahdollisuuksia. Oma vilja riittää väestölle ainoastaan 2—3 kuukaudeksi, Tämän takia onkin kaikki väestön toivo kiintynyt metsiin. Tov. Gurjev vaati alustuksessaan metsäteollisuuden koneellistuttamista, jonka kautta ainoastaan sitä on mahdollisuus kehittää. Tähän vatimukseen olisi suostuttava. Puutavara Paadenen kihlakunnan metsistä menee pääasiassa sisäisille markkinoille. Töiden laajentamiseksi olisi Suurlahteen saatava neljäraaminen sahalaitos. Kuljetustiet kihlakunnassa ovat huonot. Maaselän asemalta Seesjärven rantaan kulkeva rata on hyvin rappiolla. Kuljetusteillä on kuitenkin mitä suurin merkitys metsäteollisuuden kehittämisessä, joten niiden kuntoonsaattaminen on asetettava tältäkin kannalta tärkeäksi tehtäväksi. Repolan—Pieningän tie on saatava jo ensi vuonna valmiiksi. Kuljetusteinä on Paadenen kihlakunnassa myös vesiteillä hyvin suuri merkitys. Seesjärven ja Voijärven välille pitäisi saada suluilla varustettu kanava; tämä välimatka tekee ainoastaan 440 syltä. Tämän kautta saataisiin suuri ala metsää yhdistetyksi Seesjärven reittiin. Kanavalla tulisi olemaan myös huomattava merkitys rahtitienä. Vastaiseen 5-vuotissuunnitelmaan on otettava tienteko Parandovan asemalta Rukajärven kylään. Tämän tien kautta lyhennettäisiin matka rautatieltä Rukajärvelle yli sadalla virstalla.

Karjalaistuttaminen teollisuuslaitoksissamme on asetettava päiväjärjestykseen. Severoles on venäläinen laitos. Karjalainen talonpoika pitää sitä vieraana. Severolesin työmailta on kaikilta seuduilta tullut valituksia työnjohtajien sopimatonta ja karskeata käyttäytymistä vastaan (mainitsi muutamia esimerkkejä). Nyt, kun Severoles on siirtynyt Karellesille, on Karellesin kiinnitettävä vakavaa huomiota henkilökunnan valintaan työmailla, sillä ainoastaan asettamalla talonpoikaistoon suhtautua osaavia henkilöitä työnjohtoon, voidaan lähentää Karelles väestöön.

Palkkakysymys metsätyömailla on myös vielä järjestämättä. Niinpä ovat työpalkat Kiimasjärvellä alemmat, kuin muissa piireissä, vaikkapa ne elintasoon nähden pitäisi olla 50 pros. korkeammat.

Pienistä kotiteollisuuslaitoksista, kuten myllyistä, pajoista, puusepänverstaista, nahkaverstaista y.m.s. on rajaseudulla huutava puute. Repolassa ja Porajärvellä jauhetaan oma vilja melkein kokonaan käsikivillä. Tämän takia on kotiteollisuuden kehittämiseen myös kiinnitettävä voimia ja varoja. Tervanpoltolla olisi myös mahdollisuuksia kehittyä. Seesjärven tehdaslaitos voitaisiin käyttää tähän tarkoitukseen. Vuolukivelle on löydettävä menekkiä.

Kaikkien maaseudulla työtä teettävien teollisuusliikkeiden huomioon tahtoisin kiinnittää, että työtä olisi etutilalla tarjottava vähävaraisille ja köyhimmille talonpojille, sillä heidän elantonsa useassa tapauksessa riippuu melkein yksinomaan ansiotöistä.

Feodorovitsh (Petroskoi): Karjala ei enään ole sama, kuin mikä se muutama 10-vuotta sitten oli. Nykyään eletään Karjalassa kehityksen ja nousun aikaa, se nähdään kaikilla aloilla. Tällä kehityksellä on kuitenkin useita hidastuttavia esteitä. Yksi tällainen on asuntopula. Nykyään ovat kaikki Karjalan kaupungit liian tiheään asuttuja. Asutopula ulottuu ei ainoastaan asuntoihin vaan myös yhteiskunnallisiin laitoksiin. Esim. Petroskoissa on useita kouluja, joissa työ tapahtuu kahdessa vuorossa. Valtion taholta on tähän mennessä tehty hyvin vähän asuntopulan lieventämiseksi. Raken-

nustoiminnan elvyttämiseksi olisi hankittava rakennusluottoa. Puutavaran hinnat ovat nykyään myös liian korkeat.

Vuoritöiden kehittämisellä on Onegan tehtaalle suuri merkitys. Jos tehtaalle saataisiin rauta omista sulattimoista, niin kykenisi se paljon helpommin tyydyttämään markkinoiden tarpeen ja saamaan tuotteet halvemmiksi. Rautatehtaan perustamiseen on kuitenkin suhtauduttava varovaisesti ja harkiten, ettei yritys epäonnistuisi.

G r i g o r j e v (Kemi): Kalastustalous on Muurmannin rautatien rakentamisen jälkeen siirtynyt uusiin vaiheisiin tuotteiden myöntiin nähden. Viime vuosina on kalastus kuitenkin kärsinyt useita huomattavia vaurioita; välineet ovat suurimmaksi osaksi rappeutuneet. Samaan aikaan, kun kalojen kysyntä on kasvanut ja hinta noussut, on kalastus Vienanmerellä kuitenkin laskenut. Kalastuksen kohottamiseksi on se saatava kollektiiviseksi, johon suuntaan sen kehitys viime vuosina onkin kulkenut. Kalastusartteleita on yhä edelleen järjestettävä ja yhdistettävä niitä liitoiksi, joille on annettava luottoa. Nämä arttelit ovat velvoitettavat hankkimaan pyyntivälineitä ja rakentamaan aluksia. Tärkeäksi kysymykseksi on asetettava moottorialusten rakennuttaminen. Kalastustuotteet kaipaavat myös laadullista parantamista. Kalan valmistustavat ovat meillä vanhentuneita. Kalastajien arttelin kautta on järjestettävä kalojen kannutus- ja savustuslaitoksia. Samaan aikaan, kun aletaan saada kalastajille moottoreita, on myös järjestettävä kurssit moottorinkäyttäjiä varten.

Teillä on Karjalassa ratkaiseva merkitys metsäteollisuuden kehittämiselle. Niin kauan, kun meillä ei ole kunnollisia teitä, tulee jatkuvasti jäämään suuria metsärikkauksia hyväksikäyttämättä. Kemin—Uhtuan tie on saatava valmiiksi. Tästä tiestä on myös tehtävä sivuteitä tiestä syrjään jääneisiin kyliin. Kemin kihlakunnassa voidaan vuosittain hakata noin 800—1000 tuhatta tukkia, mutta nykyään hakataan ainoastaan noin 30 pros. tästä määrästä. Nykyinen hakkaus on jo niin suuri, että kihlakunnassa löytyvillä voimilla tuskin enempää millään voidaan hakata. Mutta jos meillä on kunnon teitä, niin saadaan myös uutta väestöä. Asutustoiminta olisi ohjattava myös Kemin—Uhtuan tien varrelle. Metsäteollisuuden edistämiseksi olisi myös kiinnitettävä huomiota uittoväylien puhdistamiseen ja uusien sahalaitoksien rakentamiseen.

Teollisuuden kehittämisen kanssa on hyvin läheisessä yhteydessä asuntokysymys. Kemin kihlakunnassa muodostaa muualta tullut väestö enemmistön. Teollisuuden laajentamiseksi on uutta voimaa jatkuvasti tuotava muilta seuduilta. Mutta jo nykyään on asuntopula hyvin kireä joten teollisuuslaitoksiemme ja etutilalla sahojemme on kiinnitettävä vakavaa huomiota uusien työläisasuntojen rakentamiseen.

Hylkeenpyynti on aseiden puutteessa kokonaan lamassa. Kalastajille on hankittava rihla-aseita ja myönnettävä luottoa sitä varten.

K o s h a r i n (Petroskoin khl.): Petroskoin kihlakunnassa ovat maatalous sekä teollisuus edustetut tasapuolisesti. Jälkimäisessä on tietenkin päähuomio kiinnitettävä raskaaseen teollisuuteen. Tämän yhteydessä on kuitenkin rajakunnissa kiinnitettävä huomiota myös pieneen teollisuuteen ja sähköistämiseen ennen kaikkea.

Keskuksesta kaukana olevien seututujen kehittämisessä on teillä ratkaiseva merkitys. Tieoloja parannettaessa on silmälläpidettävä yhteyden ja kuljetuksen koneellistuttamista. Kaikki vesitiet ovat käytettävät hyväksi kulkuteinä.

Kylien hyvinvointiin ei tähän saakka ole kiinnitetty mitään huomiota. Maa-

seudulla lyödään usein laimin alkeellisemmatkin terveydelliset ja palosuojelusvaatimukset. Rakennusolojen säännöstelemistä maaseudulla vaikeuttaa asuttamissuunnitelmien ja asemakaavojen puute.

Rakennustoiminta on ollut lamassa. Noin 70 pros. kouluistamme ja sairaalalaitoksistamme maaseudulla sijaitsee yksityisissä vuokrataloissa jotka ovat tarkoitukseen aivan sopimattomia. Teknillisten asiantuntijain puute vaikeuttaa suuresti kaikkea toimintaa kihlakunnissa.

Kuntien tiet ovat hyvin huonossa kunnossa. Kuntien varat ovat nykyään vielä siksi vähäiset, ettei voida ajatellakaan teiden kunnossapitoa kuntien omilla varoilla. Keskuksen budjetin on tultava tässä avuksi.

Metsätöissä on aikaansaatava tasoitus eri liikkeiden palkoissa. On saatava yhteys puutavaraliikkeiden paikallisten edustajain ja kuntien toimeenpanevien komiteoiden välillä, sillä väestö tavallisesti kääntyy kaikissa asioissa, myös metsätöitä koskevissa, paikallisten elinten puoleen.

F o m i n (Poventsa): Puutavaran jalostaminen on keskitettävä niille seuduille missä hakkaus suoritetaan. Nykyään tapahtuu Poventsan kihlakunnassa hakatun puutavaran sahaus suuremmaksi osaksi Leningradin läänissä. Tätä on vastaisuudessa vältettävä, sillä tämän kautta riistetään paikalliselta väestöltä huomattava osa ansiomahdollisuuksista. Rakentamalla sahoja kihlakuntaan kehitämme myös paikallisen tehdasproletariaatin, jota kihlakunnassa nykyään melkein kokonaan puuttuu.

Budjettia vahvistettaessa on meidän myönnettävä siitä varoja paikallisen teollisuuden kohottamista varten. Paikallisesta teollisuudesta puhuessani tahdon painostaa, että Poventsan saha ja sen yhteydessä oleva sähkölaitos on luovutettava kihlakunnan elinten alaiseksi. Sähkölaitos ei nykyään ole kuormitettu kuin 50 pros. vaikka kaupungissa vallitsee puute sähkövoimasta. Tämä kysymys on saatava ratkaistuksi lähiaikoina.

Kaupan kehittymiselle on ollut suurimpana esteenä teiden huonous. Sungun niemellä ovat kaikki tiet nykyään aivan rappiolla. Niiden korjaamiseen tänä vuonna myönnetty 30 tuhannen ruplan määräraha on riittämätön. Kuntien väliset tiet ovat hyväksyttävät kihlakunnan merkitykselliseksi, sillä kuntamme ei pysty niitä pitämään kunnossa.

N u o r t e v a: Kokouksellemme on saapunut Luoteisen alueen Talousneuvostolta seuraava tervehdyssähkösanoma:

”VI Yleiskarjalaisen Neuvostojen edustajakokouksen puhemiehistö. Petroskoi. Luoteisen alueen Talousneuvoston puhemiehistö tervehtii kuudetta Yleiskarjalaista neuvostojen edustajakokousta ja on vakuutettu, että edustajakokouksen päätökset tulevat edelleen kohottamaan ja lujittamaan Karjalan maataloutta ja teollisuutta. Eläköön kuudes Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous! Luoteisen alueen Talousneuvoston puhemiehistön kautta Tsyiperovitsh.”

Tämän jälkeen julisti kokouksen puheenjohtaja istunnon keskeytetyksi päivällislomaa varten.

ILTAISTUNTO.

Istunto alkoi klo 5,30 i.p. Puheenjohtajana toimi tov. Iljin.

N u o r t e v a: Puhemiehistön puolesta ehdotan, että huomenna otettaisiin päiväjärjestykseen ensimäisenä kysymyksenä tov. Grigorjevin selostus sotilaskutsunnasta Karjalassa, jonka jälkeen Karjalan Erillinen Jääkäripataljoona esittää tervehdyksensä edustajakokoukselle antamalla paraadin. Ehdotus hyväksytään.

Tämän jälkeen jatkettiin keskustelua tov. Leskovin alustuksen johdosta. Ensimäisen puheenvuoron saa tov.

F o r s t e n (Uhtua): Jo hallituksen kertomuksen yhteydessä totesimme taloutemme nousseen ja kehittyneen määrättyyn suuntaan. Metsäteollisuutemme on astunut uuteen vaiheeseen. Tätä onkin jo kauan Vienan Karjalassa odotettu, sillä metsätöissä vallinneet työtavat ja tekniikka ovat kipeästi kaivanneet parantamista. Kansantalousneuvoston ja Karellesin on valvottava, ettei Karellesin nimi tulisi väestön keskuudessa yhtä huonoon huutoon, kuin mitä Severolesin oli. Tähän saakka esiintyneet virheet ja puutteellisuudet työmailla ovat saatavat korjatuksi. Metsien käytössä on pyrittävä käyttämään tarkkaan hyödyksi kaikki saatava puutavara. Nykyään ei sitä ole tehty, vaan on metsiin jäänyt paljon käyttökelpoista puuta.

Seuraava ilahduttava seikka on se, että vuoriteollisuutemme on kehittynyt. Vienan Karjala on kuitenkin vielä melkein kokonaan tutkimatta. Kuitenkin tiedetään, että Uhtuankin kihlakunnassa löytyy myös mineraaleja, joten on kiinnitettävä, huomiota tutkimuksien toimittamiseen Vienassa.

Kontupohjan valmistumisen jälkeen on huomio sähköistämisen alalla kiinnitettävä Usmankoskeen ja yleensä Keminjoen vesivoimien käyttöön. Usmankoskessa on voima verrattain helposti saatavissa. Rakentamalla koskeen sähkölaitoksen voisimme menestyksellä alkaa selluloosa- ja sulfaattiteollisuuden jota varten Kemijoen varsien metsärikkaudet tarjoavat runsaasti raaka-ainetta. Sähköistämisessä on suurta huomiota kiinnitettävä myös pienten sähkölaitoksien rakentamiseen väestön tarpeita varten. Tällaiset laitokset uskomattoman paljon elvyttävät jälellejääneiden seutujen elämää. Esimerkkinä mainitsen että pari vuotta sitten, kun Uhtualle suunniteltiin sähkölaitoksen rakentamista arvioitiin 15 hevosvoiman tyydyttävän paikkakunnan tarpeet pitkäksi aikaa. Nyt meillä on kuitenkin 46 hevosvoim. sähkölaitos ja on koko tämä määrä tarkkaan käytetty. Talonpoikaisto on hyvin halukas käyttämään koneellista voimaa silloin kun sitä on tarjolla. Tällaisen pienen sähköistämisen edistämiseksi on saatava lainoja helpoilla koroilla korkeintaan 6—8 prosenttia vuodessa. Tällaisella lainalla saadaan laitos helposti kannattavaksi.

Kaupan kehittämisessä ja hinnoissa on tiekysymys määräävä tekijä. On todettu, ettei mikään valtio ole niin varakas, että sen kannattaisi pitää huonoja teitä. Tämän takia on teiden rakentaminen ja saaminen sellaiseen kuntoon, että niitä myöten päästäisiin kulkemaan myös autoilla, asetettava yhdeksi kansantalouden kehittämisen tärkeimmäksi tehtäväksi. Vesireittien parantamiseen on myös kiinnitettävä huomiota, sillä se helpottaisi myös metsien käyttöä. Niinpä voitaisiin laaja Tuoppajärven reitti yhdistää Kemijokeen kaivamalla noin yhden kilometrin pituinen kanava. Tällä tavalla suuresti helpotettaisiin uittoa Tuoppajärveltä.

Näihin seikkoihin tahtoisin Uhtuan kihlakunnan puolesta kiinnittää edustajakokouksen huomiota, että ne tulisivat päätöslauselmassa huomioon otetuksi.

M a t r o s o v (Kemi): Kalastajille olisi kiireellisesti myönnettävä lainoja alkavaa kalastuskautta varten. Muurmannin läänin kanssa on järjestettävä yhteys, että kalastajamme edut tulisivat valvotuksi Muurmannin rannikolla. Vienanmerellä on saatava järjestetyksi rannikkoliikenne tavaraliikenteen helpottamiseksi rannikkokuntiin.

Hinnat Muurmannilla olivat viime vuonna suhteettomia. Kalan hinnat olivat tavattoman alhaalla (kala 1 rpl. 60 kop. ja jauhot 2 rpl. 10 kop. puuta)

ja kaikkien muiden elintarpeiden ja kalastuvälineiden hinnat taas tavattoman korkeat. Vedenpitävistä vaatteista, jotka kalastajille ovat tuiki välttämättömiä, on markkinoilla ollut kova puute. Niiden hankkimiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin. Moottorialuksien hankkiminen on otettava päiväjärjestykseen, sillä moottorialus on kalastajalle yhtä tärkeä kuin reki ajomiehelle. Valtion laitoksien harjoittamalle kalastukselle olisi koko rannikolla määrättävä tarkat rajat. Jos kalastusvälineitä aijotaan hankkia ulkomailta, niin ostamaan on lähetettävä eri seutujen kalastajia, sillä eri seuduilla käytetyt välineet ovat erilaisia.

Valtion kalanhankinta liikkeet on velvoitettava suorittamaan aikanaan maksut ottamistaan kaloista. Esim. Shelles on pidättänyt maksuja jopa kuusikin kuukautta ja tämän kautta menettänyt kaiken luottamuksen kalastajien keskuudessa.

"Kadon" (huonon kalansaaliin) sattuessa merellä olisi kalastajille myönnettävä huojennuksia. Samoin ovat kalastajat toivoneet, että heille varattaisiin tänä talvena ansiotöitä, koska viime kalastus-kautena oli kalansaalis hyvin alhainen.

F o m k i n (Puudosi): Työpalkkojen määritteleminen metsätöissä on ollut esillä kaikissa edustajakokouksissa. Olen tullut huomaamaan, että taloudelliset järjestöt eivät työpalkkaa määrätessään ole ottaneet huomioon tavaroiden hintojen nousua, vaan ovat määränneet palkat ainoastaan omia etujaan silmälläpitäen. Nykyisten hintojen vallitessa joutuu talonpoikaisto pulaan, koska työpalkka on todellisesti, tavaroiden markkinahintoihin verraten viime vuotista huomattavasti alempi. Hintojen tasoittamiseksi on tarkkaan laskettava talonpoikaiston tarpeet ja puutavaraliikkeiden mahdollisuudet. Ellei palkoissa korjausta tapahdu, niin on hyvin luultavaa, että hakkaussuunnitelmia ei saada toteutetuksi.

Metsäliikkeillämme on vielä hyvin paljon kapitalistisia menettelytapoja: hintojen kiristämistä, mittauksessa pettämistä, kuljetusmaksuissa väärin laskemista y.m.s. Tämä ei tietenkään johdu liikkeiden johdon taholta, vaan paikallisista toimitsijoista, joina useimmissa tapauksissa on vanhoja "spetsejä". Tällaiset puutteellisuudet ovat pikaisesti pois juurittavat.

Kotiteollisuuden laajentamiseen on kiinnitettävä huomiota. Maaseudulle on saatava myllyjä, pajoja, nahkaverstaita y.m.s. Erilaisten töiden järjestämistä kihlakunnissa on suuresti haitannut ammattimiesten, teknikkojen y. m. puute, joiden saamiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin.

D a v i d o v (Ammattiliittoneuvosto): Puhuessamme teollisuuden nostattamisesta ja kehittämisestä, emme voi olla alleviivaamatta tuotannollisten neuvottelukuntien merkitystä tässä tehtävässä. Suunnitelmien mukaisesti on teollisuuslaitoksiemme koneellistuttamista jatkettava ja aikaansaatava töissä sellainen järjestys, ettei turhia seisauksia laitoksissa tapahtuisi.

Uusien ammattimiesten kasvattamiseen on myös kiinnitettävä asianomaista huomiota. Uusia voimia tarvitaan kaikilla aloilla. Esim. Kontupohja valmistuu lähivuosina, mutta ei meillä Karjalassa ole sitä varten vielä yhtään ammattimiestä. Sellainen tilanne vallitsee myös vuori- y.m. teollisuuden aloilla. Naisten mukaanvetämiseen teollisuuden palvelukseen on myös kiinnitettävä huomiota. Tähän saakka on naisia yleensä otettu hyvin vastahakoisesti työhön teollisuuslaitoksiimme.

Alustuksessaan ei tov. Leskov mitään maininnut tuotannollisten neuvottelukuntien työstä teollisuuslaitoksissa. Näillä on kuitenkin hyvin suuri merkitys ja tehtävä, sillä ainoastaan neuvot-

telukuntien kautta voivat työläiset ottaa osaa sosialistisen teollisuuden johtoon. Puutteita teollisuuslaitoksissamme on vielä hyvin paljon, jotka työläisten avulla voitaisiin poistaa. Tässä suhteessa on Kansantalousneuvosto kyllä aikoinaan antanut päiväkäskyn kaikille alaisilleen laitoksille, jossa laitoksien johtoa kehoitettiin työskentelemään läheisessä yhteydessä tuotannollisten neuvottelukuntien kanssa, mutta ei tätä käskyä ole kaikkialla noudatettu. Esim. Kontupohjan neuvottelukunta on kolmen kuukauden aikana tehnyt 47 erilaista huomautusta puutteista, joista ainoastaan 26 on korjattu. Tämän yhteydessä ehkä olisi paikallaan ottaa käytäntöön työläisten palkitseminen hyödyllisimmistä parannuksista tuotannossa. Se kiihoittaisi työläisiä yhä suurempiin työtapojen parannuksiin.

Samoin on melkein kokonaan ollut lamassa kykenevimpien työläisten esillenostaminen. Esim. metsäteollisuudessa on kahden ja puolen vuoden aikana määrätty ainoastaan 14 työnjohtajaa työläisten keskuudesta.

Tov. Gurjevin loppulausunto

Alustuksessani mainitsin, ettei koko hakkausalaa ole voitu käyttää. Metsäteollisuuden kehittymiseen nähden emme saa olla liian optimisia. Ellei meillä ole edellytyksiä on teollisuuden laajentamisesta pidättäydyttävä. Tuotantokustannuksien halventamiseksi on alettava töiden koneellistuttaminen ja vanhan koneiston jatkuva uusiminen. Uiton halventamiseksi on Maa-asiain kansankomisariaatin ryhdyttävä toimenpiteisiin uittoväylien puhdistamiseksi ja hakkausalojen laajentamiseksi.

Karellesia on tuettava varoilla. Kaikki Severolesin varat on siirrettävä sille. Liikkeen johto on saatettava vastuunalaiseksi ja päteväksi.

Tämän jälkeen vastasi alustaja vielä muutamiin hänelle saapuneisiin kysymyksiin.

Tov. Leskovin loppulausunto.

Alustukseni johdosta käytetyissä puheenvuoroissa ei kukaan vastustanut Karjalan teollisuuden kehittämisestä esittäämääni suunnitelmaa. Esitykseni oli kuitenkin ainoastaan ylimalkainen selostus siitä suunnitelmasta, joka tulee tarkemmin käsiteltäväksi teollisuusvaliokunnassa. Ehdotukseni on todettu kaikissa kohdissa oikeaksi.

Muutamat edustajista ehkä ovat hämmästyneet tov. Gurievin selostuksen johdosta, sillä siitä koko ajan kävi ilmi täydellinen pessimistisyys. Mutta jos lähemmin tutkimme hänen selostustaan niin havaitsemme, ettei hän mitään uutta siinä esittänyt. Sanoi saman ajatuksen, kuin minäkin, mutta vain toisella tavalla. Hän sanoi, että ellei tehdä sitä ja sitä, niin ei metsäteollisuutemme pääse nousemaan, kun minä taas sanoin, että jos teemme sen, niin nousee metsäteollisuutemme. Totuus kuitenkin on, että metsäteollisuudellamme on mahdollisuuksia vieläkin kehittyä, vaikka vastainen kehitys tulee olemaan hitaampaa, kuin tähän saakka.

Me emme voi kieltää, etteikö teollisuutemme johdossa olisi puutteellisuuksia. Niitä on ja niitä vastaan taistellaan. Mutta samalla me emme voi kieltää sitä, etteikö meidän teollisuutemme kehitys noiaisi tarkkoihin suunnitelmiin ja laskelmiin. Puhujat ovat todenneet, mitä teollisuuden edelleen kehittämiseksi on tehtävä. Se on otettu huomioon suunnitelmassa.

Teollisuuskysymyksen lähempi käsittely päätettiin siirtää teollisuusvaliokuntaan.

Iltaistunto päättyi klo 7,30 illalla.

Kuudes kokouspäivä

11. I. 1926

AAMUISTUNTO

Istunto avataan klo 10,20 min. Puhetta johtaa tov. Nuorteva. Ensimäinen puheenvuoro annetaan tov. Grigorjeville selostusta varten

Kutsunnasta Karjalassa

Sotilaskoneistomme suurimpana työnä Karjalassa kuluneena vuonna oli kutsunnan valmistaminen ja toimittaminen. Viisi vuotta kansalaissodan jälkeen olivat Karjalan työläiset ja talonpojat vapaat kutsunnasta Punaiseen armeijaan. Tällainen helpotus annettiin jotta väestö nopeammin voisi kohentaa talouttaan, joka sodan vaurioiden vuoksi oli heikentynyt. Nyt 5 vuoden jälkeen on Karjalan talonpoikain talous jo siksi lujittunut, että kutsunta ei tee mitään haittaa. Verrattain paljon ponnisteluja koneistoltamme kysyi kutsunnan muodollinen järjestäminen. Valmistus tapahtui kahden kuukauden ajalla; yhteiskunnalliset järjestöt ja neuvostoelimet myötävaikuttivat siinä ja tulos olikin parempi kuin saattoi odottaa. Saapuivat melkein kaikki, vain muutamia jäi saapumatta sen vuoksi, että eivät olleet kotiseuduillaan. Kaikkialla oli havaittavissa harvinaisen suuri innostus ja mielenkiinto. Varsin usein sattui, että kutsuntaiässä olevien taholta esitettiin valituksia siitä, että lääkäri oli heidät vapauttanut palveluksesta Punaisessa armeijassa. Sattuipa sellaistakin, että kutsuntaiässä oleva salasi ne perhesuhteet, jotka olisivat vapauttaneet hänet palveluksesta.

Mitä sitten Punaiseen armeijaan kutsuttujen asemaan tällä kertaa tulee, täytyy sanoa, että se on täysin tyydyttävä. Kasarmihuoneustot ovat hyvässä kunnossa, vaatetusta ja muita tarpeita on riittävästi ja laadultaan hyvää. Opiskeluhalu nuorien puna-armeijalaisten keskuudessa on harvinaisen suuri.

Yhtenä kaikkein tärkeimmistä koneistomme tehtävistä on lukutaidottomuuden likvidoiminen kutsuntaikään pääsevien keskuudessa. Tässä suhteessa tulevat avuksemme paikalliset neuvostoelimet ja kansanvalistuslaitokset, mutta siitä huolimatta ei työ ole siinä määrässä intensiivistä, kuin sen pitäisi olla, jotta seuraavassa kutsunnassa Punaiseen armeijaamme tulevat olisivat lukutaitoisia. Työn voimistuttaminen on tärkeätä sen vuoksi, että se helpottaa vastaisuudessa meidän poliittista ja sotilasopetustamme. Jos kaikki Puna-armeijaan vastaisuudessa kutsuttavat nuoret kansalaiset tulevat lukutaitoisina Punaiseen armeijaan, tuohon erittäin suurimerkitykselliseen kansalaiskouluun, voi nopeammin tapahtua edistys jatkuvassa opiskelussa.

Palataksemme erikoisjoukkojemme varustamiseen tarpeellisilla välineillä ja huoneustojen kunnostamisella, täytyy myöntää siinä suhteessa Karjalan hallituksen myötävaikuttaneen siinä määrässä, että sadalla prosentilla on varustelu tapahtunut. Milloin on ollut tarvis kääntyä Toimeenpanevan Kes-

kuskomitean puoleen jollakin pyynnöllä, on pyyntöön kernaasti suostuttu. Siksipä kasarmilla käyneet edustajat ja muutkin kansalaiset ovat olleet ..ittäin tyytyväisiä näkemäänsä ja kuulemaansa kasarmilla.

Varsinainen työmme jakaantuu kolmeen osaan. Ensimäisenä on teknillisen lukutaidottomuuden poistaminen, toisena poliittisen lukutaidottomuuden poistaminen ja kolmantena sotataidon opettaminen. Kirjallisuutta meillä on ollut saatavissa tyydyttävästi ja puna-armeijalais-sopukoissa, joita meillä on eri puolilla Karjalaa, tapahtuu opiskelu tyydyttävästi. Meidän tarkoituksemme on ennen kaikkea kasvattaa yhteiskunnollisia toimitsijoita tietoisia kansalaisia ja kunnollisia puna-armeijalaisia. Erittäin suurta huomiota kiinnitämme siihen, että kaikki Punaisessa armeijassa palvelevat nuoret kansalaiset, päästyään jälleen omiin kotitöihinsä, kykenisivät siellä tekemään uusia alotteita maatalouden alalla, johtamaan sitä uudempaan suuntaan, kykenisivät tarmolla ottamaan osaa yhteiskunnalliseen elämään ja neuvostotoimintaan. Tässä mielessä Punainen armeija on todellinen koulu, jossa kansalaisemme nopeasti perehtyvät tietoihin eri aloilla. (Hyväksymistä.)

Keskustelu

A r h i p o v: On tervehdittävä sitä seikkaa, että meillä on nyt oikeus kutsua kansalaisiamme Punaiseen armeijaan ja muodostaa kansallinen joukko-osasto. Merkille pantava on se seikka, että päin vastoin kuin muualla maailmassa, meillä olisi sotilaskutsuntaan tulijoita enemmän kuin palvelukseen otetaan. Nuoriso pyrkii suurella halulla saamaan sitä opetusta, jota meidän punaisessa kasarmissamme heille tarjotaan. Näin me emme jää jälkeen Neuvostoliiton muista alueista, vaan täytämme velvollisuutemme neuvostovallan puolustukseen valmistuessamme ja kansalaisopetusta nuorisolle antaessamme. (Hyväksymistä.)

Luulen, että edustajakokous yksimielisesti tyydytyksellä panee merkille ne saavutukset, mitä meillä kutsuntaan nähden on olemassa. Jokainen edustaja, joka täältä menee kotipaikoilleen, siellä epäilemättä tulee kertomaan siitä, miten heidän nuorisonsa Punaisessa armeijassa varttuu tiedoissa ja taidoissa.

J ä r v i s a l o: Kansallisilla joukko-osastoillamme on tavattoman suuri merkitys valistuksellisessa suhteessa. Punaisessa armeijassa tulevat meidän nuoret kansalaisemme saamaan opetusta yhteiskunnallisten tehtäviensä suorituksen varalta. Punainen armeija heille juuri on se koulu, missä heidän tietonsa laajenevat, tulevat syvemmiksi ja monipuolisiksi. Karjalaisissa kylissä on liian vähän yhteiskunnallisen elämän tietoisia ohjaajia. Sellaisia tulee meidän puna-armeijalaisistamme. Ei siis yksin rajojemme suojelemista varten vaan etupäässä tietoja saamaan yhteiskunnallisen elämän eri aloilta ovat nuoret karjalaiset punaiseen kasarmiin tulleet. Vastaisuudessa on laajennettava tilaisuutta tällaista koulua käymään. Luulen, että edustajat hyväksyvät sellaisen ajatuksen vilpittömästi, että meidän nuoret puna-armeijalaisemme eivät ole pelkkiä sotilaita, vaan ovat valmistumassa samalla kansalaistehtäviä ja neuvostotyötä varten. (Hyväksymisiä.)

G a v r i l o v (Tulemajärveltä): Me täydellisesti hyväksymme kaikki ne toimenpiteet, mitä sotilaskutsuntaan nähden on kuluneen vuoden aikana suoritettu. Käytyämme täällä punaisella kasarmilla, panimme erittäin suurella tyydytyksellä merkille sen, että meidän nuoret puna-armeijalaisemme, Karjalan jääkärit ovat erinomaisessa asemassa vanhaan sotilasjärjestelmään nähden, jollaista me olemme saaneet kokea. Kaikki siellä

on siistiä, kunnollista, ja erikoinen into opiskeluun näyttää vallitsevan. Kahdessa kuukaudessa ovat nuoret jääkärit oppineet sen, mitä me vanhassa armeijassa opimme kuudessa kuukaudessa. Toista on myöskin kutsuntalaisten keräys kutsuntapaikoille. Kun me ennen tulimme Viteleen tsaarinaikaiseen kutsuntaan, meille tarjottiin ainoastaan viinaa kapakoissa, mistään valistustyöstä ei saanut olla puhettakaan. Kun Punaiseen armeijaan kutsutut karjalaiset kuluneen vuoden syksyllä saapuivat keräyspaikoille, tarjottiin heille Viteleen klubilla hyvää ohjelmaa ja näytelmäesityksiä. Jos kaiken lisäksi keskusvirastot suuremmassa määrässä tulevat tukemaan varoilla ja välineillä kutsuntaikään pääsevien keskuudessa suoritettavaa lukutaidottomuuden likvidoimistyötä, on kaikki erittäin hyvässä kunnossa.

P o t t o j e v: Täytyy panna merkille se harvinainen innostus mikä kutsunnan aikana maaseudulla vallitsi, ei vain nuorten, mutta myöskin vanhemman väen keskuudessa. Olin juuri maaseudulla kutsuntaa toimitettaessa ja tarkkailin sen vaikutusta väestöön. Minua kummastutti se seikka, että entiseen nähden eivät vanhat merkit paikkaansa pitäneet. Vanhaan armeijaan kutsuttaessa kuuli kylillä pelkkää itkua ja valitusta. Tätä kutsuntaa toimitettaessa ei missään näkynyt kyyneleisiä kasvoja, vaan monet vanhatkin ihmiset ihmettelivät sitä, miksi ei aikaisemmin ole kutsuntaa suoritettu. Kuukausimäärin vanhaan armeijaan kutsuttujen perheissä vallitsi itku ja ikävä mieli, mutta nyt ei sellaisesta ole puhettakaan, sillä jo se seikka, että Punaiseen armeijaan kutsutut suorittavat palveluksen omassa Karjalassa, palvelevat oman asiansa hyväksi, vaikuttaa sen, että paitsi innostusta, ei mitään muuta ole kutsunnan johdosta havaittavissa. Sitten tällä kutsunnalla on suuri merkitys m.m. ystävyyssiteiden lujittamisessa Karjalan eri alueiden väestön välillä. Punaisessa kasarmissa tapaa uhtualaisen aunukselainen, puudosilainen rajakarjalaisen j.n.e. Näiden kesken liitto ja yhteishenki käy entistään lujemmaksi. Me emme voi muuta kuin hyvää lausua kansallisten joukko-osastojen muodostamisesta Karjalassa.

N u o r t e v a: Puhemiehistö ehdottaa, että edustajakokous valtuuttaisi toim. komitean lahjoittamaan lipun joukoillemme.

Ehdotus suosionosoituksin hyväksytään. Tämän jälkeen tov. Nuorteva luovuttaa puheenvuoron lentokoulun päällikölle tov. Ignatjeville, joka hyvästelee edustajakokousta.

I g n a t j e v: Sallikaa minun Ensimäisen Korkeimman Lentotarkkailukoulun puolesta kiittää teitä siitä vastaanotosta, jonka olemme teidän taholtanne osaksemme saaneet. Huomenna alkavat meillä jälleen opinnot ja sen vuoksi on meidän tänään lennettävä pois Karjalasta, jonne me aina kutsun saatuamme mielellämme takaisin palaamme. Tyydytyksellä olemme merkinneet sen seikan, että Karjalan tasavalta, meidän kunniapäällikkömme, on aina suhtautunut kouluumme erikoisella myötätunnolla. Sen vuoksi sallikaa minun kutsua teidät viisivuotiseen juhlaamme ,joka toimeen pannaan ensi helmikuussa. Koko Neuvostoliiton alueella ei ole sitä sotilaspiiriä, missä parhaiden lentäjien joukossa ohjaajatoimessa ei olisi meidän koulumme entistä oppilasta. Koulumme työ on siis suuriarvoista. Sallikaa minun kerran vielä kiittää teitä hyvästä vastaanotosta ja toivottaa edustajakokouksen työlle jatkuvaa menestystä. (Suosionosoituksia).

S e r g e j e v: Edustajakokouksen puolesta pyydän saada kiittää lentäjätovereita siitä ystävyydestä, jota he ovat meille edustajille osoittaneet. Mo-

ni edustaja, niiden joukossa minäkin, olen saanut tilaisuuden kokea ilmassa liitelemistä. Minä ehdotan, että puhemiehistö valitsisi edustajat Korkeimman Lentokoulun viisivuotisjuhlaan ja toivon, että yhteys Lentokoulun ja Karjalan välillä edelleenkin olisi tiivis ja että mahdollisimman pian meillä olisi oma lentokone Karjalan jokapäiväisiä tarpeita varten.

Tov. Nuorteva kiittää puhemiehistön puolesta lentäjiä ja toivottaa heille hyvää matkaa. Tämän jälkeen hän ilmoittaa ulkona toimitettavan jääkäriparaatin jota seuraamaan pyytää edustajia viipymättä lähtemään. Edustajat siirtyvät Tasavallan torille paraadia vastaanottamaan. Edustajakokouksen puhemiehistö tarkastaa paraadin ja karjalan- sekä venäjänkielellä puhuu jääkäreille viteleläinen talonpoika tov. Mikkojev. Paraadin loputtua siirrytään jälleen teatterisaliin, jossa edustajakokouksen työ jatkuu.

Maatalouskysymys

Arhipov: Minun selostukseni ei tule olemaan Maa-asiain Kansankomisariaatin toiminnan selostamista, vaan tulevien toimenpiteiden viitoittamista Karjalan maatalouden kehittämiseksi.

Kansantalous Karjalassa on yleensä parantunut ja vahvistunut, mikä on luonut suotuisat olosuhteet maatalouden voimistuttamiselle. Seuraavat numerot antavat tästä kuvan.

Peltoviljelys

Jos v. 1917 kylvöalan merkitsemme 100 pros., tekee v. 1924 kylvöala 98,6 ja v. 1925 107,6 pros. Kylvämättömien talouksien prosenttimäärä tekee v. 1917 6,4 pros.; 1923 7,1; v. 1924 11,1 pros.; v. 1925 8,5 pros.

Jos vuosien 1910—1918 sato desjatiinalta merkitään 100 pros., saadaan eri lajeissa suhde eri vuosina seuraava: V. 1920, ruis: 66,9 pros.; kaura: 59,2 pros.; ohra: 57 pros.; peruna: 88,1. V. 1921, ruis: 90 pros.; kaura: 75,9 pros.; ohra: 77,7 pros.; peruna: 102,8 pros. V. 1922, ruis: 66,9 pros.; kaura: 92,6 pros.; ohra: 72,5 pros.; peruna: 100,5 pros. V. 1923, ruis, 62,1; kaura: 53,5 pros.; ohra 31,4 pros.; peruna: 71,5 pros. V. 1924, ruis: 91,8 pros.; kaura: 84 pros.; ohra: 67 pros.; peruna: 75,4 pros. V. 1925, ruis: 108 pros.; kaura: 96,9 pros.; ohra: 89,3 ja peruna: 112 pros.

Karjatalous

Jos me karjatalouttamme vertaillessamme myöskin otamme vertailukohdaksi v. 1917, saamme me seuraavat karjataloutemme tilaa osoittavat suhdeluvut: Työhevosia v. 1920 — 77,4 pros.; v. 1924 — 89,2 pros.; v. 1925 95,5 pros. Lypsylehmiä v. 1920 97,6 pros.; v. 1924 — 114,8 pros.; v. 1925 117,8 pros. Varsojen lisäyksessä sataa hevosta kohti on hiukan ylitetty v. 1917 määrä, samoin on ylitetty nuorten vasikoitten määrä sataa lehmää kohti. Hevosettomien ja lehmättömien talouksien lukumäärä on vähentynyt lähes puolella.

Maataloustuotanto

Viime vuoden ruistuotantomme oli 889,180 puutaa, kauratuot. 968,136 p., ohrat. 251,200 p., perunat. 1,055,808 p. V. 1925 vastaavat luvut tekevät: ruis 1,170,029 p., kaura 1,166,410 p. ohra 352,620 p., peruna 1,763,272 p. Jos vuoden 1924 tuotanto lasketaan 100 prosentiksi, merkitään v. 1925 tuotanto 140 pros.

Heinäsato oli v. 1925 8 pros. alempi kuin v. 1924. Kokonaissato teki 1924 12,761,412 puutaa ja v. 1925 vain 10,471,903 p.

Karjatuotteet tekivät v. 1924: voita 137,759 puutaa, villoja 3,924 p., lihaa 123,452 p., nahkoja 72,897 kpl. V.

1925: voita 155,750 p., villoja 5,372 p., lihaa 146,567 p. ja nahkoja 87,306 kpl.

Viime vuonna suoritettiin maanjakoa kylien kesken yli 6,382 desjatiinan alalla. Palstatiloiksi mitattiin vv. 1923 ja 1924 yli 1,406 desj. Leveiksi saroi palstoitettiin v. 1924 ja 1925 yli 5,117 desj. Valtion maaomaisuutta käsittävä järjestely on kosketellut kolmena viime vuonna yhteensä 1,054 desj. Maita on valtion laitoksille mitattu 233, liikkeille 887, kaupungeille 12,766, siirtolaisfondiin 211 desj. Kaikkiaan on maajärjestelytöitä suoritettu kolmen vuoden ajalla yhteensä 30,846 desj. alalla. Useita eri lajeja näistä töistä olen jättänyt tässä mainitsematta.

Varsin suuri on meillä myöskin maanparannuspyrkimys, josta monet, yhä kasvavat osuuskunnat ovat todistuksena. Varsinkin soidenkuivaus viljelyspelloiksi ja heinäniityiksi on nykykäläisen talonpojan harrastuksen esineenä. Numerot puhuvat parhaiden siitä, miten tämä harrastus vuosi vuodelta kasvaa.

V. 1923 oli osuuskuntia työssä soidenkuivauksessa 13. Suota kuivattiin 588 hehtaaria. Tutkimuksia tehtiin 2082 hehtaarin alalla. V. 1924 oli osuuskuntia 28 ja tutkimuksia toimitettiin 2965 hehtaarin alueella. Viime vuonna oli osuuskuntia jo 61 ja suota kuivattiin 1300 hehtaaria. Ensikerran osalla kuivatuista soista suoritettiin varsinaisia maanviljelystöitä, kynnettiin maata ja raivattiin kyntökuntoon. Ojia (suokanavia) kaivettiin viime vuonna kaikkiaan 85 kilometriä. Tutkimustöitä jatkettiin entistään suuremmassa määrässä.

Tämä kaikki luonnollisesti tapahtuu valtion, s.o. maatalouspankin, maaasiain komisariaatin avustuksella ja myötävaikutuksella. Osuuskunnat saavat maatalouspankiltamme luottoa maanparannustöitä varten ja korkoon nähden olemme pyrkineet jatkuvaan pienentämiseen. Lainan takaisinmaksuaikoja on samoin tuntuvasti pitennetty.

Osuustoiminta ja kotiteollisuus

V. 1923 oli 12 maatalousosuuskuntaa. Luotto-osuuskuntia ei silloin vielä ollut. V. 1924 oli jo 76 maatalous- ja maanparannusosuuskuntaa ja 30 luotto-suuskuntaa. Ja nyt ilmestyy maatalousnäyttämölle myöskin kotiteollisuusosuustoiminta. Kotiteollisuusosuuskuntia nim. v. 1924 on jo 11. 1925 on meillä jo 133 maatalous- ja maanparannusosuuskuntaa, 42 luotto-osuuskuntaa ja 12 kotiteollisuusosuuskuntaa. Kaikkiaan oli näissä jäseniä viime vuonna 16,031.

Numerot siis osoittavat vauhdikasta maaseutuelämän kollektivisoimista, joka takaa Karjalan talonpojalle vähittäisen, mutta varman talouden kohennuksen. Luotto-osuuskuntia on nyt jokseenkin jokaisessa kunnassa, eikä niitä lukumäärältään enää suuresti lisätä, tuskinpa on tarpeellista lainkaan lisätä. Maatalousosuuskunnat vielä toiminnassan osoittavat suurta heikkoutta, joka osaksi johtuu kokemuksen puutteesta, mutta on siinä ollut pahempiakin vikoja. Valtion järjestämän luoton, toimitsijain huolellisen valinnan ja maataloustuotteiden järkiperäisen markkinoille toimittamisen välityksellä on rahvaan keskuudessa osuuskuntain auktoriteetti nostettava, maatalousosuuskunnan vahtaimattomyys ja hyödyllisyys osoitettava.

Talonpoikaistalouksien kohottamiseen on maatalouspankki myöntänyt luottoa seuraavat määrät eri tarkoituksiin, jotka ovat välittömästi vaikuttaneet talonpoikain aseman kohentumiseen.

Hevosten hankkimiseen on annettu 2,256 lainaa, joiden summa tekee 405,000 rpl. Siementen hankkimista varten 3,709 lainaa, joiden summa 46,000 rpl. Rakennuslainoja 1868, joiden summa 91,000 rpl. Maanpa-

rannuslainoja 295 ja niiden summa 29,000 rpl. Sarvikarjan hankkimista varten annettu 381 lainaa, joiden summa 25.000 rpl. Maatalouskaluston hankkimista varten annettu 555 lainaa, joiden summa 24.000 rpl. Maajärjestelyyn 30 lainaa, muita lainoja useita tuhansia. Kaikkiaan maataloutta varten myönnettävän luoton summa tekee 728.500 rpl.

Kotiteollisuuden kehittämiseen on myönnetty luottoa 223 erässä kaikkiaan 25.000 rpl. Tämä on myöskin varsin tärkeä osa meidän maatalouttamme lujittavista toimenpiteistä, sillä Karjalassa on kotiteollisuutta kehitettävä, koska sillä täällä on edellytyksiä.

Kalastustoiminnan edistämiseen on samoin myönnetty luottoa tuntuvassa määrässä. Kaikkiaan on annettu 1 126 lainaa, joiden yhteissumma tekee 75.000 rpl. Maatalouspankki on siis nämä jälkimäiset luottoerät yhteen laskettuna myöntänyt luottoa kaikkiaan 826,500 rpl. arvosta.

Siemenlainat

On tunnettua, miten alussa runsaasti hankittiin muualta siementä, jota sitten lainattiin suuressa määrässä. Myöhemmin osottautui, että muualta tuotu siemen ei ole edullinen viljelykselle Karjalan ilmastossa ja nyt onkin ryhdytty paikallista siemenviljaa siemeneksi jättämään. Lainoja jaettiin: V. 1921 — 161.000 puutaa, 1922 — 90.000 p., 1923 — 113.000 p., 1924 — 49.547 p. ja 1925 — 47,429 p. Kaikkiaan 461.349 p.

Tästä määrästä v. 1921 lainamäärä kokonaisuudessaan kuoletettiin. Jälelle jääneistä 300.349 p:sta on peritty 129.004 p. V. 1925 kuoletettiin jälleen 40 pros., jonka jälkeen perimättä jäi 104,646 p. Näistä on siirretty valtion siemenfondiin 47.429 p.

Sekä maatalousluotolla, että siemenlainoilla on oma, eikä varsin vähäinen osansa maatalouden jälleenrakentamisessa Karjalassa. Vuosikausia laiminlyöty osa kansantaloudessamme on siten saanut tukijansa ja vahvistajansa niistä toimenpiteistä, joita talonpoikain ja työläisten oma valta kulloinkin on tarpeellisiksi katsonut. Yleisen hyvinvoinnin lisääntyessä kasvaa hyvinvointi Karjalan köyhällä maaseudullakin.

Tosin vielä ollaan puolitiessä. Jos teemme vertailumme esineeksi erilliset talonpoikaistaloudet, ollaan tuntuvasti jälellä ennen sotaa vallinneesta tasosta. Ja jos otamme verrattavaksi hevosmäärän yhtä taloutta kohti ennen sotaa, saamme seuraavat epätyydyttävät numerot: V. 1913 oli työhevosia yhtä taloutta kohti 1,2, v. 1917 oli 0.83, v. 1924 oli 0.70 ja v. 1925 0.73. Edistystä tässäkin on viime vuoden aikana tapahtunut ja tapahtuu edelleenkin. Luonnollista ennen sotaa oli talonpoikaistalouksien suhde toisiinsa epätasaisempi kuin jälkeen vallankumouksen joten nyt on vähemmän useimpien hevosien omistajia, kuin v. 1913 ja vähemmän myöskin hevosettomia.

Vastaisuudessa ei meille enää kelpaa vertauskuvaksi ennen sotaa vallinnut taso, sillä sen me tulemme maataloudessamme jättämään jo lähi vuosina kauas taaksemme. Oikein säännösteltynä, neuvostoelimien ja talonpoikain oman harrastuksen avulla me vähitellen siirrymme maataloudessamme parannettuihin ja järkiperäisiin maatalousmuotoihin.

Tästä meidän on lähdettävä. Nykyaikainen, järkiperäinen maanviljelys edellyttää maatalouspolitiikassamme uusia toimenpiteitä, pitempiaikaisia suunnitelmia sen kehittämiseksi ja maatalousosuuskuntien, samoinkuin luotto-osuuskuntienkin voimakasta tukemista.

Vaikeudet

Alkavan kehityksemme tiellä maatalouden alalla luonnollisesti on joukko vaikeuksia, kuten kaikkialla uuden

rakennustyön alalla. Ensiksikin meillä Karjalassa oltiin hyvin takapajulla ennen vallankumousta. Vallitsi yleinen lukutaidottomuus, joka yhdessä luonnonsuhteitten kanssa oli maatalouden kehityksen tiellä.

Sitten meiltä puuttuu riittävästi teitä, kylät varsinkin pohjoisessa ovat kaukana toisistaan ja eteläisellä alueella taas liian tiheässä. Uusi maatalous-systeemi luonnollisesti kohtaa maiden puutetta y.m. vastuksia.

Karjatalouteen

Maatalouspolitiikkamme tähtää yleensä parannettuihin maatalousmuotoihin, koneellistuttamiseen j.n.e. Tärkeintä meillä kuitenkin tulee olemaan maatalouden kehittäminen karjataloussuuntaan. Siihen meillä on paremmat edellytykset, kuten yleensä pohjoismaissa. Kylvöheinä, vihannesviljelys ja muu sellainen uudistus sopii juuri meille ja on apuna karjataloudelle. Toisessa täysi-istunnossaan on Karjalan hallitus jo tästä viime vuonna päätöksiä tehnyt. Miksei meillä voida yhtä hyvin ryhtyä kunnollisen voin ja juuston valmistamiseen ja markkinoille toimittamiseen kuin muuallakin. Siihen meidän on pyrittävä.

Valmisteluja

Ilman edelläkäypää valmistelua ei tässäkään mihinkään päästä. Senvuoksi on ensin tarjottava tilaisuus maataloudelliseen opiskeluun. Toiseksi on järjestettävä uutisasutusta ja myötävaikutettava kunnollisten kollektiivisten maatalouksien perustamisessa. Sitten on kehitettävä osuustoiminnallista maataloustuotantoa maatalous-osuusjärjestöjen välityksellä. Karjakantaa on parannettava etupäässä luomalla oma karjarotu. Agronomeja on saatava riittävästi ja ennenkaikkea on heidän ammattitietojaan syvennettävä, sillä nykyhetken talonpoika ei enää tyydy sellaisiin agronomeihin, jotka eivät ole täysin perehtyneet ammattiinsa ja agraaritieteisiin.

Ensimäinen tehtävä on siis maatalousopetuksen jakaminen talonpoikaistolle. Tietenkin on agronoomi lähivuosina saatava jokaiseen kuntaan ja kansanvalistuskomisariaatin on edelleenkin kehitettävä talonpoikaisnuorison kouluja, joissa maatalousoppiakin annetaan.

Maanparannuksen alalla on myötävaikutettava talonpoikain pyrkimyksissä maajärjestelyyn. Maamittarien lisäämistä on pidettävä iskutehtävänä. Maanparannustyöt pitää kehittää täyteen mittaan ja tehdä ne läheisiksi talonpojille. On jaettava palkkioita maanparannustöitä parhaiden suorittaneille talonpojille. Luottoa tarkoitukseen pitää antaa runsaasti ja pienellä korolla. Maanparannustöitä suorittaville talonpojille on annettava helpoituksia maatalousveroon, metsään y.m. nähden.

Maajärjestely

Maa-asiain kansankomisariaatin edessä on suuria tehtäviä maajärjestelyn suorituksen alalla. Kymmenen vuoden kuluessa on Keskuksen määräämänä suoritettava loppuun kaikki maajärjestelyt. Tätä määrättyä aikaa olisi ainakin viidellä vuodella pidennettävä.

Meillä on valmis suunnitelma viidelle vuodelle. Osoittamatta muita numeroita, mainitsen vain, että kaikkiaan tällä ajalla tulisi järjestelyn alaiseksi 129,556 desjatinaa ja kustannukset vuosittain jakaantuvat seuraavasti: Kuluvana talousvuonna 87,400 rpl., seuraavana vuonna 115.000 rpl., jälleen 115,000, sitten 120,000 ja viimeisenä suunnitelmaan sisältyvänä vuonna 145.000 rpl.

Vähävaraisimmalle talonpoikaistolle on annettava maajärjestelyn suhteen

mahdollisimman suurta apua. Köyhimpien talonpoikain olisi saatava teknillinen apu maajärjestelyssä ilmaiseksi.

Teknillisen voiman lisäämiseksi on perustettava erikoiskursseja, joilla voivat saada opetusta järjestelytöissä paikalliset kansalaiset. Opettajia kursseille pitää saada Keskuksesta ensitilassa. Myöhemmin on lähetettävä karjalaisia talonpoikia ylemmille kursseille.

Maatalousosuustoiminta

Mitkään yritykset maatalouden lujittamisessa ja kehittämisessä eivät tuota tuloksia, ellei niihin väestö omakohtaisesti ota osaa. Nykyisessä tilassaan ei maatalousosuustoiminta voi vetää mukaansa laajoja talonpoikaisjoukkoja. Jokainen osuustoimintasolu maaseudulla on saatava sidotuksi kunnolliseen, keskitettyyn johtoon ja muutenkin huolehdittava siitä, että maatalousosuustoiminta pääsee terveeksi ja voimakkaaksi. Aunuksen, Puudosin, Mäkrän maatalousosuuskunnat, puhumattakaan Karjalan Maatyöliitosta, puhuvat selvää kieltä siitä, että ratkaiseviin toimenpiteisiin on ryhdyttävä. Jos täten jatkuu, karkkoavat kaikki talonpojat kauas osuustoimintayrityksistä. Kaivataan jyrkkiä puhdistus- ja vahvistustoimenpiteitä.

Ensiksi on annettava valtion taholta riittävä määrä käyttövaroja. Sitten on järjestettävä maximitakuu. Ilman näitä toimenpiteitä ei saada aikaan kauas tähtääviä kehityspiirteitä, vaan väliaikaisia tuloksia.

Osuustoimintaan on saatava koko talonpoikaisto. On järjestettävä maataloustuotteiden tuotanto ja markkinat. Talonpoikaistolle on järjestettävä tilaisuus hankkia siemeniä, maatalouskalustoa y.m. tarpeita.

Kotiteollisuus on myöskin järjestettävä vastaavalle tasolle.

Uusia muotoja

Oikeasta ja nopeasta maajärjestelyn suorituksesta riippuu maanparannusalalla suoritettavat toimenpiteet, jotka vuorostaan johtavat uusiin maatalousmuotoihin, karjatalouteen j.n.e. Iskutehtävinä on pidettävä mallitalojen muodostaminen eri piireihin, taistelu kolmivuoroisuutta vastaan viljelyksessä j.n.e. Paitsi karjakannan parantamista, on parannettava myöskin eläinlääkintää, jotta karja tulisi suojelluksi kulkutaudeilta. Yleinen rokotus siperialaista ruttoa vastaan on suoritettava viipymättä.

Varat maataloudessa

Maatalouden kehittäminen vaatii myöskin varoja aivan samoin kuin teollisuudenkin kehittäminen. Toistaiseksi myönnettävät varat eivät ole riittäviä. Viimekuluneena talousvuonna myönnettiin varoja valtion- ja paikallisista budjeteista yhteensä 272,438 rpl., eli 2,7 % valtiomme menoarviosta. Kuluvana talousvuonna prosenttimäärä on kohonnut 3,5 ja summa 470,300 rpl. Tämä jo merkitsee edistystä, mutta ei suurta.

Agronomiapu

Toisena tärkeänä maatalouden kohottamiskeinona on runsas agronomiapu, mutta meillä se ei vielä ole riittävä. Agronomeja meillä sallitun määrän mukaan pitäisi olla 32, mutta on vain 23. Kaikkiaan teknillisiä voimia, maanmittareja, agronomeja, eläinlääkärejä y.m. kuuluisi Maa-asiain komisariaatin henkilökuntaan 133, mutta niitä on vain 103.

Tässä suhteessa on voimistaviin toimenpiteisiin ryhdyttävä.

Luottovarat

Agronomi- ja teknillisen henkilökunnan palkkaamiseen meillä on riittämät-

tömästi varoja. Pienen henkilökunnan vuoksi ei voida tarkoin tutkia, mihin ensisijassa olisi tärkeintä ja miten paljon varoja luovuttaa. Vastaisuudessa on myönnettävä varoja tarpeellinen määrä henkilökunnan palkkaamiseen.

Seuraavat määrät on otettu huomioon luottoa varten kuluvana talousvuonna: Maatalouteen 760,000 rpl., kotiteollisuuteen 145,000 rpl., kalastukseen ja metsästykseen 400,000 rpl. Sitäpaitsi maatalousosuuskunnille on aiottu antaa pääomaksi ja käyttövaroiksi 155,000 rpl. luotto.

Tässä nyt tärkeimmät suuntaviivat maataloutemme kehitykselle vast'edes, uudistuskysymystä huomioonottamatta, josta muutama sana erikseen.

Uutisviljelys

Suurin osa tasavaltamme alueesta, s.o. yli 13,000,000 desj. on metsien peitossa. Metsätöiden säännöllisestä kehittymisestä riippuu koko taloutemme kehitys. Paitsi metsiä, on vielä muitakin rikkauksia, kuten täällä jo monesti on todettu. Järvien ja jokien vesirikkaudet ovat apuna kansantalouden kohottamisessa. Ensiksikin vesiteitä myöten kuljettamalla voi saada tuotannon kustannukset halvemmiksi. Koskien voimarikkaudet tekevät mahdolliseksi suurien teollisuuslaitosten käyntiin panon valkean hiilen voimalla.

Teollisuuden kehittyminen ja uudet muodot edellyttävät teollisuustyöväen lisäämistä. Harva asutus Karjalassa vaikuttaa sen, että teollisuustyöväkeä on ensialussa tuotava muualta, jos mieli kaikkia Karjalan luonnonrikkauksia markkinoille toimitettavaksi muokata.

Ei vain teollisuutta varten tarvita lisää työvoimaa, vaan sen lisäksi suuret maa-alueet odottavat muokkaajiansa. Jokien ja järvien lähellä olevien soiden runsaus, joita voidaan kuivata, tarjoaa viljeltäväksi uusia alueita. Lisäksi raivattujen metsien alueella löytyy viljelyskelpoisia maa-alueita. Muurmannin rata ei vastaisuudessa tule olemaan ainoa rautatie Karjalan alueella, vaan tullaan sivuratoja etupäässä rajaseuduille rakentamaan. Tämän yhteydessä lisääntyvät mataloiden kohottamismahdollisuudet. Teollisuuden kehittyessä maatalous kehittyy sen rinnalla. Vakinaisen maalaisväestön tehtävänä tulee olemaan jo tunnustettujen maatalousmuotojen kehittäminen jatkuvasti.

Yllämainitun lisäksi on ryhdyttävä uutisasutustoimintaa harjoittamaan laajemmassa mitassa. Valtion tulee auttaa uutisraivaajia saamaan tilaisuutta uutisviljelykseen. Uutisasukkaista saadaan paitsi maanviljelijöitä, myöskin tarvittavaa työvoimaa metsätöitä varten. Uutisviljelystoiminta myöskin helpoittaa kaukoviljelyksen lakkauttamista. Lisäksi se auttaa meitä siirtyessämme parannettuihin maatalousmuotoihin sekä laajentaa ja parantaa maataloustuotantoa. Maalaisväestön vetämisestä osuustoimintaan tulee uutisviljelystoiminnalle myöskin olemaan kohottava merkitys. Varakkaat kollektiiviset uutisasutustaloudet tulevat olemaan hyvänä esimerkkinä siitä, miten koneellistutettu maatalous edullisesti vaikuttaa maanviljelykseen.

Ylläesitetyn huomioonottamalla tullaan siihen, että kaikki uutisasutustoimenpiteet on läheisesti sidottava yhteen maatalouden ja teollisuuden kehittämisen ja kulkuteiden rakentamisen kanssa. Uutisasutus on ensialussa järjestettävä siten, että tiheästi asutuista kylistä pääsevät halukkaat uutisviljelijät siirtymään uusille paikoille. Vasta toisessa vuorossa voivat ulkoa tulevat uutisasukkaat saada maata viljeltäväkseen. Ehtona uutisviljelykseen asetetaan leveäsarkaisuus ja monijakoinen vuoroviljelys. Yhteistoimintaa, uutisasutuksen kollektivisoimista on

ennen kaikkea suosittava. Edullista uutisviljelykselle on, jos uutisasukkaat siirtyvät Karjalaan seuduilta, missä maan laatu vastaa Karjalan maanlaatua. Myöskin kansallinen yhdenmukaisuus on hyvänä apuna. Palsta- ja lohkotiloja sallitaan uutisasutuksessa vain poikkeustapauksessa. Neuvostovallan politiikan mukaisesti on uutisasutuksessakin tuettava ensi tilassa köyhintä talonpoikaisainesta. Hyvä olisi laatia sellaiset ehdot, että uutisasukkaiksi siirtyisivät keskivarakkaat talonpojat, jolloin näiden jättämä talous voisi siirtyä köyhälle talonpoikaistolle.

Maa-asiain Kansankomisariaatin tehtävänä on ensi tilassa tutkia kaikki uutisasutusmahdollisuudet, järjestellä uutispalstoja maajärjestelyn ja maanparannustöiden yhteydessä, valita uutisasukkaita sekä asutuspaikkoja, luoda uutisviljelystä varten sellaiset ehdot, että ne täydellisesti tyydyttäisivät uutisasukkaita.

Niille talonpojille, jotka haluavat siirtyä uutisviljelykseen kaukaisemmilta alueilta, on tarkoitusta varten myönnettävä luottoa. Maajärjestelytyöt vähävaraisille on suoritettava maksutta. Maanparannustöihin on saatava mukaan kaikki uutisasukkaat ja valtion näitä töitä luotolla tuettava. Osuustoimintaa on uutisasukkaiden keskuudessa kehitettävä, myöntämällä helpoituksia ja käyttövaroja osuuskunnille. Käytännölliset toimenpiteet on suoritettava siten, että uutisviljelystoiminta mahdollisimman voimaperäisesti kehittyisi. Autiot, jylhät, asumattomat paikat on saatava asutuiksi, sillä siten kohoaa Karjalan maatalous tuntuvasti. Muurmannin rautatie, Kontupohjan teollisuuskeskus y.m. ovat myötävaikuttamassa uutisasutuksen kehittymiseen. Koska uutisasutus Karjalassa ei ole ainoastaan paikallismerkityksellistä laatua, vaan voivat Neuvostoliiton eri alueet antaa haluaville uutisasukkaille tilaisuuden maanviljelykseen Karjalassa, on rahallista tukea hankittava myöskin keskuksesta.

Säännötön siirtyminen uusille viljelyspaikoille, joka nykyään Karjalassa on havaittavissa, vaikuttaa epäedullisesti uutisasutustoimintaan. Maaasiain komisariaatin on saatava järjestettyä tämä kysymys siten, että siirtyminen tapahtuisi suunnitelmallisesti, tuloksia tuottaen.

Tässä nyt tärkeimmät suuntaviivat maatalouden kehitykselle Karjalassa, ennen kaikkea olisi maataloudessa päästävä nykyaikaiseen maanviljelykseen ja karjatalouteen. Maatalousspesialisteja on lähetettävä ulkomaille tutustumaan uusiaikaisiin maatalousmuotoihin. Valtion tukemana, osuustoiminnan välityksellä ja talonpoikaiston yhteisin ponnistuksin epäilemättä kehittyy Karjalankin maatalous huomattavaksi tekijäksi kansantaloudessamme.

Puheenjohtaja tekee ehdotuksen, että pidettäisiin 10 min. väliaika, jolla ajalla tov. Arhipov voi tutustua hänelle tehtyihin kysymyksiin. Ehdotus hyväksytään.

Vastaukset kysymyksiin

K.: Millainen tila vallitsee eläinlääkinnän alalla Karjalassa? Aiotaanko Sunussa avata eläinlääkintäasemaa?

V.: Maaseudulta saapuneiden tietojen mukaan on eläinlääkintä tyydyttävässä kunnossa. Kuluvan talousvuoden aikana Sunussa ei avata eläinlääkintäasemaa.

K.: Miksi Aunuksen kihlakunnassa viime vuoden maaliskuussa vietiin pois siemenviljaa ja myytiin Shelryiballe, vaikka siemenet olisi tarvittu paikkakunnalla?

V.: Siemenet vietiin pois kihlakunnan toimeenpanevan komitean suostumuksella. Asia on jätetty oikeusviranomaisten tutkittavaksi.

K.: Vieläkö hevosia vastaisuudessa Suomesta tuodaan? Eikö ole tarkoituksenmukaisempaa ostaa niitä Neuvosto-Venäjän alueelta?

V.: Kyllä Suomesta tuodaan vastedeskin; Neuvosto-Venäjän alueelta yritettiin ostaa hevosia, mutta siinä epäonnistuttiin, sillä ne täällä ovat kalliita ja valikoima on pieni.

K.: Tullaanko sisävesien kalastajille myöntämään helpotuksia?

V.: Kyllä.

K.: Milloin suoritetaan korvaus väestölle Kontupohjan rakennustöiden maista, jotka joutuivat alueeseen?

V.: Kysymys on kiperä; Maa-asiain Kansankomisariaatissa se on ollut käsiteltävänä ja nyt on siirretty maariitakomissiin, joka arvioi rakennustyömaiden alaisiksi joutuneen maan laajuuden ja hinnan.

K.: Onko suunniteltu siirtoa kylistä, joissa on vähän maata? Voidaanko myöntää metsää valtion metsistä?

V.: Ensi tilassa siirretään uusiin paikkoihin talonpoikia sellaisista kylistä, joissa on liian tiheä asutus. Metsää luovutetaan yleisessä järjestyksessä.

K.: Tullaanko myöntämään pitkäaikaisia lainoja mahdollisimman vähäisellä korolla hevosten ja karjan hankkimista sekä maatalouden parantamista varten?

V.: Lainan takaisin maksuaikoja on pidennetty. On myönnetty tuntuvia helpoituksia, korkomäärää pienennetään.

K.: Onko havaittavissa maatalousmuotojen parantumista ja muuttumista nykyaikaiseksi ja miten Maa-asiain Kansankomisariaatti tällaisia yrityksiä tukee?

V.: Suuremmassa määrässä ei ole havaittavissa siirtymistä nykyaikaiseen maanviljelykseen. Yleisiä helpoituksia on myönnetty ja tuettu luotolla koneiden hankkimista y.m.

K.: Onko havaittavissa maatalousosuustoiminnan kallistumista maitotalousosuustoiminnan puoleen?

V.: Maatalousosuustoiminnallamme ei ole muita taipumuksia kuin taipumus kauppaan.

K.: Millä tavalla voidaan määritellä veron suuruus, kun ei ole maat mitattuja?

V.: Veropohjan suuruutta ei määrää Maa-asiain Kansankomisariaatti, vaan kuntain toimeenpanevat komiteat antavat tiedot maiden määrästä.

K.: Minkälaiset keskinäiset suhteet vallitsevat Maa-asiain Kansankomisariaatin ja Maatalouspankin välillä?

V.: Yhteys on olemassa toiminnassa, sillä maatalouskoneita hankitaan ja maatalousluottoa myönnetään yhteisen harkinnan perusteella.

K.: Missä tilassa on maatalouskommuuni, joka kantaa Leninin nimeä?

V.: Se likvidoidaan siksi kun se oli kaupungin laidassa, ei sillä ollut mitään neuvostotilan merkitystä.

K.: Onko Karjalassa maito-artteleja ja tullaanko sellaisia vastaisuudessa kehittämään?

V.: Tarkkoja numeroita ei ole. Kehitystä tulee vastaisuudessa tällä alalla olemaan, jos luottoa saadaan.

K.: Mitä on tehty sikain kasvatuksen suhteen Karjalassa?

V.: Aiotaan tuoda rotusikoja ulkopuolelta Karjalan.

K.: Mitä tehdään väestön keskuudessa propagandaan nähden maatalouden parantamiseksi?

V.: Agronoomit pitävät luentoja ja järjestävät keskusteluja karjanhoidon ja maanparannuksen järkiperäisyydestä.

K.: Siirtyykö maa maajärjestelyssä yhdeltä kyläyhteisöltä toiselle, jos se on näiden rajalla?

V.: Siirtyy, jos on kysymys maajärjestelystä kyläyhteisöjen välillä, mutta ei silloin, jos on kysymys kyläyhteisön sisäisestä maajärjestelystä.

K.: Mitä Maa-asiain Kansankomisariaatti on tehnyt talonpoikain yhteisapukomiteain tukemiseksi?

V.: On myönnetty 3,000 puutaa siemeniä yhteiskylvöjä varten, luovutettu myrskyn kaatamaa ja kuivunutta metsää y.m.

K.: Myönnetäänkö luottoa Korson suon kuivauksen päättämistä varten Säämäjärvellä?

V.: Jos tarvitaan luottoa, niin sitä myönnetään.

K.: Mitä tietä Maa-asiain Kansankomisariaatti voi tyydyttää sellaisten kuntien maatalouskonetarpeet, missä ei ole luotto-osuuskuntia, eikä maatalous-osuustoimintaa?

V.: Ensiksikin sellaisissa kunnissa pitää perustaa maatalousosuuskuntia, toiseksi kihlakuntien maa-asiainosasto voi tyydyttää tarpeen, jos siitä ilmoituksia ajoissa tehdään.

K.: Voidaanko suorittaa talonpoikain taholta niitty- ja peltomaiden raivausta vapailla valtion mailla ja miten siinä on meneteltävä?

V.: Vanhoilla niitty- ja peltomailla voidaan, mutta ei uusilla. Jos tämä sallittaisiin, tuottaisi se valtiolle tappiota. Kemin kihlakunnassa esim. on maaosastolta anottu lupaa saada valtion mailla suorittaa raivaustöitä.

K.: Aiotaanko perustaa maatalouskoulu, vaikka agronoomeja opettajiksi on vaikea saada?

V.: Toistaiseksi ei koulun perustamista voida ajatella. Maanmittareita valmistetaan lyhytaikaisilla kursseilla.

K.: Myönnetäänkö vastaisuudessa apurahoja maanparannustöihin pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen muodossa?

V.: Pitkäaikaisia lainoja myönnetään n. 75 % kaikista lainoista.

K.: Missä järjestyksessä suoritetaan maksu paikallismetsien vartijoille?

V.: Kyläyhteisöjen on maksujärjestyksestä päätettävä.

K.: Miksi ei paikallismetsistä saa ottaa aidaksia?

V.: Sellaista sallitaan.

K.: Sanokaa mitä ovat saaneet aikaan Amerikasta saapuneet emigrantit Aunuksen kihlakunnassa? Voivatko ne Karjalan olosuhteissa olla esimerkiksi talonpojille?

V.: Emigranttien asema ei suinkaan ole helppo. Aunuksen kihlakuntaan saapuneet maatalouskommuunin jäsenet ovat työskennelleet vasta toista kuukautta, eikä siis voida vielä puhua tuloksista. Täytyy kuitenkin huomauttaa, että meikäläiset talonpoiat tuskin asettuisivat viljelemään sellaisia palstoja, mitä amerikalaiset ovat viljelemään ryhtyneet.

K.: Milloin Maa-asiain Kansankomisariaatti alkaa maajärjestelyn köyhemmälle talonpoikaistolle?

V.: Tämän vuoden aikana?

K.: Miten Maa-asiain Kansankomisariaatti aikoo säännöstellä spesiaalivoimien vaihtuvaisuuden?

V.: Sitä ei ole havaittavissa. Vastatoimenpiteenä sellaisen ilmetessä voidaan pitää vain spesialistien palkkojen korottamista.

K.: Milloin saadaan agronoomi jokaiseen kuntaan?

V.: Viiden vuoden kuluessa.

K.: Miksi Maa-asiain Kansankomisariaatti järjestää neuvotteluja maatalousmuodoista juuri kevätkylvöjen alkaessa?

V.: Neuvotteluja on järjestettävä juuri silloin, kun töitä suunnitellaan.

K.: Miksi Metsästäjäin Yhdistys toimii huonosti? Metsänpedot tekevät suurta hallaa maataloudelle.

V.: Nähtävästi puuttuu aktiivisuutta jäsenten taholta.

K.: Miksi siemenlainojen keräystä ei luovuteta luotto-osuuskunnille, vaan annetaan kunnan tpk:n suorittaa se, vaikka näillä on työtä ilman tätäkin?

V.: Kun kunnan tpk:n on tämä työ hallintaelimenä suoritettava.

K.: Onko kaikkialla suoritettu maiden eroittaminen kylien ja eri kansalaisten välillä?

V.: Ei kaikkialla. Kysymystä tutkitaan.

K.: Suoritetaanko palkkiota yksityisten siitosasemien pitäjille?

V.: Ei yksityisille, vaan osuuskunnille ja kyläyhteisöille.

K.: Huolehtiiko Maa-asiain Kansankomisariaatti rukiin, kauran ja ohran paikallisen siemenlajin parantamisesta ja keräämisestä?

V.: Kyllä, sellaisia kokeiluja suoritetaan.

K.: Jos maatalous on saavuttanut ennen sotaa vallinneen tason ,niin paljoko väestön lisäys tekee, vastaako se maatalouden kasvamista?

V.: Kasvu on suhteellinen.

K.: Aikooko Maa-asiain Kansankomisariaatti järjestää niiden Vienan avovesien tutkimista, joita ei ole käytetty kalastukseen?

V.: Siihen ei meillä ole mahdollisuutta.

K.: Minkälainen maankäyttö Maa-asiain Kansankomisariaatin mielestä on edullisinta karjalaiselle talonpojalle?

V.: Maan yhteiskäyttö. Leveäsarkaisuus. Siihen ollaan siirtymässä.

K.: Paljonko tekee prosenteissa väestön osanotto maatalousosuustoimintaan?

V.: 21 %.

K.: Voidaanko yli sallitun määrän hakata metsää paikallismetsistä?

V.: Voidaan hakata aina kolmen vuoden määrään asti.

K.: Aikooko Maa-asiain Kansankomisariaatti vastaisuudessa tuottaa rotukarjaa ulkopuolelta Karjalan?

V.: Osaksi, mutta olisi päästävä oman karjarodun luomiseen.

K.: Voiko Maatalouspankki myöntää luottoa poronkasvatuksen laajentamiseen ja paljonko?

V.: 5,000 rpl. suunnitelman perusteella.

K.: Onko ryhdytty toimenpiteisiin karjan punataudin parantamiseksi Petroskoin piirissä?

V.: Toimenpiteisiin on ryhdytty, mutta punatauti on pitkälle juurtunut. Viime vuoden aikana on vähemmän ollut sairastumisia kuin edellisenä vuonna.

K.: Miten suhtaudutte myrskyn murtamaan ja kuivuneeseen metsään, jotka edistävät metsäpaloja?

V.: Sellaista myydään alennetuilla hinnoilla.

K.: Milloin Puudosiin lähetetään agronoomi?

V.: Näinä päivinä.

K.: Ilmeneekö vuorovaikutusta Maa-asiain ja Valistusasiain Kansankomisariaatin kesken maatalousopetuksen voimistuttamisen eduksi kouluissa?

V.: Vuorovaikutusta ilmenee, mutta toistaiseksi epätyydyttävässä määrässä.

K.: Montako jäsentä tarvitaan metsästysyhdistyksen perustamiseen?

V.: Viisi.

K.: Onko Kemin kihlakunnalla merkitystä maataloudellisessa suhteessa?

V.: On, eteläisellä alueella, Tunkuan ja Suikujärven kunnissa.

K.: Mitä mieltä Maa-asiain Kansankomisariaatti on vähä- ja keskivaraisesta talonpojasta?

V.: Sitä mieltä, mitä neuvostovalta yleensä. Maa-asiain Kansankomisariaatin mielestä keskivarakas talonpoikaisto merkitsee pääainesta maataloudessa.

Keskustelun alustuksen johdosta ehdottaa puheenjohtaja siirrettäväksi maatalousjaostoon. Ehdotus hyväksytään. Puheenjohtaja ilmoittaa tämän jälkeen päivällisloman alkaneeksi.

ILTAISTUNTO

Istunto alkoi klo 5 i.p. Puheenjohtajana toimi tov. Järvisalo. Työjärjestyksessä seurasi tov. Gappojevin

selostus valistustyön tilasta ja tehtävistä Karjalassa

Selostustani varten myönnetty aika ei riitä valistustyön tilan ja tehtävien täydelliseen valaisemiseen. Ennenkaikkea tahtoisin kiinnittää kokouksen huomiota niihin perustekijöihin, jotka määrittelevät valistustyön tehtävät ja jotka ovat otettavat tarkasti huomioon valistustyötä edelleen kehitettäessä. Näitä ovat: 1) seudun kansallinen erikoisuus, 2) porvarillisen Suomen naapuruus, jossa valistus- ja sivistystaso on huomattavan korkea ja 3) tuotannollisten voimien (maatalouden, tekniikan ja kulkulaitoksen) heikko kehitys, jonka välittömänä seurauksena on koko maan kulttuurinen ja taloudellinen takapajuisuus.

Jyrkkä eroavaisuus eri seutujen kielenkäytössä pakoittaa opetuskielenä käyttämään eri alueilla venäjän-, karjalan- ja suomenkieltä. Venäjänkielisen väestön keskuudessa on opetus- ja valistustyö helpommin järjestettävissä, sillä siihen ovat parhaimmat edellytykset. Onhan meillä jäänyt perintönä tsaarin ajoilta venäläinen opettajisto; kirjallisuutta ja opetusvälineitä on myös helppo saada. Suomenkielisen väestön opetus voidaan myös ratkaista kuta kuinkin tyydyttävästi. Mutta karjalankielisten valistustarpeiden tyydyttäminen on paljon vaikeampaa.

Muutama sana karjalankielen erikoisuuksista. Karjalankieli on sinänsä murretta. Karjalan tasavallan alueellakin käytetään hyvin monia murteita, jotka suuresti eroavat toisistaan. Kieli on köyhä sanoista ja mikä tärkeintä, puttuu siltä kielioppia ja kirjallisuutta tällä kielellä. Tämän takia voidaankin karjalaisten opetus ratkaista ainoastaan siten, että opetus suoritetaan karjalankielellä mutta kielen ja kirjoituksen opetuksessa käytetään suomenkieltä, joka on läheisin ja jonka karjalaiset helpoimmin omaksuvat. Tämän takia onkin kaikilla karjalaisilla seuduilla opetustyö muutettava karjalan-suomenkieliseksi ja venäjänkielen opetus otettava kouluissa ainoastaan aineena.

Porvarillisen Suomen läheisyys pakoittaa meitä myös opetus- ja valistustyön syventämiseen ja laajentamiseen etenkin rajaseudulla kansankielellä, sillä sen avulla ainoastaan voimme täydellisesti ja nopeasti mukaansaada tämän seudun väestön neuvostovallan rakennustyöhön.

Meidän on rajaseudulla omattava tiheämpi kouluverkko, paremmat opettajat ja laajempi työ, sillä sitä vaativat ei ainoastaan Karjalan edut, vaan myös meidän poliittinen tehtävämme rajamaana. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että me voisimme muualla lyödä laimin valistustyön, vaan ainoastaan, että keskeisin ja suurin huomio on kiinnitettävä rajaseutuun.

Seudumme taloudellinen jälellejääneisyys sekä nykyinen kansantaloutemme nousu velvoittaa meitä suuntaamaan työmme myös ammattikasvatusalalle. Nouseva teollisuutemme ja liike-elämämme vaatii yhä uusia voimia kaikilla aloilla, joiden kasvattamiseen meidän on ryhdyttävä.

En tahdo vedota edellisten Yleiskarjalaisten edustajakokousten päätöksiin työstämme, vaan siirryn lähemmin valaisemaan työssämme vallitsevaa tilannetta.

Hallintokoneisto

Valistustyö, samoinkuin kaikki muukin työ yleensä vaatii, että työtä johtava koneisto olisi nopea, joustava ja

tarkka. Tätä ei koneistomme kuitenkaan ole. Suurimpana puutteena siinä on se, että kunnassa, jonka pitäisi olla kaiken elämän säännöstelijä maaseudulla, ei meillä ole minkäänlaista valistustyön edustajaa. Kaikki yhteys tapahtuu välittömästi opettajien kanssa, sivu kunnan toimeenpanevan komitean. Kihlakuntien valistusosastot ovat siinä suhteessa puutteellisia, ettei niissä ole yhtään koulujen tarkastukseen ja metoodiseen työn ohjaukseen sopivaa henkilöä. Itse kansankomisariaatinkin koneisto on puutteellinen, se ei vastaa kaikkien työalojen vaatimuksia. Ohjauspuolen täydentämiseen on kiinnitettävä huomiota.

Laitoksien verkko

Varojen niukkuudesta huolimatta on kouluverkkomme laajentunut. Viime vuonna oli meillä 359 I-asteen koulua ja tänä vuonna 387, tästä suomenkielisiä 48 koulua eli 13,4 pros. koko luvusta.

Koulumme jakautuvat opettajien lukuun nähden seuraavasti: kouluja, joissa on 1 opettaja — 253, 2 opettajaa — 83, 3 opettajaa — 15 ja kouluja, joissa on 4 opettajaa — 8. Jälkimäisiä ei maaseudulla ole ollenkaan. Vallitsevina maaseudulla kolmeluokkaiset koulut yhden opettajan kanssa.

Talonpoikaisnourison keskikouluista on ollut suuri puute. Nykyään niitä on kolme (Puudosissa, Poventsassa ja Uhtualla), joista yksi on vasta tänä vuonna avattu ja yksi kansankielinen (Uhtualla). Talonpoikaisnuorison kouluja pitäisi olla vähintään yksi kihlakunnassa, mutta eivät varamme ole sitä vielä sallineet.

Toisen asteen kouluja on ollut 12, joista yksi suomenkielinen. Viime vuoteen nähden ei niiden luku ole muuttunut.

Lasten koteja on 10, jotka kaikki sijaitsevat kaupungeissa. Tänä vuonna aiotaan avata lisää yksi lastenkoti Petroskoin kihlakunnassa. Ennen kouluikäisten lasten koteja on ollut 7, kuluvana vuonna aiotaan avata yksi uusi koti Paadenen kihlakunnassa. Lastentarhoja on ollut 7 ja lisää tullaan avaamaan yksi Petroskoihin.

Viallisten lasten laitoksia on ollut kaksi: vastaanotto- ja jakeluasema Petroskoissa ja lastenkoti vaikeasti kasvatettavia lapsia varten Kosmojärvellä. Laitoksien lisäämistä ei ole suunniteltu.

Ammattikasvatuslaitoksia on toiminut 16, joista tärkeimmät ovat venäjän- ja suomenkielinen opettajaopisto harjoituskouluineen. Uusia laitoksia on vuoden 1924—25 aikana avattu 1 — metsäopisto. Ammattikasvatuslaitoksiemme puutteellisuutena on se, että välittömiä ammattikouluja työläisnuorisoa varten ei ole kuin 2 tehdasoppikoulua. Tähän puoleen on vastaisuudessa kiinnitettävä vakavaa huomiota ja vastaisessa viisivuotissuunnitelmassa on huomioonotettava tällaisten koulujen avaaminen saha- y.m. teollisuuslaitoksillamme.

Oppilaskunta

Rinnan koulujen luvun lisääntymisen kanssa on myös oppilaiden **luku** I-asteen kouluissa lisääntynyt, tehden v. 1924—25 15,774 oppilasta 13,044 oppilaan sijasta edellisenä vuonna. Karjalaisissa kunnissa jää oppilasluku suhteellisesti jälelle muita kuntia. Tämä johtuu väestön taloudellisesta heikkoudesta, asutuksen hajanaisuudesta ja kouluverkon harvuudesta, joten kouluverkkoa näillä seuduilla on laajennettava ja avattava myös internaatteja koulujen yhteyteen, että kaukaisimmilla seuduilla olevat lapset saisivat niissä ylöspidon ja tällä tavalla tilaisuuden koulunkäyntiin.

Yhteiskunnallisen asemansa puolesta jakautuvat oppilaat seuraavasti: talon-

poikain lapsia 76,8 pros., työläisten lapsia 12 pros., toimitsijain lapsia 7,2 pros. ja muita 4 pros. Kansallisuuden mukaan jakautuu oppilaskunta seuraavasti: venäläisiä 59,5 pros., karjalaisia 39,3 pros. ja suomalaisia 1,2 pros. Kouluissa olevien luku teki kouluiässä olevien lasten luvusta vuoden 1920 tilastotietojen mukaan: venäläisen asutuksen keskuudessa 64 pros. ja karjalaisten keskuudessa 49,7 pros. Tämäkin selvästi osoittaa, että karjalaisilla seuduilla on kouluverkkoon kiinnitettävä enemmän huomiota.

Toisen asteen kouluissa tekevät venäläiset oppilaat 80,8 pros., karjalaiset 16 pros. ja suomalaiset 3,2 pros. Tässä suhteessa on aikaansaatava huomattava parannus. Karjalaisten lukumäärää keskioppilaitoksissa on lisättävä.

Lasten kodeissa on 690 lasta, joista talonpoikain lapsia 234 (34,9 pros.), työläisten lapsia 118 (17,1 pros.), toimitsijain lapsia 60 (8,5 pros.) ja tuntemattomia 278 lasta (40,3 pros.). Hoidokeista on orpoja 254, puoliorpoja 190 ja lapsia, joiden vanhemmat ovat elossa 264. Lastenkodeissa tekevät karjalaiset lapset 40,7 pros. Vuoteen 1923 nähden on lasten luku lisääntynyt 78 hengellä.

Internaateissa on 236 henkeä, joista enemmistö — 61,8 pros. karjalaisia.

Ennen-kouluikäisten lasten kodeissa on 176 lasta, joista talonpoikien lapsia 35,7 pros. Kansallisuuteen nähden ovat venäläiset etualalla, tehden 68,7 pros. Vuoteen 1923 nähden on lasten luku lisääntynyt 37 hengellä.

Ammattikasvatuslaitoksissa on oppilaskunnassa tapahtunut parannuksia, vaikka vielä riittämättömiä. Venäjänkielisessä opettajaopistossa on kirkon palvelijain ja kauppiaiden lasten luku jatkuvasti alentunut (vuonna 1923—24 oli 139 oppilaasta 22 hengelliseen säätyyn kuuluvien vanhempain ja 8 kauppiaan lasta. Kuluvana lukuvuonna on 153 oppilaasta edellisiä 11 ja jälkimäisiä ei ollenkaan). Suomenkielisellä opettajaopistolla on oppilaskunta tyydyttävä. Oppilaita kouluun otettaessa on todettu, että ne II asteen koulun päättäneistä jotka eivät pääse jatkamaan opinnoitaan korkeimmissa oppilaitoksissa, pyrkivät opettajaopistoon. Tällaista ilmiötä on vastustettava. Opettajaopistoon on pyrittävä saamaan enemmän oppilaita maaseudulta, sillä ainoastaan maaseudulta tulleista saamme pysyväisiä opettajia maaseudulle, jossa opettajia kipeimmin tarvitaan.

Muissa ammattikasvatuslaitoksissa on toimitsijain lasten prosentti myös suhteettoman korkea. Sitä on vastustettava. Pyrkijöiden paljous ammattikasvatuslaitoksiin johtuu yleensä siitä, että sitä tietä on helpompi päästä ylempiin oppilaitoksiin. Oppilaiden valinnassa näihinkin oppilaitoksiin on vastaisuudessa myönnettävä etusija talonpoikaisnuorisolle.

Spesialistien valmistus

Korkeimpia oppilaitoksia Karjalassa ei ole, mutta on keskuksen Valistusasiain Kansankomisariaatin alaisissa oppilaitoksissa 198 ylioppilasta Karjalasta. Näistä saa valtion stipendin 37 henkeä ja Karjalan stipendin 54 henkeä. Tässä on pantava merkille taloudellisten laitoksien ja järjestöjen kerrassaan moitittava suhtautuminen spesialistien kasvattamiseen. Stipendejä eri laitokset ovat antaneet hyvin vastahakoisesti. Viime aikoina ovat useat laitokset kokonaan kieltäytyneet stipendien maksusta.

Tällainen suhtautuminen opiskelemassa olevaan nuorisoon on kerrassaan sopimaton ja ei se voi olla vaikuttamatta vaikeuttavasti spesialistien saantiin Karjalaan.

Koulutyöntekijät

Opettajiston luku on kasvanut samassa suhteessa laitosten luvun kans-

sa. Vuonna 1924—25 oli I-asteen kouluissa kaikkiaan 557 opettajaa, joista työläisiä 12,5 pros., talonpoikia 39 pros., toimitsijoita 20,6 pros., papistoa 26 pros. ja muita 1,9 pros. Kuten näistä luvuista havaitsemme, on papistoon kuuluvien opettajien luku suhteettoman korkea. Tämän yhteydessä on kyllä mainittava, etteivät kaikki heistä ole aivan kokonaan sopimattomia toteuttamaan kouluohjelmaamme, mutta osa heistä kuitenkin omaa vanhan maailmankatsomuksen, joka ei ole sopiva työkoulun opettajalle.

Kansallisuuden mukaan ryhmitettynä, tekevät venäläiset opettajat 79,8 pros., karjalaiset — 12,2 pros. ja suomalaiset 8 pros. Suurin osa opettajista on puolueettomia (82,5 pros.). Karjalaista ja suomalaista opettajistoa on huomattavasti lisättävä, tai muuten emme kykene toteuttamaan suunnitelmiamme opetuksen saattamiseksi kansankieliseksi.

Koulusivistyksen mukaan ryhmitettynä ovat etualalla erikoisen opettajavalmistuksen saaneet opettajat, tehden 39,7 pros. tämän jälkeen seuraavat hengellisen opiston (hiippakunnan koulun) käyneet — 23,6 pros., keskisivistyksen saaneet — 18,5 pros., opettajaopiston päättäneet 8 pros. ja II-asteen koulun päättäneet ja alemman sivistyksen saaneet — 13,5 pros. Kuten näemme, on huomattava osa opettajistosta saanut meille vastakkaisen valmistuksen.

Opettajanaoloaikaan nähden muodostavat ememmistön vanhat opettajat, jotka ovat toimineet opettajana yli viiden vuoden (59 pros.).

Meidän on otettava päiväjärjestykseen

kysymys opettajien uudelleen valmistamisesta

Kuten edellä esitetyistä numeroista näimme, muodostavat vanhan koulun käyneet opettajat meillä enemmistön venäjänkielisissä I- ja II asteen kouluissa. Kaikki heistä eivät läheskään vastaa niitä vaatimuksia, jotka työkoulun opettajalle asetetaan. Ellemme ryhdy näiden opettajien uudelleen valmistamiseen, emme voi myös rakentaa uutta koulua. Tämä on asetettava yhtä tärkeäksi kysymykseksi, kuin uusien opettajien valmistaminen Karjalassa. Tähän saakka on kyllä ollut muutamia kesäkursseja opettajia varten, mutta ovat ne koskeneet ainoastaan I-asteen koulujen opettajia. II-asteen koulujen, lastenkotien, poliittisten valistuslaitoksien y.m.s. laitoksien opetus- ja kasvatustyöntekijät ovat jääneet näiden kurssien ulkopuolelle. Tämä puute on vastaisuudessa korjattava.

Varat.

Vuonna 1924—25 on kansanvalistusmenoja varten kaikilta budjeteilta saatu yhteensä 1,295,512 rpl. ja kuluvaksi talousvuodeksi 1925—26 on myönnetty 1,658,168 rpl. Kansanvalistusmenoista lankeaa suurin osa yhteiskunnallisten kasvatuslaitosten menojen osalle — vuonna 1924—25 — 71,5 pros. ja kuluvana vuonna 72 pros. Tämä suhde on epänormaalinen. Poliittisten valistusmenojen osalle tulee ainoastaan 16 pros., kun pitäisi olla vähintäin 25 pros.

Opettajiston työpalkka on noussut viime vuoteen nähden: I-asteen koulujen opettajille 35 ruplasta 44 ruplaan, II-asteen kouluissa — 43 — 53 rpl., teknikumeissa 43 — 58 rpl. ja kirjastojen hoitajien maaseudulla 35 — 44 ruplaan. Teknillisen henkilökunnan palkka on vielä kovin alhainen.

Valistustyöhön myönnettävät varat ovat katsottavat riittämättömiksi. Nykyään menee kaikista varoista työpalkkoihin ilman sen yhteydessä olevia lisämenoja 807 tuhatta rpl., eli melkein 50 pros. kaikista määrärahoista. Tämän lisäksi menee lastenlaitoksien (lastenkotien, tarhojen, internaat-

tien) ylläpitoon noin 300 tuhatta ruplaa, joten valistuslaitoksien varustamista ja muuta työtä varten jää ainoastaan 471 tuhatta ruplaa. Tästä johtuu, että koulumme, kirjastomme ja lukutupamme ovat huonosti varustettuja. I-asteen kouluissa teki opintopuolen menot vuonna 1924—25 46,190 ruplaa ja tänä vuonna 54,483 rpl. eli 4,6 pros. kaikista yhteiskunnallisen kasvatushallinnon menoista. Tästä johtuukin, että kirjoilla ovat maaseutukoulumme varustetut ainoastaan 80 prosentilla ja kaupunkikoulumme 25 pros. (kaupungeissa hankkivat varakkaammat oppilaat kaikki oppikirjat omilla varoillaan). Lukukirjoilla ovat koulut varustetut ainoastaan 50 prosentilla. Havaintovälineitä ei varojen puutteessa ole voitu hankkia. Koulukirjastoja ei ole ollenkaan, vaan on kuntien kirjastojen yhteyteen järjestetty lasten osastoja. Suomenkielisten koulujen varustaminen kirjoilla on ollut vielä heikompaa, koska niitä ei ole saatavissa. Vuonna 1925—26 on myönnetty havaintovälineiden hankkimista varten 20 rpl. ja koulukirjastojen perustamista varten 20 rpl. koulua kohti. (Suomenkielisille kouluille on jäikimäiseen tarkoitukseen myönnetty 40 rpl.). Oppilasta kohti saadaan oppikirjojen hankkimista varten tänä vuonna 3 rpl. 75 kop. venäjänkielisille ja 4 rpl. 75 kop. suomenkielisille kouluille. Kaikki menot yhteensä tekevät Poventsan, Petroskoin, Puudosin ja Aunuksen kihlakunnissa 1,322 rpl. koulua ja 31 rpl. 73 kop oppilasta kohti. Vuonna 1913 tekivät menot koulua kohti 933 rpl. ja oppilasta kohti 30 rpl. 53 kop., ruplan ostokyvyn ollessa noin puolta korkeampi kuin nykyään.

Opettajien kursseja ja konferenssejä varten on myönnetty 12,374 rpl., opettajien käsikirjastojen hankkimista varten 7 rpl. 50 kop. koulua kohti vuodessa. Lukutaidon opetusmenoja varten on myönnetty 36,000 ruplaa 10 tuhatta lukutaidotonta varten.

Lasten muonitukseen saadaan: kouluikäisiä lapsia varten 8 rpl. 55 kop. ennen-kouluikää olevia varten 9 rpl. 20 kop. ja internaatteja varten 9 rpl. 3 kop. lasta okhti. Nämä varat käyvät liian pieniksi, kun elintarpeiden hinna ovat jatkuvasti nousseet. Lasten kodeissa olevien lasten vaatetusta varten myönnetään 25 rpl. vuodessa.

Koulurakennuksien perusteellisen korjauksen avustamista varten on myönnetty 55,200 rpl. ja elävien kuvien teattereiden avustamista varten maaseudulla — 1,200 rpl.

Ei ole ollenkaan saatu varoja teatteritoiminnan tukemista, kustannustoimintaa, opettajien kuntakonferenssien pitämistä ja kuntien valtuutettujen ylläpitoa varten.

Koulujen maakysymys.

Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston päätöksistä huolimatta ei viljelysmaiden antamista kouluille ole vielä läheskään kaikkialla saatu toteutetuksi. Syynä tähän on ollut se, että Raha-asiain kansankomisariaatti on poistanut kihlakuntien budjetilta varat maapalstan eroittamista varten. Viljelyspalstain puute kouluilla ei salli niiden ottaa maanviljelyssuuntaa opetuksessaan huomioon ja vaikeuttaa hyvin suuresti kesäkoulutoimintaa.

Maksullinen opetus.

Koulumaksu on kannettu ainoastaan kaupunkien ja kauppaloiden I- ja II asteen kouluissa, lastenkodeissa, teknikumeissa ja ammattikouluissa kauppiaiden, ei-työnteosta saaduilla tuloilla elävien henkilöiden, käsityöläisten, vapaiden ammattien harjoittajain ja työläisten ja toimitsijain, jotka saavat yli 50 rpl. kuukaudessa, lasten opetuksesta. Maksu vaihtelee eri kouluissa ja eri väestöluokille 30 kop. 5 rpl. kuukaudessa. Maksullinen opetus on tuo-

nut tuloja Petroskoissa 6,475 rpl. ja kihlakuntakaupungeissa lähes 1,000 rpl. Oppilaitoksien sivistyspäälliköiltä saatu apu tekee 5,966 ruplaa.

Opetustoimi.

Koulujen ohjelmassa on saatu aikaan suuria parannuksia. Vielä vuonna 1923—24 toimivat koulumme työkouluperiaatteita vastaamattomien ohjelmien mukaan. Viime vuonna siirryttiin uusiin, Korkeimman Tieteellisen Neuvoston vahvistamiin ohjelmiin ja otettiin käytäntöön kompleksi-systeemi opetuksessa, joka on jo otettu käytäntöön kaikissa kaupunkikouluissa ja kahden opettajan kouluissa maaseudulla. 7-vuotisilla kouluilla on uusi ohjelma otettu käytäntöön tämän lukuvuoden alusta. Seuraavana tehtävänämme on tämän ohjelman käytäntöönottaminen yhden opettajan kouluissa maaseudulla.

Opetuksessa ovat koulumme luopuneet vanhasta "kirjoista oppimistavasta" ja siirtyneet yhä enemmän havainnolliseen opetukseen. Tätä suuntaa on yhä enemmän kehitettävä kouluissamme.

Poliittinen opetus ja järjestötoiminta oppilaiden keskuudessa on ollut enemmän tai vähemmän tyydyttävällä kannalla. Maaseudulla on pioneeritoiminta ollut ohjauksen puutteessa heikkoa.

Alaikäisten yhteiskunnallis- oikeudellinen suojelus.

Kuluneena vuonna on määrätty holhoojat 581 alaikäiselle. Karjalassa on kaikkiaan huollottomia lapsia 1,359 henkeä, joista noin puolet on sijoitettu erilaisiin lasten laitoksiin. Lopuille on myönnetty erilaista apua Valistusasiain kansankomisariaatin ja kihlakuntien valistusosastojen taholta. Juriidinen avunanto on ollut heikkoa. Kaikki lapset, joille ei ole voitu määrätä holhoojia, ovat sijoitetut lastenkoteihin. Lasten rikollisuus on viimeaikoina osoittanut kasvua.

Alaikäisten suojelemisen alalla on läheisimmäksi tehtäväksi otettava: 1) holhoustoiminnan lähentäminen väestöön maaseudulla, 2) yleisen huomion saaminen kiinnitetyksi huollottomuuden vastustamiseen, 3) alaikäisten asioita käsittelevien komiteain verkon laajentaminen Karjalassa.

Poliittinen valistustyö.

Työ on ollut heikkoa, joka johtuu työntekijäin heikkoudesta ja varojen puutteesta. Lukutupien toiminta on kyllä jonkunverran parantunut. Lukutuvissa on alettu järjestää tiedonantotoimintaa, lehtien lukemista ja jopa muutamilla paikoin on muodostettu piirejäkin. Lukutupa alkaa vähitellen muodostua poliittisen valistustyön keskukseksi kunnassa; lukutuvan ohjaajain työ on kuitenkin ollut ohjauksen puutteessa hajanaista.

Lukutaidon opetus

Lukutaidon opetusohjelman mukaisesti piti viime vuonna opettaa kaikkiaan 4,375 henkeä eli ⅛ koko lukutaidottomasta väestöstä. Tämän toteuttamiseksi oli suunniteltu avattavaksi 110 lukutaitokoulua, mutta todellisuudessa oli niitä toimessa kaikkiaan 200. Vuoden työn tuloksena oli, että Poliittisen valistushallinnon lukutaidon opetuskouluista päästettiin ulos 3,237 henkeä ja ammattiliittojen järjestämistä kouluista sen lisäksi vielä 305 henkeä.

Työtä vaikeuttavina puolina on esiintynyt: 1) varojen niukkuus; kaikkiaan oli tarkoitukseen saatu viime vuonna 35,381 rpl. eli keskim. 4 rpl. oppilasta kohti, mukaanlukien kaikki menot aina tarkastajien ja ohjaajien matkakuluihin saakka, 2) epäsäännöllinen ja paikotellen kokonaan laiminlyöty koulussa käynti lukutaidottomien taholta ja 4) työn vaikeus kansalliselta kannalta.

Tänä vuonna on lukutaidottomien opetus alkanut hyvin huonoissa merkeissä. Kolme syyskuukautta on mennyt hukkaan. Ohjelman mukaisesti pitäisi koulusta päästä ulos 10,000 henkeä, jota varten tarvitaan 250 koulua. Varoja tarkoitusta varten on saatu kuitenkin vain 30,000 rpl. joka ei riitä. Ellei pikaisesti ryhdytä aivan erikoisiin toimenpiteisiin, ei tämän vuoden ohjelmaa saada täydellisesti toteutetuksi.

Yleisen kouluvelvollisuuden toteuttamiseen valmistautuminen.

Kuten tiedetään, on Neuvosto-Venäjän Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto hyväksynyt dekreetin yleisen kouluvelvollisuuden voimaansaattamisesta vuoteen 1933 mennessä. Tämän päätöksen kehittämiseksi on keskuksessa sekä myös autonomisissa tasavalloissa muodostettava erikoiset komiteat tarpeellisten suunnitelmien ja ehdotusten tekoa varten. Tällainen komitea oli Karjalassa perustettu jo vuonna 1924, mutta ei se työtään päässyt alkamaan, koska kouluverkon laajentamissuunnitelman teko annettiin Karjalan Suunnittelukomitealle. Keväällä 1925 tehtävä taas siirtyi takaisin Valistusasiain kansankomisariaatille ja on komitea jo pitänyt 4 istuntoa, joissa on käsitelty erilaisia yleisen kouluvelvollisuuden käytäntöönottamissuunnitelman yhteydessä olevia asioita. Työ on hyvin läheisesti sidottu Tilastohallinnon työn kanssa ja tulee sen päättyminen riippumaan siitä, miten pian Tilastohallinto pystyy saamaan suunnitelmien tekoa varten tarvitaan tilastoainehiston.

Yhteys ja tarkastus.

Valistusasiain Kansankomisariaatilla on ollut kaikkiaan 3 tarkastajaa, jotka ovat käyneet tarkastamassa 5 kihlakuntaa. Tänä vuonna tullaan toimittamaan tarkastus kaikkissa kihlakunnissa.

Kirjallinen yhteys on kihlakuntien valistusosastojen kanssa ollut heikko. Ohjaustyö komisariaatin tahol[illegible] myös ollut hyvin huonoa. Kouluille ei ole lähetetty minkäänlaisia ohjeita työn järjestämiseksi.

Yhteenveto.

Saavutukset: 1) Valistusasiain kansankomisariaatti on kuluneena vuonna pyrkinyt kiinteästi toteuttamaan edellisten Yleiskarjalaisten neuvostojen edustajakokouksien päätöksiä valistustyön suunnasta Karjalassa; 2) se on jatkuvasti laajentanut sekä oppilaitoksien että poliittisten vali[illegible]uslaitoksien verkkoa ja toiminut opettajiston tietojen laajentamiseksi ja soveltamiseksi työkoulun ohjelmaa vastaavaksi ja 3) on toiminut yhtenäisen opetusohjelman käytäntöönottamiseksi kaikissa kouluissa.

Puutteellisuutena on ollut: 1) heikko yhteys paikkakuntien kanssa yleensä; 2) koulutyötä kehitettäessä ei ole riittävässä määrin otettu huomioon sitä, että naapurinamme on porrillinen maa — Suomi; ja 3) Valistuskomisariaatin koneiston juostavuuteen ei ole kiinnitetty riittävää huomiota.

Tov. Gappojeville oli saapunut joukko kysymyksiä hänen alustuksensa johdosta, joihin hän heti alustuksen päätyttyä vastasi.

Kysymyksiä ja vastauksia tov. Gappojevin alustuksen johdosta.

K. — Minkälainen henkilökunta tarvittaisiin kihlakunnan kansanvalistusosastolla, jos se toimisi itsenäisenä kihlakunnan toimeenpanevan komitean osastona?

V. — Kysymystä ei ole lähemmin käsitelty; joka tapauksessa tarvittaisiin yksi medootisen työn tekijä yksi neuvonantaja ja yksi tarkastaja.

K. — Tullaanko tarjoamaan tilaisuus opintojen jatkamiseen sellaisille oppi-

laille, jotka kolme vuotta opiskeltuaan ovat päättäneet koulunkäynnin?

V. — Tullaan.

K. — Tarvitaanko koululla maapalstaa myös kesällä, jolloin opettajat ovat matkustaneet lomalle?

V. — Maapalsta on koululla välttämätön. Loma todellisesti kestää ainoastaan 5—6 viikkoa. Kesällä voivat koulun maapalstaa hoitaa oppilaat myös ilman opettajaa.

K. — Mistä on johtunut, ettei paikkakunnille ole aikanaan lähetetty sääntöjä maksun perimisestä kouluopetuksesta ja tullaanko maksu yleensä perimään?

V. — Maksullisuuskysymyksen käsittely ja ratkaisu on viipynyt Raha-asiain kansankomisariaatissa. Kaupunkikouluissa on maksullinen opetus määrätyille väestöluokille ollut voimassa.

K. — Onko opettajia ollut riittävästi I-asteen kouluja varten ja kuinka paljon meillä Karjalassa valmistuu opettajia?

V. — On kyllä vielä sellaisia kouluja, jotka seisovat opettajien puutteessa. Tänä vuonna pääsee opettajaopistoista ulos noin 40 opettajaa.

K. — Millä kannalla on kysymys meripurjehtijain valmistamisesta?

V. — Tällä kertaa on tämä kysymys vielä kokonaan lamassa. Kuitenkin on aijottu ottaa 5-vuotissuunitelmaan meripurjehduskoulun avaaminen kalastajaväestön tarpeita varten.

K. — Miten Valistusasiain kansankomisariaatti on aikonut järjestää kysymyksen oppilaiden kuormituksesta erilaisilla töillä?

V. — Ensiasteen kouluissa ei oppilaita saa kuormittaa erilaisilla tehtävillä yli 6 tunnin päivässä. II asteen kouluissa on korkeimmaksi tuntimääräksi vahvistettu 10 tuntia.

K. — Ovatko kaikki koulut ja teknikumit varustetut laboratarioilla?

V. — Ensi asteen kouluissa eikä kaikissa toisenkaan asteen kouluissa ole laboratorioita.

K. — Onko Valistusasiain kansankomisariaatti vastustanut riittävän tarmokkaasti oppilaiden kuormitusta erilaisilla yhteiskunnallisella työllä?

V. — Olemme pyrkineet rajoittamaan I-asteen kouluissa oppilaiden työpäivän 6 tuntiin, mutta erinäisissä tapauksissa on poikkeuksia tästä jouduttu tekemään.

K. — Tullaanko avaamaan koulu Vitsataipaleen kunnan Voronovin kylässä?

V. — Jos löydetään opettaja, niin tullaan. Yksi opettaja on jo kuntaan lähetetty.

K. — Ovatko lukutaidon opetuskoulut työskennelleet hyvin ja onko Valistusasiain kansankomisariaatti vakuutettu, että koulusta ulospäässeet ovat todella tulleet lukutaitoisiksi?

V. — Muutamat koulut työskentelelevät hyvin, muutamat taas huonosti.

K. — Mitä on tehty 12—15 vuotiaiden lasten opettamiseksi lukutaitoisiksi?

V.— On aiottu avata lukutaidon opetuskouluja alaikäisiä varten.

K. — Tullaanko avaaman kouluja henkisesti jälellejääneitä lapsia varten?

V. — Varoja tällaisen koulun avaamista varten ei ole myönnetty.

K. — Voiko kunta kiinnittää itselleen kunnassa löytyvät valistustyöntekijät?

V. — Ei voi.

K. — Tullaanko metsäopistolle rakentamaan oma talo ja myöntämään omat maa- ja metsäpalstat?

V. — Kysymystä talon rakentamisesta ei ole herätetty.

K. — Minkälainen yhteys vallitsee Valistusas. kansankomisariaatin ja talonpoikain keskinäisten avustuskomiteoiden välillä?

V. — Yhteyttä ei ole järjestetty. On aiottu tehdä talonpoikain keskinäisten avustuskomiteain kanssa sopimuksia

huoltoa vailla olevien lasten huoltamisesta.

K. — Tuleeko Valistusas. kansankomisariaatti avustamaan Terveysasiain kansankomisariaattia kätilökoulun avaamisessa?

V. — Kätilökoulun avaaminen on hyväksytty Valistusasiain kansankomisariaatin suunnitelmiin.

K. — Tullaanko yhteiskunnallisen ja ammattikasvatushallinnon internaatteja laajentamaan, että voitaisiin ottaa kouluihin enemmän oppilaita maaseudulta?

V. — Tullaan.

K. — Missä voivat jatkaa opintojaan 7-vuotisen koulun päättäneet oppilaat?

V. — Ammatti-teknillisissä kouluissa, toisen asteen koulun jatkoluokilla ja sen jälkeen korkeimmissa oppilaitoksissa.

K. — Tuleeko Valistusas. kansankokomisariaatti tukemaan paikkakuntien koulurakennusyrityksiä, jos väestö itse hankkii rakennushirret?

V. — Tätä varten saadaan 56 tuhannen ruplan rakennusrahasto, josta voidaan myöntää apurahoja paikkakunnille.

K. — Kuinka monta koulu-osuuskuntaa Karjalassa toimii?

V. — Varmoja lukuja tästä ei ole; useilla kouluilla ei osuuskuntia vielä ole muodostettu.

K. — Onko kunnissa perustettu poliittiset valistuskomiteat?

V. — Niiden perustamiseen on ryhdytty. Työtä ei ole vielä saatu loppuun suoritetuksi.

K. — Miten te käsitätte oppilaiden eroittamisen koulusta erilaisista virheistä ja käytöksestä johtuvista syistä?

V. — Eroittamisesta ei voi olla puhettakaan. Sopimattoman käyttäytymisen johdosta voidaan oppilas eroittaa koulusta ainoastaan alaikäisten asioita tutkivan komitean päätöksen perusteella.

K. — Kuinka monta talonpoikaisnuorison koulua on Karjalassa?

V. — Karjalassa on vasta toiminnassa kolme talonp.-nuorisokoulua. 5-vuotissuunnitelmaan on kyllä otettu koulujen avaaminen myös niihin kihlakuntiin, joissa sellaisia ei vielä ole. Koulun tarkoituksena on antaa oppilaille maataloudellista opetusta rinnan yleisten oppiaineiden kanssa. Jokaisella koululla tulee olla keskivarakkaan talonpojan taloutta vastaava talous.

K. — Voivatko kolme vuotta I-asteen koulua käyneet oppilaat päästä talonpoikais-nuorison kouluun?

V. — Voivat.

K. — Onko Karjalassa riittävästi venäjänkielisiä opettajia?

V. — Suurempaa puutetta ei venäjänkielisestä opettajistosta ole. Muutamissa kihlakunnissa on kuitenkin vielä havaittavissa opettajien puutetta.

K. — Kuinka suuri summa valistusmenoista tulee valtion budjetilta?

V. — 154 tuhatta rpl. saadaan valtion ja loput Karjalan paikallisbudjetilta.

K. —Mitä Valistusas. kansankomisariaatti on tehnyt korkeimpien oppilaitoksien oppilaskunnan yhteiskunnallisen aseman parantamiseksi?

V. — On toimitettu oppilaiden valinta. Talonpoikaistosta on ilmaantunut hyvin vähän pyrkijöitä. Uusia stipendejä ei sopivien kouluun pyrkijöiden puutteessa ole annettu.

K. — Ottaako kansankomisariaatti luetteloilleen väestön omasta alotteestaan avaamat lukutuvat?

V. — Luetteloille ja ohjattavaksi sellaiset kyllä otetaan mutta varojen riittämättömyyden vuoksi ei niille voida osoittaa rahallista apua.

K. — Kuka voi toimittaa koulun tarkastuksen?

V. — Kouluntarkastajat, kihlakunnan valistusosaston johtaja, Valistusasiain kansankomisariaatin toimitsijat ja muut paikkakunnilla liikkuvat vastuunalaiset toimitsijat. Tilintarkastuspuolen tarkastamiseen omaavat oikeuden

ainoastaan kuntien toimeenpanevat komiteat.

K. — Mitä te voitte sanoa opettajien suhteesta paikalliseen väestöön?

V. — Opettajan tulee olla mitä läheisimmässä yhteydessä väestön sekä paikallisten yhteiskunnallisten järjestöjen ja neuvostolaitoksien kanssa. Opettajan tulee ottaa osaa myös yhteiskunnalliseen elämään ja työhön. Samalla on kuitenkin kartettava opettajan rasittamista liiaksi erilaisilla velvollisuuksilla ja maksuttomalla työllä, ettei huononnettaisi opettajiston niinkin niukkaa toimeentuloa.

Järvisalo: Koska on jo aika päättää tämä istunto, niin ehdotan, että jälellä oleviin kysymyksiin alustaja valmistaisi vastaukset ja jättäisi ne toimitusvaliokunnalle "Tiedonannoissa" julaistavaksi. Samalle ehdotan, että keskustelu alustuksen johdosta siirrettäisiin kokonaan valiokuntaan. Ehdotukset hyväksyttiin.

Tämän jälkeen julisti puheenjohtaja istunnon päättyneeksi.

Jatkoa kysymyksiin ja vastauksiin.

tov. Gappojevin selostuksen johdosta, joita ei luettu edustajakokouksen täysiistunnossa.

K. — Tullaanko lähettämään opettaja Laapinin kunnan Endoguban kylään?

V. — Opettajaa haetaan, mutta halukasta ei tähän mennessä ole löydetty. Pakottamalla emme enää opettajia saa.

K. — Mitä Endoguban kylässä käynyt välskäri on ilmoittanut tarttuvan taudin levenemisen uhasta seudulla?

V. — Matkan tuloksia en tunne.

K. — Tullaanko myöntämään varoja kasvitarhojen muokkausta varten kouluille?

V. — Tullaan, mutta vähän. Nämä varat tullaan myöntämään talousmenoja varten saaduista määrärahoista.

K. — Vastaako Valistusas. kansankomisariaatin koneisto tarkoitustaan kansalliselta kannalta katsoen?

V. — Ei täydellisesti. Nykyään on komisariaatin palveluksessa 4 karjalaista ja 6 suomalaista toimitsijaa.

K. — Onko aijottu lisätä varoja poliittista valistustyötä varten ja kenestä tämä lähinnä riippuu?

V. — Määrärahojen myöntäminen riippuu Kansankomisarien Neuvostosta ja Valistusasiain kansankomisariaatista. Menoja ei kuitenkaan tällä kertaa voida lisätä, sillä se pitäisi tehdä koululaitoksen menojen kustannuksella.

K. — Kuinka paljon on viimeisten kahden vuoden aikana myönnetty Valistusas. kansankomisariaatin budjetilta varoja poliittiseen valistustyöhön?

V. — Vuonna 1924—25 — 16 ja v. 1925—26 — 13 pros. kaikista valistusmenoista.

K. — Aiotaanko jo ensi vuonna saada asetetuksi elävien kuvien teatterin koneistot ja radio-vastaanottoasemat kaikkien kuntien lukutupien yhteyteen?

V. — Radiovastaanottolaitteiden asettaminen lukutupiin ei vielä ole ollut esillä. Jokaiseen kihlakuntaan on aiottu hankkia yksi kiertävä elävienkuvien teatteri.

K. Suunnittelukomitea on aikoinaan päättänyt myöntää 300 rpl. jokaiselle lukutuvalle kirjallisuuden hankkimista varten, mutta tarkoitukseen on saatu ainoastaan noin 100 rpl. Mistä tämä johtuu?

V. — Budjettia vahvistettaessa on varoja supistettu.

K. — Miksi ei ole myönnetty varoja kustannustoimintaa varten tai ehkä Valistusas. kansankomisariaatti on kokonaan unohtanut tämän kysymyksen?

V. — Rahavarat eivät ole antaneet myöten kustannustoiminnan alkamista.

K. — Onko poliittisten valistuslaitoksien verkko nykyään riittävä?

V. — Ei ole. Työntekijät ovat myös vielä heikkoja, tarvitsevat lisäopetusta. Verkon laajentaminen ja työntekijäin tietojen täydentäminen on otettava huomioon vastaisissa suunnitelmissa.

K. — *Miksi ei ole myönnetty varoja lukutupien taiteelliseen työhön?*

V. — Tällaisiin menoihin eivät varamme riitä. On kyllä tehty esitys varojen saamisesta varjokuvalyhtyjen ja kuvien hankkimisesta lukutuville.

K. — *Mihin toimenpiteisiin kansankomisariaatti on aikonut ryhtyä huollottomuuden vastustamiseksi maaseudulla?*

V. — Huollottomille määrätään holhoojia, kasvattajia, sijoitetaan lasten laitoksiin sekä osoitetaan apua erilaisten yhteiskunnallisten järjestöjen taholta.

K. — *Tullaanko Kemin kaupungin 7-vuotiset koulut muuttamaan 9-vuotisiksi?*

V. — Kysymystä ei ole vielä käsitelty.

K. — *Mistä on selitettävä johtuvaksi heikko kuri kouluissa?*

V. — Se on yleinen ilmiö. Se johtuu pääasiassa koulujen itsehallinnon heikkoudesta ja sellaisen puutteesta muutamissa kouluissa.

K. — *Tapahtuuko opetus kaikissa kouluissa kompleksi-systeemin mukaan?*

V. — Ei vielä kaikissa. Kaikki opettajat eivät vielä ole jaksaneet omaksua tät systeemiä vaikka kaikki ovat tunnustaneet sen paremmaksi ja tarkoitustaan vastaavaksi.

K. — *Kuinka suuri on opettajien kuormitus kouluissa ja voidaanko pioneeritoimintaa varten määrätä erikoiset tunnit?*

V. — I-asteen koulun opettajalla on 40 tuntia viikossa opetustyötä. Pioneeritoimintaa varten on perustettava erikoinen ryhmä jonka ohjaamisesta opettajalle on suoritettava eri palkka. Tähän saakka on pioneeritoiminta tapahtunut koulutyön ulkopuolella eikä se ole ohjelman suoritukseen vaikuttanut.

K. — *Jos pojalla ei ole vanhempia, vaan on äitipuolen hoidossa, niin onko hänelle määrättävä holhooja, vaikkakin holhooja, tässä tapauksessa äitipuoli, hoitaisi velvollisuutensa moitteettomasti?*

V. — Tällaisissa tapauksissa ei holhoojan määrääminen ole välttämätöntä, tai oikeammin voidaan äitipuoli määrätä holhoojaksi; pojan perimä omaisuus on kuitenkin otettava luetteloille.

K. — *Mistä johtuu kätilöasemien sulkeminen?*

V. — Kysymys kuuluu Terveysasiain kansankomisariaatille.

K. — *Onko maaseudulle yritetty avata lastenlaitoksia ennen-kouluikää olevia lapsia varten?*

V. — On kyllä, mutta varoja ei tarkoitukseen ole saatu.

K. — *Mihin toimenpiteisiin kansankomisariaatti on ryhtynyt kouluikäisten lasten mukaanvetämiseksi kouluihin rajakunnissa ?*

V. — On laajennettu kouluverkkoa ja avattu muutamilla seuduilla kouluinternaatteja.

K. — *Onko I-asteen kouluissa pidetty päästötutkinnoita?*

V. — Ei ole. Tällä ei saavuteta mitään, sillä tutkintojen kautta nostetaan pinnalle yksilöitä saamatta kuitenkaan ilmi työn saavutuksia. Uuden koulun tarkoituksena on kollektiivisten työntekijäin luominen. Oppilaan saavutukset saadaan parhaiden ilmi koulutyössä.

K. — *Mistä on johtunut, että kouluverkko kaupungeissa on kasvanut 20 prosentilla ja maaseudulla ainoastaan 5 prosentilla?*

V. — Tällaista tuskin on tapahtunut ja vaikka jossain niin olisikin niin ei se kuitenkaan voi osoittaa tunnuslauseen "katse maaseudulle" laiminlyömistä, sillä yhden uuden koulun avaaminen kaupungissa saattaa prosenteissa osoittaa suurta lisääntymistä ja maaseudulla, jossa on kymmeniä ja satoja kouluja, ei muutamien koulujen avaamin en vielä prosenteissa tee suurtakaan lisäystä.

K. — Miten Valistusas. kansankomisariaatti on aikonut ratkaista kysymyksen ennen-kouluikäisten lasten laitoksien avaamisesta maaseudulla.

V. — Ensialussa on aiottu turvautua väestön itsetoimintaan, avaamalla maaseudulle kesätöiden aikana lastentarhoja paikallisen väestön ja erilaisten yhteiskunnallisten järjestöjen avustuksina myöntämillä varoilla. Vastaisuudessa olisi tarkoitusta varten saatava varoja budjetilta.

K. — Mitä tullaan tekemään opettajiston uudelleen kasvattamiseksi?

V. — Vanhojen opettajien tietojen täydentäminen tullaan suorittamaan kesäkurssien ja erilaisten konferenssien kautta.

K. — Onko ratkaistu kysymys meripurjehduskoulun avaamisesta Kemiin?

V. — Valistusas. kansankomisariaatti on kyllä puolestaan päättänyt tällaisen koulun avata, mutta riippuu asian lopullinen ratkaisu Kansnkomisarien Neuvostosta.

K. — Saavatko opettajat kollektiivisen työsopimuksen määräysten mukaisesti valmiin asunnon?

V. — Uusi työsopimus ei puhu mitään asunnoista. Tämä kysymys ratkaistaan kullakin paikkakunnalla paikallisia oloja vastaavasti.

K. — Mitä te voitte sanoa sen johdosta, että taloudelliset laitokset ovat kieltäytyneet ylläpitämästä stipendillä olevia oppilaita?

V. — Suurin osa laitoksista on kyllä kieltäytynyt ylläpitämästä ylioppilaita korkeimmissa oppilaitoksissa, mikä on hyvin ikävä ilmiö. Tämä nähtävästi on johtunut laitoksien yleisestä menojen supistamisesta.

K. — Tullaanko Petroskoin kihlakunnassa laajentamaan kouluverkkoa?

V. — Ensiasteen kouluverkkoa on laajennettava, sillä nykyään ei vielä kaikkia oppilaita voida kouluihin ottaa.

K. — Tullaanko avaamaan koti sokeita varten?

V. — Toistaiseksi ei ole aiottu. Kysymystä ei ole käsitelty. Yleensä on työskentely sokeiden keskuudessa ollut lamassa, asiantuntijain puutteessa tällä alalla. Tätä työtä varten on Valistusasiain kansankomisariaatti määrännyt edustajansa.

Seitsemäs kokouspäivâ

11. I. 1926

AAMUISTUNTO

Istunto alkoi klo 10,15 a.p. Puheenjohtajana toimi tov. Danilov.

Ensimäinen puhevuoro annettiin terveysasiain kansankomisarille, tov. Matvejeville selostusta varten

terveydenhoidon tilasta maaseudulla ja vastaisista tehtävistä tällä alalla

Terveydenhoidon merkitys maaseudulla on hyvin suuri, sillä maaseutuväestö nousee Neuvostoliitossa moniin kymmeniin miljooniin ja ovat sen kulttuurivaatimukset rinnan maatalouden ja tuotannollisten voimien kasvun kanssa, tälläkin alalla suuresti kasvaneet. Lokakuun vallankumouksen jälkeen muodostuneissa olosuhteissa ovat myös terveydenhoidon menettelytavat maaseudulla muuttuneet. Maaseudulla vallinnut, tsaarihallitukselta perintönä jäänyt, melkein täydellinen lukutaidottomuus, puhtauden ja terveydellisten vaatimuksien melkein täydellinen tuntemattomuus ja tästä johtuneet hyvin yleisiksi käyneet sairaudet, pakoittivat ohjaamaan terveydenhoidon ei ainoastaan lääkitsemiseen, vaan myös sairastumisien aiheuttajien vastustamiseen, joten jouduttiinkin suorittamaan lukuisia tutkimuksia kotielämässä ja työoloissa, sairastumisien aiheuttajien ilmisaamiseksi.

XII Yleisvenäläinen Neuvostojen edustajakokous toukokuussa 1925 asetti etualalle maaseudulla tehtävässä neuvostotyössä — talonpoikaisväestön terveydenhoidon parantamisen.

Tämä edustajakokous päätti, että työtätekevien valtion on otettava suoritettavakseen suurin osa maaseudulla olevien sairaaloiden korjaus-, rakennus- ja varustusmenoista ja huolehdittava maaseudulla toimivan lääkintähenkilökunnan palkkauksesta. Tätäpaitsi oli edustajakokouksen huomio kiintynyt myös äitiyden ja lapsuuden suojeluksen, lasten ja nuorison terveyden suojeluksen ja yhteiskunnallisten sairauksien (kupan, keuhkotaudin ja silmäpaskon) vastustamisen avustamiseen valtion taholta ja terveydenhoidollisen valistustyön laajentamiseen ja kehittämiseen maaseudulla.

Kaikki nämä edustajakokouksen päätökset johtuivat siitä, että Neuvostoliitossa maaseudulla oli terveydenhoitotyö hyvin heikkoa, jota maailman- ja kansalaissota ja niitä seuranneet kulkutaudit ja nälänhätä vielä enemmän huononsivat. Kaupungeissa oli terveydenhoito järjestetty jo ennen vallankumousta paljon paremmin kuin maaseudulla ja on sitä vallankumouksen jälkeen yhä edelleen kehitetty ja parannettu.

Karjalassa, jonka talous ja varallisuus on nopeasti kasvanut, on oltu tilaisuudessa parantamaan terveydenhoitoa myös maaseudulla ja tarjoamaan talonpoikaistolle ammattisivistyksen saaneiden lääkärien apua maaseudulla ja Karjalan keskuksessa ja jopa Leningradissa sijaitsevissa lääkintälaitoksissa sekä yleisvaltakunnallisen merkityksen omaavissa parantoloissa ja kylpylaitoksissa.

Sairaala-avun parantumista osoittavat ennenkaikkea luvut sairaspaikkojen lisääntymisestä niin Petroskoin kuin myös kihlakuntien sairaaloissa Karjalassa. Vuonna 1924—25 oli Petroskoin kaupungissa kaksi sairaalaa, joissa yhteensä 268 sairaspaikkaa ja vounna 1925—26 myös 2 sairaalaa, mutta sairaspaikkoja 328. Kihlakunnissa oli edellisenä vuonna 21 sairaalaa ja 268 sairaspaikkaa ja tänä vuonna 25 sairaalaa ja 328 sairaspaikkaa. Tällä tavalla on vuoden ajalla lisätty sairaaloiden lukua kahdella ja sairaspaikkojen lukua 120:llä.

Maaseudun sairaalaverkko on Karjalassa sodan edelliseen vuoteen (1913) nähden laajentunut, jota todistavat seuraavat seikat: 1) väkiluku yhtä lääkintäpiiriä kohti on vähentynyt 11,170:stä (v. 1913) 6,064 asukkaaseen (v. 1925—26), 2) lääkäripiirien luku on lisääntynyt 5:llä ja hammasklinikoiden 4:stä — 8:saan, 3) aivan uusia laitoksia on avattu — 1 sukupuolitautien hoitoasema, 8 tarkastuslaitosta ja 1 tuberkeliasema.

Väkiluku yhtä sairaalaa kohti teki v. 1913 — 14,369 henkeä, v. 1924—25 — 11,445 henkeä ja v. 1925—26 — 8,759 henkeä. Vastaavat luvut väkiluvusta yhtä sairassijaa kohti tekivät 892, 812 ja 690.

Nämä luvut puhuvat sen puolesta, että lääkärinapu on tullut paljon läheisemmäksi väestölle ja samalla myös parantunut laadullisesti.

Poliklinikka-apu on myös lähentynyt väestöä. Tämän puolesta puhuu myös se, että v. 1913 poliklinikkasairaiden luku 1,000 asukasta kohti 1,618 ja v. 1925 — 3,385.

Lääkintähenkilökunta tekee nykyään 62 lääkäriä, 145 välskäriä, 46 kätilöä, 13 hammaslääkäriä, 37 sairaanhoitajaa ja 3 farmaseuttia. Menosäännön edellyttämä määrä on paljon suurempi. Niinpä puuttuu vielä nykyään 34 lääkäriä, 46 välskäriä, 38 kätilöä y.m.

Tarttuvatautisia sairaita sijoitetaan Petroskoihin, 4 kihlakuntakaupunkiin ja 4 maaseudulla olevaan piirisairaalaan. Vaarallisimmille seuduille lähettämistä varten toimii yksi joukkue, johon kuuluu yksi lääkäriä ja 3 välskäriä. Tämän joukkueen käytettävissä on yksi 20 sairassijalla varustettu kenttäsairaala, desinfisioimislaitokset ja tarpeelliset välineet. Eri seuduille on lähetetty viime vuonna erilaisia desinfisioimisvälineitä ja tarpeita. Viime vuonna on toimitettu kaikkiaan 1,027 desinfisiointia, joista 579 Petroskoissa.

Pakollisen yleisen rokotuksen toteuttamista hidastuttaa varojen puute rokottajien matkakuluja varten. Viime vuonna on rokotettu 8,829 henkeä, joista Petroskoissa 3,806. Tämä määrä ei kuitenkaan vastaa kuin 25 pros. tarpeesta, sillä vuoden aikana olisi pitänyt rokottaa 35,579 henkeä.

Terveydenhoitolaitos on muun työn sivulla kiinnittänyt myös huomiota yleisten terveydellisten olojen valvomiseen, toimittamalla tarkastuksia vedenottopaikoissa, kaatopaikoissa, asunnoissa, järjestänyt elintarpeiden tarkastuksen toreilla ja markkinapaikoilla j.n.e. Valistustyötä varten on hankittu kirjallisuutta, lentolehtisiä, tauluja, järjestetty näyttelyitä, varjokuvaesityksiä sekä luentoja. Jälkimäisiä on järjestetty kaikkiaan 930, joista talonpoikaistolle 473, kouluille 187 ja ammattiliitoille 270. Luennoilla on kaikkiaan ollut 42,428 kuulijaa eli keskim. 45 henkeä jokaisella. Maaseudulla on terveydellistä valistustyötä tehty pääasiassa lukutupien kautta.

Maaseudun lääkintälaitosverkon toimintaa osoittavat seuraavat luvut (ensiksimainittu luku osoittaa vuotta 1924 ja jälkimäinen suluissa mainittu vuoden 1925 ensimäistä puoliskoa): apua lääkintälaitoksilla haki 285,949 (166,479) henkeä, sairaaloihin sijoitettiin 8,840 (5,820) henkeä, sairaspäiviä sairaaloissa 187,328 (105,072),

keskimäärin vietti jokainen sairas sairaalassa 21 (18) päivää.

Tuberkelisairaita rekisteröitiin vuonna 1924 1,177 henkeä ja v. 1925 3,218 henkeä ja kuppasairaita v. 1924 686 ja v. 1925 600 henkeä. Nämä luvut eivät kuitenkaan merkitse sitä, etteikö näitä sairaita enempää olisi, sillä ei vielä läheskään kaikkia ole saatu ilmi.

Yhteiskunnallisten sairauksien vastustamiseksi on viime vuonna avattu tuberkelisten hoitoasema Petroskoissa ja kiertävä sukupuolitautien vastustusjoukkue, joka on sovellutettu työtä varten maaseudulla ja kiertää kylissä, joissa kuppa on enimmin levinnyt.

Äiteyden ja lapsuuden suojelus on alkanut kehittyä vasta lokakuun vallankumouksen jälkeen. Tällä alalla on nykyään toiminnassa yksi suljettu pikkulastenkoti Petroskoissa 20 lapselle, 2 lastenseimeä: Sorokassa ja Koudassa yhteensä 35 lapselle. Tämän lisäksi toimii Petroskoissa maitokeittiö ja lasten tarkastuslaitos, joka on jo ehtinyt tulla hyvin laajalti tunnetuksi paikallisen väestön keskuudessa.

Lasten ja nuorison terveyden suojelemista varten toimii Petroskoissa lasten keskustarkastuslaitos. Tätä paitsi on kolme koululääkäriä. Kihlakunnissa ja maaseudulla on koululääkärin tehtävät annettu paikallisille piirilääkäreille.

Terveydenhoitoa järjestävä hallinnollinen koneisto on tasavallan mittakaavassa järjestetty tyydyttävästi. Kihlakunnissa se on terveysosastojen yhdistämisen jälkeen kihlakunnan toimeenpanevan komitean yleisen osaston alaiseksi huonontunut. Kihlakunnan terveysosaston johtajan palkka on siksi alhainen ,ettei sillä saada lääkärisivistystä saanutta henkilöä palkatuksi.

Terveydenhoitoa varten myönnetyt varat ovat kasvaneet. Nykyään tekevät nämä menot, ilman vakuutuskassan varoista saatuja varoja 3 rpl. 42 kop. jokaista asukasta kohti (vuonna 1913 2 rpl. 88 kop.).

Puhuessamme terveydenhoidon tilasta Karjalan maaseudulla tulee samalla mainita, ettei meillä kaikki vielä ole läheskään hyvässä järjestyksessä. Maaseudulla toimivia sairaaloita ja poliklinikoita ei ole maailmansodan jälkeen korjattu, sänky- ja pitovaatteiden hankkimiseen vuosittain myönnetyt määrärahat ovat olleet kovin vähäisiä, sairashoitovälineet ovat vajanaisia. Kulkuteiden kehnous ja määrärahojen niukkuus matkakuluja varten tekee maaseudulla toimivan lääkärin toimipiirin hyvin suppeaksi. Varojen puutteessa ovat sairaalamme ja poliklinikkamme myös huonosti varustetut lääke- ja sidetarpeilla. Seutumme takapajuisuuden ja huonojen yhteysolojen takia on maaseudulle hyvin vaikea saada lääkäreitä, välskäreitä ja jopa kätilöitäkin. Ainoa keino kunnollisen henkilökunnan saamiseksi olisi runsaan palkan maksaminen sille.

Maaseudun lääkintälaitoksen yhteydessä on mainittava joku sana myös Apteekkihallinnon toiminnasta. Hallinto on perustettu itsekannattavaisuuden pohjalle ja on sen tehtävä lääkintälaitoksien varustaminen kaikilla tarvittavilla sairashoitotarpeilla, lääkkeillä ja välineillä.

Muutama sana vielä lääkäriavunannosta vakuutetuille työläisille ja toimitsijoille. Vuonna 1924—25 saatiin tähän tarkoitukseen vakuutushallinnolta 256,056 rpl. ja kuluvan vuoden arvion mukaan saadaan 315,135 rpl. Nämä varat käytetään yhtä hyvin kaupungeissa kuin maaseudullakin suhteollisesti sen kanssa kuinka paljon kullakin seudulla vakuutettuja on.

Tätä nykyä on käsittelyn alaisena kysymys lääkäriavun järjestämisestä metsätyöläisille, jota varten on järjestettävä joko täydellinen tai osittainen metsätyöläisten vakuutus.

Karjalan Terveysasiain Kansankomisariaatti on asettanut päämääräk-

seen kunnan lääkintälaitoksen saamisen siihen kuntoon, jonka Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean päätös tässä kysymyksessä edellyttää. Edelleen tullaan jatkamaan suunnitelmallista työtä, että jokaiseen kuntaan saataisiin normaalinen lääkäripiiri, jonka yhteydessä olisi sairaala, poliklinikka, synnytyslaitos, osasto tarttuvatautisia sairaita varten, hammasklinikka, apteekki, neuvonantolaitos äitejä varten, lastén seimi ja leikkikenttä kesä-aikana, desinfisioimislaitteet, kiertävä terveydenhoitonäyttely ja erikoinen hoitola sellaisilla seuduilla, joilla yhteiskunnalliset sairaudet ovat laajemmalle levinneet.

Tällaisen kunnan terveydenhoitolaitoksen tehtävänä on väestön palveleminen lääkintä- ja sairaala-avulla, taistelu yhteiskunnallisia sairauksia ja kulkutauteja vastaan, äiteyden ja lapsuuden suojelus, taistelu lasten kuolevaisuutta vastaan ja yleinen terveydellinen valvonta kunnassa. Että tällainen järjestö maaseudulle saataisiin, tulee paikallisten kihlakuntien ja kuntien elinten olla tässä työssä apuna.

Kulkutautien levenemisen vastustamista varten olisi perustettava erikoinen pysyväinen rahasto, jota aina tarpeen tullen voitaisiin tarkoitukseen käyttää. Terveysas. kansankomisariaatti taas puolestaan tulee huolehtimaan muista toimenpiteistä tällä alalla.

Pohjoisten seutujen työmailla (sahoilla, louhimoilla) tullaan terveydenhoitoelinten taholta säännöstelemään työläisten ruokinta, että vältyttäisiin tähän saakka suurta haittaa tuottaneelta sairastumiselta könttyriin (keripukkiin).

Terveydenhoito-olojen parantamiseksi ja työn voimaperäistyttämiseksi maaseudulla olisi nykyiset kihlakuntien terveysosastot muodostettava itsenäisiksi kihlakunnan toimeenpanevan komitean osastoiksi ja saatava kaikkialle osaston johtoon pätevä lääkäri.

Uusien lääketyöntekijöiden (lääkärien, välskärien ja kätilöiden) saamiseksi maaseudulle tulee Terveysasiain kansankomisariaatti ehdottamaan Kansankomisarien Neuvostolle näiden ammattilaisten palkkojen tarkistamista ja lisäämistä.

Varojen lisäämiseksi olisi pikaisesti ratkaistava kysymys maksun perimisestä määrätyiltä kansankerroksilta heille osoitetusta lääkärinavusta ja annetuista lääkkeistä maaseudulla.

Edellisen tilan selvillesaamiseksi katsoo Terveysasiain kansankomisariaatti välttämättömäksi kutsua aika-ajottain koolle koko tasavaltaa ja kihlakuntia käsittäviä lääkärien ja muiden lääketyöntekijäin kokouksia.

Sairaala- ja poliklinikkarakennukset tarvitsevat pikaista perusteellista korjausta, jota varten olisi saatava tarvittavat varat.

Että maaseudulla toteutettavaksi aijotut toimenpiteet saataisiin todella toteutetuksi, on maaseudulla työskenteleville lääketyöntekijöille tarjottava paikallisten elinten taholta vapaa asunto, lämpö ja valo, määrättävä jatkuvasti lisääntyvä palkka ja heidän lapsilleen myönnettävä etuoikeuksia keskija korkeampiin kouluihin pääsyssä ja annettava heille valtion taholta stipendejä.

Kysymyksiä ja vastauksia tov. Matvejevin alustuksen johdosta

Kokouksen päätöksen mukaan, vastasi alustaja täysi-istunnossa ainoastaan tärkeimpiin ja yleisluontoisiin kysymyksiin. Muihin lähemmin yksityiskohtia koskeviin kysymyksiin vastaaminen samoin kuin myös keskustelu alustuksen johdosta päätettiin siirtää valiokunnan istuntoon.

K. — Mistä on johtunut talonpoikain kylpylaitoksiin lähettämisen viipymi-

nen ja kuinka paljon on paikkoja talonpoikia varten myönnetty?

V. — Talonpoikain kylpylaitokseen lähettäminen ei riipu Karjalan Terveysasiain kansankomisariaatista, vaan antaa paikat Neuvosto-Venäjän Terveysas. kansankomisariaatti. Tänä vuonna lähetettiin kylpylaitoksiin 20 henkeä.

K. — Miksi ei ensimäisen vaatimuksen perusteella eroitettu toimestaan Kemin khl. terveysosaston johtajaa?

V. — Kun ei ole saatu toista henkilöä tilalle.

K. — Mihin toimenpiteisiin on aiottu ryhtyä lääketyöntekijäin saamiseksi maaseudulle?

V. — Kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin on ryhdytty. Kyselyjä on lähetetty kaikkiin Työpörsseihin. Heti kun joku ilmaantuu, lähetetään se työhön.

K. — Onko ollut viivästymisiä lääketarpeilla varustamisessa?

V. — On ollut varojen puutteessa. Nykyään on tämä kysymys kuitenkin saatu järjestetyksi säännölliseksi.

K. — Tullaanko Karjalassa avaamaan minkäänlaista koulua lääketyöntekijöitä varten?

V. — On aiottu avata kätilökoulu.

K. — Voidaanko paikkakunnilta lähettää oppilaita kätilökouluun?

V. — Ei ainoastaan saa, vaan on pyrittävä saamaan oppilaskunta kokonaan karjalaisista ja suomalaisista.

K. — Mistä johtuu että muutamissa kuntien sairaaloissa on joitain lääkeaineita suuret varastot ja toisia taas kokonaan puuttuu. Onko kysymyksessä, huolimattomuus?

V. — Kuten jo mainitsin on varustelu nykyään ollut säännöllistä; paikallisten elinten on tämä kysymys järjestettävä kihlakunnan terveysosaston kanssa.

K. — Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty synnytysavun järjestämiseksi maaseudulla?

V. — On lisättävä kätilöiden ja sairaaloiden lukua.

K. — Minkälaisten tietojen pohjalla mainittu luennoiden luku on saatu?

V. — Tiedot pidetyistä luennoista saadaan kihlakuntien Terveysosastolta, jotka pitävät luettelointia tästä työstä.

K. — Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty Aunuksen kihlakunnan sairaalan korjaamiseksi?

V. — Varat korjaustöitä varten tullaan saamaan ensi rakennuskauden alussa.

K. — Onko järjestetty tarkastusta lääketarpeiden kulutuksessa sairaaloissa?

V. — Lääketarpeiden kulutusta valvovat kihlakuntien terveysosastot.

K. — Kuka tarkastaa lääkärien ammattitaitoisuuden?

V. — Terveysasiain kansankomisariaatti ja paikalliset elimet.

K. — Onko ryhdytty toimenpiteisiin lääkäriavun järjestämiseksi kalastajille pyyntipaikoilla?

V. — Kemin kihlakunnan terveysosasto ei ole herättänyt tällaista kysymystä.

K. — Tullaanko Sorokan sahoille järjestämään sairaala?

V. — Tarkoitusta varten on koottu rahasto. Rakennustarpeet on saatu maksuttomasti. Vakuutuskassan rahastosta on saatu 25,000 ruplaa ja Keskukselta on anottu 37 tuhannen rpl. apurahaa.

K. — Kumpi, pohjoinen vaiko eteläinen osa Karjalaa on enemmän kupan saastuttamaa?

V. — On tutkittu Endoguban kylä pohjoisessa, jossa oli 15 pros. koko väestöstä sairaita ja Avdejevskin kunta etelässä, jossa oli 1½ pros. sairaita.

K. — Onko Terveysasiain kansankomisariaatilla yhteistoimintaa Fyysillisen Kulttuurineuvoston kanssa?

V. — Toiminta tapahtuu lasten suojelusosaston kautta.

K. — Onko järjestetty yhteys Muurmannin r.t. terveydenhoitolaitoksen kanssa?

V. — Tällainen yheys on olemassa. Meidän sairaita sijaitsee rautatien lääkintälaitoksissa ja rautatieläisiä taas meidän laitoksissamme.

K. — Onko kiinnitettu huomiota talonpaikaisnaisten terveyden suojelemiseen ?

V. — Tämän työn tulisi tapahtua äitiyden ja lapsuuden suojeluksen muodossa, mutta kuten jo alustuksessa mainitsin, on tämä työ maaseudulla ollut heikkoa.

K. — Suoritetaanko Talonpojan Kodilla henkilökunnan terveydellinen tarkastus?

V. — Kaikki työhön otetut ovat lähetettävät ennen ottamista lääkärin tarkastukseen ja keittiöpuolella työskentelevät tarkastetaan säännöllisesti joka kolmas kuukausi.

K. — Tullaanko suorittamaan kuntien lääkintälaitoksien tarkastus?

V. — Kaikki maaseudulla lääkintälaitoksissa esiintyvät puutteet tullaan tutkimaan.

Selostus Karjalan valtion ja paikallisbudjetista talousvuodelle 1925—26

Fomin: Toverit! Näinä päivinä ovat silmiemme edessä kulkeneet melkein kaikki kansantaloutemme alat.

Kaikista tehdyistä alustuksista on jokainen ennenkaikkea todennut, että kuluneena vuonna olemme me hyvin nopeasti edenneet niin taloudellisen kuin sivistyksellisen elämän alalla.

Tämä kansantalouden nousu ilmenee tietenkin myös sekä valtion että paikallisissa taloussuunnitelmissa, jotka Karjalan hallitus esittää valtion ja paikallisbudjetin muodossa vuodelle 1925—26 tämän edustajakokouksen tarkastettavaksi ja vahvistettavaksi.

Vahvistettavaksi esitettävät budjetit ovat samoin kuin edellistenkin vuosien budjetit laaditut niiden laajojen budjettioikeuksien pohjalla, joista toveri Shottman tervehdyspuheessaan mainitsi. Meille myönnetyt laajat budjettioikeudet ovat epäilemättä suuresti edistäneet taloutemme kehitystä kaikilla aloilla ja tämän takia ei kenelläkään meistä voi olla kahta mielipidettä näiden oikeuksien säilyttämisen välttämättömyydestä vielä moniksi vuosiksi eteenpäin. On selvää, että omatessamme nykyiset oikeudet, me voimme paljon nopeammin nostattaa laajan taloutemme monilukuiset alat, joista useimmat ovat hyvin takapajuisia ja jälellejääneitä.

Meille myönnettyjen budjettioikeuksien rajoissa on meidän pystytettävä taloutemme siten:

1) että se täydellisesti olisi sopusoinnussa V.S.F.N.T:n yleisen talouden kanssa; 2) että tarpeemme tulisivat tyydytetyksi niistä tuloista, jotka me näiden oikeuksien mukaan omaamme; 3) että me näiden oikeuksien avulla kohottaisimme Karjalan taloudellisen ja sivistyselämän sekä tämän kautta myös meidän työläisemme sekä talonpoikamme taloudellisen ja sivistyselämän.

Ellemme näin ymmärrä tehtäväämme, merkitsee se ettemme myös ymmärrä kaikkia autonomiastamme annettuja päätöksiä.

Nämä tehtävät ovat kyllä vaikeita, mutta ensimäinen niistä on kuitenkin verrattain helposti ratkaistavissa; toinen ja kolmas tehtävä taas vaatii toteuttamisekseen paljon raskaita ponnistuksia ja lujaa kestävyyttä Karjalan hallituksen taholta sekä paikallisten elinten ja jopa koko väestön tukea.

Kaupunki ja maaseutu asettavat meille joka päivä uusia ja uusia taloudellisia sekä sivistyksellisiä vaatimuksia. Väestömme on vielä köyhää. Teollisuutemme teknillisesti heikosti varustettu ja puutteellinen.

Tämä velvoittaakin meitä taloussuunnitelmiamme tehdessä noudattamaan mitä suurinta säästäväisyyttä ja lujittamaan niitä aloja, joiden avulla nopeimmin voi kohottaa kaupungin sekä maaseudun taloutta sekä sivistystä.

Nyt esittämämme budjetti kuvastaa paljon paremmin kuin edellisten vuosien budjetit, ne tehtävät, jotka meillä ovat edessämme teollisuutemme kohottamiseksi ja vaurastuttamiseksi. Neljäs osa kaikista menoistamme eli noin 3 miljoonaa ruplaa on varattu tätä varten.

Seuraavana tämän budjetin erikoisuutena on se, että se on todella varmoihin laskelmiin perustuva ja lopullinen budjetti. Kaikista neljästä budjetista, jotka tähän saakka ovat edustajakokoukselle esitetyt vahvistettavaksi, on vuoden 1925—26 budjetti ensimäinen koko vuodeksi tehty lopullinen taloussuunnitelma, kun edelliset ovat olleet ainoastaan summittaisia arveluita.

Kolmantena erikoisuutena tällä budjetilla on se, että se on tehty paikkakunnilla tarkoin harkittujen laskelmien perusteella ja yhdenmukaistutettu Suunnittelukomitean suunnitelmien kanssa, jotka Kansankomisarien Neuvosto on hyväksynyt.

Koko sinä aikana, jolloin olemme eläneet budjettien pohjalla on budjettityö langennut melkein kokonaan johtoelintemme kannettavaksi. Raha-asiain Kansankomisariaatille on jäänyt pääasiassa ainoastaan teknillinen työ: suunnitelmien ja laskelmien tarkastaminen, tulolähteiden ilmisaaminen, eri laitoksien budjettien kokoaminen ja yhdistäminen sekä yleisen selityskirjelmän laatiminen budjetille.

Tässä, tov. Nikonov, taloutemme juuri eroaakin kapitalistisesta taloudesta, jonka suunnan määrää ministeristöissä istuva ryhmä pankkiireita ja kapitalisteja, jotka käyttävät budjettia välikappaleena kapitalistisen mahtinsa lujittamiseksi ja työväenluokan ja talonpoikaiston riiston lisäämiseksi.

Meidän budjettimme on valtion taloussuunnitelma, jota kommunistisen puolueen ja työväenluokan luja käsi johtaa sosialismin tielle ja tämän takia, tov. Nikonov, jää eri hallintoelimiemme m.m. Raha-asiain kansankomisariaatin tehtäväksi ainoastaan huolehtia siitä, että se polttoaine, jonka hoitajaksi kukin elin on asetettu, tulisi määrätyn suunnitelman mukaisesti käytetyksi valtiokoneessa siten, ettei se loppuisi ennen määrättyyn päämäärään saapumista.

Päinvastaisessa tapauksessa pysähtyy koko kone puolimatkassa tai sitten liian nopeasta kulusta menee nurin ensimäisessä töyräässä, joita tiellämme ikävä kyllä on hyvin paljon.

Palaan takaisin suunnitelmiin.

Muodollisesti ehkä ei niitä kaikkia ole käsitelty eri seutujen edustajain läsnäollessa, mutta etteikö niiden perustaksi olisi otettu eri seutujen arviolaskelmia ja suunnitelmia sekä kaikkien edellisten edustajakokouksien päätöksiä, siitä ei voi olla pienintäkään epäilystä. Tietenkään ei suunnitelmamme käsitä kaikkia 100 prosenttia kunkin seudun tarpeista ja toivomuksista, mutta on tähän syynä yleinen köyhyytemme. Tästä huolimatta voi jokainen teistä vakuuttaa, että ne määrät, jotka me vuoden 1925—26 budjetilta annamme, ovat paljon suuremmat kuin kaikkien edellisten vuosien määrät.

Tärkein tehtävä, jonka poikkeuksetta kaikki edelliset edustajakokoukset ovat meille antaneet, on se, että budjetti on satava vajauksettomaksi. Ja kuluvaksi vuodeksi tehty sekä valtion että paikallisbudjetti päättyy vajauksettomasti.

Tulot budjetissamme eivät ole lisääntyneet työläisten ja talonpoikain verotaakan lisäämisen tai taloutemme ylenmääräisen rasituksen kautta, vaan niiden rajottamien luonnonvoimien ja

rikkauksien hyväksikäytön kautta, jotka ovat käytettävissämme. Valtion raha-arkuun kokoamamme varat me käytämme niihin tarkoituksiin, jotka Karjalan autonomiasta annetuissa päätöksissä määrätään ,nim.: teollisuuden jälleenrakentamiseen ja kohottamiseen 25 pros., yhteiskunnallis-valistusmenoihin 22,8 pros. Yhteiskunnallis-valistus- sekä taloudellis-tuotannollisista menoista käytetään 52,8 pros. taloudellisiin ja liikekuluihin ja vain 47,2 pros. henkilökunnan ylläpitoon.

Lisätessämme palkkaa me taas työläistemme ja toimitsijoittemme käsien kautta siirrämme nämä varat talouteemme, mikä ilmenee kauppavaihdon kasvussa ja kunnallisten tulojen lisääntymisessä. Näin tapahtuu Karjalan taloudellisen ja sivistyselämän kehittäminen ja nostattaminen.

Lähin tehtävä, jonka edellisen Toimeenpanevan Keskuskomitean II täysiistunto meille antoi, oli, että tulot ja menot ovat tarkoin määriteltävät valtion ja paikallisbudjettien kesken, lujittamalla jälkimäistä edellisen laskuun, että kuntien ja kaupunkien budjetteja on laajennettava siten, että ne käsittäisivät koko paikallisen talouden, ja että välikäsinä toimivia tasavallan ja kihlakuntien budjetteja on mahdollisimman paljon supistettava antamalla niille ainoastaan säännöstelevän luonteen. Toisin sanoen ne on muutettava taloudellisen määrävsvallan omaavista budjeteista tasavallan, kaupunkien ja kunnan talouden säännösteleviksi budjeteiksi. Tämän lisäksi velvoitti täysiistunto vielä laajentamaan kansanvalistus-, terveydenhoito- ja maataloudellisten laitoksien verkkoa maaseudulla ja viimeksi parantamaan toimivien laitoksien aineellisen aseman lisäämällä niiden määrärahoja taloudellisiin tarpeisiin, lääkintähenkilökunnan matkakuluihin sekä myöntämällä enemmän varoja kouluien ja sairaaloiden rkentamiseen maaseudulla.

Missä määrin nämä tehtävät ovat toteutetut valtion ja paikallisbudjettia tehdessä?

Siirryn ensimäiseen näistä tehtävistä — tulojen ja menojen määrittelemiseen eri budjeteille. Kaikki ne menot, jotka tähän saakka ovat kulkeneet paikallisbudjetilla, ja jotka V.S.F.N.Tn mittakaavassa kulkevat valtion budjetilla, kuten Kansantalousneuvoston, kunnallishallinnon, fyysillisen kulttuurineuvoston ylläpito, Yleiskarjalaisen neuvostojen edustajakokouksen ja täysiistuntojen koollekutsuminen ja muutamat muut menot ovat siirretyt valtion budjetille. Tämän kautta ensiksi yhdenmukaistutettiin budjettimme V.S.F.N.T:n antamien ohjeiden kanssa ja toiseksi vapautettiin noin 100—120 tuhatta ruplaa paikallisia taloudellisia ja sivistyksellisiä tarpeita varten.

Paikallisbudjetin lujittamiseksi myönnettiin sille vielä uusia osinkoja muutamista valtion veroista ja muutamia veroja kokonaan sekä kohotettiin osuus metsätuloista 30 prosentista 50 prosenttiin. Tämän tuloksena on paikallisbudjettien osuus elinkeinoverosta, maatalousverosta, metsätuloista ja tuloverosta lisääntynyt, tehden v. 1923—24 — 732,800 rpl., v. 1924—25 — 1,493,200 rpl. ja v. 1925—26 — 3,040.200 rpl. Samaan aikaan on paikallisbudjettien saama subventio ja dotatio vähentynyt, tehden v. 1923—24 — 4,177,600 rpl., v. 1924—25 — 1,870.600 rpl. ja v. 1925—26 — 419,900 rpl.

Niiden erikoisten budjettioikeuksien tuloksena, jotka me omaamme, ja jotka tarjoavat meille tilaisuuden paikallisbudjetin tukemiseen muilla keinoilla, ei tämän toimenpiteen aiheuttamaa vaikutusta kukaan ole huomannut. Mutta samaan aikaan on sen merkitys hyvin suuri. Sen sijaan, että tukisimme paikallisbudjettia dotatiolla, jonka määrä on riippuvainen budjettivajauksesta, me olemme antaneet kullekin budjetille joukon varmoja tulo-

lähteitä. Tällä tavalla olemme jokaiselle budjetille antaneet tilaisuuden vaurastumiseen ja paikallisille toimeenpaneville komiteoille lujien taloudellisten laskelmien edeltäpäin tekemiseen.

Tämän toimenpiteen arvon tulevat paikkakunnat huomaamaan vasta tehdessään budjetteja vuodeksi 1926—27.

Seuraavaksi tehtäväksi meille oli annettu kaupunkien ja kuntien budjettien lujittaminen tasavallan ja kihlakuntien budjettien laskuun.

Seuraavassa taulukossa esitetyt tiedot osoittavat, missä määrin tämä tehtävä on suoritettu:

	Prosentti paikallisbudjetin kokonaissummasta			Lisääntymis- tai vähentymisprosentti		
	1923—24	1924—25	1925—26	1923—24	1924—25	1925—26
Tasavallan	77,3	42,7	24,8	100	63,7	36,2
Pääkaupungin	7,4	14,2	19,8	100	159,9	270,7
Kihlakuntien	11,7	31,5	26,8	100	273,0	295,5
Kihlakuntakaupunkien .	1,3	2,5	4,1	100	329,3	742,2
Kuntien	2,4	9,1	24,5	100	422,6	1562,4

Kunnan budjetti on näiden kolmen vuoden aikana kasvanut melkein viisitoistakertaisesti, kaupunkien 2 ½ kertaa ja kihlakuntien 3 kertaa sekä tasavallan budjetti samaan aikaan vähentynyt kahdella kolmasosalla.

Eri menot ovat näiden budjettien kesken jaetut seuraavasti (prosenteissa):

	1923-24	1924-25	1925-26
Kansanvalistus:			
Tasavallan budj.	87,2	40,3	18,7
Pääkaupungin budj.	5,4	10,6	10,1
Kihlakuntien budj.	7,9	34,8	26,5
Kihlakuntakaup. budj.	0,4	1,8	4,4
Kuntien budj.	3,6	12,5	40,3
Terveydenhoito:			
Tasavallan budj.	89,0	22,1	5,3
Pääkaupungin budj.	2,4	38,8	41,4
Kihlakuntien budj.	6,3	34,2	18,9
Kihlakuntakaup. budj.	0,1	1,3	12,6
Kuntien budj.	2,2	3,6	22,1
Maatalous:			
Tasavallan budj.	86,7	50,0	37,8
Pääkaupungin budj.	—	4,3	4,7
Kihlakuntien budj.	11,1	43,0	44,8
Kuntien budj.	2,2	2,7	12,7
Tierakennus ja kulkulaitos:			
Tasavallan budj.	71,2	43,7	47,7
Kihlakunnan budj.	27,2	51,4	38,1
Kunnan budj.	1,6	4,9	14,2
Hallinnolliset menot:			
Tasavallan budj.	28,0	29,4	11,6
Pääkaupungin budj.	—	—	1,4
Kihlakunnan budj.	51,8	42,5	37,4
Kihlakuntakaup. budj.	—	0,7	1,3
Kuntien budj.	20,2	27,4	48,3

Ylläesitetyistä tiedoista havaitsemme, että tässä suhteessa on tunnuslause "katse maaseudulle" enemmän tai vähemmän toteutettu.

Mutta voimmeko jo sanoa saavuttaneemme sen tilan, jota etemmäksi emme enää voi mennä. Emmekö enää voi supistaa tasavallan ja kihlakuntien budjettia ja laajentaa kuntien ja kaupunkien budjetteja.

Emme tietenkään. Meillä on vielä hyvin paljon erehdyksiä ja väärinkäsityksiä siitä, että tunnuslause neuvosto-

toiminnan vilkastuttamisesta va: ei ainoastaan neuvostojen juriid. ien vaan myös taloudellisten oikeu..ien laajentamista, että ne tulisivat todellisiksi ja täydellisiksi paikallisen sekä taloudellisen että sivistyselämän luojiksi ja järjestäjiksi.

Tällaisen käsityksen löytymisen puolesta puhuvat seuraavat esimerkit.

Kuntien budjettien luvun lisääntyminen kolmen vuoden aikana on tapahtunut seuraavasti: v. 1923—24 — 53 budjettia, v. 1924—25 — 63 budjettia ja v. 1925—26 62 budjettia. Minne yksi kunta on vuoden ajalla kadonnut?

Mitään päätöstä yhdenkään kunnan lakkauttamisesta ei kuluneena vuonna ole ollut, Suomikaan ei sitä ole voinut kähveltää, sillä rajalla meillä on hyvin tarkka Punainen Armeija. Mutta kuitenkin on yksi kunta kateissa. Ja kun lähemmin tarkastelemme, niin havaitsemme kadonneen kunnan, joka käsittää 60 pros. koko erään kihlakunnan väkiluvusta.

Tämän kunnan oli kähveltänyt Paadenen kihlakunnan toimeenpaneva komitea, mutta kihlakunnan edustajakokous sen kuitenkin löysi ja palautti sen oikeuksiinsa antamalla sille oman budjetin.

Tällä tavalla tuli suuri virhe korjatuksi, mutta jo se, että tällainen virhe on voinut sattua, puhuu sen puolesta, etteivät kaikki toverimme vielä oikein ymmärrä maaseudun elvyttämistehtävää.

Toinen esimerkki Uhtualta. Kihlakunnan budjetilla kulkee 51 tuhatta rpl. kunnallisten menojen osalla ja kuntien budjetilla ainoastaan noin 1,000 rpl. Kunnallisten laitoksien joukossa on uhtualaisilla 46 hevosvoimainen sähkölaitos. Kihlakunnan pinta-ala tekee 30 tuhatta neliöklm. ja käsittää 180 kylää. Voiko tämä sähkölaitos palvella koko kihlakuntaa. Ei tietenkään, ei edes pientä murto-osaa siitä. Mutta laitos kuitenkin kulkee kihlakunnan budjetilla, aivankuin koko kihlakunnan merkityksen omaava laitos ainakin. Tämä on toinen virhe, jolla on loukattu kunnan budjetin etuja.

Kolmas virhe on se, että 86 pros. maatalousmenoista kulkee tasavallan ja ainoastaan 14 pros. kunnan budjetilla.

Tällaisia virheitä on meillä tehty useita ja voidaan ne korjata kahdella tavalla, joko siten, että tällaisen laitoksen on paisuttava niin suureksi, että se voi omata koko kihlakuntaa tai tasavaltaa käsittävän merkityksen tai sitten on laitos luovutettava sille, jolle se lähinnä kuuluu. Ja koska sammakon on mahdotonta paisua häräksi niin yhtä mahdotonta on Uhtuan sähkölaitoksen tulla koko kihlakuntaa käsittäväksi.

Mainitsemani eivät vielä ole läheskään kaikki virheet, joita on tehty vaan luonteenomaisimmat niistä. Otin ne osoittaakseni tälle kokoukselle, että siellä missä tällaisia virheitä on tehty, ei ole käännetty kasvoja maaseudulle vaan eräs toinen paikka ruumiista. Nämä virheet osoittavat, että omaisuuden jakoon on suhtauduttu väärin, aivan virkavaltaisesti. Tämä virhe on korjattava.

Oikeimmin ja asianmukaisimmin on toimitettu terveydenhoitomenojen jako eri budjeteille.

Ei tietenkään ole hyvä, että noin 40 % kaikista laitoksista sijaitsee kaupungissa, mutta sille emme voi mitään, koska olemme saaneet sen sellaisena perinnöksi semstvolta. Tästä johtuu, että sairaalat suurimmaksi osaksi palvelevat kaupunkiväestöä, kaukaisten seutujen jäädessä melkein osattomaksi sairaala-avusta. Tämän takia onkin sairaalaverkkoa enemmän levitettävä maaseudulle.

Tämän todisteeksi mainitsen, että Petroskoin keskussairaala on palvellut eri seutujen tarpeita prosenteissa seuraavasti:

	1922-23	1923-24	1924-25
Petroskoin kaup.	42,3	52,4	53,1
Petroskoin kihlak.	24,9	24,2	26,0
Muiden kihlak.	15,0	20,2	18,8

Jos tarkastamme kunkin keskussairaalan osaston toimintaa erikseen, niin näemme siinä saman kuvan. Otan suurimman niistä — hermotautien osaston, joka tekee ⅓ koko sairaalasta.

Ei kukaan teistä tietenkään osaa ajatellakaan, että maaseudulla tulisi vähemmän hulluja kuin kaupungissa, mutta tosiasia on kuitenkin sellainen.

Koska paikkakunnilla ei hermosairaaloita ole, joten kaikki sairaat kulkevat keskussairaalan kautta, niin antavat sairaalan numerot meille totuudenmukaisen kuvan tästä. Katsokaamme, mitä numerot puhuvat:

Sairaiden luku prosenteissa

	1923-24	1924-25
Petroskoin kaupungista	30,0	44,2
Petroskoin kihlakunnasta	15,4	18,7
Muista kihlakunnista	33,0	19,8

Nämä luvut osoittavat, ettei sairaala ole oikein määrätty koko tasavaltaa käsittäväksi, sillä se palvelee pääasiassa meidän, petroskoilaisten tarpeita, jotka eniten tullaan hourupäisiksi. Tämän lisäksi oli tämän sairaalan sairaista v. 1923—24 51,1 pros. ja v. 1924—25 — 71,5 pros. kaikista sairaista vakuutettuja.

Näin ollen voimme sairaalan täydellisesti laskea kaupungin sairaalaksi ja siirtää sen menot kaupungin budjetille. Tietenkin tulee osa sairaspaikoista vielä pitkän aikaa palvelemaan koko tasavallan tarpeita, emmekä me sitä vastusta, mutta sitä vartenhan kaupunki saakin noin 70 % koko Karjalassa kertyvästä elinkeinoverosta.

Siirryn seuraavaan tehtävään — laitoksien verkon suurentamiseen maaseudulla.

Esitän tärkeimpien taloutemme alojen verkon kasvun prosenteissa Petroskoin kaupungissa ja kihlakunnissa viime vuoteen verrattuna.

	Lisääntymisprosentti Petroskoissa	Lisääntymisprosentti kihlakunnissa
Kansanvalistus:		
Yksikköluku	9,5	13,7
Siitä:		
I-ast. koulut	0	5,2
II-ast. koulut	0	14,3
Talonp. Nuorisokoulut	0	33,0
Lukutaitokoulut	0	25,8
Terveydenhoito:		
Yleinen	21,8	16,7
Siitä:		
Lääkäriasemat	0	23,0
Kätilöasemat	0	58,0
Maatalous:		
Yleinen	0	27,6

Kuten näette, verkko on lisääntynyt. Mutta johan tov. Gylling selostuksessaan mainitsi, että me ennenkaikkea olemme pyrkineet saada jälellejääneet seudut meillä Karjalassa vallitsevalle keskitasolle.

Lopuksi siirryn valaisemaan viimeistä tehtävää — laitoksiemme aineellisen aseman parantamista ja agronoomi- ja eläinlääkintähenkilökunnan sekä opettajiston olojen helpottamista.

Ensiksi mainitsen niistä "epänormaalisiksi" mainituista säännöstelyistä, joista tässäkin kokouksessa on niin paljon puhuttu. Tätä säännöstelyä me olemme huomattavasti korottaneet ja tuloksena on ollut seuraava menojen kasvu yhtä asukasta kohti kolmen vuoden aikana:

	v. 1923	v. 1924	v. 1925
Valistusas. kansank.	4.28	4.78	6.41
Sisäas. »	2.16	2.64	3.82
Yhteiskunn. huolto	—.30	—.40	—.71
Maatalous	—.39	—.68	1.34
Tierakennus	—.95	1.09	1.47

	v. 1924-25	v. 1925-26	%:ssa v. 24-25 nähden
Lääketarpeet	44.345	75,546	170,4
Välineet	16.665	22.262	133,6
Oppivälineet	70.319	120.472	171,3
Hankittu kalustoa:			
Valistusas. kansank.	19.165	37.025	193,2
Terveysas. »	6.356	13 824	209,6
Matkakulut:			
Tp. kom. ja neuvostojen	30.157	55.231	183,1
Terveydenhoitolaitoksien	9.758	22.891	234,6
Valistuslaitoksien	3.864	27.779	718,9
Muonitus	131.411	154.784	117,8

Menot keskimäärin yhtä laitosta kohti:

	v. 1924—25	v. 1925—26
I-ast. koulut	1.253	1.545
Sairassija päivässä	2:21	2:21
Välskärıasema	973	1.277
Agronoomiasema	2.356	2.761
Kätilöasema	433	706
Eläinlääkäriasema	1.307	1.706
Lukutupa	731	821
Talonp. nuorisokoulu	12.564	18.533

Tässä näemme että kaikki menot ovat lisääntyneet. Me emme kyllä tahdo sanoa, että myönnetyt määrät olisivat täysin tyydyttäviä, vaan ainoastaan, että ne ovat suuremmat kuin viime vuonna.

Muutamissa kihlakunnissa, esim. Petroskoin, on ne saatu vastaamaan tarvetta ja ei budjetti ole ylittänyt sille määrättyjä rajoja. Eräässä kihlakunnassa taas ilmoitettiin, että säännöstelyn pienuuden takia joudutaan lämmittämään paloöljyllä. Sanokaa, puuttuuko tällöin jotain taskusta vaiko päästä.

Silloin kun säännöstely hyväksyttiin, nimitettiin se orientoivaksi, koska kokemuksen puutteessa emme voineet antaa sitä lopullisena noudatettavaksi. Nyt olemme kuitenkin tähän säännöstelyyn nähden saaneet hyvän opetuksen ja kokemuksen.

Ensi alussa me söimme akanajauhoja ja sen jälkeen siirryimme puhtaaseen kauraan, sitten aloimme käyttää ruista ja nyt pyrimme jo käsiksi vehnäjauhoihin. Miten olisi käynyt, jos heti akanaleivän jälkeen olisimme ahmineet 10 naulaa lämmintä vehnäleipää. Elimistömme ei tietenkään olisi sitä kestänyt ja me olisimme oikaisseet koipemme.

Samoin ehkä kävisi tässäkin suhteessa. Jos nyt äkkiä antaisimme suuren summan oppikirjojen, lääketarpeiden ja muonituksen hankkimista varten, niin ehkä emme saisikaan mitään ostetuksi vaan menisivät varamme johonkin muuhun, vähemmän tarpeelliseen tarkoitukseen.

Tähän minulla on kolmisen esimerkkiä.

Ensiksi, näiden "riittämättömien" säännöstelyjen puitteissa eräässä kihlakunnassa toverimme matkustivat eri kuntiin niin ahkerasti, että neuvostojen edustajakokouksessa kuntien edustajat vaatimalla vaativat päätöslauselmaan kohtaa tällaisten tiheiden matkustelemisien ehkäisemiseksi kuntiin.

Toisena, myös hyvin säännöstelyjen "epänormaalisuutta" todistavana seikkana mainitsen, että erääseen virastoomme teki mieli saada komea kirjoituspöytäkalusto. Varoja ei tähän tietenkään ollut myönnetty, joten julkisesti tällaista kalustoa ei voitu hankkia. Mieliteko kuitenkin piti saada täytetyksi, joten turvauduttiin kolttoseen. Kalusto ostettiin ja lasku pyydettiin kirjoittamaan paperille. Paperi vietiin inventariossa menopuolelle, mutta kalustoapa ei kirjoihin voitukaan merkitä.

Kolmas esimerkki on elintarpeiden alalta. Muonitussäännöstelyn niukkuudessa, nähkääs, eräässä sairaalassa pidetään viikkokaupalla sairaalassa sellaisia sairaita, jotka pitäisi lähettää muualle. Syyksi ilmoitetaan matkarahojen puute. Mutta odotusaikana on sairas matkarahat syönyt ainakin 5-kertaisesti.

Kaikki nämä esimerkit, joita minulla olisi enemmänkin, puhuvat sen puolesta, ettei säännöstelymme myöntämiä määriä aina iakseta syödä, joten niitä aletaan vaihtaa tupakkaan.

Nyt vielä muutama sana työpalkasta. Sen pienuudesta myös hyvin paljon puhutaan. En kylläkään tahdo väittää palkan olevan täysin riittävän, mutta on se kuitenkin korkeampi kuin monella muulla Neuvostoliiton alueella ja vieläpä korkeampi kuin sen Luoteisella alueella. Tämän väitteen todistavat myös ammattiliikkeen edustajat. Siis ei me tässäkään suhteessa ole jääty jälelle.

Työpalkan kasvu Karjalan valtion budjetilla on kolmen vuoden ajalla ollut seuraava:

	Summa valt. budjetilla	%%:ssa	Summa paikallisbudjetilla	%%:ssa	Yhteensä	%%:ssa
V. 23—24	761563	100	1363786	100	2125349	100
» 24—25	815407	107,1	1756637	128,8	2572044	121
» 25—26	1094653	143,7	2333837	171,1	3428490	161,3

Tavallisista menoista teki työpalkka v. 1923—24 — 51,4 pros., v. 1924—25 — 49,8 pros. ja v. 1925—26 — 47,2 pros. Kuitenkin on prosentti vielä suhteettoman korkea.

Paikallisen talouden eri aloilla on palkkarahasto 2 vuoden ajalla kasvanut seuraavasti:

	1924-25		1925-26	
Tp. kom. ja neuvostot	432.413	100 %	448.250	103,7
Kansanvalistus	591.044	—	828.681	140,2
Terveydenhoito	294.665	—	492.161	167,0
Maatalous	78.888	—	146.721	186,0

Valtion budjetilla on keskipalkka yhtä toimitsijaa kohti tehnyt:

	1923-23	1924-25
Kansanvolistusalalla	32.75	41.90
Terveydenhoitoalalla	30.50	33.80
Maataloudessa	64.—	68.—

Esittämistäni luvuista havaitsimme, että työpalkkamme on kasvanut jatkuvasti. Tässä me emme kuitenkaan voi sallia, että työpalkkamme kasvu ylittäisi taloutemme vaurastumisen. Meidän on rehellisesti tunnustettava, että hallituskoneistomme on niinkin kallis, joten jos me sitä vielä kallistaisimme, lankeaisi se liian raskaana taakkana veronmaksajiemme ja koko talouden hartioille.

Tätä me emme tietenkään voi salliа.

Työpalkkaa meidän on parannettava, mutta on se tehtävä järkevästi, ilman että se pääsisi vahingollisesti vaikuttamaan kansantaloutemme kehitykseen. Rinnan työpalkan korottamisen kanssa on meidän asetettava tehtäväksemme työpäivän tarkka hyväksikäyttäminen ja henkilökunnan supistaminen mahdollisimman vähään määrään.

Tässäkin voin esittää erään esimerkin. Viime aikoina on Työasiain kansankomisariaattimme järjestänyt "yllätyksiä" useissa virastoissa ja tietenkin hyvässä tarkoituksessa — saada selville, miten tarkkaan virastoissamme työpäivä käytetään. Tällaisten tarkastuksien tuloksena oli, että saatiin ilmi keskimäärin 70—80 % henkilökunnas-

ta myöhästyvän 40—50 min. joka päivä. Tämä on tuloksena aamusin järjestetyistä tarkastuksista. Iltatarkastukset tulevat luultavasti sitä parantamaan.

Nämä ovat ne tiet, joita meidän tulee kulkea parantaaksemme työpalkkoja.

Tässä kokouksessa on myös paljon puhuttu talonpoikaistomme palkan huonoudesta. Puhuessamme laitoksiemme henkilökunnan palkoista, emme hetkeksikään saa unhottaa, että suurin osa talonpoikaistostamme on vielä perin köyhää.

Nyt siirryn selostamaan budjettiamme, pysähtyen lyhyesti mainitsemaan muutaman sanan talousvuoden 1924—25 budjettien toteuttamisesta.

Valtion budjetti toteutui täydellisesti niin tulo- kuin menopuolella. Tämä on suuri saavutus edelliseen vuoteen 1923—24 nähden.

Esitän teille yleiset luvut valtion sekä paikallisbudjetin tuloista ja menoista, jotka ovat saadut, ei laskemalla yhteen valtion ja paikallisbudjetin summat, vaan ainoastaan todelliset tulot, ilman niitä tuloja ja menoja, jotka ovat merkityt jommalle kummalle budjetille siirtosummina tai osuuksina.

Vuonna 1923—24 tällainen tase teki 4,742 tuhatta rpl., v. 1924—25 — 8 483 tuhatta rpl. ja 1925—26 — 10,962 tuhatta rpl. Jälkimäinen summa ei käsitä lisäbudjettia, jonka lähiaikoina joudumme tekemään, jonka kanssa vuoden 1925—26 tulot nousevat kaikkiaan 13 miljoonaan ruplaan. Kuten näemme on budjettimme kasvanut kolminkertaisesti.

Tärkeimmät tulot ovat ilman lisäbudjettia kasvaneet seuraavasti:

Ei-veroluontoiset tulot:

v. 1923—24	— 3,362,000	rpl.	100,0%
" 1924—25	— 6,125,000	"	182,2%
" 1925—26	— 7,542,000	"	324,3%

Verotulot:

v. 1923—24	— 1,379,000	rpl.	100,0%
" 1924—25	— 2,357,000	"	170,8%
" 1925—26	— 2,879,000	"	208,6%

Ei-veroluontoiset tulot ovat siis kasvaneet nopeammin, kuin verotulot. Samassa suhteessa tämän kanssa on ollut myös menojen kasvu. Talouden eri aloilla on kasvu ollut seuraava:

	1923-24 rpl.	1924-25 rpl.	1925-26 rpl.
Hallinto- ja oikeuslaitos	1.002.000	1.398.000	1.675.000
	100 %	109,4 %	167 %
Valistus- ja yhteiskunnalliset menot	1.605.000	1.939.000	2.809.000
	100 %	120,8 %	175,1 %
Niistä:			
Kansanvalistus	1 010.000	1.196.000	1.653.000
	100 %	118,3 %	163,3 %
Terveydenhoito	501.000	632.000	957.000
	100 %	126,0 %	190,8 %
Yhteiskunnall. huolto	92.000	111.000	199.000
	100 %	120 %	215 %
Maa- ja metsätalous	600.000	777.000	1.165.000
	100 %	129 %	194 %
Tierakennus	198.000	247.000	342.000
	10 %	125 %	172 %

Nämä luvut osoittavat, että me kasvamme ja hyvin nopeasti.

Nyt vielä muutama sana valtion budjetista. Alotan taas niistä 3,400,000 ruplasta uusia valtion tuloja, joita ei vielä ole merkitty budjettiin.

Valtion budjetin tulo- ja menopuoli, ilman paikallisbudjetille siirrettyä osuutta, joka esiintyy eri osastona menopuolella, on kolmen vuoden aikana esiintynyt seuraavana (vuotta 1923—24 ja 1924—25 koskevat tiedot ovat mainitut tilinpäätöksen ja v. 1925—26 koskevat tiedot arvion perusteella):

	1923-24 rpl.	1924-25 rpl.	1925-26 rpl.
Välittömät verot	467.000	713.000	927.000
Välilliset verot	413.000	853.000	863 000
Metsätulot	2.359.000	5.146.000	5.053.000
Kaikkiaan tuloja	3.908.000	7.031.000	7.322.000
%%:ssa	100	179,9	187,3

Tätä paitsi on viime vuodelta jäänyt vapaa kassajäännös 80,000 rpl.

Nämä numerot puhuvat myös jatkuvan kasvun puolesta. Metsätulojen kasvu näkyy tietojen mukaan pysähtyneen, mutta tähän summaan ei vielä sisälly 3,4 milj .rpl., jolle summalle lisäbudjetti tullaan tekemään. Tulojen kasvaessa ei eri tulomuotojen keskinäinen suhde ole juuri ollenkaan muuttunut. Niinpä ovat välittömät verot tehneet vuoden 1923—24 budjetissa 11,9 pros., vuoden 1924—25 budjetissa 10,1 pros. ja v. 1925—26 budjetissa 12,6 pros.; välilliset verot — v. 1923—24 — 10,5 pros., v. 1924—25 — 12,1 pros., v. 1925—26 — 11,7 pros. ja metsätulot v. 1925—26 — 69,3 pros.

Ryhmittäessämme tulot vero- ja ei-verotuloihin, saamme niistä seuraavan kuvan:

	Tullut tuhansissa ruplissa				Arvioitu	
	1923—24	%%:ssa	1924—25	%%:ssa	1925—26	%%:ssa
Verotulot	979	25,0	1.728	24,5	1.974	25,9
Lisääntyminen prosenteissa	100%		176,4		201,7	
Ei-verotulot	2.929	74,9	5.303	75,4	5.347	74,0
Lisääntyminen prosenteissa	100%		184,4		182,9	

Näistä luvuista havaitsemme että tulojen yleensä kasvaessa ei vero- ja ei-verotulojen keskinäinen suhde ja merkitys ole paljonkaan muuttunut.

Valtion tulojen summa yhtä asukasta kohti tekee:

Verotulot:

V. 1923—24	4 rpl.	35 kop.
" 1924—25	7 "	68 "
" 1925—26	8 "	77 "

Ei-verotulot:

V. 1923—24	13 rpl.	02 kop.
" 1924—25	23 "	57 "
" 1925—26	23 "	76 "

Maatalousveroa on keräytynyt seuraavasti:

V. 1923—24	251.000 rpl.
" 1924—25	431,000 "
" 1925—26	329,000 "

Yhtä taloutta kohti on maatalousvero tehnyt:

V. 1923—24	7 rpl.	41 kop.
" 1924—25	12 "	82 "
" 1925—26	9 "	21 "

Yhtä veronalaisen talouden perheenjäsentä kohti teki maatalousvero:

V. 1923—24	1 rpl.	42 kop.
" 1924—25	2 "	46 "
" 1925—26	1 "	23 "

Näin ollen, vaikka maatalous on hyvin nopeasti kasvanut, jonka te kuulitte myös maataloudesta tehdystä selostuksesta, on maatalousvero alentunut, mikä täydellisesti vastaa sitä politiikkaa, jonka neuvostovalta on ottanut talonpoikaistoon nähden. Tämä politiikka tulee vielä ilmeisemmäksi, kun siirrytään eräänlaiseen talonpoikaiston tuloveroon, jossa otetaan huomioon kaikki tulot.

Valtion elinkeinovero on kasvanut seuraavasti:

V. 1923—24	199,000	rpl.	100 pros.
" 1924—25	287,000	"	144 "
" 1925—26	496,000	"	244 "

Rinnan veron kanssa on kasvanut myös verotettava liikevaihto:

	v. 1923-24	v.1924-25
Valtion laitoksien	4,191,000	7,252,000
Osuust. laitoksien	6,062,000	10,003,000
Yksityiskauppa	5,511,000	3,525,000
Yhteensä	15,764,000	20,780,000
%%:ssa	100	131

Kaikki verot ja lunastusmaksut tekevät seuraavan prosentin kauppa- ja teollisuuslaitoksien liikevaihdosta:

Valtion laitoksien	7,2 pros.
Osuustoim. laitoksien	6,4 "
Yksityisten laitoksien	7,0 "

Kauppavaihto on v. 1924—25 ylittänyt 31 pros. vuoden 1923—24 kauppavaihdon ja tasoitusvero on samaan aikaan kasvanut kauppa- ja teollisuuslaitoksille yhteensä 44 pros. Vuonna 1925—26 on tasoitusvero laskettu nousevan 70 pros.

Tuloveron alaiset tulot ovat kasvaneet seuraavasti:

V. 1923—24	885,000	100 %
" 1924—25	943,000	106,5 "

Eri kihlakunnissa on kauppavaihdon kasvu ollut hyvin erilainen. Puudosin ja Kemin kihlakunnassa on yksityiskauppa kasvanut hyvin hitaasti, ja osuuskauppa nopeammin; Aunuksen kihlakunnassa taas päinvastoin on osuuskauppa jäänyt kasvussa jälelle yksityisestä.

Rinnan tulojen kanssa ovat kasvaneet myös menot. Hallinnollisten menojen lisääntyminen on ollut hitaampi kuin sivistys- ja talousmenojen. Absoluuttisissa luvuissa ovat menot lisääntyneet seuraavasti:

	v. 1923-24 rpl.	v. 1924-25 rpl.	v. 1925-26 rpl.
Autonom. kansankomisariattien	693.000	904.000	1.349.000
Yhdistettyjen kansankomisariattien	366.000	447.000	569.000

Menot, ryhmitettynä asukasta kohti:

	v. 1923-24 rpl.	v. 1924-25 rpl.	v. 1925-26 rpl.
Hallinnoll. menot	1.08	1.94	2.11
Hallinn.—taloudelliset	3.13	4.48	6.—
Valistusmenot	—.49	1.55	2.23
Teollisuusmenot	—	4.20	8.68

Tähän päätän valtion budjettia koskevan selostukseni. Koska kaikille edusajille on jaettu n.k. "lyhyt" selostus paikallisbudjetista, niin tahdon kiinnittää kokouksen huomiota ainoastaan kolmeen seikkaan.

Ensiksi, ovat tulot sekä menot kasvaneet ja erikoisesti metsätulot ja sivistys-yhteiskunnalliset menot.

Toiseksi kihlakuntien tulojen ja menojen kasvuun. Muutamat toverit ovat väärin käyttäneet hyväkseen esittämiämme numeroita ja yrittäneet niiden avulla lyödä kiilan raja- ja ei-rajakuntien välille. Esitän teille muutamia lukuja budjetin kasvusta kihlakunnittain prosenteissa v. 1923—24 nähden:

	1924-25	1925-26
Uhtuan	1881,4	2,657,2
Paadenen	301,9	569,6
Puudosin	336,0	545,5
Kemin	241,2	405.0
Poventsan	262,5	511,7
Aunuksen	208,3	331,3
Petroskoin	251,5	405,0

Näistä luvuista näemme, että sekin kihlakunta, joka on enimmän valittanut, on kasvanut yhtä nopeasti muiden kanssa.

Muutamat toverit ovat yrittäneet johtaa kokousta harhaan, osoittamalla pohjoisissa kihlakunnissa menojen asukasta kohti tekevän kaksi kertaa enemmän, kuin eteläisissä. Tilastoainehistoa on osattava käyttää. Puhuessamme menoista, emme saa unohtaa myös tuloja, ja ovat ylittäneet näiden kihlakuntien tulot kaksi kertaa muiden kihlakuntien tulot.

Mistä tämä johtuu? Siitä että pohjoiset kihlakunnat ovat harvemmin asutut kuin eteläiset. Minä yritin asuttaa paperipalalla pohjoiset kihlakunnat yhtä taajan, kuin Poventsan kihlakunta ja sain seuraavan summan asukasta kohti v. 1925—26:

Poventsan khl.	13	rpl.	40	kop.
Kemin khl.	5	"	20	"
Uhtuan khl.	4	"	80	"
Paadenen khl.	4	"	40	"

Näinollen saadaan aivan päinvastainen kuva. Ja hyvät toverit, meidän on tätä nykyä kiinnitettävä suurinta huomiota jälelle jääneisiin seutuihin, jollaisia pohjoiset kihlakuntamme ovat.

Kolmanneksi pysähdyn yhteiskunnallisen vakuutuksen "G"-rahastoon (vakuutettujen lääkintäapua varten) käyttöön. Tämä rahasto tekee ⅓ koko Terveysasiain kansankomisariaatin budjetista, nousten tänä vuonna 350 tuhanteen ruplaan. Todennäköisesti on näiden varojen käyttö sidottava yleisen terveydenhoitosuunnitelman kanssa, eikä päinvastoin, kuten nykyään on asianlaita, sillä tämän rahaston varoilla järjestetyt toimenpiteet sekä perustetut laitokset jonkun ajan kuluttua jäävät budjetin varaan, rikkoen täten suunnitelmamme ja jopa edustajakokouksen vahvistaman budjetin. Tietenkään tämä ei ole oikein. Tällainen järjestys on muutettava. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että tahdottaisiin hyökätä vakuutuskassan varojen kimppuun, vaan että niiden käyttö olisi sovellutettava suunnitelmiemme kanssa. Tähän saakka ei mitään yhdenmukaistettua suunnitelmaa ole ollut ja muutamissa tapauksissa on varoja käytetty aivan väärään tarkoitukseen, kuten työpalkan lisäämiseen budjettivaroista palkkaa saaville henkilöille.

Tähän lopetan paikallisbudjettia koskevan selostuksen.

Lopuksi tahdon vielä mainita, että budjetin ja menojen kasvu tarjoaa useita vaaroja. Kasvun yhteydessä on tarjolla se vaara, että varoja aletaan käyttää tarkoituksettomasti, jota jo nyt alkaa olla havaittavissa. Tätä vastaan on käytävä ankaraa taistelua. Tarkastuselinten toiminta on saatava ulottumaan aivan pohjalle ja kuntien tarkastuslautakunnat, neuvostojen jaostot sekä niiden kautta väestö on saatava mukaan tarkastustoimintaan. On muistettava, että tarkastus on paras neuvosto- ja taloudellisen rakennustyön koulu. On käytävä mitä jyrkintä taistelua budjetin ja tilinpidon laiminlyömistä, tarkoituksetonta varojen käyttöä y.m.s. vastaan.

Kysymyksiä ja vastauksia tov. Fominin selostuksen johdosta.

K. — Mitä Raha-asiain kansankomisariaatti on tehnyt yksityiskauppiaiden kauppavaihdon ilmisaamiseksi, koska kaikki kauppiaat eivät pidä kirjanpitoa?

V. — Me seuraamme kutakin kauppiasta erikseen. Kontrollielimet käyttävät hyväkseen erilaisia lähteitä ja tukkukaupoista tehdyistä ostoista saatuja tietoja.

K. — Miksi osuuskaupat maksavat suurempia veroja kuin yksityiset kauppiaat?

V. — Tämä ei ole totta. Osuuskaupat nauttivat suuria huojennuksia, m.

m. ovat kaikki osuuskaupat, joiden liikevaihto on alle 20,000 rpl. vuodessa, kokonaan vapaita kaikista veroista. Suuremmille osuuskaupoille myönnetään alennusta aina 25 %.

K. — Kuinka kalliiksi tulee johtajien tuottaminen Aunuksen kihlakunnan raha-asiain osastolle Tambovista ja Taskentista?

V. — Hyvin kalliiksi. Jos meillä olisi paikallisia toimitsijoita niin emme muualta kutsuisi.

K. — Miksi muutamat rautatieläiset ovat joutuneet maksamaan tuloveroa jopa 81 ruplaa puolivuodessa?

V. — On nähtävästi johtunut väärinkäsityksestä. Vero-ohjeiden mukaan ei tuloveroa peritä kuin peruspalkasta, ilman ilmasto- ja kalliinajan korotusta, joka pohjoisissa kihlakunnissa on voimassa. Liika on perittävä takaisin.

K. — Miksi ei tuloveron maksuksi ole maaseudulla otettu talonpojan lainan obligatsiooneja ?

V. — Talonpojan lainan obligatsiooneja otetaan tuloveron maksuksi ainoastaan kunnissa, joissa tulovero on otettu maatalousveron tilalle.

K. — Miksi kalastajat maksavat kaksi tuloveroa, kun maanviljelijä maksaa ainoastaan yhden maatalousveron?

V. — Progressiivisen tuloveron yli perusveron maksavat ainoastaan vauraammat taloudet, joiden tulot ovat suuret.

K. — Tuleeko Raha-asiain kansankomisariaatti suorittamaan takaisin Kemin kihlakunnassa liikaa perityt verot?

V. — Jos tällaista on tapahtunut, niin tullaan liika palauttamaan takaisin.

K. — Onko budjetilta myönnetty riittävästi varoja puhelinverkon laajentamista varten Karjalassa?

V. — Tänä vuonna on myönnetty hyvin vähän. On hankittu radio-laitteita useinpiin kuntiin. Puhelinverkon laajen[illegible]ista varten tullaan myöntämään varoja ensi vuoden budjetista.

K. — Miksi ammattikoulujen arvioita on supistettu?

V. — Ammattikasvatukseen myönnettyjä varoja ei ole supistettu. Tätä nykyä on kiinnitetty suurinta huomiota sellaisiin laitoksiin, jotka valmistavat Karjalassa tarvittavia ammattilaisia.

K. — Jos Petroskoin kaupungin koulut ja sairaalat tulevat palvelemaan maaseudun tarpeita, niin missä sitten tulevat opiskelemaan ja saamaan lääkärinhoitoa Petroskoin kaupungin asukkaat?

V. — Tietenkin näissä samoissa kouluissa ja sairaaloissa. Kysymys on siitä, että keskikoulun on saatava enemmän talonpoikaistoa josta tälä tietä toimitsijoita.

K. — Miten työpalkka on kasvanut maaseudulla ja onko se ylittänyt tuotannon kasvun?

V. — Jokseenkin samassa suhteessa kuin kaupungeissakin. Palkan kasvu on ollut nopeampi kuin tuotannon.

K. — Onko miliisilaitoksen varustelun siirtäminen paikallisbudjetille johdonmukaista?

V. — On kyllä mutta voidaan erikoisvarustelu kyllä edelleen jättää valtion budjetille?

K. — Mikä kansankomisariaatti on tänä vuonna saanut enimmän varoja viime vuoteen nähden?

V. — Tämä kysymys tarkoittaa luultavasti Raha-asiain kansankomisariaattia. Eniten on kuitenkin saanut varoja Terveysasiain ja vähimmän Raha. asiain kansankomisariaatti.

K. — Kummat: keskuksen vai paikalliset toimitsijat ovat saaneet suuremman palkanlisän ?

V. — Palkan lisääminen on ollut tasapuolinen.

K. — Kuinka suuren osan Terveysasiain kansankomisariaatin varoista vakuutuskassan "G"-rahasto tekee?

V. — Komisariaatin budjetti tekee 1 milj. rpl. ja "G"-rahasto 356,000 rpl.

Kahdeksas kokouspäivä

13. I. -25.

Seitsemäntenä kokouspäivänä ei iltaistuntoa ollut, vaan pidettiin kokoukset jaostottain. Tiistaina, Edustajakokouksen kahdeksantena työpäivänä ei myöskään ollut täysi-istuntoja, vaan pidettiin istunnot jaostottain. Sekä puolueettomain ryhmä että puolueryhmän kokoukset pidettiin samoin tiistaina.

AAMUISTUNTO

Istunto avataan klo 10,30. Puhetta johtaa ensin Nuorteva, sitten Danilov. Kokouksen alussa tov. Nuorteva ilmoittaa edustajille eri seikoista, jotka koskevat edustajain päivärahojen ja matkalippujen saantia y.m. Toisena ilmoitusasiana hän tekee selkoa siitä, miten oli tarkoitus aamulla jakaa päätöslauselmaehdotukset painettuina edustajille, mutta ryhmäkokousten työ viivästyi, josta aiheutui toimitusvaliokunnan työn myöhästyminen. Tov. Nuorteva ilmoitti, että nyt jaetaan ehdotukset vain muutamassa kappaleessa, yksi kunkin kihlakunnan edustajaryhmälle, sitten pidetään väliaika, jolla ajalla edustajat saavat lähemmin ehdotuksiin tutustua.

Ehdotus hyväksyttiin.

Leningradin sotilaspiirin tervehdys.

Puheenjohtaja ilmoittaa, että Edustajakokoukseen on saapunut vielä yksi vieras, Leningradin sotilaspiirin komentajan poliittinen apulainen, tov. Eino Rahja, joka rintama-ajoilta Karjalassa on tuttu ja rakas. Tämän jälkeen puheen vuoron saa tov. Eino Rahja. (Vilkkaita suosionosoituksia).

R a h j a: Toverit! Sallikaa minun tervehtiä edustajakokoustanne Leningradin sotilaspiirin puolesta. Meidän sotilaspiirimme on mielenkiinnolla ja mielen lämpimyydellä seurannut Edustajakokouksenne työtä. Meille on tärkeätä ja suuresta arvosta seurata, miten te täällä valkoisen Suomen rinnalla rakennatte sosialismia.

Toverit. Minä en ole ensi kertaa Karjalassa. Minä muistan varsin hyvin, kun v. 1919 valkoiset lahtarit yrittivät käydä kimppuumme, muistan hyvin, millä varmuudella ja taisteluinnolla te löitte takaisin rosvojen joukot. Olin silloin mukana tässä mieluisessa työssä. Te muistanette, miten Vitelen tehdas tuli melkein kokonaan hajoitettua noissa taisteluissa ja miten kiireesti sitten lahtarit saivat painua rajan taa.

Teillä on täällä nyt oma, kansallinen joukko-osastonne, oma jääkäripataljoonanne. Niiden päälliköiden joukossa, jotka opettavat jääkäreitänne sitä taidetta harjoittamaan, jota sotataidoksi sanotaan, on niitä, jotka tämän retken muistavat. Heidän tehtävänään on opettaa Karjalan poikia aseenkäyttöön. Teidän on kaikin keinoin ja tavoin tuettava omia joukko-osastojanne.

Jääkäripataljoonalla on suuri sotilaallinen ja poliittinen merkitys. Leningradin sotilaspiirin poliittisen komennuskunnan puolesta esitän sen toivomuksen, että te täällä kaikkenne tekisitte pataljoonan eduksi, että te siitä kasvattaisitte kunnollisen joukko-osas-

ton, joka tarpeen tullen on valmis puolustamaan Karjalan rajoja vaaran hetkenä ja joka kykenisi valmistamaan kunnollisia neuvostotoimitsijoita ja sosialismin rakentajia rauhanaikana.

Eläköön vallankumouksellinen Punainen armeija! (Jatkuvia hyväksymisiä).

Tov. Rahjan puheen jälkeen tov. Nuorteva esittää kokoukselle lastenkotien hoidokkien Edustajakokoukselle valmistamat lahjat. Sellaisia ovat aistikas salkkuimukko (byvar) sekä nojatuoli selkätyynyineen. Edellisen olivat valmistaneet venäläisen ja jälkimäisen suomalisen lastenkodin hoidokit. Edustajakokous otti lahjat vastaan lämpimin suosionosoituksin.

Vastauksia kysymyksiin

Lahjojen esittelyn jälkeen puheenjohtaja antaa puheenvuoron tov. Grigorjeville hänelle tehtyjen kysymysten vastaamista varten. Kysymyksiä on useita, joiden tekeminen osoittaa, miten suurella mielenkiinnolla edustajat seuraavat nuorison armeijassa oloa. Enimmäkseen ne koskettelevat sisäistä järjestystä, ravintonormeja, vaatetusta y.m. Kaikkiin saavat edustajat tarkan vastauksen joka jokaista tyydyttää. Ravintonormi on runsas, vaatetusta kaikki sata prosenttia, puutetta ei ole mistään, kuri on hyvä, kasarmilla saa määrättyinä vastaanottopäivinä vapaasti käydä ken tahansa j.n.e. Kysymykseen, miksi jääkäripataljoonassa opetetaan suomenkielellä, vastaa selostaja että opetetaan molemmilla kielillä. Tästä kysymyksestä käyttää puheenvuoron myöskin tov. Nuorteva.

N u o r t e v a: Täällä tehtiin kysymys siitä, miksi pataljoonassa poliittisia aineita opetetaan suomenkielellä? Ensiksikin jokainen tietää, että pataljoonamme on kansallinen joukko-osasto. On siis opetettava väestön omalla kielellä. Tietenkin eteläkarjalainen ensialussa huonommin ymmärtää suomalaista kirjakieltä, mutta viiden kuukauden päästä hän sitä jo hyvin ymmärtää. Ensiksikin opettajat alkavat vähitellen käyttämään opetuksessa enemmän paikallista väestön murretta ja jääkärit oppivat nopeasti suomenkielen, sillä eihän se ole karjalaiselle vieras. Jos aunukselainen käyttää 75 prosenttia venäläisiä sanoja, käyttää paadenelainen niitä vain 50, loput suomalaisia ja uhtualainen kaikki 100 prosenttia suomalaisia. Te olette kuulleet tov. Gavrilovin Tulemajärveltä puhuvan kaunopuheisesti karjalankieltä, jossa on suuri osa venäläisiä sanoja ja jos Valdajev puhuu keskikarjalaista murretta, on siinä jo vähemmän niitä. Aina kun pieni kansallisuus on vuosisatoja ollut sorrettuna vieraan vallan alla, tapahtuu kielen sekaantumista, mutta jokaiselle on selvä se seikka, että karjalaista kirjakieltä ei ole, vaan on sinä suomenkieli tai sitten venäjänkieli siellä, missä venäläistä väestöä on olemassa.

Pataljoonassa on venäläisiä Puudosin kihlakunnasta y.m., samoin joistakin Petroskoin kihlakuntaan kuuluvista kunnista. Heille luonnollisesti opetetaan venäjänkielellä. Loppujen lopuksi pataljoonan on kehitettävä kaksikielisyyttä niin, että uhtualaiset oppisivat venäjänkieltä ja etelä- ja itäkarjalaiset suomenkieltä. Tässä on tärkeätä saada aikaan sellainen yhteenkuuluvaisuus, niin että aunukselaiset eivät pitäisi itseään eri kansallisuutena, uhtualaiset eri kansallisuutena jne., vaan että kaikki tuntisivat itsensä yhdeksi kokonaisuudeksi, tovereiksi, neuvostovallan kansalaisiksi.

Mahdollista on, että tasavaltame rajoja joskus muutetaan, niin että se saa selvemmän kansallisen leiman. Tämä voi tapahtua ajanpitkään, kun rautatie tulee yhdistämään itäiset osat tasavallastamme Siperian rautatiehen jne., mutta siitä on aikaista puhua. Toistaiseksi on meillä karjalaisten ope-

tus toimitettava suomalaisella kirjakielellä ja venäläisten venäläisellä. Murteilla opetettaen ei Karjalan kulttuuria kohoteta.

Lopuksi tov. Grigorjev teki lyhyen ilmoituksen aluehallinnon vastaisista tehtävistä, vedoten samalla edustajain ja yhteiskunnallisten järjestöjen apuun ja myötävaikutukseen.

Puheenjohtaja (Danilov) ehdottaa, että päätöslauselman tekeminen jätetään toimitusvaliokunnalle. Ehdotus hyväksytään.

Tämän jälkeen otetaan käsiteltäväksi päätöslauselmat siinä järjestyksessä, kuin ne toimitusvaliokunta on puhemiehistölle jättänyt. Niihin päätöslauselmaehdotuksiin jotka vasta nyt edustajaryhmille jaetaan, tutustumista varten pidetään puolen tunnin väliaika. Päätöslauselmiin ehdotetaan pienempiä korjauksia, muutoksia, poistoja. Niiden puolesta ja vastaan puhuvat toverit Gylling, Leskov, Gappojev, Fomin, Gurjev, Hilma Järvisalo, Larionov, Matvejev, Nikonov, Kiprushov, y.m.

Päätöslauselmat

Päätöslauselma Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostuksen johdosta

1. Kuultuaan Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostuksen Karjalan hallituksen työstä kuluneen toimintakauden ajalta sekä apuselostukset Kontupohjan rakennustöistä ja Karjalan pakolaisista, VI Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous, todeten Karjalan poliittisessa, valistuksellisessa, rahataloudellisessa, teollisessa ja maataloudellisessa elämässä tapahtuneen huomattavan kasvun sekä Karjalan hallituksen suunnanneen tämän kasvun oikeaan suuntaan, mikä on täysin vastannut Neuvostoliiton yleistä poliittista ja taloudellista suuntaa, — täydellisesti hyväksyy Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston toiminnan.

2. Tunnustaen Toimeenpanevan Keskuskomitean kaikki toimenpiteet, jotka ovat koskeneet Karjalan pakolaisia niin Suomen kapitalistien ja Karjalan kulakkien pettämien pakolaisten amnestiakysymykseen, joka sallii talonpoikain laajojen joukkojen palaamisen Karjalaan, kuin pakolaisten taloudellisen aseman tukemista ja neuvostotalouden rakennustyöhön vetämistä koskeviin toimenpiteisiinkin nähden ehdottomasti oikeaksi, Edustajakokous alleviivaa menestyksen suoritetussa työssä. Kutsuen palanneita pakolaisia sitkeään, veljelliseen yhteistoimintaan neuvostotasavaltamme muiden työtätekevien kansalaisten kanssa kansantalouden nopeaa jälleenrakentamista ja vallankumouksellisen rakennustyön kehittämistä varten, Edustajakokous toteaa, että määräaika, jonka neuvostovallan keskushallitus on dekreetillään amnestiaan nähden määrännyt, on loppuun käytetty ja että 1 päivään tammikuuta v. 1926 rajan taakse jääneet pakolaiset eivät voi enää vaatia tämän amnestian myöntämiä etuja. Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston ryhtymään viipymättömiin toimenpiteisiin rajaseudun kuntien maankäytön ja talouden uudelleen järjestelyyn, ottaen pohjaksi kuluvan vuoden alussa paikalla olevan väestön.

3. Sitä mukaa kun Suomeen jääneiden pakolaisten työtätekevän talonpoikaisväestön keskuudessa vastedes ilmenee halu palata kotiseuduilleen, edustajakokous pitää mahdollisena heidän palaamisensa Neuvosto-Karjalaan ainoastaan maahanmuutto-järjestyksessä.

4. Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston vastedeskin tukemaan palanneita vähävaraisia pakolaisia maatalousluoton välityksellä ja toimittamalla heille työtä Karjalan teollisuuslaitoksissa, antaen heille tilaisuuden uutisasutuspaikoilla kiinnittää itsensä maahan.

5. Edustajakokous hyväksyy Karjalan hallituksen toimenpiteet kansallisen kulttuurin kehittämisen alalla ja velvoittaa vastedes jatkamaan sitä Toimeenpanevan Keskuskomitean ja

Kansankomisarien Neuvoston viitoittamassa järjestyksessä.

6. Vallankumouksellisen laillisuuden lujittamisen alalla edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston valvomaan, että paikalliset hallintoelimet ja kaikki yhteiskunnalliset sekä taloudelliset järjestöt kiinteästi noudattaisivat voimassa olevia lakimääräyksiä, käymään ankaraa, järjestelmällistä taistelua vallankumouksellislaillisen järjestyksen rikkomisia vastaan erittäinkin kavalluksiin nähden sekä ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin neuvostokoneiston varustamiseksi kaikilla molempikielisillä lakimääräyksillä ja kansantajuistuttamaan niitä väestön keskuudessa.

7. Ottaen huomioon asiain käsittelyn viipymisen kansanoikeuksissa sekä kansanoikeuden väestöön lähentämisperiaatteen vähäisen toteuttamisen kuluneina vuosina, edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston ryhtymään toimenpiteisiin kansanoikeuspiirien varustamiseksi kansantuomareilla ja kansanoikeuden lähentämiseksi väestöön pitämällä oikeusistuntoja paikkakunnilla sekä käyttämällä niissä paikallista kieltä.

8. Neuvostorakennustyön lujittamis- ja kehittämistarkoituksessa edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston työssään vastedes toteuttamaan seuraavat toimenpiteet:

a) Voimistuttamaan Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean ja kihlakuntien toimeenpanevien komiteain organisatsioniosastojen ohjauskoneistoa, toimittaen järjestelmällisesti maaseudulla ohjausluontoisia tutkimuksia, järjestämällä lyhytaikaiset kurssit ja ajoittaisia neuvotteluja ohjaajia varten kihlakunnissa.

b) Lisäämään Karjalan hallitusken jäsenten matkoja maaseudulle;

c) ottamaan selville mahdollisuudet kyläneuvostojen alueiden pinentämiseen;

d) sallimaan suuremmissa kunnissa palkallisten toimitsijain lukumäärän lisäämisen kunnan tpk:ssa kolmeen palkattuun toimitsijaan.

9. Todeten saavutetuksi eräitä tuloksia työläisten koneen äärestä ja työtätekevien talonpoikien johdattamisessa vastuunalaisiin tehtäviin sekä todeten, että työläis- ja talonpoikaisnaisiin nähden ei tässä suhteessa ole tehty riittävästi työtä, edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston tarmokkaasti toteuttamaan mainitunlaisia toimenpiteitä ja erittäinkin voimistuttamaan työtä työläis- ja talonpoikaisnaisten saattamiseksi osallistumaan aktiiviseen ja vastuunalaiseen neuvostotyöhön.

10. Edustajakokous hyväksyy Toimeenpanevan Keskuskomitean viitoittamat toimenpiteet, jotka koskevat laajojen joukkojen ajoittaisia neuvotteluja neuvostollisesta rakennustyöstä, asettaen näiden neuvottelujen tehtäväksi neuvostokoneiston mahdollisimman suuren supistamisen, suurien joukkojen osanoton neuvostotyöhön, heikkouksien selville saamisen neuvostotyössä ja yhteiskunnallisessa elämässä sekä toimenpiteiden suunnittelun näiden heikkouksien poistamiseksi.

11. Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston lopullisesti päättämään 4:nen täysi-istunnon suunnitteleman työn, joka koskee hallinnollista jakoa, rinnastaen tämän työn väestön mielipiteiden kanssa ja ryhtymään välttämättömiin toimenpiteisiin aluejaon lopulliseksi vahvistamiseksi Neuvosto-Venäjän Toimeenpanevassa Keskuskomiteassa.

12. Huomioon ottaen palkkojen riittämättömyyden metsäteollisuudessa kuluvan metsätyökauden aikana, edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan

Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston viipymättä uudelleen tarkastamaan maksut metsätöissä ja samalla ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin viljan hintojen vakauttamiseksi.

13. Todeten Muurmannin rautatien suunnattoman merkityksen Karjalan taloudellisessa, valistuksellisessa ja teollisessa elämässä, edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston ryhtymään toimenpiteisiin väärinkäsityksien poistamiseksi rautatien ja Karjalan välillä, ja täydelleen myötävaikuttamaan rautatien elinvoimaisuudessa ja taloudellisessa lujittumisessa. Samalla edustajakokous pitää välttämättömänä, että Muurmannin rautatielaitoksen toimenpiteet Karjalan alueella suoritetaan Karjalan vastaavien elimien ne hyväksyessä.

14. Edustajakokous tyydytyksellä merkitsee kuulluksi selostuksen Kontupohjan rakennustöissä ja velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston kaikin tavoin myötävaikuttamaan töiden nopeaksi päättämiseksi.

15. Todeten teiden epätyydyttävän tilan varsinkin rajaseuduilla ja kuntien sisällä, edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston kiinnittämään mitä vakavinta huomiota tierakennustöiden kehittämiseen.

16. Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisaarien Neuvoston valmistamaan kysymystä niiden tietöiden, jotka ovat olleet keskuksen hallussa, siirtämisestä Karjalan Keskushallinnon haltuun, siirtämällä samalla Karjalalle vastaavat keskuksen myöntämät varat ja mahdolliset teknilliset toimitsijat. Samoin velvoitetaan edustajakokous jakamaan eri tiet erilaisiin luokkiin niiden laadun mukaan. Edustajakokous pitää välttämättömänä, että Karjalan tasavallan budjetista myönnetään lisävaroja Kemin-Uhtuan tierakennusta varten ja että keskuksessa nostetaan kysymys keskuksen varojen lisäämisestä mainittuun tarkoitukseen.

17. Edustajakokous hyväksyy Toimeenpanevan Keskuskomitean päätökset, jotka koskevat paikallismerkityksellisten metsien jakoa ja velvoittaa nämä työt päättämään neljännen täysiistunnon määräämässä ajassa.

Samoin velvoitetaan Toimeenpaneva Keskuskomitea sopimaan Leningradin läänin Toimeenpanevan Komitean kanssa osan Vashinan metsistä, jotka kuuluvat Vosnesenskin metsähallintopiiriin, luovuttamisesta Lojanin kunnan talonpoikien käytettäväksi Aunuksen kihlakunnassa siinä määrin ja niiden periaatteiden mukaan, jotka Karjalassa on hyväksytty paikallismerkityksellisten metsien jaosta.

18. Edustajakokous velvoittaa hallituksen ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin sellaisten tapausten estämiseksi, jolloin valtion kauppaelimet ja sekayhtiöt (Kargostorg ja Roso) käyttävät suuressa määrässä yksityisiä asiamiehiä turkisten ostossa ja saattamaan tähän työhön etupäässä osallisiksi paikalliset, yhteiskunnalliset ja osuustoiminnalliset järjestöt, kuten metsästäjäin liitto ja osuuskaupat.

19. Ottaen huomioon, että talonpoikain yhteisapukomiteoilla on suunnaton merkitys vähävaraisen väestön taloudellisen ja yhteiskunnallisen tason kohottamisessa ja että yhteisapukomiteain toiminta tähän asti on ollut heikkoa, edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston kaikin tavoin myötävaikuttamaan ja taloudellisesti tukemaan niitä valtion varoilla Talonpoikain Yhteisapukomiteain Keskuskomiteain välityksellä.

20. Ottaen huomioon saavutukset eläkeasioissa sekä avun toimittamisen luonnon aiheuttamista ja yhteiskunnal-

lisista vaurioista kärsineille, edustajakokous velvoittaa hallituksen kiinnittämään huomiota invaliidien osallistuttamiseen työhön invaliidien osuustoiminnan ja työsiirtolain välityksellä, sekä osittain pitkäaikaisilla lainoilla tuotannollisissa tarkoituksissa aineellisesti tukemaan köyhintä kalastajaväestöä, joka on joutunut kärsimään epäonnistuneesta kalastuksesta.

21. Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston valmistamaan kysymyksen metsätyöläisten osittaisesta vakuuttamisesta sekä kuntain ja kylien niiden neuvostotoimitsijain vakuuttamisesta, jotka ovat irtautuneet maataloudesta tai toimensa vuoksi eivät voi sitä tukea.

Päätöslauselma

Perustuslakiluonnosta käsittelevän selostuksen johdosta

Kuudes Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous, tarkastettuaan Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean ehdotuksen K.A.S.N.T:n perustuslaiksi, päättää:

1. Hyväksyä mainitun perustuslakiehdotuksen perustaksi K.A.S.N.T:n perustuslakiluonnoksen lopullista valmistamista varten, joka, saatuaan V.S.F.N.T:n hallituksen hyväksymisen, on jätettävä seuraavan Yleiskarjalaisen neuvostojen edustajakokouksen lopullisesti vahvistettavaksi.

2. Edustajakokous pitää välttämättömänä edelleen pidättää ne budjettioikeudet, jotka Karjalan tasavallalla nykyään on keskuselinten päätösten perusteella, jonka johdosta annetaan K.A.S.N.T:n Toimeenpanevalle Keskuskomitealle ja Kansankomisarien neuvostolle toimeksi tehdä asianomainen alote V.S.F.N.T:n Keskuselinten kautta.

Päätöslauselma Karjalan kansantalouden ja erikseen metsätalouden suuntaviivoista tehtyjen selostusten johdosta.

Edustajakokous päättää:

1. Hyväksyä ja oikeaksi todeta viitoitettu tie Karjalan kansantalouden vastaiselle kehitykselle.

2. Velvoittaa Karjalan Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto tämän tien tarkkaan osoittamaan viiden vuoden suunnitelman laatimisella, jossa suunnitelmassa heijastuksensa saisi Karjalan kansantalouden eri haarojen kehitys.

3. Pitää välttämättömänä mitä vakavimman huomion kiinnittämistä niiden teollisuushaarojen kehittämiseen, jotka ovat yhteydessä puutavaran valmistuksen ja jalostuksen kanssa (sahateollisuus, paperiteollisuus, selluloosateollisuus, puuseppäteollisuus j.n.e.), jota varten tämän teollisuuden perus- ja liikepääomien lisäämiseksi on varoja varattava.

4. Huomioiden, että metsätyöt Karjalan olosuhteissa esiintyvät tärkeimpänä renkaana talonpoikaiston ja valtion teollisuuden välisessä liitossa, on metsätyöläisille varattava suotuisat työsuhteet, lisättävä työnsuojelusta ja lääkintäapua sekä määriteltävä mahdollisuudet töiden oikeudenmukaiseksi hinnoitteluksi. Vahingollisesta kilpailusta metsäteollisuuden eri harjoittajien kesken on päästävä ja mesäteollisuus-ohjelman toteuttamista varten tarvittavaa välttämätöntä työvoimaa koskevasta kysymyksestä on päätettävä suunnitelmallisessa järjestyksessä, ensi tilassa hyväksi käyttäen paikallista työvoimaa.

Sopimukset, joita on solmittu metsäteollisuuden harjoittajien ja talonpoikain välillä hevosten luovuttamisesta ja etumaksujen myöntämisestä metsätöissä käyville talonpojille, on uudelleen tarkistettava maksusuoritusten helpoittamistarkoituksessa.

Metsätöiden parantamiseksi ja koneellistuttamiseksi on ryhdyttävä mitä vakavampiin toimenpiteisiin (tehtävä jääteitä, tukkien vetämisessä käytettävä suomaalaista vetotapaa jne.) hyväksi käyttäen metsätöiden suorittajien kokemuksia ja käytännöllisiä ehdotuksia ja lähentäen metsätöiden suorituskoneistoa väestöön.

5. Ottaen huomioon metsäteollisuutemme kehittämisen vientitavarasuuntaan, on viisivuotissuunnitelmaan otettava kohta, joka koskee sahojen perinpohjaista uudistusta.

6. Metsäteollisuustuotannon tuloksellisemmaksi kehittämistarkoituksessa ja vientiä varten valmistetun puutavaran tappioiden peittämiseksi on sahoja uudistettaessa huomioon otettava yhdistettyjen teollisuuslaitosten rakentaminen puunjalostusta varten (sahateollinen, paperiteollinen ja kartonkiteollinen y.m. yhdistelmä).

7. Ottaen huomioon, että vientitoimenpiteet, joiden tarkoituksena on ulkomaalaisen valuutan hankkiminen maahantuontisuunnitelman toteuttamiseksi Neuvostoliiton mittakaavassa, ovat metsäteollisuudelle tappiota tuottavia, mutta ei tappiollisia Neuvostoliiton taloudelle yleensä, velvoittaa Edustajakokous Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston keskuselimiltä anomaan varoja Karjalan metsäteollisuuden ulosviennin aiheuttamien tappioiden peittämiseksi.

8. Kiinnittää mitä vakavinta huomiota sahojen turvaamiseen vakinaisella, ammattitaitoisella työvoimalla, jonka yhteydessä on laadittava ohjelma asuntorakennustoiminnalle. Tämän ohjelman toteuttamiseen on osallistutettava työläisten asunto-osuuskunnat, joiden kehittämiseen on kiinnitettävä tarpeellista huomiota.

Ammattiopetuskoulujen työtä sahojen yhteydessä on uudelleen tarkistettava ja suunnattava se ammattitaitoisen työvoiman käytännöllisen valmistamisen tielle.

9. Ottaen huomioon Neuvostoliiton kunnallistalouden ja teollisuuden kasvamisen, on Karjalan vuoriteollisuussuunnitelma uudelleen tarkistettava ja kiviteollisuutta laajennettava, ensitilassa valmistaen rakennus- ja katukiviä.

Vuoriteollisuus on koneellistutettava ja järjestettävä ulkomaiden käyttämien työtapojen mukaan, jolloin on käytettävä hyväksi viimemainittujen kokemuksia tällä alalla. On ryhdyttävä toimenpiteisiin kehittyvän vuoriteollisuuden turvaamiseksi paikallisella työvoimalla.

10. Velvoittaa Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto viisivuotissuunnitelman laatimisen yhteydessä kiinnittämään erikoisen suurta huomiota Onegan tehtaan uusimiseen, sovittaen sen tuotannon nykyhetken markkinain tarpeita vastaavaksi.

11. Karjalan rauta- ja vaskirikkauksien käyttämistä teollisuustarkoituksissa koskevaa kysymystä on huolellisesti tutkittava ja perspektiivi-suunnitelman on heijastettava näitä kysymyksiä.

12. Karjalan taloudellisessa rakennustyössä on sähköistäminen pidettävä perusosana. On välttämätöntä huolellisesti tutkia missä vuorojärjestyksessä ja missä määrin teollisuudessa tullaan rakennettavien sähköasemien voimaa tarvitsemaan.

13. Pienteollisuus (pajat, pienemmät sahat j.n.e.) ja sähköistäminen, jotka myötävaikuttavat talonpoikaistalouden kehittämisessä, ovat ehdottomasti huomioonotettavat Karjalan talouden kehittämissuunnitelmassa.

Tämän taloudenhaaran edistäjänä tulee olla laajojen joukkojen, paikallisten hallintoelimien ja yhteiskunnallisten järjestöjen laaja alotekyky. Pohjavarat tähän taloudenhaaraan on saatava kuntien budjeteista ja paikallisten järjestöjen myöntämistä määrärahoista.

14. Velvoittaa Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto ryhtymään toimenpiteisiin seisovien ja likvidoitavaksi määrättyjen teollisuuslaitosten omaisuuden selvillesaamiseksi ja käyttämiseksi.

15. Suunnitelmassa on tarpeellista huomiota kiinnitettävä käsi- ja kotiteollisuuden laajentamiseen, erittäinkin niissä piireissä, joissa nämä teollisuuden haarat esiintyvät vakavina talonpoikaistalouden tukijoina. Välttämätöntä huomiota on kiinnitettävä käsi- ja kotiteollisuuden harjoittajien osuustoimintaan vetämiseen, heidän tuotteittensa markkinoille toimittamisen järjestämiseen ja heidän varustamiseensa tarpeellisella luotolla. Valtion taholta on käsi- ja kotiteollisuustoimintaa avustettava ja tuettava.

16. Suunnitelmaan on otettava käsi- ja kotiteollisuus-opetuskoulujen perustaminen ja ensi tilassa marmori-, visa- ja muiden käsitöiden opetuksen järjestäminen.

17. Kalastajien talouden kohottamiseksi on ryhdyttävä seuraaviin toimenpiteisiin: on järjestettävä kalastajain osuustointaa, voimistutettava luottoa kalastajille, järjestettävä valtion ja osuustoiminnallisten elimien kalanhankintatoimenpiteitä, kalantuotantoa varten järjestettävä alusten rakennustoimintaa ja siirtymistä moottorialustyyppeihin, myönnettävä hyvillä ehdoilla puutavaraa kalastusinventaarieon tekoa varten, varustettava kalastajien talous kaikilla tarpeellisilla välineillä ja järjestää siten ,että kalastajat itse olisivat osallisina kalojen ostossa ja markkinoille toimittamisessa.

Myöskin meri- ja petoeläinten hävittämistä koskevat toimenpiteet ovat uudelleen tarkistettava, samoin kehitettävä konservitehtaiden, savustuslaitosten, jäähdytyslaitosten ja merieläimien nahkojen muokkauslaitosten verkkoa.

Laittoman kalastuksen harjoittamisen lopettamiseksi on ryhdyttävä ratkaiseviin toimenpiteisiin.

Velvoittaa Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto kiinnittämään tarpeellista huomiota ja ryhtymään asianvaatimiin toimenpiteisiin kalastuksen järjestämistä Muurmannin rannikolla koskevien neuvottelujen järjestämiseksi Muurmannin läänin tpk:n kanssa.

18. Toimenpiteet metsäteollisuuden alalla — Karjalan hyvinvoinnin perusteet — on suunnitelmassa tarkoin osoitettava. Tärkeimmät näistä ovat: metsäjärjestelyn voimistuttaminen, hakkuupalstojen myöntämisen järjestämisen muuttaminen vastaamaan metsäteollisuuden tarpeita (metsätaloussuunnitelmien uudelleen tarkistelu hakattavien puiden mittojen pienentämisen ja suurten puiden taksojen alentamisen suuntaan, vastaamaan hintoja ulkomaisilla markkinoilla, erittäinkin niissä piireissä, joissa valmistetaan puutavaraa ulosvietäväksi j.n.e.). Uittoväylien puhdistaminen, haararatojen valmistaminen metsätyömaille hakkuupalstojen kiinnittäminen pitkäaikaista käyttämistä varten metsäteollisuuden harjoittajille. Nyt käyttämättä oleville puutavaralajeille on hankittava kuluttajat. Metsäpalovastaisia toimenpiteitä on voimistutettava, metsää on puhdistettava kaatuneista ja kuivuneista puista talonpoikain arttelien välityksellä.

19. Tierakennussuunnitelmassa on otettava huomioon yhä kasvava määrärahojen tarve (tulojen kasvun mukaan) teiden parantamistarkoituksiin. Tasavallan; kihlakuntain ja kuntain teitä on korjattava sopusuhtaisesti.

Kuntain tierakennustöihin ja korjauksiin on saatava osallistumaan paikallisen väestön alote ja työ, tämä osallistuminen on toimitettava neuvostovallan yleisen politiikan puitteissa.

Suunnitelmaan on otettava uusien linjojen rakentaminen, Muurmannin rautatielle tulevien teiden korjaaminen ja jälleenrakentaminen.

20. Viertotiet, rautatie ja laivareitit on saatava vuorovaikutukseen keskenään s.t.s. Karjalan liikenteen yhtenäiseen järjestelmään.

Merenranta-väestön tarpeiden tyydyttämiseksi on Neuvostoliiton kauppalaivaston reitit saatava palvelemaan rannikkoväestöämme. Meriasioimistoasemat on suunniteltava ja järjestettävä moottoriliikennettä rannikkovesille.

21. Paikallisliikenteen ja pienemmän laivaliikenteen kehittämiseen on huomiota kiinnitettävä. Kihlakuntien tpk:n on otettava selville vesiliikennemahdollisuudet ja tarkoituksenmukaisuus sisävesillä.

22. Yleiseen perspektiivisuunnitelmaan on otettava myöskin suunnittelut puhelin- ja radioyhteyden järjestämisestä. Tässä suhteessa valmiina olevat suunnittelut, jotka täydellisesti vastaavat väestön tarpeita, on otettava pohjaksi vastaisille suunnitelmille.

23. Kauppaa koskevat suunnittelut on perspektiivisuunnitelmassa tähdättävä valtiokaupan ja osuustoiminnan jatkuvaan lujittamiseen, niiden toimintapuitteiden oikeaan määrittelemiseen ja keskinäisen kilpailun estämiseen.

Alemman osuustoimintaverkon suhteen tarvitaan terveellistä politiikkaa, joka lujittaisi tavaran jakoketjua maaseudulla, samoin on varattava jossain määrin valtion varoja osuuskauppojen tilitaseen tasoittamista varten.

Metsäteollisuustrustin on vähitellen lakattava kauppaamasta välttämättömyystarpeita.

24. Kunnallistalouden elimien on asetettava taistelu asuntopulaa vastaan kaupungeissa ja teollisuuskeskuksissa. Tätä taistelua on käytävä asunto-osuustoimintalinjaa pitkin, jolloin markkinoille on saatava riittävästi rakennustarpeita, kunnallista luottoa on saatava halvemmalla ja asunto-osuustoiminnalle on myönnettävä helpotuksia.

Valtion laitosten työohjelmaan on otettava omien talojen rakentaminen, jotta niiden nykyiset huoneustot kunnallistutetuissa taloissa vapautuisivat asunnoiksi ja siten voitaisiin laajentaa asuntoverkkoa.

25. Kaupunkien ja maaseudun kunnostamiseen on kiinnitettävä mitä laajinta huomiota.

26. Perspektiivisuunnitelmaan on otettava myöskin ehdotukset tulipalovastaisista toimenpiteistä.

Päätöslauselma kutsunnan tuloksia ja työtä ulkopuolella armeijan koskevan selostuksen johdosta

Edustajakokous päättää:

1. Tervehtiä erikoisen kansallisen joukko-osaston perustamista Karjalassa.

2. Kiinnittää erikoista huomiota sota-asiain osaston työn parantamiseen kuntain toimeenpanevissa komiteoissa.

3. Ryhtymään toimenpiteisiin niiden kansalaisten tarkaksi selvillesaamiseksi, joiden on v. 1926 kutsuntaan saavuttava, heidän perhe- ja omaisuussuhteidensa selvittämiseksi, helpoituksien myöntämistä varten.

4. Laajassa mitassa tutustuttaa väestö helpoitusoikeuksiin ja helpoitusten myöntämisjärjestykseen.

5. Ryhtyä toimenpiteisiin niiden henkilöiden selville saamiseksi, joiden on kuuluttava armeijan selkäpuolen turvaajain joukkoon.

6. Kehoittaa Karjalan alueella toimivia ”Myötävaikutuskomiteoita” ryhtymään toimenpiteisiin aineellisen tuen varaamiseen ja välttämättömien varojen myöntämiseen opetusasemien perustamiseksi ja varustamiseksi välineillä, samoin sotilassopukkain varustamiseksi tarpeellisilla harjoitusvälineillä. Myötävaikuttaa Sotilasosastojen kutsuntavälisessä työssä.

7. Asettaa kaikkien yhteiskunnallisten järjestöjen ja neuvostoelimien tehtäväksi sotilassopukkain järjestäminen lukutupien, klubien ja kaikkien valistus-

huoneustojen yhteyteen. Osoittaa Sotilasosastolle mahdollista apuaan lyhytaikaisten opetuskurssien järjestämisessä sekä yleensä työssä ulkopuolella sotilastehtävien.

8. Kiinnittää erikoista huomiota lukutaidottomuuden likvidoimiseen, ensitilassa kutsuntaikään tulevien, toisessa tilassa varaväen (vv. 1899—1903) keskuudessa.

Päätöslauselma maatalouden tilaa ja kehityksen suuntaviivoja koskeneen selostuksen johdosta

Kuultuaan Maa-asiain kansankomisariaatin selostuksen maatalouden tilasta ja kehityksen suuntaviivoista, edustajakokous toteaa, että maatalous on kansantalouden yleisen nousun ja hallituksen suorittamien toimenpiteiden avulla niin laajuudeltaan kuin laadultaankin lujittunut.

Edustajakokous toteaa, että maatalouden vastainen lujittuminen ja kehittyminen intensiivisemmäksi ja tuloksellisemmaksi kokonaan riippuu välttämättömän aineellisen pohjan muodostamisesta tuotantosuunnitelmien toteuttamista varten.

Tämän ohella Edustajakokous ei voi olla merkille panematta, että vaikkakin talousvuoteen 1924—1925 verraten maataloutta varten on lisätty määrärahoja, Maa-asiain komisariaatin yleinen rahataloudellinen tila edelleenkin on epäedullinen välttämättömien käytännöllisten tulosten saavuttamiseksi.

Hyväksyen Karjalan Toimeenpanevan Keskuskomitean viidennen kokoonpanon toisen täysi-istunnon päätöksen karjatalouden suunnan ottamisen välttämättömyydestä maataloudessamme sekä tuottavaisuuden voimistuttamisen, Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Maa-asiain komisariaatin ryhtymään seuraavien toimenpiteiden toteuttamiseen:

1. Maanparannuksen alalla: Johtamaan talonpoikain omasysäyksellisen maanparannuspyrkimyksen järjestettyyn ja teknillisesti johdettuun uomaan. Huomioiden, että maatalouden kehitys suureksi osaksi, paikoin kokonaan riippuu maanparannustoiminnasta, Edustajakokous velvoittaa kiirehtimään maanparannus ja kulttuuriteknillisten töiden suoritusta, jonka vuoksi, riittävästi toimitsijoita omatessa, on ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin maanparannusluoton helpoittamiseksi ja maksuaikojen pitentämiseksi. Hyväksyä maanparannustöiden palkitseminen maanparannukseen myönnettyjen lainojen osittaisen kuoletuksen muodossa Tasavallan budjetista saaduilla varoilla.

2. Senvuoksi, että parannettuihin maanviljelysmuotoihin siirtyminen on ensitilassa riippuvainen maajärjestelystä, katsotaan välttämättömäksi: a) maajärjestelytöiden lisäämistä siinä määrin, että niiden suoritusta koskeva suunnitelma toteutettaisiin 15 vuoden kuluessa, jonka ohella kaikkein ensiksi on suoritettava kylien sisäiset maajärjestelyt monivuoroviljelykseen siirtymisen varalta; b) velvoittaa Maa-asiain komisariaatti ja Kansankomisarien Neuvosto laatimaan viisivuotissuunnitelman maajärjestelytyölle, jolloin suoritusvuoroja määriteltäessä on ensiksi huomioon otettava varsinaiset maanviljelyspiirit Karjalassa; c) laajentaa maanparannusluottoa ja halventaa korkoa, mikäli se koskee vähävaraisinta talonpoikaistoa ja köyhimmille talonpojille suorittaa maanjärjestelytyöt ilmaiseksi; d) vakiinnuttaa normit maanjaon pienimmälle sallitulle määrälle sekä parhaimmille muodoille varsinaisissa maanviljelyspiireissä.

3. Lähtien siitä, että maanjärjestelyllä on iskutehtävän luonne, eikä riittävän teknillisen voiman puutteessa voida töitä koko laajuudessaan suorittaa, Edustajakokous katsoo välttämättömäksi ryhtyä kiireellisiin toimenpitei-

siin kuluvana vuonna. On välttämätöntä jo tästä vuodesta lähtien ryhtyä kiireellisesti valmistamaan maamittareita paikallisista talonpojista erikoiskursseja järjestämällä.

Korkeimmalla tietomäärällä maajärjestelytöistä varustettujen maamittareiden kasvattamistarkoituksessa on paikkallisia talonpoikia lähetettävä Leningradiin ja muihin Neuvostoliiton korkeimpiin oppilaitoksiin, sovelluttaen nämä toimenpiteet Maa-asiain komisariaatin työsuunnitelmaan.

4. Siihen nähden, että yhtenä talonpoikaistalouksien kehittymisen pahimpana jarruna esiintyy maatalouden riittämätön turvaaminen inventaariolla ja kotieläimillä (elävällä inventariolla), on ryhdyttävä ratkaiseviin toimenpiteisiin tämän talonpoikaistalouksille niin tuhoisan asiaintilan korjaamiseksi, joka edellyttää: a) että Maa-asiain komisariaatti, jakamalla Karjalan maataloudellisessa merkityksessä tyypillisten mallitalojen piireihin, varustaen mallitalot hyvillä työhevos- ja karjaroduilla sekä tarkoituksenmukaisilla maatalouskoneilla; b) huomioiden, että yleisestä kasvusta huolimatta paikotellen vielä työhevosten luku ei ole saavuttanut ennen sotaa vallinnutta tasoa, velvoittaa Maa-asiain kansankomisariaatti ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin hevosien lukumäärän lisäämiseksi ja hevoskasvatuksen kehittämiseksi mahdollisemman nopeassa järjestyksessä; voimakkaammin varustaa väestöä niin yksinkertaisella, kuin koneellisellakin inventaariolla hyvää lajia, kohtuullisin hinnoin; d) ryhtyä toimenpiteisiin yksinkertaisten ammattimiesten kasvattamiseksi paikallisesta väestöstä maatalouskoneiden hoitoa varten.

5. Karjatalouden alalla, paitsi karjakannan parantamista, on ensivuoroiseksi tehtäväksi asetettava karjan suojeleminen kulkutaudeilta. Maa-asiain komisariaatti on velvoitettava kansantajuistuttamaan karjan rokotuksen käyttämistä taistelukeinona kulkutauteja vastaan.

6. Katsoen siihen, että kaikki alotteet maatalouden lujittamiseen ja kehittämisen alalla ilman väestön itsensä järjestymistä, ovat tuloksettomia, Maa-asiain komisariaatin on muiden maataloutta säännöstelevien ja tukevien toimenpideiden ohella keskitettävä huomiota maataloustoimintaan.

Tämän onnistumiseksi on ryhdyttävä kiireellisiin ja ratkaiseviin toimenpiteisiin maatalousosuustoiminnan terveeksi tekemiseksi, suuntaamalla sen työ oikeaan uomaan ja vetämällä kaikki taloutta omaavat talonpojat mukaan osuustoiminnallisiin yhtymiin. Tarkoituksella ratkaisevasti myötävaikuttaa maatalousosuustoiminnan terveeksi tekemisessä, velvoittaa Kansankomisarien Neuvosto aineellisesti sitä tukemaan apurahoilla, jotta maataloustoiminta siten pääsisi jaloilleen ja osaltaan pääsisi tukemaan Karjalan yleistä taloutta.

7. Perustarkoituksiaan vastatakseen on maataloustoiminta järjestömuodollisesti uudelleen rakennettava ylhäältä alas siten, että se täydelleen toiminnassaan palvelisi koko väestöä maaseudulla, järjestäen maataloustuotteiden markkinoille toimittamista ja voimistuttaen väestön varustamista maatalouskoneilla ja tavaroilla, joita maataloudessa tarvitaan.

8. Katsoen siihen, että talonpoikaistalouden vastaista kohottamista voidaan toteuttaa vain tarjoamalla väestölle helppoa ja laajaa maatalousluottoa, on maatalousluoton järjestämisessä tärkeimpänä tehtävänä pidettävä luoton tekemistä halvemmaksi ja takaisinmaksuaikojen pidentämistä varsinkin mitä tulee maatalousyhtymiin ja köyhempiin sekä keskivarakkaisiin väestökerroksiin maaseudulla. Edustajakokous velvoittaa Maa-asiain kansankomisariaatin ja Maatalouspankin pitämään tarkkaa huolta siitä, että väestölle hankitut hevoset ovat todella

kelvollisia, samalla vähentämään liikemenoja, niitä ostettaessa alimpaan mahdolliseen määrään, sekä huolehtimaan talonpoikaiston, ensi tilassa hevosettomien varustamisesta mitä suurimmassa määrässä hevosilla.

9. Huomioiden agroteknillisten voimien puutteen, Edustajakokous pitää ainoana oikeana toimenpiteenä tällä hetkellä maatalouden lujittamisessa ja parantamisessa pesäkeviljelysmuodon osoittaen myötävaikutusta ei yksityisille talouksille, vaan joukolle talonpoikaistalouksia tyypillisimmissä maatalouspiireissä.

10. Kaikki maataloutta kohottavat ja kehittävät toimenpiteet ovat turvattavat riittävillä määrärahoilla. Tämän ohella on ensimäisessä vuorossa jo kuluvana vuonna lisättävä spesialistien: maamittari-, maanparannusteknikko-, agronomi- ja eläinlääkärihenkilökuntaa, lisäämällä myöskin määrärahoja näiden matkoja varten.

11. Yllämainittujen spesialistien ammattitaidon kohottamiseksi ja sellaisten Karjalaan saamiseksi on suurennettava spesialistien palkkoja, komennettava lisäkursseille ja varattava Maa-asiain komisariaatin työntekijöille tilaisuus opintomatkoihin.

12. Uutisasutus- ja siirtotoimenpiteiden alalla Edustajakokous, todeten sellaisten toimenpiteiden olevan ajanvaatimia Karjalassa, pitää välttämättömänä mahdollisimman suotuisain olosuhteiden luomista uutisasutustoiminnalle, myöntämällä avustuksia, niitä takaisin vaatimatta, uutisviljelykseen siirtyville, myöntämään heille pitkäaikaisia lainoja ja teknillistä työvoimaa maanparannus- ja maajärjestelytarkoituksiin, samoin agronomiapua, jolloin maajärjestelyn ja perustyöt maanparannuksessa valtion on omaan laskuunsa suoritettava.

13. Velvoittaa Maa-asiain komisariaatti ja Kansankomisarien Neuvosto laatimaan viisivuotissuunnitelman uutis- ja siirtoasutustoimenpiteitä varten.

14. Huomioiden välttämättömäksi asumattomien seutujen asuttamisen Karjalassa, Edustajakokous katsoo, että uutisasutustoiminnassa täytyy maahanmuutolla olla tärkeä sijansa, joka Maa-asiain komisariaatin on tehtäviensä joukossa huomioon otettava.

15. Huomioiden, että Karjalan väestö, joka kymmenin vuosin on metsää hyväkseen käyttänyt, ei helposti totu suunnitelmalliseen talouteen ja että monin paikoin (Aunuksen kihlakunta sekä Äänisen takainen seutu), väestön suunnitelmanmukaisessa järjestyksessä saadessa puutarpeensa epätyydyttävässä määrässä tyydytettyä, velvoittaa Edustajakokous Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston uudelleen tarkistamaan säännöt metsänkäyttöoikeuksista niiden mahdollisimman suuressa yksinkertaistuttamistarkoituksessa, ottaen tällöin huomioon:

a) vakiinnuttaen, paitsi hakkuupalstan kokonaiskäyttämisjärjestyksen, rakennuspuiden valintajärjestyksen, jolloin puut pakollisesti, mahdollisimman yksinkertaista menettelyä noudattaen ovat leimattavat;

b) vakiinnuttaen halko- ja aidasmetsän kahdenlajisen hakkuun;

c) sovelluttaen metsätaloussuunnitelman väestön intressejä vastaavaksi.

16. Todeten paikallismerkityksellisen metsätalouden vaativan viipymätöntä suunnitelmallisuuden käytäntöönottamista, Edustajakokous velvoittaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston ryhtymään metsäjärjestelytöitä toteuttamaan ja paikallismerkityksellisten metsien suojelemiseen, valmistamalla kysymystä yllämainittujen menojen rahoittamisesta, sekä hakkuupalstoja eroittamaan siten, että valtio ottaisi laskuunsa kustannukset köyhimpien talonpoikain kohdalta.

17. Huomioiden muutamin paikoin vallitsevan puutetta paikallismerkityksellisistä metsistä, niin että väestön puutarvetta ei voida täydelleen tyydyttää joko metsäpalstojen puutteen tai talonpoikain metsien vähentymisen vuoksi, Edustajakokous kehoittaa Toimeenpanevaa Keskuskomiteaa ja Kansankomisarien Neuvostoa laatimaan säännöt puiden luovuttamisesta väestölle valtion metsistä mahdollisimman edullisilla ehdoilla, jopa ilmaiseksikin, mikäli ne koskevat kuivuneiden ja kaatuneiden puiden luovuttamisesta.

18. Ottaen huomioon, että väestö ei riittävässä määrässä osaa pitää arvossa suunnitelmallista isännöimistä paikallismerkityksellisissä metsissä ja tämän seikan selittämisen heikkouden, velvoittaa vastaavat elimet ryhtymään toimenpiteisiin valistuksellisen vaikutuksen aikaansaamiseksi ja selittämään metsän merkitystä maataloudessa suunnitelmallisen talouden tarpeellisuutta paikallismerkityksellisiin metsiin nähden.

19. Huomioiden kalastustalouden kokonaan jääneen ilman tutkimusta, Edustajakokous katsoo tarpeelliseksi, että Maa-asiain komisariaatti laajentaa koneistoaan kalastustalouden johtamiseksi sen kaikinpuolisten tarpeiden tutkimistarkoituksessa. Velvoittaa Kansankomisarien Neuvosto käsittelemään kysymystä puolittaisen kalastuksen sisävesillä vapauttamisesta verosta.

20. Ottaen huomioon sen suunnattoman vahingon, mitä petoeläimet maaloudelle tuottavat ja toiselta puolelta aktiivisuuden puutteen väestön taholta taistelussa petoeläimiä vastaan Edustajakokous katsoo tarpeelliseksi:

a) että väestö itse aktiivisesti ottaa osaa Metsästysliiton kautta taisteluun petoeläimiä vastaan;

b) Metsästysliiton osastojen perustamista jokaiseen kihlakuntaan ja kuntaan;

c) paikallisten järjestöjen myötävaikuttamisen Liiton osastojen perustamisessa;

d) Valtion Vakuutushallinnon vetämisen mukaan taistelusta petoeläimiä vastaan aiheutuneiden kustannusten peittämisessä ja tapporahojen suurentamista Vakuutushallinnon laskuun (7 rpl. 50 kop. 10 rpl:n);

e) Maa-asiain komisariaatin ryhtymistä toimenpiteisiin metsästäjien varustamiseksi haulikoilla Metsästysliiton kuntasolujen välityksellä ja metsästysvälineiden hintain halventamiseksi, kääntymällä tässä suhteessa sotilasosastojen puoleen.

21. Ottaen huomioon, että metsäpalot aiheuttavat Karjalan Tasavallalle suunnattomia tappioita, Edustajakokous kehoittaa Maa-asiain komisariaattia ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin metsien suojelemiseksi palovaaralta, pyrkien ensialussa vaikuttamaan siihen, että veturit Muurmannin rautatiellä muutettaisiin naftalla lämmitettäviksi.

22. Toimeenpanevan Keskuskomitean 1 kokoonpanon IV täysi-istunnon päätöksen lisäksi velvoittaa Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto valmistamaan kysymystä maayhdyskunnista kaupungeissa, joissa asuu maataloutta tai kalastusta harjoittavaa väestöä.

Päätöslauselma Karjalan sivistystason kohottamisesta tehdyn alustuksen johdosta

Kuultuaan selostuksen Karjalan väestön sivistystason kohottamisesta, VI Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous, todeten perussuunnan oikeaksi ja tehdyksi huomattavia saavutuksia sivistystyön alalla, näiden tulosten lujittamiseksi ja edelleen kehittämiseksi, katsoo edustajakokous välttämättömäksi seuraavien toimenpiteiden toteuttamisen:

1. On kiinnitettävä erikoista huomiota työn laajentamiseen sivistystason kohottamiseksi rajaseudulla, yhdistämällä tämän työn Karjalan taloudellisen kasvun esille tuomien tehtävien ja kansallisuuspolitiikan kanssa.

Laitosten verkosta.

2. Yleisen koulupakon toteuttamiseksi on I-asteen koulujen ja niiden yhteydessä toimivien oppilasasuntojen (internaattien) verkkoa laajennettava nopeammassa tempossa ja tämän yhteydessä parannettava rajakuntien verkkoa sekä lukumääräisesti että laadullisesti.

3. Yhteiskunnallisen Kasvatushallinnon alaisten keskioppilaitoksien ja ammattikasvatuslaitoksien verkkoa samoin kuin muitakin sivistystyön aloja on edelleen laajennettava pääasiassa maaseudulla ja ammattikasvatusalalla on lisättävä sellaisten laitoksien verkkoa, jotka valmistavat ammattilaisia maataloutta varten ja laajennettava työläis-oppilaitoksia, järjestämällä tehdasoppilaskouluja ja toteuttamalla oppilaiden sijoittamisen yksityisesti ja oppilasjoukkoina Karjalan tärkeimmille teollisuusaloille. Ottaen huomioon maaseudun suuresti tarvitsevan kätilöitä, edustajakokous katsoo välttämättömäksi kätilöteknikumin avaamisen seuraavana budjettivuonna.

4. Antaen suuren merkityksen ennenkouluikäisten lasten kasvatuslaitoksien verkon kehittämiselle maaseudulla, jonka kautta voidaan suuresti helpoittaa talonpoikaisnaisten asemaa, on laskettava pohja näiden laitoksien perustamiselle maaseudulla kiihoittamalla ja kehittämällä paikallisen väestön omaa alotekykyä.

5. Tuotannollista suunnitelmaa talousvuodelle 1926—27 tehtäessä on talonpoikaisnuorisokoulujen luku saatava säännöstelyä vastaavaksi: mahdollisesti yksi koulu jokaiseen kihlakuntaan ja on näitä kouluja avattava yksinomaan maaseudulle.

6. Poliittisen valistustyön alalla on toimittava lukutupien (kyläkunnissa), maaseutukirjastojen, kiertävien kirjastojen ja kiertävien elävienkuvien teattereiden verkon laajentamiseksi.

Oppilaista.

7. On voimistutettava a) oppilaiden saamista I-asteen kouluihin ja etenkin karjalaisilla seuduilla; b) talonpoikain ja työläisten sekä karjalaisten saamista II-asteen, 7-vuotisiin ja 9-vuotisiin kouluihin, teknikumeihin, korkeimpiin ja teknillisiin oppilaitoksiin, ilmoittamalla aikanaan vastaanottoehdoista ja käyttämällä paikkojen jakotapaa y.m. toimenpiteitä.

8. Katsoen hyvin tärkeäksi ammattilaisten saamisen paikallisesta väestöstä, todeta välttämättömäksi stipendien luvun lisäämisen. Taloudellisille elimille on osoitettava välttämättömäksi ottaa osaa ammattilaisten valmistamiseen myöntämällä määrärahoja stipendirahastoon. On pyrittävä siihen, että Karjalan alueella toimivien taloudellisten elinten korkeimpaa ammattisivistystä varten myöntämät varat keskitettäisiin Karjalan Valistusasiain Kansankomisariaatin stipendirahastoon. Jälkimäisen on taas stipendien jaossa ankarasti noudatettava luokkaperiaatetta.

Työntekijöistä.

9. On voimistutettava valistustyöntekijäin valmistamista työläisten ja talonpoikain ja etenkin karjalaisten keskuudesta, ottaen tämän huomioon työntekijäin valmistussuunnitelmaa tehtäessä yleisen koulupakon toteuttamiseksi.

10. On voimistutettava työntekijäin jatkuvaa kasvatustyötä, ulottamalla tämän kaikkiin valistustyöntekijäin ryhmiin nähden ja on tämä työ huolellisesti valmistettava sekä järjestöllisesti, että käytännöllisesti ja erikoisesti kansankielisiin työntekijöihin nähden.

11. Jatkuvan kasvatustyön rinnalla on työntekijät varustettavat tarpeellisella pedagogisella ja metoodisella kirjallisuudella, jota tarkoitusta varten on järjestettävä erikoisia pedagogisia kirjastoja etutilalla piirien pedagogisten neuvostojen yhteyteen. On ryhdyttävä tarmokkaisiin toimenpiteisiin kansankielisten työntekijäin varustamiseksi mainitulla kirjallisuudella kääntämällä ja julkaisemalla tärkeimmät, käsikirjat.

12. Työn turvaamiseksi metoodisella johdolla todeta hyvin tärkeäksi Metoodisen neuvoston olemassaolo ja työ Valistuskansankomisariaatin yhteydessä ja Opinnollis-metoodisen toimiston olemassaolo kihlakuntien valistusosastojen yhteydessä.

13. On voimistutettava kuntien, poliittisen valistustyöntekijäin laadullista, ikään nähden ja kansallista valintaa sekä lakattava tiheistä työntekijäin siirrosta ja muuttamisesta.

Aineellinen pohja.

14. Todeta välttämättömäksi sivistystyön tarpeiden rahoittamisen voimistuttamisen: a) opintopuolen järjestämiseksi, b) työntekijäin jatkuvaa kasvatusta ja metoodisella sekä pedagoogisella kirjallisuudella varustamista varten, c) sivistystyötä johtavien elinten matkakuluja ja taloudellis-liikemenoja varten, d) muonituksen ja vaatevarustelun järjestämistä varten internaattilaitoksissa, e) koulu- y.m. rakennuksien perusteellista korjausta ja rakentamista varten, f) lukutaidon opetus- ja elävienkuvien teatteritoiminnan laajentamiseksi maaseudulla ja g) kustannusliikkeen laajentamista varten yleensä ja erittäin kansankielellä.

15. Välttämättömänä ehtona, jonka avulla voidaan sitoa koulutyö väestön maataloudellisen työn kanssa, edustajakokous katsoo tärkeäksi koulujen varustamisen maapalstoilla ja asettaa tehtäväksi koulujen maapalstojen lohkomisen tulevaan kesäkauteen mennessä.

Laitoksien työn sisällöstä.

16. On toimittava kaikin tavoin Korkeimman Tieteellisen Neuvoston ohjelmien kompleximetoodin käytäntöönottamiseksi kaikissa laitoksissa. Antaa Valistusasiain Kansankomisariaatin tehtäväksi tutkia metoodisesti suomenkielen opetuksen järjestämisen venäjänkielisissä- ja venäjänkielen suomenkielisissä kouluissa sen parantamiseksi.

17. Antaen erikoisen tärkeän merkityksen yhteiskunnallis-poliittisen kasvatuksen toteuttamiselle kaikissa Yhteiskunnallisen ja Ammattikasvatushallinnon oppilaitoksissa, Valistusasiain Kansankomisariaatin on tämä tehtävä asetettava etualalle perustehtävänä oppi- ja kasvatuslaitoksien työn sisällön parantamisen alalla, voimistuttamalla: a) niiden yhteyttä kommunistisen lastenliikkeen kanssa, b) koulun yhteiskunnallis-hyödyllistä työtä väestön keskuudessa ja c) lasten itsehallintoelimiä.

18. On pyrittävä yhä enemmän lähentämään Ammatti- ja Yhteiskunnallisen Kasvatushallinnon laitoksen tuotantoon ja väestöön siten, että laitokset tulevat tekemään selostuksia ja kertomuksia väestölle edustajakokoussista yleisissä kokouksissa, konferensseissa y.m., mukaan vetämällä väestön edustajia laitosten hallintoelimiin ja elämän järjestämiseen (pedagoogisiin neuvostoihin, apukomiteoihin).

19. On voimistutettava työtä lasten huollottomuuden vastustamiseksi, holhouksien valvonnan järjestämiseksi, ja lasten rikollisuuden vastustamiseksi etenkin maaseudulla. mukaanvetäen tähän työhön laajan yleisen alotteen ja avun sekä lähentäen sen alempiin neuvostovallan hallintoelimiin.

20. Lukutupien toiminnan alalla määrätä tutkimusten pohjalla konkreettiset työmuodot ja pyrkiä parantamaan sekä voimistuttamaan tiedonantotoimintaa

ja maaseudun sivistyneistön ja talonpoikaisaktiivin järjestämistä sekä kirjallisuuden levittämistä maaseudulla huomioonottaen kysynnän.

Lukutaidottomuuden poistamisesta ja yleisestä koulupakosta.

21. Kaikella päättäväisyydellä vahvistaa lukutaidottomuuden poiston välttämättömyys väestön keskuudessa 35 ikävuoteen saakka siihen mennessä, jolloin yleinen koulupakko kouluiässä oleville lapsille astuu voimaan. Kutsua edustajakokouksen nimessä mukaan tähän työhön kaikki yhteiskunnalliset järjestöt, laitokset ja kaikki Karjalan työtätekevät sekä velvoittaa Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomisarien Neuvosto ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin lukutaidon opetusohjelman aineellisen pohjan turvaamiseksi ja Valistusasiain Kansankomisariaatin alaiset elimet toimimaan lukutaidottomuuden poistamiseksi määrättyyn määräaikaan mennessä, lisäten tässä suhteessa työtä ja rahoittamista rajakunnissa.

22. Edustajakokous tervehtää S.N.T. Liiton Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston päätöstä yleisen koulupakon voimaansaattamisesta kouluikäisiin lapsiin nähden kahdeksan vuoden sisällä ja vahvistaa sen Karjalassa noudatettavaksi sekä velvoittaa kaikki Karjalan elimet ryhtymään toimenpiteisiin tämän valistustyön perustehtävän toteuttamiseksi ja kehoittaa Toimeenpanevaa Keskuskomiteaa ja Kansnkomisarien Neuvostoa määräämään tarkan suunnitelman yleisestä opetuksesta.

Ohjauksesta ja yhteydestä.

23. Elävän yhteyden ja paikkakuntien ohjauksen voimistuttamiseksi ja parantamiseksi Valistusasiain Kansankomisariaatin on — a) voimistutettava ja parannettava tarkastaja- ja ohjaajakuntaa. b) toimitettava suunnitelmallisesti tarkastuksia, c) kutsuttava aika-ajottain koolle paikallisten johtotehtävissä olevien toimitsijain — kihlakuntien valistusosastojen, poliittisen valistustyönkomiteoiden johtajien, kuntien valtuutettujen y.m. neuvottelukokouksia, ja d) kutsuttava toimitsijoita eri seuduilta selontekoa varten.

Päätöslauselma Karjalan valtion ja ja paikallisbudjetista talousvuodelle 1925—1926.

1. Kuultuaan Raha-asiain Kansankomisariaatin selostuksen Karjalan valtion ja paikallisbudjetista talousvuodelle 1925—1926 edustajakokous tyydytyksellä toteaa, että Karjalan kansantalouden nopea nousu on täydellisesti kuvastunut myös Karjalan hallituksen esittämissä valtion ja paikallisbudjetissa.

2. Edustajakokous toteaa, että Karjalan taloudellisen ja sivistyselämän nopea nousu on pääasiassa niiden laajojen taloudellisten ja budjettioikeuksien tulos, joita Karjala on saanut nauttia perustamisestaan saakka sekä myös tulos siitä, että paikallisen talous- ja sivistyselämän johtamiseen ja säännöstelemiseen on mukaanvedetty paikalliset valtaelimet — neuvostot, kihlakuntien ja kuntien toimeenpanevat komiteat.

3. Tänä aikana ovat Karjalan suunnittelu- ja johtoelimet määränneet tien, jonka kautta Karjalan teollisuuden, maatalouden ja muiden kansantalouden alojen kehitys tulee tapahtumaan. Tämä suunnitelma on muutamissa osissaan, nim. Kontupohjan vesivoimasähkölaitoksen ja paperitehtaan sen yhteyteen rakentamista koskevalta osalta jo alkanut toteutua. Tämän suunnitelman toteutuminen tulee olemaan sen taloudellisen ja kulttuurielämän nostattamistehtävän käytännössä toteuttamista, joka on annettu Karjalan tehtäväksi julistuksessa ja useissa

neuvostovallan keskushallituksen päätöksissä.

4. Näiden tehtävien täydellinen toteuttaminen on täydelliseti riippuvainen siitä, säilytetäänkö Karjalalla edelleen ne laajat liikkumismahdollisuudet, jotka se on saanut erikoisten budjettija taloudellisten oikeuksien kautta, joten edustajakokous antaa Toimeenpanevan Keskuskomitean tehtäväksi anoa V.S.F.N.T:n korkeimmilta elimiltä näiden budjettioikeuksien jatkamista yhä edelleen.

5. Samalle edustajakokous katsoo välttämättömäksi Karjalan taloudellisten suunnitelmien yhä lujemman sitomisen V.S.F.N.T:n ja Liiton yleisen talouden kanssa.

6. Sikäli kun K.A.S.N.T:n taloudellisen rakennustyön toteuttaminen vielä tapahtuu teollisuuden ollessa teknillisesti hyvin takapajuisen, maatalouden heikosti kehittyneen ja kaupan vielä lujittumattoman, antaa edustajakokous Karjalan hallituksen ja paikallisten elinten tehtäväksi jatkaa yhä edelleen säästöpolitiikkaa käytettävissä olevien varojen jaossa.

7. Todeten tyydytyksellä, että ensikerran koko budjettityön aikana onnistuttiin tekemään luja vuosibudjetti, edustajakokous antaa Karjalan hallituksen ja sen paikallisten elinten tehtäväksi ryhtyä kaikkiin niistä riippuviin toimenpiteisiin tulojen aikanaan ja täydellisesti saamiseksi ja budjetissa edellytettyjen menojen suorittamiseksi.

8. Todeten kaikkien edellisten edustajakokouksien ja täysi-istuntojen budjetin rakenteesta antamat ohjeet toteutetuiksi, edustajakokous antaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston tehtäväksi paikallisbudjetin rahallisen pohjan lujittamisen jatkamisen, selvemmän paikallisten tulojen ja omaisuuden sekä menojen rahoittamisen siten, että kuntien ja kaupunkien budjetit tulisivat täydellisesti käsittämään kaiken kaupungin ja maaseudun hallinnollisen, taloudellisen ja sivistyselämän. Rinnan tämän kanssa tulee suunnitelmallisesti supistaa välillä olevia (tasavallan ja kihlakunnan) budjetteja tarkoituksella suurentaa niiden tasavallan, kihlakunnan, kaupungin ja kunnan talouden säännöstelevää merkitystä.

9. Todeten verotuksessa maaseudulla saavutetuksi huomattavia parannuksia, edustajakokous tervehtii suunniteltua yhtenäisen maatalousveron lähentämistä tulojen verotusperiaatteeseen, mikä tekee mahdolliseksi tasapuolisemman ja oikeudenmukaisemman verotuksen jaon talonpoikaisväestön kesken.

10. Edustajakokous toteaa, että verotusmahdollisuudet ovat jo riittävässä määrässä käytetyt hyväksi ja että vastaisen verotulojen lisääntymisen tulee tapahtua tulojen kasvun laskuun, niiden täydellisemmän ilmisaannin kautta ja laajentamalla verotettavia kohteita.

11. Pannen merkille veronkantojärjestyksessä esiintyvän puutteita, jotka ovat osaksi johtuneet siitä, ettei huojennuksia ole myönnetty suunnitelmallisesti ja ettei verokoneisto työskentele täysin tasaisesti, edustajakokous antaa Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston tehtäväksi „pyrkiä verokamppailuita suoritettaessa lujan veronkantojärjestyksen määräämiseen ja verojen täydelliseen perimiseen ilman rästejä.

12. Ei-veroluontoisten tulojen suuri merkitys Karjalan budjeteissa velvoittaa Karjalan hallituksen ja sen paikalliset elimet jatkamaan työtä metsä- ja kunnallistalouden kehittämiseksi ja erilaisten laitoksien sekä toimenpiteiden parantamiseksi; ei-veroluontoisten tulolähteiden tutkimiseksi ja kaikkien ei-veroluontoisten tulojen ilmisaamiseksi.

13. Vahvistaen Kansankomisarien Neuvoston esittämät budjetit talousvuodelle 1925—26 tasesumman tehdessä tulo- ja menopuolella valtion

budjetilla — 7,402,013 rpl. ja paikallisbudjetilla — 6,103,480 rpl. edustajakokous kehoittaa Karjalan hallitusta:

A) Jatkamaan taistelua budjetti- ja tilinpitojärjestyksen lujittamiseksi ja syventämiseksi pääasiassa: a) tarkastuksen ulottamiseksi alkeellisimpiin budjetteihin, joihin nähden raha-asiain tarkastuksen, omaten ainoastaan johtavan merkityksen, käyttää hyväksi paikkakunnilla löytyviä voimia ja alempia tarkastussoluja — kuntien tilintarkastuslautakuntia; b) paikkakuntien ohjaamiseksi taloudellisen ja tavaratilinpidon alalla; c) tarkastuksen ulottamiseksi myös budjetin tulopuolelle; d) määrärahojen käyttämiseksi määrättyyn tarkoitukseen; e) muodollisesta tarkastuksesta vähitellen siirtymiseksi taloussuunnitelmien toteuttamisen, varojen tarkoituksenmukaisen käytön tarkastukseen laitoksien tarpeisiin ja sen koko laitoksen työhön tekemän vaikutuksen tarkkailuun.

B) Päättämään kuluvana vuonna valtion ja paikallisen omaisuuden rajoittamis- ja luetteloimistyön.

C) Asettamaan tehtäväksi laajemman neuvostovallan elinten aina kyläneuvostoihin saakka mukaanvetämisen sivistys-taloudellisten suunnitelmien tekoon edustajakokouksen ja täysi-istuntojen antamien ohjeiden pohjalla.

D) Aikanaan määräämään ja ilmoittamaan paikkakunnille paikkakuntien osuuden valtion vero- ja ei-veroluontoisista tuloista sekä niille tulevan subvention.

14. Sen johdosta, että muutamissa laitoksissa budjetin ulkopuolella olevat varat ovat lisääntyneet ja erityisesti "G"-rahasto Terveydenhoito-asiain Kansankomisariaatilla, niin on näiden varojen käyttö yhdenmukaistutettava kunkin talouden alan yleisten suunnitelmien kanssa.

15. Koska tähän mennessä on ilmennyt, että muutamat tulot ja pääasiassa metsätulot tulevat vieläkin kasvamaan, niin edustajakokous antaa Toimeenpanevan Keskuskomitean tehtäväksi valtion ja paikallisten lisäbudjettien vahvistamisen.

16. Edustajakokous antaa Kansankomisarien Neuvoston sekä kihlakuntien ja kuntien toimeenpanevien komiteoiden tehtäväksi lisäbudjetteja vahvistettaessa:

a) ottamaan huomioon sivistys-yhteiskunnallisten laitoksien verkon laajentamisen tarpeellisuuden maaseudulla ja toimivan verkon rahoittamisen parantamisen välttämättömyyden, lisäämällä varoja talous- ja liikemenoja, matkakuluja ja muita tarpeita varten;

b) lisätä määrärahoja taloudellisiin ja sivistys-yhteiskunnallisiin menoihin Karjalan pohjoisissa kihlakunnissa ja rajakunnissa;

c) lisätä puunjalostusteollisuuden liikepääomia ja myöntää varoja metsä- ja maatalouden sekä kotiteollisuuden kehittämistä varten maaseudulla;

d) lisätä määrärahoja tie-, koulu- ja asuinrakennustoimintaa varten;

e) lisätä varoja äiteyden ja lapsuuden suojeluksen ja lasten huollottomuuden vastustamisen kehittämiseksi maaseudulla;

f) käsittelemään kysymyksen hyvityksen suorittamisesta väestölle, joka on mukaanvedetty erilaisten kunta- vero ja tarkastuskomiteain työhön;

g) tarkastamaan nykyään voimassaolevat työpalkat niiden korottamismahdollisuuksien ilmisaamiseksi.

Päätöslauselmista keskusteltua ja korjauksista päätettyä siirryttiin Toimeenpanevan Keskuskomitean jäsenten valintaan. Tov. Nuorteva ilmoittaa, että ryhmien kokouksissa on tehty ehdotus 47 toverin valitsemisesta Toimeenpanevan Keskuskomitean jäseniksi ja 9 toverin valitsemisesta kandidaateiksi. Ehdotus hyväksytään. Tov. Nuorteva ehdottaa, että äänestettäisi kustakin ehdokkaasta erikseen, mutta Edustajakokous ehdottaa, että lista hyväksyttäisiin kokonaisuudessaan. Tämä ehdotus hyväksytään, mutta tä-

män jälkeen tehdään Onegan tehtaan työläisten taholta ehdotus uudesta kandidaatista tehtaalla. Työläisten edustajat ilmoittavat, että listalla olevan Pavlovin tilalle olisi valittava toinen työläinen, Remjannikov, koska jälkimäinen nauttii, energisenä ja kyvykkäänä työläisenä, vielä suurempaa luottamusta työläisten taholta kuin Pavlov. Edustajakokouksen taholta ilmoitetaan, että listalle voidaan ottaa Remjannikov, sillä työläisten edustajat itse luonnollisesti parhaiten tuntevat toverinsa.

Tov. N u o r t e v a ilmoittaa, että on sittenkin äänestettävä jokaisesta ehdokkaasta erikseen, koska listaan on tehty muutos, Pavlovin tilalle ehdotettu asetettavaksi Remjannikov. Ehdotus hyväksytään ja toimitetaan äänestys. Valituksi tulevat:

Arnoldov (Muurmannin raut. hal. puheenjohtaja)	kaikilla äänillä,
Arhipov (Maa-asiain kansankomisari)	samoin,
Bessubikov (talonpoika Tolvuan kunnasta)	samoin,
Gappojev (Valistusasiain kansankomisari)	samoin,
Glaskov (Työasiain kansankomisari)	samoin,
Gontshar (Nuorisojärjestöjen Aluekomitean sihteeri)	samoin,
Grigorjev (Karjalan Sotilashallinnon johtaja)	samoin,
Grigorjev (Tarkastusasiain kansankomisarin sijainen)	samoin,
Gurjev (Karjalan Metsätrustin johtaja)	samoin,
Gylling (Kansankomisarien Neuvoston puheenjohtaja)	samoin,
Davyidov (Ammattiliittojen Neuvoston puheenjohtaja	samoin,
Danilov (Kaupunkineuvoston puheenjohtaja)	samoin,
Dekkojev (talonpoika Säämäjärveltä)	samoin,
Iljin (Aunuksen kihlak. Tp. komitean puheenjohtaja)	samoin,
Kontradjev (Kunnallishallinnon johtaja)	samoin,
Kopyirev (Oikeusasiain kansankomisari)	samoin,
Kotshanov (Sisämaakaupan kansankomisari)	samoin,
Gundoserov (talonpoika Oulangan kunnasta)	samoin,
Larionov (Petroskoin kihlak. Tp. komitean puheenjohtaja)	samoin,
Leskov (Kansantalousneuvoston puheenjohtaja)	samoin,
Lehleva (talonpoikaisnainen Mäkrän kunnasta)	samoin,
Matvejev (Terveysasiain kansankomisari)	samoin,
Mattson (päällikkö Punaisesa armeijassa)	samoin,
Mosin (talonpoika Avdejevin kunnasta)	samoin,
Mysijeva (talonpoikaisnainen Petros-koin kunnasta)	samoin,
Mikkojev (talonpoika Vitelen kunnasta)	samoin,
Mäki (kihlakuntakomitean sihteeri, Uhtua)	samoin,
Nikonov (Poventsan kihlak. Tp. komitean puheenjohtaja)	samoin
Nuorteva (Toimeenpanevan Keskuskomitean puheenjohtaja)	samoin,
Remjannikov (työläinen Onegan tehtaalla)	154 ääntä,
Pottojev (Paadenen kihlak. Tp. komitean puheenj.)	kaikilla äänillä,
Potapov (rautatietyöläinen)	samoin,
Potapov (Tilastohallinnon johtaja)	samoin,
Rahja, J. (Tarkastusasiain kansankomisari)	samoin,
Saxman (Kontupohian rakennushallinnon jäsen)	samoin,
Saharov (työläinen Koudan sahalta)	samoin,
Stukin (talonpoika Rukajärveltä)	samoin,
Turibarin (talonpoika Tunkuan kunnasta)	samoin
Susan (Karjalan edustaja Moskovassa)	samoin,

Fomin (Raha-asiain kansankomisari)	kaikilla äänillä,
Fomkin (Puudosin kihlak. Tp. komitean puheenj.)	samoin,
Forsten (Uhtuan kihlak. Tp. komitean puheenjohtaja)	samoin,
Hropov (Valtion Poliittisen Hallinnon puheenj.)	samoin,
Jussijev ((Kemin kihlak. Tp. komitean puheenj.)	samoin,
Järvisalo (Aluepuoluekomitean sihteeri)	samoin,
Järvisalo, H. (Aluekomitean Naisjaoston johtaja)	samoin,

Kandidaateiksi valittiin:

Sonnikov,
Vlasov,
Stepanov,
Denisov,
Ishin,
Sujev,
Matvejev,
Pidshakov,
Konovalov.

Äänestyksen jälkeen hyväksytään jälellä olevat päätöslauselmat pienemmin korjauksin ja muutoksin. Tämän jälkeen tov. N u o r t e v a ilmoittaa, että puhemiehistölle on tehty ,ehdotus tervehdyksen lähettämisestä Suomen työläisille ja talonpojille.

Edustajakokous hyväksyy ehdotuksen ja jättää puhemiehistölle tervehdyksen laatimisen. Samoin jätetään puhemiehistön tehtäväksi valita Karjalan edustajat Korkeimman Tarkkailulentokoulun viisivuotisjuhlaan Leningradissa sekä valmistaa kysymys oman lentokoneen hankkimisesta Karjalaan, josta edustajakokouksessa tehtiin ehdotus.

Tämän jälkeen tov. Nuorteva ilmoittaa kokouksen päiväjärjestyksen loppuunkäsitellyksi, mutta juoksevien asioiden joukossa luovuttaa puheenvuoron ”Avioradiohimin” Luoteisen järjestön sihteerille, tov. Dmitrijeville, joka on saapunut tämän järjestön yleiskarjalaiseen edustajakokoukseen.

D m i t r i j e v: Järjestömme puhemiehistö on päättänyt minun kauttani lähettää teille, Karjalan työtätekevän väestön edustajille ja Karjalan työläisille ja talonpojille lämpimän tervehdyksensä. (Hyväksymistä). Sallikaa minun siis muutamin lausein esittää tämä tervehdys teille, Karjalan työtätekevän väestön edustajat, järjestömme puolesta, joka aina on kiinnittänyt suurta huomiota Teidän tasavaltaanne täällä karussa pohjoisessa.

Meidän järjestömme suorittaa suuriarvoista tehtävää — rintaman selkäpuolen turvaamista. Kun kimppuumme käydään lahtarivaltojen taholta, silloin luonnollisesti Punainen armeija, joka on ensimäisellä tulilinjoilla, kaipaa lujaa rintaman selkäpuolta. Meidän yhteiskunnallisille järjestöillemme kuuluu tämä tärkeä tehtävä, rintaman selkäpuolen turvaaminen. Selkäpuolen puolustus on raskas velvollisuus, mutta yhteisvoimin, yhteiskunnallisten järjestöjen välityksellä se voidaan kyllä suorittaa. Nykyaikainen tekniikka ei pidä mitään eroa selkäpuolen ja rintaman välillä, vaan lähettää vihollinen lentokoneensa pommeineen, myrkkykaasuineen y.m. murhavälineineen yhtähyvin rintaman selkäpuolelle kuin eturintamillekin. Yhtäkkiä voi vihollinen hirvittävien kaasujen avulla tuhota kokonaisia asuttuja alueita j.n.e.

Emme tiedä tarkkaan, millaisia myrkkykaasuja, kuinka paljon ja kuinka tuhoisia länsimailla tällä hetkellä on ,mutta sen me tiedämme, että meitä varten, meidän tuhoksemme lahtarit keksivät ja laativat mitä hirvittävimpiä myrkkyaineita. Mitä meidän pitäisi tehdä, torjuaksemme tämän hirvittävän vaaran? Meidän on asetettava kollektiivinen voimamme kapitalistien hyökkäyksiä vastaan, koko väes-

tön on yhteisvoimin torjuttava kapitalistien hyökäävät voimat.

Rinnan kansantalouden ja teollisuuden yleisen kehityksen kanssa meidän on kehitettävä sekä sodan, että rauhantöiden varalta niitä teollisuuden aloja jotka myötävaikuttavat puolustustehossamme, jotka kehittävät puolustuksessa tarvittavaa kemiallista tuotantoa j.n.e. Rauhantietä me valmistumme yhteisvoimin puolustuksen varalta.

Teidän päätöksenne, Teidän työnne on sopusoinnussa meidän työmme kanssa. Te olette tänne saapuneet kaukaisilta Karjalan kulmilta ja kollektiivisesti olleet mukana neuvostovallan rakennustyössä, kollektiivisesti te olette osallistuneet hallituskoneiston käyttämiseen.

Mekin olemme puolestamme koettaneet toteuttaa suuren opettajamme Leninin opetuksia, jotka koskevat maaseutuun, talonpoikaistoon lähentymistä. Me olemme lentokoneilla suorittaneet maiden tutkimista, kartoittamisia ja maajärjestelytöitä Pskovin ja Novgorodin lääneissä. Kaikkialle emme Luoteisella alueella vielä ole ehtineet, mutta jossain määrin olemme pyrkineet edes yhteyttä ylläpitämään. Karjalaankin olemme lähettäneet lentokoneita lyhemmäksi ajaksi pariin kertaan.

Toverit! Työtätekevien yhteisvoimin me Neuvostoliitossa olemme kyenneet luomaan kutakuinkin voimakkaan ilmalaivaston ja kemiallisen tuotannon. Tämä ei kuitenkaan riitä. Niitä on yhä kehitettävä, sillä valkoiset vallat vimmatusti varustautuvat hyökkäyssotaan ja meidän on oltava varuillamme. Amerikalainen dollari painaa Europaa ja me puolestamme painamme sitä taloudellisella nousullamme, joka ei ole sen mieleen. Siellä varustaudutaan meitä vastaan. Koko maailman lahtaristo mielellään pyyhkäisisi meidät pois laudalta, mutta me jännitämme yhteiset voimamme puolustukseen.

Nyt jo on Luoteisen alueemme järjestössä yli 230,000 jäsentä, yli 2,500 solua. Te luonnollisesti kaikki käsitätte työmme tärkeyden ja myötävaikutatte Aviaradiohimin jäsenten ja solujen lisäämiseksi Karjalassa. Samaten kuin te laajennatte kaikkia kansantaloutta ja teollisuutta tukevia laitoksia ja järjestöjä, laajentakaa myöskin Aviaradiohimiä sekä kaikkia yhteiskunnallisia järjestöjä, jotka tukevat puolustustyötämme.

Eläköön Sosialististen Neuvostotasavaltojen liitto!

Eläköön Karjalan Neuvostotasavalta! (Innokasta hyväksymistä).

Nuorteva: Päiväjärjestyksemme on nyt loppuun käsitelty. Pitkiä päättäjäispuheita ei täällä kukaan luonnollisesti kaipaa. Me voimme vain lyhyesti todeta, että tämä Edustajakokous on vääjäämättömänä, selvänä todisteena taloutemme lujittumisesta, kulttuurimme kohoamisesta, Karjalan maaseutuväestön heräämisestä aktiiviseen neuvostorakennustyöhön. Epäilemättä jokainen edustaja tämän on havainnut ja kotiseudulleen mentyään sen valitsijoilleen sanoo, ryhtyen itse ja toisia kehoittaen edelleenkin Neuvosto-Karjalaamme kaikin suhtein lujittamaan. Edustajakokouksemme työtä voidaan pitää täysin tuloksellisena.

Julistan kuudennen Yleiskarjalaisen Edustajakokouksen päättyneeksi ja ehdotan, että lopuksi yhdessä laulaisimme vallankumouksellisen hymnin — Internatsionaalen.

Kaikki edustajat nousevat ja laulavat Internatsionaalen.

Edustajakokous päättyy klo 4 ja 20 min. i.p.

Päätöslauselma Terveysasiain kansankomisariaatin lääkintälaitoksen tilasta ja vastaisista tehtävistä K.A. S.N.T:n maaseudulla tekemän alustuksen johdosta

Kuultuaan Terveysasiain Kansankomisariaatin alustuksen lääkintälaitok-

sen tilasta ja vastaisista tehtävistä K. A.S.N.T:n maaseudulla, VI Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous, hyväksyen Terveysasiain kansankomisariaatin työssä ottaman yleisen suunnan lääkintälaitosten verkon voimistuttamiseksi ja sen lähentämiseksi väestöön Karjalan maaseudulla, toteaa, että paitsi verkon riittämättömyyttä palvelemaan väestön tarpeita, on terveydenhoitotyöhön Karjalan maaseudulla aikaansaatava useita parannuksia kiinnittämällä huomiota seuraavaan:

1. On jatkettava Karjalan Terveysasiain kansankomisariaatin alkamaa työtä suunnitelman tekemiseksi lähivuosia varten normaalisen kunnan terveydenhoitojärjestön aikaansaamiseksi, jonka perustaksi on otettava kuntaa käsittävä normaalilääkäripiiri, johon sisältyisi sairaala ja piirin poliklinikka, synnytys- ja tarttuvatautisten osasto, hammasklinikka, apteekki, neuvonantotoimisto äitejä ja rintalapsia varten, kesäseimi, lasten leikkikenttä ruumiillisesti heikkoja lapsia varten, desinfisoimislaitos, rokotusasema, kiertävä terveydenhoito-valistusnäyttely sekä erikoiset sairassijat ja tarvittavat erikoislääkkeet erilaisten yhteiskunnallisten sairauksien saastuttamilla seuduilla tällaisia sairaita varten.

2. Kunnan terveydenhoitojärjestön tehtävänä tulee olla: väestön palveleminen lääkärinavulla ,lääketarpeilla ja muulla lääkärinavun perusmuodoilla, yhteiskunnallisten sairauksien, ja tarttuvien tautien vastustaminen, äiteyden ja lapsuuden suojeleminen maaseudulla, lasten ja nuorison terveyden suojeleminen, lasten kuolevaisuuden vastustaminen ja yleinen terveydellinen valvonta kunnissa (piireissä).

3. Normaaliseen kunnan lääkintäpiirin suunnittelemiseen Karjalassa tulee ottaa elävästi osaa kaikkien Karjalan kihlakuntien ja kuntien työntekijäin, kysymyksen käsittelemistä, käytännöllisten ehdotusten ja korjauksien tekoa varten normaaliseen lääkäripiiriverkon luonnokseen ja tämän Terveysasiain kansankomisariaatin ehdottaman luonnoksen lopullista yhdenmukaistuttamista varten kuntien ja kihlakuntien toimeenpanevien komiteoiden kanssa.

4. On ryhdyttävä toimenpiteisiin maksuullisuuden poistamiseksi lääkärinavustusta ja lääketarpeista muutamilta väestöryhmiltä maaseudulla, koska sen kautta ei ole saavutettu ajateltua varojen lisäämistarkoitusta, vaan on se päinvastoin hyvin vahingollisesti vaikuttanut lääkintätoimintaan maaseudulla.

5. Terveysasiain kansankomisariaatin on ryhdyttävä kaikkiin toimenpiteisiin perusteellisen ja välttämättömän juoksevan korjauksen suorittamiseksi seuraavana rakennuskautena maaseudun sairaaloissa ja poliklinikoissa asianomaisten rakennusten kunnossapitämiseksi.

6. Seuraavaksi tehtäväksi maaseudun lääkintäverkon alalla on asetettava kätilöavun kehittäminen maaseudulla. Tämän tehtävän toteuttamiseksi on oikein järjestettävä kätilöasemat ja tehtävä ne väestön saavutettavissa oleviksi ja on kätilöiden työn perustaksi asetettava äiteyden ja lapsuuden suojelustoimenpiteet.

7. Antaen suuren merkityksen lääkintälaitoksien toiminnan sairauksien vastustussuunnalle, todeta välttämättömäksi yhden profylaktisen lääkärinävtepiirin järjestämisen jokaiseen kihlakuntaan, jossa hoidossa käytettäisiin dispansääri-metoodeja. Tällaisen lääkäripiirin menosääntöön on määrättävä toinen lääkäri ja sairaanhoitajasisar tutkimusten toimittamista varten.

8. Ottaen huomioon avunannon hermotautisille olevan Karjalassa hyvin vaikealla kannalla, edustajakokous toteaa, että sen parantamiseksi ja laajentamiseksi Terveysasiain kansanko-

misariaatin on tarkoin tutkittava tämä ala, luetteloimalla kaikki hermotautiset sekä kaupungeissa että maaseudulla ja esitettävä Kansankomisarien Neuvoston ja Toimeenpanevan Keskuskomitean vahvistettavaksi suunnitelma tarpeellisista toimenpiteistä tällä alalla ja niiden kustannusarvio.

9. Kylpylaitosavun suhteen talonpoikaistolle edustajakokous katsoo tarpeelliseksi laajentaa ja syventää kysymyksen talonpoikain auran kurjesta ja kalastajien valitsemisjärjestyksestä ja lähettämisestä vastaaviin kylpylaitoksiin, ja on sairaiden valinta ja lähettäminen kylpylaitoksiin suoritettava talonpoikaistolle sopivimpana aikana. Tämän toteuttamiseksi on myös lisättävä määrärahoja paikallisbudjetilta seuraavana talousvuonna.

10. Ottaen huomioon talonpoikaisväestön Karjalassa olevan huonosti turvatun erilaisten keinotekoisten ruumiinosien saannilla, edustajakokous katsoo välttämättömäksi myöntää ensi talousvuoden alusta alkaen määrärahoja niiden hankkimiseen invaliideille talonpojille sekä heidän matkoja varten tilauksen antamista ja saamista varten.

11. Jatkuva lääketyöntekijäin puute keskuksesta kaukana olevilla seuduilla Karjalassa on poistettava tarkastamalla kysymys heidän kutsumisestaan henkilökohtaisen sopimuksen pohjalla ja tarjoamalla henkilökohtainen palkka.

12. Maaseudun lääkintälaitoksien työn menestymiseksi Terveysasiain kansankomisariaatin on jatkuvasti lujitettava järjestöllistä yhteyttä kuntien toimeenpanevien komiteoiden ja vastaavien lääkintälaitoksien lääkintähenkilökunnan sekä tämän henkilökunnan ja kunnan väestön välillä. Tämä on välttämätöntä lääkintätyön ja erikoisesti maaseudulla väestön keskuudessa suoritettava profylaktisen toiminnan perustana. Tämä yhteys ilmenee kuntien sanitäärineuvostojen ja kylien lautakuntien (komissioiden) perustamisessa (kuntien toimeenpanevien komiteoiden ja kyläneuvostojen yhteyteen) ja lääkäripiireissä — hallinnollis-taloudellisten ja tuotannollisten neuvottelujen järjestämisessä.

13. Ottaen huomioon, että koko äiteyden ja lapsuuden sekä lasten terveyden suojelustoiminta on keskittynyt yksinomaan Petroskoin kaupunkiin, edustajakokous katsoo välttämättömäksi asettaa lujan aineellisen pohjan suunnitelmallisille äiteyden ja lapsuuden sekä nousevan polven terveydensuojelemistoimenpiteille maaseudulla, asettaen taistelun terveen vaihdon puolesta tärkeimmäksi perustehtäväksi koko Terveysasiain kansankomisariaatin profylaktisessa toiminnassa. Yksityiskohtaisesti edustajakokous kiinnittää Terveysasiain kansankomisariaatin huomiota laajojen toimenpiteiden välttämättömyyteen lasten kesäseimien järjestämistyön kehittämiseksi maaseudulla.

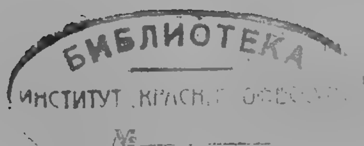
14. Käytännössäolevan tarttuvien tautien vastustustoimenpiteiden rahoittamisjärjestelmän tilalle tautien levenemispaikoilla, joiden rahoittaminen on tapahtunut kihlakuntien terveydenhoitoarvioiden jäännöksistä, on tämän järjestelmän vaarallisuuden takia, sillä tauti saattaa puhjeta hyvin laajana ja sen lopettamiseen tarvittavat varat voi samaan aikaan kokonaan puuttua, perustettava erikoinen tarttuvientautienvastustusrahasto, jota tarpeen mukaan käytettäisiin tarttuvien tautien vastustustoimenpiteisiin. Pakollisessa rokotuksessa on aikaansaatava parannuksia, poistamalla nykyään Karjalassa käytännössä oleva tapa, että lääkintähenkilökunnan palvelukset korvataan "juomarahoilla"; asettaen tälle vastapainoksi vakituisten rokottajien kutsumisen, jotka voisivat toteuttaa pakollisen rokotusohjelman seuraavana talousvuonna.

15. Keripukin eli könttyrin vastustaminen tasavallan pohjoisosissa voi olla menestyksellinen ainoastaan sil-

loin kun taloudelliset ja osuustoiminnalliset järjestöt ovat tässä tarmokkaasti apuna, jonka takia edustajakokous antaa Toimeenpanevan Keskuskomitean tehtäväksi ottaa lähiaikoina esille kysymyksen Kemin kihlakunnan sahalaitoksien varustamisesta tarpeellisilla elintarpeilla suunnitelmallisessa järjestyksessä.

16. Todeten Karjalassa perustetut yhteiskunnallisia sairauksia vastaan taistelevat laitokset hyvin heikoiksi ja riittämättömiksi, edustajakokous antaa Kansankomsarien Neuvoston ja Toimeenpanevan Keskuskomitean tehtäväksi kiinnittää erikoista huomiota tuberkeli-dispansäärien ja veneeristen tautien vastustusjoukkueiden järjestämiseen, mahdollisuuden mukaan yksi jokaiseen kihlakuntaan, toteuttaen tämän tehtävän uuden tuotannollisen suunnitelman kautta talousvuodelle 1926—27.

17. VI Yleiskarjalainen neuvostojen edustajakokous, antaen suuren merkityksen lääketyöntekijäin osanotolle yleiseen sivistys- ja valistustyöhön maaseudulla, on vakuutettu, että lääkintätyön edustajat maaseudulla osaavat läheisessä yhteistoiminnassa kaikkien maaseudun yhteiskunnallisten voimien ja sivistys- ja valistusjärjestöjen kanssa mukaanvetää tähän työhön kaikki maaseudun työtätekevät ja tämän kautta johtaa heidät lukutaidottomuuden, kulttuurittomuuden ja epähygieenisten tapojen tilasta valoisaan, terveeseen tulevaisuuteen.

Ennen edustajakokouksen kokoontumista julkaistu työ- ja päiväjärjestys

VI:n YLEISKARJALAISEN NEUVOSTOJEN EDUSTAJAKOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS:

1. K.A.S.N.T:n Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomisarien Neuvoston selostus.

Selostaja tov. G y l l i n g.

2. Tulokset Karjalan pakolaisten amnestiasta.

Selostaja tov. P o t t o j e v.

3. K.A.S.N.T:n Perustuslaki.

Selostaja tov. K o p y r e v.

4. Valtion ja paikallisten v. 1925—1926 budjettien päättäminen.

Selostaja tov. F o m i n.

5. Karjalan taloudellisen elämän kehittymisestä.

Selostaja tov. L e s k o v.

Apuselostus metsäteollisuuden tilasta ja suunnitelmista.

Apuselostaja tov. G u r j e v.

6. K.A.S.N.T:n Maa-asiain kansankomisarin selostus.

Selostaja tov. A r h i p o v.

7. Väestön valistustaso.

Selostaja tov. G a p p o j e v.

8. Kuntien sairashoidon tila ja vastaiset toimeenpiteet.

Selostaja tov. M a t v e j e v.

9. K.A.S.N.T:n Toimeenpanevan Keskuskomitean vaali.

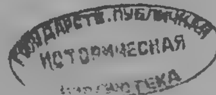
10. Edustajien vaalit Yleisv. ja Neuvostoliiton Neuvostojen edustajakokouksiin.

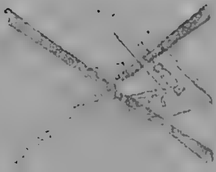
11. Edustajien vaalit Neuvostoliiton Kansallisuuksien Neuvostoon.

12. Juoksevia asioita.

VI:n YLEISKARJALAISEN NEUVOSTOJEN EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄIVÄJÄRJESTYS

1. Kokouksen istunnot ovat jokaisena päivänä klo 10:stä aamulla klo 3:een päivällä ja klo 5:stä klo 8:aan illalla. 2. Selostajilla on käytettävänään 1 tunti. 3. Apuselostajilla 15 min. 4. Selostajille päätöslauselman esittämiseen 20 min. Apuselostajille 10 min. 5. Puhevuoroja samasta asiasta saa käyttää kahdesti — ensimäisellä kerralla 15 min. ja toisella 5 min. 6. Päätöslauselman, keskustelun ja korjausten johdosta saa käyttää yhden 5 min. kestävän puhevuoron asian puolesta ja toisen 5 min. kestävän puhevuoron asiaa vastaan. 7. Istuntojen lopulla saavat edustajat tehdä yksityisiä kysymyksiä ja käyttää niihin 3 min. puhevuoroja. 8. Päätöslauselmat, ehdotukset ja korjaukset ovat ehdottomasti tehtävät kirjeellisesti kokouksen Puhemiehistölle.

Tärkeimmät painovirheet:

Sivu	Palsta	Rivi	Painettu	Pitää olla
2	1	10—12 ylh.	(Poventsan kihlak.), Jakovlev (Puudosin kihlak.) Kolovov (Uhtuan khl).	Jelin (Puudosin kihlak.), Kolobov (Poventsan kihlak.) Jakovlev (Uhtuan kihlak.)
14	1	14 »	budjettinumeromme	metsätulomme
16	1	7 »	10.041.000 rpl.	14.000.000 rpl.
16	1	1 alh.	voitiin kulellaa vain 250.000 puutaa	niistä jäi tuomatta noin 300.000 puutaa
16	2	23 ylh.	1.000.000 rpl.	100.000 rpl.
16	2	24 »	4.000.000 rpl.	700.000 rpl.
32	2	10 alh.	Jeprusohov	Kiprushov
41	1	9 ylh.	raha-asiain	Raha-asiain osaston

Карлит № 3545. г. Петрозаводск, 1926. Типография им. П. Анохина. Тираж 600.